

Heb. 8^p 4280

Maimonides

להרמב"ם

Doctor perplexorum,
cum expositio vocum peregr.
rinarum h. Sam. Aben Tybon.

מורה נבוכים
עם פירושי המלות זרות מל' ש' לתבן

De vocabulis Logicae.

מלות ההגיון

Octo capita de anima facultatibus,
seu ejus Praefatione ad commentarius
in michnicus Tract. Pirke' Avoth.

שמנה פרקים

Expositio Capitis Chelek Tractatus
talmudico Sanhedrin de XIII
fidei articulis.

פרק חלק

Epistola de resurrectione mortuorum.

מאמר תחיית המתים

---

membr. Sec. XV.

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

1800

זה הדין גדול ורחב ידים ואפוא

ואין מספר דהיינו קטנות

עם גדולות

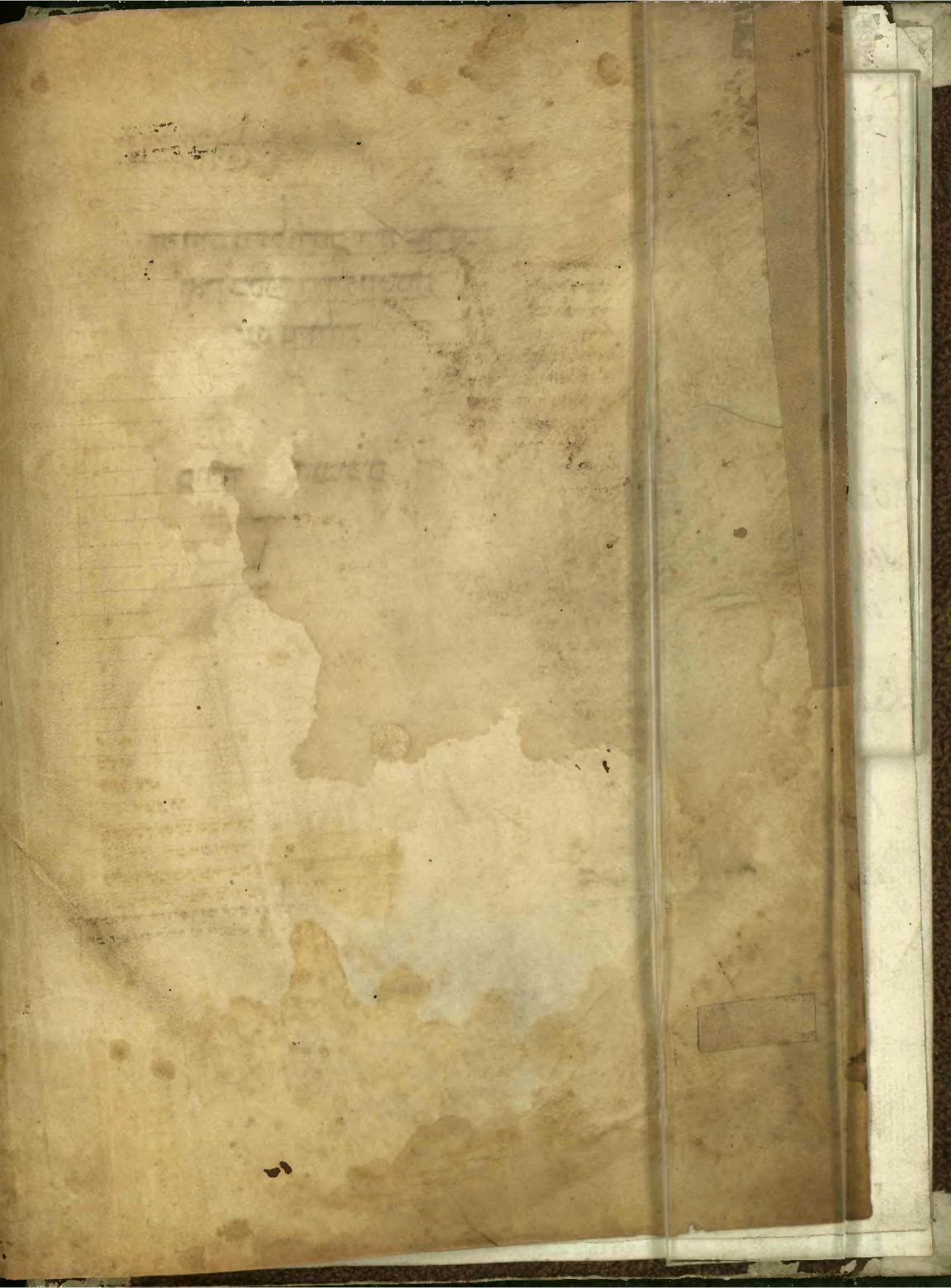
העבודות

הגדולות

העבודות הגדולות
העבודות הגדולות
העבודות הגדולות

העבודות הגדולות
העבודות הגדולות
העבודות הגדולות

אני טרם הלימי עלי יום ז
וספ חיים לעין כל היו בני

היה טרם להיות כוונתו
הכי קרא שמי מורה נבוכד

שמואל כד יהודה אכן מכון משתק המדינה
 מלשון הגזי אל לשון עברי אמור מתעגל
 לא מהיות הכס כעש השיאע לגבי לבוא
 במשעל ההערה היצר תלה גזר מזה ונדר
 מזה גדר ימור דיעת הלשון המועתק ממנו
 ואוקט שימושיו והבנת דברי הספר ועצמו
 מהיטין וגדר ימור ודיעת הלשון המועתק אליו וכל פרשן שעמו אמרו וזו
 מהשמאל וזה טעם שההערה היא מעשה אחר וכל כעשה יט ארבע סמות
 למימאותו ולהעשותו ולא ימלט מאחד מהם והם הפועל והחומר והאזהרה והתכלית
 והימורה המלאכותית ימור פועלה אל כלים כאשר יעשה אותה ככנף הבית על דרך
 משל שהוא אחר מן המעשים וספת מימאותו הם הכנפוי אשר הוא הפועל והאזהרה
 והקורות והרעפוס ויחד מה שימור אל הכית בהכנתו שהם החמר ואז ונעשה
 הכנת ימרה הכית ואינם הוא צורך כעשותו אותה אל כלים רבים להקן בהם האבני
 והעצים כדרך אליו לנעונו עד שהועשה הימרה כייטו ואז ונעו אל התכלית המוכנה
 ככנף הבית שהיא לחד ולתלות בו הנה ארבע כסות למימאות הבית כן ההערה
 המועתק היא הפועל ורכי הספר המועתק הם החמר ואם לא ידעם המועתק המ
 לו בדברי הספר החתום וכאילו עזרו ולא יגע אל ידיעת רק כדועת הלשון אשר כן
 הספר וכמימא חק ובהכנת עניו הספר נגלו ונפתחו ונחשבו עניו הספר
 כאשר הם ככלי מינו אל הלשון אשר ישתקו אליו היא ימרה ההערה ולא יגע
 המועתק אל זה כי אם כדועת הלשון אשר ישתק אליו גם הוא וכל הקדוקן ואוצ
 שימושיו והם לו ככלים אשר בהן הקיין ימרה ההערה ואז ונעו אל התכלית המוכנות
 בה שהוא הבנת אנשי הלשון המועתק אליו הספר את דבריו ואה עניו ואל ישיא לקם
 מינו מיר הספר וכבר גלה אבא מרי זל כל זה כהחמה אשר עשה להשתקתו
 ספר חובית הלכות וענינם אחרים זכר שב אשר בעבורם גם כן צורך להיגע ולידע
 מהנהך ומעו שהוא החוב בהם המאמר קצתו אינו מוכרס ואינו לא נעלם ממנו מהם
 מאומה ויודע אינו מוכר מעונו שלומיה כשתו הלשונה העבירה והערכה וכל שבין
 בלשון העבירה שידועה בה מענה כי לא גרלו כן אנשיה וכדועתה ולא באה
 הבעותה ועוד כי ידענו חסיוע הגיור בהכנת דברי הספר הנכבד הזה מאמר מורה

היה

הנכסות ועטו ספד שרבה עמיים עמיקים מאד והוא כולל חכמות רבות
ודמות משיג רוב אנשי עמנו בגבולו זה נעלמות ואולי מעט מולם ספד
שאנוס מהעסקים בהם ואנוס נמימאות אהם ומעט מזער פקחתי עין בקצתם
כי היו אלו קצת ספרים בלשון הערבי אשר אי יורע בו מעט והעיר
לכבי ללמוד מהם כיכלתי הקצרה ומכל לו הפעם אשר זכרתי היה לי לה
להמנע מהעתיק הספר הזה אכל כמו שהביאה תשוקה חכמי הורץ הזאת
ונבועה אותם ובראשם הכהן הגדול החסיד ר' יהונתן נרו ויהר חכמי בקעת
ירחו עיר מושבי לעול אחר הספר הנזכר אל מיניס כשמעם את שמע
ויתחננו על פי כתביהם אל הרב הגדול הפלוסוף האלהי הנר הטהור ער
ראש גלוהט מרנא ורבנא משה נרן בן נכר הרב הגדול ר' מיימן זל הוא המח
המחבר את הספר הזה ויבקשן לשולחו אליהם מועתק אם יוכל או בלה מועתק
והשתדלו בזה השתדלות גדולה כן הביאה אותם תשוקתם להשתדל בהשתדל
בהגש אליהם בלה מועתק ועיר כי הוסיפו כסף על האותם כעמדם על קצת
מעטות הספר ולי אי שמאזל בר יהודה בן הבון זל קראו ועל
שמו פנהם ספד שירטוע מכן מעט בלשון הערבי ומקט שאין כגמול איש
מאנשי הלשון ההוא ויכניחו כי מאד להעתיקו להם כיכלתי ובאחד תעני ירי
והעפ שיהודעתם את קצרי בהעתקה מן הפעם אשר זכרתי אמרו אי יו
אופשר מבילי שתכל בה קצת העולת ואם תהיה בהעתקה חלושה ומעט מן
התולת כעטויים הנכבדים אשר יכלום הספר הזה הוא הרבה בעטו ולא יכ
יכולת להטיב פניהם ושמתי עימי כסול מתעבר ובוטח והעתקתי עם קציר
השגתי ונשענתי כזה על שט רבדים האחר מהם שאשיין בכל מלה מסופקת
בספרים שהעתיקם אי המעתיקים אבא מרי זל ובספרי ריקוק לעין הערבי
בנמימאיו אתי והאחר שאם ישאר לי אחר זה שום ספק אשאלנו אל הרב
הגדול המחבר את הספר והמולידו ואשאל מאתו להאיר שט בו וכבר שאלתי
ממעט שאלות רבות על פי כתבי רבדים סופק לי בהם וקצתם היו כשגגות שט
שנמימאיו בספר כי לא הוגה הספר המגוע אליע בשט הרבדים האלה נסמכה
אחר הסמכי כאלהי הסומך לכל העפלים ומאיתו אשאל לשמור פתי פי מש
משגחה ולהיכלני ממכסול על רוב חסדין ועל זכות הרב בטחתי שתעזרני
אשר תרח והשתדל לחבר הספר הזה למען תתפטי תועלתו כאלמודע בהאיר
עינכם באמונה הול ובמורוטי ולהישיר לבכם להאמין באמת ולהרחיק השקר
ועתה מפיל אי תחנתי לפע כל מישיין בספר הזה אשר אם ימיא
בהעתקה טעות או שגחה בלשון או כדקדוק המלות או כן לשון זכו לתקנה
וכן רבים ליחיד שיתקנה וריעני לקח זכות כי הרבה פעמים יקרה כמות אחת

הוא

שמהיה בלשון הערבי על לשון נקבה והיא בלשון העברי על לשון זכר וכן
 יקרה בין רבים לחיד ושם כ לשון הערבי כשיקדמו הפעולה לפע השמות
 והנהג מנהגם ואעפ שיהיו השמות על לשון רבים ישנו הפעולה על לשון
 החייד כחב המקומות וכבר בא זה במקומות בלשוננו עד שהוצרכו בעלי
 הלשון לפרש בפעולה המורה על החייד שהוראתה על כל אחד ואחד מן הדברים
 הנכללים בשם הבח אחיהי וכל שכן שימינה זה בפעולה היה או מלת הוא ועפ
 שהבא אחר השם חו ככטץ פועל שלא הזכר שם פועלו או נכיל או התפעל שלא
 יתפעל בפעולה שהיה על לשון יחיד אם יהיו השמות האחרים בה רבים ועוד
 שאין הפרש בלשון הערבי בין ספרם על הטובה האחת והרבים הזכרים ולא
 בלשון הרבים בין נקבות לזכרים וכל זה יכשיל המעתה כי זמשך אחר דרך הפע
 מפת טרדמו כהעקתו ויטעה בין הזכר והנקבה והרבים והיחיד או יקל בקצתם
 אחר שימינה כוינא בהם בלשוננו ואם לא ימינה כי אם במקומות מעטים ו
 ואע ירא מהכשל במל אלה הענינים חו ברבם בעת ההעקתה ואעפ שכלבי
 לשוב לחוק את ברה ההעקתה אע ירא שישארו מהם שלא ארגש בהם
 והמהקן אחרי יקבל שבין מהלהין בתקנו את משותי ובהסירו מכשול מספר
 שאיכר להסיר המכשולים מדרך עמנו ולסקל מסולת לבסם ושם אע מודיע
 כי במלה רבות שלא התבאר בלשוננו אם הוראתם הוראת זכר או נקבה אישמש
 בקצתם על לשון זכר ככל מקום ובקצתם על לשון נקבה ככל מקום ובקצתם
 פעמים על לשון זכר ופעמים על לשון נקבה כאשר יזרמן לי לא אדקדק בהם
 במלה חיבות ומהות והפעולות והשתכלות ושלימיות והכליות ודעת והרומיות
 להם כי מיטע שסופם אותה הין טספת וסבלו להשתמש בהם בהוראת הנקבה ו
 ומיטע שנמינה בספרינו מלה במשקלם בהוראת הזכר כמו ואחז בשתי פליטות
 וכמו והיה ראשיהך מזער ואחריתך ישגא מאד חשמש גם כן בהם על לשון ז
 זכר גם המלות שימינאו בספרינו בהוראת הזכר והנקבה יחר בדרך ורוח וב
 וכוינא בהם אמשך אחר ררך הספרים ואשמש בהם על שתי הלשוניות כאשר
 יקרה רעיוט לפני וגם במקומות אמתק מלה אחת במקום אחר בלשון אחר
 ובמקום אחר אמתקנה על לשון אחר כשתסכול המלה שתי הלשויות ג
 במקומות אמתב על מלה אחת לשון אחר מחויף ולא אכתבט עליה במקום אחר
 וכל זה אמשך אחרי חבא מרי ול כאשר אמשך אחריו לבנות בטעם שלא ימינאו
 בספרינו כמו נתפסקה שאכננו מפילוסוף להמשך כן אחר לשון הערבי שבנת
 חיותו גם כן מיטע וכן ררך מחברי ספרי החכמות לבנות בטעם לא נבט לפתח
 ולחדש מלות לא שערום ראשונתם ולשאול מלות מלשון ההמין והעם ופילוס
 על ענין כלהי הענין אשר פילוס הם עליו וכלבר שיהיה בין שני הענינים ספיק

ומיות

ויגד שילתה ובהה כעברו עם
 קרא אחר ובלשון העברי שבו קרא
 יחיו מילה דמה שקרה בערב
 כבית יעצבו בלחך חו מל וכן
 קבל טקו בערובי בלחך מל אה
 לא וכעברי אקבב חמט וכן שיה
 שיקר בעצם ביקר חו בלשון יחיד
 לרם וכעברי שיה פתח וכן
 יחמו בעצם השיקת חספת וכן
 שיש בעצם חו בפרעא ובר קרי
 יאקמו שם ובר וחך וכן קרי
 בולבט אם אלה המצוות וכן קרי
 עיטא בעצמו וולבט זה ענין
 ורבים יקום אחר שם הבקל בלשון
 בין שם הלאומי גם יקרי
 שהיו בלשון העברים על המלה
 וכעברי היא טקוה חלעו הערב
 בערב מאדם עת שדעות יחיד
 וכן זה הענין חו על ויהי ח
 על רעשט סוף ובר מיהיה מלה
 על במקום שאזויים בעצמי ח
 או עפ על מחוב והענין ח
 ויקרם על אמש חו על חו
 ויד בעבר אע ווסר בלשוננו
 כענין הזה וכן זה יבא

דמיון והוא אף דמיון על האמה גלגל זה יבוא קצתו כל לטון בדבר כענין חכמות
 עמוקות הלא זה נמצא ע"ה הנדרש לשאול השמות בדרכים בשם ובמילוכו או כש
 בשאר הדברים הסתומים באשר חרש הרב הגדול בספרו זה וגם במקומות רבים
 ארזהק כמלת שהיה יכול להחזיק בה ולנאותה מיראתו שלא אשנה הענין אשר
 רציתו המחבר ואולי לא בזכור הלשון הנאות והערב כשת העתקה או לא אדענו
 כאשר הגדלת מקצתו בלשון ואף לכתובים וליוורשם יקרה זה נמשע חדשה את
 כספר הוא חפש שנראה לו הועלת שחושני והוא למעט הפרקים אשר בכל אח
 אחר מן החלקים ולכתוב כראש כל פרק מעט וכבר הורעתו זה אל הרב הגדול
 יע"פ מעין הפרקים כתבתי לו שאלות להודיע הפרק אשר בו שאלתי להקל משלי
 טורח רפוש המקום ולהקל מעלי מהארך לכתוב בשאלה וכן יקל למשעם כספר
 הזה וללמדו אמת בכל המקום אשר יגיע לשאל האחר מחבריו מרחוק ומקור
 במציא הפרק אשר בו ישאל וזו היתה הסבה הגדולה אשר הכאתה אל זה
 ואשר הניע רבני התנכלותו לו למשעם כספר הזה אשר בגללם כתבתי הפתיחה
 הזאת בראשו כי לא להגדל בה גלות לא חסרה בה מוליות (שקלים) ואחרי הודיע
 אותה את אשר היה לו להודיעם אחל בהערכת הספר הזה והכתב אשר לפני פתיחה
 אשר כתב מחברו להלמיחו החכם אשר השני לחבר הספר הזה באשר נדמו בו זה
 אחר שאל מלה להיות עם פי ולהורות איתו את אשר אשנה

אמר הרב המחבר

סורה ודרך יר מעגלה
 דרך קרש יקרא לה

היו כל תועה בשדה הרה
 עמא וכסיל לא יעבור בה

אמר שמואל

כן יהודה אכן הבן זל

כשם ה' ל שלם

כח הרב המחבר

חתימה

חשוב ל' יוסף ט"ו כ"ו יהודה ע"ה הנה מאז כאתה אלי וטרת
 מקצת הארץ לקרא לפע גדלה משלך בענין לדוב זרזוהך
 על הדרישה ולמה שראיתו בשירי מחנוך התשוה לרבינו
 השועם והיה זה אחר הגע אל כתבך וחדוץ מן האכסנריות קורם שאכתן עורך
 והיות אמר אולי השוקה וידר מהשגתו וכאשר קראת עמי מה שראתו מחכמת
 ההבטה ומה שהקם לך ממה שאי אפשר מבלעדין להיותו הישנה לה מן החכמות
 הלטורות הוספתו כך שמחה לטוב שכל ומהירות עורך וראיתו השוקה לחכמות

המלך הענין לה

הלמודיות עיטמה והנחמה להטלמר בהם לדעתמה אחריתך וכלשון קדמת עמי
 מה שקראתו ממלאכה ההגון נקשרה תחלה כך וראיתך ראי וצרות לך סידורת
 ספדי הנבואה ער שהשקוף מהם על מה שימריך שישקפו על השלמים וחילותי
 לרמוז לך כרמיזות וראיתך מבקש ממיט ההוספה ופירי כי לבאר לך דברים מן השמים
 האלהים ושקוד לך לו הכנות אשר למרכיב ואם הרמס ההם סוכתים ואם לא
 מאי זן מלאכה הם וראיתך יודע מעט ממנו מאשר למדת מזולה וצדקה נבון ככתי
 דפקתך הבהלה ונפשו החשובת תבקש ממך למיטח רבי חפין וליא מרבי לדחותך
 מזה ולענותך להחת הרברים על הכדור כונה ממט שיהאמה לך האמתה לכדבון ולא
 שיפול האמת כמקרה ולא נמנערו כל ימי התכרך עמי כשהזכר פסקו או לדבר מרמז
 רבינו שיש בו הערה על ענין זר לכאורה לך וכאשר גזר השם כפיריה נענית אל
 אשר פעת העדיב החברים ההם אל הסכמה סבר שקטה ושוררת פויתך לחכמה
 המאמר הזה אשר חברתו לך ולרומים לך ואם הם מעט ושמתו פרקים ספורים ופיר
 מה שיכתב ממנו הוא יענה ראשון ראשון כאשר היה ואתה עולם

אמר חכם המכנה

הודיענו דרך זו אלך	כי אלהך שאמתי נפשי
אלכס אישים יקרא	וקולי אל בני אדם
הע חונק נעמט רברי חכמים	ולכך השוית לדעתה יין

הזה כונה הראשונה לכאר ענת שמוה כאו כספדי הנבואה
 מהשמות ההם משתתפים ויקחום הפתאים כתי קדמת
 העננים אשר יאמר עליהם השם ההוא המשתדק ומהם מושל
 מושאלים ויקחום גם כן סני הענין הראשון אשר הושאלו ממנו ומהם מסופקים פעם
 יחשכ סהם שהם משתתפים ואין הכונה במאמר הזה להכניס סולם להמין ולא למתחיל
 כענין ולא ללמד מי שלא יעין רק בחכמה התורה ריטט לומר תלמודה כי ענין המאמר
 הזה כלו וכל מה שהוא מייטו הוא חכמת התורה על האמת אבל כונה המאמר הזה
 להעיר איש כעל דרך שהורגה כנפשו ועלתה בהאמתנו אמתת תורתנו והוא שלם
 בדתו וכמדתו ועין בחכמת הפילוסופים יודע עננתם ומשכו הטבל האטטי להשכט כ
 כמשכטו והינקוהו פשטו התורה ומה שלא סר הוזהו מוכן מדעתו או הבינתו וזולתו מעט
 מעניט השמות ההם המשתתפים או המושאלים או המספקים ונאמר במלכות ובהלה
 אם שומשך אחרי שכלו וישלך מה שירעתו מהשמות ההם ויחשוב שהוא השלך פעת

יחשב בהם טעמיהו נוסכמות
 ופנים יחשב

התורה או שיטתו עם מה שהביט מהם ולא ימשך אחרי שכלו אך ישליכנו אח
אחרי גו ויטה מעליו ויראה עם זה שהוא הביט עליו הפסד נטף כזמרתו וישאר
עם המחשבות ההם הרמיונות והוא מפתהם בפחד וכוכר ולא יסור מהיות כפ
כביב לב ומכונה גדולה וכלל המאמר הזה ענין שני והוא כיאור משל
סומים מאד שבאו בספרי הנביאים ולא פורש שהם משל אבל יראה לסכל גל
ולגבול שהם פשוטיותם ואין טיף בהם וכשיתבונן בהם היורש כאמת יתקשר
על פשוטיותם התחדש לו גם כן מכונה גדולה וכשנבאר לו המשל ההוא דון
נעדר של היות משל ומלט וינטל מן המכונה ההיא ולזה נקרא המאמר הזה
מורה הנבוכים וחיט חומר כי המאמר הזה דוחה לכל ספק למי שיביטנו אבל
דומד שהיא דוחה לרוב הספקות והגדולות שבהם ולא יכסף ממע המשכר
ולא יחל שאי כשאזכור ענין מן הענינים שאשלימהו או כשאחזיקו לכאור
ענין משל מן המשלים שאשלים כל מה שגאמר במשל ההוא זה אי איתר
למשכר לעשותו כלשוט למי שמדבר עמו פעם פעם כל שכן שזכרהו בספר
שלא ישוב מטרה לכל סל יחשב שהוא חסם וזה חיי סכולתו נגדו
וכבר ביארנו בחבורינו התלמודיים כללים מזה הענין והעידונו על ענינים
רבים וזכרנו בהם שמיעשה בראשית הוא חכמה הטבע ומעשה מרכבה הודו
חכמת האלהות וביארנו אמרם ולא במדבר כיחור אלא אם כן היה חכם ומבין
מדתו מוסרין לו ראשי הפרקים אם כן לא תבקש ממנו הנה וזולת ראשי פרקי
ואפי' הראשונים ההם אינם במאמר הזה מסודרים ולא זה אחר זה אבל מפורדים
משדרבים כענינם אחרים מימה שנבקש לכאור כי כוננה שיהיו האמות מוזו
מושקפות ממנו ואחר יעלמו עד שלא תחלוק על הכונה האלהית אשר אי
איתר לחלק עליה אשר שמה האמות המיוחדות בהשגתו עלמות מזה
מהמין העם אמר סוד ו' לדיאון ורע כי הענינים העכעיים גם כן אי
איתר לגלותם כלמר קצת התחלותיהם כפי מה שהם עליו כביאור וכבר
ידעת אמרם ול' כמעשה בראשית בשנים ואלו כאד שום חסם הענינים
ההם מולם בספר יהיה כחילו רשם לחלקים מבט אדם ולזה הביאו הענינים
ההם גם כן בספרי הנבואה במשלים ורבו בהם רבות ול' כחיות ומשלים
להמשך אחר רדף הספרים כעבור שהם עעטם ביניהם וכן החכמה האלהית
קרכה גדולה והם גם כן סודות מסודות החכמה האלהית ולא החשוב שהסודות
הענימיות ההם ידועות עד הכליתם ואחריהם לאחד מיט לא כן אבל פעם
ויצף לט האמת עד ששפחהו יוס ואחר כן ועליומהו העכעס והמטהגם עד
שעצוב בליל חשך קרוי למה שהיינו תחלה ונביה כמי שיבקש עליו הכרך פעם
אחר פעם והוא בליל חוק החשך והנה יש מיט מי שיבקש לו הכרך פעם אחר
פעם

אין

הכונה

פעם במעט הפרש ביניהם עד כאילו הוא באור הדין לא יסור וישנו הלילה
אילו כיום וזאת היא מדרגת גדול הנביאים אשר נאמר לו וזאתה פה עמור
עמרי ונאמר בו כי קדך עד פנו' ויש מי שיהיה לו בין כרך וברך הפרש רב
והוא מדרגת רוב הנביאים ומהם מי שיברך לו פעם אחת כליו כלו והיד
מדרגת מי שנאמר בהם ויתנבחו ולא יספו' ויש מי שלא יגיע למדרגה שיאור
חשבו בה ככרך אבל כגשם טהור וך' או כיוצא בו מן האבנים וזולתם אשר
יאורו כחשכי הלילה ואפי' האור ההוא הקטן גם כן אשר יזרח עליו אינו תרד
אבל יציץ ויעלם כאילו הוא להט החרב המתהפפת וכפי' לו הענינים יתחלפו
מדרגות השלמים' אמנם אשר לא ראו אור אפלו יום אחר אבל הם בלילה
יגששו והם אשר נאמר בהם לא ידעו ולא יבינו בחשכה יתהלכו ויעלם מקן
האמת כלו עם חוק הראותו כמי שכ' בהם ועתה לא ראו אור בהיר הודו
בשחקים והם המין העם חין מבוא לזכרם הנה כזה המאמר' ודע כי
כשירצה אחר כן השלמים כפי' מדרגת שלימותו לזכור דבר ממה שהבין ||
מאלה הסודות אם כפיו אם בקולמוסו לא יוכל לבאר אפי' השיער אשר
השגהו באור שלם כסדר כמו עינשה כשאר החכמות שלמודם מפרסם
אבל ישיגהו בלמדו וזולתו מה שימצאו בלמדו לעינמו' לו מהיות הענין
מתראה מיציץ ואחר ותעלם כאילו טבע הענין הזה הרב מימנו והמעגל
כן הוא' ובעבור זה כאשר כן כל חכם גדול אלהי רבני בעל אמת ולמד
דבר מזה הענין לא ירבו בו כי אם במשלים וחידות והרבו המשלים ושמם
מתחלפים כמיץ וזה כסוג' ושמם ברובם הענין המכון להבינו בראש המשל
או באמצעותו או בסופו והושם הענין אשר יכוון ללמדו לפי שילמדו
ואם הוא ענין אחר בענינו מסוף במשלים רבים מדרחוקים ויותר עמוק מזה
הזה המשל האחר בענינו משל לעצמם רבים ישנה ראש המשל ענין אחר
וישנה אחרת... ענין אחר ואיפשר שיהיה כלו משל לטע' ענינים קרובים
כמיץ החכמה היא עד שמי שירצה ללמד בלתי המשל וחיות יבא בדברין
מן השומק והעברה מה שיעמוד במקום המשל והרבוך בחירות כאילו ||
החכמים והיורעים נמשכים אחר הענין הזה כרימץ האלהי כמו שימשכו
עניניהם הטבעיים הלא תראה כי השם ותעלה זכרו כשרצה להשלימו
ולקחן ענין המעט בהורותו המעשיות אשר לא יתכן זה אלא אחר רעה
שכליות תחלתם השגתו ותע' כפי' יכולתו אשר לא יתכן אלא בחכמת האז
האלהות ולא הגע החכמה האלהית היא אלא אחר חכמת הטבע כי חכמת
הטבע סמוכה לחכמת הלהות וקודמת לה כוסף הלמוד כמו שהתבאר לבי
שיעין כזה ולזה שם פתחה ספרו ותע' כמעשה בראשית אשר הוא חכמת
הטבע כמו שבארנו ולעצם הענין ויקרנו והיות יכולתו קיצרה מהשיג

ומהם שיהיה לו בין הכרובים
המטעים רבים ויחלפים

מלתי ומיטת של זה לענין המכון
מראה ועי' סוף

עיני העינים סתם מה שהסוגר לו העינים העמוקים ההם אשר הכוח הכרח
 החכמה האלוהית להגיד לנו במשלים נהדרות וברברים סתומים מאד כמו שאמר
 זל להגיד כח מעשה בראשית לבשר ודם אי אפשר לפיכך סתם לך הסתום בראשית
 כדלית וכו' סוד כבר העריך על היה לו העינים העמוקים סתומות וכבר
 ירבה מאמר שלמה חזק מה שהיה נעמוק עמוק מי ימינאט ושם הדברים בכל זה
 במשלים המשתהבים בעבור שיקחים ההמין על ענין כשיער הבנתם וחולשת ימיהם
 וקחים השלם עיני ידע על ענין אחר וכו' יגרע בקחש המעשה שאמר
 עבד עינים זרים בספר הנבואה וכפר ההשוואה והוא ספר יגדנו טעבאר כי ספקה
 הדרשית סלם אשר הנראה מהם כחזק מאד מן האמת ויניא מדרך המושכל והם
 כולם משלים וכאשר החלו זה טעם רבים בספרים ההם וזכרתי מהם מעט לך
 ויש בעיני מה טעבסט כביאורו על הדרך היה מפני שאיני מואם נעמוד על
 המשל והעלם למה שיניח העלמנו לא נהיה ויניא מדרך הראשון ויהיה
 מחלוקת איש באיש מנין אחר ויניא נבאר מה שיניח לבאורו יהיה בלתי נאור
 בהמין העם ואנחנו אמנם השחרלו לבאר שני הדרשות וגלו הנבואה להמין
 וראינו ער שהדרשות ההם אם יעין כם סכל מהמין הרבנים לא יקשה עליו מהם
 מאומה כי לא ירחיק הסכל הנמהר הערים מיריעת טבע המימאות הנעשה
 יאם ישו כם שלם חשוב לא ימלט מאחד משני רבדים אם טובינם כמישמעם
 ויחשוב רע באומר ויחשבו לסכל ואין בזה כחידה לוסיה האמונה או שיש
 להם דרך וכבר נמל ויחשוב טוב על האומר יתבאר לו הדרך שבמאמר ההוא
 או לא יתבאר ודמנם ענין הנבואה באור מעלותיה ופחש משל סתריה והבאר
 מה המאמר בדרך אחר מן הנבואה ויפני לו העינים הנחתי מחבר עני הספרים
 ההם כפי מה נהיו והספיק לי מזכרון יסודת האמונה וכללי האמונות בקיטר אמנים
 קרובים לביאור עני מה שזכרתי בחומר העלמוד הגדול משנה תורה אבל המאמר
 הזה רכתי בו עיני מי שנתפסקה כמו שזכרתי יודע חכמות אמתיות והוא מאמין
 לדבריו המדויקים נבין בעענתם אשר ערבמהו בהם העמות המסופקים והמשלים
 והנה נבאר ספיקים כזה המאמר שלא יהיה כהם זכרון שם משנתה אבל יהיה ספק
 הישנה לזולתו או יהיה ספק ההוא מיעור על ענין מעניני שם משנתה או יינסה
 לגלות זכרון השם ההוא במקום ההוא או יהיה ספק ספרנו משל מהמשלים או מעור
 על ענין אחר טעבא משל יהיה ספק כולל עינים זרים שאמרינם בהם ספק והאמת
 מפני שזוהי שמות או מפני שזוהי המשל במקום המשל או שזוהי המשל מיקום
 המשל ואחר שזכרתי משלים מקרים הקרמה והיא זאת

רע

כי מפתח הבנת כל מה שאמרוהו הנבאים עלי וידעת אמרתך הווי הבנת
 המעשים ועינים ופירוש מלותיהם כבר ירעה אמרו ויבר הנבאים ארמה
 וידעת אמת חזק חידה ומשול משל וירעה כי מרוב עשות הנבאים המשלים אמר

סוד

הרבה

הנביא המה אומרים הלא ממשל משלים הוא וכבר ירעת מה שפרח בו שלמה
 להבין משל ומליצה דברי חכמים וחיזתם ונאמר במדרש למה היו דברי תורה
 דומים עך שלא עמך שלמה לבאר שהיו מימיה עמוהין ויכוין ולא היה אדם יכול
 לשהות מהן מה עשה פתח אחר ספק חבל בחבל משיחה למשיחה ודלה ושתה
 כך הורה שלמה ממשל ומרבר לדבר עד שעמד על כורה שלהותה זהו
 רכס ודיע רואה שאחר משלומי הרעה יחשוב כי דברי תורה הרמוז אליהם הנה
 אשר הערים כהכנתם כהבין משלי העצמים הם משפני עשיית הסוכה והחולב ד
 ורין ארבעה שומרים אבל הכונה העמיקת והסתמות בלא ספק ושם נאמר רבן
 אמרו והשואבר פלג או מרגלית כהך כתי ער שהיא מהליך פהלה כאיסר
 מוכא את המרגלית כך המשל הזה אינו כלום ועל ידי המשל אמת רואה כורה
 שלהותה זהו רכס גם כן והתבונן באורם זל כי הוטה רבני תורה הם המרגלית
 ופשוטו שלכל משל אינו כלום ודמותם הסדר הענין הנמשל בפשוטו שלמשל
 כמי שפלה לו מרגלית בביתו ביה אפל בלום ויש מי כלים רבים והנה המרגלית
 בבית אלא שהיא לא יראה ולא ידע מה וכאילו יבאה מרשותו כי נעננה ממנו
 מעלה ער שיהיה הנה כמו שזכר אשר רומה לו הכנה ענין המשל "

והוא
 וכל המורה להם

אמר החכם

התחיי זהב במשכיות כסף דבר הדור על אפניו נשמע
 כיאור זה הענין אשר זכרו משכיות הם התחייני
 המסוככים ול אשר בהם מיקומה פתוחים דקי העלם
 מאד כמעשה היעורפים וקראו משכיות כן מפע שיעבור בהם הדאות והגוס וישקף
 ואסתי ונאמר כי משל הקוח זהב בשכבת כסף דקה הנקבים מאד הוא הרבני הדור
 על אפניו וראה מה פלא זה המשל בהאר המשל המתקין וזה שהיא אונטר
 שהדבר שהוא בעל שני פנים ול שיש לו גלה ועבר יצרך שיהיה גלהו טוב כסף
 ויצרך שיהיה טוב טוב מגלהו ער שיהיה טוב כעדר אל גלויו כזה אינו הפקף
 ויצרך שיהיה בגלויו מה שיורה המתבונן על מה שבחטו כמו זה התמוך שלהב
 אשר כסותו בשכבת כסף דקה השיטט מאד וכשיראה מרחוק או מבלה התאמנת
 יחשוב הדואה כי שהוא הקוח כסף וכשיוסכל בו איש חד הדואה השתולות עיניו
 והבאר לו מה שבחטו וידע שהוא זהב וכן הם משלי הנביאים על גלהם וזעמיה
 מועלת בדברים רבים מכללם תקין ענין הקבוצים האעשים כמו שיראה מגלויו
 משלי ומה שירמיה לזה מן הדברים והוכס חכמה מועלת בל בהאמנת האמת על
 זמיהו ודע כי משלי הנבואה יש בהם שני דרכים מהם משלי
 שכל מלה שבמשל ההוא יש בה ענין ומהם מה שיהיה כל המשל מגיד על כל ה
 ענין הנמשל ויבואו ההוא רבים רכס מאד אין כל מלה מהם מוספת ענין
 כענין ההוא הנמשל אבל הם ליקוח המשל וסדר הדברים בו או להפליג בהסתור
 הענין הנמשל וישטט על הדברים כפי כל מה שראוי בגלויו שלמשל ההוא והבין זה

מדת
סלם מוצב ארצה וגו' כי אמרו סלם יורה על ענין אחר ואמרו מיצב ארצה
יורה על ענין שני ואמרו ורחשו מגע השמימה יורה על ענין שלישי ואמרו
והנה מולאי להים יורה על ענין רביעי ואמרו עולים יורה על ענין חמישי ו
ואמרו ויורדים יורה על ענין ששי ואמרו והנה ה' נצב עליו יורה על ענין שביעי
הנה כל מלה שבאה בזה המשל היא לענין מוסף בכלל הנמשל
ואמנם רמיון השט ממשלה הנבואה אמרו כי בחלון ביתי כנר אשנבי
נטקפתו וארא כפתאים אכילה ככנס נער חסר לב שוכר בשוק אצל פנה
ורדך ביה יצער כנשף כערב יום באישון לילה וחפלה והנה אשה לקראתו
שית זונה ונצורת לב הזמיה היא וגו' פעם בחוץ פעם ברחובות וגו' והחזיק
בו ונשקה לו זכחי שלמים וגו' על כן יצאה וגו' מרכבם רכבת ערשי וגו'
נפתי משכבי לילה נרה וגו' כי חץ האיש בכימו וגו' צרור הכסף וגו' הטרט
ברוב לקחה וגו' והעולה כיריע מזה הכלל הוא הזוהרה מהמשך אחר
האות הגופית והנאותיהם ורמה החמר אשר הוא סבת לו התאוות הגשמיות
כולם כאשה זונה והיא אשת חיש וגו' כי ועל זה המשל כנה ספרו כולו ו
והנה אבאר בפרקים מזה המדמור חכמתו כדמות החמר כאשה איש זונה
ונבחר חייך חתם ספרו זה בשבחי האשה כשלא היה זונה אבל מטפף
על תקין ביתו וענין בעלה וכל לו המונעם אשר ימנע את האדם משל
משלימותו האחרון וכל חסרן שיגע לאדם וכל מרי אמנם ושיגרו מיד
החמר שלו לכך כמו שאבאר בזה המדמור וזה הכלל הוא המיוכן מכל זר
המשל אל שלא יהיה האדם נמשך אחר בהמיותו לכך אל החומר שלו כי וי
חומר האדם הקצוב הוא חמר שחר כח הקצוב ואחר שבארנו לך זה וגלוה
לך סוד זה המשל לא תקח למינח כל ענין המשל כמשל בשתאמר מה
תחה אמרו זכחי שלמים עלי היום שלמות נררי ואי זה ענין יורה אמרו מה
מרכבים רכבתי ערשי ואי זה ענין מוסף בזה הכלל אמרו כי אין האיש
כמו וכן שחר מה שבח בזאת הפרטה כי זה כולו המשך הרברים על פשוטו
שלמשל כי לו הענינם אשר זכר הם מין ענין הזונם וכן לו הרברים וכי
בין הן מין רברי שני הזונם קיטנם לקצתם והכן זה ממני מאד שהוא שודש
גדול ועינים כמה שארצה לכאן וכשתמינח כפרק מפרקי זה המדמור
שבארתי ענין משל מן המושלים והשוותך על הכלל הנמשל מה הוא לא
הבקש כל חלקי הענינם אשר כאן במשל ההוא והריצה שתמינח להם רכד
כאות ברבר הנמשל כי זה וימאך לאחר משע ענינם אם שיטך מן הענין
המיוכן במשל או יעריחך לפרש ענינם אין פירוש להם ולא הושגו בו לפרש
הגע מזהה הטרחה אל כמו זאת ההזיה העינימה אשר יהיו בה ויחברו

בה רוב כמות העולם בזמננו זה להיות כל אחר מהם חזיה שימיטא עעטס
 למאמרים לא כן בהם אמרם רב ממה שרצוהו אבל תהיה לעולם מנתק
 ברוב המשלים יריעת הכלל שיריעתו היא המכונת ויספיק לך בקצת הדברים
 שתבין מדברי כי הענין הפלגי משל ואם לא אבאר דבר יותר שאתה כשתרצה
 שהוא משל יתבאר לך מייר לאי זה דבר הוא משל ויהיה אמר שהוא משל
 כמו שהסיר הרב המכביר בין הרחוק והנראה "

צוואת

זה המאמר כשתרצה להשלות בידך כל מה שכלול ער שלא
 יחסר וך דבר ממנו העב פרקיו זה על זה ולא תהיה מנתק
 מן הפרק הבנת כול ענין לבר אלא להשלות בידך גם כן
 ענין כל מלה שכמה בכלל הדברים והענין שלא תהיה מענין הפרק כי המוח
 המאמר הזה לא נפלו בו הדברים כאשר נזרען אלא כדקדוק גדול ושקורה
 רבה והשמר מלחסר באור ספק ולא נאמר בו דבר כזולת מקומיו אלא לבאר
 ענין במקומו ולא תדרסו בו מידי שתזיק ולא תיעל ענין אכל צריך לך
 שתלמד כל מה שצריך ללמוד וענין בו הדור והוא יבאר לך הגדולות שבספקיו
 הדת אשר יספקו על כל משל. ואע משכיב בלי יתע כל מי שיקרא
 מאמרי זה שלא יפרש ממה אפי' רב אחר ולא יבאר ממנו לזולתו אלא מה
 שהוא מבואר מפרש ברברי מי שקרמט מחכמי תורתנו הירושפי אמנם מה
 שיבין ממה ממה שלא אמרו וזלתי מחכמי לא יבארהו לזולתו ולא יהיו
 להטיב שאיפשר שיהיה מה שהביט מדברי חלוקה מה שרציתו וזיקת תחת
 רצונה להועיל ויהיה משלם רעה תחת טובה אבל יתבין בו כל מי שיפל לרו
 ואם ירפא לו מחס לבו ואפי' כענין אחר מכלל מה שיוסף וידה השם וישפק
 לו מה שכין ואם לא ימצא בו דבר שיועילו בשום צד יחשבהו כאילו לא
 חובר ואם יראה לו בו שום הפסד כפי מחשבתו יפרשהו וידין לכה זכות ואפי'
 כפירוש רחוק כמו שחייב עלינו בחק המוטט כל שכן בחק יורשט וחכמי ת
 תורתנו המשתדלים להועיל באמת כפי השגתם ואע יורע כי כל
 מהחיל מבט חסד שאין לו מחומה מן הענין יקבל תועלת בקצת פרקי זר
 המאמר אמנם השלם מן האנשים בעל הרה הנמוך כמו שזכרת הוא יקבל
 תועלת בכל פרקיו ומה מאד ישמח בהם ויערכו לשבועם ואמנם המכובדים
 שמוחט מזהם ברעות שאינם אמתיות וברכוס המטעים ויחשבים חכמות
 אמתיות ויחשבו שהם בעלי עיון ואין להם יריעה כלל כרב שיקרא חכמה
 כדרך האמת הם יכרו מפרקים רבים ממה ומה מאד יקשו עליהן מפע שיה
 שאינם משיגים להם ענין וכעבור שמהבאר מהם גם כן פסלות הזיופים אשר
 כיריהם אשר הם סגולתם וממונם המוכן ליצירתיהם והשם ית יורע שאע
 לא סרתו היות מתירא רבה מאד לחבר הדברים אשר ארצה לחכום כזר

הענין

חוב

המאמר טעם שהם ענינים נסתרים לא חובר בהם כולל ספר באומתנו בזמן
הגלות הזה ואיך התחיל אל עתה ואחכר בהם אבל נשענתו על שתי הקדמות
האחת אמרם ככמו זה הענין עת לעשות לנו הפיו תורתך (השטת אפרסו
וכל מעשיך יהיו לשם שמים ועל שתי ההקדמות האלה נשענתו כמה שהרבה
בקצת פרקי זה המאמר סוף דבר אל האיש אשר כשיביאקהו הענין ויבדל חוקו
לעשות החכמה לומר דמה שבא עליו מופת אלה בשיאונת לאחד מעולה ולא יאמר
לעשות אלפים ככלים אל כחר לאמרו לענינו ולא אהגש כגזת העם הרב
הוא וארצה להכיל המעולה האחד הוא ממה שצדקע בו ואורה מוכחו ער
שישלים וירפא

הקדמה

סמה הסתרה או התכר העיניו בספר מן הספרים או ב
או בחבר מן החכמים אחר משכע סמה הסכר
הראשונה הוא שיהיה המחבר מי שקבץ רבדו אגמ
אנשים ולהם רעות מתחלפות וחסר הכעלים ולא יחס כל מאמר לאומרו ויניא
בחבור ההוא סתרה או הפך להיות אחת הגרות רעת איש אחר והגזרה האחרת
רעת איש אחר והסכר השנית היתה לבעל הספר ההוא רעת ואחר
כן שב טעם ונכתבו מאמריו הראשון והשני והספת השלישית היתה
המאמרים ההם אינם כולם כמי פשוטם אבל יהיה קצתם על פשוטם וקצתם
משל ויהיה לו חך או יהיו שתי הגרות יחד הסותרות זו את זו לפי העדאה משלי
וכשינשאיו על פשוטיהם יהיו סותרות זו את זו או הפך זו והספת
הרביעית וייריה כענין תנאי שלא פירש במקומו להכרח או יהיו הטשאים מתחלפי
ולא התבאר אחר מיתם במקומו ותראה סתרה בדבר ואין שם סתרה והספת
החמישית יערך הלמוד וההכנת והוא שיהיה ענין סתם קשה ליניו וינעך
וינעך לזכרו או לליקחו הקדמה כבאור ענין קל היסוד יערך שיוקדם בלימוד
לפע הראשון ההוא להיות ההתחלה לשילם כקל וינעך המלמד שיקל כהכנת
הענין ההוא הראשון על אי זה רך שירמץ וכשיץ גב לא יקרק באמתו אבל
יונח כפי רמיו השומע ער שיוכן מה שירצה בו עתה להביט ואחר כך יוקרר
כענין הענין ההוא הסתם ומתבאר אמתתו במקום הנאות לו והספת
הששית התעלמות הסתרה והיותה בלתי מתבארת לא אחר וווווווווווו וזוהי
הקדמות רבות וכל מה שינעך להראותה אל הקדמות יותר הוא יותר עלמרת
ויעלם זה מן המחבר ויחשוב ששתי הגרות הראשונות חין סתרה ביניהם וכשתל
וכשתלקח כל גזרה מהם ותחובר אליה הקדמת יערקה ויולר מהם מה שיתחייב
וכן יעשה ככל תולדה החובר אליה הקדמת יערקה ויולר מה שיתחייב ויגע הענין
אחר הקשות רבות אל סתרה בין שתי התולדות האחרונות או הפך וכמו זה הוד
שישלים מן החכמים המחברים אך כשיהיו שתי הקדמות נאות הסתרה אלא שש

ששכח הראשונה נשכח האחרת במקום אחר מן החבר זאת היא פחיתות
 גזולה מאד ולא ימנה זה בכלל מי שיכחט רביו והסבה השביעית יצרך
 הדברים בענינים עמוקים מאד ייערך להעלים קצת עניניהם וגלות קצתם והנה
 יבא היצרך כפי אמירה אחת להמשך הדברים בה לפי הנחת הקדמה אחת ויבא
 ההכרח במקום אחר להמשך הדברים בה לפי הנחת הקדמה שותרה לראשונה
 ויצרך שלא ירגשו ההמין כשום פעם במקום הסתירה ביניהם ושיעשה המחבר
 תחבולה להעלים אותם בכל יצר . ואמנם הבחירה הנמצאת במטעם ובכתיבה
 היא כפי הסבה הראשונה כמו שתמצאם אומרים המיר קשיא רישא אבנפא . ויש
 והיה התשובה רישא ר' פלוט ופיפא ר' פלוט . וכן תמצאם שיאמרו ראה ר' פלוג
 רביו של ר' פלוט ופנה לך כותיה וראה רביו של ר' פלוג וכך וסתם לך כותיה יא
 והרבה תמצאם אולי שתמצא מט' ר' פלוג היא וזה הרבה מלפניו . ואמנם הסתירה
 זו החלוקה הנמצאת בתלמוד הוא לפי הסבה הראשונה והשנייה כמו שתמצאם
 תמיד אומרים בכך וכך סבר ליה כל' פלוג וכך סבר ליה כל' פלוג ויאמרו גם כן סבר
 לה כותיה כחרא ויאמרו תרי אמוראי ואלבא ר' פלוג וזה המין כלו הוא מהג' מטעם
 הסבה הראשונה . ואמנם כפי הסבה השנייה הוא אמרם הדר ביה רבא מההיא
 מחקרא ד' זה משע' המאמרים הוא המאוחר . וכן אמרם מההורא קמא רבא דגמי
 אמר לך כך וכך ומההורא בתרא אמר לך כך וכך . ואמנם הסתירה זו ההפך הנגד
 הנראה בפשוטו שלענין בקצת מקומות מספרי הנביאה כלם הוא כפי הסבה השלישית
 והרביעית ואלו זה הענין הובאה ההקדמה הזאת כולה . וכבר ירשת רב אמרם אל כתו
 אחר חזק' כך וכך וכתו אחר חזק' כך וכך וטבארים הראות הסתירה וזוהי כפי יבארן
 שהענין חסר תנאי או מהחלוקה הנשוא באמרום שלמה לא רייך שיצרך סותרין יכרי
 דור אביך אלא שהן סותרין זה את זה וכו' וזה הרבה בדברי רבותי וז' אמל אוב מדי
 שרכבו בו הוא כמאמרי העבואה העתלים בדעתם או במישר דרך ארץ ואנחנו אמרנו
 היה רבנוט להער על פסוקים טיש בהם סתירה כנראה בדעות ואמוגות והנה אבאר
 מזה קצת בקצת פרקי זה המאמר כי זה הענין גם כן מסתרי הסתירה ואמנם אם תנימו
 כספרי העבואים סתירה לפי הסבה השביעית יש בו מקום עיון וחקירה ויצרך שלש
 יגזור אדם בזה כשקול הדעת ובסברא מכלי חזון וחקור . ואמנם הווי
 החלוקה הנמצאת בדברי העולוסופים האמתיים הוא כפי הסבה החמישית . ואמנם
 הסתירה אשר תמצאם ברוח ספרי המחברים והמפיישים בלתי מה שזכרנו היא לפי הסב'
 הכנה הששית וכן תמצאם במדרשות וההגזות סתירה רבה לפי זאת הסבה . וילזו
 זמ' אין מקשיין בהגדה ותמצאם בהם גם כן סתירה לפי הסבה השביעית .
 ואמנם אשר ימצאם במאמר הזה מן החלוקה הוא לפי הסבה החמישית והסבה השביעית
 ורע זה והכן אמרנו וזכרנו מאד שלא נשתרבו בקצת פרקי . ואחר זה ההקדמות
 אהיהל בזכרון השמות אשר יצרך להער על אמיתת ענינם המכון בכל מקום כפי ענ

ופליג עליה כחרא

כחרא

מאמר

שענינו ויהיה זה מפתח להכנס במקומות סגרו עליהם השערים וכשיפתחו הש
השערים ההם וכנס במקומות ההם יטחו בהם הנפשות ויהט העינים וינפשו
הגזקות מעולם ויגיעם "

אמר שמואל בן יהודה אבן תבון

אמר חרב המחנך

גוי צדיק שומר אמונים

סתחו שערים ויבוא

פרק א

צ'לם ודמות ככר חשבו בע אדם כי צ'לם כלשון העברי יודעה

על תמונת הרבר והארו והביא זה אל הגשמה

גבירה לאמרו נעשה אדם ביצולטו כדמיהו וחשבו שהשם על צורת אדם
ל'ל המונתו ותארו והתחובה להם ההגשמה הגמורה והאמיע בה וראו שהם

חס יפירו מוחות האמונה וכיזבו הטעם וגם ישימו השם נעדר חס לא יהיה

גף בעל פנים ויר כמיותם כהמיונה ובתאר אלא שהוא יותר גדול ויותר סביר

לפי סברתם והחמור שלו גם כן אינו רם ובשר זה תבלית מה שחשבוהו רוממות

כחף השם 'אמנם מה שיצריך שיאמר בהרחקת הגשמות והשמיר האחרות

האמתית אשר אין אמת לה אלא בהסרת הגשמות הנה תרע המופתים

על כל זה מזה המאמר אבל הערתו הטע בזה הפירק לכאר ענין צ'לם ודמות

וחומר כי היורה המפורסמת אצל ההמין אשר היא תמונת הרבר ותארו שמה

המיוחד לה כלשון העברי תאר אמר יפה תאר ויפה צראה 'מה תארו כתאר

בע המלך ' ונאמי בצורה המולאכית יתארהו כשרר ובמחנה והארהו וזרהו

שם שלא יפול על השם ית כלל חולילה וחם ' אמנם צ'לם הוא טפל על היורה

הטבעית ול על הננין אשר בו נתענס הרבר והיה מה שהוא והוא אמתתו

מאשר הוא הנמצא והוא אשר הענין ההוא באדם הוא אשר נעבורו תהיה

ההשגה האטטית ומפני ההשגה הזאת השכלית נאמר כי ביצ'לם להים ברא

אוהו ולכן נאמי צ'לם תבנה כי הכוין ראוי לעפש אשר היא היורה המייצרת

לא לתמונת האנדרים ותאדם ' וכן אומר כי הסבה בקריאת היצורים צ'למים

היות המבוקש מהם ענינ הטעם לא המיונה ותאדם ' וכן אומר כי צ'למי טוח

שחורכים כי היה הננינה מהם ענין רחות היזק השחורים לא צורת השחורים

ואם אי איתשד מבלתי היות צ'למי שחורכים ויצלמים נקראים כי מפני התמונה

והתאר יהיה חס כי צ'לם שם משתתק וזו מספק יאמר על היורה המייצרת

דבר משה

צ'לם

ועל הצורה המולאכית ולכוננה בה מתכוננת הגשמים הטבעיים והתארה
 ויהיה הגרנה כאמרו עטשה אדם בעלמט הצורה המינית אשר היא ההשגה
 השכלית לא התמונה והתאר הנה כבר ביארנו לך ההפך כן צלם והאר
 ובארנו ענין צלם אמנם דמות הוא שם מן רמה והוא גם כן דמיון בע
 בענין אמר דמיון לקהות מרכב לא שרמה לבעיה ולמינותה אבל רמה אכלו
 לאכלה וכן כל עץ בגן אלהים לא רמה אלוין כיפיו דמיון בענין היפי חמרת
 למי ברמות חמת נחש דמיונו כארזה כולם דמיון בענין לא בתמונה ובתאר
 וכן נאמר דמות הכסא דמות כסא דמיון ענין התענינות ודוממות לא בה
 כריכותו ועבו ואריכות הגליו כמו שיחשבו העניים וכן דמות החיות וכאשר
 ייחד הארץ בענין שבו זר מאד מה שאין כדבר מן הנמצאות מתחת גלגל
 הירח והוא ההשגה השכלית אשר לא ישמש בה חוש ולא מעשה גנה ולא
 יד ולא רגל רמה אותה בהשגה הכורה אשר אינה ככלי ודמ איתג דמיון
 בחמת אכל לנראה מן הרעת תחלה ונאמר באדם מופע זה הענין רל מופע
 השכל האלהי המרכב בו שהוא בעלם לים וברמותו לא שהטעם גנה שיהיה
 בעל המונה

הוא

פרק ב

הקשה לי איש חכם זה לו טעם קושיא גדולה יצרך
 להתבונן בקושיא ובתשובתו כפרוקה וקדם טאז
 שאזכר הקושיא ופרוקה אומר כי כבר ירע כל עברי כי טעם לים משתת
 לשם ולמלאכס ולשופטים מנהיגי המדינה וכבר באר אטקלם הגר טה
 והאמת מה שבאחו כי אמרו והיותם כלים יורש טוב ורע רוצה בו הענין
 האחרון אמר ותהן ברברביא ואחר היצנת שמוך זה הטעם נחזיל בזכרון
 זאת הקושיא אמר המקשה יראה מופשטו שלכתוב כי הכונה
 הראשונה באדם שיהיה כשאר בעלי חיים אין שכל לו ולא מחשבה ולא יכיר
 בין הטוב והרע וכאשר המרה הכיו לו מדיון זה השלימות הגדול המיוחד
 באדם והוא שתהיה לו זאת ההכרה הנמינות בנו אשר הוא הנכבד שבעני
 הנמינותם בנו ובו נתעצם וזהו הפלא שיהיה ענינו על מדיון טה לו שלימות
 שלא היה לו והוא השכל ואין זה אלא כדבר מי שאמל כי איש מן האנשים
 מרה והכליג בעול ולפיכך שינו כדיתו לרע והושם כוכב בשמים זאת היתה
 כונת הקושיא ופעטה ואעפ שלא היתה כזה הלשון ושמו ענין תשובתו
 אמרנו אתה החיש המעיין בתחלת רעונו וזממין ומי שיחשוב
 שיכפן ספר שהוא הישרה הראשונה והאחרונה בעברו עליו בקצנת עתות
 הפנאי מן השנה והמשגל בעוברו על ספר מספרי דברי הימים או שיר מן
 השירים המושב והשתכל כי אין הדבר כמו שחשבתו בתחלת המחשבה אבל
 כמו שיתבאר עם ההתבוננות לזה הדבר וזה כי השכל אשר הטמיע הכורר

הוא

על הארץ והוא שלמותו האחרון הוא אשר הגיע לארץ קודם מחירו ובטבילו נאמן
 בו שהיה כולם לים וכדמותו ובגילו רבד אהו ויטה אתו כמין שאמר ויצי לים וגו'
 ולא תהיה היטרה לכהמות ולא למי שאינו שכל לו ובטביל יכריל הארץ בין הארץ
 והשקד וזה היה נמינא בו של שלמותו ותמונתו אסנכ המגונה והנחה הוא כמספר
 כמפורסמות לא כמיושלות כי לא יאמר השמים כדודים נאה ולא הארץ שנוחה
 מגונה ככל יאמר אמת ושקד כן בלשוננו יאמר על הקושט ועל הכטל אמרת
 ושקד ועל המגונה והנחה טוב ורע ובטביל ירע הארץ האמת מן השקד וזה היה
 כעגונכ המושכלים כולם ו כאשר היה על שלמות עגנו ותמותם והוא עם מחש
 מחשבתו ומושכליו אשר נאמן בו בעבורם והחסרה מעט מל' לא היה לו כח י
 להשתמש כמפורסמות כשום פעם ולא להשיגם ער אפילו הגיו שכמפורסמות
 כגונה והוא גלות הערוה לא היה זה מגונה אינלו ולא השיג גטו ו כאשר מה
 ועתה אל תאודו הדמיונות והנחות חושיו הגשמיות כמין שאמר כי טוב העין למאכל
 וכי תאודו הוא לעינים עגנש כששולל ההשגה ההיא השכלית ומפע זה מרה כמיתה
 אשר בעבור שכלו יטה כה והגונה לו השגה המפורסמות ונשקע כההגונה ובהת
 וכעתאות ואז ירע שישר מה שאמר לו ומה שהופשט ממנו וכאי זה עגנ שוב
 ולזה נאמר והייתם כלים יודעי טוב ורע ולא אמ יודעי אמת ושקד או משיגו ע
 שקד ואמת ואין בהכרחו טוב ורע כלא אבל שקד ואמת וההבין אמר והתקחנה
 שט שטתם וירע כי ערמים הם לא אמר והתקחנה שט שטתם ויראו כי אשר
 ראוי קודם הוא אשר ראוי אחר כי לא היו שם ספרים על השן שהספרו אבל נהרש
 בו עגן אחר שגנה בו מה שלא היה מגנהו קודם יודע כי זאת המלה אל פקח לא
 העיל כשום פעם אלא על עגן גלות והיעה לא ראית חוש יתדרש ופקח לים את
 עינה אז תפקחנה שט עורים פקוח אזעם ולא ישמע כאמרו עינים להם לראורת
 ולא ראוי אבל אמר על ארץ משנה פניו ותשלחנו פרושו וכאווה כאשר שנה
 פטרו שלח כי פעם שם נמר מן סנה כי הארץ כפנו יסן לרבר אשר ירינה כונתו
 ואמר כאשר שנה פטרו וכין אל הדבר אשר קדם לו העיון שלא יסן אליו שלרר
 מגן עין וזהו עגנש הבונב הראוי למדי מרה כנגד מרה הוא היתר לאכול מן הנ
 הנעמות ולהטת כנחה וכבטחה וכאשר גדלה האווה ודרה הנאותו ודמיונו כמין
 שאמרט ואכל מה שתחרה מאכלו נגע ממנו הכל ינהיב לאכול הפחות שכמאכל
 אשר לא היה לו קודם מוין אחר העמל והעורח כמו שאמר וקוין ודרר העיון לך
 וכל בושת ארץ וגו' וכאר ואני וישלחתי לו לים מגן עין לעבוד את האדמה אשר
 לקח משם והשוהו כפהמות כמיונו ורוב עגנו כמו שאמר ואכלת את עשב השדה
 ויאמר מכאר לזה העגן ארץ כיקר כל ילן נמשל כפהמות נדמו ישתבח כעל

אשר

פרק ג

הדין אשר לא תשג הכלית כיעתו וחסרתה
 יחשב שעגן המונה והבטת בלשון העברי אחר ויאת כן

כי תבנת שם נגזר מן בנה ועצט מן הרבר ותמנעו כל האחי כרביע והעגל זה
 שלוש וזוילתם מן התארים אמר את הבנת המשכן ואת הבנת כל כלי ואמי תבנת
 אשר אהה מראה הבנת כל יקמו וגו' תבנת יד תבנת האולם כל זה תאר ולזה לא
 יקלו העברים לו השמות המלות בתארים נגלו כלם בשום פנים אמנם
 המונח הוא שם טפל על שלשה עטעם כספק זה שהוא יאמר על יצרת הרבר ה
 מישגת בחושים חוץ לשכל כל האחי והוא אמרו ועשיתם כסל המונח כל כסל כי לא
 רואתם כל המונח ויאמר על היצורה הרמיונית הנמצאת בדמיון מן האיש אחר
 העלמו מן החושים והוא אמרו בשעתיקים מחזיונות לילה וגו' וסוף הרבר ועמד ולא
 אכיר מראהו המונח לגר עני כל דמיון לגר עני כשינה ויאמר על הענין הזה
 האמתי המושג בשכל ולפי זה הענין השלישי יאמר כי זה המונח אמר ותמונתו י
 יכע עטעם ופירושו ואמרת הש' טיג

פרק ד

דע כי ראה והבט וחזה שלש המלות האלה טפלות על ראות
 העין והישאלו שלשתם להשגת השכל אמנם זה בדארה
 מפרסם אצל המיון אמר וירא והנה כאר בשדה וזה ראות עין ואמי ולכי ראות
 הרבה חממה ורעה וזה השגת שכלית ולפי זאת התשאלה הוא כל לשון האוויר
 שכמה כבוד ית כאמרו ראיתי את ה' וירא אליו ה' וירא אליו טוב הרצט נח ארת
 כבוד ויראו את לו ישאל כל זה השגת שכלית לא ראות עין כשום פנים כי לא
 ישגו העטעם רק גה וכמדו קצת מקדו גג כן כלומר מראה הגנה והאחי וכיוצא
 בהכ יכו הוא ית לא ישג ככלי כמו שיתבאר יכן הביט טפל על הבנת בעין
 לדבר אמר אל הביט אחרך ורבע אשה מאחריו ונבט לדרכו והישאל אל הבנת
 השכל והשקפתו על ההמונות הרבר ער שישגהו והוא אמרו לא הביט און כי
 ישקב כי האין לא וראה בעין וכן אמר והביטו אחרי משה ער באו אמר חממים ולא
 שבו שר זה הענין ושהוא הגדה על היותם מדרקקים אחר פעולתו ומאמריו ומי
 ומסתכלים בהם ומוזה הענין אמר הבט נח השמימה כי זה כמראה הנביאה ועל
 זאת התשאלה הוא כל לשון הבנת עינאה כסס ית מהביט אל האלהים והמונות
 ה' יכע והביט אל שכל לא תוכל וכן חזה טפל על ראות עין ורצו כמיון ענינו
 והישאל להשגת הלב אשר חזה על יהודה וירושלם דבר ה' אל אכרם במחזה
 ועל זאת התשאלה נאמי וחזו את האלהים ורע זה

פרק ה

כאשר החל ראש הפילוסופים לחקור ולעשות מופת
 בעטעם עמוקים מאד אמר מתגל רבר עטעם מאין
 ראוי למשין כספקיו שיהיה עליו לעיות או היותו משהבן ומתפאר
 והירס לרבר במה שאין לו ידיעה כי אבל ראוי שיחשבו לרזיונות והשקדלות בהטיב
 והעמיד דמויות אמתיות כפי יכולת האדם וכן נאמר אכרם כי יחיד לאדם שלא

מחבר

יהרס לזה הענין העצום הנכבד מהחלת מחשבה מכלת שירגל עבדכו ז'
 בחכמות וברשות וזקק מדוהו זקוק רב וימית תאוהו ותשווקתו הרמיונות
 וכאשר יבין חכמות אמתיות וירעם וירע רוב ההיקש ועצמות המופת ירע
 אופני השמירה מהנעמאת השכל אז יקדים לחקירה בזה הענין ולא יצטרך
 בתחלת דעת שיטלה בלבו ולא יטלה מחשבותיו תחלה ויטולטל להשגת
 הכוירא חבלי כובש וימנע ויעבור עד שיטלה ראשון ראשון (על זה נאמר
 ויסתר משה פניו כי ירא מהבית אל האלהים מחובר למה שיורה עליו הנר'
 הנראה מתחזו להסתכל באור הנברא לא שהשם יטיגלו השיעם יתע' ז'
 מכל חפרץ עליו רב' ושבח לו עה' זה והטעם עליו ית' מעובי מה שחייב לו
 שטאמרו בו ותמונה זו יבית' וזכרו החכמים זל' כי זה גמול להסתיר פניו תחלה
 מהבית אל האלהים' אמנם חזק' כנ' ישראל הם הדסו ושלחו מחס'
 מחשבתם והשיגו אבל השגה כלת שלומה ולזה חמד עליהם ויראו חרה
 חלה בנ' ישראל וחתה רגלין וג' ולא נאמר ויראו את אלהי ישראל לכו'
 כי כול המאמר אינו רק לרדף עליהם ראיותם לא להאיר איך ראו' ונאמר
 ואמנם רדף עליהם הוכן השגתם אשר ככללה מן הגשמות מה שכללה
 חיבתו הרסם קודם שלמותם והתחייבו כליה ויערה להם עה' והאריך השם
 להם עד שנשרפו כהכערה ונשרף נרכ' ואביהווא באהל מועד לפי מה שבאה
 בו הקבלה האמתית ואם היה זה בדיעם כל שכן כריעט אמתו הפחותים
 ואשר למטה מימנו שיצריך לו שימהין ויהטק בהשלמת ההשגות והבנת
 ההקרמות המטהרות להשגה מימנותה שהיא הטעיות ואז יבא להביט אל
 המחנה הקדוש האלהי וגם הסהטם הגשמיים אל' ז' יהקדשו פן יפרץ טהם
 ה' וכבר יטה שלמה בשמירה הרבה כשישתדל האדם להגיע אל בית האלהים' ז'
 המדרגה ואז ממשל ומזהיר שמד רגלך כאשר תלך אל בית האלהים' ז'
 ואשוב להטילים מה שנכנסתי לבארז ואומר שאמר כי יטרל עם המכשן
 המכשולים שאירעו להם בהשגתם נתבלבלו גם כן בעבורה פולתיהם וג' ו
 לשענם הגופים להשתבש השגה ולזה חמד ויחזן את האלהים ויאכל' ז'
 וישמר' אמנם סוף המאמר והוא חמיו ותחת רגלין כמעשה לבנת הספר
 וג' הנה יתבאר בקצת פרץ' זה המאמר והכונה כולה אשר טכנה היא שכל
 ראיה או חזיה או הבנה שבאה בזה הענין היא השגה שכלית לא ראית עין
 שאיננו ית' נמימח שויטיגוהו העינים ואם לא ירצה אחר מן המקצרים
 להגיע לראית המדרגה אשר נשתדל עמו לשלוטה ויעים לו המלות כלם
 אשר באו בזה הענין מורות על השגות חושיות לאודים כחואים אם מלאכים
 או זולתם איך היוק בזה'
 איש ואשה טע' שמות הוכחו תחלה לזכר ולתקנה

פרק ז'

חייט זכ'

לבט
ח

מבט אדם ואחר כך הושאלו לכל זמר ונקבה משאר מיני ב"ח אמר מכל הכ
הפדמה הטובה תהא לך שכנה שכנה איש ואשתו כאילו אמר זכר ונקבה
ואחר כך הושאל עם אשה לכל ענין מוכן מזמן להתחבר לענין אחר אמר
חמיש היריעות התייטה חוכמת אשה אל חוכמת כסר התבאר לך כי אחרות
יאח גם כן יאמרו כשתתקן מצד ההשאלה איש ואשה "

פרק ז

ילד' הענין המוכן מזאת המלה ירוע והוא
הלידה וילדיו לו כנס' ואחר המשאלה ואמר
המלה להמציאת הרברים הטבעיים כערב הדיס ילדיו' והושאלה גם כן
לענין הצמחת הארץ מה שהצמיח רמות בלידה והולדה והצמיחה' וזו
והושאלה עוד לחרשי הזמן כאילו הם ענינם יולדו כי לא תרע מה יולד יום
והושאלה עוד לחרשי המחשבות והספרות ומה שיחייבוני מן הדעות ורה'
סכנות כמו שאמר יולד שקר ומימינו נאמר וילדי נכרים ישפיקו ישפיק להם
כדעתם כמו שאמר יוטק כן עוקיל ע"ה כפרוש זה וכעמוסי עממיא אזלון י'
ועל זה הענין כיו שלמד איש ענין אחר והושלחו דעת כאילו הוליד האיש
ההוא כאשר הוא בעל הדעת ההוא וכזה הענין נקראו תולדי הנביאים בני
הנביאים כמו שאמר כשתתקן עם כן ובואת ההשאלה נאמר באדם ויראו
אדם שלשים ומאת שנה וילד כדמותו כצלטו' וכבר קדם לך ענין צלם
אדם ודמותו וכל מי שקדמו לו מן הכנס לא הגיעה אליהם המרה החטטת
באמת אשר היו צלם אדם ודמותו הנאמר עליה בצלם להים וכדמותו
צמנב שה כאשר למרהו והביטו ונמיצא שלם השלמות האנושי אמר
כו וילד כדמותו כצלטו' וכבר ירעת כי כל מי שלא הגיע לו זאת המרה
אשר בארע ענינה הוא אינו איש אכל בהמה על יצרת איש ותבטתו אבל
יש לו יכולת על מיני ההיזק וחרוש הדעות מה שאין לטאר בעלי חיים
כי השכל והמחשבה שהיו מוכנס לו להגעת השלמות אשר לא הגיע יע'
ישתמש בהם במיני החבולות המביאות לרע והוליד הנקיים כאילו הורו
לבר ירמה לאדם או יחקהו וכן היו בני אדם הקודמים לטת' ואמי כמדדש
כל אונק מזה ושלישים שנה שהיה אדם נזוק בהם היה מוליד רוחות רל
שדים וכאשר רינתו השם הוליד כדמותו כצלטו' והוא אמרו ויחי אדם
שלשים ומאת שנה וילד וג'

פרק ח

מקום' זה השם שקר הטומא למקום המיוחזר
ולטלל ואחר כך הדחיק בו הלשון ושמהו ש
למשלת האיש וערטו רל לשלמותו כענין אחר עד שיאמר פלוע כמקום

הפלט בענין הפלט וכבר ידעת דוב עשות בעלי הלשון זה באמרם ממלא מקום
 אבותיו כחכמה ויראה ואמרם עדין מחלוקת במקומה שמדת רל במדרגתה
 ועל זה הניד מן ההשאלה נאמר כבוד כבוד ו' ממקמו רל כע' מעלתו וענינם
 חלקו במציאות וכן כל זכרון מקום בא בחלוקת אמתם הכנה בו מדרגת מי
 מציאותו והע' אשר אין ערך לה ולא רומה כמו שיעמוד עליו המופת אחר זה
 ידע כי כל שכן שנבאר שרשפי כיה המאמר אין הכונה ממנו להשר על מה שג
 שנוכרו בערך ההוא לבר אבל אנחנו נפתח שער ונעזר על ענין הפס ההוא
 המושלים לתי ענין לא לפי ענין מי שיהכר בשבת בעלי לשון מן הלשונות ואתה
 התבונן בספרי הנבואה וזולתם מחבריו בעלי החכמה והכן השמות המשתמשים
 בהם כלב והכן כל שם משהתקן כפי ענין מעטנו הנאות בו כפי המאמר ההוא
 וזה הרבר ממנו הוא מכתב זה המאמר וזולתו והמשל עליו מה שבאדעתו הנה
 מענין מקום באמרו כבוד כבוד ו' ממקמו שאתה הדע כי זה הענין בענינו הוא
 ענין מקום באמרו הנה מקום אתי מדרגת ענין והשקפת שכל לא הע'
 השקפת עין משהתקן אל המקום הרמוז אליו מן ההר אשר בו היה ההתברורות
 והשגת הכללות

ענין

פרק ט

ככא עקר הנהגתו בלשון ידוע ובטבר שהכסא דמי
 אמנם ישבו עליו בעלי הגדולה והשינים במלכות יהיה
 הכסא רבר נמיא מורה על גדלה הראוי לו ומעלתו וענינם ענין נקרא המקדש
 כסא להוראתו על ענינם מי שנגלה בו והשכן אורו ובכחו עליו ואמר ככא כבוד
 מרום מראשון מקום מקדשיו ומטע זה הענין נקראו השמים כסא להוראתו אצל
 מי שירעב והתבונן בהם ענינם ממציאם ומטעם ומנהיג העולם הטוב בהשפעת
 טובתו ואמ' בה אמר ו' הנמים ככא והארץ תרום הגלי ואמר הם יורו על מיצאונ
 ועממיה ויבלתי בהוראת הכסא על גדול שהוא מוכן לגדול שהוא ראוי לגדלה הוא
 אשר יבדק שאמינותו המאמתים לא עישי גטם שיעשא תבורד עליו ות עליו רבר
 כי הנה יתבאר לך במפתח שהיא יתברך איט ונה ואיך יהיה לו מקום או משכן על
 גנה ודמנם הענין הוא מה שהעידונו עליו כי כל מקום טעמו האלהים וזרחו באורו
 וזהו מקדש דו השמים נקרא כסא אבל מה שהרחוב בו הלשון באמתו כי יד על
 כס ית הוא תאר ענימיהו וגדולתו אשר אין יבדק רבר חוץ מענינו ולא נבדק
 מעבראיו עד שהיה ית נמיא בלתי ככא ונמיא עם ככא זאת כפיה בלתי ככא
 וכבר באר ואמ' אתה ו' לעולם השם ככאך לחור ורור הורה שהוא רבר בלתי עבר
 ממנו ולזה ירעה בככא הנה ובכל מה שרומה לו גדולתו ועממיה אשר אינם רבר
 וינא מענינו כמו שיתבאר בקצת מקרי זה המאמר

ענין

פרק י

ככא ררם לנו שאנחנו כשנוכר כיה המאמר שם מאל

השמות המטהרקים אין רענונו שמזכיר כל ענין שיאמר עליו השם הוא כי
 אין זה המאמר בלשון אבל מזכיר מן הענינים ההם מה שאנחנו צריכים לו כענינו
 לא רבר אחר ומזה ירד ועלה היורה והעלה שני שמות מינחים כלשון העברי וכן
 וענינם ידוע כי כשישתק הגוף ממקום אל מקום שכל מינו יאמר ירד וכשישתק
 ממקום אל מקום גבוה ממנו יאמר עלה ואחר כן הישאלו לו שני השמות האלה
 לגולה ולענינם ער כשתשתל מעלת האיש יאמר ירד ובשתגבה מעלתו יאמר עלה
 אל ית הגר אשר בקדשך ישלח עליך וגו' ואתה הירד וגו' ואמי ונתגך וי אלהי
 שליחו על כל גוי הארץ ואמי ויגדל אתים את שלמה למעלה וכפי ירטה חוב
 עשותם מעליו בקדש ולא מוריו ויעל זה היצר שר יעשה כבדות העין והיו
 האיש קוטה במחשבתו אל ענין כחות מאר יאמר ירד וכן כשיפתה במחשבתו אל
 ענין נכבד יאמר עלה וכאשר היינו המין האנוסים כמינה שבתחיתים במקום וב
 מעלת המימאה כדרך לסובב והיה הוא ית במעלה שבעליונים לבי אמתה מימאה
 וגולה וענימה לא עליונות מקום וריתה ית כמה שריתה הגע חכמה ממנו והשפעת
 נבואה על קציתו קרא שחת הנבואה על הנביא או שסין השכינה במקום ויורה
 וקרא העלות ענין הנבואה ההוא מן האיש או סוד השכינה מן המקום עלה יוכל
 יורה ועלה שהמינס מיוחסות לבורא אמנם הרינו בהם זה הענין וכן כשתרד
 מפה באלמה או באקלים כפי ריטע הקדום אשר יקדמו כפוי הנסואה קודם ספר
 המכה ההיא לספר שהשם כקד מעשיהם ואחר כן הירד בהם העניני כענין הענין
 הזה גם כן כבירה להיות האדם שכל ונבוא שיתקדו מעשיו ויענש עלותם לולדת
 הרינו וכבר התבאר זה בספרי הנסואה ואמר מה אנוש כי הזכרנו וכן אדם כי
 תתקדמו רמז אל זה הענין ולזה כתיב זה כבירה אמר הנה נרדה ונסלה עים עינתם
 וירד וי לראות אדרת נא וארמה והענין כלו בא העניני כמעני השכל ואמנם ה
 ענין הרדטון אל ענין הנבואה והכבוד הרבה וירדה ורברתי עמוך עם וירד וי עולה
 הר סיני ירד וי לעני כל השם ויעל מעליו להם ויעל להים מעל אביהם אבל וי
 אמרו ומטה עלה אל הדתים הוא מן הענין השלישי מימורה אל היותו גם כן עולה
 אל ראש ההר אשר ירד עליו תאוד הנבדה לא שהעם ית יש לו מקום ועלה אליו
 העלה או ירד ממנו יתג מדמיונת הסכלים עליו גחל

פרק י"א

ישיבה תחלה הנחת זה השם בלשוננו לישיבה האדם
 על המקום ועלי הכהן וישב על הכסא ומאשר היה האש
 היושב נח שומר על השלש שבעני עמודתו ומנחתו הושאלה זאת תמלה לכל ענין
 שומר נח שלא ישתנה אמר בטר ירושלה בעמירה ובקיימיה והוא כמעלה השלשונה
 וראמה וישבה חקרה ואמר מושבי עקרת הבית ענינו מעמודה ומקיימה ומורה

הענין האחרון נאמר עליו ית' אהיה יי' לשלם תשכ הינשכי בטומים המתמיד
העומד הנצחי אשר לא ישתנה כפניו מאופק שנינו לא שני עתם ואין רלן
שום ענין זולת ענינו שישתנה בו ולא ישתנה יחוסן לזולתו כי אין יחס בינו
ובין זולתו שישתנה ביחס ההוא כמו שיתבאר נבואה ישראל היותו כולם משהנה
כלל ולא בשום פנים כמו שבאר ואמר — אע"ל שנינו אין שנינו כל עקר ועל
זה הענין יכלה בישיבה באשר נזכרה לו ית' ואמנם תזכור אל השמים כדבר
המקומות להיות השמים אין שני בהם ולא התחלפות רלן שלא ישתנו אישיתם
כאשר ישתנו אישי הווי הארץ ועפסריה וכן כתיובם השם יתע' היחס ההוא
הנאמר בשתקו למיני הנביאות ההוות העפסרות יאמר עליו גם כן ויש
כי המניעם ההם הדירים מסודרים עומדי המציאה במציאות אישי הטמיים
אמר היושב על חוג הארץ המתמיד הקים על סבוב הארץ רלן חלילה ליה
דומן לענינם ההווים בה חלילה יאמ' יי' לממל ישב רלן שעם השתנות עני
עני הארץ והפסרם לא ויהי אינלו ית' שני יחס אבל היחס ההוא שיש לו
חלילה והם הווים או עפסרים יחס קים עומד כי היחס ההוא למיני הנביאות
לא לאישיהם וההבטן כל לטון ישיבה שהמציאה לשם המציאה בזה העני

הענין

פרק י"ב

קיימה שם משתתקה ואחר מענינו הקיימה שהיו
כנגד הישיבה ולא קם ולא זע מוט' וכו' עוד ענין קיים
הרבר ואמרתו יקם את רכבו ויקם שדה עפרן וקם הכית אשר בעיר וקמה
בירד ממלכת ישראל וכוה הענין נאמ' כל לטון קיימה בשם ית' עתה אקום
יאמר וי' ורצה בו עתה אקום דברי ויעודי לטוב ולרע וזהה הקום תרחם ציון
הקום מה שיערת' מ' לרחם עליה ומפע טהמסכים לעשות רבר ותעורר
לעשותו בקיימה נאמר לכל מי שיתעורר לאי זה ענין שהוא קם כי הקום
בע חת עבר וזהואל זה הענין לעבוד גזרת הל על עם שהתחייב העניע
לאחרם וקמתי על בית דכעם וקם על בית מרעיס ואיפשר שיהיה אמרו
עתה אקום מזה הענין וכן הקום תרחם ציון כלומר תקום על אויביה ומורה
הענין מהם אמ' עה אין למעלה לא ישיבה ולא עמירה כי עמד יבא פעמים

שמה

ט"ו סקוקים הרבה עליו ית' לא
שאלו קיימה וישיבה ית' השם
יהם

פרק י"ג

קמירה שם משתתקה יהיה בענין עמירת האדם ווי
יקיימה בעמדו לפע פרעה אם יעמד משה ושמואל והוא
עומד עליהם ויהיה בענין ההמיע וההפסק כי עמדו לא עט עוד ותנמר
מלרת' ויהיה בענין הקיום וההשחר למשן יעמח ימים רבים ויכלה עמד עמד
ענינו מ' התקום ולא השתנה וצדקת עומדת לעד קיימת עמדתה וכל עמדת

ושמה

שכחה כל יתע' היא מזה הענין האחדון ועמרו הגליו ביום ההוא על הר' ה'
 זוטס יתקיימו סבותיו כלומר מסוככו' והנה יתבאר בזכרי שהוק' הגל' ומזרה
 הענין מאמר השם ית' אל משה ואתה פה כמד עמדי אנכי עמד כן ה' וב'
 וכיטכס "

פרק י"ד

שהוק' ארס הוא שם ארס הראשון נגזר כמו שכח הכ'
 הכתוב שהוא נגזר מארמה ויהיה שם המין לא ירדן
 דוחו בארס ומי יורע רוח בע' הארס ומותר הארס מן הכהמה אץ ויהיה שכי'
 להמין כלומר לפחותם מבלתי המיוחדים גם בע' ארס וגם בע' איש ומזרה
 הענין השלישי יוראו בע' האלהים את בעת הארס אכן כארס המותן "

פרק ט"ו

נצב או יצב' ודע' שששת שני ה'
 שרשים הענין אחד כמו שידעת בכל שימושיהם וזה
 השם משותף פעמים והיה בענין הקימה וההתייבות ותתנב' אחותו מרחוק
 יתנבו מלכי ארץ יצאו נצבס' ויהיה בענין הקיום וההתמדה דברך נצבס'
 כשמים כלומר קים עומד שליין כלומר על הסולם אשר קינתו האחד כשמים
 יקינתו האחר בארץ וכי יעלה כל מי שיעלה ער שישג' מי שעליו בהכרח ה'
 אחר שהוא עומד קים על ראש הסלם ומיבאר הוא שמאמדי הנה עליו הוא מ'
 משל סב' זה המשל הנשוא ומלאכי להים עולים הנבואים אשר נאמר בהן כפיוש
 וישלח ה' מלאך וישל מלאך ה' מן הגלגל אל הבוכים ומה טוב אמרו עולים
 ויורדים בו העליה קודם הידירה כי אחר העליה וההגעה אל מעלות ירועות
 מן הסלם תהיה הידירה כמה שפגש מן הענין להנהגת אנשי הארץ ולמודם
 אשר בעבור זה כונה כהידרה כמו שביארנו' ואשוב אל עניננו כי נצב עליו
 מתמיד קים נשאר לא שהוא התייבות גשם ומזה הענין ונצבת על היט'
 כבר התבאר לך כי נצב ועמד ענינ' אחד בזה הענין' וכבר אמר הענין עמד
 לפעך שם על היצור בחורב "

פרק י"ז

יצור' שם משהתק' הוא שם ההר והבית בצור והוא שם
 אכן קשה חרבות יצרים והוא שם המקור אשר יחנכו מימיו
 אכני המחנכים הביטו אל יצור חוינכתם וכי' ואחר כן הושאל מזה הענין
 האחרון זה השם לשרש כל דבר והתחלתו ולזה אמר אחר אמרו הביטו אל
 יצור חוינכתם וג' הביטו אל דברהם אביכס' וג' כאילו באר שהיצור אשר חניב'
 חניבתם מימנו הוא אברהם אביננו על כל לבו כדרכו והאמינו בתורתו והתנהגו
 כמדודתו כי עכש המקור' ראוי שיהיה נמינא במה שיוחנב מימנו' ולפי זה
 הענין האחרון נקרא השם ית' צור כי הוא ההתחלה והספה הפועלת לכל אשר

המקוריים

וכן מה שזכרנו הוא סוף הכורא
 האמורה הענין והעת לו נצב עליו
 קיים עומד עליו

זולתו ונאט' הינור המים פעלו ימור ילדך תשי' ימדם מזכרם וזמין ימור כחלהיט
ימור שולמים ונעבת על הימור השטן ועמור על התבוננות היותו ית' התחלה שהוא
המבוא אשר הגיע ממנו אליו כמו שבארנו באמרו הנה מקום חתי "

פרק י"ז לא החשב כי החכמה האלהית לבד היא הנעשית מן ההטון אבל

רוח חכמות הטבע וכבר נכתב לך אמרנו ולא נעשית בראשית
בשטם זמין זה אינו בעלי התורה לבד אבל גם אינו הפילוסופים והכמיו האומרות
מקדם היו מסתרים הרבדים בהתחלות ומרברים בהם ברורות ואפואטון ומי שקדם
לו היה קורא החמר הנקבה והצורה הזכר ואתה יורע כי התחלות הנמצאות וי
ההויה הנפשות שלש החומר והצורה וההעדר וההעדר המיוחד אשר הוא מחובר לחומר
לשלוש ולולא התחברות ההעדר לחומר לא הגיע אליו יצודה ובוה היצר היה ההעדר
מן ההתחלות ועם הגיע היצורה יסוד ההעדר ההוא כלומר העדר היצורה ההיא המ
המגעת וחומר אליו העדר אחר וכן לשלוש כמו שהבאר בחכמת הטבע ואם הכ
אשר אין הפסר עליהם כביאור היו שואלים השמות ולוקחים הדמיונים כלומר כל
שכן שראוי לנו אמת קהל בעלי הדת שלא נבאר רבד שיקשה על ההטון להפגנו
או הדמה להם אמתת הענין חלוף הענין שנרצה בו ורע זה גם כן "

פרק י"ח קרב ונגע ונגע לו השלשה שמות כלומר קריבה

ונגשה ונגעה פעמים יהיו לענין נגוע והקרום במקום ופע
לענין קריבה הראשון והוא הקריבה במקום כאשר קרב אל המחנה ופרעה הקרום
והנגשה ענינה הראשון נגעה נגשם ונגע להגלו ונגע על פי יענין נגשה ה
ראשון בא איש אל איש והתנגשו אליו ונגע אליו והיה לו השלשה שמות
השע הוא הרבך מדע ונגעת השגה לא השגת מקום אמר מן הנגעה כענין הרבך
המדע כי נגע אל השמים משפטה ונאמר מן הקריבה והרבר אשר יקשה מכם הקרוב
אלי כאלו אמר הודיעני איהו הנה כבר נעשה כהודעת ברוח ונאמר מן הנגשה
ונגש אברהם ויאמר והוא היה כענין הנבואה וההדרטה הנבואית כמו שיהבאר יען כי
נגש העם הזה כמו ובשפתו וכל לשון קריבה או נגשה אשר תמצאה שכמה כפתי
הנבואה כן הש' ית' וכן נבאר מנבואיו הוא כלה מזה הענין האחרון כי השם ית' אינו
נגש כמו שיבוא לך עליו המופת בזה המאמר ולא הוא ית' ענין ולא יקרב לרב
ולא רבד מן הרברים יקרב לו או ינגע בו ית' כי בהסתלק הנשמות וסתלק המוקדם
והבטל כל קריבה ונגשה או חקיקה או הרבך או ההפך או משוש או פמוכות
ידיע חושב עלוד שיסתפק לך אמרו קרום ו' לכל קוראיו קרבת להם וחסרין וי

קדוה להם לו טוב שאילו כולם קדוה מרע בלומר השגה מרעה לא קדוה
 מקום וכן אמרו קדוים אלו קרב אהה ושמיע נגש משה לבחז והם לא נגשו
 אלא אם הריגה שהתים מה שאמר במשה ונגש שהוא ויהרר למקום מן ההר
 אשר שכן עליו האור כלומר כבוד לו הכול זה אבל החזק בעקר כי אין הפרט
 בין היות האיש במרכן הארץ או בעליון שבכלל התשיעי אילו היה איפשר
 שהוא ירחק מהשם הנה ולא יקרב לו שם אבל הקדוה אלו ית בהשגתו וברחוק
 מזה הטר מעלות רבות מאד זו למעלה מזו והנה אבאם בערך מפרקי זה ה
 מאמר איך הוא היתרון בתשגה אמנם חמח גע בהרים ויעשנו רינה בו הגע
 דכרך בהם על זר המשל כמו שאמר וגע אל עינמו כלומר הבא מכתך בו ז
 וכן הנגעה ומה ששבוששו מטה בלשון תפריטה בכל מקום כפי ענט כי פעם
 ירעה בו נגעה גשם בגשם ופעם הרבקות מרע והשגה ענן אחר כאילו המשג
 הדבר אשר לא היה משיג קורם כבר קרב לדבר שהיה רחוק ממנו והכן זה "

והמיוק חייט לא יסבאן ויחטיו
 כרוב וביהמ

פרק י"ט

מלא זה השם משתתף ועשוהו בעלי הלשון כגון יז
 שיבא כגון וימלאהו ותמלא בה מלא העמר לאחד
 וזה הרבה ויעשה הרבה בענן הם זמן אחר משוער והשלמו וימלאו ימיה וימלאו
 לו ארבעים יום ויעשה בענן השלמות כחשיבות והתכלית בה ומלא ברכת יי מלא
 אותם חכמה לב וימלא את החכמה ואת התבונה ואת הרעת ומה הענן מלאו
 כל הארץ כבדו ענט כל הארץ הער בשלמותו כלומר הורה עליו וכן אמרו
 וכבר יי מלא את המשכן וכל לשון מליצה שהמינחה מיוחסת לשם היא מזה
 הענן לא שיש לו גוף ומלא מקום אלא אם הריגה שהתים כבוד יי האור העברא
 אשר יקרא כבוד ככל מקום והוא אשר מלא את המשכן אין הזק בזה "

פרק כ'

רם הוא שם משתתף לענן דוממות המקום וענן דוממות
 המשלה כלומר הגדולה והכבוד והיקר אמר והרם מעל הארץ
 וזה מן הענן הראשון ואמר הרימותו בחור מעם יען אשר הרימותו מתוך הענן
 יען אשר הרימותו מתוך העם מן הענן השט וכל מלה הרמה שהבא כבוד
 ית היא מזה הענן השט דומה על השמים להים וכן שא היה בענן דוממות
 מקום ובענן דוממות המרהגה חר החלק וישאו את שברם על חמורהם מן ה
 ענן הראשון ובמהו הרכה בענן המשיח והתערה מפט שהיא נשיאה במקום
 ובענן השט ונגשא מלכותו וינטלם וישאם ומדוע התשאין וכל לשון עשייה
 שבאה מיוחסת לברא ית היא מזה האחרון הנשא שופט הארץ כה אמר רב
 ונגשא גדלת מדרגה ומעלה ודוממות והאמר איך הטיס ענטס רבים מענן אחד

לא עלותו מקום ויולי יקרה ענן
 אחר גדול הרבה ויסלה וימלאו
 ויהיה

הנה יתבאר לך אחר זה שהבורא ית' אינו המשיגם השלמים לא יתאר ב
האדים רבים ושאלו התארים כולם הרבים המורים על השנים והגדולה ויה
יכולת והשלמות והטוב וזולתם כולם ישונו לעצן אחר והעצן ההוא הוא על
עצמו לא דבר אלה העצם ויניח חוץ לעצם והנה יבואוך פרקים בשמות וב
האדים ואמנם הכונה בזה הפרק כי רב ונבוא אין עשע והמוכן ממנו עליונות
מקום אבל עליונות מעלה

פרק כ"א

עבר ענינו הראשון הוא בעצן השתק גוף במקום ופך
הנחה להתעט כח על דוחק אחר ושר והוא עבר לפתחה
עבור לפת העם וזה הדבר ויחבר קו השאל להמשך בקולות באור ויעברו
קול במחנה אשר חנכי שומע מעבירים עם וי' ויחבר השאל לכיתה האור
והשכינה אשר יראוה הנביאים במראה הנבואה אמר והנה הער עשן ולפי
אש אשר עבר בין הגרים האלה והיה זה במראה הנבואה כי החלת הספור
אמר והררמה נפלה על אדם וגו' ולפי זאת ההשאלה נאמר ועברתי בארץ
מיצרים וגו' וכל מה שירמה לי וכבר השאל עוד לכל מי שיעשה מעשה אחר
ויפליג בו ויעבור גבול אמר וכבר עברו וי' וכבר השאל עוד למי שישחיתו
כונה אחת ויכפן כונה אחרת והוא ירה החיי להעברו ולפי זאת ההשאלה
הוא אינו אמרו ויעבור ו' על פשו והיה הכתי כפטן שב לו ית וכן שמוהו רבות
כי פטן זה שב לו ית ואם זכרן זה בכלל הגרות אין זה מקומם אבל הוא חוץ
מעט לרעהינו ויהיה פטן כמי הקפה ובאור זה כפי מה שיראה לי שמשנה עה
בקש השגה אחת והיא אשר כנה אותה בראיה פטס כאמרו ופטן לא יראו
וערהו בהשגה למטה ממה שפקט והוא אשר כנה אותה בראיה אחר כאמ'
וראית את אחורי וכבר השירונו על זה העצן כמשנה תורה ואמר הנה כי
השם ית העלים ממנו ההשגה ההיא המכונה כפטס והעברו לעצן אחר פלג
כלומר ליריעת הפעולות המיוחסות לו ית שיחשב בהם שהם האדים רבים מן
שאבאר ואמרו העלים ממנו ארינה כי כי זאת ההשגה נעלמת נמנעת כעטרה
ושכל אדם שולס עם הדבק שכל כמה שכטכעו שישגי ויבקש השגה אחרת
אחריה תשתכש השגתו או ימות לה כמו שאבאר בפרק מכתבו זה המאמר
אלה אם ילוח אליו עזר אלהי כמו שאמר ושבותי כפי עליך ער עברי אבל ה
הדגס נהג מנהגן בלד העצטס וזה כי כל דבר שימימאהו מיוחס אל הבורא ית
וישגהו גשמות או משיגי ההגשמה יחשבהו כחסרון המיטערה וישיס היחס ה
הבוא לעצן אחר מיטערה לבורא מחוסר אמר כאמרו והנה ו' נצב עליו והדג
יקרא רון מעתה עלוהי ואמר כאמרו יתה ו' ביע ובניך יכר מימרא הו' ועל
זה המשיך פירושו עה וכן עשה כאמרו ויעבר ו' על פטו ואעבר ו' שכינתיה

על אפוא והנה יהיה הרב אשר עבר חיילו נכרא בלא ספק ושם הכני העתק
 בכני שב אל משה רבי ויהיה פירוש על פניו לפניו כמו שנאמר והעבר המטחה על
 פניו וזה גם כן פי' יפה ועיבו וממה שמחזק פי' אנהלום זל מאמר הכתוב והירה
 נעבר כמרי כבר באר כי הרב העבר הוא דבר מיוחס לו ית' לא עיניו יתפאר
 עמו ועל הכבוד ההוא אמר ער עברי ויעברו על פניו וגו' ואם אי איתפטר מכלתי
 חשוב מיצטרף מחוסר כמו שיעשה אנהלום הגד המיר פעם ישים המחוסר ההוא
 יקרא ופעם ישמחו שכניה ופעם ישמחו מימרה כפי ענין כל מקום הנה אנטו
 גם כן נשים המצטרף המחוסר הנה קול ויהיה הענין ויעברו קול ו' על פניו ויקרא
 וכבר בארנו השאלה הלשון לקול עברה ויעברו קול במחנה ויהיה הקול הווד
 אשר קרא ולא תרחיק היות הקריאה מיוחסת לקול כי בלא המלות בענינים
 כח הספור על רבוהו ית' למטה אמר ושמע משה את הקול מרבר אליו וכמו
 שיוחס את הרביר לקול כן יחס הנה הקריאה לקול ונכר בא זה כמו זה בכיאר
 בלומר יחס הקריאה והאמירה לקול אמר קול אומר קרא ואמר מה אקרא ויו
 ויהיה הפי' לפי הענין כן ויעברו קול ו' על פניו ויקרא ו' ויהיה כפי ו' ו' לקריאה
 כי הוא ית' הנקרא כמו משה משה אברהם אברהם וזהו גם כן פירוש נזה מחד
 ולא תרחיק היות זה הענין העמוק הרחוק להשיג סובל פחשים רבים כי זה לא
 יזיק כמה שאנוט בו ועל'ד לכחוד אי וו סן ההאמנות שתדנה אם שיהיה ה
 מעמר הגזול ההוא כלו מראה נבואה בלא ספק וההשתדלות כלו השגור
 שכליות אשר בקש ואשר נגיע מימי ואשר השיג הכל שכלי אין חוש בו כמו ו
 שפרטת תחלה או היה שם עם זה השגת חוש ראות אלה לרבר נבוא בדאיתו
 יגיע שלימות ההשגה השכלית כמו שפירש אנהלום זה אם לא תהיה ההשגה
 המדאית ההיא גם כן במראה הנבואה כמו שבא באברהם והנה תער עשן ול
 ולפך אש אשר עבר כן הגדרים או שיהיה עם זה השגת חוש זיון גם כן ויהיה
 הקול הוא אשר עבר על פניו אשר הוא נכרא בלא ספק בחר אי וו סן הרשרת
 שתדנה כי הכונה בזה שלא תאמין אמרו הנה ויעברו ו' כמו עבר לפני העב
 כי השם ית' איען ואלא תבשר עליו התענה ואי איתפטר שיאמר שהוד עבר

לפי ההנחה הראשונה בלשון

פרק כב בא הכיאה בלשון העברי מונחת לכיאת בעל חיים בלומר

כמו אל מקום אחר דין אל איש אחר בא אחיך במרמית
 והיא גם כן מונחת להכנס בעלי חיים במקום אחר אמר ויבא יוסף הכיתה כי
 תבוא אל הארץ והושאל זה השם למיבא הענין שאינו טה כלל כי יבא רבד
 וכבר נתן מאשר יבואו על'ד ער שהושאל קצת הכעדרים ויבא רע ויבא אפל ילפי
 זאת ההשאלה אשר הושאל למה שאינו גשם כלל הושאל גם כן למרא ית' אם

לכא רכבו או לכא שכינתו ולפי זאת ההשאלה נאמר הנה אנכי בא אליך בערב
הענן כי ה' אלהי ישראל בא בו וכל מה שירמזה לזה ענינו כח השכינה וכא ה' אליהם
כל קדושים עמך בא רכבו כלומר קיום יערי ואשר יעד כהם על ידי עבדי והוא אמר
כל קדושים עמך כאילו אמר וכא רכב ה' אלהי על ידי כל קדושים עמך מדברים
לו ישראל

פרק כ"ג

היציאה כנגד הכיאה נעשה זה השם כיציאת גשם ממקום
שהיה נח בו למקום אחר כח יהיה הגשם או זולת כח הכי
ייצאו את הער כי הצא אש והושאל להראות ענין שאינו גוף הדבר יצא מפי ה'
המלך כי יצא רכב המלכה על כל העמים לל עבוד המצוה כי מינין הצא תורה
וכן השמש יצא על הארץ כלומר הראות האור ולפי זאת ההשאלה הוא כל לשון
יציאה שבאה מיוחסת לו והנה ה' ויצא ממקומו יראה רכבו הנסתר עתה ממנו
כלומר התחדש מה שיתחדש אחר שלא היה בו כל מתחדש מאתו והיוחס לרכבו כ'
כדבר ה' שמים עננו וכרח קצו כל תבואת דמות כפולות הכאות מזה המלכות
אשר כלים בהעבור דמיתהם הרב והוא יל בלתי חסר לכלי יעשה בו אבל פעלתי
כייצא לבר יאין רכב גם כן בשום פנים כמו שיתבאר ויבאר הושאלה להראות פעולה
מכשולותיו יציאה כמו שביארנו כאמרו הנה ה' ויצא ממקומו הושאלה להעלות הקעלה
היא כפי הדין גם כן שיבא ואמר אלך אשובת אל מקומי הענין העלות השכינה
אשר היתה ברובע מעלינו אשר נמשך אחריו העדר ההטגחה כט כמו שאמר מיעד
דע והכתיבה פט מהם והיה לאכל כי כשנעדרה ההטגחה הוצרך גשאר מטה לבר
מה שאופשר בו שיבא ויודה ויהיה עוכו ויעתו כפי המקרה ומה קשה זה הייעוד ופעבור
כנה באמרו אלך אשובת אל מקומי

פרק כ"ד

ההליכה גם כן מכלל העמית המועזים להטעות מיוחדות מה
מתעשות כח ויעקב הלך לרצו מזה הדינה וכבר הושאל זה
השם להמשך הגיכות אטר הכ יורה דקות מגיכות בעלי חיים והמים היו הלקח וחסוד
וההלך אש ארצה ואחר כך הושאל להתפשט ענין אחר והראתו ואם אינו גוף כלל
אמר קולו כעש ילך וכן אמרו קול אלהים מתהלך בגן הקול הוא הנאמר עליו שהוא
היה מתהלך בגן ולפי זאת ההשאלה הוא כל לשון הליכה שבאה בכבוד יל כלומר
שהיא הושאלה למה שאיננו גוף אם להתפשט הענין או לסיה התטגחה אשר דומה
לו כבעל חיים סוד מן הרכב אשר יהיה כח בהליכה וכמו שבנת הסתלק ההטגחה
כהסתרת פנים באמרו ואנכי הכהר חכהוד פט כן כנה אותו בהליכה אשר הוא כענין
סוד מן הרכב אמר אלך אשובת אל מקומי אמנם אמרו ויחד דת ה' גם וילך יש בו
שני הענינים יחד כלומר ענין הכתלק ההטגחה השכינה בהליכה וענין התפשט הרכב

והגלות והרדיונות בלומד החרץ דה בנא אשר הלך ונמשך אליהם ולזה שכתב מי
מיצדעת בשלף וכו' השאל לשון ההליכה להנהיג במנהגים החשובים מבלתי העת
דף כ"ל אמר והלכת בדרך אחריו ו' אליהם הלכו לט' ונלכת בדרך ה' "

פרק כ"ד

שכן ידוע כי ענין זאת הפעולה היא התמדת השומד במקום

אחר במקום שהוא כי באריכות עמורת כל במקום המיוחד

ואמר כי שהוא שכן במקום ההוא ואע"פ שהיה מתעטעע בו בלתי ספק והוא שוכן במלתי
ממרה ויהי כשסוף ישראל והושאל זה למה שאיט ב"ה אבל לכל ענין שהחשב ושקד
על דבר אחר יאמר גם כן כי לשינוי שכונה ואע"פ שלא היה הדבר אשר שקד עליו ה'
ענין ההוא מקום ולא היה גם כן כי אמר השכן עליו ענה ואין ספק כי הענה אינה
בעל חיים ולא גוף כלל הוא חלק זמן ולפי זאת ההשאלה הושאל לבראית כלומר
להתמדת שביעתי או השגחה בתי זה מקום שהתמדה בו השכונה אין לכל דבר שהיה
שהתמדה בו ההשגחה ונאמר וישכן כבוד ו' ושכנה כדרך בני ישראל ורצון שיכונה
סנה וכל מה שבא מזאת הפעולה מיוחד לבורא הוא בענין התמדת שביעתי בלומר
אורו הנכבד במקום או התמדת ההשגחה ברכי אחר כל מקום בני עטט "

הענין המיו

פרק כ"ו

כבר ידעת אמרתם הבוללה למייע הפרושים מלס התלויים

בזה השני והוא אמרם דברה תורה כלשון בני אדם ענין זה כל

מה שאיפשר לבע אדם מלס הכנה ויצורו בתחלה מחשבה הוא אשר שם ראוי לו
לכונן ית' ולזה יתאמר בתקדים מורים על הגשמות להורות עליו ית' שהוא נמצא כי
לא ישנון התמין בתחלת המחשבה מיצואות כי אם לגשם בלבד ומה שאיט גשם אין
נמצא בגשם איט נמצא אצילס וכן כל מה שהוא שלמות אצילס יזוהם לו ית' להורות
עליו שהוא שלם במיט השלמיות מלס ואין עמו חסרון כלל וכל מה שישנון התמין יז'
שהוא חסרון אין העדר לא יתאמר כי ולזה לא יתאמר באכילה ולא בשתייה ולא בשנית
ולא בחלי ולא בחמים ולא במה שירמיה לזה וכל מה שיחשבו התמין שהוא שלמות
יתאמר כי ואע"פ שהדבר הוא אמנם הוא שלמות בערך אצילס אבל בערך אלו ית'
אלו אשר נחשבו מלס שלמיות הם תבלית החסרון אמנם לו ידמו העדר השלמות
הוא האצילס מיטו ית' היה זה אצילס חברין בחוקן ואתה יודע כי התענה הוא כן
משלמות בעל חיים והכרחית לו בהשלמותו וכמו שהוא צריך לאכילה ושתייה להחליק
מה שיוסר כי הוא צריך להנשנה לפון אל הטוב לו והמידול ולכוח מן הרע לו ומה
שהוא נכבדו ואין הפרש בין שיתאמר ית' באכילה ובשתייה או שיתאמר בהנשנה אבל
לפי לשון בני אדם בלומר התמין הנוטע היו האכילה ושתייה אצילס חסרון בחק
הכבוד והתענה אינה חסרון בחקו ואע"פ שהתענה אמנם היצור אילה החסרון

וכבר התבאר במופת כי כל המתענג בעל גשם מתחלק בלא ספק ויהנה
 והבאר אחר זה היותו ית' בלתי בעל גשם ולא המציא לו תנועה ולא יתואר
 גם כן במנוחה כי לא יתואר במנוחה אלא מי שיררכו להתענג ויכל אורן
 השמיות המוריד על מיט' התנועות כח' כלם יתואר בהם ית' על הדרך שאמרנו
 כמו שיתואר בחיים כי התנועה מקרה רבך לבח' ואין ספק כי עם הסתלק ה'
 גשמיות יסתלקו כל אילו כלומר ירד ועלה ויהלך וינעם ועמוד וכסב וישב ויטפן
 וינח ויבא ויעבר וכל מה שחומה לזה וזה הענין ההדרגה בו יתרון אלא מפיט
 שהרגילותו דעות ההמשך כן צריך לבאחו לאשר לקחו עינים בשלמות ה'
 אנושי ולהסיר מהם לו המחשבות המתחוללות משע' הנערות אליהם במעט

שעה שפ"ו
 כמו שכתבנו על חקלום
 הנך שהיה שפ"ו אילן כי

פרק כז

הדחבה כמו שפ"ו
 חקלום הגר שלם מאד בלשון העברית והארמית
 וכבר שם השתדלותו כפילוק ההגשמה וכל תואר יתואר
 יתאחרו הכתוב שיבוא אל הגשמות יפרשונו כפי ענינו וכל מה שימצאנו
 מלו השמות המורים על מיץ ממיט' התנועה ישים ענין התנועה הגלויה
 והראות אור נכרה כלומר שכינה או השגחה והנה הרגם וירר ה' ואתגל ה'
 ולא אמר ונתה ה' אררה נא וארחה אתגל כשן יחזיו וזה נמשך כפירושן
 אלא שהוא הרגם אנכי ארר עמך מיצרימה אנח אחות עמך למיכרים וזה
 דבר מופלא מאד יורה על שלימות זה הארון וטיב פחשו והכנתו הרבני
 כפי מה שהם ופתח לנו כזה התרגום ענין גחול מעניט' הנכונה והוא כי חח
 תחלת זה אמר ויאמר להים ליטדל במרחות הלילה ויאמר יעקב ישקב וג'
 ויאמר אנכי ארר עמך מיצרימה וג' וכאשר כולו תחלת המאמר היועט במרחות הלילה
 לא הרחיק חקלום שיספר המאמר אשר נאמר במרחות הלילה בלשון
 והוא האמת כי זה ספור מה שנאמר לא ספור ענין שקרה כמו וירר ה' עלהד
 סיני אשר הוא ספור מה שהתחדש בכרכים הנמצאים ולזה כנה אותו בהראות
 והרחיק ממש מה שיורה על מיצרות התנועה וההרבים הרמיזות כלומר
 ספור מה שנאמר לו הנחו כאשר היה וזה מופלא ומיכן תתעורר כי ישי הס'
 הפרט גחול כן מה שיאמר כי בחלום או במרחות הלילה ובין מה שיאמר
 שהם ויהי רבך ה' אלי לאמר או ויאמר ה' אלי ואפשר שר אצל כי חקלום
 פירש להים הנאמר הנה מלאך ולזה לא הרחיק שיאמר בו חנח אחות עמך
 למיכרים ולא הרחיק האמינו אלהים מלאך והוא יאמר לו אנכי הל' ה'
 אבך כי זה המאמר יהיה כזה הלכין על ידי מלאך גם כן הלא תראהו אומר
 ויאמר מלאך הלהים בחלום ישקב ויאמר הנט וכמה ספור רבו עמו אנכי
 הל' ביתל אשר משחת שם מיצבה אשר נדרת לי שם נרד ואין ספק כי ישקב

וכן היה שיאמר כי סמחה
 ויבואה וכן

חזונו הסתב אשר כח ספק המעשה בא עין
 סוף המנה אשר לה והנה הוא לא ששי האש
 סוף חקלום הגר חבל ענין סוף חקלום אשר
 למעך ובין יהיה חסר כן המורה ט"ו ה' עין
 כמו שאמר הוא ה'

נדר לל לא למלאך אבל זה הוא נמשך ברכי הנביאים כלומר ספור ה
דברים אשר יאמר המלאך בעבור השם כלשון רבו השם להם והם מולך
בחסרון המיטרה כאילו אמ' אנכי שלוח הל להי אביך אנכי שלוח הל הנ
הנגלה עלך כביתל וכו' וזה יבואו כנבואה וכמשלוחיה ובמלאכה
רכים רבים כפי כונת זה המאמר

פרק כ"ח גל' שם משה'ה הוא ל'רגל כ"ח רגל החת רגל יופל גם כן ב
ענין ההמשך אחר הדבר יא אתה וכל העם אשר
ברגליך עטנו הנמשכים אחריו יופל גם כן בענין הסבה ויכרך ו' אותך
לרגלי כסבתי כלומר בגללי כי הענין אשר הוא בגלל רב אחר הדבר ההוא
סבה לענין ההוא וזה נעשה הדבר לרגל המלאכה ולרגל הילוי' אם כן יז
אמרו ועמדו רגליז ביום ההוא על הר הזתים וזיהו בו קיום סבותיו כלומר הן
נפלוהו אשר יראו אז במקום ההוא אשר הוא יל סבתם כלומר שטם ואל
זה התייחס ענה וינתן כן עזיל ע"ה אמר ויתגלי בגבורתיה כימא ההוד
על טורח רזיה וכן יתרגם כל מעשה מגע והעבדק גבורתיה מסע טהרנין
ככלם הפעולות הבחות ברינו' אמנם אמרו ותחת רגליז כמעשה לבט
הספיר פי' אטקלוס בו כמו שירעת שהוא שם כמי רגליז שב אל הכסא ואמר
ותחת כורסי יקריה והכן והפלה מהרחקת אטקלוס ההגשמה וכל הכיח
אליה ואפי' בדרך רחוק שהוא לא אמר ותחת כורסי' שחם היה מיחס ה
כסא לו על הענין המוכן תחלה היה מתחייב היותו נסמך אל גשם והתחייב
הגשמות ויחס הכסא ליקריה כלומר לשכנה אשר הוא אור נבדח וכן אמר
כמרגם כי יר על כס ייה מן קרם אלהא רשיבנתיה על כורסי יקרא וכן תמו
תמצא על לשון כל העם כסא הכתר ויכר ימצאו מענין הפרק לדבר ש
יתבאר בפרקים אחרים ואשוב אל ענין הפרק אמנם פירוש אטקלוס ככ
ידעו שיתכלית רבו הרחיק ההגשמה ולא באר לנו אי זה דבר השיג ולא
חי זה דבר נרצה בזה המשל וכן בכל מקום לא יכנס ענינו בזה הענין אך
להרחיק הגשמות לדבר כי הרחיק ההגשמה דבר מופתי הכרחי באמונה ויגזור
כו ויאמר כפי היסוד לזה אבל באור המשל הוא ענין מסופק אפשר שיהיה
זה הוא הכונה או דבר אחר והם שר רבים נסתרים מאד ואין מיסורות ה
זמונה הכתם ולא השיגתם קלה על ההמין ולזה לא הכנס ענינו בזה הענין
אבל אנו כפי ענין המאמר אי אפשר מבלתי שנתפרס בו דבר ואומר כי
אמרו ותחת רגליז וזיהו בו מסבתו ובגללו כמו שביארנו ואשר השיגוהו הוא
חמת החמר הראשון אשר היה מאתו והוא סבת מיצואו והשתכל אמרו
כמעשה לבנת הספיר ולו היתה הכונה המראה היה אומר לבנת הספיר

והיסקה מעשה כי החומר כמו שירעת מקבל לשלם מתקבל לפי טבעו ואין פ'
 פעולה לו כי אם במקרה כמו שהצורה פועלת לשלם בעצמה מתקבלת
 במקרה כמו שהתבאר בפסוק הטבעים ולזה אמר למעשה ואמנם לבט'
 הספיק הוא לשון על הזוהר לא של המראה הלכן כי לוכן הספיק אינו מראה
 הלכן יוכל זוהר בלכד והזוהר אינו מראה כמו שהתבאר בפסוק הטבעים
 שאילו היה מראה לא היה מראה המראים כלם מאחריו ומקבלם אך כאשר
 היה הגשם המזוהר עדר המראים כולם יקבל מטע זה המראים כולם זה
 אחר זה כדמות החומר הראשון אשר הוא ככחית אמתהו עדר הצורות
 טלם ולזה הוא מקבל הצורות כולם זו אחר זו והיתה השגתם אם כן החמר
 הראשון ויחסו לשם להיות ראש כדוהו המחוכב ההויה וההפסד והוא הראשון
 והנה יבואו בזה הענין גם כן דברים ודע שאתה צריך לבמו זה הפירוש ואפי'
 לפי אקלוס אשר אמר ותחות כורסי יקריה כלומר כי החומר הראשון הוא
 גם כן באמת תחת השמים הנקראים כסא כמו שקדם ולא הערע אל זה
 הפירוש המופלא והמציא זה הענין אלא דבר מצאה לו לישור כן הרקטוס
 השמעהו בקינת פקדי זה המאמר והכונה מלה מכל משכיל הרחקת ההגשמה
 מהכורא ובעשים ההשגות ההם כולם שכליות לא חושיות והכן זה והתכוין בנ'

פרק ב'

ענין שם משתתף הוא שם הכאב והחיל בענין הדי

כעם והוא שם הכעס ולא ענין אביו מימין לא הכעס

כי נענין אל חור כעם בעבורו והוא שם המרי מרו וענין זה רוח קדשן יעני'
 יעניכוהו בשימוין אם ררך ענין כי כל היום דברי יעניכו ולפי זה הענין השני
 או השלישי נאמר ויהענין אל לבו אמנם כפי ענין פירושו כי השם
 כעם עליהם לרע מעלליהם ואמנם אמרו אל לבו וכן אמרו בענין טח ויאמר
 וי אל לבו שמע ענינו והוא כי הענין אשר יאמר בעבורו כאדם שהוא אמר
 אל לבו או אמר בלבו הוא הענין אשר לא יהנה בו האדם ולא יאמר
 לזולתו כן כל ענין שרצהו השם ולא אמרו לענין כעת ההיא אשר עבר בו
 המעשה ההוא כפי הרצון יאמר עליו ויאמר וי אל לבו הרמות כענין ההודי
 האעשי על המשך דברה תורה כלשון בני אדם וזה מביאר נגלה ומפני שמי
 רוד המבול לא התבאר בתורה שליחות שלח להם כעת ההיא ולא הזתירם ולא
 יערס כמות נאמר בעבורם כי השם כעם עליהם בלבו וכן רצונו בשלח יהיה עני'
 מכל לא אמר אז לענין לד והגר להם זה ולזה נאמר אל לבו אבל פי' ויהעני'
 אל לבו כפי הענין השלישי יהיה פירושו ומה האדם רצון השם בו כי לב גם
 כן יקרא הרצון כמו שאבאר בשתף שם לב

פרק ל

אכל. וזה המלה העולה הראשונה בלשון ללקיחה ב"ה
שיקחהו מן המזון. וזה מה שאין יסדך אליו משל. ואחרון
ראה הלשון באכילה שני ענינים. הענין האחר הוא אכילת הדבר הנאכל כלומר
יגדרו תחלה. והענין האחר ימייחית בעל חיים כמה שיקחהו מן המזון והמורה
עמירתו בו והמורה מיצואו ויהיו כחות הגוף כולם בו ולפי הענין אחר השאל
הכילה לכל אכילה והפסד ובכלל לכל הטמט יורה ואכילה אהם ארץ אויבינו
ארץ אוכלת יושביה חרב האכלו האכל חרב ותבער כס אש וי ואתכל בקיעה
המחנה דש אכילה הוא כלומר יאכד המורים בו באכור האש למה שישלול
עליו וזה הרבה. ולפי הענין האחרון השאל לשון אכילה לחכמה וללמוד ובכלל לה
להשגות השכליות אשר יתמיד בהם השארות הערה האנושית על השלם ש
ענינם כהמרת הגוף כמזון על הטוב שבענינו לכן שבו ואכלו שימנו שמוע
אלי ואכלו טוב אכל כע רכש כי טוב אכל רכש הרבות לא טוב ונספת מותק אל
חכך כן רעה חכמה לפתוך וזה נעשה גם כן הרבה ברכי הן כלומר שמכניס ה
חכמה באכילה הוא אכלו בשרא שמינו ב רבא ואכו כל אשורה ושהיה האמורה
כספר זה אינה אלא חכמה ובקצת הנסחאות יורה וכן הרב קראם החכמה
מיס היו כל ימא לכו למיס ומאשר נעשה זה הרבה בלשון ונראה עד ששב כלן
הוא ההנחה הראשונה נעשה גם כן לשון הערב והימא בהעדר החכמה וההשגה
והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא ימא למיס כי זה לשמע את הרב וי
נמאה נפשי לל חי וזה הרבה ודרגם ונתן בן עזיל עה ושאתם מיס בשטון
ממעט השועה והקבלון אילפן חרה בחרווח מבחירי צדיקיו והשתכל פירושו
מיס שהוא חכמה שהענין בימים ההם ושם מענינו כמון מעני הערה כלומר הראי
הראשית והם החכמים ואמר מבחירי צדיקיו כי הצדיק הוא הישועה האמתית
וראה איך פדש כל מלה כזה הפסוק לענין החכמה והלמוד והכן זה "

פרק לא

דע כי לשכל האנושי השגות כסחו ובטבעו שישועם וכמיצאה
נמצאות וענינם אין בטבעו שישועם בשום פעם ולא כסכה אכל
שערי השגתם עוליס כפניו וכמיצאות רברים ישוע מהם טען ויסכל ענינם ואין
כזהו משוע מתחייב שישוע כל דבר כמו שלחושים השגות ולא ישועם על חי זה
דדך מרחק שזרמן וכן שאר הכחות הגופיות שהאיש על דרך משל חנף שהנוד
יסול לשאת שני כברים אינו יכול לשאת שגרה ויהיו אישי המין זה על זה בלון
ההשגה החושיות ושאיר הכחות הגופיות נגלה מבוחר לכל אדם אלא שיש לו גבול
ואין הענין הולך אל חי זה מרחק שזרמן ואי זה שיעור שיקרה וכן הדן בענינו
בהשגת השכליות האנושיות יש ירון לאיש המין הזה זה על זה בהם יתרון רב

וזה גם כן מבוחר נגלה מאד לבעלי החכמה עד שישן אחר ויציאו איש
מעיניו בעצמו ואיש אחר לא יוכל להכין הענין ההוא לשלם ואפי' למדוהו ולו
ככל לשון וככל משל וכזמן ארוך לא יגיע שכלו אליו בשום פנים אך תזכיר יד
שכלו להביע וזה היתרון גם כן אינו ללא תסרה אבל לשכל האנושי גבול כזה
ספק יעמד אצלו עד שיש דברים שיתבאר לאדם המגיע השגתם ולא ימיצו
נפשו משתוקקת ליריעתם לשיעור בהמיטע זה ושאיך פתח שיכנס ממנו להגיע
אל זה בסכלו מספר בוכי השמים ואם הם זוג או עבר ובסכלו מספר
מיני כל' והמקורים והצמחים ומה שרומה לזה ויש דברים שימיצו האדם
השוקקו להשגתם עזימה והתגבר השכל לבקש אמתתם ולחפשה נמצא
בעל פה מעינת מיני אדם וככל זמן וכדברים ההם ירכו הדעות ותכל המחלקת
כך המעינים ויתחרשו הספקות מפת התלות השכל בהשגת הדברים ההם כולם
התשוקה אליהם והיות כל אחר חושב שהוא מיצא דרך ידע כן אמתת הדבר
ואין בכח השכל האנושי שיביא על הדבר ההוא מופת כי כל דבר שטרע
אמתתו במופת אין מחלקת בו ולא הכונה ולא מעשה אלא מסכל יחלוק ה'
מחלקת אשר תקרא המחלקת המופתית כמו שתמיצו אנשים חלקו כבודית
הארץ והיות הגלגל עגול וכיוצא בזה ולו אין להם מבוה בזה הפנין ואילו ה'
ענינם אשר עפל בהם זה הכלכול הרבה מאד בענינם הזהיים ומיש בענינם
הטבעיים ונעדרים בענינם הלמודיים אמר אלכסנדר
הפרודסי כי סבות המחלקת בענינם שלש אחת מהם האמת הרשות והנמוח
המונעים האדם מהשגת האמת כפי מה שהיא והשנות רקות הענין המושג
בעצמו ועמקו וקשי השגתו והשלישי סכלת המשיג וקיצו יד שכלו מהשיג
מה שאיפשר השגתו כן זכר אלכסנדר וכוזמינו סבה רביעית לא זכרה שלא
היתה אצלם והוא ההרגל והלמוד כי האשים בטבעם אוהבים מה שהורגלו בו
ועטים אליו עד שאתה תראה אנשי הכפר כפי מה שהם ממייעו רחיצת רא'
ראשם וגופם והעדר ההנאות וניוק הפרנסה ימאסו המרינות ולא יהיו כנאותם
ויבחרו הענינם המורגלים על הענינם הטובים שאינם מורגלים ולא תטור
דעתם לטביעת ההיכלות ולא ללבישת המשי ולא להתערן במרחץ ובשמנים
ובסמנים כן יתחדש לאדם ברעות אשר הורגל בהם וגרל עליהם מן האהבה
והשמירה להם ולהרחק מזולתם ולפי זאת הסבה גם כן יתעור האדם מהשיג
האמרינות ויטה אל מורגלו כמו שקרה להמון בהגשמה ובענינם רבים להיים
כמו שנבאר כל זה מפת ההרגל והגדול על כתובים שהתישב להגדילם ולהאמין
בהם יורו פשוטיהם על ההגשמה ועל רמיזתם אין אמתות להם אבל כאמרו
על יד המשל והחירה והיה זה לסבות שאנו שנוז לזכרם ולא החשוב כי זה

שאמרנוהו מקימו יר הטבל האטשי והיות לו גבול יעמר היכל הוא מאמר
 נאמר כפי המורה לבר אבל הוא ענין כבר אמרנוהו הפילוסופים גם כן והשיגורין
 השגה אמיתית מבלתי ענות אל רעת ואל סברה והוא רבר חמתי אין ספק כי לא
 למי שישכיל הדברים שכבר בא עליהם מופת וזה הפרק אמנם הקדמנוהו ה"ג
 הנענה למיה שיבא אחריו "

פרק לב

רע אהה המעיין במאמרי זה שהנה יקרה בהשגות השכליות
 מפני שהם נחלות כחומר רבר ירמה למיה שיקרה להשגות
 החושיות והוא שאהה כשתעיין בעיניך תשיג מה שכחך ראותך שתשיגוהו וכפי
 הפרח עיניך ותמליג כעין ותטרח לעין על רוחק גדול יותר ארוך ממה ש
 כחך לעין כרחוק או השתכל ככתיבה רקה מאר או פתוח דק שאין כחך
 להשיג והכרח ראותך לאומת לא יחלש ראותך על זה אשר לא הוכל עליו
 לבר אבל יחלש גם כן על מה שכחך שתשיגוהו ויחלש ראותך ולא תראה מה
 שהיית יכול להשיג קורם הפלגת ההכטה וההטרחו וכן ימיא כל מיני כ
 חכמה מן החכמות ענין בענין המחשבה כ אם ירבה המחשבה ויטרוח כול
 רשוננו יבהל ולא יבין אפי' מה שדרכו להביט כי ענין המחנות הגופיות מולד
 כזה הענין ענין אחר וכויא כזה יקרה לך בהשגות השכליות והוא שאהה
 אם תעמר על הספק ולא תונה עשך להאמיץ כי יש מופת במה שאין עליו מ
 מופת ולא תתחיל לרחות ולגזור כהכויב מה שלא בא מופת על סותרו ולד
 השתדל להשיג מה שלא הוכל להשיג עם זה כבר הגעת אל השלימות האטשי
 ותהיה במדרגת ל עקיבה על אשר נכנס בשלום וייא בשלום כשינו בלו ה
 ענינם הלוהיים ואם תשתדל להשיג למעלה מהשגתך או תתחיל להכויב
 הענינם שלא בא מופת על סותרם או שהם אפשריים ואפי' באפשר רחוקך
 הגיע באלישע אחר ואינו שלא היה שלם לבר אבל תשוב יותר חסר מכל
 חסר ותתחרש לך או הגבורת הרמיונים ונעות אחר החסרונות והמרוות
 המגנות ואחר הרעות לטדרת השכל ולהכבות אורו כמו שיתחרש בדאות
 מן הרמיונים המכויבים מינים רבים עם חולשת הרוח הוואה בחוליים וכאשר
 יכירו כעין לרבים המאירים או לרבים הדקים וכוה הענין נאמר רכג
 מיצאת אבל ריך פן תטבענו והקאתו וכן הכיאוהו רכותו ול משל על לישע
 אחר ומה עלזה זה המשל שהיא רמה החכמה כמיאכל כמו שאמרנו ווכר ה
 ערב שכמוזנות והוא הרבש והרכש כטבעו כשירכו לאכל מיטט יער האצטא
 האצטומכא ויבא הקיאו וכאילו אמר טעבע זאת ההשגה עם גדולה ועצמותה
 ומה שבה מן השלמות אם לא יעמרו בה היכל גמולה יולכו בה כשמיירר
 הפך לחסרון כאוכל הרבש אשר אם יחל כשיעור יוזן ויערב לו ואם יוסיף

יאמר הכל לא אמר פן תשכנע וקצת בו אלא אמר והקצת יאמר זה הענין גב
 כן רמז באמרו אמר רבש הרבות לא עוב ואלו רמז באמרו אל תתכנס יותר
 למה תשומם ואל זה רמז באמרו שמר הגלך כאשר תלך אל בית האלהים יאמר זה
 רמז חזק באמרו לא הלכתי בגדולות ובגדולות מימי ואל זה הענין כוונת באמרו
 במוסף אל ממוך אל תרוש ובמנוחה ממוך אל תתקור במה שהשיגה התבונן
 ואין לך עסק בגדולות רל שאתה לא תשלה שכלך אלא במה שאיפשר האדם
 להשיגו אבל הענין אשר אין בטבע האדם להשיגו הענין בו מוזק מאד כמו שבארנו
 ואל זה כוונת באמרו כל המסתכל בארבעה דברים נכונ וישלמו זה המימד באמרו
 כל שלא חס על כבוד קונו רמז למה שבארנו שלא יהיה האדם לענין בדמינו
 המופקדים וכשיחזקו לו הספקות או ימצא מופת על הענין המבוקש לא יעשהו
 וישלכוהו ויתחיל להכזיבו אבל יתעב ייחוס על כבוד קונו וימנע ויעמוד וזה הענין
 כבר התבאר ואין הרצון כדל הכתובים אשר אמרו הנבאים והחכמים ואל לשתם
 טעם הענין לגמרי ולבטל השכל מהענין מה שאיפשר להשיגו כמו שחשבו הפתאים
 והמהרשלים אשר יטע להם שישימו כחונם ופתיותם שלמות וחכמה ושלמות וזלזלם
 ויחכמו כחזק וישיגו מן התה שמיים חשך לאור ואור לחשך אבל הכנה כוללה
 להגיד שיש לשכל האנושי גבול יעמד איננו ולא תתקדק מלות נאמרו בשכל כזה
 הפקד וזלזלו כי הכונה הישירה אל הענין המכוון לא אמרת מהיה השכל ולדקדוק
 זה פקדים אחרים

פרק ג

דע כי ההתחלה בזה החכמה מוקדת מאד רל החכמה האלהית
 וכן באור ענין משלי הנבואה והתעורה על ההשאלה הנעשויה
 נספיר אשר ספרי הנבאים מלאים מהם אבל צריך לחטך הקטעם ולישב המדקדקים
 כפי שישיג השגתה ומי שיצאה שלם בשכל מומן לזאת המדקדגה העליונה מדרגת
 הענין המופת וההקדמות השכליות יעלוהו מעט מעט עד שיגיע אל שלימותו
 ממעורר שישיגהו או משיגו אמנם כשיחזקו כזאת החכמה הלהית לא יתחדש לו
 כללול לבד האמונות אבל בטול לגמרי ואין המשל כן איננו אלא כמי שיזון הענין
 היונק בלחם החטה והבשר וטהרת היון שהוא ימיתהו בלא ספק לא שילן מוזנר
 רעם בלה טעמים לאדם אבל לחולשה לוקחם לעולם עד שיגיע לקבל התועלת בהם
 כן לו הדעות האמתיות לא העליונים ורבהו בהם בחינות ולא עשה תחילה כל הכנס
 ללמדם בלה באור כל יר מן התחבולות מפת היות בהם דבר רע נסתר או מפת ה
 העתה סתרים ליסודות המורה כמו שיחשבו הפתאים אשר חשבו שהשיגו למדקדגה
 הענין אבל העליונים לקצת השכל בתחלה לקבלם וגל סתם מעט שלימות השכל
 ולזה נקראו סודות וכתבי תורה כמו שכתבנו וזאת היא הסבה בדברי התורה משיגו נע
 אדם כמו שבארנו להייתה מוכנה להתחיל בה וללמוד אותה העברים והעמים ויג

האנוניעם

העם ואין ביכלתם להכין הרבנים על אמתתם ולזה הספקת עמדת הקבלה ככל ענין
 אמת שהאמת נבחרת וככל צורך מה שיצטרך השכל אל מיצאוהו לא אל אמת
 מוחית ויבטיחה האיש טלם ונמסרו לו כהר הרעה אם מוולתו או מענינו כשיצטרך
 קצתם אל קצתם ויצו למררה שיאמין כרעות ההם האמתיות כדברי האמתיה ה'
 אמתיה אם במיפת כמה שאפשר כי מוסת או בעצמת החזקות כמה שאפשר בזה
 וכן יצטרף העצמם ההם אשר היו לו המיונות ומשלים באמתותיהם ויבין מהיהם
 וכבר נזכר פעמים רבות במאמרנו אמרם ולא במירכפת בחיור אלא אם כן היה
 חכם ומבין מרעתו ואז מוסרין לו ראשי פרקים ובעבור זה אין צורך להתחיל
 עם אדם בזה הענין ולא טעור שכל ויפטר התנאים הדן האחר מהם היותם חסם
 בלומר שעלו בדרו החכמות אשר ילקחו מהם הקדמות העיון והטעם שיהיה מבין
 משכל דך הטבע ירגיש בענין כמעט רמז והוא ענין אמרם מבין מרעתו והטעם
 אבאר לך הטעם כמעט למד התמוז כדרכו העיון האמתיים והתחיל עמדתם בנזר
 מהיה העצמם כפי מה שהם והיות זה ענין ראוי להביא שלא יהיה אלא כן אבאיהן

בפרק אחר זה ואומר

פרק לד

הכונה המושגת לפרטח הליזור בלתיזות ולהערך של מה שראוי
 להשר עליו ולהראותו להמוץ חמט סבה

הראשונה קשי הענין בעצמו ודקותו ועמקו אמר רחוק מה שיהיה עמוק מי
 ימצאו נאמר והחכמה מאין תמצא ואין ראוי שיתחילו בליזור בקשה ובעמיק
 להכין ומן המשלים הגלויים בתורתנו רמות החכמה כמים וכאז עה למעלה
 העצמם מכללם כי כאשר ירע לשחות ייציא פעמם מקרקע היס ומי שיסכל השחיה
 יגדלו ולזה לא יכעס עצמו לשחות אלא מי שהגיל בלמודה והכנה
 השטה קיטר רעות האעשים מלם בדיחלתם וזה כי האדם לא נתן לו שלמותו האחרון
 בתחלה אבל השלמות כי כח והוא בתחילת נגדר המשל הזהו ונדר פרא אדם וולד
 ודון כל איש שיש לו חבר וחד כח ראוי נהסרם שייצא הדבר ההוא אל הסבל אכל
 חיפשו שישאר על חבריו אם ולמונעם אם ולמישט למוד כמה שיוצאן הכח הזהו
 אל הסבל ובכבוד אמו לא יכיס יחננו ואין לא ראית כע עליה והם מועטים כי ה
 מיעוט מן השלמות רבים והמטרות ממה רבים ומה תמיכה הזומנת השלמה והקטני
 ללמוד ער שייצא מה שבאיש ההוא כח אל הסבל והסבה השלישית
 אורך היצנות כי לאדם בעצמו תאיה למקשת התכליות והרבה פעמים וכבר עליו ויב
 ויעח היצנות ודע שלו היה האדם מגע אל אחת מן התכליות מכלית היצנות הקור
 הקדמות לה לא היו היצנות אבל היו טרדות ומיתרים גמורים וכל איש אפילו הסת ש
 כאעשים בשתעוררו עמו שמונעים הישן והאמר לו הלא הספוק עתה לדיעת לו ה
 שמים כמה מספרים ודרך הנצתם ומה יש בהם ומה הם המלאכים ואיך נברא העולם

הטעם

כלו ומה תכליתו לפי פירושו קצתו עם קצתו ומה היא הנפש ואיך התחברה ב
 גוף ואם נפש האדם תפרד ואם תפרד איך וכמה זה ואל מה זה ומה שדומרה
 לדלו החקריות הוא יאמר לך כן כלא ספק ויבסך ליריעת דל הכרים כפי אמתת
 כוסף עכשיו חלא שהוא ירצה להטח הכוסף הזה ולהגיע ליריעת כל זה בדבור
 אחר או שני רבים שהאמרם לו לבר אלך שאתה דל הערחרתו שיבטל עסקיך
 שבוע מן הזמן עד שיבין כל זה לא יעשה אבל יפסיק לו כרמיזת מוכביס
 הטח דעתו עליהם וימאס שיאמר לו שיש רבר צריך אל הקדמות רבות ואורך
 זמן בדרישה ואתה יורע כי חילו העניטם נקטרים קצתם בקצתם והוא שאיך
 כמיצאה זולת השם יהי ומעשיך כולם והם כל מה שכללה את המיצאה
 בלעריז ואין ררך להשיגן חלא ממעשיך והם המזורים על מיצאותיו ועל מה ש
 יצריך שיאמין בו דל שיחוייב לו או ישולל ממנו יתחייב אם כן כהכרח לבחון ו
 הנמצאות מולם כפי מה שהם עד שנקח מכל מיץ ומיץ הקדמות אמתיות צר
 צדקות ויעלוט בבקשותינו הלוהיות וכמה הקדמות ילקחו מטבע המיץ (ומ
 סגולות הצורות התשברות יורו לנו על ענינם נרחיקם ממנו יהי ומורנו החקרים
 על הדבר ענינם אמנם ענין התבונה הגלגלית והחכמה הטבעית חיי רואה
 שהטקף בהיותם רברים הכרחיים בהשיג שדך השלם להנהגת השם איך הוא
 על האמת לא כפי הדמיונות ויש ענינם רבים שונים וחיי שלא ילקחו מהם
 הקדמות לזאת החכמה חלא שהם ירגילו השכל ויקטוהו קטן עשות המופת
 ויריעת האמת כענינם עצמיים לו ויסירו השכונים הנמצאים ברוב רעור
 המעשים מהם תקקות הענינם המקריים בעצמיים ומה שיתחרט כעבור זה
 מהפסד הרעות מחובר אל ציור הענינם ההם כפי מה שהם כן ואם לא יהי
 שרש לחכמה הלוהית ואינם נמלטים גם כן מהועלות אחרות כענינם מקדמי
 לחכמה ההיא אי איפשר אם כן כהכרח למי שירצה השלמות האנושי מבלתי
 המלמד תחלה כמלחמת ההגון ואחר כן בלמווריות על הסדר ואחר כן בטבעיות
 ואחר כן בלוהיות וכבר מיצאו רבים יולאה שכלם כקצת דל החכמות וגם זה
 לא יקצט טולם איפשר שיפסיק בהם המות והם בקצת ההצעות ולו לא נתן
 לעד דעת על צד הקבלה בשום פעם ולא הישירוט חל דבר כמיטל לא שנתחייב
 כצור השלם כגדרים העצמיים וכחאמץ כמה שירצה להאמין בו מופת
 וזה אי איפשר לא אחר ההצעות הארוכות היה זה מיבא למית רוב האשים
 והם לא ידעו היש לזה בעולם או אין לזה כל שכן שיחייב לו דבר או יזרחך
 מינו חסרון ולא היה נמל מזה המות חלא אחר מעיד נשעם ממשפחה אמנם
 האחרים והם השרירים אשר יי קורא לא יתכן להם השלמות אשר הוא ה
 תכלית לא אחר ההצעות וכבר באר שלמה כי הידרך להצעות הכרחי נשדתי

אפטר
 ב

איפשר להגיע אל החכמה האמתית אלא אחר ההרגל אמר אם קרה הכוון
 והוא לא פגע קלוקל וחילים יגבר ויתרון הכשר חכמה ואמר שמוע עשה וקבל
 מוסר למינן תחכס באחריתך ויש הטע הכרח אחר ללמוד ולרשת ההתעורר
 וזה כי האדם יתעורר לו ספקות רבות בעת הרדיפה מהרה ויבין גם כן הקטנות
 במהרה אל סתירת מאמרו מן המאמרים כי זה כרמות סתירת הכנף אמנם
 קים המאמרים והתור הספקות לא יתכן לא בהקדמות רבות ולקחו מן ההצעות
 ההם ויהיה המעין מבלתי היצנה כמי שילך על רגליו להגיע למקום שכל ועל
 כררסו כבוד עמוק שאין תחבולה לו לנחת ממינו עד שימות ואילו חסר ה
 הליכה ועמר במקומו היה יותר ראוי לו וכבר הטיב שלמה במשל מאמרו
 בתאר עטע העצלים ועצלותם והכל משל לעצה מבקשת החכמה ואמר
 כנסוף המוסף לרשת ההכילות ולא ישתדל להכין ההצעות המגושות לתכלית
 ההם אבל יתאוה לבר אמר תאוות עכל תמיתט כי מאנו ידיו לנשות כל היום
 התאוה תאוה וצדיק יתן ולא יחשך ואמר כי הסבה כהיות תשוקתו ממינות
 אורו שהוא לא ישתדל כמה טיעח התשוקה ההיא אבל ידכה תאוותו לא זולת
 זה ויקוה למה שאין כל אצלו להגיע אליו ולו העח התשוקה ההיא היה יותר
 טוב לו והתבונן סוף המשל איך באר על תחלבו באמרו וצדיק יתן ולא יחשך
 ואין צדיק כגור עכל אלא כפי מה שבארטרוו שהוא אמר שהצדיק כבני אדם הוא
 אשר הוא יתן לכל דבר חקו כלומר ומוט כולו לרדיפה ולא ימנע ממינו דבר
 לזולת זה כאילו אמר וצדיק יתן ימין לחכמה ולא יחשך מהם רומה לממרו
 אל התן לעשים חילך ורוב החכמים אל המפורסמים בחכמה נגעים כור
 החלי לל בקשת התכלית ולדבר בהם מבלתי העין בהצעותיהם ומהם מי
 שיגע בו הסכלות או בקשת השדרה שיגנה ההצעות ההם אשר הוא מקצר
 להשיגם או מתרשל לכקטם וישתדל להרחות שהם מוזיקות או בלתי מושלות
 והאמת עם ההשתכלות מבואר והסבה הרביעית ההכנות

העכשות וזה שכבר התבאר במופת כי מעלות המדות הם הצעות למעלות
 הרבריות ואי אפשר היות דבריות אמתיות לל מושכלות שלמות אלא לאיש
 מלומד המדות מאר בעל נחת וישוב ויש אנשים רבים שהיה להם מותחלת
 הכוונה תכונה מוגנת אי אפשר עמה שלמות בשום פנים כמי שלבו בעכש
 חס מאר וחזק שהוא אינו עכל מן הכעס ואפי' הרגל עצמו הרגל גדול וכמי
 שמוג הכעס ממוט חס ולח והם חזקות הכנף וכפי הזרע מרבים להוליד
 הזרע כי זה רחוק שיהיה ירא חט ואפי' הרגל עצמו בתכלית ההרגל וכן תמו
 המימא אנשים מבע אדם בעלי קלות והמיה ותטעותיהם נבילות מאר בלתי
 מסודרות וזו על הפסר הרבבה וזרע מוג אי אפשר שיפורש וזו לא יראה

להם הכנה שלימה לשלם וההשתדלות שאם בזה הענין שעות גמורה מן ה
 משהדל כי זאת החכמה כמו שישנה אינה חכמת הכוזבות ולא חכמת השטרת
 ואין כל אחר מיכין לה מן הענין אשר אמרנו ואי אפשר מכללי הענין המורה
 המצויה עד שישים האדם בחכמה היותר והטעמות כי הענין הן נלוו וזה ישרים
 סודו ולזה רחוק למה לכוונתם יגב אי אפשר להם להכליל להחיות טענתם
 ועדת השניותם בשלכות החכמה הגדולה והימיומה עד שתכסה השלכות
 ההיא המערכות ויהיה להם תורה והישום ויבטעו לבתם ויבטעו מיצר המין ואין
 יעלו עמם לזאת המדרגה והיא העגלה ית כל החכמה הלוהית המבונה נמש
 כמעשה מרכבת ארץ קרבן הן לעצמיהם כי ואם מיום וקדוש אשכנז יאה דבא ועל
 ושקל רוח וכו' ולזה אמר בתלמוד אין מוכרין ראשי כהנים לא לאב בן והוא
 שלבו רוצה בקדומו והכונה בזה הענין וההכנות יוראת רע דבה מחובר אל
 החכמה ועם נאמר אין מוכרין סתרי תורה אלא ווענין וחכם חרשים ונכון
 לרש ולא הכרים אי אפשר בהם מכללי חכמה טענות הלא חכם כי יש מן האנשי
 שהוא חלוש העינה מאד אע"כ שהוא המבין באנשים וימסר מי עיניו לו עתה
 נכונה ועוב הנהגה ברבנים היצריכים לכבוד כע אדם ולרשתם והוא הנקרא
 ווענין אלא שהוא לא בין מושכל אע"כ שהוא רחוב למושכלים הראשונים אבל
 הוא סכל מאד אין החכמה עמו למה זה מריר כד כסיל לקחת חכמה ולב אין
 ומן האנשים מי שהוא עבין זך כעט יכול להעלים עעטם בלשון קצר מיהיה
 והוא אשר יקרא עבין לחש אלא שהוא לא התעסק ולא הגיעו לו חכמות ואשר
 עליו כבוד החכמות בעשיל הוא הנקרא חכם חרשים דמיו כיון שמחבר עשוי הכל
 כרדשים והתבטן איך התנו כספרים שלמות האיש בהנהגות המיוטות וברכמות
 העושות עם זאת טעם והכנה ועוב ספור רבנים להוריע הענינים ברמיונות ואין
 מוכרין לו סתרי תורה ושם נאמר אל ליה הן יהיו לה לעיר תא לוגמך מעשרה
 מרכבה אמר ליה אכתי לא קשאי הן לא זקנתו ועד עתה את מוכר תחת ה
 טעם והמית העניות ראה איך התנו הטעם עך מחובר אל המעלות הטובות
 ההם ואיך אפשר עם זה להכנס אדם כלו הענינים המיון העם טה ועשוי
 והסבה החמישית העסק ביצרי הגופיות אשר הם השלמות הראשון
 וכלבר אם יחובר אליהם העסק באשה וכעטם כל שכן אם יחובר לזה בקשרת
 מיתרי המרית שהם עכע חזק כפי המדות והמנהגים הרעים שאפי' האדם השלם
 כמו שזכרנו כולנו עסקין כלו הרבנים היצריכים וכל שכן שאינם יצריכים ותגדלו
 השוקתו אליהם וכלשו השוקות העיוניות וישקעו ויהיה כקמי אליהם נחמס
 ירכיזו ומיעוט השגחה ולא ישוג מה עבדו להשיג אי ושיג השגה מכלכל
 מעדיבת מן התשנה והקטיר ולפי לו חכמת היו לו הענינים נאומים כסודים כגלות

על יחוס מוכרין אמת
 טקס אמת

לא בתמוין וזוהו יעלמו כן המרחיק וימנע מהתעסק בהם מי שצוהו לכתוב
כמו שימנע הענין הקטן מלקחת המזוטה העבס ולמנעו המעלה אליו ויש

פרק לה

לא תשוב כי כל מה שהצטננוו כלל הפרקים הקודמים מי
גזלות הרב והסדר והורק השגור והיוו נמנע מן התמוין
שהרחקת הגשמה והתפעלות נבגבת בזה אינו כן אבל כמו שצריך שיהקטעו כן
המין ויחנכו הגזים על שהשם ית אחר ואין צורך שיעבר וזוהו כי צריך שימסר
להם על הרך קבלה שהשם אינו גוף ואין דמיון כעו וכן כדמיון כלל בדבר מן ה
דברים ואין מיצאוהו מיצאותם ולא היו ברמיות היו החי מהם ולא חכמה כדמורה
חכמת מי שיש לו מהם חכמה ושארן החלוקה כעו ובינם רבב יכמעט לכך אכל
כמין המימצאה לו שצריך לישב לכל שאין חכמתו וחכמתו או יכולתו ויכולתו
מהחלשים רבב וכמעט וברוך ויחלוש ובמה שרומה לזה כי הרוך והחלוש מהחמים
כמין בהכרח ויקבצו גדר אחר וכן כל ערך אמנם יהיה כן עני הדברים החת מין אחר
כבר ההכרח זה גם כן בהכמות הטבעיות אבל כל מה שיערך אליו יהי נכבד מהאדני
גם מכל ער ער שלא יקבצו גדר כלל וכן מיצאוהו ומימצאוהו וזוהו אמנם יאמר
עליהם מיצאות הטבעיות השם כמו שדכאר ויה הענין יספיק לקטעו ולהמין כן
במשב השעיהם שיש נמיצו טלם בלתי גשם ולא כח בגשם הוא הלוח לא שיערבו
מין מיצו הסדון וזוהו לא ישגרוו הקטלות כלל אמנם הדברים כדארכו ואיך ירחו
יורדו מוט ומה ענין ההארכו המיוחסים לו וכן הדברים כדארכו מה שבדא יא
וכדאר הנהגתו לעולם ואיך השגרתו כוולתו וענין ריטו והעגרתו ויריעתו ככל מה
שיריעתו וכן ענין הנבואה ואיך הם מעלהיה ומה ענין שמותיו המודים על אחר
ואם הם שמות רבים לו כולם ענינם עמיקים והם כהרו תורה כאמה והם הסודות
אשר יוכרו כקפרי הנבואים תור וכתבי הול ואלו הם הדברים אשר אין צורך לדבר
בהם אלא כראשי הפרקים כמו שזכרנו ועם האיש המדמה גם כן אמנם הרחקת
הקשמה והסרת הדמיון והתפעלות מהשם הוא ענין שראוי לכארו לכל אדם כתי
מה שהוא ולמסח כקבלה לקטעו ולגשיו ולסכלים ולהסרו הטל כמו שימסד להן
שהוא אחר ושהוא קדמיון ושלא יעבר וזוהו כי אין יחוד כי אם בהסרת הגשמות כי
הגשם אינו אחר אבל מורכב מהרמ ויצדה שנים בגדר והוא גם כן מהחלק מקבול
החלוקה וכשיקבלו זה ויגדלו עליו ויתכללו ככתבי ספרי הנבואים ויבאר להם ענינם
ויפידו להם ראשון ראשון ויעשו אותם על שתוף השמות והשאלותיהם אמר כלל
אותם זה המאמר ער שהיהו אמרת הממונה באחרות השם ובהמין ספרי ה
נבואים שזמיה בדם ומי שיקצר שכלו להכין פירושי הפסוקים והבנת השווי בשם
עם ההתחלכות כענין ואמר לו שזה הפסוק פירושו מוכן לחכמים אבל אתה הוי

יודע שהשם ית' אינו נק' ולא יתפטר כי הרבה פעולות שיטי' והוא ית' לא ישיגרו
שיטי' ולא ידמה דבר מכל מה שזולתו ולא יקבצו עב דבר מהם גרר מן ה'
גדרים כלל וישראל הנבואה הזה אמת ויש לו פירוש ויעמדו עמו על זה הטייטור
ואין צריך שיתיישב על אמונת הגשמה או על אמונת מטיג' מטייג' הגשמים
כמו שאין צורך שיתיישב על אמונת הערר הלוח או השתקף אלו או עבודת
זולתו

פרק לו

הנה אבאר לך בדברי כתארים על אי זה יר' יאמר כי ה'
בורא ורצה לו הדבר הפלט או יכעסו ויקיטפו אשר
בענין ההוא יאמר באישים מבט אדם כי השם רצה אותם או כעס עליהם
או קצף עליהם ואין זה הטעם כעת זה הפרק אבל כוונתו מה שאמר בו דע
שאתה כשתשתכל בכל התורה ובכל ספרי הנביאים לא תמיצא לשון חרון אף
ולא לשון כעס ולא לשון קנאה לא כען לבד ולא תמיצא שיקרא אויב ו' או
יר' או שונא לא עבר ע' לבד אמו ועברתם להם אחרים וכו' וחרה אף ו' וס'
ס' וחרה אף ו' להכעיסו במעשה יריכם הם קנאוני כלל לא כעבונ' כי לא קנא
וכו' מדוע הכעיסו בקטילהם ימכעם כעו' וכטרתו כי אם קדחה באפי נוקס'
הוא לגרו' ומשלם הוא לאויבו ומשלם לטונאין ער הודיעו את אויבו אשר
שנא ו' להיך כי כל תועבת ו' אשר שנא ו' זה הרכה מיטיסר אלא כאשר
העביר על כל מות שיש מזה הענין בכל הספרים תמצאוהו ו' ואינם ענין
ספרי הנבואה זה החזוק הגדול להיות זה דעת בעל נטלה בו ית' כלומר
עבוד ע' כי מי שיאמין טראוכן עומד בעת אשר היה בו יושב אין עגורו
מן החמת כעגית מי שיאמין שהאש תחת האויר או שהמים תחת הארץ
או שהארץ שטוחה וכיוצא בזה ואין נגיה זה הטעם מן החמת כעגית מי
שהאמין שהשמים מן האש או שהגלגל חצי כדור וכיוצא בו ואין נגיה זה
הטעם מן החמת כעגית מי שהאמין שהמלאכים יאכלו וישוה וכיוצא בזה
ואין נגיה זה הרביעי מן החמת כעגית מי שהאמין חייב עבודת דבר זולת
השם שכל אשר יהיה הסכלות והמקירה נתלית בענין גדול לל' כמי שיש לו
מדרגה חזקה במציאותה היא יותר גדולה מהתלוותה כמי שיש לו מדרגה למטה
משט' ויל' כמקירה האמנת הדבר בחלוף מה שהוא ויל' בחלוף חלוף כסכלות
סכלות מה שאיפשר רישתו שאין סכלות מי שכל מדת מחורר האינעוונא
או סכל כדורית השמש כסכלות מי שסכל אס' השם נמצא או אין לשלב
חלוח ולא כקידת מי שחשב מחורר האינעוונא חצוה או שהשמש עולה ככל
כמקירה מי שחשב שהשם יותר מאחר ואתה יודע כי כל מי שיעבור ע' לא
יעברה של שאין חלוח בלעריה ולא רמה אדם משולם כלל מן העובדים ולא

ירמה מן הכמים שהיטרה אשר יעשה מן המתכות או מן האבנים והעצם
 שהיטרה ההיא היא אשר בראה את השמים ואת הארץ והיא תהיה אבן
 אמנם יעבדו על יד רמיון לדבר שהוא חמיש כעם וכן הלה כמו שאמר
 ואם מי לו ירחק מלך הגוים וגו' ואמר וכל מקום מוקטר מוגש לעמי רומן
 אל הסבה הראשונה חרס' וכבר בארנו זה בחבורי הגדול והוא ממה שלא
 יחלוף בו אחר מבטל תורתו אלא הכותבים האם עם היותם ואפי' **ו**
 מיצאות הבורא אחר שנתלת כפרתם בחק שהוא לבורא יה לבר לל העבודה
 וההגדרה עמו כמו שנאמר ועבדתם את ה' וגו' כעבור שתתקיים מיצאותו
 באמונת ההמון וחשבו החק ההוא לזולתו ויהיה מביא להעדר מיצאותו וה
 מהאמונה ההמון כי לא ישג ההמון אלא מעשי העבודות לא שענהם ולא
 אמתת העבד בהם חרס המות הרבר ההוא כמו שאמר הקסוף לא תחיה כל
 טמיה וכבר העלה והוא הסדר הרעת הזה הכעל שלא יספר בו זולתם כמו
 שאמר ולא ילמדו אתכם לשנות וקראם חויבים ושינאים ויחיס ואמי טעשה
 זה מקרא ומכנים ומעלה חמה יאיר יהיה ענין מי שנתלת כפידתו כענין
 יה והאומנין בחלקם עה שהוא רוצה לומר שלא יאמין מצאותו או אמונתו שגו'
 יאמנתו נשם או אמונתו על הפעולות או יחס לו או זה חסרון שיהיה כ זה
 בלא ספק יותר דע משכר שו' של שהיא חמישית או מרישה או מטיבה לפי
 מחשבתו ירע שארה כשתאמין הושמה או ענין מעטט האדם שאתה
 מקרא ומכנים וקורח אשר חמה ושווא וחויב ויכר יותר מעובר עין מואר ואם
 יעלה ברעף שמחמין הגשמה יש לו התנלות בעבור שגדל עליה וזו
 לסלולת וקוצר השגתו כן ראו שתאמין בענין שו' שהוא לא ועבר אלא ל
 סלולת או מקט שגדל על זה או מנהג אבותיהם ביריהם' ואם האמר שטעוטי
 הכתובים ישלובם כזה הספק כן הרע שיעובר עין אמנם הביאותו לכבודתה
 רמיונים ויצורים חפרים אין התנלות אם כן למי שלא יקבל מן המאמתת
 המיעוט אם היה מקצר מן הענין שאני לא אחשב לכופר מי שלא יכיר
 מוסת על הרחקת המצטמות אבל אחשוב לכופר מי שלא יאמין הרחקתו וכל
 שכן במיכא פי אקולוס ופי ונתן כן עזיזל עה ירחקו מן הגשמה כל מרה
 שאיפשר וזו היתה כונת זה הספק

פרק ל
פס' ש שם משתתק ורב שתופי הוא על יד ההשאלה
 הוא שם הפסס מכל חי' ונתפסו כל פסס לירקון' מרוב
 פסס רעס וזה הדבר והוא שם הכנס ופעה לא הז לה עוד' ולפי זה הענין
 נעשה הרבה בענין כעם השם וקיצו פני ה' חלקם פני ה' כעושי רע' פני ילכו
 והעחות לך ושמת' וזו אה פני וזה הדבר' והוא גם כן שם מיצאות האיש

ומשמרו על פני כל אחיו נבל ועל פני כל העב אכבר ענינו במיטאותיהם אב לא על
 פניו יברק בתיבה ובמיטאותיה ולפי זה הענין נאמר וברך ה' אל משה פנים אל פנים
 כלומר מיטאות ומיטאות מבלתי אמינע כמו שנאמר לכה נרדף פנים וכמו שאמר
 פנים פנים דבר ה' עמו וכבר במקום אחר נאמר קול רביים אתם שומעים ותמונה
 אינכם רואים וזלתי קול ויבנה אותי פנים בפנים כן אמרו ודבר ה' אל משה פנים אל
 פנים כפי על אמרו בענין פניו הדברים וישמע את הקול מדבר ה' הנה כבר התבאר
 לך כי שמינית הקול מבלתי אמינעויות מלאך יבנה עליו פנים בפנים וזוה הענין
 יפני לא יראו אמרת מיטאותיה כמות שהיא לא הושג יפנים גם כן הוא כל מקום
 שענינו לפתך או כן ידך והרבה מה שנעשה כפי זה הענין ככורא לפני ה' ולפי זה
 הענין גם כן הוא ופני לא יראו כפי אפקולוס אמר ודקדמי לא יתחזן חמוז שינע
 עבראות גם כן עטמות או חוכמה לארס להשיגם כפי מה שהם והם הרעות ה'
 נפדרות וחסס לטם שהם לפני וכין ידיו תרוך לחיונה ההשגחה בהם המיד וזו
 נאמנם הדבר המושג אצל ה' אפקולוס על האמת הם הענינים אשר הם למטה
 מאילו במדרגת המיטאות ה' עינם החומר והתורה ועליהם נאמר והחיו ירבה
 הכתרי כלומר הנמיטאות אשר כלו את עניה מהם ומשילם אחר על דרך
 משל לחקם מיטאותיה ית' והנה תשמע פירושי כמה שכתב משה רבינו על ה'
 וכנס גם כן הוא כלי הזמן בענין קודם לפנים הארץ יסדה לפנינו בישראל ופנים
 גם כן טעם ההוה וההשגחה לא תשא פני דל ועשו פנים אשר לא ישא פנים
 וזה הרכה ולפי זה הענין גם כן נאמר ישא ה' פניו אליך וישא לך שלום ה' לזוה
 השגחתו אלינו "

פרק לח

אחר' טעם משוקה היא טעם הגב אחורי המשכן והתורה
 החטת מאחריו והיא גם כן כל הזמן בענין אחר ואחריו
 לא הם כמותו אחר הדברים האלה וזה הרבה ויהיה בענין המשך אחר הדבר
 ולכה בדרב' מרות איש אחר אחריו ה' אלהיכם תלמי אחריו ה' ולכן רל המשך אחר
 רישנו ולכה ברכי פשוטיו ולהתנהג במדותיו הלך אחריו יע ולפי זה הענין נאמר
 וראויה את אחורי תשיג מה שנמשך אחריו ונתרמה לי ונתחייב מריטע כלומר בל
 בראיות מלם כמו שאבאר בקיצת פרקי זה המאמר "

מט

פרק לט

לב' טעם משתתף הוא טעם האבר אשר בו התחלת חיי כול
 כעל לב ויהקעב כלם אכשלים וכאשר היה זה האבר באמינע
 הנה הושאל לומר לאמינע כל דבר עד לב השמים לכה איש והוא שם המחשבה
 גם כן לא לבי הלך רל היית נמינא מחשבתו כטארע כר וכך וזוה הענין ולפי
 התורה אחר לכנסם רל רדיכה מחשבתיהם אשר לבנו קוה היום מחשבתו ברה"ק

נפש אחת צדקה בצדק החיים והוא שם הרצון לאמר שדין בעקשו כלומר
 ברצונו וכמהו אל תתנב בעקשי ירתי כלומר לא תסגדני ברצונם וכמהו אצל
 אם יש את נפשכם לקבץ את מותי כלומר אם זה ברשתכם וברצונכם וכמהו
 אם יבחר משה ושמואל לפני און נפשי אל העם הזה ענינו אין רצון לי בהם
 כלומר לא ארצה להעמידם וכל זכר עקש שבח מיוחס אליו ית' הוא בענין
 הרצון כמו שפרס' לט' באמרו כאשר בלבבי ובקשתי יעשה כלומר ברצוני וב
 רצתי ולפי זה הענין יהיה פי' והקציר נפשו בעמל ישראל פסק רצונו מעשות
 ישראל וזה הפסוק לא הדגמנו ונתן בן עזיאל כלל שהוא הכיט לפי הענין
 ופגשו מטנו העפרות ונמנע לפרשו חמיש' כשיוכן מזה הענין האחרון יהיה
 הפי' מבואר מאד שהמאמר קדם שהשגחתו ית' שהעצה חוותם ער
 שמתו ויצטקו ולא הושיעם וכשהפליגו בתשובה ועינם רלוותם וגבר האויב
 עליהם רחמם ופסק רצונו מהתמיד עמלם ורלוותם ורעהו שהוא מופלג
 וזהו הפי' הבית באמרו בעמל ישראל מקום מין וכחיל אמר מעמל ישראל
 וכבר מנו מזה בעל הלשון הרבה והנותר כבשר ובלחם' כגר וכאזרח הארץ
 והוא הרבה "

היאשין

פרק נ"ב

חי' שם המצות המדגיש כל רמש אשר הוא חי' והוא
 שם הרפואה מן החלי החזק מאד ויחי מחליו במחנה
 ער חיותם וכן כשר חי' וכן המות שם המיתה ושם החלי החזק וימות לבו
 כקדמו והוא היה לאבן כלומר חזק חליו ולזה באר בכן הצרפית ויהי חליו
 חזק מאד ער אשר לא טתרה בו שמה שחלו אמר וימות היה סוכל שהיה
 חלי חזק קדום למות כעבל בשמעו הדברים' ואמרו קצת האנדרלוסים כי עת
 נתבטלה נשימתו ער שלא הושגה לו נשימה כלל כמו שיקרה לקצת חלי'
 חלי' השתקן ובהחנק הרחם ער שלא יודע אם הוא מת או חי' ויתמיד זרה
 הפסק יום או יומים' וכבר הדמו זה גם כן לעשות זה השם בענין קטנת ה'
 חכמה ויהיו חיים לפשר' כי מוינאי מנח חיים חיים הם למוינאיהם וזרד
 הרבה ולפי זה נקראו הדעות האמתיות חיים והדעות המיוסרות מות אמר
 ית' ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת הרע כבר
 באר כי הטוב הוא חיים והרע הוא מות וסירטם' וכן אפרש באמרו יתעלה
 למען החיון כפי מה שבא המירוט המקובל באמרו למען ייטב לך וכל' ול
 ולהתפשט זאת ההשאלה כלשון אמרו צדיקים חפי' כמיתתן קדוהים חיים
 ורשעים חפי' כחיים קדוהים מיתם' ורע זה "

פרק נ"ג

כנה' שם משותף ורב שהוקף מיצר ההשאלה

הרע רבין וכל מלת שמישה שבאה כחק השם אם יראה מפשוטו שלכתוב שהוא
 מהענין הראשון הוא ספור על ההשגה והוא מלענין השלישי וישמע לו כטמיע את
 הלתכסס כל זה השגת מדע ואם נראה פשוטו שלכתוב שהוא מין הענין השני הווי
 ספור על שטותו יה' ליעקב הצופה ומלאתו שאלתו או לא יענה ליעקב ולא ימלא
 שאלתו שמוע אטמיע צעקתו ושמעתה כי חטן את הטה אונן וטמיע כי איטע שומע
 חותך ולא שומע ו' בקולכם ולא האזין אליכם גם כי הדביו תפלה איטע שומע וזרה
 הרבה ונהנה ויבואך בלא התשאלות והדמויות מה שירכא חס לכך ויבאר ספקך
 ויתבארך לך ענניהם כלם ער שלא ישאר ספק בדבר מהם

פרק כ"ד

כבר זכרנו בקצת פרקי זה המאמר כי הכל גדול יש בין הה'
 ההישרה למיטאות הדבר וכן אמתת מוחות ושיעמו כי ההישרה
 למיטאות הדבר היתה ואפי' במקרוין ואפי' כפעלותיו ואפי' ביחכים החקים מאד ממי
 מיטע ביט וכן וזלתי ומהשל בזה שיהיה לו הריעת שתודיע מלך אקלים אחר
 לאדם מיבט ארני אשר לא ידעתו יהיה הדיעך אותו והעורר על מיטאותו בדרכם
 רבים מהם שתאמר לו הוא האיש הארוך הלכן כמראהו בעל השינה בכר הודעתו
 במקרוין או האמר הוא אשר נראה ככביו המיון רכה מיבט אדם רוכבים ורגלים
 וחרבות שלופות סככיו ונפים שזואים על האשן וחיטיותות יתקעו לפתו או הוא
 אשר ישכן הכל בארץ הפלטה מזה האקלים או הוא אשר יזה ככטן זאת ה'
 חומה או בעשות זה הגער וכיבא בזה כפעלותיו ויחכין לזולתו ויאיתשד שהורה
 על מיטאותיו בעעטס הם יותר נעלמים מליו כמו שישאלך שואל היש לארץ הזאת
 מלך האמר לו כן יש לה בלא ספק ומה המוספת על זה האמר לו היות זה השלכב
 כאשר נראה איש חלוש יגער התך לפתו זה ההמיון הרב מן הזוחבים וזה האיש
 האחר עיטס התך החוק העט שמר לפתו ישאל מיטע טיעשת לו יעקב כמשקל
 שיערה ולא יעשה אבל יגער בו ירחתו מעליו בדבריו ולולא כחד המלך הוה מתחיל
 כהדיגתו או בדחיתו ולהחת מה שבירו הממיון וזאת ראיה על היות זאת המדינה
 כשלה מלך הנה כבר הוקית על מיטאותו כסודר עגיו המדינה אשר סבתו כחד
 המלך ויראת יסודין ואין בדבר מכל מה שהמשלט בו מה שיוורה על עינם המלך
 ואמתת טעמוהו מיצר היותו מלך כן קרת כהודעת הברא יה' לתמיון ככל ספרי
 הנביאים ובתורה גם כן כאשר הבוא הדרך להישירם טרם למיטאותו יה' וישו לו
 השלמויות מלם אל שיעיט נביאם לבר כמו שהארץ נמיטאות והשמיים נמיטאות
 אבל נמיטאותי ספק יכול פועל ושאר מה שינריך שיאמיטע כמיטאותו והבאר אחר
 זה הישאף פלטה כט ארם שהוא נמיטא כרמיון הגשמות ושהוא חי כרמיון ה'
 תענה ה' וראו התמיון רבר חוק המיטאות אמת אין ספק בו כי אם הגשם יכל

26
וכל מה שאיננו גשם אבל הוא כגשם הוא נמינא אינלם אבל הוא ספר המינאות
מן הגשם להינטרבו במינאותו אל גשם אמנם מה שאיננו גשם ולא כגשם
אינו דבר נמינא בשום פנים בתחלת ציור האדם ובלבד אינל הרמיון וכן לא יניחו
התמון מעטן החיים זולת התנועה ומה שאיננו מתנועת התנועה ריונית מן המינאות
אינו חי ואיננו שהתנועה איננו מניב החי אבל מקרה דבק בו וכן השגה הטרעה
אינלנו הוא בחושים לל השמיע והראיה וכן לא נרע ולא נניד העתק העגון יו
מנפש אינו מינו לנפש אינו אחר אלא ברבור והוא הקול אשר יחתכו השפה
והלשון ושאר כלי הרבור וכאשר הישר דעונו גם כן אל היותו ית' משיג ושגשו
ענטפ מינו לכביים להגעם אלנו הארוהו לו שהיא ישמע ויראה ענטפ שהוא
משיג לו הרבורים הנראים והשמעם וידעם והארוהו לו שהוא מרבר ענטפ משיג
ענטפ מינו ית' לכביים וזהו ענן העבודה והנה יתבאר זה הכלית באור וכאשר
לא שכל מהמינאנו זולתנו לא כשעשהו כנגעה הארוהו שהוא כעל וכן באר
לא שיגו התמון דבר חי אלא בשל נפש הארוהו לו גם כן שהוא בעל נפש ואיננו
נשם נפש משיקה כמו שהתבאר הענן שהוא חי וכאשר לא יושג לו הפעולות
כולם כט לא ככלים גשמיים השאלו לו לו הכלים כלם אשר בהם תיה התנועה
המקומית לל הרגלים וכפותם והכלים אשר יהיה בהם השמע והראיה והיח וזה
האזן והעין והאף והכלים אשר יהיה בהם הרבור וחומר הרבור והם הפה והלשון
והקול והכלים אשר בהם יעשה העושה מינו מה שיעשהו והם היריב והאינפנות
והקנה והזרוע וכאור זה כולו שהוא ית' מכל חסרון הושאלו לו הכלים הגשמיים
להורות בהם על פעולתו והושאלו לו הפעולות ההם להורות בהם על שלמות אחר
שאינו ענין הפעולה היותו והמשל בו שהנה הושאלו לו העין והאזן והיח והפה וה
לשון להורות בהם על הראיה והשמיע והפעולה והרבור והושאלו לו הראיה והשמיע
לראיה על ההשגה ככלל ולזה תמינא לשון העברים הנשגה השגה חוש במקום
השגת חוש אחר אמר ראו דבר ו' כמו שמעו דבר ו' כי המכוון השגה ענן דבר וכן
ראה רוח כט כאילו אמר הרוח רוח כט כי המכוון השגה רוחו ולתי זה נאמר וכל
העם רואים את הקלות הלפרים עם היות המאמר הוא גם כן מראה נביאה כמו
שהוא ידוע מפורסם באמת והושאל לו ית' הפעול והרבור להורות על שפע אחר
שיפע מאתו כמו שיתבאר הנה כל כלי גשמי שהמינאנו ככל ספרו הנביאה הויר
זה כלי תנועה מקומית להורות על החיים או כלי ההשגה להורות על ההשגה
או כלי משיג להורות על הפעולה או כלי הרבור להורות על שפעת הרעות על ה
נביאים כמו שיתבאר תיה השרת ההערות ההם כלם ליתפ לו שיגו נמינא חי
פעול לכל מה שזולתו משיג לפעול גם כן והנה נבאר כשתחיל בתחלת הארוים
חידק ישוב זה כלו לענן אחר והוא עינמו ית' לבר כי אין זה מנה זה בלפך אלא

לכאר ענין לזו הכלים הגשמיים המיוחסים לו ית מל חסרון ונשה מולם
להורות על פעולות הכלים ההם אשר הפעולות ההם שלימות חיצונו כעבור
שנורה על היותו שלם בכל מיני השלימות כמו שהעירונו באמרם רבה תורה
כלשון בני אדם אמנם כלי התעשה המקומית המיוחסים לו ית באמרן הדין
רגלי את מקום כפות רגלי ואמנם כלי המישוש המיוחסים לו ית יד יי באצבע
אזורים מעשה אינכשוהך ותשת שלי כקר וחזע יי ימינך יי ואמנם כלי
הדבור המיוחסים לו פי יי דבר ופתח שפתיו עמך קול יי כח ולשנו כאמנ
זוכלת ואמנם כלי ההדגשה המיוחסים לו עינו יחיו עפעפיו יבחנו עני יי
מישועות הטע להי חזק ושמו כי אש קרחה באפי ולא השואל לו מן ה
אזורים הפטמיים כי הם הלב להיותו שם משוקה והוא שם השכל גם כן
והוא השכלת חיי ב"ח כי אמרו המן מיע לו המין מעד רוצה בו גם כן הלב
כי מיע שם יאמר בכלל יבפרט הוא שם הרקוב כפרט ושם כל איבר פעמי כ
בכלל ויהיה גם כן שם הלב והראיה עליו אמרו ונותרך בתוך משי רומה לא
לאמרו בתוך לבי ולזה אמר בזה הפסוק המן מיע המין מעד ילשון המנה
אמנם בא כלל משאר האיברים רומה לבי וכן לא השואל לו הסקה להיותו כלי
ההעתקה במפורסם ושהוא גם כן יגע בו הדבר העתקה וכל שכן שלא יושל
לו כלי המזון כי זה גלויי החסרון במחלות המחשבה ומשפט הכלים מולם
באמת אחר הנראה מהם והפעמי מולם כלים לפעולות הנפש המתחלפות
מהם כלים ליצורק עמורת האיש זמן באזורים הפטמיים מולם ומיהם כלים
ליצורק עמורת המין בכלל ההולרה ומיהם כלים לתקן עני האיש ושלימות
פעולותיו בירם והרגלים והענינים כלם לשלמות התעשה והמעשה וההשגה
אמנם צורך התעשה לב"ח הוא לכיון אל הטאות ולכח ממה שהוא כנגדן י
ואמנם צורך החושים להכיר מה שהוא כנגדן ומה שהוא נאות לו ויצורך ה
אדם לפעולות המלאכותיות להזמנת מזונת ולבושן ודירתו מפני שהוא מחויב
לטבנו ר"ל שהוא צריך להזמין מה שיאות לו והנה ימצאו קצת המלאכות גם
כן לקצת ב"ח ליצרבו למלאכה ההיא ואינן רוחה שום אדם יסופק לו שהבדח
ית בלתי צורך לרבר יתמיד מיצאוותו ויתקן ענינו אם כן אין כלי לו כלומר
שחינו גוף ואמנם פעולותיו בענינו לא בכלי והכחות באין ספק מכלל הכלים
אם כן אינן כח כלומר שיהיה בו ענין זולת ענינו בו יעשה או ירע דון
ירצה כי התארים אמנם הם כחות שנו בהם השם לא זולת זה ואין זה כנות
הפרק וכבר אמר י"ל מאמר כולל רוחה לכל מה שמראים אותן התארים
הם הגשמיים מולם חשר זכרם הנביאים והוא מאמר יורה לך שהחכמים
י"ל לא עלה ברעתם ההגשמה כלל ולא היה אצלם ענין ישבש או יספק

שום אדם ולזה המצחם ככל התלמוד והמרדשות נמשכים כפי פשוטי דברי
הנבואה לרעתם כי רבד זה בטוח הוא מן הספק ואין פחד עליו מטעות בו
בשום פעם אבל הכל על יד ההמשל והזרות השכל לנמצא וכאשר התרוע
ההמשל שהוא יה המשל כמלך יצוה ויזהיר ויעטש ויתן שכר טוב לאנשי
ארצו ויש לו עבדים ושמיים יודיעו מיצותיו לעשותם ועושים לו מה שירצה
לעשותו ולכו הם גם כן כלומר יעשו החכמים על זה המשל בכל מקום וירכזו
לפי מה שיתחייב מזה ההמשל מן הדבור והמענה והחזרה בענין ומה שיתג
זה המנהג מפעלות המלכים וכזה כלו הם כעושים שלא יסתפק זה ולא יכלול
והמחמיר ההוא הכולל אשר רמזן אליו הוא אמרם כנראשית רכז גדול כחן
שלנביאים שהם מרמזים היצורה ליוצרה שנאמ' ועל רמות הכסף רמות כ
מראה ארס כבר בארו כי לו היצורות כולם אשר ישגום הנביאים כלם כ
מראה הנבואה הם יצרות נבראות השם בודים והוא האמת כי כל יצורה
מרומה היא ברואה ומה נפלא מאמרם גדול כחן שלנביאים כאילו הראו שגמ
ע' שהענין התוא קשה עליהם כי כן יאמרו לשלם כשיקשה עליהם מאמר ע'
מאמר או פגל שנתפל יש כנראהו גמ' כמו שאמ' ר' פלע עבר עוכדא כמוק
כי חרדי בליה אמ' רב פלו' במה רב גובריה דעביר כי חיראה ורב גובריה הוא
גדול כחן וכאילו הם חזמו מה גדול שהצרכו הנביאים לעשותו בהיותם מורים
על ענינו ית' כענינם הנבראים אשר בראם והכן זה מאד יכב' פדשו ובארץ
על ענינם הנקזתם מהאמת הגשמות ושכל יצרה ותכונה שירצו במדה
הנבואה הם שגמם נבראים אומנם רמז את היצורה ליוצרה כמו שאמ' לו ומי
שירצה לחשוב רע עליהם אחר לו המאמרים על יד הרוע ולחסר מי שלח
טראה ולא טרע ענט חץ הזק עליהם ול' כזה "

פרק בז

כבר זכרנו פעמים כי כל מה שירמאו המין חסדן או דרו
חיפטר ליצרו כחך השם ית' לא השאילוהו ספרי הנבואה
לו ית' ויעט' משפטן משפט הדברים אשר הושאלו לו מכת שאותם שיתואר
בהם ירמו קצת שלמות או אפשר לדמותם יצריך לפי ההנחה הזאת שגבאר
למה הושאלו לו ית' השמע והדאות והריח ולא הושאל לו הטעם והמישוש
ומשפט רוממותו ית' מן החושים החמשה אחר והחושים כלם חסרין בבחינת
ההשגה ואפי' למי שלא ישג' אלא בהם להיותם מתפעלים או מתפקקים כדכנס
כשאר הכלים יענין אמרנו שהוא ית' רוחה בלומר ישג' הנראים ושומע כלו'
ישג' הנשמעים וכן היה יכול לתארנו בטעם וכמשוש ויכודש בו שהוא ישג'
הנענעים והמושושים כי משפט השגתם כולם אחר יאם תשולל ממנו
השגת אחר מהם ותחייב שלילת השגתם מלכ' רל' החמשה חושים ואם תחייב

לו השגת דבר מהם כל השגת מה שישגהו חוש מהם יתחב שישג כל מושגיהם ה
 חמשה ומאמר ספרו חמרו וירא ו' וישמע ו' וירא ו' ולא אלו ויטעם ו' ולא אמרן
 וימשש ו' וימאמר ועלת הכל מה שהתשכ כדמיון כל אדם שהטעם לא יפגש הגשמים
 כגשט גשם לגשם שהרי אף כעניהם לא יראוהו ויטע החושים האלה כל הטעם
 והמושש לא ישגו מרגשיהם עד שימששום אמנם חוש הראות והשמע והריח הם
 ישגו מרגשיהם ואע"פ שהגשמים הם העשאים לאכיות בהם החוקים מהם על כן
 היה נאות בדמיון המין לחסם לשם יעור כי העשן והכונה בהשאלה לו החושים
 לו להחית על השיג פשוטנו והשמע והראות מספק בזה כל שישג בו כל משה
 שיעשה וזלתו או יאמר אותו כמו שאמר על יד ההזרה והמטעה ככלל התמורה
 דע מה למעלה ממך עין רואה ואין שומעת וראה יורע על דרך האמת כי משפט
 הכל משפט אחד וכי כצד שירוחק ממנו השגת המושש והטעם כצד ההוא כעצמו
 ירוחקו הראות והשמע והריח כי הכל השגות גשמייות והפעוליות ועצמם משתנים
 לא שקצתם ירדה כבדונו מיד וקצתם יחשב בהם שלכיות כמו שיראה חסריון
 הדשן והדמיון ולא נראה חסרון ההשתכלות וההתכוננות ולא הישאל לו רעיון אשר
 הוא הדמיון והישאל לו מחשבה ותכונה אשר הם ההשתכלות וההתכוננות ונאמר
 אשר חשבנו וכתבנונו ענה שמים והתאורע בהשגות הקטמיות גם כן כמו שאמר
 שאירע בהשגות החושיות הנראות מהיות קצתם מושאלים וקצתם לא הושאלו
 וכל זה כלשון כע אדם מה שחשבו שישג בו שלכיות האדוהו בו ומה שהוא נראה
 החסרון לא האדוהו ועל דרך האמת אין האר עצמי ראו לו מוסף על עצמו כמו
 שיבא עליו המוספת

פרק מ"ח

כל מה שכח מעשן השמע מיוחס לו ית תמינה אנהלם הגד
 עמור ממנו יפרש עצמו בהגש המאמר ההוא אליו כלומר ש
 הוא השיגהו ידם היה ככלל הנטקה והתעלה ופרש עצמו שהוא קבל או לא קבל
 ויאמר לשלם בהגשם שמע ו' שמיע קדם ו' ויבעשן הינטקה הרגש שמע אשמע צעקני
 קבלה אקבל וזה נמשך בכירשו לא ענה מזה מ'קום מן המקומות אמנם מה שכח
 מן הראיה מיוחס אליו ית פדש אנהל' בו פרושים מוסלמים לא התבאר לי סגרתו
 ודעתו והוא כי במקומות יפרש וירא ו' וחזא ו' ובמקומות יפרשהו וגל' קדם ו' אמנם
 פדשו וחזא ו' היא ראיה מבארת על היות חזא גם כן כלשון האדמי משותף ושי
 חזא מורה על עצן השגת השכל כאשר יורה על השגת החוש ואע תמיה אחר שה
 עצן כן חילו על מה כח מן הקינה וגל' קדם ו' וכאשר השתכלת במה שמימאהו
 מן מטעם אית התרגום עם מה ששמעתיו כעת הלמוד ראיתו כשימינה הראיה
 מחוברת כשל והוא יחמס יפרשהו וגל' קדם ו' ואין ספק שמהל חזא כלשון ההוא
 גזרת ההשגה ועם הדבר המושג כפי מה שהושג ולזה כשימינה הראיה נהלורה

בעול לא יאמר וחוזה הכל וגלי קדם ו' והנה מינאתי כל ראה מיוחסת לו כלל המורה
 פרשה וחוז וזלה לו אשר חספס לך כי ראה ו' את עני ארי גלי קדם ו' יה שלמיט
 כי ראית את כל אשר לכן ארי גלי קדמוי עב היות המדבר מלאך לא יחס לו ההשגה
 המורה על ישוב הענין להיותו של וירא להים את בני ישראל וגלי קדם ו' שעבודד
 רכני ישראל ראה ראית את עני עמי מיגלד גלי קדמי יה שעבודד רעמי ו'גב ראיתי
 את הלחץ גלי קדמי יה דוחקו וכי ראה את עני ארי גלי קדמוי: ראית את העם
 הזה גלי קדמי עמא הרין שעעט ראיתי מרים כמו וירא להים את בני ישראל אשר
 עני ראה את עני ועמלם וירא ו' וינאץ וגלי קדם ו' כי יראה כי אולת יה ארי גלי
 קדמוי ויה גב כי עני עול להם והתגברות שונא ויה כול היה עניך ויראה כי והבט
 אל עמל לא הכול ו' לזה כל שעבוד וכל מרי יתגמלו גלי קדמוי: או גלי קדמי אבל
 נכפר עליו זה הפי הטוב הנאה אשר אין ספק בו כשלשה מקומות היה מחקם לפי
 זאת הסבדא שיפרשם וגלי קדם ו' וצט מוניה אחרם כנסחאות וחוז ו' והם לו וירא
 ו' כי רבה דעת האדם וירא למדת הארץ והנה שחחה וירא ו' כי עטאה לזה ויה
 קרוב אצלו שזהו עשות שנקל כנסחאות שאין אצלו כהכות אקלום כזה ער
 שנאמר שמה יש לו כזה פרוש אמנם פרשו להים יראה לו השגה קדם ו' גלי אמרא
 שלא יבא זה לחשוב שהשם עתיד לברשו ולהמימאו או הוד גב כי מגנה כלשון
 הכוא התלות השגתו באחד מבין כלת מרכדים ינרדך שיבקש הרבה בדרךך ה
 נכחאות כזה וחס תמיח לו המקומות כמו שזכרנו לא חרע לו כונה כזה

פרק נו"ט

המלאכים גם כן אינן בעלי גשמים אבל הם שלים נבדלים
 מהחומר ואמנם הם עשויים מהשם כראם כמו שיתבאר
 יבכראשית יבא אמ' להט החרב המתהפכת שהם מתהפכים פעמים אישים פעמים
 עשים פעמים רוחות פעמים מלאכים: הנה כבר בארו בזה המאמר שהם אינן בעלי
 חומר ואין להם הטובה קיומה גשמית חוץ לשכל אבל הכל כמראה הנבואה ולפי מעל
 הכח המדמה כמו שזכר בענין אמתת הנבואה: ואמנם אמרם פעמים עשים כי ה
 נבואים גם כן כבר ראו המלאכים כמראה הנבואה יצרת עשים פי חומו אל מאמר
 זכריה והנה שתי גשמים וינאמו ורוח כנפיהם וכבר ירעת כי השגת הטני מן החמר
 הערים מן הגשמות לגמרי ככרה מאר על האדם אלא אחר למוך רב וכלכר לפני
 שלא יבדיל בין המושכל והמדומה ורב השעט על השגת הדמיון לכר ויהיה כל
 מדומה אצלו נמיח או אפשר המינאה ומה שלא יפול כרעת הדמיון אצלו עמד
 ינמנע המינאה כי לו האשעים והם רוב המעטכ לא יתאמה להם ענין לעול
 ולא יתבאר להם ספק ולכוכב זה גם הכואו ספרי הנבואה דברים שיראה משטותים
 גשמיות המלאכים והגשמהים יהיותם מינויים מהשם והם ששי רכזו ועושים מר

על דם המנוחיו ואי טהור ויחנכנו
 מה

והיה עור אדם

שיריה כמיותו כל זרה להישיר השכל אל מיציאותם ושהם חיים שלימים
כמו שבארנו בחק הל לא שאם ישמור אדם בהם על זה הרמיון היתה דמיה
אמתתם ועצמם עינם השם ברמיון ההמשך שגם כן נאמר בכבוד רבדים יראה
פשוטם שהיא גוף חי מתגוע על צורת האדם והישיר השכל אל היות מעלת
מיציאותם למטה ממעלת הלויה בערבן כיצרותיהם דבר מצורת כח אשר
חיים מדברים עד שיהיה המוכן מיציאות הכורא יותר שלם מיציאותם כמו
שהאדם יותר שלם מבח שאינם מדברים ולא החיוב אלהם צורת כח שאינם
מדברים בטוב פנים אלא הכנפים כי לא יצויר עופפות מכלתי כנפים כמו שלא
תצויר הליכה מכלי רגלים כי לו הכחות תצויר מיציאותם אלא ככל הטמאים
בהכרח ונבחרה הטעה העופפות להורות על היותם חיים ממש שהיא השלמה
שבתעטות כח שאינם מדברים המקומית והנכבדת שבהם והאדם יחשבה
שלימות גדול עד שהאדם יתאזה שיענה כדי שיקל עליו לברוח מכל מה שיזיקהו
ויכוין אל כל מה שיאזו לו במהירות ואם רחק ועל כן יחסו להם זאת התענה
ועוד כי השנה יראה ואחר כך ישלם ויקרב ואחר כך ירחק בזמן מושג ואילו
כולם ענינם צריך שנאמינם במלחכים כמו שיתבאר אחר זה ולא יחסו זרה
השלמות המדומה אל תענה העופפות לטוב כשום פנים להיותה תענה כח
כלתי מדבר ולא תענה כאמרו וירכב על כרוב ויעה כי הכרוב הוא אשר ענה
והכונה כמשל ההוא מהירות בא הענן ההוא כמו שאמר הנה הן ירכב על ענני
קל וכא מצרים אל מהירות רדת זאת המכה בהם גם כן וגם לא יענה גם כן מה
שתמצא ביחזקל לבר בפע שור ובפע אריה יפע עזר וכה על עגל כי יש
לזה כל מי אחר השמיעו ויער שהוא אמנם תאר לחיות והנה יתבאר לו ה
ענינם ברמיזות מספיקות כהערה דימנס תענה השפיות נמיצאת ככתו בכל
מקום ולא יצויר כי הם ככנפים וחיוכו להם הכנפים להישיר לענן מיציאותם
לא לאמתת מהותם ורע כי כל מתעעע תענה ממהרת מאד יתאד בעפפות
להודות על מהירות התענה אמר כאשר יראה העשר כי העשר ממהר ה
עופפות והמדוינה מכל השנה ולזה ימשול בו ורע עוד כי הכנפים הם פבורי
העופפות ולזה יהיו הכנפים אשר יראו על מכפר כפות תענה המתעעע ואין
זה כונת זה הפרק

פרק ג

רע אהה המעין במאמרי זה כי האמונה אינה הענן הנח
הנאמר בנה חבל הענן המצויד כעש כשיאמינו בו שהיא
כן כמו שימיר ואם יפסק לך מן הרעות האמתות או הנשכח אמתתם איך
כשתספר במאמר מכלתי שתצרים והאמין עם כל שכן שהבקש מהם האמת
הוא זה קל מאד כמו שתמצא רבים מן הפהאים יזכרו אמונת לא יצחו להם

הצופר

לפי המצוינות

היה

ענין בשום פעם אבל אם מלאך לבר לעלות לזאת המדרגה העליונה
 מדרגת הענין ושיתאמת לך שהשם אחר האחרות האמתית עד שלא הנמיא
 לו הרכבה כלל ואין לחשוב לו חלוקה בשום פעם דע שאין לו יד האר ענמי ב'
 בשום פעם ולא בשום ענין וכמו שנמנה הווה גשעכן נמנה הווה בעל האורה
 ענמי אמנם מי שהאמין שהוא אחד בעל תארים רבים כבר נבדל שהוא אחד
 במלע והאמנו רבם במסובתו ויה כמאמר הנמצים הוא אחד אבל הוא שלשה
 והשלשה אחד בן מאמר האומר הוא אחד אבל הוא בעל תארים רבים והוא
 ותארו אחד גם הפתלק הגשמות והאמתת הקשיטות הגמורה כאילו בנתנו חסות
 איך נאמר לו איך נאמין ואין אמונה חלה אחר עור כי האמונה היא האמתה
 כמה שימיר שהוא חוץ לשכל כפי מה שימיר כשכל ואם יהיה עם זאת האמונה
 שאי אפשר חלוקה זאת האמונה בשום פעם ולא ימצא כשכל מקום רחיה לאמונה
 ההיא ולא לשער אפשרות חלוקה תהיה אמתית וכשתפשיע מעליך התאוורר
 והמתגנס ותהיה בעל תבונה ותתכונן מה שאומר אותו בלו הפרקים הבאים
 כהרחקת התארים ותאמת לך מה שאמרנו כהכרח ותהיה אז מי שימיר יחוד השם
 לא מי שיאמר אותו כפי ולא יסיר לו ענין ויהיה מכת הנאמר עליהם קרוב אתה
 כפיהם ורחוק מכליותיהם אבל צריך שיהיה האדם מוכת מי שימיר האמת וישאגן
 ואם לא ידבר בו כמו שימיר החשובים ונאמר להם אמרו בלככם על מטכככם
 ודומו סלה "

פרק נ"א

במיצאה ענינם רבים מיאריס גלויים מהם מושכלים ראשונים
 ומורגשים ומהם מה שהם קרובים ללו עד שאפי הוטח האדם
 כמו שהוא לא יעריך עליהם מופת כמיצאות התנועה ומיצאות היכולת לאדם
 והגלות ההויה וההפטר וטבעי הדברים הנראים לחוש כחס האש וקר המים
 וכיוצא בלו רבדים רבים אמנם כאשר יצאו רעות זרות אם מטושה או כמי
 שכן זה לענין אחר והלך כדעות ההם כנגד טבע הנמיא והרחיק המורגש
 או דינה שייבא לחשוב מיצאות מה שאינו נמיא הויתרכו אע"פ החכמה וזו
 להעמיד הדברים ההם הגלויים ולכטל מיצאות הדברים ההם הנחשבים כמו ש
 נמיא ארסטו יקום התנועה בעבור שהרחקה ויבא מופת על בטול החלק ש
 אינו מהחלק בעבור שיקמו מיצאותו וימזה הכת היא הרחקה התארים הענמיים
 מהבורא ית וזה כי הענין מושכל ראשון והוא שהתואר כלת ענין המתואר
 ושהוא ענין אחר לעצם דכ כן הוא מקרה ואם היה התאר הוא עצם המתואר
 יהיה התאר כולו כמאמר לבר בלו תאמר שהארס הוא הארס או יהיה פי טכ
 כאילו תאמר הארס החי הוא המרכב כי החי המרכב הוא הארס ואמתה ואין
 שם ענין שלישי וזאת החי המרכב הוא הארס המתואר כחיים וכרכר אבל ענין

ענין

זה האור הוא פי שם לא זולת זה באור האמר שהרבר אשר שמו הארץ הוא הדבר
 המורכב מן החושים והרבר היה כבר התבאר כי האור לא ימלט מאחד משני רבדים
 דם שיהיה הוא עצם המתאר ויהיה פי שם ואצט לא נמצא זה בדרך הטעם מורה
 הצד אבל מצד אחר כמון שיתבאר או שיהיה התאר בלתי המתואר אבל היות
 ענין מוסף על המצוינות יבוא להיות התאר הוא מקרה לעצם ההוא ולא כשלי
 נשללות סוף המקרה מתאר הכרחי ישולל עצמו כי כל ענין מוסף על העצם הוא
 משיג אותו בלי משלים אמתו והוא ענין המקרה מרובר אל מה שיתחייב מהיות
 דברים רבים קדומים אם יהיו הארבים רבים ואין אחרות כלל אלא בהצטרף שנים אחר
 פשוט אין הרבה בו ולא רבי עצמם אבל ענין אחר מאי זה צד שתבטו בו ובאי זו
 כחיה שתבטו המינהו אחר לא יחלק לשני עצמם כשום רעם ולא כשום סבה
 ולא מינה בו רבוי לא הוץ לשכל ולא כשכל כמו שיבוא עליו המוסף בזה המאמר
 וכבר הגיע המאמר באנשים מבעלי העיון אמרו כי תארו זה אינם עצמו ולא
 דבר זינא מעצמו וזה במאמר אחרים העצמם רוצים בס העצמם הכלליים אינם
 נמצאים ולא נעדרים וכמאמר אחרים העצם הפרטי אינו במקום אבל יעדיה ה
 גבול והארץ אין לו פגול כלל הכל יש לו הקעה ולא כולם רבדים יאמרו לבר והס
 נמצאים כמלות לא ברשת כל שכן שתהיה להם מינהו הוץ לשכל אבל הס כמו ש
 יתבאר ודע כל מי שלא יטעה עצמו כמאמרים שמשתהל אחרם לטמם ברוב רבדים
 והמשלים מעשים ולאמתם כבעקה ובהוצאת רבות והחקקות וכעט מורכבים מנחלקת במח
 והטעמים וכשישוב אומרים ומעמורם בלו הרבדים עם נפשו לאמונתו לא ימינה דבר
 זולת הכלכול וקצרת יד השכל שהוא ישרה להמינה מה שאיט נמינה ולברא ה
 אמינע כון טעם הפכים אין אמינע כשהם כלל היש כון הנמינה וכך אינו נמינה א
 אמינע או כון היות טעם הרבדים האחר מהם הוא האחר או הוא זולת אמינע וזה
 ואמנם היצרך לזה מה שאמרנו מעשה פנים לרמינות והיות המעיד המיד מכלל
 הגשמים הנמצאים שהם אחד אחד

פרק גב

כל מתאר שחייב לו תאר ויאמר הוא הקן לא ימלט התאר ההוא
 מהיותו מאחד מכל החלקים המטה
 החלק הראשון
 שיתואר הרבר בגדרו כמו שיתאר המדבר זה התאר הוא המורה

והוא

של מהות הדבר ואמתתו כבר בארנו שהיה כי טעם לא דבר אחר וזה המין מן התא
מרוחק מן הל' ית' אינל כל אדם שהוא ית' אין לו סבית דורמות הס סבת מיטאוורו
ויוגבל בהם ולזה הוא מקורסם אינל כל אחר מן המעשים המכרדים למה שיאמרוהו
כי השם לא יגדר' והחלק השני שיתואר הדבר בחלק גדרו כמו ש'
יתואר האדם בחיות או בדבר וזה ענינו החיוב שאנחנו כשאמרנו כל איש מדבר
אמנם ענינו כי כל מי שימצא לו האטמות ימצא בו הדבר וזה המין מן האדריכ
מרוחק מן הכורא ית' אינל כל אדם שאם היה לו חלק מהות תהיה מהות מורכבת
ושקדיות זה החלק בחקו כשקדיות אשר לכנו' והחלק השלישי ש'
יתואר הדבר כענין ייצא מאמרתו וענינו עדי שיהיה הענין התואר אינו ממה שישלם
בו הענינם ויהקיים ויהיה הענין התואר אם כן איכות אחת בו והאיכות והוא הסוג
השלישן מקרה מן המקרים ואם היה נמצא לו ית' תאר מזה החלק היה ית' טעמו
המקרים ויספיק בזה רוחק מאמתתו וענינו רל שיהיה בעל איכות והתמה מהיות
האיורים בתארים מרחיקים ממנו ית' הרמזי והאיור ואין ענין אמרם לא יתאר
אלא שאינו בעל איכות וכל האר שיחויב לעינם אחר חיוב ענינו הוא אם מקדם
לענינם והוא הוא או איכות לענינם התואר וסוג האיכות ארכבה כמו שירעה' ונאמ'
אמשיל לך משל על דרך התאר מכל סוג מהם שיהכאר לך המעשה זה המין מן ה'
האדם לשם ית' המשל הראשון כהארך האדם טבע מעטעו העינים
או המרות או התכונות אשר ימצאו לו באשר הוא בעל טבע כאמרך פלוג הנגד
או הטהר או החולה' ואין הכרל בין אמרך הנגד או אמרך החכם או הרופא הכל ה'
הטבע בטבע ואין הכרל בין אמרך הטהר או אמרך הרחמן כי כל מלאכה וכל חכמה
וכל מרה חזקה היא הטבע בטבע' וזה כלו מכוואר למי שהשתרל ממלאכת ההגין הש'
השתרלות מעט' והמשל השני כהארך הדבר בכח טבעו בו או לא כח
טבעו כאמרך הרך והקשה ואין הכרל בין אמרך הרך והקשה ובין אמרך החזק וה'
חלש הכל טבעות' והמשל השלישי כהארך האדם באיכות המותקנות
ובהפעולות כאמרך פלוג הכעסן או הקינה או הכחזן או החמין כשלא יתחזקו ה'
מדות וכזה הסוג הארך הדבר במראה ובעיני וכריח וכחם וכקר וכוונת וכלחות'
והמשל הרביעי כהארך הדבר במה שישגיחו מיצר הכמות באשר
הוא הכמות כאמרך הארץ והקיער והמעוות והיטר ומה שדומה לזה וכלשתתתכל ככל
לו התארים והרמזים להם המציאם נמיענים בחק הכורא שאינו בעל כמות שתשיגוהו
איכות המשגת הכמות באשר הוא כמות ודינו מתבעל שתשיגוהו איכות ההכעלות
ואין לו ההכמות שישגיחוהו וכיוצא בו ואינו ית' בעל טבע שהיה לו הכוונת
וישיגוהו הטבעים כענינה וככמה וכיוצא בהם ולא מה שישגיג הבעל טבע באשר
הוא בעל ככדיאות והחלי' הנה כבר ההכאר לך כי כל האר שישוכ לסוג האיכות

ממות

קדושה

העלין לא ימינה לו ית' הנה לו השלטה חלקים מן התארים והם מה שיורה
על מהות או חלק מהות או על איכות אחת נמצאת במהות כבר התבאר
המעטם בחקן ית' מפני שהם כולם מורים על ההרכבה אשר נבאר במקום זה
המעטם בחקן הכורא ולזה נאמר שהוא אחד גמור.
והחלק
הרכיש מן התארים הוא שיתואר הדבר כחוסו לזולת כמו שזכרנו למן חקן
למקום זה ולמיש אחר כהדרך ראובן שהוא אבי כלו או שותף פל או שוכן ב
מקום פל אשר היה כומץ הפלע וזה המין מן התארים פל לא יחויב ריבוי ולא
שיעור בעצם המתואר כי זה ראובן הנרמז אליו הוא שותף שמיעין ואבי חטרך
וארץ לוי ורע יהודה וכוון ככת אשר הוא כף ושהוא טלר בשנת קר ולו עשתי
היחס אינם ענינו ולא דבר בענינו כאיכויות ויראה כתחלת המחשבה שיהיה
נכון שיתואר הכורא ית' כזה המין מן התארים אמנם עם ההתאמתות וקדוק
השיעור יתבאר המעט זה אם שהשם ית' אין יחס כיון ובין הזמן והמקום זה
מבואר כי הזמן מקרה רבך לתעשה כשיכוטו ענין הקדימה ואחר ותהיה
נספרת כמו שהתבאר במקומות הנפרדים לזה הענין והתעשה ממשעני ה
גשמים והכורא ית' אינו גשם ואין יחס כיון ובין הזמן וכן אין יחס כיון ובין
המקום ואמנם מקום החקירה והשיעור היש כיון ית' ובין דבר מברואין מן ה
עצמים קצת יחס אבותי שיתואר בו איננו שאין הנטרפות כיון ובין דבר
מברואין זה מבואר כתחלת שיעור כי מסגלות שני המטרפים ההתפרך בשווי
והוא ית' מחויב המציאה ומה שזולתו איפשר המציאה כמו שנבאר אין היעו
הנטרפות אם כן איננו שיהיה בעתה קצת יחס הוא דבר שיחשב כן שאיפשר
ואינו כן שאי אפשר שיעייר יחס כן השכל והמראה ושעשה תכלס מציאה
אחת כדעתנו ואין יעיר יחס כן מי שאין כיון ובין זולתו ענין שיכלס כשורה
פעם כי המציאה אמנם תמך חילתו עליו ועל זולתו כשתוף גמור אם כן אין
יחס כשום פעם כאמת כיון ובין דבר מברואין כי היחס אמנם ימינא לעולם
כין שני דברים שתחת מין אחד קרוב בהכרח אמנם כשיהיו תחת סוג אחד אין
יחס כעצם ולזה לא יאמר זאת הארמימות היא יותר חזקה מזאת הירוקות
או יותר חלושה ממינה או שזה לה אע"פ ששניהם תחת סוג אחד והוא המראה
אמנם כשיהיו שני הדברים תחת שני סוגים עליונים אין ספק שאין יחס כעשהן
כשום פעם ולא כתחלת הרעת המשותף ואע"פ שיעלו לסוג אחד והמשל כן
שאין ספק לשים אדם שאין יחס בין המחה אמות ובין החוס אשר כתפל כי
זה מסוג האיכות וזה מסוג הכמות ואין יחס גם כן בין החכמה ובין המתקנות
או בין הענה והמדות ואע"פ שכל דל תחת סוג האיכות העליון ואין והיה
יחס כיון ובין ית' ובין דבר מברואין עם התפרש הגדול כאמת המציאות אשר

אין
ג

אין הפרש יותר רחוק מוטעם ואילו היה כוונתם יחס היה מתייב שישיגוהו מקרה
 היחס ואע"פ שאין זה מקרה בענינו י"ה אלא שהוא ככלל קצת מקרה הנ"ל
 לא תגבל בחיוב תאר לו ואפי' מיצר היחס על הדמיה אלא שהוא הראוי בתארים
 אשר צריך שיקלו בתאר הכבוד בו מפני שלא יחייב רבין הקדמין ולא יחייב שיגיי
 בענינו י"ה בהשתנות המיוחסים והחלק החמישי מהארי החיוב
 הוא שיתואר הדבר בפשלותו ואיני רוצה בפשלותו קצת המלוכה אשר בו כ"ד
 כאמרך או הנגד או היצר הע"פ כי הם ממיץ האיכות כמו שזכרנו אבל ארצה
 בפשלותו הפשלה אשר פשלה כאמרך רחוקו הוא חרש זה הדלת וכנה זו ה
 חומה הפלגת וארץ זה הכגד וזה המיץ סך התארים רחוק מעצם המיוחס וי
 ולזה ראוי שיתואר בהם הכבוד י"ה וחר אשר הרע שלו הפשלות המתחלפת
 לא יתייב שיגשו כולם בעצמם מהחלפים בעצם הפועל כמו שיתבאר אבל
 כל פשלותו י"ה המתחלפות כולם בענינו לא כענין מוסף על ענינו כמו ש
 בארנו ויהיה באור מה שכזה הפרק שהוא י"ה אחר מכל התרדים אין רימי בו
 ולא ענין מוסף על העצם ושהתארים חלוקי העצם רבים הנמצאים בספרים
 המורים עליו י"ה הם מיצר רבין פשלותו לא מפני רבין בענינו וקצתם להוודע
 על שלמותו כפי מה שנחשבהו שלמות כמו שבארנו ואינם אם איפשר ש
 יהיה העצם האחר הפשוט אשר אין רבין בו עושה מעשים מתחלפים הנ"ל
 יתבאר לך אחר זה במשלים "

פרק ג

אשר הביח המאמינים מיניחות התארים לבורח להאמיץ
 בהם קרוב לאשר הביא מאמיץ ההגשמה להאמיץ בה וזה
 כי מאמיץ ההגשמה לא הביאהו אליה עיין שכלי אבל נמשך אחר פשוטי הכח
 וכן הענין בתארים סתרי נמצאו סתרי הנביאים וספרי התורה שתארוהו יתע
 בתארים לקחו הענין על פשוטו והאמיטהו בעל תארים וכאילו הם רוממוהו מן
 הגשמות ולא רוממוהו מענין הגשמות והם המקדים לל התכונות העשירות
 אשר כולם איכות וכל תאר שייחשוב מאמיץ התארים שהוא ענמי לבורח י"ה
 דתה המצא ענין ענין האיכות ואע"פ שלא יבארוהו בו דומה כמה שנהגוהו
 מעצם כל גשם בעל נפש חיה ועל הכל נאמר רסיה תורה כלשון כע אדקס
 ואינם הנינה כולם להתאז בשלמות לא בעצם הענין ההוא אשר הוא שלמות
 לבעלי הנפש מן הנבראות ורבים הארי פשלותו המתחלפות ולא כהתחלף
 הפשלות יתחלפו העצמים הנמצאים בפועל ואני אמשול לך משל כזה מן ה
 עצם הנמצאים אתנו לל שיהיה הפועל אחר ויתחייבו מימט פשלות מתחלפת
 ואע"פ שלא יהיה בעל ריען כל שכן אם היה פועל ברעון והמשל בו האש והדך
 קצת הדברים והקצת קצתם ותבשל והשרוף ותלכץ ותשחרר ואילו יתאר

ענין השגת

האדם האש בשהיא המלכנה והמשחרה והשורפת והמכשלת המרכיאה ור
מרכה היה אומר אמה ויהיה מי שלא ידע טבע האש חושב שיש בה נשמה ענ
עננים מתחלפים ענן בו ישחור וענן אחד בו ילכו וענן שלישי בו יכשל וענן יין
רביע בו ישחוק וענן חמישי בו יהיך וענן ששי בו יקפוא וזו כולם פשלות וז
הסך זו אין ענן פשלה מהם ענן האחרת אמנם אשר ידע טבע האש ידע
שכחויות אחת פועלת רבעל כל לו הפעולות והיא החום ואם היה זה נביא ממה
שיעשה בטבע כל שכן כחך המושל כרצון וכל שכן כחוקן יא אשר התעלה על
כל ספור כאשר השגת ממע יחסים מתחלפי העננים כי ענן החכמה כלה ענן
היכולת כט כלה ענן הרצון איך נחוב מזה שיהיו עננים מתחלפים ענמיים לו עד
שיהיה בו ענן בו ידע וענן בו ידעה וענן בו יוכל כי זה הוא ענן האדם אשר
יאמרו אולם והנה יבאר קצתם מה יומת העננים המופסים על השנים וקצתם לא
יבאר אלא שהוא מפורש באמונה ואם לא יפרש אותה כדרך מוכן כמאמר קצתם
יכול לעצמו חכם לעצמו חי לעצמו רוצה לעצמו ואע אמשיל לך עוד כדרך
המדבר הנמצא באדם שהוא כח אחר אין רובו כן וכו ידע החכמות והמלאכות
וכו בעצמו יתקד ויעד ויארז ויבנה וילמד והשכורה ויהי המדעית ולו פשלות
מתחלפות מחוכמות מכח אחר פשוט אין רובו בו והפשלות ההם מתחלפות רבות
מאר כמישע שאין תכלית למספרם ול מספר הפשלות אשר ויניאם הכח המרכב
ואין רחוק אם כן כחך הכורא יא שיהיו לו הפעולות המתחלפות באות מעצם אחר
כשזע אין רובו בו ולא ענן מוסף כלל ויהיה כל הוא נביא בספרי האלוים יא המז
האר פשלותו לא האר עצמו או נורה על שלמות גמור לא שיש לו עננים מורכב מי
עננים מתחלפים שלא כהיותם כלה מתוהים מלה ההרכבה יבטל עננה מן העננים
בעל האדם לו שהנה מקום הפך אשר הביאם לזה והוא אשר אבאיהו לך
והוא שלו אשר האמינו כהארים לא האמינים מטע רוב הפעולות אבל יאמרו אמה
כי העננים האחר יפעל פעולות מתחלפות איננם הארים הענמיים לו יא אינם מי
פעלותיו שאי איתער ביהעשם שהברא כרא עצמו והם כהארים ההם אשר קדמו יא
אותם ענמיים חולקים ול כמספרם כי הכל נמשכים אחר כהוב מן הכתובים ואזכר
לך מה ענה מכבמים עליו ויחשבו שהוא מושכל ושלא ימשכו בו אחר רכבו נביא והן
ארבעה הכרים חי חכם וכול רוצה ואם שלו עננים חלוקים ושלמות אשר מן השקר
שיהיה הברא נגד מהם מאומה ואי איתער שיהיו לו מסל פעלותיו זהו באור רעתם
ואשר רעתו כי ענן החכמה בו יא הוא בענן החיים להיות כל משיג עצמו חי חכם
כענן אחר זה כשנרצה בחכמה השגת עצמו והעננים המשיגותו בעצמו העננים המושג
כלא פקד שאינו לפי רעתו מורכב משני דברים הנר משיג ובה אחר לא ושגן באדם
המורכב ממש משגת וגה כלה משיג וכשירצה באומרו חכם משיג עצמו יהי ה

חכמה והחיים עגן אחר והם לא יביטו זה העגן אבל יביטו השיגו לכרואיו וכן י
 בלא ספק היכולת והדין אין כל אחר מהם נמיצה לכורא בכחית עגמו שהוא לא
 יוכל על עגמו ולא יתואר ברצותו עגמו וזה מה שלא יצדהו אדם אבל לו התארים
 דמעט יחשמוס בכחית יחסים מתחלפים בין השם ית וכן כרואיו וזה שהוא יכול ש
 יברא מה שיברא ורועה להמיניא הנמינא כפי מה שהמיניאו ויודע כמה שהמיניאו י
 הנה כבר התבאר לה שילי ההארים גם כן אינם בכחית עגמו אבל בכחית תכחואים
 ילוה נמיא אנטע קהל המיחדים באמת כמו שאנטע לא נאמר שבעגמו עגן מוסק
 בו ברא השמים ועגן אחר בו ברא היסודות ועגן שלישי בו ברא השכלים כן לא נאמר
 שבו עגן מוסק בו ויכל ועגן אחר בו ירעה ועגן שלישי בו ידע כרואיו אבל עגמו ה
 אחר כשינו ואין עגן טפה עליו כשיום פנים העצם ההוא ברא כל מה שברא יודע ולא
 בעגן טפה כלל ושילי ההארים המתחלפים אין הפרש בין שיהיו כפי הפעולות או כפי
 יחסים מתחלפים כיע וכן הפעולים וכפי מה שבראעוהו גם כן מזממת יחס ושהוא לפי
 מחשבת בע אדם זהו אשר ירדך שיאמרו בהארים הנכבדים כספרי הנבואים או שיאמרו
 בקצתם שהם הארים וידו כהם על שלמות על יד הרמיון בשלמויות המוכנות היכלנו
 כמו שבאר

פרק נד

רע כי ארון החכמים משה רבי ע"ה בקש שיהי בקשות ובארתו ה
 השוכה על שתי הכקשות' הבקשה האחת היא בקשו ממני ית' ש
 יודיעהו עגמו יאמתה' והבקשה השנית והיא אשר בקש תחלה שיודעהו תארו יתש'
 והשיבו ית' על שתי השאלות בשיער לו בתודיע אותו תארו כולם ושהם פעלוהו והודיעו
 כי עגמו לא יושג לפי מה שהוא לא שהוא הערך על מקום עיון שישג ממנו תבליידיס
 מה שאיפשר לרדם שישגיגו ואשר השיגו הוא ש"ה לא השיגו אדם לא לפענו ולא אחריו
 דמעט כקשתו ידעת תארו הוא אמרו הודיענו נא את רדכך וארעך למען אמינא חן
 כשעך' והשהבל מה שנגנס החת זה המאמר מעעעס נפלאים אמרו הודיענו נא את
 רדכך יארעך מודה על היות ית' נודע כתארו כי בשודע הררכים ידעתו יאמינו למען
 אמינא חן כשעך מודה על שמי שידע הכורא הוא אשר ומינא חן כבינו לא מי שיינס
 ויתפלל לבר אבל כל מי שודעתו הוא הנריטה המקורב ומי שסכלו הוא הנקיטה כי רה
 מדוחק וכפי שיער החכמה והפעלות יהיה הרימן והקצה והקדוב והרחוק' וכבר יאמנו
 מינעית הפרק ואשוב חל העגן' וכאשר בקש ידעת התארים ובקש מחילה על האמרה
 ונגעה במחילתם ובקש אחר כן השגת עגמו ית' והוא אמרו הרואיו נא את כמדך עג'
 נענה על המכקש הראשון והוא הודיענו נא את רדכך ונאמר לו איני אעבד כל טוב
 על פניך' ונאמי לו כמענה השאלה השנית לא תוכל לראות את פני וגו' אינעם אמרו
 כל טובי הוא רמז להראות אותה הנמינאות כולם הנאמי עליהם וירא אליהם את כל אשר
 עשה והנה טוב מאד לל בהראות אורב לו שישג נכעם והקשרים קצתם בקצתם יודע

הנהגתו להם איך היה ככלל וכפרט ואלו זה הענין רמז באמרו ככל כיה נאמן /
הוא כלומר שהוא הבין מיטאות שלמי כלל הכנה אמיתית קיימת כי הרשת שאינן
אמתות לא יתקיימו אם כן השגת הפעולות ההם הם תארו ית אשר יודע מיניס
והראיה על שהכבר אשר יעזו בהשיגו אותם הם פעליו ית היות הדבר אשר
הודיעו תארו פעולות גמורים רחוס וחטן איך אקים וכו' הנה כבר התבאר כי
הדרכים אשר בקשי יריעתם והודיעו אותם הם הפעולות הבאות ממנו ית וירד
חכמים יקראום מרות ויאמרו שלש עשרה מרות וזה השם עכל בשמושם עכל
מרות הארס ארבע מרות כגורג ארבע מרות בהולכי לכות המדרש וזה
הדבר והענין הנה אינו שהוא ככל מרות אבל פעולות דומות לפעולות הבאות
מזהה ממדות רל מתבטות נפשיות לא שהוא ית ככל התועת נפשיות ואמנכ
הספיק לו וקצין לו השלש עשרה מרות ואע"פ שכבר השיג כל טובו רל כל פעולתו
כי לו הם הפעולות הבאות ממנו ית בחק המציאות בני אדם וההתגות וזאת
היתה אחרית כונה שאלו כי סוף המאמר ואדעך למינן אמינא חן בעניך וי
וראה כי עמך הגוי הנה כלומר אשר את צריך להתייגם בפעולות חלק כהם
כדרך פעולותך בהתגותם הנה כבר התבאר לך כי הדרכים והמרות אחר והם
הפעולות הבאות ממנו ית בשולם וכל אשר הושגה פעולה מפעולתו יתואר הוזה
ית בתאר אשר יבא מימנו הפעל ההוא וקראו בשם הגמר מן הפעל ההוא וזה
משל כו כי כשהושגה דקות ההגות בחיית שוכר כח והמינא בחיית כו וכמי ש
יגדלוהו אחר לידתו שימצעו מן המות מן האכרין וישמרוהו מכל הזק ויועילוהו
כשמושי הכרחיים וכוינא בפעולה הזאת ממנו ית הכח חלף אחר הפעולות
והמיות החמים והוא ענין הרחמנות נאמר עליו ית רחוס כמו שאמר כחם אכ על
כשם ונ' נאמר וחמלה עליכם כאשר יחמול איש על בנו לא שהוא ית יפעל
ויהמו רחמיו חלף כפעל ההוא אשר יבא כון האב על הבן אשר הוא נמשך
לחמלה ורחמנות והפעלות גמורה יבא ממנו ית בחק חסידיו לא להפעלות ולא
לשיעו וכמו שאמחנו בשנתן דבר למי שאין לו חק עלינו יקראו זה בלטינו חמנה
כמו שאמר חטט אותם אשר חטן להים כי חטט להים וזה הדבר והוא ית וימינן
ויעהג מי שאין לו חק עליו להמינאן והענין לזה נקרא חטן וכן נמינא בפעולתו
הבאות בבט ארס ממוכות גדולות ירדו בקצת אישים להמיותם או ענין מול מ
ממית משפחות או אקלימים יכלו הבן וכן הבן ולא ינחו לו מקום זרע ולד
טלר בהשקע מקומות וכדעש וכוונות הממיותם וכתנועת עם על אחרים לאכנס
בסוף למחות זכרם והדבר מולו הפעולות אשר לא יבואו מאחד ממנו לאחר לא
מבעש גדול או קנאה עיומה או בקשת גאולת הרס וקראו לפי לו הפעולות
קנאו וקנס ובעל חמה וטטר רל כי הפעולות אשר בינא בס יבואו ממנו על ד

תבוטה נפשית והיא הקנחה זו גאלת הדם זו הנקמה זו הכעס יבואו מימי ית'
 כפי התחייב הנענשים לא להפעלות כעסם כעס ית' מיכל חסרון וכן הפעלות כולם
 הם פעולות רמות ולפעלות הבאות מכני אדם על הפעולות ותכונות נפשיות באות
 מאתו ית' לא מעטן מוסף על ענינו כלל ויצריך למינהג המרינה כשיהיה נבוא
 שיהרמה בלז התאים יבואו מאתו לו הפעלות כשישיר וכפי הרצן לא לררופת
 ההפעלויות לבר ולא ישלח יסן הכעס ולא יחזק מרות ההפעלויות כי כי כל הפעלות
 רע אבל ישמר מהם כפי כח האדם ויהיה כקצת הפעמים ולקצת האשעים
 רחום וחנן לא לעטן הרחמנות והחמלה לבר חלא כפי מה שיהיה ראוי ויהיה
 כקצת הפעמים ולקצת האשעים עטר וטקס וכעל חמה כפי התחייב לא לעטן
 הכעס לבר ער שיהיה כשריפת איש והוא בלתי קזיכה ולא כעס עליו ולא מואס
 בו חלא כפי מה שיראהו מהתחייבו ויכיש מה שתביא הפעלה הזאת מן התועלת
 העניינית כעס רב הלא השתכל כנתיובי התורה כאשר ירה לאכר שבעה עמימים
 וחמ' לא תחיה כל נעמה ספק לו מיר אמרו למיטן אשר לא ילמיו אתכם לשנות
 ככל תעבותם אשר עטיו לאלהיהם וחטאתם לזו להיכס יאמר לא תחשוב שזה
 אמרינה זו בקשת גאלת הדם אבל היא כפעל שיגזור אותה הדעת האנושי
 יוסר כל מי שיטה מדרך האמת ויורחקו המונעם סלפ אשר ימנעו מן העלמות
 אשר הוא השגתו ית' ועם כל זה בולל צדק עיהיו פעלות הרחמנות והחמלה זה
 חננה באות ממונהג המרינה יותר הדכה מפעלות השנעש עלו השלש עשרות
 מרות כולם מרות רחמים בלתי אחת והיא סוקר עון אבות על כעס כי אמרו
 וטקס לא יטקס ענינו ושרש לא ישרש מאמרו ונקתה לארץ השב ירע כי אמרו
 סוקר עון אבות על כעס אמנם זה כחטא עו' לבר לא כחטא אחר והראיה על זה
 אמרו כעשרה הכרות על שלשים ועל רבנים לשונאי ולא יקרא שונא לא עובד
 עו' לבר כל תועבת זו אשר שונא ודמנם הספיק לו רבנים כי תכלית מה שאפשר
 לאדם לראות מורעו רוד רביעי וכשיהרג אשעי המרינה עוברי עו' יהרג הזקן
 ההוא העובר וכן כן כע אשר הוא הולד הרביעי וכאילו הוא ספר שמבלל מכותו
 ית' אשר מימותו מכלל פעלותיו בלא ספק שיהרג זרע עוברי עו' אע"פ שהם קטנים
 כמוך אבותם ואבות אבותם וזאת המצוה מיצוה נמשכת בתורה ככל מקובם
 כמו שצוה בעיר הנרחת החרס אותה ואת כל אשר בה כל זה למחות היושבים
 ההוא המביא להפסד הגדול כמו שבארנו וכבר יצאנו מעטן הפרק אבל בארנו
 למה הספיק לו הנה מוכרין פעלותיו זכרון לו לבר והוא מעט שהוא צריך אליהם
 בהנהגות המדינית כי תכלית מעלת האדם ההרמויות כי ית' כפי היכולת כלומר
 שטרמה פעלותיו לפעלותיו כמו שבארנו בפדוש קדושים תהיו אמרו מה הודו
 חטן דך אהה היה חטן מה הוא רחום דך אהה היה רחום והסנה כולה כי ית'

התאריך כולל המיוחסים לו הם הארץ פשוטו לא שהיא ית' ככל חיבות

פרק נ"ד

כבר קדם לנו במקומות רבים מה המאמר כלה מה שמתייב
 גשמות נאני בהכרח להרחיק ממנו יתעלה וכן כל הפעולות יתחזק ממנו
 כי כל התפעלות יחובו שינוי ושהפעולות התפעלות הם בלתי המתפעל כלא ספק
 ואילו היה הוא ית' מתפעל בשום פעם מאופנת הפעולות היה זולתו שטה בו ומשתנה
 אוהו יכן ראוי בהכרח שיהיה ממש כל העדר ושלא יהיה שום עלימות בעדר ממנו
 פעם אחת נמיניא אחרת שאם חוש זה היה שלם ככה וכל כח יחובר אליו העדר
 בהכרח וכל מה שייניא מן הכח אל הפעול או איפשר לו מכלתי מוויניא זולתו נמיניא
 כפעול ולא יהיה לו רכב ככח בשום ית' וממה שרענוני בהכרח שיחזק ממנו
 הרמיו לשום רכב מן הנמיניאות וזה רכב ככח ההגשני כי כל אדם ככר גלה בספרו ה
 עבאים בהרחקת הרמיו ואמר ואל מי הרמיוע ואשוח ואמר אל מי הרמיוע לו יגמ
 וחמי מדין כמיוך וזה הרכב כללו שלדבר כי כל רכב שמיניא לאחד מלד המיניע
 הארכשה ראוי בהכרח להרחיק ממנו מופנת המיניאר כל מה שיובא לגשמות או
 מה שיובא לתפעלות ושעני או מה שיובא להעדר כמו שלא יהיה לו רכב בעצמו אחר
 כן יצוה כפעול או מה שיובא להמיון רכב מבראותו ולו מכלל תעלות חכמות
 הטבע בדיעת הל כי כל מי שלא ידע החכמות ההם לא ידע בחסרון התפעלות
 ולא יכון ענין מה שכח ומה שבפעול ולא ידע החכוב העדר לכל מה שכבר
 ושארם ככח יותר חסר מן המתענע לייניאת הכח הוא לפעול והמתענע חסר
 גם כן פניעטרפו למה שבעבורו התענע ער שיגעו כפעול ואם ידע לו הרכבים
 ולא ידעם כמופתתם לא ידע פרטים המתחובים מאלה ההקדמות הכלולות חובב
 הכרחי ולזה לא יהיה בעצמותם מיניאות האולה ולא בהחובי הרחקת אלה המיניעס
 מטע' נאחר הקדומי זאת היעשה אחרת כל כפק אחר אבאר כי שקדומי מה ווא
 שיחשבוהו מאמיני התארים העגמיים לו ואמינב יבעהו מי שקדומי לו הדר יעשה
 הנדיעה כמלחכה ההגיון וכעפע המיניאות

שאיננו יולדו יחייב שינוי
 שאיננו טוב כפעול יתע

פרק נ"ו

דע כי הרמיות הוא יחס אחד וכל שט דברני שלא ישוער בעינין
 יחס כן לא ינייר ביניעם למיין וכן כל מה שאין רמיון ביניהם
 אין יחס ביניהם ובימשל בו שלא יאמר זה הוויס דומה לזה המראה ולא זה הקול
 דומה לזה המהותות וזה דבר מיוחד בעצמו וכאשר הכתלק היחס ביטט יכני יתע
 אל בינו ובין זולתו יתחוב הכתלק הרמיון גם כן ודע כי כל שט דברים שהם תחורה
 מין אחד אל שתיהם מהות שניהם אחת אלא שהם מתחלפים בגודל ופקענות וכו'
 בחזוק

בחוקך ובחולשה או בזינא כות שהם עתהם מיתרמים בתכרח ואע"פ שהם מתחללים
 זה המין מן החלוקה והמשל בו כי גרגר החרדל וגלגל הטבעים הקדומים מתרמים
 ברחקים השלשה ואע"פ שזה כתבלית הגדול וזה כתבלית הקטנה ענין מציאות הרחוק
 בהם אחר יוכן השעיה הנחמת כשמיני ויסוד האיש מתרמים כחס ואע"פ שהם הריא
 כתבלית החוקר וזה החס כתבלית החולשה אלא ששני הראות זה האיות כשעתה
 יחד אחר וכן היה ראוי שיבין מי שואמין שיש האדים עצמיים ותואר בהם תבדיל
 ית והם שהיא נמיא וחי ויכול וחסבר ורופה שאין אלו העצמם מיוחדים אלו ואלו כי
 ענין אחר ויהיה החלוקה בין התארים ההם וכן האדום כגחל או כשום או כמתמיד
 או כקום עד שהיה מציאותו יותר קיימת ממציאותו וחיוו יותר מהמידים מחייט
 ויכלתו יותר גדולה מיכלתו וחכמתו יותר שלמה מחכמתו ורעונו יותר כולל מ
 רעונו ויכלול שני העצמם גדר אחר כמו שיחשבו לו אין הענין כן בשום פנים
 כי ענין יותר מוכר אמנם יאמר כן שני הכרבים אשר יאמר עליהם הענין הריא כי
 הסכמה ואם היה כן התחייב הרמיון ולפי רעבך אשר יראו שיש לו האדים עצמיים
 כמו שהתחייב שיהיה ענינו ית בלתי רומה לעצמם כן ראוי שיהיה האדום העצמיים
 אשר ישמם בלתי רומים לתארים ולא יקבעם גדר אחר ולא כן יעשו אבל יחשבו
 שיקבעם גדר אחר ושאיין רמיון כינהם והנה כבר התבאר למי שיבין ענין הרמיון ש
 הוא ית אמנם יאמר עליו ועל זולתו נמיא כשתהא גמור וכן אמנם יהיה החכמה
 והחייב והיכולת והרעיון עליו ית ועל כל בעל חכמה ויכולת ורעיון וחייב כשתהא
 גמור אשר אין רמיון ענין כינהם כלל ולא תחשוב שהם יאמרו בספק כי השמורה
 אשר יאמרו בהסתפק הם אשר יאמרו על שני הכרבים שכינהם רמיון בענין אחר וה
 ענין הוא מקרה כהם ואיט מעמיד עצם כל חסר מהם ואלו הכרבים המיוחדים
 לו ית אינם מקרים אצל אחר מבעלי העיון ואלו התארים אשר לו הם כלם מקרים
 לפי רעת המדברים ואע"פ המיה מאין נכל הרמיון עד שיקבעם גדר אחר ויהיו נאמרים
 מהכמה כמו שיחשבו וזה מופת חותך על היות התארים המיוחדים לו אין כן עצמם
 וענין לו התרמים אציליט שהיה כשום פנים ולא כשום ענין ואמנם השתנה בשום
 לא ברוב אחר ואחר שהיא כן אין ראוי שתאמין עעטם מופתים על העצם כדמות
 לו התארים שהם עסקים על עצמית בעבור שהשתתפו כשם וזה הענין גדול הד
 מעלה אצל היודעים ושמהו והכיתה הכנה טוסה להיות מוזמן למה שארע

והענין
 מורעבט

להכניח אתו

פרק ג'

בתארים יותר עמוק מן הקודם יודע כי המציאות הוא מקרה
 קרה לנמיא ולזה הוא ענין טסה על מפות הנמיא והו הכר
 המיוחד הראוי לכל מה שלמיציאותו סבה שמיציאותו ענין טסה על מהותו אמנם
 מי שאין סבה למציאותו והוא השם ית והרומם לכך כי זה הוא ענין אמרע עליו ית

שהוא מחייב המציאות היות מציאותו עצמו והמלתו ועצמו מציאותו ואינו
 עצם קרה לו שימצא והיה מציאותו ענין עסק עליו שהוא ראוי המציאה תמיד
 חזן מתחדש עליו ולא מקרה קרה לו ואם כן הוא נמצא ולא במציאות וכן חי לא
 בחיים ויוצא לא במרע ויסל לא ביכולת וחכם לא בחכמה אבל הכל שב אל ענין
 אחר חזן רבני בו כמו שיתבאר ויממה שיצריך שיורע עוד כי האחרות והריבוי
 מקרים קרו לנמצא כאשר הוא רב או אחר כבר התבאר זה בספר הנקרא מורה
 שאחר העכע וכמו שהמטן אינו עצם המטיים כן אין עצם האחרות עצם הדבר
 המתאחר כי לו כולם מקרים מסוג אחד הכמות המתפרק ישגן הנמצאות ה
 מציאות לקבל כיוצא בזה המקרים אמנם הראוי המציאות הפשוט באמת אשר
 לא תשגתו הרבה כלל כמו שהוא מן השקר עליו מקרה הריבוי כן מן השקר עליו
 מקרה האחרות ר"ל כי אין האחרות ענין עסק על עצמו אבל הוא אחר לא באחרות
 ולא יבטל לו העצם הרקים כמעט שיבטלו מן השכל במלות ההנאות אשר
 הם הסבה הגדולה בהטעמה כי יציר בט הרביר מאד מאד ככל לשון ער שלא
 נצמד הענין ההוא אלא בתקל בדבור וכאשר השתדלנו להורות על היות הדורה
 לא הרבה לא יוכל האומר לחמד לא אחר והנפץ שהאחר וההרבה מומכרלו
 הכמות ולזה נבאר הענין ונורה השכל לאמתת דבר באמרנו אחר לא באחרות
 כמו שאמר קדמון להורות על שהוא בלתי מחודש ובאמרנו קדמון מן התקל
 מה שהוא מבואר נגלה כי הקדמון אמנם יאמר למי שישגתו הזמן אשר הוא
 מקרה להתעשה הנמישכת אחר הגוף והוא גם כן משער המיעדת כי אמרך ה
 קדמון במקרה הזמן באמרך הארוך והקצר במקרה הזמן וכל מי שלא ישגתו י
 מקרה הזמן לא יאמר עליו באמת לא קדמון ולא חדש כמו שלא יאמר במקרה
 לא משתתת ולא ישרה ולא יאמר בקול לא מליח ולא תפל ולו דברים אין העם
 בהם למי שהדגל בהכנת העצם ובחבב כפי אמתתם בהשגת השכל להם והפעל
 והפטרותו אותם לא כבללות אשר יורו עליו המלות וכל מה שהמציאותו בספרי
 שיתארו השם ית כראשון ואחרון הוא כהארו ית בענין וכאין הפועל כזה שהווד
 ית לא ישגתו שיטי ולא יתחדש לו ענין בשום פעם לא שהוא ית עטל תחת הזמן
 שיתה קצת הקש ביט ובין זולתו ממה שבזמן והיה ראשון ואחרון ואמנם דלו
 המלות כולם כלטון בע אדם כן אמרנו אחר ענין שאין רמיון לו לא שענין ה
 אחרות רבך לעצמו

20
 25

פרק נ"ח

יותר עמוק מן הקודם דע כי תאר השם ית כשיללות הוד
 התאר האמת אשר לא ישגתו רכר מן ההיקל ואין בו חסרון
 בחק הבורא כלל ולא כשום ענין אמנם הארו בחיובים יש בו השטות והחסרון מה
 שכבר בארנו ויצרך שנבאר לך תחלה איך הם השוללים הארו על יד אחר

וכאזי זה רב יכרל מתארי החיוב ואחר כן אבאר לך איך אין לו דרך בתארו
 אלא בשוללים לא כוולתם ואומר כי התאר אינו אשר יחר המתואר לבר ער
 שלא ישתקף בתאר ההוא עם זולתו אבל התאר יהיה גם כן תאר למתואר ואם
 הוא משתקף בו עם זולתו ולא יהיה בו התחדות והמשל בו אם ראית איש מרחוק
 והשאל ותאמר מה זה הנראה יאמר לך כח יהיה זה תאר בלא ספק לזה הנראה
 ואעפ"כ שלא יחרהו מכל מה שזולתו אלא הגיע בו קצת התחדות והוא שוריה
 הנראה אינו גוף ממין הצמחים ולא מימין המתכות וכן עוד כשיהיה כזה הבריה
 אדם ותרע שבו גוף אחר אלא שאתה לא תרע מה הוא והשאל ותאמר מה כזה
 תבית ואני לך השנה אין בו מקור ולא גוף ימח כבר הגיע קצת התחדות ותרע
 שבו כח ואם לא תרע די זה כח הוא כזה הבר ישתקפו תארי השלייה לתארי וזו
 החיוב שאי איפשר שלא יחדו קצת התחדות ואעפ"כ שלא יהיה בהם מן ההתחדות
 אלא הסרת מה ששללו מכל מה שהייע חושבים אותו בלתי משולל ואמנם הבר
 אשר נכרלו בו תארי השלייה מתארי החיוב שתארי החיוב ואעפ"כ שלא יחדו הם
 מורים על חלק מכלל הבר המבוקש יריעתו אם חלק מעצמו או מקרה ממקורו
 ותארי השלייה לא יורישו רבר בשום פנים מן העצם המבוקש יריעתו מה הוא
 אלא אם היה זה במקרה כמו שהמשלנו ואחר זאת ההקדמה אומר שהשם ית
 כבר בא המוסת שהוא מחויב המציאות אין הרכבה בו כמז שנעשה עליו מוסת ולא
 נשיג חלק ישוהו לבר לא מהותו אם כן מן השקר שיהיה לו תאר חיוב מכת שאין לו
 מהות חוץ לישוהו ויורה התאר על אחר מהם כל שכן שיהיה מהות מורכבת
 ויורה התאר על שני חלקיה כל שכן שיהיו לו מקרים ויורה התאר גם כן עליהם
 ואם כן אין תאר חיוב בשום פנים אומנם תארי ההרחה הם אשר ירוך שיעצו
 להישר השכל למה שיצריך שיאמינו בו ית מכת שלא יגיע מידם ריבוי בשוה
 פנים והם ישיחו השכל לתכלית מה שאפשר האדם שישיגו ממוט ית והמשל בו
 שהנה התבאר לנו במופת חיוב מציאות רבר אחר זולת לו העצמים המושגים כ
 חושים ואשר כלל יריעתם השכל ואמרנו על זה שהוא נמצא הענין כי מן השקר
 הערו ואחר כן השגנו שזה הנמצא אינו כמציאות היסודה אשר הם נפשות מתם
 ואמרנו שהוא חי הענין שהוא ית אינו מה ואחר כן השגנו שזה הנמצא גם כן
 אינו כמציאות הטמיה אשר הם גוף חי ואמרנו שהוא אינו גוף ואחר כן השגנו
 שזה הנמצא אינו כמציאות השכל אשר אינו גשם ולא מת אבל הוא עלול וזו
 ואמרנו שהוא ית קדמין הענין אין לו סבה המציאותו ואחר כן השגנו שזה ה
 נמצא אין מציאותו אשר הוא עצמו מספיק לו שיהיה נמצא לבר אבל שונעות
 מאותו מציאות רבות ואין זה כשהשפע החס מן האש ולא בחיוב האור מן השמש
 אבל השפע שימושך להם המיר עמידה וקיום נסדור בהנהגה מתוקנת כמו ש

שובבאר ואמרט בן מפת לו העטעם עהיא יסול וחספ ודיעה הכונה בלו התארים
 שאיט לואה ולא ככל ולא נבל או עזב ועטן אמרט ולא לואה שמיטאות ויש כה
 די להמיצאה רברים אחרים ועטן אמרט לא ככל שהוא משגן בלומר חי בל משגן
 חי ועטן אמרט לא נבל ולא עזב כי לו הנמיצאות הולטת על סדר והנהגה לח
 ענבות והוות כאשר יקרה אלא כהיות כל מה שיענהו הוות ככונה י ואחר כן
 השגט כי זה הענינא אין אחר כמוותו ואמרט הוא אחר העטן הרחקת הריבוי י
 הנה כבר התבאר לך כי כל האר שעתאדהו כי הוא אכ האר פעולה או יהיה ענינו
 שלולת העדרו אכ היהת הטנה כי השגת עצמו לא פעולה ולא העשה גם כן לו
 השלולות ולא התרס עליו ית אלא כקטע אשר כבר ידעת שתעמיס ישולל מהרס
 מה שאין רבבו שימצא לו כמו שנאמר ככהל לא רואה ואתה ירדע האיש המע
 המען כמאמר זה כי זה הרקיע והוא גשם מתטעע שכבר ידעת ודעתו ואמורתו
 וידענו שיטיר חלקים ממנו ורב הטעותיהם גלאו רשותו כל האיות מהשיג י
 מהותו עם היותו יורשים שהוא כשל חמר ויטרה כהכרח אלא שאינו זה החמר
 אשר בנו ולזה לא נכל לתאר אלא כשמות בלתי מקימים לא כחייב המקיים ש
 דעטע שאמר כי העמים לא קלים ולא כבדים ולא מתפעלים ולזה לא יקבלו פעלה
 ואינו כשל בעל עטם ולא בעל רוח וכיוצא בלו השלילות כל זה לפכחותו כחמר
 ההוא ואיך יהיה עטן דעותיו כשישתדלו להשיג הנקי מהחומר הפשוט הכבול
 הפשיטות המחויב המיטאות אשר אין עלה לו ולא ישגהו עטן מוסף על ענינו
 השלם אשר עטן שלימותו שלולת החסרונה ממנו כמו שבארט שאינו לא כ
 נשיג זולת ישותו לכך ושיש נמינא לא ידמה לו דבר מכל הנמיצאות אשר המינאם
 ולא ישרתה להם בעטן כשום פעם ואין ריבוי בו ולא לאות להמיצא זולתו ושיחטן
 לשלם יחס רב החיכל לספית ואין זה גם כן יחס אמיה ולא דמיון אמיה אכ
 הוא להיטיך השכל שהיא ית מנהג הנמיצאות העטן שהוא יקמיס ומשמור
 כדודס כמו שצריך ותנה יתבאר זה העטן ביותר רוב מזה ושתכח מו אשר כה
 כהשקיה הדעות ענינו השיב השגתם קורב השגה קצרה ויריעה וכשישקינו חייב
 פעולתו מרינו השיב ודיעתם ככלות וכשישתדלו השלמות להגדלו כתאריך
 שיוב כל הפלגת רברים לאות יקוצר רברים

פרק נט

יש לשואל שישאל ויאמר אחר שאין בחכמה בהשגת
 אמרת עצמו והמופת מכריח כי הרבר המושג הוא שהווד
 נמינא לכך ותארי החייב כבר נעטנו כמו שבא עליו המופת באי זה דבר יסול הוה
 היתרון בין המשיגים אכ כן אשר השיגו משה רבנו ע"ה ושלמה הוא אשר ישיג
 האיש האחר מקצת רודעי החכמה זה או היפשר כי הופכת ומן המפוסס

הכלל

אינל בשלי תורה וגם אינל הקילוסופים כי היתרון בזה הרבה ירע כי הענין בן ושרה
 יתרון בן המשיגים עינים מודר כי כל אשר יופתו בתארי המותר יתחר יושר ויקרב
 המוכרח להשגת אמתו כל מה שתוכנה בשלילה מוטו ית וקרב אל ההשגה ותהיה
 יותר קרוב אליו ממי שלא שלל מה שכבר התבאר לך במופת שלילתו ולזה ישרח הדם
 שנים רבות בהכנת חכמה אחת ואמת הקדמונית עבר שיחקה אמת היתה תולדת ה
 חכמה ההיא כולה ששלול מהכורה ענין אחר ונדוינו במופת שהיא שקר שיוחס לו ה
 ענין ההוא ואחר מן המקצרים בניין לא יתבאר לו בן במופת ויהיה הענין אינל מסת
 הימצא הענין ההוא לכורה או לא ימינא לו ואחר מחטובי העניס יחוב לו הענין י
 ההוא אשר יתבאר שלילתו כמו שאבאר המופת שהיא איט גשם ואחר יספק ולה ירע
 אם הוא גשם או לא גשם ואחר יגזור שהוא גשם ויקדם פני הכורה בואת האמונה
 ראה כמה בן שלטת האנשים מן ההבול הראשון בלא ספק יותר קרוב לשם והשני
 רחוק ממי והשלישי יותר רחוק בן כשנכח רביש התבאר אינל במופת המניע ההתעלות
 ספקו ית והראשון אשר הרחיק הגשמות לא התבאר לו יהיה זה הרביעי בלא ספק
 יותר קרוב אל הטעם מן הראשון וכן המיד ענין אם ימינא איש שיתבאר אינל במופת
 המניע דברים רבים ממי ית הם אינל איפשר שימינאו לו או יבואו מאהו כל שכן אם
 נאמין זה מחויב יהיה איש ההוא יותר שלם ממינו בלא ספק הנה כבר התבאר לך כי
 כל אשר התבאר לך במופת שלילת דבר אחר ממינו היתה יותר שלם וכל אשר החיב
 לו דבר מוסק היתה מרמזי ורחוק מרדיעת אמתתו וכלו הפנים יצרך שיהקרו לו ידועתו
 כהרשעה ובחקירה עבר שירע שקרות כל מה שהיא שקר לא שחייב לו דבר על יד ע
 היא ענין מוסק על ענינו או שהענין ההוא עלמות בחיך כאשר תמינתו עלמות בחיך
 בחקט שהשלמות כולם קיט העניס ולא כל קטן ימינא לכל בעל קטן ודע שאת
 בשחייב לו דבר אחר יהיה רחוק ממיט בשני קטס האחר להיות כל מה שחייבו
 היא שלמות לנו והשני שהיא איט בעל דבר אחר אינל ענינו היא שלמותה כמו ש
 בארע וכאשר הקצו כל הדם שהיא איפשר להקצו אל השגת מה שנשיג כי אם בשלילה
 והשלילה לא תדוע דבר מאמתה הענין אשר שלול ממיט הדבר אשר שלולו באר
 כע הדם מלם השברים והכאים שהכורה ית לא ישגות הרעות ולא ישג מה הוא לא
 היא ובהשגתה הוא הלאות מתכלית השגתו וכל הקילוסופים אומ' נסחנו בעשמותיו ו
 יעלב ממיט לחוקר הראותו כמו שיעלם השמש מהעניס החלושים להשיג וכבר הארנו
 בזה כמה שאין תועלת לשגותו הנה והנמדך המוסקג הנאמר בזה הענין אמיו כחלים
 לך דומיה תהיה מודשו השתקה אינל הוא העכח וזה המדינת דברים ענימה מאד
 בזה הענין שאיננו כל דבר שנאמר אותו שנכין כי הגחלה ויכח נמינא בו מינמו אחר
 בחיך ית ועקרה כי קיט ספרין אם כן השתקה יותר ראוייה והשתתקות כהשגת ה
 שכלים כמו שינוי השולמים ואחר אמרו כלככסם של משככסם ידמינו כלה וכבר ידעת

על

עכנ

אמרתם המזכירם מה אשר מי יתן כל המזכירם כמותה ואת אוכרתה לך כל
כל שונה וזעם שהיא ירעה להעריך על שעתה אמר המזכיר קמיה דל חננא
אמר אל הגדול הגבור והטרח האריך והחזק העוז והיראוי אמר ליה ר' חננא וי
שלמותיה ולתושבחתיה רמך שהתא אגן תלה קמיתה אל מלאך ראמינתו משה
רבי ואותו אנשי כנסת הגדולה ותקענהו בתפלה אגן לא היה יכולין לבידעיהו ואת
זמרת ואולת מיטל למה הרבה רומה למלך כשר ורס שהיו לו אלף אלף חלקים
רערי והב ומקלפים אותו בשלספה והלא גנאי הוא לו עד הנה הגיע מאמר זרה
החסיד והסתכל תולה שותק ומאסו רכוי תדרי החיוב והתבונן איך הראה כי הן
תארים לו הנחט לרעתו לבר לא אמרעם לשלם ולא רכרט ברכר מהס וזמנס
כאשר הידיך הכרח הרבה לכת ארס כמה שיעלה כירס מעט ניזר שיתאר להס
הבורח בשלמיותהם כמו שאמרט רכה תורה כלשון כט ארס תכליתט שטעמוד
על המאמרים ההם ולא נקרה שמו סהם אלא בקראט אותס בתורה לבר אמנס
כאשר באו גם כן אנשי כנסת הגדולה והם נביאים וסדרו זכרס בתפלה תכליתט
שנאמרס לבר ועקר זה המאמר בארץ שטעו ההכרחיס אידעו כהתפללת סהם
האחר מפע שבוך בתורה והשיע סקרד הנביאים התפלה סהם ולולא הכרח הן
ראשון לא זכרעם ולולא ההכרח השני לא הסירונוס ממקומס ולא התפללו
בהס וזהה מרבה בתארים הנה כבר התבאר לך גם כן מלך הדברים שאין כול
מיה שתמצינהו מן התארים המיוחדים לשס כספרי הנביאים ראוי לנו שתתפלל
בהס ונאמירם שהוא לא אמר אלמלי ראמינתו משה רבי לא היה יכולין לאמר
למבידענהו אלא הנאי אחר ואהו אנשי כנסת הגדולה ותקענהו בתפלה ואז מיהר
לנו להתפלל בהס ולא כמו שטעו הסתאים באמת אשר המדינו כשסחים והאריכו
והרבו דברים בתפלות חכיים ומליציה קבצטס להתקרב בהס לכורא לפי מחשבתם
יתארו הכורא בהס בתארים לו יתואר בהס אחר מכת ארס היה חסרון כחקו ו
שהס לא הביטו לו השטעס הגדולים והחשובים הזרים מרשות הממון ולקחו המר
ית מררס לשונותם ותארוהו וספרוהו בכל מה שיחשבוהו ראוי וימדינו לשכר
בוה עד שיעורוהו להפעל במחשבתם וכל שכן אם ימצינו כחוב מדברי נביא
בוה יהיה הטען מותר להס שיבואו לכחובים שידיך לפרעם על כל פעם ויישובם
כפשיטתיהם ויגורו מהס ויעשו להס פעמים ויבטו עליהם מאמרים והיכה התר
זה אינל המזוררים והמליצים ואינל מי שיחשוב שהוא עושה שיר עד שחברו
דברים קצתם כמיה גמורה וקצתם יש בהס מן השטות והפסד הרמיון מה שראוי
לאדם שישחק עליו לפי שכש כשמשי' בכנה עם ההתבוננות איך נאמרו הדברים
כחק הטס ית ולולא חמולת' על חסרון האומרים הייה מגד לך מהס מעט עד
שתתעורר על מקום החטא סהם אלא שהס מואמרים חסרונם נראה מאד למי ו

ויענין
הס

שיכון יצריך שתתבונן ותאמר חס הוא לשון הרע והיציאת שם רע מדי עיטב
 כל שכן התרת הלשון כחף הטעם ית' ותאמר בתארים ית' מזהם ולא אומר שהכ
 מדי אבל חרף וגרף כשגגה מן ההמון הטומעם ומן הפת' ההוא האומר אמעם
 מי שהשגן חסרין המאמרים הם ויאמרס הוא אצל מכלל מי שנאמר בהכ
 ויחפאו בני ישראל רבים אשר לא כן על לו אלהיהם ונאמר ולדבר על לו תערה
 ואם היה מימי שיחוס על כבוד קוט אין צריך לך שתשמעם כשום פעם כל שכן
 שתאמרם וכל שכן שתעשה ממוהם וכבר ידעת טעור השמות מי שיעיח דברים
 כלפי מעלה ואין צריך לך כשום פעם שתכעם עימך לתארי הטעם כחייב להגדילן
 במחשבתך ולא תבא ממה שסדרוהו אע"י כענת הגדולה כהפלות וכבריות ובה
 די לפי ההכרח ויותר מדי כמו שאמר ר' חננאל אמעם שחר מה שבא בספרי רי
 נביאים יקרא עבבור עליו אבל יאמינו בו מה שסבר בארט שהם תארי פשוטו או
 להורות על שלילת הערדים וזה הענין גם כן לא יפורסם להמון אבל זה המין מן
 העין ראוי כחוקים אשר הגדלת הבורא אצלם אינה שיאמחו מה שמין ראוי אבל
 שישכחל כמה עראוי ועיוב אל השלמות ההערה על דבר ר' חננאל וחכמותו לא
 אומר משל למלך שהיו לו חלק חלקים ריטי זהב ומקלסים אותו כמאה דינ' ש
 הוה מורה זה המשל על ששלמיותו יותר מאל' העלמיות אשר יוחסו לו רק הכ
 ממינם ואין הענין כן כמו שבארנו במופת אבל חכמת זה המשל הוא אמרו דינמי
 זהב ומקלסים אותו כשלסקף להורות שדלו אשר הם אצלנו שלמיות אין אינרן
 ית' ממינם דבר אלא כולם חסרין בחקן כמו שבאר ואנו בזה המשל והלא גנאי ו
 הוא לו סבר הודעתך שכל מה שתחשבהו מאלו התארים לשלמיות הוא חסרון כח
 בחקן ית' כטיהיה מימן מה שאצלנו וכבר הישרנו שלמה לזה הענין כמה שבו די
 ואמר כי הלהים כעמנים ואתה על הארץ על כן יהיו דברך מעטים "

הנה

פרק ס

הט רוינה למשל לך משלים בזה הפרק וטוסף בהם לרעת
 שראוי להרבות תארין בשוללות וטוסף בהם הדיחה מהא
 מהחממת תארי חייב לו ית' הטח שאיש אחד נחממת לו שהספיעה נמיצאת ולא
 ידע זה הטעם על מה הוא טפל אם על כעם אחד או על מקרה ואחר כן התבאר
 לאיש אחד שאינה מקרה ואחר כן התבאר לאיש אחר שאינה מוחצב ואחר כן
 התבאר לאחר שאינה כח ואחר כן התבאר לאחר שאינה ימח מחובר לארץ ו
 ואחר כן התבאר לאחר שאינה גוף אחד מחובר חבור טכני ואחר כן התבאר
 לאחר שאינה בעלת תורה שנוחה בקרשים והררלות ואחר כן התבאר לאחר
 שאינה כדורית ואחר כן התבאר לאחר שאינה חרודית ואחר כן התבאר לאחר
 שאינה עגולה ולא בעלת צלעות עוות והתבאר לאחר שאינה מיקשה הטע הוא

מכאן שיהא האחרון כמעט שהגשגש לצורך הספקנה כפי מה שהיה בלוי התארים ה
שוללים וכאילו השווה למי שצויה שהיה גשגש מעצם חלול אחר מחובר מעצם
רבים אשר עברה בתארי החיוב אמנם הקוראים אשר המשלול בהם כל אחד מהם
יוודך רחוק מלימוד הספקנה מאשר אחרון עבר שהראשון כמשלול לא יודע דך השם
לכך הנה כן והרבה תארי השלילה לידועת השם יה והשגתו והשגתו מאד שהשמה יוש
שלילה מה שהשלול כמופת לא שתשלול בדבר אבר כי כל אשר התבאר לך מופת
שלילה רביר שירשב מיצוהו לטעם מיטע הקרב אליו מדרגת בלא ספק ובלו הפעם
היו אנשים קרובים אליו מאד ואחרים בתכלית הרחוק לא שיש לעם מקום שיקרב ה
אדם לו ויחבר מיטע כמו שירשבו עורי העצם והכן זה מאד ידעתו וידה כי שמח הנה
כבר התבאר לך הדרך אשר אם הלך בה הקרב אליו יה ולך בה אם תרצה אמנם
תאוי יה במחויבות וכן שסנה גדולה כי כבר התבאר שכל מה שגשגתו שלמות ואמי
אם היה השלמות הוא נמצא לו לדעת האימורים בתארים שאינו ממין השלמות אשר
גשגתו אבל בהשתתף יאמר לבר כפי מה שצארתו הנה בתכרח תצא לעצם השלמות
שאתה אם תאמר וירע במדע אחד במדע ההוא שאינו משתנה ולא מתחבה ידע ה
דברים הרבים המשמטם התדירים להתחדש ויבטל שיתחדש לו מדע וידעתו בבהר דוק
הויהו ואחר היותו נמצא ואחר העברו מן המציאות ידעתה אחת איך שנוי בה הנה כבר
גלית שהוא יודע במדע לב במדעט וכן יהיבם שהוא נמצא ולא כעצם המציאות כפי
הנה כבר הבאת השוללים בתכרח ולא עמדת על אמתת האר עכמי אבל עמדת על ה
חיובו והיותך מאמינן שהוא עמם אחר יש לו תארים נספלים שלו שתחשוב לחיובם לו
אתה תרחיק מהם הדמיון כלו התארים היושבים אצלנו ואם כן אינם ממינם וכאילו
היציאך השון חיוב התארים שאמדת עתה יה נשוא אחר ינשאו עליו קצת נשואים
לא הנשוא ההוא כלו הנשואים ולא הנשואים הם כלו הנשואים ויהיה תכלית השגתו
כזאת האמינת השמה לא רבר אחר כי כל נשוא הוא בעל נשואים בלא ספק והוא
עמם כגדר ואם הוא אחר במציאות כי עמם הנשוא בלתי עמם הנשוא עליו והנה
יתבאר לך בקרקוס מזה המאמר המופת על המעג התרכבה כי יה אבל הפשיטות ה
גמורה בתכלית האחרונה נאיו אומר שמחוב תארים לל יה מקצת בתשגתו או מטקה
זו תשיג בחלוף מה שהוא אבל אומר הרחוק מציאות השם מאמונתו והוא לא יתגש
יבאור זה כי המקצת בתשגת אמתת רבר אחר הוא תמשיג קצתו ויסכל קצתו כפי ש
ישג מעמם האדם חיובי החיובת ולא ישג חיובי הרבר ותשם ית איך חיובי באמתת
מציאותו שיוכן מיטע רבר אחר וכן המשקה לעמם אחר הוא אשר יציר י
אמתת עמם אחר כמה שהוא יחוב באמתות ההוא לעמם אחר ולו התארים לבי דעת
מי שיששם אינם עמם הל אבל עמם נספלים על העמם וכן ער אשר ישג הרבר
בחלוף מה שבו אי אפשר בתכרח בלתי שישג מיטע רבר אחר כמה שהוא אמנם מי

שיעור שהטעם כמות אינו אומר שיעור הדבר בחלוף מה שהוא אבל אומר ככל מיני
מיניאות זה הטעם ולא ידע זה השם על אי זה דבר נקרא זה ענין רק מאד והבנתו ודאי
זה הביאור הרע כי המקור בהשגת הדבור והדחיק מודעתו הוא אמר לא התבאר לו
שלילה ענין מן הטעם אשר התבאר לזולתו שלילתם ממנו אם כל מי שמענו מד
שוללתו הוא יותר מקור בהשגתו כמו שבארנו בראש זה הפרק אמנם אשר יחוב לו
האר לא ידע דבר רק השם לבד כי הדבר אשר ידמה שנקל עליו זה השם הוא ענין בלתי
נמיא אבל כדאי שרד ובאילו הכיל זה השם על ענין ענין שאין במציאות דבר הוא כן
יהמשל כי שארם שמוע כפי הכיל ידע שהוא כפי חוסי ובהשג לדעת יודתו ואמתתו
ודם/ לו הנועה או הטענה הוא כפי כפי הגל אחת ישלש נכנס עומד במעמדו הידי
געמו בהר ילו פנים רחבים כפי הארם יודתו והמונה יודתו בארם ופנים יענה באיור
ופנים ישנו כפי יאיע אומר שזה הכיל בחלוף מה שהוא ולא שהוא מקור בהשגת
הכיל אבל אומר שזה הדבר אשר רמיו מה ההאר כדאי כדור ואין במציאות דבר כדאי
כך אבל זה דבר ענין קרא לו עב דבר נמיא כעונת נפלאה וסוב ארם וכיוצא בזה
מן הישיות הרמיויות אשר השם להם שם מן הנמיאות אם שם אחר או שם מורכב
וכן הענין מה כשיה ודאי כי השם ישלש שמו הוא נמיא כפי המוכת על מיניאותו י
שהיא מהיכה שמתחייב מהיוב המיניאות הקטנות הגמורה כמו שבאר אמנם היות
השם ההוא הקטנות המחויב המיניאות כמו כנאמר כפי הארם ונענעם אחרים ושיגוהו
הוא דבר בלתי נמיא כפי שם סמו שהתבאר במופת וכנאמר שזה השם הקטנות
חלות על הרף משל הוא ענין כי נענעם רבים והאר בהם כבר שמו זה השם להענין
גמור השתכל כמה יש מן הבכנה כחייב הארם לו ואשר ירוך שיאמן כמה מכא
מן הארם כפי הרף היותר או כפי הנמיאם שהם כולם להושר לשלמותו וזה לא לדבר
אחר או האר כעלות באות מאתו כמו שבארנו "

שם יענה

פרק ס"א

כל שמויות ית הנמיאיים בספרים כולם נגזרים מן הקטנות וזה
מה שאין השם בו אלא שם אחר והוא יוד הא ויו הא שהווא
שב מיוחד לו ולזה נקרא שם המקורש ענינו שהוא יותר על ענינו ית הוראה מביארת
אין השתתות מה אמנם שאר שמויות הנכבדים מודים כשהתן להיוותם נגזרים מבעלת
ימיא כמותה לט כמו שבארנו עד שהשם המכנה בו יוד הא ויו הא הוא גב כן נגזר
מן האדוות דבר האיש ארע הארץ וההכרש כן אמר ארע כהרף העין וכן אמר
איותי כקמיות העין כהכרש כן אמר שרי אשר ענינו השם שלי וכן אמר שרי אמת
אכרם שכמה החור וכללות לאחרים וכבר נאמ' למלאך ארע אל נא תעבוד ואימנך
בארתי לך זה בארתי לך המכנה בו להיותו המיוחד שבשמות המקורסים לו ית' י
אמנם שאר שמויות כדיון יכרף וחנן ורחום ילהים כולם הם מכארו הכללות והגוה

אך השם שאותיותיו יור הא ו הא לא יורע לו גזרה ירענה ולא ישתנה בו זולתו
 ואין ספק שזה השם העצום אשר לא יזכר בו כמו שירשת אלא במקדש ובה
 זו המקדשים לבך כדרכת כהנים ובהן גדול יום הינוס יורה על ענין אחר אין י
 השתתקותו כמו ית ובין זולתו בענין ההוא ואיפשר שירה כפי הלשון אשר אין
 חתנו היום ממנה אלא דבר מועט וכפי מה שיקרא על ענין חיוב המציאות סוף
 דבר גדול זה השם והשמירה מלקרא אותן ולהיות מורה על ענינו ית מאשר
 לא ישתנה אחר מן הכוחים כהוראה ההיא כמו שאנו עליו ול שמי המיוחד לו
 אמנם שאר השמות הם מורים סוף כל הארים לא על שם לבד רק על שם
 בעל הארים מפי שהם נגזרים ולזה יבאו לחשוב הריבי לו יבאו לחשוב מ
 מציאות הארים נשים עינם וענין טופה על העינים כי כן היא הוראת כל טעם נגזר
 כי הוא מורה על ענין ועל טעם לא באר אותן התחבר בו הענין ההוא וכאשר
 התבאר במופת כי השם ית אינו נטיח התחבר בו ענינם ירענו שהשמות ה
 נגזרים הם הם לפי יחס הפעל חלוץ הם לפי הישרה לשלמותו ולזה שתק ר
 חננה מאמרו הגדול הגבור והטורח ולזה טעם ההכרחים אשר זכר להיות חלוץ
 מביאום לחשוב הארים עצמנים כל שהם שלמות נמיאום לו וכאשר רבו א
 השמות הנגזרים מן הפעלות לו ית הביאו קצת בני אדם לחשוב שיש לו הארים
 רבים כמספר הפעולות אשר נגזרו מהם ולזה יער שיתגניע לבני אדם השגה ש
 תסיר מהם זה הספק ואמר ביום ההוא יהיה זו אחר ושמו אחר כל שכמו שהיה
 אחר כן יקרא אז בשם אחר בלבד והוא המורה על העינים לבד לא שהוא נגזר
 ובתקדו ליעזר אמר ער שלא נברח העולם היה הקבלה ושמו בלבד השתכר
 איך גלה שדלו השמות הנגזרים מולם עתחשו אחר חרוש העולם וזה אמת שהן
 כולם שמות הונחו לפי הפעולות הנמיאיות בעולם אמנם כשתתבונן ענינו נקי
 מיוחד מופשט מכל פעל לא יהיה לו שם נגזר כשם פעל אבל שם אחר מיוחד
 להורות על ענינו ואין אצל שם בלתי נגזר לא זה והוא יור הא ו הא אשר הוא
 שם המפורש גמור לא תחשוב זולת זה ולא יעלה במחשבתך שגנין כתבי ה
 קמיעות ומה שהשמענה מהם או תמיאנהו בספריהם המיועב משמות הכתום
 לא יורו על ענין כשם פעל ויקראו אותם שמות ויחשבו שהם ירכיב קדושה
 וטהרה ושהם יעשו נפלאות כל לו הרכיבם לא יאות באדם שלם לשומעם כל
 שכן שיאמינם ואינו נקרא שם המפורש כלל זולת זה השם כן ארבע אותיות
 הנכתב אשר לא יקרא כפי חותיותיו ובקרוש אמרו בספרי כה תכרו את בני ישי
 יטרל כה בלשון הזה סה בשם המפורש ושם נאמר במקדש ככתבו ובמדינה
 ככתבו חנה אומר בשם המפורש או אינו לא ככתבו תל ושמו את שמו שמי ה
 מיוחד לו הנה כבר התבאר לך כי שם המפורש הוא זה שם כן ארבע אותיות

סג

ונתקדש יתו כה טעם
 מיטות חנה

יש הוא לבדו הוא המורה על העתם מכלתי שיהיה ענין אחר ולזה אמרו עליו ה' מייוחד לי ואני אבאר לך הדבר אשר הביאו האנשים למה שיאמינתו מענין השמות ואבאר לך שך ואת ראשאלה ואגלה לך מסתורה עד שלא יסאר כרך ספק חלה אם הריצה להטעות ענימך כדרך אחר זה "

פרק ס"ב

יטו בנדבת כהנעם ובה שם " בכתבו אשר הוא שם המפורש ולא היה טרע אל כל ארס איך יהיה הרטר בו ובאי זו ה' הטעה יטע כל אות מוחותותיו או אם ירגש קצת אוחותיו אם היתה אות מקבלת הטעות אבל חשגי החכמה היו מוסרים אותו זה לזה אל תאר הדבור בו ולא היו מלמדים אותו לארס אלא לתלמיד הגון פעם אחת בשבוע ואני סוכר שיהי שחמ/ שם בן ארבע אוחות חכמים מוסרין אותו לתלמידיהם פעם אחת בשבוע אין זה איך יהיה בו הדבור לבר אלא לומר גם הענין אשר בעבורו ייחר זה השם והיה בו סוד אלהי עשר ג' היה אצל שם בן שתיים עשרה אוחות והוא כקדושה למטה מזה השם בן ארבע אוחות והקדוב אצל היה שם אחר אלא שג' שמותיו או שלשה כלל אוחותיהם שתיים עשרה והיו מכנים בו ככל מקום שהיה וי מורטן להם בקריאתם שם בן ד' אוחות כמו שנכתב אנטח היום בארץ דלת וזה השם גם כן אשר הוא בן שתיים עשרה אוחות אין ספק שהיה מורה על ענין יותר מייוחד מההואת אלה דלת ולא היה מעולם נמנע מאחד מבני החכמה אלא כל מי שיבקש ללמרו וילמדוהו ולא היה בן שם בן ארבע אוחות שלא למדוהו מעולם ארס ממי שירש לא לבט ותלמידיו פעם אחת בשבוע וכאשר היו אנשים פרוצים לומדים זה השם בן שתיים עשרה אוחות ומספרים בו אמונת כמו שיקרה לה מי שאינו שלם שירשע שהדבר אינו כמו שהיה מדמה אותו תחלה הסתירו זה השם גם כן ולא היו מלמדים אותו אלא לנגועים שבכהונה לבדו בו כע ארס במקדש שכבר פסקו מלומר השם המפורש במקדש גם כן להפטר קצת כע ארס אמרו משמה שמועין הנדק כעלו אחיו הסהנעס מלברך בשם אלא היו מברכים בזה שם בן שתיים עשרה אוחות אמ' בראשונה שם בן שתיים עשרה אוחות היו מוסרים אותו לכל ארס משרבו הפרוטים היו מוסרים אותו לנגועים שבכהונה והנגועים שבכהונה היו מבליעים אותו בנעמות אחיהם הכהנעס חמ' ד' ערקון בו' והיה וי אצלם גם כן שם בן ארבעים ושתיים אוחות וירוע לכל בשל צור שאי אפשר בשום פעם שיהיו שתיים וארבעים אוחות מלה אחת ואמנם היו לו מלות רבות כלל אוחותיהם מ"ב ואין ספק שהמלות ההם מורות על ענינם כהכרח הענינים ההם יקרו לאמתת צור ענימן ית בפנעם אשר אמרנו' ואמנם נקראו לו המלות הרבות האותיות שם להיותם מורים על ענין אחר לבר כשאר השמות המיוחדים

וימנעו רבי המלות ההם להכנת הענין כי הענין אשר אפטר שייכן במלות רבות נשאר
 יתכן זה יודע שזה הדבר אשר ילומר היה למווד הענינים שמוזרים עליהם השמיות ההם
 לא הדבר לבד באותיות העיוניות מכל צד ולא נקרא כלל זה שם בן ארבעים ושנים
 אותיות זה ולא שם בן שנים עשרות אותיות שם המפירש אבל שם המפירש הוא
 השם המיוחד לו כמו שבארנו . אמנם לו השעם האחרים היו מלמדים קצת הכמה
 אלהים בהכרח והראיה על היות מלמד הכמה אמרם עליו שם בן ארבעים ושנים
 אותיות קדוש ומקודש ואין מוסרם איתו אלא למי שיצטו ושומר כחצי מין ואינו כענין
 ואינו משהכר ואינו מעמוד על מותו ורבונו כחה עם הכחות וכל הירשן וזהו כי יודע
 ומשמרו כנהרת איתם כלמילה ונחמד כלמטה ואימתו מוטלת על הכחות והלמודו כי
 מהקים כמו ונחל שם שלמים העולם הזה והעולם הבא זה כדמם בתלמוד . ומה מאד
 דרוק מה שייכן מזה המאמר מכינת אמרו ויהי כי הרום יחשבון שיהם אותיות ידבר בהם
 לא דבר אחר ולא יסורש להם ענין יצטו בהם אל על השעם הענינים ויבחר להם לא
 להכנת המדות הלו והתזמנה רבה אשר זכר ומבואר הוא שזה כולו אינו רק תרעומת
 ענינם אלהים מכלל הענינים שהם כהני הורה כמו שבארנו וכבר התבאר בכתבים אחרים
 מחובבים בחכמה האלהית שזאת החכמה או איפכה לשכחה כל השגת העולם המושל
 והוא ענין אחר והלמודו מהקיים כדאי וכאשר מינאו האנשים הרעים הפקחים לומר
 דברים הרדוף להם הוכיח והמאמר שייקבעו אי זה אותיות שייקבעו ויאמרו מזה הוא שם
 יעשה ויתעל כשיקרב או כשיאמר על תאר כך ואחר כך נכתבו הכובס ההם אשר כדאם
 הרע הפתי הראשון יעברו הפקחים ההם לרדי הטיבים רבי הלך הפכילם אשר אין אצלם
 מאונס ירעו בהם האמת מן השקר והפקחים יעצמו כעניניהם ויחשב בהם שיהם
 אמת וסוף דבר פתי יאמין לכל דבר וכבר יצאו מעניניהם הנפטר ויענינו הדק אל השון
 ככעול שגנן יראה כעול לכל מהדיל כשין אלא שהביא לזה הכרח וכבר השמור
 יעניניהם ויכיה שהתפרסם אינל המון מעטנדי ואינל אל ענין ככר העריוט שכל שם
 שיש לו ית הוא נגזר אלא שם המפורש ויצדק שנרבר ביה העים והוא איהו אכר איהו
 כפרך נקרא למת שבו מן הענין הרך אשר אנוחט בו לל הדרהת התדורים

פרק סג

נקדים היצנה ונאמר שזה אשר אמרו על ואמרו לו מה עמנו מדי
 אומר אליהם איך היתה לענין התוא ראוייה ואת הפואלה ער ויול
 שיכדש כמה זה ישיב עליה אמנם אמרו והך לא יאמרו לו וכן כי יאמרו לא נראה אלהך
 ה הוא מבואר מאד שכן ראוי שיאמר לכל מי שיתקאר כנבואה ער מיבוא מותה ויעור
 אם היה הענין כמו שיראה שיהא שם ידבר בו לכה לא ימלע הדבר מתיית ועירל ככ
 ירעו השם התוא או לא שמשתי כלל ואם היה טרע אצלם אין טענה לן כהגורו אותה כי
 ירעהו כי בדיעתם ואם היה בלתי נשמע אצלם מה הראיה שיהא שם האל אם היתה ויל

ידעתי שמו ראה ושדו שהוא אחר שלמדו ית זה השם אמ' לו לך ואפסתי את זקני ישראל
 ושמש לקולך ואחר זה שנה הוא ע"ה והן לא יאמינו לי ולא נמשך בקולו וכבר קדמו
 אמרו ית' שמש לקולך ואמ' לו ית' אחר כן מזה כדרך ויאמר משה וגו' ואשר תדעו
 ויבאר לך כל זה הספק הוא מה שאומר לך' כבר ידעת כדוס רשת המצובה בזמנך
 ההם והיות בני אדם כולם לא יחידים שבדו ע"י ר"ל האמנת הדוחשות והחרת המצוות
 ועשיית העולם מאת ויהי דבר כולם מתפאר בזמנך כולם אם שיתקאר שגלה כדרכו
 שכן ומסת מורהו שיש לזה לשלם ככלו באברהם או יתקאר שירדה עליו המורה
 בוכב או מלאך וכיניא בזה אכל איש שיתקאר כעבואה לאמר שהשם הכר אליו ית'
 ושלחו לא נשמע זה כלל קורם מישה רבני ע"ה יולא יעבר מה שבא באבות מזכרון
 הכר השם והראיתו עלה שאתה לא המיניא הענין ההוא מן העבואה לקרא בני אדם
 או להישר זולתם עד שאמ' אברהם או יצחק או יעקב או מי שקדמם לבני אדם אמ'
 לי השם עשו או לא העשו או שלחני אליכם זה לא היה כלל אכל היה הרבה להם
 כמה שתיא מיוחד להם לא רבר אחר ר"ל בשלימותם והישירם לבת שיעשו והודיעם
 מה שיגעו אליו ענין ירעם לא זולת זה והם היו מישרים בני אדם על דרך שכן ילמי
 ולומר כמו שהתבאר אצלנו באמרו ואת הנפש אשר עשו בחרן וכאשר נראה
 ית' אל משה רבני ע"ה ויטהו שיקרא בני אדם ויגיע זאת השליחות אמר החלת מיה
 שישאלו ש שאמרת להם שיש לזה כעולם נמיניא ואחר כן אומר שהיא שלחני ית'
 מלפני שכל בני אדם אן אלא יחידים לא היו מרגשים במציאות השם והכלית שונים
 לא היה שבר הגלגל וכחותיו ופעולותיו שהם לא היו נברלים מן המורגש ולא השלמו
 שלמות שכל ולמדו השם אז מרע שיגששו אליהם יאמת אצלם מציאות השם
 והוא אהיה אשר אהיה וזה שם נגזר מן היה והוא המציאות כי היה מורה על ענין
 ההיה ואין הפרש בין אמרך היה או נמיניא בלשון העברי והסוד כולו הוא בשפתו ה
 מלה בשממה המורה על המציאות בענין התאר כי מלה אשר סובל זכרון התאר ה
 נדבק בו שהוא שם חבר יצוה אל חבר בענין אלתי ואלתי נשדכי והושם השם ה
 החשוף והוא המתואר אתה והשם השט אשר הארו בו אהיה והוא הוא בענינו י
 וכאילו הוא הראה שהמתאר הוא התאר בענינו והיה זה באור ענין שהוא נמיניא
 לא במציאות וכא באור הענין ההוא וכידועו כן הנמיניא אשר הוא הנמיניא בלומר
 המחויב המציאות והוא אשר יבא אליו המופת בהכרח שיש הכר מחויב המציאות
 לא עבר ולא יעבר כמו שאבאר מופתו וכאשר הודיעתו ית' הראיתו אשר הקדים
 בהם מציאותו אצל חנניהם כי אחר זה בא לך ואפסתי את זקני ישראל ויער לו ית'
 שהם יביטו מה שהודיעתו לך ויקבלוהו והוא אמרו ושמש לקולך השיב ע"ה ואמ'
 הנה הם יקבלו שיש לזה נמיניא ככל המופתוב השכליים מה היות ראיתי עזרת
 האלות הנמיניא שלחני ואן נרן לו האיות הנה כבר התבאר שענין אמרו מה שמו

כב

מלאה הדרך כי השכן יקרא כבוד כבוד נאמר תנו לו חלודיכם כבוד ונאמר וכן
 היכלו כולו אומר כבוד וכמו ממיט הרבה והכן זה השואל גם כן וקרישהו בכל מקום
 כפי ענינו ותמלט מיספקות גדולות

פרק סז

ז"ע רואה אותך אחר הנעדר לזאת המדרגה ואמתך שהיו
 ית נמינא לא במציאות ואחר לא באחדות ידיר שיבאר לך
 הרחקת האר הרפור ממיט וכל שכן בהסכים כל אימתך שהתורה בראה המנה
 בזה שרבו המיוחס לו נבדא וזולס ויחס אליך להיות המזמור ההוא אשר שמעתי
 משה רבי ע"ה הטעם בראו וחדשן כמו שברא כל מה שבראו וחדשן והנה יבואו כ /
 נבואה רבים רבים ואמנם המנה הנה שתארו בדבור כהארו בפעולות מילת
 הדומות לפעולותיו ולמדה הוזה בני אדם שיש מדע אלהי וישגותו הנביאים
 באמנם שהשם רבר אליהם ואמר להם עד שנדע שדלו הענינם אשר יצאו לנו
 מאת השם הם לא ממשבתם וזמנם לבר כמו שיתבאר יוכבר קדם לנו וכדין
 זה הענין ואמנם כינה זה הפרק כי הרפור והאמירה מלה משיחית עפלה על הרפור
 בלשון באמת משה יברך ויאמר פרעה ועפלה על הענין המצויר בשכל מבלתי
 שידובר בו אמר ואמרתי את בלבי ורכתי בלבי ולכך ידבר לך אמר לבי ויאמר
 עניו בלבי וזה הרבה ויטול על הדין ויאמר להטת את רוד כאילו תצא אמר ורצה
 להרג פלומר חשב להרג ולהרג זהה אומר מירושו ועטע התרצה להרג וזו
 ויאמרו כל הערה להגם זה גם כן הרבה וכל אמירה ורפור שבאה מיוחסת לשכח
 הם משני הענינם האחרונים ול מהם אם כתי על הדין והחפץ או כתי על הענין
 המיוכן מואת העים והוא אחר אם טרע כקול נכדח או מרע בדרך מררכי הנבואה
 אשר באבארם לא שהוא ית רבר באזהות וקול ולא שהוא ית בשל נפש שיוחקן ה
 עטעם כעטע ויהיה כענינו עטע על ענימו אבל התלות הענינם כי ויחוסם אליך
 כיחס התארים מלב ואמנם הכתי על הדין והחפץ באמירה וחכיה הוא כמו שבא
 שבארתי מעטע שהיה זאת המלה ושור על צד הדמוי לט כמו שהתירונו כמו
 שקדם כי לא יבין האדם בתחלת מחשבתו איך יעשה הרבר אשר ירצה הדומית
 לעשותו כדין לבר אבל אי אפשר בתחלת הרעת מבלתי שיעטה השוטה הרבר
 אשר ירצה להמציאו או יטיה לזולתו לעשות ולזה הושאל לשם הדין בהיות
 מה שרצה הונו ואמר שהוא ינה שיהיה כך והיה כל זה על צד הרמיון לפעולותנו
 מחובר אל היות זאת המלה גם כן מורה על ענין רצה כמו שבארע וכל מה שבו
 כמעשה בראשית ויאמר עטע רצה או חפץ וכבר זכר זה וולגנו והתפרסם
 מאד והמופת עליו אל שדלו המאמרות המנם הם רצונם לא מאמרים כי מאמרי
 הדין אמנם יהיו למציא יקבל הדין ההוא כן אמרו בדבר וי טמים עטעו כמו
 וברוח פיו כל צבאם וכמו שפיו ורוח פיו השאלה כן רברו ומאמרו השאלה גם

והטעם
 אל

אינם ענין מי הוא אשר החשוב ששלחך ואינם אמר מה שמו לגדל ולהרד מסק
 בספור כאילו אני ששנמך ואמתהך לא יסבל אותה אדם ואם אשאל על שמך אז
 אי זה דבר הוא הענין אשר יורו עליו בשם ואינם הרחיק שיאמר לשם שיש מי
 שישלם זה הנמצא ושם סבלתם לשמו לא נקרא בשם ההוא יוכן שם זה הוא מ
 ענין נמצאות המציאות ושדי בו גזרה מן רי והמלאכה היתה דים והשיץ בענין אשר
 כמו שכבר ויהיה ענין אשר די הכונה בזה שהוא לא ינטרך במציאות מה ש
 המיכל ולא בהתמיהו לזולתו אבל מיטאותו יה מספקת בזה יוכן שם חסין נגזר מן
 המן וחסין הוא כארבעים יוכן יצר הוא שם משוטה כמו שבארנו הנה כבר התבאר
 לך שהשמות מלפ נגזרים או יאמרו כשתהך ביצר ואמת ואין שם לו ית בלתי נגזר
 וזולת שם בן ארבע אותיות והוא השם המפורש להיות בלתי מורה על האר אבל
 על מיטאות לבד לא דבר אחר ובכלל המיטאות המוחלט שיהיה תריר אל מחוץ
 המיטאות והבן מה שהגיע אליו המאמר

פרק סד

דע כי שם יי רוינים בו פעמים השם לבד כאמרו לא תשא את
 שם יי אלהיך לשווא ועיקב שם יי וזה הרבה משיספדי ופעמים
 רוינים בו עצמו ית ואמתתו כמו ואמרו לי מה שמו ופעמים רוינים בו רבו ויתע
 ער שירה אמר שם יי כאילו אמר דבר יי או מאמר יי כמו שאמר כי שמי בקרבן
 ענינו רברי בקרבן או מאמרי בקרבן הענין שהוא בלי לרנוע וחספי והנה אכבר
 הדברים כשמוך מל ארך יוכן כבוד יי פעמים רוינים בו האור הנברא אשר ישכינדין
 השם במקום להגדלה על דרך המופת וישכן כבוד יי על הר סיני ויכסהו וגו וכבוד
 יי מלא את המעבן ופעמים רוינים בו עצמו ית ואמתתו כמו שאמר הראיני נדח
 את כבודך וכח המענה כי לא ירחט האדם וחי מורה כי הכבוד הנאמר הנה עצמו
 ואמרו כבודך להגדיל כמו שבארנו באמרו ואמרו לי מה שמו ופעמים רוינים
 ככבוד הגדרת האנשים מלפ את השם וזה כל מה שזולתו יגדילתו כי הגדרתו
 האמתית היא השגת גדולתו הנה כל מי שהשיג גדולתו ושלמותו כבר הגדילו כ
 שיצור השגתו והאדם לבד יגדיל כמאמרים להורות על מה שהשיג כשכלו ויפסס
 בו לזולתו ומי שאין השגה לו כדומים כאילו הם מגדלים גם כן בהיותם מורכב
 בטבעם על ימלת מציאותם וחכמתו ויהיה זה מביא להגדרת הכוחן אותם ודבר
 בלשינו או לא ידבר חס היה מי שאין ראוי עליו הדבור וכבר החיב הלשון ה
 עברי בזה ער שהתירו על זה הענין לשון אמירה ויאמרו על מי שאין השגה לו
 שהוא שכן ואם כך כמו שאמ' כל עצמותי האמורה יי מי כמוך ספר על היותם
 מחיבת זה את האמונה שהם אשר אמרות אחר אשר בעפרם טרע זה גם כן
 ולפי קרא זה הענין כבוד נאמר מלא כל הארץ כבודו דומה לאמרו והתלתו

וכן נראה לה לא טענה
 נה

והענין שהם נמצאו כדעתו ורצונו וזה נחמה שלא יסכלו אדם מחכמינו יהודים
ואיך צריך שאבאר שהאמורה והדבר בלשון העברי כשנן אחר גם כן כי היא טעמה
את כל אמורו ו' אשר הכר "

פרק י"ו

והלוחות מעשה להם וציה שמיצאותם טעמה לא מלאכותיות
כי כל הדברים העשויים יקראו מעשה ו' המת ראוי מעשה ו' וכן
אשר וכן הדברים העשויים כולם מיצמח וכן ירוחות ומעור וכינאי כהם אמר מה רבו
מעשיך ו' ו' ויחד מופלג מזה החכם אמרו ארזי לבטן אשר נגע בעבור היות מיצאותם
טעמה לא מלאכותית אלא שהשם נעשה וכן אמרו מסתב להם כבר כאר יחס המסתב
הוא לשם אך הוא כאלו כדברים באינבע להם ואמרו באינבע אלהים סמו שאמר
על השמים מעשה אינבעתך אשר התבאר שהם נעשו באמורה כדבר ו' שמיים
נעשו ו' הנה כבר התבאר לך כי הכתוב ישאל למיצאות הדבר לשון אמירה ודבר וכן
הדבר התוא בעצמו אשר נאמר עליו שנעשה כדבר נאמר עליו מעשה אינבע וכן
אמרו כתוב באינבע להם דומה לאמרו כתובים כדבר להם ואילו אמר כדבר להם
היה דומה לאמרו כדבר להם כדבר נאמר ו' אמנם אנו לאו כנה בזה הענין אל פי
זר ואמר מהבין באינבע דיו שהוא שם אינבע דבר אחר מינדרה לשם ופירש ו'
אינבע ו' כמו דיו ו' ומנה ו' היתה כה נכדא חקך הלוחות כדיון השב
יאיע יודע מה הביאו לה ו' היתה יותר קרוב מזה כתוב כמימרא דיו סמו שאמר כדבר
ו' שמיים נעשו ההדאה מיצאות הכרב בלוחות ו' דר מופלא מיצאות הכתובים מופלאים
כמו שנה כדיון ראשון לא כלי עשאו כן יהיה זה הכרב הכתוב כדיון ראשון לא ו'
כלי וכן ידעת דבר המטנה פעמה דברים נבדאו פן השמיות ומכללם הכרב מזה
על היות הענין המוסכם עליו אצל המין העם טמכתב הלוחות כשאר מעשה כראשית
כילו כמו שבארנו בקדוש המטנה

פרק י"ז

כאשר השאל לשון אמירה לדיון ככל מה שנבדא כשניתן ימיו כ'
כראשית ונאמר ויאמר ויאמר הושאלה לו השביותה ביום השבתה ביום השבתה
כאשר לא היתה שם בראיה ונאמר ויאמר ביום השביותה ביום השבתה מן הדבר הקדש
גם כן שבתה סמו ש' וישפתי מלשה האעתיס האלה מענית את זיוכ וכן העמידה
מן הדבר בא כן לשון ענה יהוא אמרו וידברו אל נכל כל הדברים האלה כשם אורח
וינחו ענני אילו עמדו מרוב ער שלמענו המענה כי לא קרב להם וכדיון מרוב כשם
ענני ער שאפי טרחו היה אחר וינחו זר ככתור מאר ואיננס סכר שהם כדיו כלל זה
המאמר אשר בו מחלק אמרים מה שארה דומה ושהו כולמור לא הוכחו על זרה
המאמר ענין אחר ולא כעל מחוב שיהיה מענהו מה שאמר להם כי סבת הכתור

הוא ספר גמור שהיה כהנאית הגמור ולפי זה הענין נדמה גם כן ויגור
 ביום השביעי אבל הכתובים וזולתם מן המכרשים שמינה מענין המעשה ושמויהו
 פעל מעבד אב התכנים ול יונה לשלמו ביום השביעי ול תקסוף הכריאה מן יווי
 ופגשר שיהיה מעלולו הקא או מעלולי הלמד ויהיה ענין והנח או הנחה והמשוך
 המינימות כפי מה שהיה ביום השביעי יאמר כי ככל יום מן השנה היו מהדרשים
 חרשים ויציאים מזה העפע המונח הנמצא במינימות ככלו וכיום השביעי נמוך ת
 ענין והנח כפי מה שהוא עתה ולא יפרות מהמריט היות שמישו איט כשמיש וא
 העלולי הקא או הלמד כי כבר החזיר שמושים וכאז על בלתי היקש וכל שכן בלו ה
 פעלים העלולים והכרת כמו זה הענין המטעה לא יכטל בדרכי שמוש לשון עכ
 הענין שאיננו היום בלתי ודרשם לשוננו ושדרכי כל לשון רבים וכבר מצדנו ביה
 השדרש גם כן העלול העין ענין השימה וההנחה והיא אמרו והוכן והמונחה שם
 וכן לא נענה ענה העמים לטח עליהם וימה הענין גם כן אינלו אשר אנוח לומר
 ענה דכל אמרו וינעש הוא הפעלות מן עפש וכבר בארנו שיתק עפש ושהיה כענין
 הכונה והרצון ויהיה ענין שלם רצוני והיה כל חסינו

פרק סח

כבר ידעת פרסום זה המאמר אשר אמרתו הפילוסופים בעש
 ית והוא אמרם ^{שמר} השכל המשכל והמישכל ושלו השלטונה
 ענינם כי ית הס ענין אחד אין רבינו כי וכבר זכרנו אצרט גם כן ברבינו הגדול מ
 משנה הורה שזה פנת התט כמו שבארנו שם ול היותו אחד לכר ולא יצדק אלון
 הכר אחר לל שאין דבר קדמון וזולתו ולזה יאמר חי ה ולא יאמר חי ה מפע שדין
 חייו רבר זולת עצמו כמו שבארנו בהרחקת התארים ואין בפק כי כל מי שלא עיין
 בפכרית המחברים בשכל ולא תשיג ענב השכל ולא ידע מהותו ולא יבין מינו לא
 כמו עיבון מענין הלובן והשחרות יקטה עליו הכנת זה הענין מאד ויהיה אמרנו
 שהיא השכל והמשכל והמושכל אינלו כמו אמרנו הלובן והמהלובן והמלובן דבר
 אחד וכמה פתאים יתחילו לסתור דברנו בזה המשל וכיוצא בו וכמה ממי שירשיב
 שהוא חכם יקשה עליו ויראה שידיעת אמרת חייב זה הוא ענין יבצר מן הדעות י
 וזה הענין הוא ענין מפתה מבואר כפי מה שבארנו הפילוסופים האדוהיים והנע
 דבנד מה שהכזאו עליו מופת דע כי האדם קודם שישיכל דבר הוא משכל ככח
 וכשישיכל דבר אחר באילו האמר כשהשכל יורה זה האילן הרמוז אליו והפשיט
 יורדו מהחומר שלו וימר הבורה מופשטת שזה היא פעל השכל אז הוא משכל
 כפעל והשכל אשר עלה ביון אשר התקין כפעל הוא יורה האילן המופשטת י
 אשר כשכלו כי אין השכל דבר זולת הדבר המושכל העג כבר התבאר לך כי הדבר
 המושכל הוא יורה אילן המופשטת והוא השכל ההוה כפעל ואינו שני דברים שכל

ויצרת האילן המושכלת כי אין השכל בפעל דבר וזולת מה שהושכל והדבר אשר
 דבר בו הושכלת יצרת האילן והפשטה אשר הוא המשכיל הוא השכל ההודי ^{כעל}
 בלא ספק כי כל שכל פעלו הוא עצמו ואין השכל בפעל דבר ופעלו דבר אחר כי ו
 דמות השכל ומהותו הוא ההשגה ולא החשוב כי השכל בפעל דבר נמצא לבין
 נכדל מן ההשגה וההשגה ענין אחר כי איכל גוף השכל ואמתתו השגה וכשהגה
 שכל נמצא בפעל הוא ההשגה למה שהושכל וזה מובחר מאד למי שהגה
 מטיל זה העיון הנה כבר התבאר לך כי השכל פעלו אשר הוא השגתו הוא זה
 דמותו ועצמו ואם כן הדבר אשר בו הופשטה יצרה זה האילן והשגתו אשר הוא
 השכל הוא המשכיל כי השכל ההוא בעצמו הוא אשר הקטיט היצרה והשגתו
 וזהו פעלו אשר בעבורו נאמר בו שהוא משכיל ופעלו הוא עצמו ואין זה אשר
 הונח שכל בפעל אלא יצרת זה האילן הנה סדר התבאר כשיהיה השכל נמצא
 בפעל שהשכל הוא הדבר המושכל והתבאר שכל שכל פעלו אשר הוא היותו מ
 משכיל הוא עצמו ואם כן השכל והמושכל והמושכל דבר אחר בעצמו לעולם
 בכל מה שיושכל בפעל כשהונח כח הוא שני דברים כהסדר השכל כח והדבר
 המושכל כח כאילו תאמר זה השכל החמרי אשר בראובן הוא שכל כח וכן זה
 האילן הוא מושכל כח וזו שני דברים כלא ספק וכשיצא לפעול ותהיה יצרת
 האילן מושכלת בפעל אז תהיה יצרה המושכלת היא השכל וכשכל התוא בעצמו
 אשר הוא שכל בפעל הופשטה והושכלת כי כל מה עיש לו פעל נמצא הוא
 נמצא בפעל הנה כל שכל כח ומי שכל כח הס עצם וכל מה שהוא כח אי ו
 איפשר לו יכולתו נושא סובל הכח ההוא כאדם על דרך משל והיה הנה עלשה
 דברים האדם העשוי הכח ההוא והוא המשכיל כח והכח ההוא והוא השכל כח
 והדבר המזומן שיושכל והוא המושכל כח כזו אמרת כזה המעל האדם והשכל
 החמרי ויצרת האילן לו שלשה עצמים חלוקים וכשהגה השכל בפעל יהיו ה
 שלשה עצמים אחר ולא המצא לעולם השכל דבר אחר והמושכל דבר אחר לא
 כשיולדו כח ובאשר כי המופת שהשם יה הוא שכל בפעל ואין כח בו כלל מזו
 שהתבאר כמזו שייבוא עליו המופת ולא יהיה פעם משיג ופעם לא ישיג אמר
 הוא שכל בפעל המיד התחייב שיהיה הוא והדבר ההוא המושג דבר אחר והוא
 עצמו ופעולת ההשגה עצמה אשר בה יאמר משכיל היא גוף השכל אשר הוא
 עצמו אם כן הוא משכיל ושכל ומושכל לעולם הנה כבר התבאר כי היות השכל
 והמושכל והמושכל אחר במספר אינו כחך הברוא לבר אבל כחך כל שכל וכנ
 גם כן המשכיל והשכל והמושכל דבר אחר כשיהיה לנו שכל בפעל אכל אינו
 פשטא מן הכח אל הפעל עת אחר עת והשכל הנכדל גם כן אל השכל הפועל
 פעמים יהיה לו מונע מפעלו וחנף שאין המונע מעצמו אבל חסרת לו היא הנ

ההנהגה

מנענה אחת לשכל ההוא כמקרה ואין הבעת זה הענין מביט עתה אבל הכונה כי
 הענין אשר הוא לו ית לבין ומתחר בו הוא היותו שכל בפועל המייר ואין מונע לו
 מן ההשגה לא מעצמו ולא מזולתו ולזה ראוי שיהיה שכל ומשכל ומשכל המייר
 לשכל ועצמו הוא המשכל והוא המושכל ופוא השכל כמו שיתחייב ככל שכל בפועל
 וכבר השיבנו הענין בזה הפרק פעמים להיות רשות בני אדם רחוקות מזה המייר
 מאד ואינו יראה אותך מי שיתערב לו המייר השכל כדמיון ורקחות משל המוחש
 בכח הרמיז עזה המאמר לא חובר אלא למי שנתפלסף וידע מה שכתב התבאר
 מענין הענין וכל כחיתה "

פרק סט

הפילוסופים כמו שירעה יקראו השם ית העלה הראשונה
 והסבה הראשונה ולו הירושם במדברים יסרחו מזה השם
 מאד ויקראוהו הפועל ויחשבו כי הפרש גדול יש בין אמרט סבה ועלה ובין אמרט
 פועל כהם אלו אם נאמר שהוא עלה יתחייב המינח העולה וזה מביא לקדמות
 הפועל ושהעולם מאתו על דרך החיוב ואם נאמר פועל לא יתחייב מזה מינחות
 הפועל כי הפועל איפשר שקדם לפעול גם לא יצירו ענין היות הפועל פועל לא
 כשקדם לפעול וזה מאמר מי שלא יכירל בין מה שכנס ובין מה שכפועל ואשר
 תרעה שאין הפרש בין אמרך עלה או פועל בזה הענין וזה שאותה כשתחק ה
 עלה גם כן ככחמציח הוא קודמת לעולה כמין אמנם כשתהיה עלה בפועל
 יהיה עלולה נמיא כמינחות העלה בפועל בהכרח וכן כשתחק הפועל בפועל
 יהיה מתחייב מינחות פועל בהכרח כי הכונה קודם שיכנה הבית אינו כונה בפועל
 אבל הוא כונה ככח כמו שחומר הבית ההוא קודם שיכנה הוא בבית ככח ובש
 יכנה אז הוא נכנה בפועל ויתחייב מינחות הכר נכנה אז בהכרח ולא הרוחני רכר
 בהגדיל שם פועל על שם עלה וסבה והכונה הנה אמנם היא להשוות בין שני
 השמות ושהוא כמו שנתקראהו פועל ואעפ שפעל עזר אחר שאין מונע ואין
 חושך לו מעשות כשירעה כן ראוי שנתקראהו עלה וסבה בזה הענין בעצמו
 ואעפ שהעולה עזר ואשר הכיאו הפילוסופים לקראו ית עלה וסבה ולא וי
 יקראוהו פועל אינו מקע רעתם המפורסם כקדמות העולם אבל מפע עצמם
 אחרים הנג אומר אותם לך בקצרה כבר התבאר בחכמה העכשת המינח ה
 סבות לכל מה שיש לו סבה ושהם ארכנה החמר והיצורה והפועל והתבלייר
 ושמהם קרובים ומהם רחוקים וכל אחד מדלו הארכשת יקרא סבה ועלה ומרשותם
 אשר לא אחלוק אני עליהם שהשם ית הוא הפועל והוא הישרה והוא התבלייר
 ולזה אמ שהוא ית עלה וסבה שיכלול לו השלש סבות והוא שיהיה הוא כועל ו
 השלם ויצורה ותבלייר ומונע בזה הפרק שאבאר לך על אי זה יר נאמר כי ית
 שהוא הפועל והוא סבת העולם והוא התבלייר גם כן ולא תעיריך שכלל הנרד

ואמנם טעם הפועל

בענין חרושו לשלם או התחייבו מימינו לפי רעתם שהנה יוכלו בזה רבנים נאומים
בזה הענין ואמנם הסנה הנה היותו ית' פועל לרטיי התשלוח הכאות בשלם כמו
שהוא ששה העולם כולו כמות שהוא ואומר כבר התבאר בחכמה הטבעית שאלו
הארכשה מיניס מין הכמות צריך שתבוקש לכל סבה מהם כמה גם כן וימיא לרב
המתנה לו הארבע הסבות הקרובות לו וימיא להם גם כן סבות ולסבות כמות
ער שיגיש לסבות הראשונות כמו שזה הדבר התשל' פעלו הוא הכר ולפעל ההוא
פועל לא יסור זה ער שיגיע אל מעט ראשון הוא הפועל באבות ללו האמיניעות
כילם וזה כי כשהיה אזה אלה הנעשה הנה ובה הנעשה אזה געיל וגעיל ה
הנעשה אזה דלת ודלת הנעשה הא וזה מה שלא ילך אל לא הכל ועמד איתל
ההא על הרך המושל ואין ספק כי ההא הוא המעט לאלה ולכוח ולגמול ולדלת
ובאמת נאמר כהנעשה האלה שהא עשאה ובה הנה יוחס כל פעל שבמיניאות
לבורא ולו פעלו מן הפעלים הקרובים כמו שנבאר הנה הוא הסבה ה
רחוקה מינד היותו פועל וכן הערות הטבעיות ההיות הנפסדות נמיאס כשנפתס
כולם שאי אפשר שלא הקרם להם יורה אחרת הבין החמר הזה לקבלת זאת ה
צורה והצורה השנית היא הקרם לה גם כן אחרת ער שגוע לצורה אחרונה
אשר היא הכרחית במיניאות אילו הערות האמיניעות אשר האמיניעות ההם הם
סבת זאת הצורה הקרובה והצורה האחרונה בכל המיניאות הוא השם ית' ולא י
תחשוב שאמרנו כן שהוא הצורה האחרונה לכל היא רמז לצורה אחרונה אשר
יאמר אדיסנו עליה ככתב הקדרא מה שאחר הטבע שהיא כלת היות ולא נפסדת
כי הצורה היא המוכרת שם טבעיה לא שכל עקר כי אין אמרנו עליו ית' שהוא
צורה השלם האחרונה על דמיון היות הצורה בשלם החמר יורה לחמר ההוא
אל ער שיהיה הוא ית' צורה לגשם לא על לו הפעם נאמר אבל כמו שכל נמיא
בעל צורה אמנם הוא מה שהוא כצורתו וכשהפסד צורתו תפסד היותו ותבטל כן
כמו זה היחס בענינו יחס הבורא לכל התולות הנמצאות הרחוקות כי מיניאות
הבורא הוא הכל נמיא והוא מהמינד עמידו בענין אשר יכונה בטבע כמו שנבאר
בקצת פרקי זה המאמר ואילו היה אפשר הערר הבורא היה עקר המיניאות
כולו ותבטל מהות הסבת הרחוקות מימינו והמפככות האחרונות ומה שבטעם אס
כן הוא לו כמות הצורה לרב אשר יש לו יורה אשר כה מקשהוא ובצורה
התקיים אמהו ימהו כי יחס הבורא לעולם ובה הנה נאמר בו שהוא הצורה
האחרונה ושהוא יורה הצורות כלומר שהוא אשר מיניאות כל יורה בעולם וקיום
וקיומה עמד באחרונה אלו וכו קיומה כמו שהדברים בעל הצורות מהקיימים
בצורה ומתע זה הענין נקרא בלשוננו חי העולמים ענינו שהוא חי העולם כמו
שהתבאר וכן עוד הענין בכל הכלית כי הדבר אשר לו הכלית יש לך לכךש לכלית

היה הכלל כאלו אמרה על הדף משל שהכבוד החומר שלו העץ ופועלו העגור
ויעריו היכוני של המנה כר והכליות לשבת עליו ועליו שהשאל ומה הכללות
הישיבה של הכבוד ויאמר לך העונה בעבר שיתעשר היושב עליו ויתעלה מן הארץ
והשורל ער והאמר ומה הכליות הגרלות איל מי שיראהו ותענה שיראהו ויתחרו
מינוע ותשאל ומה הכליות יהיו טרא ותענה לגדל מיטרו יתקשש מה הכליות ה
גדול למיטרו ותענה למנוע הזק כנ אדם קצתם להצטחם והכחש ער מה הכליות
מעטת הזק קצתם להצטחם ותענה להתייר מיציאותם מסודר וכן יתחייב המייר
ככל הכליות מתחדשת ער שיגיע העטף להיטו לכר ית לפי אחת מן הדעות כמו
שיחבאר ער שיהיה המענה האחרון כן דינת ית או לגרות חכמתו לפי דעת אחרת
כמו שיחבאר ער שיהיה המענה באחרונה כן גורה חכמתו ולזה יגיע כבוד ככל
הכליות אל ריטט ואל חכמתו לפי שתי הדעות הלו אשר התבאר לפי דעתנו שהם
עצמו ושאר ריטט וחכמתו אי חכמתו הכדים ויציאים חוץ לעצמו ול שיהיו זולות
עצמו ואם כן הוא ית הכליות כל הכר האחרון והכליות הכל גם כן הכרמות בשלמותו
כפי היכולת והוד עטף ריטט אשר הוא עצמו כמו שיחבאר ולזה נאמר כן שהיה
הכליות התכליות הנה כבר בארתי לך על אי זה פנים נאמר כן ית שהוא פועל ויענה
והכליות ולזה קראוהו סבה ולא קראוהו פועל לכך ודע כי קצת בשלי העשן מאילו
המרכיבים הגיע בהם הכליות וההתגברות ער שאכן שאילו היה איכשהו העדר
הכבוד לא התחייב העדר זה הדבר אשר המציאו הכבוד אל העולם שלא יתחייב
שיכבד העולם כשיעדר הפועל אחר אשר פועלו ואשר זכוהוהו הוא אמת אילו היה
פועל לכר ולא היה הדבר ההוא הפועל יצויך אליו כהמשך עמידתו כמו שלוח
יכסד האויצר כמות העגר מיכנ שלא היה מתמיד לו עמידתו אמנם כהיותו ית
עורה העולם גם כן כמו שכארט והוא יעמידו ויקימיו המיד מן העקר שיאכר
המעמיד והמקום וישאר המועמד והמקום אשר אין עמדה וקיום לו אלא כמה
שיקבל מינו מן העמידה והקיום ראה גדול השגת אשר הביא אליה אדם שהוא
פועל לכר לא הכליות ולא יורה "

פרק יג

וכן זאת מלה משהתכת הנחה הראשונה ענתה הכבוד
האדם על הכתמות כמותהג והוא חוכב על אהנו ויחדר כן
הושאלה לשלועות על הדבר כי החוכב שאלע מיטל על מחוכבו והוא אמרו ויכיתו
על כמותי ארץ והיכבתיך על כמותי ארץ עטט שאהם השולטו על שליטו הארץ ו
ארכיב אחרים אמטילתו ואשליטתו ולפי זה העטף נאמר כל ית חוכב שמים ויל
בערך פרוטו השליט על השמים וכן לריכב בערכו עטט השליט על ערכו והוא
הגלגל השליט המקוה ככל ויכרו החסמים ול העבליים ככל מקום שהם שבעה
דיקיעים ושעבתי הוא השליט המקוה ככל ולא רחוק היה מיעוס הרקיע

וזה הכלל הראשון מן הארץ
והענה להגיד היושב בעצן ה
שידאמי ויזאל וזה

שכמה והם יודע כי פעמים ימנה הכחור אחר יאעץ שבו גלגלים הרבה כמו ש
הוא מביאר למועטם בענין הזה וכמו שאבאר אמנם המכוון הנה הראותם המ
המיר שערבות הוא למעלה מן הכל ועל ערבות נאמר רוב שמים כעזרף וכיץ
ולטון חגנה אמי ערבות רם ונשא שוכן עליו שנ כולו לרוכב בערבות ומנח לך
דחוקיך שמים כתי הכא לרוכב בערבות וכל התם רוכב שמים ימנה כבר התבאר
כי הרמז סולו לגלגל אחר והוא מוקף ככל אשר תשמע מעט מה שתשמע
והשתכל אמנם שוכן עליו ולא אמרו שוכן כי שאלו אמרו שוכן בו היה מחיב
לשם מקום או שיהיה השם כח בגלגל כמו ערמו כמנה הצופה שהשם חרו
הגלגל וכאמנם שוכן עליו הראו כיהא ות נבדל מן הגלגל ואינו כח בו ידע
כי הושאל לו ית רוכב שמים לרמיון המופלא וזה כי הרוכב יותר משלה מן
הנרכב ולא אמר יתרוין נהל מן המאמר שאין המאמר מן הרוכב מן הרכב והרכב
גם כן הוא אשר יגע הכהמה ויוליכה באשר ירצה והיא כלי לו ישתמש כר
כרענו והוא נקי מיטה בלתי ערק בה אבל חוינה להי כן האלוה וההלל שמו
הוא מיטע הגלגל העליון אשר כתנעטו ויתנעע כל מתנעע בו והוא ית נבדל
מיטע אויב כח בו ובכרמית רבא אמ' פטרטס למאמרו ית משנה להי קרב
אמ' הוא מיטע עולמו ואין עלמו מעט וכמו לזה אמרנו הסוס טולה לרוכב
ואין הרוכב טולה לסוס הראו כי הרכב על סוסך זהו לטעם והשתכל בו
ותבין איך בארו יחסו ית לגלגל ושהוא כלי לו אשר בו יתהג המיטאות כי כל
מה שתמונח לחכמים זל כי השמים הטלטים בהם כך וכך והשמים הטלטים
בהם כך וכך אין עיטו שכשמים גופות אחרים בלתי השמים אבל עיטו שה
כחות המהוות הענין הטלטי והשומרות סוררו וכמו מן השמים ההם והראות
של מה שאמרתו לך אמנם ערבות שבו ערק וצדקה ומשפט וגגוי חיים וגגוי
עלום וגגוי ברסה ועמדתו של צדיקים ועשיות ורוחות שעהדין להכרעות וטל
יעתור הקסם להחיות בו מהם ומבוא הוא שכל מה שמונאוהו הנה אין מהכר
דבר שהוא גשם שיהיה במקום כי הטל אינו על כשניטו והתבונן איך אמרו
שבו רל שהם בערבות ולא אמרו שהם עליו וכאילו הם הגורו שאלו הדברים
הנמצאים בעולם אמנם הם נמצאים מנחות יבואו מערבות השם ית שמרהו
התזלה להם ונטעם בו אשר מכללם גגוי חיים והו הנבון והאמת הגמור כי
כל חיים נמצאים כחי המנעם הם מן החיים ההם כמו שאזכור אחר זה והתבונן
איך מינו עמדתו של צדיקים ועשיות ורוחות שעהדין להכרעות ימנה נכבד
זה הענין למי שבינתו כי העשיות העזארות אחר המות אינם העשמה ההת
באדם כשיהיה שון ההוה בעת התהוותו הוא כח ההכנה לבר והרכב הנבדל
אחר המות הוא הרכב המגוע בפעל ולא העשמה גם כן ההוה הוא הרוח 4

כ"ג
כ"ד

היה לזה מצ בהיות השמות ודוחות אמצע העבדות הם דבר אחר לבר וכבר
 בארנו שהיה רוח ובאירע עוד בסוף ספר מדע מה שנקל בזה השמות מן השתקה
 והשתכל איך לו הענינה המופלאים האמתיים אשר אליהם הגיב עין המעלה
 שבפלוסופים מפורזים במדרשות כשיעין בהם איש חכם שאינו מורה על האמת
 כהחלת עין ישחק מהם למה שיראהו בפשוטיהם מההבדל מהאמת המינימות
 ועלת זה כולו דברם בחירות בלו הענינה לזרותם מהכנת ההמשן כמו שהגרינו
 פעמים ואשוב להשלים מה שנבטת להביט ואומר שהם זל החיול להביא
 דחיות מרברי פסוקים על היות לו הרברים המטיים בעצמות בשאמרו ירד
 ומשפט דכתב צדק ומשפטו מיכן כסוף והביאו ראיה על השאר שהם בערכות
 מהיותם מיוחסים לשם יה שהם אינלו והבן זה 'וכפדק' דר ליעור אסו שכערה
 רקיעים ברא הקנה ומכילם לאו כחר כסח ככור למלכותו לא ערבות שנ כלו י
 לרוב בערכות לו דברין והבינם גם כן 'ודע כי כלל הכתמות הערכות יקרו
 מרכבה וזה נכפל הרבה ויאסר יוכח מרבתו מרכבת המטעה מרכבת פתורה
 ויראיה על היות זה השם נפל על הרבה בהמות אמרו ותעלה והנא מרכבה
 ממעים נפש מואות כסף וסוס כחמשים ומאה וזאת רחיה על היות שם
 מרכבה נפל על ארבעה מין הסוסים ולזה אומר כי כאשר נאמר לך מה טעמו
 שפסח הכבוד נושאים אותו ארבע חיות קראוהו החכמים מרכבה לרמות ב
 מרכבה שהיא ארבעה אישים וזה שיעור מה שנתגלגל חליו הדברים בזה ה
 פרק וחי איפטר מבלתי הערות אחרות גם כן רבות בזה הענין 'אמנם המוכן
 בזה הפרק אשר ערין היתה השבת הרברים כי אמרו רובב שמים ענינו מסבב
 הגלגל המוקף ומענין כיבלתו וריטו 'וכן אמרו בסוף הפסוק ובגאותו שחקים
 אשר בגאותו סבב השחקים הוציא זה הראשון אשר הוא ערכות כמו שבארנו
 במלת רביבה ושאריותו במלת גזיה כי פתגמה הגלגל העליון ואת התנועה
 היומית יתנועעו הגלגלים כולם כתנועת החלק ככל וזאת היא היכולת העיטמה
 אשר העטה הכל ולזה קראה גזיה ויהיה זה הענין נמיצא תמיד בשכלך למה
 שאני עתיד לאמרו שהיא הגדולה שבחיות שנוצרה מיצוות השם בה ר
 הקף הגלגל כמו שאביו עליו המוסת והבטתי "

פרק ע"א

דע כי החכמות הרבות אשר היו באמתנו בהאמתה לו ה
 ענינם אבדו כאורך הזמן ובשלוחן גאומות הסכלות עלינו
 ובהיות הענינים ההם בלתי מותרים לבני אדם כולם כמו שבארנו ולא היה הרבר
 המותר לבני האדם כולם אלא דברי הספרים לבר וכבר רבת שאפי התלמוד
 המקובל לא היה מחובר בספר מיקדם לענין המתקטט כאמיה דברים שאמרת

לך על כה יז אהה רשא: לאמר כמה יהיה זה הנלית החכמה כדת שהיא בדרך
ממה שכל מי באחרונה רוב הדעות והשתדלוגם וספקות נפלות בלשון המדובר יוצא
כספר ושגגת החכמה לו והתחפש המחלוקת בין האנשים וישנם הכוונה והתחשבו
כלכל המעשים אבל נמסר הדבר בזה כולו לכף הגדול כמו שבארט בחימוני התלמודים
וכמו שזורה עליו דבר הרורה ואם הורה שפעל מה נלית בו הקפידה מה שאמר לו
בחבור מתיחס לבני אדם כולם למה שיגיע בזה מן התקשר כל שכן שיזכר דבר
מאלו סתרי הורה ויחייבם לבני אדם כולם אבל היו נמסרים מירודים סגולות לחידוש
סגולות כמו שבארתי לך מאמרם אין מוכרין סתרי הורה אלא לישני וחכם וכי יזארת
היא הכנה המעייבת לתפסק אלו השישים העניינים מן האמת ולא המציא מהם
אלו השירות הטובה והמיוזות כאלו כחלמוד וכמדורשית יהם גרגרי לב מעשים עליהם
קלופת רבות ער שהתעסקו בע האדם כלם בקלופת ההם וחשבו שאין החכם לב
בשים פעם אמנם זה המעט מוצר שהמציאות מרכי ענין היחוד ומה שנתלה
בזה הענין לקצת הגאונים ואצל הקראים הם נעטע לקחים מן המדברים מן ה
יעמיעלים וכן מעט מוצר כנגד מה שחכמהו השמעלים בו וזכרון עור שהורה
הקלה השמעלים בזה הדרך היו כה אחת שנקרא שמים מעטולה נלקחו מהם
חכמהו מה שלקחו והלכו בדרך (ולמן אחר כן נקשרה בשמעל בזה אחרת
שנקרא שמים אשערה ונתחדשי להם דעה אחרת לא המציא עם רבדני מן יז
הדעות ההם כדי לא שהם בחרו הדעת הראשון על דעת השני אבל למה ענינמן
שלקחו הדעת הראשון וקבלוהו והשבוהו ענין מופת אמנם הסתרים מאנשי יז
אומתם כולם החזיקו בדברי הטילוסופים וענין להשת' מה שלא היה סותר פת דת
ולא המציאם שילכו בדבר מדברי המדברים ולזה ענין בדברים רבים לזר דעתו
בזה המאמר נעטע המעשים המציאים לאחרונה ודע' על מה שאמרו
השמעלים נעטע ההכונה המעולה והאשערה הם כולם דעה כנוית על יז
צמות והקדמו' לקוחות מספרה יענס והארמיות אשר השתדלו לחלק על דעה
הטילוסופים ובניול מאמיהם והיה סבה זה נא של הל' האגמית הנצ' יז
האמת הם וטענה קצרים מה שכבר טרע יהיו דעה הטילוסופים אמת השטות
באומות ההם ומהם טרדה הטילוסופים ונתחדשו מלפם שומרים הדת צאו חכמי
החזות ההם מן היענס והארמיו יילו טענה שישתדו אותם דעה הטילוסופים
סתרה גדולה מביארת והולדו חכמת הדברים הזאת והתחילו להעמיד הקדמו
מועלות להם באמונתם וישיבו על הדעות ההם הסותרות כמות הורה יזאש
באה אומת ישמעאל ונבנת קן ספרי הטילוסופים עתה אלהם גם כן התמיכה
ההם אשר חכמו על ספרי הטילוסופים ומציאו דברי יוחנן המדקדק וכן עדי וזולתם
פלו העטעס והחזיקו בים והגישו אל כהמה עימות לפי דעתם ובררו גם כן מרעה

הפילוסופים הראשונים כל מה שראו בו בחבר אותו שהוא מושל לו ואע"פ שהמל
 שהפילוסופים האחרונים כבר הביאו מוסת בטעולו כחלק והרקות והאו שאילו
 הענינים משתתפים והקדמות יצטרך כל כשל הרה ואחר כן פשטו הרבנים
 ויהיו אל ררך אחרת עלאה לא יתלו בה כלל המדברים מן היוונים וזולתם ש
 אותם היו רבובם לפילוסופים ואחר כן יצאו עוד כשמשלים מאמרם היוונים
 מיוחסים בהם היוצרים בהכרח לשמדם ועלה בעתה מחלוקת בדברים ההם והמה
 כל כה מהם הקדמות מושלות לה לשמר רעה ואין ספק שיש בהם דברים שטוב
 שלשהט דל יהודים והוצרכו וביש מעלים והוא המאמר בדרוש הנגלה אשר
 בהתאמתו והאמתו הנפלאות וזולתם אמנם שאר הרבנים אשר נשמטו על העצמ
 הזונומות האת העסק בזה הענין והאגונים ההם בענין השלוש ועבר קצת מה
 לו ברכו ער שהיחבבו לקים הקדמות יקמו מהקדמות ההם אשר בחי הרבנים
 אשר נשקעו בהם הרבנים המיוחסים בכל חומה מהם ממה שהיצע אין יצודק לט
 אלהם כלל סוף דבר נטל המדבריהם וישו'מן היונים פמלת נצנא ומן ה
 ישמעאלים לא נמשכו אחר הנראה מענין המציאות תחלה בהקדמותיהם אבל
 ישכלו ארך צריך שיהיה המציאות עד שתהיה מיט ראה על אמתה זה הרעת
 או לא יכתרה ובשיחאמת הרמיון ההוא יחייבו שהמציאות הוא על צורת קר ויבאו
 להביא ראיות לקים הטענות ההם אשר ילקחו מהם ההקדמות אשר יהאמת בהם
 הרעת או לא יכתה בק' עשוהמשכילם אשר הענינו זאת ההתנגת תחלה והבחרה
 בספרים ואמי שגוף הענין הביאם אל זה מהין שאוד פנפ לדעת קורב אמנם ה
 אחרונים אשר ישט בספרים ההם לא ירעו רבב מזה עד שהם ימינאו בספרים
 ההם הקדומים ראיות גדולות והשתדלות חזקה לקים רבב אחר או לבטל רבב אחר
 ונחשבו שתדבר הוא אין יצודק כמים פנפ לקומו או לבטלו כמה שייצטרך ארלו
 מפתת הנורה ושהקדמות לא עשו כן רק לבלכל רעות הפילוסופים לא לרבב אחר
 ולהראות ספק כמה שחשבו מוסת וזילו האומרים זה המאמר לא שעני ולא י
 ירע שאין הדבר כמו שחשבו אבל אמנם ערחו הקדמות לקים מה שייבדקו קיומן
 ולבטל מה שייבדק בטולו בעבור מה שישוע מיט מן ההפכר ברעת אשר ירעו לא
 לאמתו ואפי' אחר מאה הקדמות והסיוו אותם הראשונים כמון המדברים החר
 מעקרן וכלל אומר לה כי הרבב כמו שאמרו תאמס טיוס אמר אין המציאות
 נמשכת אחר הרעת אבל הרעות האמתיות נמשכות אחר המציאות ובאשר י
 שנית בספרי לו המדברים כפי שזמרין לי כמו ששיעתי בכתיי הפילוסופים גם כן ל
 כפי יכלתי מצאתי ררך המדברים מלס ררך אחת במין ואע"פ שיחלק המין ההוא
 לחלקים והוא פ פעת הכל שאין בחינה כמה שעליו המציאות מקט שהוא מהג' ול
 אפשר חלוטיו והם גם כן במקדמות רבים יבדקו ימשכו אחר הרמיון ויקראוהו ש

יהם

חובו סוף

סוף

על כל יבאשר הקרימו ההקדמות ההם אשר אשמייעך אותם ספקו הדין כמופתח
כי העולם מחורש וכשהתקיים כי העולם מחורש התקיים בלא ספק שיש לו עשה
חרשו נאמר כן יבאו ראיות על שהעשית הוא אחד אחר כי יקמו בתינו אחר
שאיש גן זה דרך כל מרכב מן הישמעליים כדבר לזה הענין וכן המחקים להם
לאומות אשר רכבו דרכיהם אינם אופגו ראיותיהם והקדמותיהם בקיום חרוש
העולם ובכטול קדמותו הם חלוקים אך הענין הכולל את כולם קיום חרוש העולם
החלה ובחרשו יתאמת שהברא נמיצא וכאשר שתכלה זה הדרך חקקה נעשו
מימי רחוק גדול מאד וראוי לו שירחק כי כל מה שיחשבו שהוא מופת על
חרוש העולם ישגוהו הפסקות וימיט מופת גזר אלא אצל מי שלא ידע ההכרח
בין המופת ובין מחלוקת הנחיון וכין ההטעמה אינם מי שירע אל המלה
המלכות הענין מבוחר נגלה שהראיות ההם כולם יש בהם ספקות ונעשו בהם
הקדמות לא בא עליהם מופתות כוללת יכולה המחמת אצל מעשי התורה שיכטל
ראיות הפילוסופים על הקדמות ומה נכבד זה כשאיתפד עליו וכבר ידע כל מעין
וד השכל מחמת שלא יעשה נפטו שזאת השאלה דל קדמות העולם או חרוש
לא יגשו אליה כמופת חותך ושהיא מעמד שכל יונה נכבד בזה הרבה ייספיק
לך לזאת השאלה שפילוסופי הרודות חולקין בה מהיום שישלח אליהם טענה
אל זמננו זה כמה שנמיצא מחבוריהם ודבריהם ואחר שהענין בואת השאלה
כך איך נקחה הקדמה נבעה מיצאות הכורא עליה ויהיה אם כן מיצאות השם
מופתך בו אם העולם מחורש יש לזה ואם הוא קדמון אין אלה אם שיהיה ה
ענין כן לט בספק או שעשינו המופת על חרוש העולם ונכריח כט אדם כבח ה
הזרוע לקבל מימי זה כדי שנוכל למד שאנחנו ידענו השם כמופת וזה כולו חוק
מן האמת אבל הפעם האמתיים אצלי והוא הדרך המופת אשר אין ספק בו ש
יקיים מיצאות השם ואחרותו והרחקה הגשמיות כדרכי הפילוסופים אשר ה
דרכים ההם נבעים על קדמות העולם לא שאנו מאמיין בקדמות העולם או לא
אקבל מהם זה אבל בעמד שכרך ההוא יתאמת המופת יוצע האמת השלם
כאלה השלשה דברים דל במיצאות הל ונשהוא אחר ושהוא בלתי גשם מבלתי
הכטה אל גזרת המשפט בעולם אם הוא קדמון או מחולש בשיתאמת לו ה
בקשות עצמות הנכבדות במופת האמת נשוב ואחר כך לחרוש העולם ונאמר
בו כל מה שאיתפד לענין בו ואם תהיה מי שישפיק לו מה שאמרו המדברים ותאמין
שכבר התבאר המופת על חרוש העולם מע אותה זה ואם לא יתבאר אצל
במופת אבל תקח היותו מחורש מן הנביאים קבלה אין היות ולא תאמר איך ו
תאמת הנבוכה אם העולם קדמון ער שתשמע דברינו כנבוכה בות המאמר
ואין אנוני עתה בזה הענין וממה שראוי שתדעו שההקדמות אשר ספחם

וישבם השרטוים ול המרכרים לקים חרוש העולם יש בהם מהמקד עולם ומשני
 סררי בראשית מה שנתמשהו שאי אפשר לי שלא אזכר לך ההקדמות שלהם
 ואיפני הכמות ראיוניהם **המנס דכזי זה הוא מה שאגיד לך בלל עתה**
 וזה שאני חומר העולם לא ימלט מהיותו קדמון או מחורש ואם היה מחורש יש
 לו מחדש בלא ספק וזה מושכל ראשון כי המחורש לא יחדש עתמו אבל מחורש
 זולתו ומחדש העולם הוא השם ואם היה העולם קדמון ראוי בהכרח מופת כך
 ומופת כך שיש נמיצח אחד מבלתי גשמי העולם כולם שאינו גשם ולא כח בגשם
 והוא אחר המיד נצחי אין עולה לו ואי אפשר השתנתו והוא השם כבר התבאר
 לך כי מופתי מיצאות השם ואחרותו והיותו בלתי גשם אמנם יריד שילקחו **ד**
 לפי הטות הקדמות ואז יעלה בודינו המופת שילי יהיה העולם קדמון או מחורש
 ולזה תמיציני לעולם במה שחברתיך בספרי התלמוד כשיזדמן לי זכרון יסודות
 הרת ואבוא לדבר בקיום מיצאות השם שאני הקימנה במאמרים נטיס לבר
 הקדמות אין זה שאני מאמין הקדמות אמנם אני רוצה שיקים מיצאותיה הע
 באמונתנו כדרך מופתי שאין מחלקת בו כשיום פנים ולר שנים זה הרת
 אמתי גזול הערך נשען ליכוד כל אדם יקטענו צדא יבקש לסתרו ואחר **ד**
 יחשוב שהיא לא נבנה יום כולו וכל עיני בהיות הראיות ההם הפילוסופיות על לו
 השלש בקשות נלקחות מטבע המיצאות הנראה אשר לא יוכחש אלא מפי
 שמירת קצת רעות ואמנם ראיות המרכרים הם נלקחות מהקדמות שהם
 כנגד טבע המיצאות הנראה ער שהם ינטרכו לקים שאין טבע לרבר כולו **ז**
 והנה אפשר לך בזה המאמר פרק כשארכי בחרוש העולם אבאר לך קצת
 ראיה על חרוש העולם ואניגב אל התכליה אשר השתלל עליה כל מדבר מבלתי
 שאכטל טבע המיצאות ולא אחלוך על ארפטו כרכי ממה שהביא עליו מופת
 כי הראיה אשר הביאה קצת המרכרים על חרוש העולם והיא חזקה שכראיותהם
 אשר לא התישפה להם ער שכטלו טבע המיצאות כולו וחלוך על כל מה שבח
 שכארוהו הפילוסופים הנני אגיע לבמות הראיה ההיא ולא אחלוך על טבע ה
 מיצאות ולא אינטך להתגבר על המורגשות וראיתי שאזכור לך הקדמות
 המרכרים הכלולות אשר יקדמו בהם חרוש העולם ומיצאות הליוה ואחרות ויש
 והדחת הגשמות ואראך רכסם בזה ואבאר לך מה שמתחייב שאני מכל הק
 הקדמה מהם ואחר קן אזכר לך הקדמות הפילוסופים הקדובות בזה ואראך
 רכסם ולא תשאלני בזה המאמר לאמית ההקדמות ההם הפילוסופיות אשר
 חומר אותם לך בקצרה שזה הוא רוב חכמת הטבע והאחרות כמו שלא תחיל
 שישמיך בזה המאמר טענת המרכרים על אמתת הקדמותיהם טבוח בל
 מיהם ויכלו ומי הבאים ורבו ספריהם כי כל הקדמה מהם אלא המעט סוגר

אונה הנראה מטבע המציאות ויתחדשו עליה הספקות וישרטו לחכמים והי
 תוכחות בקים ההקרמה היא והיתר הספקות המתרגשות עליה ולרמות הנראה
 הסותר להם אם אי איתער בו החטלה ויאילו ההקדמות הפילוסופיות אשר
 אומר אותם לך בקצרה למפת על שלשה הכפשות האלה המציאות השם וזו
 ואחרונה והרחקת הגשמות רובם הקדמות שיעלה כדרך אמתתם בהחלה שמיט
 שמיטתם והכנה עשתה וקצתם אורה אותך מקומות מוכתם מן הכפשים הנכונ
 הטבעיים או ספר מה שאחד הטבע והבין למקומו והאמת מה שהוא עירך לת
 לאמת וספר הדעתך שאין זולת השם יה ואין ראיה שיש יתב אלא מורה
 הנמינא מכללו ומקטעיו ויתחייב בהכרח שיכחז זה הנמינא כפי מה שהוא ויש
 וילקחו ההקדמות ממה שיראה מטבע וזוה ראוי שהדע יררע ועכש הנראה
 ואז אפשר תבין ראיה מוטע על זולתו וזוה ראיה שיכריך החלה שאכרא פרך
 אפשר לך בו כלל המציאות על צד ההגדה כמה שכבר בא עליו המופת והתאמה
 אמת אין ספק בה ואחר כן אכרא לך פרקים אחרים בהם ההקדמות המרכיבין וי
 ואכרא רשמהם אשר יכארו בהם הכפשות ההם הארבעה אחר זה אכרא פרקים
 אחרים אכרא לך כמה ההקדמות הפילוסופיות וררכי ראיותיהם על הכפשות ההם
 ואחד כן אכרא לך הררך אשר חט הולך פה כמו שהגדת לך כלל הארבעה

בקשות

פרק עב דע כי זה הנמינא ככללו הוא איש אחר לח זולת זה ול כי כחר
 הגלגל הקיימין ככל מה שבו הוא איש אחר בלא ספק כראובן
 ושמשון באיטיות והשתנות עיניו ול עיני זה הכחר ככל מה שבו בהשתנות עיני
 איש מיט אדם על דרך מטל וכמו שראובן על דרך משל הוא איש אחר והוא
 מחובר מאובחים מתחלטים כבשר והעצמות ומלאכות משהתה ומרחוקה כן זרה
 הכור ככללו מחובר מן הגלגלים ומן היסודות הארבעת ומה שהורכב מהם ואין
 דקות בו כלל אלא מקשה מלא עקדת מרכוז כחר הארבע והמיכ מקיפין הארבע
 והאוויר מקיף המים והאש מקיף האויר והגשם החמישי מקיף האש והוא כחריס
 דמים אחר תוך שבו אין פני כעיהם ולא דקות כלל אלא הקפתם מתוקנת מרכוז
 מרכוזים אחר כאחר כולם מתעעעם תועה סבוכת שזה אין מהירות ברב מהם
 ולא אחור לל כי כל כחר מהם לא ימהר פגע ויאהר אחרת אבל כל אחד דכר
 לעכש כמהירותו ואופט תועהו אלא לו הכחריס קצתם ויתר ממהר תועה
 מקצתם והממהר תועה מכלם הגלגל המקיף ככל והוא אשר יתעעע התנועה
 היונית ויעעב כולם עמו תועה החלק ככל שהם כולם חלקים כן ונקודת מרכוז
 לו הגלגלים משתגם מהם מי שמרכוז מרכז השלם ומהם מי שמרכוז חוץ וי
 למרכוז השלם ומהם מי שיתועע המיד מן המערב אל המזרח וכל כוכב שכוון

הנמינא משהו בו מן היסודות
 אל המרכוז וזהו אי איתער
 כיון

הכחורים הוא חלק מן הגלגל אשר בו הוא שמר במקומו אין לו תנועה מיוחדת בו
 ואולם יראה מהטעם בהטעת הגשם אשר הוא חלק ממיט וחמור זה הגשם החמישי
 ככללו המתנועע בטוב אינו כחומר גשמי הארבעת יסודות אשר כתיב ומספר לו
 הכחורים המקיפים העולם אי איתשר כשיום טעם ולא בשום ענין שיהיו פחות משמנה
 עשר כדור ואמנם אם מספרם יותר הוא אפשר ויש בו ענין ואולם אם יש טעם
 גלגלי הקפות והם אשר אינם מקיפים את העולם יש בו ענין וכתב זה הכדור ה
 קרוב אשר הוא סמוך לו חמור אחר מתרלה לחמור הגשם החמישי קבל ארבע
 יסודות ראשונות ושם בהן ארבעה גופים הארץ והמים והאוויר והאש וכל אחר מ
 לו הארבעה יש לו מקום טעם מיוחד בו לא ימצא בזולתו והוא מניח עם טעם וכן
 גופים מהם אין חיים בהם ולא השגה ולא יתנועע משנימים אבל הם טובים
 מקומותם הטבעיים ואם יימצאו אחר מהם ממקומו הטבעי כהכרח כדור המכריז
 יתנועע לטוב למקומו הטבעי הנה יש בו ואת ההתחלה אשר בה יתנועע לטוב ל
 מקומו על יסוד ואין בו התחלה שיטח בה ולא שיהטעע בה על כלה וישיר והתנועה
 הישנות הנמימות ללו הארבעה יסודות כשיהטעע לטוב למקומיהם שהי הטעות
 תעשה ליב המקיף והוא לאש ולאוויר והטעת למר נקדה המרכז והוא למים ולאש
 וכשיגיע כל אחר מהם למקומו הטבעי יטח אבל הגופים ההם השגלים הם חיים
 בעלי ענין יתנועע ואין התחלה מנוחה בהם כלה ולא ישיגב שני אלא כהטעה כדור
 כתיבתם מהטעמים בטוב אבל אם יש להם שכל שיצרו בו אין זה מוכרח לא אחר
 ענין רק וכשיהטעע הגשם החמישי בטוב ככללו המיד התחמש כיסודות טעם זה
 הטעה הכרחי יצאו בגלגל ממקומותם לל באש וכאוויר וידחו אל המים ויעבדו סוף
 כגוף הארץ אל עמקה ויתחש ליסודות ערב ואחר כן יהיו לו להתנועע לטוב ל
 מקומותם יצאו חלקים מן הארץ ^{פא} טעם זה ממקומותם כחברת המים והאוויר והאש
 והם בזה כלו פועלים קצתם בקצתם ומיתעלים קצתם מקצתם ויכול התשטת ב
 מערב עד שיתהוו מהם תחלה הקיטורים כפי מיטתם החלוקים ואחר כן המצתים
 כפי מיטתם החלוקים ומיטת התמחים סוף ומיטת רבים מבין כפי מה שגזר מוגר
 מערב וכל היה נפסד אמנם יתהוו מן היסודות ואליהם יפסד וכן היסודות יתהוו ו
 קצתם מקצתם ויפסדו קצתם אל קצתם שחמור הכל אחר נאי איתשר המיטת חמור
 מבלי יורה ולא המיטת יורה טבעית מלו החיים העתסחים מכלתי חמור יהיה הענין
 אם כן כתיבתם והפסדם והיות כל מה שיתהוו מהם ויפסד אליהם חומר חללה כדמות
 כסוב הגלגל עד שיתהיה הטעת החמור הזה בעל היורה כבא בו היורות זו אחר זו
 כהטעה הגלגל כאנה בהטעות ההנחות בעצמם לכל חלק ממוט ויכמו שפגה הארץ
 אכרים ראשונים ואכרים שהם תחתיה הראשונים ידביקים בעמידתם להנהגת האבר
 הראש אשר יתגבגב כן בשולם ככללו חלקים ראשונים והוא הגשם החמישי המקיף

המקרה וחלוקה שחתה יד הראשים צריכים למעשה והם היסודות ומה שהורכב
מהם וכמו שהזכיר הראש אשר הוא הלב מתעשע המיר והוא החלוקה כל
הנעשה שתימצא כגוף ושאר אבריו הגוף תחת ידו והוא יכלול אלהם כחות
אשר יצטרפו אליהם לפעולתיהם בתנועותיו כן הגלגל הוא המעשה שאר חלקי
העולם כמעשהו והוא יכלול אלהם כחותו הנמצאות בו הנה כל הנעשה ש
תמצא בעולם התחלטה הראשונה תעשה הגלגל וכל נפש שהמצא לכלל נפשו
בעולם התחלטה הראשונה נפש הגלגל ודע כי החיות המאשות מן הגלגלים
לזה העולם כפי מה שהתבאר ארבע סחות כח יחוב הערוב וההרכבה ואין ספק
לזה מספק בהרכבת המחצבים וכח יתן הנפש הנימוחה לכל צמח וכח יתן ה
נפש החיה לכל חי יתן הכח הדברי לכל מדבר וכל זה במינוע האור והחשך
הנמשכים אחר אורם והקפס סביב הארץ וכמו שאם יצח הלב כדרך שכן ימורה
האיש ויבעול כל כחותיו והנעשותיו כן לו יעחו הגלגלים יהיה בו מיתת העולם
ככללו ובעול כל מה שבו וכמו שהחי אמנם הוא חי כלו בתנועתו לכו יאעט שבו
אברים נחים לא יתנועעו בעצמות והחליל וזולתם כן זה המציאות כלו הוא י
איש אחד כמעשה הגלגל אשר הוא כרמות הלב מבשל הלב ויאעט שבו גופי
דברים נחים מתיס הנה כן צריך לך שתציר כל זה הכדור איש אחר חי מתעשע
בעל נפש כי זה המין מן הצור הכרחי מאד כלומר מועיל מאד במקרה על היות
הנש אחר כמו שיתבאר וכוה הצור הכבד גם כן שהאחר כרח אחר וכמו
שאי איתער שימצאו אברי האדם בעט ענינו והם אברי איש באמות לו שיהיה
הכבר כעט ענינו אז הלב כעט ענינו אז בשד כעט ענינו כן אי אפשר שימצאו
חלקי העולם מבל קצתם כוח המציאות המיוטב אשר דברט בו ער
שימצאו אי מבלתי ארץ או ארץ מבלתי שמים או שמים מבלתי ארץ וכמו
שכאדם כח אחר יקשור אבריו קצתם בקצתם ויתק גם ויתן לכל אבר מה שצריך
שישמוע עליו תקונו וירחה מינו מה שיזיקהו הוא אשר בארו אתו הרוקמים
וימי הסח המעשה גוף החי והרכבה פעמים יקראוהו טבע כן בעולם ככלול כרח
יקשור קצתו וישמר מינו טלא יאכרו וישמר אישי מינו גם כן מרת מה
שאפשר לשמרם וישמר גם כן קצת אישי העולם זה הכח יש בו עין אס הוא
במינוע הגלגל אס לא וכמו שבגוף איש האדם דברים מוכנס מהם מה שכן
כהם עמיות אשו ככל המזון ומהם מה שכן כהם עמיות מינו ככלי ההולדה
ומהם מה שכן כהם צרכו אשר הוא צריך חלוזו במזונותיו וזולתם כרים וכלעט
וגהם דברים בלתי מוכנסים לעצמם אבל הם דברים ונמשכים אחר מוג האברים
ההם אשר המזון ההוא המיוחד הכרחי בהתקיים תצורה ההיא כפי מה שהיא ער
שיעשו הפעולות ההם המכוננות ונמשכו אחר היותו המכוננת לפי הכרח החומר

רבדים אחרים כשער הגנה ומרחבו ולזה לא ימשך ענן לו על סדר והרבה
 פעמים יערר קצתם וימצא היהרץ גם כן בהם בין המישים רב מאד מה שלא
 יהיה זה באבדים שזאתה לא תמצא איש והיה לו כבר עשרה כפל איש אחר
 ותמצא איש נערר הוקן או שער מקימות מן הגנה או שיהיה לו קון עשרה
 כפלי איש אחר או עשרים כפל וזה הרבה לו יתרן השער והמרחבים כן במצאות
 בעצמו מינים מוכנים מן ההויה קיימים נמוטכים על סדר איך הכל ביניהם לא
 מעט לפי רוחב המין ההוא בכמותו ואיכותו ומיעוט כלתי מוכנס אבל נתחייב לו
 טבע ההויה והתפטר הכלל כמו מיני התולעים המתלררים מן האשפות ומיני
 כעלי חיים המתלררים בקירות כשיתעפטו ומה שיתולד מעפוש הלחות והתולעים
 המתלררים כמינם וכיוצא בהם סוף רכר יראה לי כי כל מה שלא ימצא בו
 כח הולדה לרומה לו הוא מזה הסת ולזה לא תמצאם שומרים סדר ואעפ"י שאי
 חופש מבלעדיהם כמו שאי חופש מבלתי מראים משתנים ואי חפשי מבלתי
 מיני שער ככני אדם וכמו שבכני אדם גזמים אישיהם עומדים באבנים רח
 שרשיים וגזמיים עומדים במיץ לא כאיש כלחות האדמה כן במצאות ככללו
 גזמים קיימים עומדים כאיש והוא הגשם החמישי בכל חלקיו וגשמים עומדים
 במיץ כיסודות ומה שיורכב מהם וכמו שכחות האדם המחייבות להיוטו ועמידתו
 מרת עמידתו הם כעצמם המחייבות להפסדו ואכזרו כן סבות ההויה הם בעצמם
 סבות הפסד כל עולם ההויה והתפטר והמשל בו שדו הארבע כחות הנמצאות
 בגנה כל מנוח והם הכח המושך והמחזיק והמעכל והרוחה לו היה חפשי שיהיו
 לו הכחות ככחות השכליות עד שלא יעטו אלא מה שראוי ובעת הראוי וכשעוד
 הראוי היה האדם נצל ממוכות גדולות מאד וחלויים רבים אמנם בעבור שלא
 היה זה חפשי אבל הם עושים מעשים טבעיים מבלתי מחשבה והשתכלות
 וינם משיגים מה שיעשהו כלל החיוב שיתחרשו בעבורם חלויים גדולים
 ומסוה ואעפ"י שהיו הם הכלי כהויה האדם ובעמרו המרה אשר יעמוד וכיחור
 זה כי הכח המושך על דרך משל אילו לא היה מושך אלא הרבר הנאות מכל
 צדדיו והשעור הצריך חלו לכך היה נמלט האדם מחלויים ומכות רבות אבל
 בעבור שאיך הענן כן אבל ימשוך אי זו לחה שהזדמן מסוג משיכות ואעפ"י ש
 הלחה היא נטה מעט בכמותה ואיכותה יתחייב מזה שימשוך הלחה אשר
 היא יותר חמה ממה שיצריך או יותר קרה לעבה או יותר עבה או יותר דקה או
 המשוך יותר ממה שיצריך ויחנקו כזה הגדים ויתחדש הסתם והעמיש יתפטר
 איכות הלחות וישתנה כמותם ויתחדשו חלויים כגרב והחכוך והיבלות או מכות
 גדולות כמורסו שקורין קראנק והצרעת והאכול עד שתפטר צורת האבר אין
 צורת האברים וכן הענן גם כן בטאר הכחות הארבעה כן הענן בעצמו ככל

המיניאיות הענין המביא להיות מה שינחה והמשך מיניאיות מהה אחת והוא ד
ענינם היסודות כחות הגלגליות המושגות אותם המפורות כהם היו הסבה כענינה
בהתחדש כמות מזיקות במיניאיות כוונתם והמטרה הסופה והשלג והכבוד והחיות
החזקות והכריזם והיעמים יעשה האור או התחדש כמות מיניאיות מאד וכלו ארץ
או ארבות או אדלים בהשגת מןימיות והדעש והזויות והמים השקעים מן הימיות
וההימיות והיעים זה שאמרתו כולו מדמיות השלם ככללו איש מיני אדם לא סתם
זה נאמר כאדם שהוא עולם קטן כי זה הדמיון כולו נמשך ככל איש מיני אדם כל השל
השלם כארץ ולא שמת כל אחד מן הראשונים אמר כי החומר או הסוס עולם
קטן ואמנם נאמר כאדם ממש שיוחד בו האדם והוא הכח המדבר לו השכל החמדי
אשר זה הענין לא ימינא באחד מימיני כל זולתו וביאור זה כי כל איש מחושי כל
לא יענין בהמשכת מיניאיותו אל מחשבתו והסתכלותו והנהגתו אבל ילך ויעשה
לפי טבעו ויאל מה שימינא ממה שטוב לו ושכן כאי זה מקום שיוצרו לו ושכן
עם אי זו נקבת שימינא בשעת הערת חמיו או יהיו לו עתה הערת חמוס ויתגור
כזה איש המדה אשר יתגור ומשך מיניאיות מיט ואיט ירוך כל לאיש אחר מימי
יעורתו ויסמכו על עגירתו עד שיעשה לו רבים לא יעשה הוא כענינו דאמנם
האדם לבר זולו ישוער איש מינו לברו נמינא שיהיה נערד והנהגתו ישב כהנחות
היה אומר לשעור ולא היה מתקדם בשעורו אפי יוב אחר אלא במקרה לו שימינא
כמקרה דבר יזון בו והוא בעבור שמוזנתו אשר כהם עמדתו ירכיב אל מלאכה
והנהגתו ארוכה לא השלם אלא במחשבתו והשתכלותו וכסלים רבים וכאישים בפניו
רמס יתחף כל אחד מהם בעסק אחר וזלה הוא ירוך למי שיעתגם ויקבצם עד
שיבדור קבוצם וימשך להעור קצתם בקצתם וכן השמוח מן החס כומן החס וי
והקור ממן הקור ותסתל מן המטר והשלג ועשיבת החיות ירוך לזמן הכנת רב
הכנת לא תעול אחת מהם אלא במחשבתו והשתכלותו ומטע זה נמינא בו זה הכח
הדברי אשר בו יחשוב וישתכל ויעשה ויכן וזמן במיעט מן המלאכות מזונו וכו
ילבושו וכן יתגב כל אחד גופו עד שיעשה מהם הראש מה שיעשה ויתנהג ה
אצברים אשר תחת יד האצברים הראשים כמה שיתנהגו ובעבור זה אילו רמדת
כעמך אחר מבע אדם גשלו זה הכח מוטע עם הכח החיוני לבר היה אומר לשע
לשעורו וזה הכח הנכבד יותר נכבד מכל כחות כל והוא גם כן עולם מאד לא הוכן
זמנתו כחלות הערת המשחק כהכנת שאר הכחות הטבעיות כן במיניאיות
דבר אחד הוא המנהג לכלול המניע לאצברו הראש הראשון אשר נתן לו כח וי
התנעד עד שהנהג מה שזולתו ויאלו ידמה אדם כעמך בעול הדבר ההוא כט
כעלה מיניאיות זה הכחור כענינו הראש מיט ואשר תחת יד הראש וכיכר
הוא ימונה מיניאיות הכחור וכל חלק מיט והכר ההוא הוא האות וכל שמו

ולפי זה הענין לבר נאמר בארץ לבח שהיא שלם קטן מפת שבו המחלה אחת היא
המנהיגה לכלו ומפני זה הענין נקרא השם ית' כלשוננו חיי השלם ונאמר וישבע
בחי השלם ירע כי זה הרמיון אשר דמיונו השלם ככללו באיש מבני אדם לומר
יהחלק בדבר ממה שזכרתי לך בשלשה רבדים האחד ממה שהזכרתי הראש
מכל כח שיש לו לב יקבל העולה באברים שחיה יחזיק וישוב עליו העולה ואין כ
מיטאות הכלי דבר כן אבל כל מי שישפיע התנהגות או יתן כח לא ישוב אליו כ
העולה כלל מאשר החת יהי אבל נחמנו מה שיהנהו כמנהגת המטיב החינוך
אשר יעשה זה לנדיבות עבדו ומעלתו לא להעלות כל זה להדמות בשם ית' הע
יהטע כי הלב מכל כח שיש לו לב באמצעותו ובהכרח ושאר האברים אשר החת
יהי מקיפין כי בעבר שהחללו העולם בטמיהו והכתיב בהם ער שלא ימהר
אליו היות מחוץ והענין בעולם ככללו בהפך העבד שבו מקיף כפחותו בעבור
שכניחו עליו מקבל מעשה וזולתו ואפי' אם היה מקבל אין נמנע חוזה לו גטם
אחר יעשה בו והוא ישיפיע על מה שמתכוון ולא יגעהו מעשה כלל ולא כח מחולתו
מן הגשמיים ויש הנה גם כן דעת רמיון וזה כי האבר הראשון בבח' כל מה שיחזק
שיחזק ממש מן האברים הוא קטן כמעלה מן הקדום לו וכן הענין בשלם ית'
שלם כעצמו כל אשר יקדים הגשמיים לנקודת המרכז התעברו והתעבה שגמט
וכבדה התעבתו וסר אורם ובהירותם לדחוק מן הקנה העבד המאריך הכבוד וה
מהטעם הרך הכשוט אל הגלגל וכל אשר יקרב לו גטם יקנה מימנו מעט מזלו
הטדות כפי קרבתו ויהיה לו קצת מעלה על מה שאחריו והשלישי כי זה הסדר
המרכז הוא כח כנה ובלתי נבדל ממש והטעם ית' אינו כח כנה השלם ית'
נבדל מכל חלקי השלם והנהגתו ית' והשגחתו מחויבת לשלם ככללו חבור עני
שלם ממש הכלי והמחשבות וכחות כח אדם והקצרתה לדעתו כי המוסר יעמור
על הכדור ית' מן השלם והנקודת ממש והמוכח יעמור על מיטאות מעשה התנהג
הנהגתו והשגחתו ככל חלק מחלקיו ואפי' הרך הפחות ישתבח מי שגמט שלמו
שלמותו ודע שראוי היה שגממה יחס הלוה ית' לשלם יחס השכל התקנה ה
נאיל לאדם אשר אינו כח כנה והוא נבדל מן הקנה הבדל אמתי ושופע עליו
ויהיה רמיון הבדל הרבדי כשכלו הגלגלים אשר הם בגופו חמנים עכף שכלי
הגלגלים ומיטאות השכלים הנפרדים ויטור השכל התקנה אשר הוא נאיל נפרד
גם כן הם רבדים יש בהם עיון וחקירה וראיותיהם עצמות ואע"פ שהם אמתות
ויתרשו בהם ספקות רבות ולטעון בהם טענות ולמעשה עירערים ואנחנו
חמגע בחרנו תחלה שתעיר היטור כמורה המבוארת אשר לא יכחוש דבר ממה
שזכרנוהו וזכין כנה לא אחד משני אנשים אם סכל בדבר הברור כמו שיכחוש
מי שאינו חכם כתשובות הרבדים למודיים כא עליהם מוסת או מי שיכחש לתח

המחשבות

להחזיק ברשת אחר קדם ויטעה עיניו אכל מי שירצה שיעין עין אמתו ילמד
 עד שיתבאר לו אמתה כל מה שהגדע מירע שזאת היא צורת זה הנמצא
 המיושב המביאות כלא ספק ואם ירצה לקבל זה מיני שירע המופתים כל מה
 שיש עליו מופת יקבל ויבנה על זה הקשיו וראוייהו ואם לא יבחר בקבלה ודפי'
 כאלה ההתחלות ילמד ואחר כן יתבאר לו שהענין כך הוא הנה זאת חקרונה
 כן היא שמינה ואתה רע לך ואחר זאת הירצה וההזמנה אתחיל בזכרון מה
 שיערנו בזכרו וכבראורו"

פרק ע"ג

ההקדמות הכלולות אשר בחינם המדברים לפי ההחלק השי'
 דעותם ורב דרכיהם והם הברחיות בקיום מה שירצו לקיים ו'
 כדלו האדבע בקשות שהם עשרה הקדמות והנע זכרם לך ואחר כך אבאר לך
 ענין כל הקדמה מהם ומה שיתחייב ממונה' ההקדמה הראשונה
 לקיים הענין הסודי' ההקדמה השניה מיציאות הרקות'
 ההקדמה השלישית שהומן מחובר משמות' ההקדמה הרביעית שה'
 ענין לא ימלט ממקרים רבים' ההקדמה החמישית שהענין הסודי' ^{הענין} ^{הענין}
 ועמידתו במקרים אשר את מספרים ולא ימלט מהם' ההקדמה'
 העשית שהמקרה לא יעמוד שני זמנים' ההקדמה השביעית שרדן'
 הקטנות דין העדרם ושהם כולם מקרים נמצאים ירכיבם לפועל'
 ההקדמה השמינית שאין ככל הנמצא בלתי ענין ומקרה חיצוני לו אשר הבריות
 כולם ושהצורה הטבעית גם כן מקרה' ההקדמה התשיעית שהמקרה
 לא ישאו קימתם את קצתם' ההקדמה העשירית שהתפטר לא יבחן'
 בהסכים זה המציאות לעיור ההוא' ההקדמה האחת עשרה ע'
 אין הפרש בשקוה מה שאין תכלית לו כן שיהיה ככח או בטעם או במקרה'
 כל שאין הפרש כן שיהיו הדברים שאין להם תכלית נמצאים יחד או משוערים
 מן המציאות וממה שכבר עבר וזהו אשר במקרה כל זה אמ' שהוא שקד'
 וההקדמה השנים עשרה הוא אמנם שהחושנים יחטאו ויכנו'
 מהם הרבה ממושגיהם ולזה אין למדין מהם דין ולא ילקחו מוחלטים התחלות
 מופת' ואחר מניעם אתחיל לבאר עניניהם ולבאר מה שיתחייב מהם אחת אחת'
 ההקדמה הראשונה עטנה שהם חשבו שהעולם כולו 4
 כל כל גשם שבו הוא מחובר מחלקים קטנים מאד לא יקבלו החלוקה לרקותם
 ולא לחלק האחר מהם כמוות כלל וכשיתקבצו קינתם בקינתם יהיה המקובץ ב'
 כשל כמוות והוא אין גשם' נחילו חובר מהם שני חלקים יהיה כל חלק אין גשם'
 ויהיה שני גשמים כמחטר קינתם וכל החלקים מהם שנים דומים אין חלק בהם
 כשום קטן וימרו שאי אויפטר שימציא גשם בשום קטן אלא מורכב מאילו 4

החלקים
 ה'

החלקים השונים הרבבת שכונה עד שההייה אינל הוא הקבץ וההפסד פידון
 ולא יקראוהו הפסד אבל יאמרו ההייה הוא קבץ ופידון והטענה ועח ויאמר כי
 לו החלקים אינם נמצאים מואז כמו שהיה חשוב אפי' קודם וזולת מן המאמינים
 בחלק שאינו מתחלק אבל יאמרו שהשם ית' יבא לו הענינים המיד כשיירדה והם
 גם כן אפסדו העדרם והנה אשמיטיך רשתם בהעדר הענינים
 ההקדמה השעה המאמר ברקות קדמוני המדברים שהיו עקר חכמת
 דברים מאמינים שהרקות נמינא והוא חוק אחר או רחוקים אין דבר בהם כולו
 אלא רקים מכל גוף עקר מהם כל ענינם וזאת ההקדמה היא הכרחית להם להח
 להאמינים ההקדמה הראשונה וזה שאם יהיה העולם מלא מן החלקים ההם
 איך יתנועע המתנועע ולא יציר הכנס הגשמיים קצתם כקצתם ואי אפסדו להם
 להקבץ החלקים ההם ופירושם אלא כהטענתם הנה בהכרח יצטרפו לקים הרקות
 עד שיוכלו החלקים ההם להתקבץ ולהפסדו ומהכן תנועת המתנועע ברקות
 ההוא אשר אין גנים בו ולא ענינם מהענינים ההם
 השלישית היא אמרם שהזמן מחובר מעשות רינים כזה שהם זמנים רבים להם
 יקבלו החלוקה לקציר מרותם וזאת ההקדמה גם כן הכרחית להם מפני ההקדמה
 הראשונה וזה שהם האז כולו ספק מופתי ארכטון אשר הכיא ראיה בהם שהדרך
 והזמן והתנועה המקומית שלשתם שונים במציאות דל שערך קצתם חל קצתם
 ערך אחר ובהחלק אחר מהם יחלק האחר ועל שרכו וירעט בהכרח שאם הייה
 הזמן כרבץ ויקבל החלוקה אל לא תכלית יתחייב בהכרח שיהחלק החלק אשר
 עמוהו מתחלק וכן כשתשים הדרך מדבקות יתחייב בהכרח התחלק עתה מן הזמן
 אשר הועם בלתי מתחלק כמו שבאר ארסטו בספר הנקרא השמיני הטבעי ולזה
 חייב שהדרך בלתי מרכב אבל מחובר מחלקים לא יתכן אולי'ם החלוקה וכן
 הזמן יגיע אל עתות לא יקבלו החלוקה והמשל בו שהטענה האחת על דרך משל
 ששים רקים והרק ששים וששים שלשים ויגיע כאחרונה הענין אינל
 אל חלקים אס עשרים על דרך משל אז יותר רקים מהם לא יחלקו כלל ולא יקבלו
 החלוקה כמו הדרך הנה עב הזמן אס כן בעל הנחה וסדר ולא יאמיתו מהות הזמן
 כל עקר וכדן להם זה שאם מהידי הכרוסופים כלכלם ענין הזמן וקצתם לא
 השכיל ענינו עד שגלאייתם אמר שהוא ענין אלהי לא תושג אמתתו כל שכן לו
 אשר לא יכינו לטבע דבר מן הדברים ושמוע מה שיתחייב להם לפי דל הטעם וי
 הקדמות והאמינותו אמ' התנועה היא העתק ענינם פרדי מן החלקים ההם מענינם
 פרדי אל ענינם פרדי כמין לו ויתחייב שלא תהי' תנועה ממהרת מתנועה לפי זאת
 ההנחה אמרו זה אשר תראה שני מתנועעני'ם ילכו שני דרכים מתחלפים כמין אחר
 אין עלתו היית תנועה זה המולך הדרך האריך יותר ממהרת אבל עלתו שאזכר

עליו

שזאת התענה אשר נקראה מאחרת נכנסו כינה מטרות יתר וזאת אשר נקראה
 מאחרת נכנסו כינה יתר מעט וכאשר היקשה להם כרץ אשר השלף כשת אמר
 וזה גם כן נכנסו כבוד תעשרתי מטרות וזה אשר החשבוו מהתענה תענה מדברת
 הוא מחט החושבים כי החושבים כינה מיהם הרבה ממי שגהם כמו שהיננו כהקדמות
 שנים ששה ונאמר להם הראיתם כשיהטעם הרב סכוכ שלם הלא החלק אשר
 כמדקו חלק הדרך העולה הגדולה כמין בעצמו אשר חלק כי החלק אשר הוא קרוב
 לנקודת מרכז העולה הקטנה אם כן תעט המדקו יתר ממהרת מתענה העולה
 הפעמית ואי אפשר לומר שזה החלק נכנסו כבוד תעטו מטרות יתר להיות הגשם
 כולו גשם אחד ומדכך לל גשם הרב והיקה העינים כי יתמיננו חלקו עם הסגוב
 ויהיו המטרות אשר נכנסו בתענה כל חלק שיקרה קרוב למרכז יתר מן המטרות
 אשר נכנסו בתענה החלק אשר הוא יתר רחוק ונאמר להם איך נראה הרב גשם
 אחד ישבר כעשויים וכשיסוכו יתמיננו וכמטרותו יתאחד ויהדבק וישוכו כמו שהיה
 ואיך לא יושגו חלקו מפינינים והשיבו על זה ההקדמה השנים אשר נכנסו
 והוא שלא התבונן השגת החושבים אבל עד השכל ולא החשוב שזה זכרתי לה
 הוא יותר מגענה מכל מה שיקרה מלו השלש הקדמות אבל אשר יתקיים מהאמת
 מיניאות הקדוה יתר מופלא יותר מגענה ואין זה אשר זכרתי לה מעטן התענה
 יותר מגענה מהיות אלכסון המרוכב שיה לילשו לפי זה הרבה עד שאמר הימים
 כי המרוכב רב בלה נמינא סוף רבד כי לפי ההקדמה הראשונה יכטלו כל מופתי
 ההנחה ויחלק העני כהם שני חלקים הימים היה כטל לגמרי כפולות הכביל זה
 השתתפות כקוים וכשטחים והיות קוים מדוכיים וקוים בלה מדוכיים וכל מה שכלל
 אותה המאמר העשירי מאקלורם והדומה לזה והימים יהיו מופתיים בלה מוחלטים
 כאמר ערמה שחלוקה קו בטע הימים שאם היו מספר ענמי בלה וזגות לא יתכן
 חלוקה לפי הנחה ודע כי לפני שאמר ספר החכמות טרע יכ כי יתר ממאם וי
 החכמה כולם עשוי ענה מופתיים יצאו לפעל ואילו היה הרבה נמינא לא תתן
 מהם אפי אחת והיו בטלים היסם מינעני הגדה הימים וכטעו על לו ההקדמות
 וכינינא כהם כלו הימים ואשוב לבאר עטני שאר הקדמותם הטכיות
 ההקדמה הרביעית הוא אמרם כי המקרים נמצאים והם ענינים
 טפסים על ענין העצם ולא ימלט גשם מן הגשמים מאחר מהם וזאת ההקדמה
 אילו השפיק להם זה השיעור היתה הקדמה אמנותי מבוארת גלוה אין ספק כי לא
 שהם אמרו כי כל ענש איך לא יהיה לו מקרה החיים אי אפשר מבלתי היות לו מקרה
 המות כי כל שני הכסים לא ימלט המקבל מאחד משניהם אמרו וכן יהיו לו מראה
 יענש יתענה או נח וקצו או פירוד ואם היה בו מקרה החיים אי אפשר מבלתי
 סגסם אחרים מן המקרים כחכמת והשכלות או היעו או הכס או היכלת או הלאה

או ההשגה או אחר מהתקפה כיה רכר כל מה שימצא לאי אי אקשר מכל ענין או
מאחר מהתקבו
ההקדמה החמישית היא אמרם שהענין הפרדי
השלב עמידה מיצאותו במקרים ההם ולא ימלט מהם וכאור זאת ההקדמה וענינה
שהם יאמרו עליו הענינים הפרדים אשר יבואם השם כל ענינם פרדי מהם ככל הפרדים
לא ימלט מהם במראה והדיו והתעטע או העח אלא הכמות כי כל ענינם מהם אינו
ככל כמות כי הכמות איננה לא יקראוהו מקרה ולא ישפלו ענין המקרה כי ולפי
זאת ההקדמה יראו כי כל מקרים שימצאו בגשם מן הגשמים לא יאמר שמקרה
מהם מיוחד ככל הגשם ההוא אבל המקרה ההוא איננו נמצא בכל ענינם פרדי
מן הענינים אשר יחבר מהם הגשם ההוא והמשל בזה זאת החתמה מן השלב
אין הלוכו נמצא בכל מקרה אלא כל ענינם וענינם מעניני השלב הוא לכו ולזה
נמצא הלוכו במקובץ מהם וכן אמר בגשם המתעטע כל ענינם פרדי מעניניו הוא
מתעטע ולזה ותעטע בלו וכן החיים מיצאים איננם ככל חלק וחלק מעניני הגוף
החי וכן החוש כל ענינם פרדי שבכלל ההוא המוגש הוא מוגש איננם כי החיים
והרוש והשכל והחכמה איננם מקרים בשחרות והלוכו כמו שבאר מדעיתם 4
אמנם הנפש הם הם חולקין החוץ שבכריהם שהיא מקרה נמצא בגשם אחר
פרדי מכלל הענינים אשר הרב מהם האדם על ררך משל ונקרא הכלל ככל
נפש מעט היות הענינם הפרדי ההוא כי ומהם מי שאמר מורכבת מענינים פרדים
הענינים ההם הם כלא ספק כעל מקרה אחר התיחדו בו והיו פגש ואמר שה
ענינים ההם מערכים לעניני הגוף העל לא ימלטו מהיות ענינם נפש מקרה
אחר אמנם השכל רחוקים שהם כימי שהיא מקרה בענינם פרדי מן הכלל המשכל
וכמרע איננם כלכל הם הוא מקרה נמצא בכל ענינם וענינם מיוצמי הכלל היורש
או בענינם אחר לכו ויתחבו מיטע הדברים פרדים מוגשם וכאשר הוקשה עליהם
בהיותו מיוצמי המהות והאכנס חסם כעל מראה חוק וכשישחקו יסור
המראה ההוא שאנחנו כשנשחקו הפקדה הירוקה ביותר תשוב אכן לכו וזרה
ראיה שזה המקרה ישלב מיצאותו בכלל לא ככל חלק מיטע ויותר מצואר מזה
כי החלקים משיחתם מן הרי אינם חיים והיא ראיה שזה הענין ישלב מיצאותו
ככלל לא ככל חלק מיטע ואמ כפירוק הקושיא ההוא המקרה אין קיום לו ואמנם
יכרא המיר כמו שאבאר מדעתם בהקדמה אשר אחר זאת
ההקדמה הששית היא אמרם שהמקרה לא יעמוד שני זמנים ענין זאת ההקדמה
שהם חשבו שהשם ית יכרא הענינם וכרא כי אי זה מקרה שירצה יחד ככה אחר
ולא יתואר ית ביכולת על כרא ענינם מכלותו מקרה כי זה נמינו ואמתת המקרה
ועטט שלא ישאר ולא יתקום שני זמנים לימר שהי עתה וכשיכרא ה
מקרה ההוא יאמר ולא ישאר וכרא השם מקרה אחר ממינו יאמר גם כן

הוא

גם כן האחר ההוא וכבר שלישי כי יענין כן המיד כל אשר ירצה השם להעמיד
מין המקרה ההוא וכשירצה השם שיכרא מין מקרה אחר בענין ההוא יכרא ואם
ימנע מן הכריחה ולא יכרא מקרה יעדר הענין ההוא זה דעת קצתם והם הוויב
וזכו כריאת המקרים אשר יאמרו אותה אמנם קצת המענות והיא יאמרו כי קצת
המקרים ישאר מדה אחת וקצתם לא ישאר שני זמנים ואין להם כזה מדר וי
ישונו אלץ עד שיאמרו מין המקרה הפלי ישארו ומין המקרה הפלי לא ישאר
ואשר הביאם לזה הדעת הוא שלא יאמר שיש טבע נמינח כלל ושה הגשם
גורר טבעו שישונוהו מן המקרים כך וכך אבל כל שהשם ית כרא אלה המקרים
שהם כלתי אמינעות טבע ומכלתי רבר אחר וכשיאמר זה יתחייב אצלם כהכרח
שלא ישאר זה המקרה שאם תאמר יעמוד מדה ואחר כך יעדר ותחייב השאלה
מי זה רבר הערוץ והם האמר שהשם הערדיו כשיצטרף לזה יתכן זה לפי דעתם
כי הפועל לא יעשה ההעדר כי ההעדר אינו מחוסר פועל אבל כשיעמר הפועל
מין הפעולה יהיה העדר הפעולה היא וזה אמתי על צד אחר ומקט זה הכריח
אותם רצונם שלא יהיה שם טבע מחייב מיצויות דבר והעדרו שאמרו כבר יאמר
המקרים זה אחר זה וכשירצה השם לפי דעת קצתם שיעדיר בענין לא יכרא כן
מקרה יעדר אמנם קצתם אמר כי כשירצה השם להפסיד השולם יכרא מקרה
הכליון לא כעשה ויהיה הכליון ההוא כנגד מיצויות השולם ולפי זאת ההקדמה
אמרו שזה כנגד אשר יבטעוהו אחס כמחשבתו אין חטט התוכשם כלל ו
אבל השם חרט המראה ההוא כנגד כהתחכחו ליבט הארום אשר נחטט אצטט
שהצטט ההוא נכנס כנגד ואמרו שאין הענין כן ולא זו כלבר אמרו אבל אמרו
גם כן שהנהיג השם המנהג שלא יתחדש זה המראה השחור על דרך משל
אלא כהתחבר כנגד לאנרי איפניס ולא ישאר זה השחורות אשר כראו השם
אבל יאמר ולשעתו יכרא שחורות אחר והנהיג השם גם כן מנהג שלא יכרא
אחר סוד השחורות ההוא ארמימות או ירוקות אבל שחורות כמותו נחייב לפי זאת
ההנחה שכל הרברים אשר נרעם עתה אינם ירישתינו אשר ירעטם אהמל אבל
עברו המדטים הם ונבראו מדעים אחרים כמותם אמרו כן הוא כי המדע מקרה
והנעט גם כן יחייב מי שיאמינה מקרה שיכראו לכל כשל נפש מאה אלה נפש על
דרך משל ככל רגע כי הזמן אצלם כמו שירעת מחובר מעמות לא יחלקו ולפי וי
זאת ההקדמה אמרו שהארס כשיענין הקולמוס לא הארס העט כי זה הנעטע
אשר התחדש כקולמוס הוא מקרה כראו השם כקולמוס וכן הנעטת היר המעטע
לקולמוס כמחשבתו מקרה כראו כד המעטע ואמנם התבג השם המנהג שתחבר
הנעטת היר לתעטת הקולמוס לא שיש ליר מעטת כלל ולא סבה כהנעטת הקולמוס
כי אמרו שהמקרה לא יעבר לעצמו ובהסכמה מהם אמרו שזה כנגד הלכן אשר

כמחבר התחבר
לחיות

לפי האסטיס החיובי כי השמות
הקדומים האסטיס ל

השם בירת האסטיס ונעבד לא יעבר לזולתו ולא ימינא גשם שיש לו פועל כלל
ואמנם הפועל האחרון הוא השם והוא אשר חדש השמות כגוף הנגד כהתחברו
לאסטיס כי כן הנהיג המנהג יוסף רבר לא יאמר זה סבת כך כלל זה דעת המותם
ויקראתם אלו כספה ויגטו וידימם פעולות האדם הם חולקים בהם דעת רב
והמין השעריה הוד כי בהטע זה הקולמוס ברא השם ארבעה מקרים אין מקרה
מתבט סבה לאחר אכל הם מחוברים כמציאות לא זולת זה המקרה ה
ראשון רצטו להטע הקולמוס המקרה הטע יכלהו על הטעו המקרה ה
השלישי גוף התטעה האטעית רל תטעת היר והמקרה הרביעי תטעת
הקולמוס שהם חשבו שהאדם כשירינה רבר ויעשה כמחשבתו כבר נברא לו הדין
ונבראה לו היכולת לעשות מה שירינה ונברא לו הפועל שהוא לא עשה יכולת
הנבראת בו ואין מעשה לה בפועל אמנם המעשה אמרו שהוא יעשה יכולת
הנבראת בו וינה האשעריה אמרו שיש ליכולת הנבראת בפועל קצת מעשה בפועל
יש לה בו התלות אכל רובם גט זה הדעת והרצון הזה הנברא לפי דעת סול
והיכולת הנבראת וכן הפועל הנברא לפי דעת קצתם סולם מקרים אין מעמד
להם אמנם הכורח יכרא כזה הקולמוס נעטע אחר נעטע וכן תמיד כל עור יהיה
הקולמוס מתנעע וכשיטח לא יטח ער שיכרא לו גם כן מנוחה ולא יסור מכווח
בו מנוחה אחר מנוחה כל עור הקולמוס נח אם כן ככל עת מן הטעות השם רל
מן הזמנם הקדריס יכרא הכורח מקרה ככל אישי הנמצאות ממלאך וגלגל ו
זולתם כן תמיד ככל רגג ויאמרו שזאת היא ההחמנה האמתית כשהשם פועל
ומי שלא ידמין שכן יעשה השם הנה הכחיש היות השם פועל לפי דעתם וככמו
אלה הדמונות יאמר אינלי ואינל כל כן דעת אם כהתל כאעש התתלו בו עזרה
הוא גוף התל באמת
הקטעם בטעשים הם עננים נמיצאים כגוף טכפים על ענמיו והם מקדים נמיצ
נמיצאים גם כן והנה הם יכראו תמיד כל אשר יאבר רבר יכרא רבר וכיאור זה
שהם לא יראו כי המנוחה הוא התטעה ולא שהמות העדר החיים ולא העידון
העדר הראות ולא כל מה שרומה לזה מהעדר הקטעם אבל רין התטעה והמעחה
אינלס רין הקר והתל וכמו שהחם והקד שני מקדים נמיצאים כטע הנושאים הטעמים
החם והקד כן כל תעשה מקרה נברא כמתנעע והמעחה מקרה יבראהו השם
בנח ולא יעמר שני ומעט כמו שקדם בהקדמה אשר לפני זאת הנה זה הגשם
הנח אינלס כבר ברא השם המעחה ככל חלק מחלקיו וכל אשר תעדר מעחה
יכרא מעחה אחרת כל זמן שהרכב נח והוא ההיקש כעצמו אינלס כחכמה
וסכלות שהסכלות אינלס נמיצא והוא מקרה ולא יסוד סכלות יאבר וסכלות יכרא
תמיד כל עור שיתמיד הסכל סכל כרכר אחר והוא ההיקש כעצמו בחיים ובמות

העדר

לחם

הקטנים

ששניהם יצילם מקרים והם יאמרו כבאור שחייב יאכז וחיוב יכראו כל מי אשר
החי חי ויבארה השם מותו יבדא בו מקרה המות אחר טור מקרה החיוב אשר לא
יעמד שע ומעט זמנם זה כילו הם אומרים אותו כבאור ויחביב ככרח זאת התורה
שמקרה המות אשר יבארה השם הוא גם כן יעדר לשערו ויבדא השם מות אחר
ולולא זה לא היה מתמיד המות **אבל** כמו שיבדא חיים אחר חיים כן יבדא מות
אחר מות ואע המות ער מדוי יבדא השם מקרה המות כמות הכל ימי אשר יבארה
עומדת או כל מי אשר עמם מעצמו עומדים כי מקרה המות אשר יבארה השם
אמנם יבארה לפי העתים בכל עתם פרוי מן העצמים ההם ואנחנו נמצא שגם
מחייב אלמס מן השנים והוא ראיה שהשם לא העריך העצם ההוא אם כן הוודא
בידא בו במקרה המות כל האלמס האלה כל אשר העבד סר מות כרא מות וזה
דעת המונע וקצת המשתולה אומר כי קצת העדר העצם העצמיים אינם
עצמם נמצאים אבל יאמר שהלאות העדר היכולת והסבלות העדר החכמה ולא
ימשך זה ככל העדר ולא יאמר כי החשך העדר האור ולא שהמטעה העדר התענוג
אבל ישים זה מלו ההעדרים קצתם נמצאים וקצתם העדר טבע כפי הטוב לו כ
אמיתו כמו שעשו בעמידה המקרים קצתם יעמד זמן גדול וקצתם לא יעמד שיה
עמות כי כמות הכל להנח לא לטוב מינאות שיסכים טבע להשתט ואמיתו
ההקדמה השמינית היא אמרם שאין נמצא אלה עתם ומקדמה
ושהעצמות העצמיות גם כן מקרים ויבאור זאת ההקדמה כי הגשמים כולם אצלם
מחוברים מעצמם מהרמים כמו שבארנו בהקדמה הראשונה ואמנם התולדה
קצתם מקצתם במקרים לא רבר אחר ויהיה החיות אצלם והאטמות והתאגדות
והדבר כל לו מקרים כדמיות השחורות ותלוכן והמדידות והמתקנות עד שיהיה קצת
איש זה המין מאיש מין אחר כהפרט איש מאיש ממין אחר עד שגשמים השמיים
וגם גשם המלאכים וזה גשם כסא הסכור לפי מה שירומה וגשם או זה הולעת ש
הדינה מתולש הארץ או אי זה נמח שערית הכל עתם אחר ואמנם התולדות במקר
במקרים לא כוולת זה ועצמי הכל הם העצמים הנעדרים ההקדמה
התשיעית הוא אמרם שהמקרים לא ישאו קצתם את קצתם ולא יאמר אצלם שיה
המקרה עשא על מקרה אחר והאחר על העצם אבל המקרים כולם אמנם הם עשא
עשויים נשיאות ראשונות על העצם כשזה וברחם מות מפע עתה מתחייב שלא י
ימצא המקרה ההוא האחרון בעצם אלא אחר קדימת המקרה הראשון והם ימצאו
זה קדימת המקרים וידינו שימצאו אפשרות קצת המקרים כפי זה עצם שיזרמן י
מכלות שיחברו מקרה אחר לפי מה שיראו שהמקרים כלם הם אשר יחוו ומפצנ
אחרים גם כן כי תטעה אשר יעשא עליו העשוא צריך שיהיה קים המיד מדת זמן
אחת ואם המקרה לא יעמוד שע ומעט אצלם כל עת עתות אין יוכל לפי הדיבר

היסוד הזה שישא זולתו
 אשר יזכרה וזה הוא עמוד חכמת הכריב ושמו עננה הם יראו כי כל מה שהיה
 מדומה הוא עבר אינל השכל כמו שישב כרוך הארץ גלגל סובב וישב הגלגל כרוך
 הארץ ואפשר היות בכחיה השכל וכמו שיתטע כרוך האש ליצר נקדת המרכיב
 ויתטע כרוך הארץ ליצר המדקה ואין זה המקום יותר ראוי כיה הגעס יותר מן
 המקום האחר לפי ההעברה השכלית אומרו כל דבר מן הנמצאות הנראות היות
 דבר מהם יותר גדול ממה שהוא או יותר קטן או כחלוף מה שהוא נמצא עליו מהכונה
 ומקום כמו שיהיה איש אדם כשיעור ההר הגדול בעל ראשיו רבים ירח באייר או
 שימצא קול כשיעור כנה וכנה כשיעור פיל כל זה אמרו שהוא עובר אצל השכל ועל
 זה יצר מן ההעברה ימשך העולם כולו ואין זה דבר שיטחווה מזה המין אמרו כי
 הוא ראוי שיהיה כך ואפשר שיהיה כך ואין הענין הפל כך יותר ראוי מהיותו כך
 מבלתי הכנה לשווי המציאות למה שיטחווה אמרו כי זה הנמצא אשר לו טוחות
 ידועות ושעורים מסוימים ועננים מחויבים שלא ישתנו ולא יתחלפו אמנם היותם
 כך כפי המשך המנהג כלו כמו שמונה המלך שלא יעבור בשוקי המדינה כי אם
 דוכב ולא נראה מעולם אלא כן ולא ימנע אינל השכל שילך הגלי כמדוינה אבל זה
 אפשר בלא ספק ושכר היותו כן אמרו שהיות הארץ מתטענת לנקדת המרכיב והאש
 למעלה או היות האש מחממת והמים מקררים הוא משיבת מנהג ולא ימנע משכל
 שישתנה זה המנהג ויקר האש ויתטע אל התחתית והיא אש וכן יחמו המים ויווי
 ויתטע למעלה והם מים ועל זה נבנה הענין כולו והם עם זה מסכמים שהתקבץ
 שני ההכנס כטשח אחר ובעתה אחר שקר ולא יתכן ולא יעבדו השכל וכן יאמרו
 גב כן כי היות ענין אין מקרה בו כאלו או מקרה לא כטשח כרכרי קינתם נמנע ולא
 יעבדו השכל וכן יאמרו שהתקף הענין מקרה או התקף המקרה ענין לא יתכן
 ולא הכנס געס כגשם יתכן אבל יודו עליו נמנעת מן השכל אבל היות כל מה שמונ'
 שמינה מן הנמנעת בלתי מיניור כשיב פנים והיות מה שקרהוהו אפשר מיניור
 הוא מאמר אמתי אלא שהסלוסוכים אומרים שזה אשר קראתם אותו נמנע להיות
 בלתי מדומה ואשר קראתם אותו אפשר להיות מדומה וזה היות האפשר אינל
 הוא האפשר כדמיון לא אינל השכל הנה אקב כזאת ההקרמה תבטע הראוי והאפשר
 והשקר פנב כדמיון לא כשכל ופעם כהתחלת הרעת המשיקה כמו טובה אכונצר
 כוכחו הענין אשר יקראוהו המרכרים שכל הנה כבר התבאר כי המדומה אינל
 הוא אפשר יסכים עמו המציאות או לא יסכים עמו וכל מה שלא ידמה הוא הנמנע
 וזאת ההקרמה לא ותאמת אלא כתשע אשר קדם זכרם וכעבורה בלא ספק היה
 צורך להקדימם וכאור זה כפי מה שאבאר לך ואגלה לך מותנות לו העננים על
 דרך מחלוקת נפלה בין המרכר והמלוסוקה אמר המרכר למלוסוקה למורה

נב
 החיוב
 הסכמה

נב
 החיוב

מציאנו גשם הכרוך הוה בתכלית הקיץ והחורף והוא שחור וגשם החמאה הוה
בתכלית החכות והוא לבן עשהו הפילוסוף בשומר כי כל גשם טבעי יש לו שני
מינס מן המקרים מקרים ישיגוהו מיצר החמר שלו כמו שיביא האדם ויחלה
(מקרים ישיגוהו מיצר צורהו כהמה האדם ויחזקו ויחמרי הגשמים המורכבים
הרכבת אחרות חלוקים מאד כפי הצורות המיוחדות לחמרים עד שהיה ענין
הכרוך בחלוקה עינם החמאה ומשך אחרים מן המקרים החלוקים מה שהאחרון
החורף כוה והרוך כוה שהם מקרים נמשכים אחר חלוקה צורתם והשחורות והלבן
שהם מקרים נמשכים אחר חלוקה צורתם והשחורות והלבן שהם מקרים נמשכים
אחר חלוקה החומר שלהם **ו** ופטר המרכיב זאת התשובה מלה **ו**
הקדמות ההם אשר לו כפי מה שאספר וזה שהוא אומר אין צורה נמצאת כולל
כמו שתחשוב מקימת לעצם עד שתשים עצמים חלוקים אבל הכל מקרים כמו ש
כארנו מימאמרם בהקדמה השמינית ואחר כן הוא אומר אין חלוקה בין עצם הכרוך
ועצם החמאה והכל מחובר מעצמים נפרדים דומים כמו שבארנו מרעותם בהקדמ
הראשונה אשר יתחייב ממנה בהכרח ההקדמה הטובה והשלישית כמו שבארנו
וכן ההקדמה השתים עשרה צריך אליה לקיים העצם הפריד וכן לא יתכן אצל ה
מרכיב שיהיו קצת מקרים מיוחדים זה העינים עד שיהיה בו מציאות מוכן לקבל מקרים
שונים כי לא ישא אצלו מקרה מקרה כמו שבארנו בהקדמה התשיעית ואין למקרה
קיום סמו שהתכאר בהקדמה הששית וכשיתחמת למרכיב כל מה שדינה לפי
הקדמותו ועל כיון מזה שעצמי החמאה והכרוך עצמים אחרים דומים ויחס כל
עצם מהם אל כל מקרה יחס אחר ואין זה העצם יותר ראוי כוה המקרה מזה וכמו
שזה העצם הפריד אינו יותר ראוי להתגועע ממנה שהוא ראוי לגוה כן אין עצם
מהם יותר ראוי לקבל מקרה החיים או מקרה השכל או מקרה החוש מעצם
אחר ורובו העצמים ומיעוטם לא יוסף כוה רב מפע שהמקרה אמינם מיוחדו
ככל עצם ועצם מהם כמו שבארנו מימאמרם בהקדמה החמישית יתחייב לפי דל
ההקדמות מולם שאין האדם יותר ראוי להשכיל מן העטלה ויתחייב מה שאמחרון
מן ההעברה בזה ההקדמה ומפע זאת ההקדמה היה ההשתדלות כל מפע שהוא
החזק שבכרכים כקיום כל מה שירצו לקימו כמו שיתבאר הערה רע אחר
האיש המעין כוה המאמר שאם ירעת העבש וכחיתה ותחמת כל רב על אמתה
מיצחוה העה תרע כי הרמיון נמצא לרב כח אמנם בעל היוס השלמים כולם הוה
אשר להם לב מיצחות הרמיון להם מבוואר ושהאדם לא הוכלל ברמיון ואין
פעל הרמיון פעל השכל אבל הפכו וזה כי השכל יפרק המורכבות ויבטל חלוקתם
ופשיטתם ויחדם באמתתם וכסותם וישג מן הרבך האחר עצמם רבים מאד ו
שכינתם הפרע אצל השכל בהפרש שני אישים מבע אדם אצל הרמיון במימאות

עצם

חמס מאות

ובשכל יבדל הענין הכללי מן הענין האישי ולא יהאמות מופת מן המופתים אלא כ'
 ככללי ובשכל יורע השגות העצמי מן המקרי ואין הרמיון פועל דבר מאלו הפעולות
 שהרמיון לא ישיג אלא האישי המורכב ככללו לפי מה שהשיגוהו החושים או ירכיב
 הדברים המפוזרים כמיציאות וירכיב קצתם על קצתם והכל גשם או כח מכחור.
 גשם כמו שירמה המרמה איש אדם וראשו ראש פוס ולו כנפים וכיוצא בזה וזהו
 הנקרא הדרי והשקר שלא ישוה לו נמיצא כלל ולא יוכל הרמיון בשום פעם להמלט
 בהשגתו מן החמר ואפי' הפשיט יורה אחת בתכלית ההפשט ולכן אין בחינת
 כרמיון יושמע מה שהועילונו החכמות הלמודיות ומה טוב מה שלקחט מהם מן
 ההקדמות רע כי יש דברים ששייחשג האדם כרמיון לא יצירם כלל אבל ימינא ד'
 המנע רמיונם בהמנע התקבץ שט ההפכים ואחר כן התאמת במופת מיציאות
 הרכב ההוא הנמנע לרמותו והויציאות המיציאות וזה שאם תרמת כדור גדול
 או זה שיעור שהרית ואפי' רמית אותו כשיעור גדול המקרה ואחר כן תרמה בו
 קוטר יעבור על נקרת מרכזו ואחר כן תרמה שט אנשים עומדים על שט קצוות
 הקוטר עד שיהיה תחת רגליהם על ישרון הקוטר וישוב הקוטר והרגלים כן אחד
 ישר לא ימלט מהיות הקוטר נכחי לאופק או בלתי נכחי ואם היה נכחי יפול שט'
 שטתם יחד ואם היה בלתי נכחי יפול האחר מהם והוא התחתון יעמוד האחר כן
 ישיג הרמיון וכבר התבאר במופת שהארץ כדורית ושמות מיזשבה על שתי
 קצוות הקוטר וכל איש משוכני שתי הקצוות ראשו אל השמים ורגליו ליעד האחר
 שהוא כראש הקוטר האחר ואי אפשר נפילת אחד מהם ולא יציר מפת שאין אחר
 מהם אחר למעלה ואחר למטה אבל כל אחד משניהם למעלה ולמטה בהשקף
 אל האחר וכן התבאר במופת כמיאמר השט מספר החרוטים יציאת שט קוים י'
 יהיה ביניהם בתחלת יציאתם רוחק אחד וכל אשר ירוחקו יחסר הרוחק ההוא ויק'
 ויקרב אחר מהם אל האחר ולא יתכן הפגשם לעולם ואפי' יוצאו לבלתי תכלית י'
 ואיפת שכל אשר ירחקו יתקרבו וזה לא יתכן שירומת ולא שיפול ברשת הרמיון כ'
 כלל ושט הקוים ההם האחר מהם ישר והאחר מיעוקם כמו שהתבאר שם והנה
 כבר התבאר מיציאת מה שלא ירומת ולא ישיגו הרמיון אבל הוא נמנע אינלו וכן
 התבאר במופת המנע מה שיחייבהו הרמיון והוא היות השם ית גשם או כח כגשם
 שאין נמיצא אינל הרמיון אלא גשם או דבר כגשם הנה כבר התבאר שיש כמיצא
 דבר אחר בו יבחן הראוי והשכר והנמנע ואיט הרמיון ומה טוב זה העיון ומרה
 גדולה תועלתו למי שירצה שינצל מזה החשך רל ללמוד מן הרמיון ולא תחשוב
 שהמורכבים לא ישערו בדבר מזה אבל ישערו כן קצת משער וירעוהו ויקראו
 מה שירומת והוא נמנע כמו היות השם גשם עלה על רוח לא רמיון והרכה י'
 פעמים יבארו שהעולות על רוח כוזבות ולזה הצרכו לתשע הקדמות אשר זכרנו

עד שאמרו בהם זאת ההקדמה הששירית והיא העברת מה שרצו העברתו מן ה
 מרומים מפני הרמות הענמיים והשתות המקדים כמקדמות כמו שבארנו וההבנות
 אלה תמשין וראה שהנה יצא דרך עמוק מאד וזה שילו קצת יצרים יאמר איש שהן
 יצורים שכלים ואחר יאמר שהם יצורים דמיוניים ונראה שיאמר שנמצא דבר אחר ויבאר
 לו המושכלות מן המרומות ואם יאמר הפילוסוף שהמציאות ערי כמו שיאמר
 וכן אכחן הראוי והעובר והנמצע יאמר לו בשל הדבר ויבנה הוא המחלוקת ויבנה הנמצא
 ואמר אני שנעשה כדמיון לא שהתייבב וכשתעשה ביה ההוא היה איפשר שנעשה כחלק
 אלא אם יצדק היינו השכלי שאי אפשר בחלוטו כמו שהחשוב ושעשה העברה היה
 אינלו יעלה בן דברים הטמעים כמקדמות מזה המאמר ואינו ענין יותר ארס לרחוקו
 כלו כהאוס כרגע קטן ההקדמה האחרת עשרה הוא אמרם שמיא
 שמיציאות מה שאין תכלית הוא שקד על כל ענין וכיארנו כי כבר התבאר המונע
 מיציאות גשם אחר אין תכלית לו או מיציאות גשמים אין תכלית למספרם ואעפ
 שכל אחד מהם גשמו כעל תכלית וכתנאי שיהיו לו שאין להם תכלית נמצאים
 חדר בזמן וכן מיציאות עלות אין להם תכלית כל שיהיה חבר שלה לענין אחר ולדבר
 ההוא שלה אחרת ולעלה שלה וכן אל לא תכלית ער שיהיו ממוסם אין להם תכלית
 נמצאים כפעל יהיו גשמים או נכדלים אלא שיקצתם שלה לקצתם וזהו הסוד ה
 עכש הענמי אשר התבאר כמוסת המונע מה שאין תכלית כי אמנם מיציאות מה
 שאין תכלית לו ככח או כמקרה מיטט מה שכבר התבאר מיציאותו במוסת כמו יו
 שהתבאר מוסת החלק הגשם אל לא תכלית ככח והחלק הזמן אל לא תכלית יו
 ומטט מה שבו מקום שיון והוא מיציאות מה שאין תכלית לו כמקרה והוא שיהיה
 דבר אחר העדר דבר אחר והאחד ההוא אחר העדר שלישי וכן אל לא תכלית
 ובה הוא השיון העמיק מאד ומי שיתבאר שכבר במוסת קדמות השולם יאמר
 כי הזמן בלתי בלה ולא יתייבב לו מזה שקד להיות הזמן כל מה שיגע ממנו חלק
 יעדר לבש חלק אחר וכן בא המקדים זה אחר זה אינלו על החמר אל לא תכלית
 ולא יתייבב לו שקד להיותם בלתי נמצאים כולם יחד אבל כבא זה אחר בוד זה
 וזה מה שלא בא מוסת על המנע אמנם המהדים אין הפרש אצלם כן שהאמר
 שגשם אחר נמצא אין תכלית לו או האמר שהגשם והזמן יקבל החלוקה אל
 לא תכלית ואין הפרש אצלם כן מיציאות הכרים אין תכלית למספרם מסודרים יחד
 כאילו האמר איש האדם הנמצאים עתה או אמר שדברים הגשם כמיציאות
 אין למספרם תכלית ואעפ שגשגרו ראשון ראשון כאילו אמרת דאובן כן יקרב
 ויערב כן ייחך וייחך כן אכרתם כן אל לא תכלית זה גם כן אינלו שקד כראשון
 ולו הארבעה חלקים מה שאין תכלית לו הם אצלם שיש וזה חלק האחרון יו
 קצתם ישתדל לאמרו דל לכא המנע כדרך אכארהו לך כזה המאמר ויקצתם

שקד

כבא זה אחר סורה ויבאר
 אעפ יקרא מה שאין נעלם
 לו במקרה

אומרים שזה מושכל בעצמו וידוע מתחלה מחשבה ואין צורך עליו מופת ואם היה מן
השקר המבואר שיהיו דברים אין תכלית להם על צד כד האחר אחר סוד האחר ואע"פ
שהנמצא מהם עתה ככל התכלית הנה יהיה שקד קדמות העולם מתחלה מחשבה ולא
יצטרך אל הקדמה אחרת כלל ואין זה מקום החקירה על זה הענין

ההקדמות השניות עשרה אמרם שהחושבים לא יתע האמת המיוז זה כי ה
מדברים שהיו השגת החושים משע פנים אחר מהם שהם אמרו כי הדבר המושג
ממוחשיותם יבצר מהם אם לרקות גשם המושג כמו שיוכזר בעצם הפרוי ומה ש
יחויב מיט כמו שבארנו ואם לרחקם מן המשיג להם כמו שלא יראה האדם ולא
ישמע ולא יריח על רחוק מליס רבים וכמו שלא תשג תטעת השמים והצד השע
אמרו שהם יחטאו במושגיהם כמו שיראה האדם הדבר הגדול קטן כשירחק מיט
יראה הקטן גדול כשיהיה במים ויראה המעקס ישר כשיהיה קצתו במים וקצתו
חוץ למים וכן בעל ירחון יראה הדברים ירוקים ואשר שוקה לשוט מרה אדומה
יעצם הדברים המתקיים מרים ויטע דברים רבים מזה הסת ואמרו שמתע זה אין
לבעיח בהם שילקחו התחלה מופת ולא תשוב שהמדברים הנכסמו על זאת ה
הקדמה לבעיה כמו שישבו רוב לו האחרונים כי השתדלות קדמותם לקיב
החלק אין צורך לו אכל כל מה שהקדמותו ממאמדם הנרחי וכשתספד הקדמות
אחר מהם הנטל הכונה טולה ואמנם זאת ההקדמה האחרונה היא הנרחייה
מאד שאנחנו כשנשג בחושינו עננים סותרים מה שהנחנוהו יאמרו אז אין י
להשגח בחושים אחר שנתבאר במופת הענין אשר חשכו כי עך השכל הנורה
עלן כאמרם בתענה המדפדה שנכנסו בהוכה מטעות וכדלמשיץ הנכב בערת
הסכוכ וכאמרם שילוכן זה הבגר עגור עתה וזה לוכן אחר ואל דברים חלוקה ה
נראה ירדבים רבים יחויבו ממיציאות הרקות כולם יכויבם החוש ויהיה מעגרה
זה כילו שזה שזה רבר יבצר מן החוש כמה שאיפשר שיעט כן כן וכדברים יענה
בהם שזה טעות מכלל עניות החוש וכבר ידעת שאלו כלם העה קדמויות היו מן
מהתארים בהם הסופטאעט ואומרים שהם אמרום תחלה כמו שזכר גאליטס י
ככתבו בכחיות הטבעיות על אותם אשר היו מכזבים החוש יספר דברים ככר
ידעתם ויאחר הקדמי לו ההקדמות אהחיל לבאר דרכיהם בלו החיבוע בקשות

פרק י"ד זה הפרק אכלול לך כי ספור ראיות המדברים על היות העולם
מחורש ולא הבקש מיט לבקרים בלשונותם ולא באריותם
אכל אגר לך מנת כל אחר מהם ורדך הנראותיו לקים חרוש העולם או לפנל קד
קדמותו ואשקך על ההקדמות אשר עגור בהם ככל הדרך התיא בקציה ואברה
כשהקרא ספריהם הארוכים וחסוריהם הירושע לא המציא כלא ענין ענה על מה

שתביטנו מדברי אלה בהביאט ראיה על זה הענין אלא שאותה תמימה הכריס
יותר רחבים ולשוניות נחים וימים ואמנם ואולי אונט כשיריד ונשקלו במלוינו
ונבחר להם צחות רברים ואולי נאמרו בלשון סתום וכן בזה להבהיל השומע וזו
ולתכחיד המתבונן ותמימה בחבוריהם גם כן מספר עצמם וקטיות ותרוצים לפי מה
מחשבתם ועמד כנגד מי שחלק עליהם הרבה מאד

הדרך
הראשון חשבו קצתם שבמחדש האחר יש ראיה שהעולם מחורש כאילו האמור
שראיכן שהיה עתה ורע ואחר כך נעלה ענין אחר ענין ער שהגיע אל שלמותו
כין השקד הוא אשר שנה ענימו והענין מענין אל ענין אבל יש לו משנה חוץ
ממנו הנה כבר התבאר ירכו אל עושה תקן בענין והענין מענין אל ענין וכן
ההיקש כאילו התמור הזה וזולתו ואמר שכן ההיקש בעולם כאלו הנה אתה
רוצה שזה יאמין שאי זה דין שימינא לגשם אחר יתחייב שירדנו בו על כל גשם
דרך שני אמרו גם כן שבמחדש איש מן האנשים הטלרני

יתבאר המופת שהעולם טלו מחורש ובאור זה שראויקן לא היה ואחר כן היה
ואם אי איתפחד היותו אלא מיעקב אביו הנה אביו גם כן מחדש ואם אי איתפחד
היות אביו אלא מייחקה וקנו הנה ייחקה גם כן מחורש והנה ילך זה אל לא תכלית
וכבר הענין שמיציאות מה שאין לו תכלית על הדרך הזה הוא שקד כמו שבארנו
באחת עשרה מהדקמותיהם וכן לו הגעת על דרך משל לאיש ראשון אין אב
לו והוא יתחייב השאלה ממה נהיה אדם זה והאמור על דרך משל מן הענין
וראוי שיטאל והענין ההוא ממה זה עתהו ויענה על דרך משל מן המים י
וישאל והמים ההם ממה זה עתהו ואמרו שעל כדרך ילך זה אל לא תכלית
והוא שקד אז תגיע בסוף למציאות דבר אחר ההעדר הגמור וזה הוא האמירה
ואילו תפקד השאלה ואמרו שזה מופת של שהעולם נמינא אחר ההעדר הגמור
המוחלט

דרך שלישי אמנו ענימי העולם לא ימלטו כשינו
פעם מהייתם מקובצים או מפורדים ושיקבינו מהם ענימים פעם ויפרדו פעם
אחרת ומבואר נגלה הוא שלפי בחינת ענימים אין ראוי להם קבוצ לכד או פרו
לכד שאילו היה ענימים וטבעם גזר שיהיו נפרדים לכד לא יתקבצו לעולם וכן
אם היה ענימים ואמתם גזר שיהיו מקבצים לכד לא התפרדו לעולם ואם
אין הפרד יותר ראוי בהם מן הקבוצ ולא הקבוצ יותר ראוי מן הפרד והיה אם
כן היות קצתם מהקבצים וקצתם מהפרדים וקצתם ישלנו עליהם הענינים פעם
יתקבצו ופעם יפרדו היא ראיה על היותם ולא אילו הענימים ירכיבו למי שיקבצו
המתקבצ מהם ולמי שיפריד המתפרד מהם ואמרו שזאת ראיה על היות ה
עולם מחורש והנה כבר התבאר לך שבעל זה הדרך ענין בתקדמת הראשונה
מהדקמותיו וכל המתחייב מימנה

דרך רביעי אמרו כל ה

העולם כולו מורכב ממצע ומקרה ולא ימלט עינם מן העצמים ממקרה או מ
 מקרים והמקרים כלם מחדשים יתחייב שיהיה העצם הנטעם להם מחדש כי כל
 מיחד למחדשים ולא ימלט מהם הוא מחדש אם כן העולם כולו מחדש ואם
 יאמר אומר מולי העצם בלתי מחדש והמקרים הם המתחדשים הכאים עליו זה
 אחר סור זה אל לא תכלית אמרו העת יתחייב שיהיו מחדשים אין תכלית להם
 וזה כבר שמוהו ערך וזה הדרך הוא לחזק שכדרכם והטוב שבהם אצלם עד ש
 רבים חשבוהו מופת וכבר קבלו בזה הדרך הקדמות יצטרכו אל מה שאינו נעלם
 מבטלי העיון האחת מהם שמה שאין לו תכלית על יד כה האחד אחר סור ו
 האחר עקר והשנית שכל מקרה מחדש ובעל דעת האומר בקדמות העולם
 יכחיטו במקרה מן המקרים והוא התנועה הסבובית שארסטו יחשוב שהתנועה
 הסבובית בלתי הווה ולא נפסדה ואין הועלה לו בקים חדש שאר המקרים אשר
 בעל דעתו לא יכחיטו בחדושים ויאמר שהם כאים זה אחר סור זה על בלתי י
 מחדש ככבוב וכן יאמר בזה המקרה לכו והוא התנועה הסבובית ול תענת ה
 גלגל שאינה מימן מקרה מן המקרים המחודשים העת המקרה הוא לכו ערך
 שיחקק עליו ויבאר חדשו וההקדמה השלישית אשר קבלה בעל זה הדרך ו
 היא שאין נמצא מוחש בלתי העצם והמקרה לו העצם ההוא הקדמי ומה ש
 האמינו ממקרו ואמנם אם היה הגשם מורכב מחמר ויורה כפי מה שבאר ב
 מופת בעל דעתו יצדק שיתבאר במופת היות החמר הראשון והיורה הראשונה
 הוים נפסדם ואז יתבאר מופת חרוש העולם
 ויהי דרך ההיחוד זאת הדרך יבחרו מאד ועצמה שב למה שבארהי לך ו
 כהקדמם העשירית וזה שהוא יקץ כמחשבתו אל העולם בעצמו או לאי זה חלק שירצה
 מחלקיו ויאמר זה שכר שיהיה מה שהוא עליו מן התאר והשיעור וכלו המקרים ה
 נמצאים בו ובה הזמן והמקום אשר נמצא בו ושכר שיהיה בו יותר גדול או יותר קטן
 או בחלוקה זה התאר או במקום כך או ימצא קורט זמן מיציאותו או אחריו או בזולת
 זה המקום אם כי התחרו בתנועה אחת או בשעור או במקום או במקרה מן ה
 מקרים ובזמן מיוחד עם העברת חלוקת טולס הוא ראיה של מיחר בוחר דעת אחר
 משעל לו העברים אם כן צורך העולם בעצמו או אי זה חלק מחלקיו למיחר ו
 ראיה על היותו מחדש שאין הפרש בין אמרן מיחר או פועל או כורא או מציאו
 או מחדש או מבין הכל ירעה כי עשן אחר ויעשו לדרך הזרה סעפים רבים מאד
 כוללים ומיוחדים עד שיאמרו אין היות הארץ תחת המים יותר ראוי מהיותה על
 המים ומי יחר לה המקום ואין היות השמש אגב נעלה יותר ראוי מהיותה מר
 מרבעת או משלשלת שיחס התארים לגשמים בעלי התארים יחס אחד אם כן
 מי יחר השמש בזה התאר יכן יבחנו פרטי העולם כולו עד שהם כשיראו פרחים

ולמה היה חסד זה המרעע אזה
 מרעה לו וזה המרעע כלפי הנה
 ולעצמם ויקץ

מל

הלוקים המראה יתלאו ותחזיק אינכם זאת הראיה ואמרו הנה זאת הארץ ארץ א
אחת ימים אחרים למת היה זה הפך ידוך וזה ארום אין זה אלא כמיחד ותמיחד
ההוא הוא הלוה אכ כן השלם כולו יציד למי שייחרתו כלי וכל רלך מחלקיו באחד מן
הפרטים וזה כלי החיוב כדבולת ההקדמה העשירית מיצרה אל היות קצת מי שישמש
הקמות העולם לא יחלה עליה בהתחדות כמו שאבאר וסוף הכר זה איננו תענ
שברכוס ילו כן דעת השמיטה
דך עשוי חשב אחד מן האחרים
שהוא מיצא דך טובת מאד יותר טובת מכל דך שקדמה והיא הכרעת המיציאות
על התעדר אמר העולם אפשר המיציאות אינן כל אדם שאילו היה מחויב המיצי
המיציאות היה הוא האלה ואנרנו אמנם נרבר עם מי שיקים מיציאות האלוה
ויאמר כדמויות העולם והאפשר הוא שאפשר שימיצרו ואפשר שלא ימיצרו ואין
המיציאות יותר ראוי כן מן התעדר אם כן היות זה האפשר המיציאות נמיצא עבר
השמות רין מיציאותו והעדרו הוא האות של מכריע הכריע מיציאותו על העדרו
וזה דך מפסק מאד והוא סוף מסעני ההתיחדות הקורם אלא שהחלק מלת
מיחד במכריע והחלק עעט במיציאות המיציאות נעמו והנענו או טעה
בענין מדמר האומר השולם אפשר המיציאות כן בשל ריעט המאמין קרמות
השולם יכול שפכאפשר באמרו השולם אפשר המיציאות על בלתי הענין אשר
יכולו עליו המחבר כמו שנבאר ועד שמאמרו שהשולם ירד למכריע ובריע
מיציאותו על העדרו מקום ספק גדול מאד כי התכרעה וההתיחדות אמנם יהיו
לנמיצא אחד מקבל כל אחר משני ההפכים או כל אחר משני המתחלפים כמי
כשות ויאמר אחר שמיציאותו בענין התלוי ולא נמיצאו בענין התלוי האחר
היא ראיה על פועל מפין באיל אמרת שזה הנחשת אינו בקבול יצרת המיחס א
יותר ראוי מאשר הוא בקבול יצרת המערה וכאשר מיציאותו מערת מיחס ורעט
בהכרח שמיחד ומכין כין אחר משני לו העברים שכבר הכבאר שהנחשת נמי
נמיצא ושני העברים המיחסים לו נעדרים ממע קודם הכרעת המכריע אמנם
הדבר הנמיצא הנחלק עליו אם מיציאותו כן לא כרה ולא הכור או נמיצא אחר
העדר לא יצור כן בשום פעם זה הענין ולא יאמר מי הכריע מיציאותו על
העדרו אלא אחר ההודאה בשהוא נמיצא אחד התעדר זה הוא הענין הנחלק
עליו ואם נח מיציאותו והעדרו מחשבי כבר שבט להקדמה העשירית בענינת
והיא התבוננת הרמוזות והמחשבות לא התבוננת הנמיציאות והמושכות כ
הפעל דין אשר יאמין קרמות העולם יראה שקדמותו העדרו כרמותו כל נמיצ
שיפיל ברמיון ואין הכוונה לכתור מאמריהם ואמנם בארתי לך שזה הדרך
אשר חשבו שהיא דרך וזולת מה שקדם איט אמת אבל ריעה רין מה שלפניה
מישכ זאת התערה הידועה דך שמיצא אמר גם כן אחד מן

סחיו

החדשים שמו יקום חדוש העולם במה שיאמרו אותו המלוכוסים מהתאר נמשך
אמר אם היה העולם קדמון יהיו האנשים אשר מהו כמה שלא סר אין הכלה ל
מספרם והם נמיציות יחד וזה ממה שנתבאר במופת כמזל כלא ספק כל מיציות
מטוים אין הכלה למספרה יחד וזה דרך נלא שהוא באר הכר הנעלם כמה שהוא
יותר רב עליו ממנו ומה יאמר באמת המשל המפורסם אצל הנרבים שבה
עבדא ערף כאלו זה כבר התבאר אצל השאר הנפשות וידע על אי זו דרך ישא
ישארו ומה הוא הדבר הנשאר עד שיביא ממנו ראיה אמנם אם היה פונה י
לחוב הספק לבעל היט המאמין קדמות השלם עם האמיט השאר הנפשות היה
זה מוחיב אם היה בעל דין מודה למשיב הספק היה מה שיודמהו מרדכו כהש
בהשאר הנפשות אמנם הנה אחרוני המלכותים היתרו זה הספק בשאמרו ה
נפשות הנשארות אינם גשמים שהיה להם מקום והנחה שימנע במיציותם האין
הכלה ואשר הערה כי לו העניט הנבדלים כל שאינם גשמיים ולא כח בגשם
אכל הם שכלם לא יעיר בהם רכיו כלל ולא בטום עטן אלא אם יהי קדמם סבת
מיציות קדמם וכל ההרש כתיית זה עלה וזה עלול ואין הדבר הנשאר מראוב
עלה ולא עלול לנשא משמשן ולזה והיה הכל אחר במספר כמו שבאר אכוסר
אכן לראוי הוא ימי שחלף לדבר כל העמידות סוף דבר לא מיציות כל
ענינם הנעלמים אשר הקדמה הרשה מיצויים ילקחו הקדמות לכאן הכס על
ענינם אחרים ורוב כי כל מי שישתדל להיט חרוש העולם או לבעל קדמותו כל
הדרכים הדכיים אי אפשר לו מכלה העזרו באחת משהי הקדמות הלו או
שהיה והיא הקדמה הנפשות כל התעברה המחשבות עד שיקום המיחד או
הקדמות האחת עשה והיא לעיט שקר מה שאין הכלה לו על יד בא זה אחר
סוד זה וזאת ההקדמה יאמרה כעט אם נשיכין בעל הראיה אל אחד המיננס
אשר אושיהם הויט נכסדים וישים מגמה ויננה אל זמן עבר ויתרוב לפי אמונה
הקדמות כי כל איש מן המין ההוא מן הזמן תכלט אל מה שלקמו מקדם אין הכלה
להם וכן כל איש מזה המין בעצמו מאחר אותו הזמן המונח באלה שנה על דרך
משל וכל מה שלקמו מקדם אין הכלה להם וזה הכלל האחרון יותר מן הכלל ה
ראשון במספר הטורים באלה שנה ההם ויחיבו במחשבתם בואת הכאינה שיהיה
מה שאין הכלה יותר ממה שאין הכלה וכיוצא בזה בסוכי הגלגל גם כן יחיבו
סמנה במחשבתם שפסוכים אין תכלית לראש יותר מסוכים אין תכלית להם
יהם מהישין גם כן כי כסוכי גלגל אחד וסוכי גלגל אחר וזה מאחר מיטן וכל
אחד מהם אין תכלית לו וכן ועשו ככל מקרה מן המקדים המתחשים שהם מיטן
אויטיהם העדרים ורמו כאלו הם נמיציות וכאלו הם רכבים שיש להם התלה
מכונות ואחר כי יוכיפי על הנחטב ההוא אי יחכו מיטן וכל לו ענינם מחשבות

הנה נמצאו אסן נסוח אין נכח
לנסוח יתם

לא נמצאים וכבר הכה אכזר אל פראי של קדקד זאת ההקדמה וגלה סקומור
הספק ככל פטויה כמו שתמצאו בו מאד גלה עם ההתבוננות המופשט מן
התאוה בספקו הירוע בנמצאות המשתנות לו הם אמהות רכי המדברים וזו
בקים חרוש העולם וכאשר התקים אצלם כאלה הראיות שהעולם מחורש וי
יתחב כהכרח שיש לו פועל חרשו ככונה וריטן ובחירה וואחר כן באר שהווד
אחד יבארהו לך כזה הספק

פרק ע"ה

אע אכזר לך גם כן כזה הספק מופתי היחוד לפי רעה ה
מדברים אמרו שזה אשר הורה המצאות על היותו פועל

ומצאו הוא אחר ויאהיה דרכיהם בקים האחרות שהן דרכים דרך ההמ
ההמנעות בדרך ההשתנות והדרך הראשון והוא דרך ההמנע

היה אשר יבחרהו המונס וענט כ הוא אומר שאילו היו לשרש שני אלוהות
היה מתחב שיהיה העצם אשר לא ימלט מאחד משני ההפכים אם עו

משניהם יחד וזה שקר או יתקבצו שני ההפכים יחד בזמן אחד ונטיא אחר
וזה גם כן שקר והמשל ט שהעצם או העצמים אשר ירצה זה עתה שיחממם

ירצה זה שיקררם ויתחב מזה שלא יתחמו ולא יתקררו להמנע שתי הפעולות
וזה שקר כי כל גשם מקבל לאחד משני ההפכים או יהיה זה הגשם חם קר

יחד וכן כשירצה אחד מהם שיטע זה הגשם יתכן שיירצה האחר להטחו
יתחב שלא יטע ולא יטח או יהיה נע עח יחד וזה המין מן הראיה נבנה על

שאלת העצם הקדרי אשר הוא ראש הקדמוניותם ועל הקדמות כדאית ה
מקרים ועל הקדמות היות העדרי הקטנס ענטס נמינאים נריכים לפועל של

יאמר הזוכר שהחמיר התחתון אשר עליו יבאו היות וההפסד זה אחר סור
זה לפי רעה הקלוסיים בלתי החמד העליון לל נשא הגלגלים כמו שהתבאר

זה במופת ויאמר אומר שיש שני אלוהות האחד מנהיג החמר התחתון ואין
התלות לפעול בגלגלים והשני מנהיג הגלגלים ואין התלות לפעול בהיזל כמו

שחשבו המשטס היה זה הרעה בלתי מחיב המנעות כלל ואם יאמר אומר
שזה חסרון בחק כל אחד מהם להיותו בלתי משתמש במה שישתמש בו האחר

יאמר לו אין זה חסרון חק אחר משטס ט הרבר הווא אשר אין התלות י
לפעול בו נמע בחקו ואין חסרון בפועל בהיותו בלתי יכול על הנמע כמו שאין

חסרון אצלנו קהל המיחירים כל האחר היותו בלתי מקבץ בין שני ההפכים
כעשא אחר ולא תתלה יכולתו כזה ולא במה שדומה לו מן הנמנעות וכאשר

שערו בחלטות זה הדרך ואע"פ שהכונים אליו מיכא סח אל דרך אחר
הדרך השני אמרו אילו היו שני לוחות היה מתחב שיהיה לשניהם

שנין אחר ישיתתו בו וענן ימינח לאחד מהם ולא ימינח לאחד כי על החלוקה

החלק

והחלוק וזה הוא דרך פילוסופי מופתי כשימשך האדם אחריו ויבואו הקדמות
 והנה אבאר בשאזכור רשת הפילוסופים בזה הענין וזה הדרך עוד לא ימשך לסי
 דעת כל מי שיחמיץ כתאריס שהקדמוני זה אצל יש בו ענינם רבים חלוקים וענין
 החכמה בלתי ענין הימלות ^{הימלות} אצל כלתי ענין הרצון ולא ימעג לפי הדעת ההוא ש
 יהיה כל אחר משני הדעות בעל ענינם מהם מה שישתתף בהם עם האחר ומתק
 מה שיבדל ממנו בהם
 דרך שלישי יש הנה גם כן דרך צדד אחר

הקדמה מהקדמות בעלי דו הדברים והוא שיקדמם והם קדמונתם יחמיץ שהבנת
 פחד רוצה בדין הרצון ההוא אינו ענין עסק בעצם הכרחי הכל הוא רצון לאו כו
 נושא ולפי לו ההקדמות אשר בהרטם אבל ציורם רחוק כפי מה שיתראה חמור
 הרצון האחר אשר לא יהיה בנושא לא יהיה לעצם כי לא היתה עלה אחת מחיבת
 שני דיעם לשני ענינים וזה כמו שהורעתך באור העולם כמה שהוא עצום מוחט
 כי הרצון אשר יזכרוהו לא יבדל והוא אצל קדמם נמנע ואצל מי שיחמיצנה יתחדשו
 עליו ספקות שאי אפשר לרחוקם והם יקחוהו מופת על האחרות

דרך רביעי אמרו מיצאות הפעולה מורה על פועל בהסרח ולא יורנו
 על חוב פועלים ואין הפרש בין ענינת הטוען שהטעם שטעם חזו שלטה או עשרים
 או חי זה מספר שיוזמן זה מבוחר נגלה והם תאמר שזאת ראיה לא תורה על
 הנמצא הרבוי בלוא רק היא מורה על סבלות המספר והפשר היותו רבים והשליש
 זה הראיות כשאמר ומיצאות הטעם אין אפשרות בו אבל הוא מחויב המיצאות וי
 ובעל אם כן אפשרות הרבוי כן טעם בעל הראיה הזאת ראיתו וזה מבוחר הטעות
 מאד שמיצאותו יהי הוח אשר אין אפשרות בו אמנם רשתנו בו יהיה בו האפשרות
 כי האפשר בירעה בלתי האפשר במיצאות ואולי כמו שיתשבן הנמצאים ישאשם
 שלשה דיעים כן נחשוב חטטו שהיה אחר ואין ענין כן זה מבוחר למי שהתקבל
 בירעת התחייב התולדות מהקדמותיהם

דרך חמישי חשב
 אחר מן האחרונים שכבר מצא דרך מופתי על היחוד והוא הצורך ופאודו כן
 אמר אם יוכל האחר לעשות לו הנמצאות יהיה הטעם מותר לא יצטרך אליו
 ואם לא ישלם זה המיצאות ולא יסורר אלא כשנהם יחד יחויב לכל אחר מהם
 לאות להצטרפו לאחר והנה אינו מספיק וזה אמנם הוא סעף מן ההמצאות
 יש להקשות על זה המין מן הראיה ולומר לא כל מי שלא יפעל מה שאין בו
 ענימו שיפעלהו יקרה לויה שיצטרפו לא נאמר על אחד מבני אדם שהוא חלוט
 להיותו בלתי מעש 49 כבר נראה שיש לו לאות להנמנו בלתי יכול להגשימו
 ענימו חזו לברא כמוהו או לברא מרבע ילדנו טוב לקטרו כן לא נאמר שהוא
 לואה להיותו בלתי בורא לבדו שחייב מיצאותה הוא שיהיו שניו ולא יהיה זה
 צורך אבל הכרח ותפכו הוא הנמנע כמו שלא נאמר שהיה לו לואה להזרעו

והטעם היחודי אחר

בלתי יכול להמיציא גשם חלא ככחזא עננים קררים וקבנים נמזקים יכרח כבש לתי
 רעבה ולא נקרא זה יצחק ולא לזאת שחלקה זה נמנע כי ואמר הנישקה נמנע שינעה
 האחר לבדו ואין זה לזאת כרחק אחר מהם שמיציאותם המחוייב שיהיו שניהם יוכרח
 הלאו התחבולה קדמה ער שאמר שיהיו קדוים מן הדור וגם המזכירים זה וקדמו
 אמרו אמנם איך הוא שואמר זה מהם איש חזק הרבה מאד רחוק לקבל התענוטה
 שהוא כאשר לא ישמעו מזכיריהם דבר הוא **מופת באמירת**
 ומציא נכשיו שלא הנחו למה שחשבו שהיא מוסת אמר שיהי דבר נמצא ילקח כקבלה
 מן הרת כי לו האנשים לא הנחו למיציאות טבע מיישב חלל שהוכח ממנו ראיה
 דמיתה ולא הנחו לשכל ידיעה מוטבעת ושדה שיוולד בה הולדה אמורה כאל
 זה נעשה ככונה ער שחייב מיציאות שינענה ממנו מוסת על מה שלא ומציא לו
 מוסת והביאנו זה לקצת ממופתיה מה שימיציא בו מוסת ואין להתרעם מהם שלא
 לו ולמזיהם על האמת מאנשי השכל

פרק י"ז

בהרקה הגשמים לפי רעה המזכירים דרכי המזכירים ונענעוהם
 על הרקת הגשמים חלושות מאד ויהי חלושות מראיותיהם
 על ההור כי ההרקה הגשמים אצלם כאילו היא פנעה מחוייב לשרש ההור אמרו
 הגשם אינו אחר אמנם מי שהרחיק הגשמים מתינו שהגשם מורכב מחמה ויערה
 וזאת הרקת המנע ההרקה כחה ענינם הל זה אינו אצלו אינו מוכר ואין זאת
 הראיה נכונה על שרשי המזכירים אבל היא מוסת אמרה נכונה על אמירת החממה
 והערה ויצוד עננם וזה רעה פלסופי איכרהו ואבארהו וכבר מוסת הפלסופים
 על זה וכתבתי בזה הפרק אמנם היא לזכרון ראיה המזכירים על הרקת הגשמים
 כפי הקדמותיהם ודרך ראיותיהם **הדרך הראשון אמרו אבד**
 היה הל גשם לא ימלט לשגן הלהות ואמתה מכלה שיתשלם מיציאותו ככלל ענמי
 הגשם ההוא כל כל ענב קררי מהם אז השלם מיציאותו עננם אחר מענמי הגשם
 ההוא ואם השלם מיציאותו בענם קררי אחר מה תיעלת שאר החלקים ההם ואין
 ענין למיציאות זה הגשם ואם השלם מיציאותו ככל חלק וחלק מהלתי זה הגשם יהיו
 לו להיות רבים לא אלוה אחר וכבר בארו שהיא אחר וזאת הראיה כשיתשתכל בה
 המציאה נכונה על ההקדמה הראשונה וההמישית מהקדמותיהם ואילו ואמר להם
 שגשם הל אינו מחבר מהלקים לא יהלתי לו שאינ מחבר מכמו העתמים אשר
 יכדסם כמו שאמרהם אבל היא גשם אחר מוכר לא יקבל החלוקה חלא כמחשבה
 ואין בינה כמחשבה שאהה כי הרמה שגשם השמים יקבל הקדע והקדוע והקלוע
 והכלוביה ואמר שזה פשע הרמיון והקדש מן הנראה והם הגשמים הנמיציאים ימי
 אהנו על הנקדה **והדרך השני והוא גרול אצלם המנע הרמה**

שהיא לא ידמיה לרבר מן כדאיחלו ואם היה גשם היה דומה לגשמים והם יאמרו ו
 מאד ביה השער ויאמרו אב נאמר גשם אינו גשמים כבר מהדה ענינה כי כל גשם
 דומה בכל גשם מיצר הגשמים ואינם יחלקו הגשמים קצתם מהינתם בענינם אחרים
 כל המדברים ויהיו גם כן אצלם שבכר כדא כמותו וזאת הראיה המכר בשני ענפים ו
 האחר מהם שיאמר האומר לא אקבל העדר הרמיות ואי זה מוסתה ועמד לך שאני ו
 אפשר שירמה האלות לרבר מכדאיחן כדבר מן הרברים האלהיים אם לא תהלה
 ביה כדברי כברי הנבואה לל הרחקת הרמיות כדבר והיה הרחקת הגשמים מקבלה
 לא מושכלה ואם האמר שאם היה דומה לרבר מכדאיחן כבר כדא כמותו יאמר החס
 החולק אינו כמותו מכל הנידרים ואינו לא אהרין שיהיו כאלה ענפים הכים ודלו
 ידרים כי מאיין הגשמים לא יכרח מזה יכעס אחרים והם ויהי נאותים וזה כי
 כבר התקיים והתחייבה אצל כל מי שנתמלסוף והעמיק כדשה הסלוסוקים כי הגלגלים
 אמנם יאמר עליהם גשם ועל לו הגשמים החמרים כשהוקף גמיר שאין זה החמר
 החמר הוא ולא לו הנירות היורה הוא אכל החמר והיורה נאמריו עיר על
 אשר הנה ועל הגלגלים כשהוקף ואעפ שהגלגל כלא ספק בעל מרהקים שאין גוף
 המרהקים הוא הגשם אכל הגשם הרבר המורכב מהמרר ויורה ואם האמר זה כחך
 הגלגל כל שכן שיאמר איתו המגשים כל שהיא ואמר שהיא גשם בעל מרהקים
 אלא שטעמו ואמהי ועמיהו לא ידמיה רבר מוגשמי הנבראים ואמנם יאמר
 עליו ושלחהם גשם כשהוקף כמו שיאמר עליו ועליהם נמינא כשהוקף אצל המאמהם
 ולא יקבל הטיעו בהגשמה היות הגשמים כולם מרוברים מחלקים דומים אבל ו
 יאמרו השם כדא לו הגשמים כלם והם מתחלטים הענפים והאמיות וכמו שאין גשם
 היצאות אצלו הוא גשם כדור השמש כי יאמר שאין גשם האור הנברא לו השכנה
 היא גשם הגלגלים והמכבים ולא גשם השכנה או עמוד הענף הנברא היא גשם יה
 אצלו אבל יאמר הגשם הוא הוא ענפים השלם הנכבד אשר לא הירכס כלל ולא
 השתנה ויא אכשר השתנותו אבל כן הררים מימיות זה הגשם חייב מהמיר והוא
 יתעל כל מה שזולתו כפי דמיט והכינו ואיך יכתיב זה הרעה העלול כדרכיהם ה
 מוסליות אשר הירעתיך מותם
 אילו היה האלות גשם היה לו תכלה היה לו שער ויהי יורה יחשה עומדת ויה
 גם כן הוב אמתי ואמרו כי כל שיער וכל יורה יתכן שיהיה הל ויהי גרול ויה
 רשיעווד הוא או יורה קטן ועל הלוקף היורה הוא מאשר הוא גשם יהיה אסן
 התירו אב כי כשיעור אחר ויורה ארת ערוך אל מיהר וזאת הראיה גם כן ש
 שטעמים מגרובים איתה והיא ויהי הלשה מכל מה שקדם שהיא נכנה על ה
 הקדמת העטירות אשר כבר בארנו שער מה שבה מן הספקות כדך שאר הנמיני
 הנמיניות בשמישבים אותם על הלוקף ענפים וכל שכן כדך הל ואין הפרש בין

וזה אמר וזה היה על
 הדין

זה ובין אמרם בהסתר מציאות השלם על העדרו שהוא מורה על פועל הסיני
 מציאותו על העדרו לאיפשרות מציאותו ואם נאמר להם ולמה לא ימשך זה בחק
 הדל ית' ונאמר אחר שהוא נמצא יתחייב שיהיה לו מכריע למציאותו על העדרו
 והוא יענה בלא ספק שזה מביא אל ההשתלשלות ואי אפשר מבלתי הגיע בסוף
 למחוייב המציאות אין אפשרות בו ולא יצטרך למציאו וזה המענה בעצמו וי
 יתחייב בטירה ובשעור כי כל היסודות והשעורים האפשריים המציאות כולם שלול
 היה נמצא ואחר כך נמצא הוא אשר יאמר בו היה יכול שיהיה יותר גדול או יותר
 קטן ממה שהוא נמצא עליו ובחלוקה זאת הצורה והוא צריך למיחר בהכרח
 מניע ינורת הל' ושיעורו ית' מכל חסרון ורמות הנה יאמר המגשים שלא היה
 נעדר ואחר כך נמצא שיצטרך למיחר אבל ענינו בשעורו וינורתו מחוייב
 מציאות כן לא יצטרך למיחר מציאות על העדר שהיו אפשרות העדר בו כן
 לא יצטרך למיחר יורה ושעור כי כן התחייב מציאותו והשתכל אותה המעין
 אם תבחר לבקש האמת ותשליך התאוה והקבלה והגיה ל' למה שנהגת להג'
 להגדילו ולא תענה נפשך ענין דל המעשים ומה שקרה להם ומהם שהם כמרח
 מן הרמז אל האש וזה שהם בטלו טבע המציאות ושני בריאות השימים והארץ
 בחשבם שבהקדמותיהם יבאו מופת היות העולם מחורש ולא ריוש העולם
 הראו כמופת ואברו עלינו מופת מציאות השם ואחרותו והרחקת הגשמות כי
 המופתים אשר יתבאר בהם כלם אמנם ילךחו מטבע המציאות המיושב ה
 מפורסם המושג בחושים ובטבל' ואחר שהשלמיט הכלית רכיהם נתחיל גשם
 כן בזכרון ההקדמות הפלוסופיות וזכרון מופתיהם על מציאותו הל' ואחרותו וי
 והמע היותו גשם עם מה שאקבל מהם מקדמות העולם ואעפ' שלא נאמינהו
 ואחר כך אראך רכבנו אעפ' כמה שהישרתנו אליו אמתת העין מהשלמית
 המופת על לו השלש השאלות ואחר כך אשוב להעמיק עם הפלוסופים כמה
 שיאמרוהו מקדמות העולם בעזרת טרי' "

נש"ל זה החלק יבוא אחריו החלק השיני והוא אשר תחלתו ההקד'
 ההקדמות הצריך אליהם "

שם ל ענה ענה חס
עלה על כ

החלק השני

ההקדמות

הצריך אליהם בקיום מיצאות האלה יתעלה
וכמופתם על היותו לא נקף ולא כח כנה ושהיא
יה שמו אחר חמש וששים הקדמות כולם כח
עליהם המופת אין ספק בדבר מהם כבר עשרה

אדם נון ומי שאחריו מן המשאים מופת על כל אחת מהם ותקדמה אחת ט
אזנה להם מהנה אדרבה הצעה כי כוח יתבאר מכתשיו כמופת כמו שאבאר
וההקדמה היא קדמות השלם
שמיצאות בעל שער אחר אין תכלית לו שקד
שעת שמיצאות בעלי שיעור אין תכלית למספרם שקד והוא שיהיו נמיצאים יחד
ההקדמה השלישית שמיצאות עלוה ועלולים אין תכלית לו
מספרם שקד ואעפ שלא יהיו בעלי שיעור והמעל בו שיהיה השכל הזה על דרך
משל סברו השכל השטן וכבת השלישי וכבת השלישי הרביעי כן אל לה ווא
תכלית זה גם כן שקד מכוון
ימיצא כחרבנה מהמרות במאמר העצם וזה השטן ההוב בעצם היא ההיות וזה
הקסד וימיצא במאמר הכמה והוא הימיוחה וההתך וימיצא במאמר האיכות והוא
ההשתנות וימיצא במאמר האנה והוא העצת ההשתנה ועל זה השטן באנה האמר
התנועה כיחוד ועל שאר השטנים ככלל
היה שכל תנועה שטני וימיצא מן הסח אל הקעל
השטית כי התנועות מהם בעצם ומהם במקרה ומהם כהכרח ומתם כחלק והוא
מין ממה שבמקרה אמנם אשר בעצם כהשתק הגשם ממוקום למקום ואשר לו

עלה להם
כה

במקרה כמו שיאמר בשחירות אשר כזה הגשם שעתה ממקום למקום ואשר בתוכו
 מתעבת האין למעלה ממכרו ויכחזנה על זה ואשר בחלק מהטעם המסמר בספינה
 כי כשהטעם הספינה יאמר שכבר הטעם המכמו ג' כי וכן כל מחבר שיהטעם ככל
 יאמר שאלו ככה הטעם
 ההקדמה השנייה היא שכל
 משהנה מהרף ולזה כל מהטעם מהרף והוא גשם בתכרו וכל מה שלא יהיה
 לא מהטעם ולזה אין אשמה לו שהיה גשם כל
 ההקדמה השנייה
 כי כל מה שיהטעם במהרה ינוח בתכרו מפני שאין הטעם מעצמו ולזה אין אשמה
 שיהטעם ההטעם ההיא המקרה המיד
 ההקדמה השנייה היא שכל
 גשם שיעט גשם אטעם יעשה כשהטעם ג' הוא כזה הטעם
 ההקדמה השנייה כי כל מה שיאמר שהיא בגשם יהיה אל שני חלקים אם שהיה
 עמידו בגשם במקרים או שהיה עמידה הגשם כי כזוהי הטעם ועומתם כי ב
 ההקדמה האחת עשרה כי דמה תכרו אשר עמידה
 כגון יהיה בחלק הגוף ויהיו חלקים במקרה במראים ושאר הכחות המתפשטות
 ככל גוף וכן דמה המעמידה לגוף לא יהיה כפי כפי השכל
 ההקדמה השנייה עשרה כי כל מה שימציא בגוף הוא כפי הכלית להיות
 הגשם כפי הכלית
 ההקדמה השליש עשרה היא שאי אפשר שיהיה
 חכר מימי הטעם מהכך כי אם הטעם ההטעם כלבר והטעם ממנה
 ההקדמה הארבע עשרה כי הטעם ההטעם היא ההקדמה שבהטעם וי
 והרא שונה שבהם טעם כי ההויה וההפסד יקדם להם שהטעם וההשתנות תקדם
 לו קדמה המטעם אל המשנה ואין ימיתה ואין חכרון מכלתי שיקדם להם הויה
 ההקדמה החמש עשרה כי הזמן הקרה נמשך אחר
 ההטעם ודך עגולא ימציא האחד מהם מכלתי האחר לא המציא הטעם כי אחר
 בזמן ולא ויטעם זמן אלא עם הטעם וכל מה שלא המציא לו הטעם אינו טעם
 החת הזמן
 ההקדמה השש עשרה כי כל מה שאינו גוף לא ויטעם
 כי מין אלא אם יהיה כח בגוף וימצי אישוי הכחות ההם בתמורה החמדים שלהם
 או נשיאיהם ויטעם זה העטעם הנבדלים אשר אינו גוף ולא כח בגוף לא ויטעם
 בהם מין כלל אלא בהיותם עלה ועלולים
 ההקדמה השבע
 עשרה כי כל מהטעם יש לו מנע כהכרח אם חוץ מימי כחכך שהטעם הויה או י
 יהיה מנע כי כגוף ככל חוים שהוא מחוכר ממנע ומהטעם ולזה כשימית יעבר
 מימי המנע והוא הנפש ושאר המהטעם והוא הגוף לשער בו שהיה אלא שלא
 יתנעע ההטעם ההוא ולהיות המנע המציא במהטעם עבר כלתי נראת לחוץ
 חשבו ככל חוים שהוא מהטעם מכלתי מנע וכל מהטעם שיהיה מנע כי הויה
 ההקדמה מהטעם מעצמו טעם שהכח המנע למה שמהטעם ממנו כפיס נמציא

הקדמה

ככלל
 ההקדמה השמנה עשרה כי כל מה שימצא מן הכח אל ה
 פעל מוציאו זולתי והוא רוץ ממנו בהכרח שאילו היה המוציא בו ולא היה שם מונע
 לא היה נמצא כחן כחה מן העתים אבל היה כפעל המיד ואם היה מוציאו בו והוא
 לו מונע יהיה כחך שמוכר המונע הוא שהוציא הכח ההוא אל הפעל והכו זה
 ההקדמה הששע עשרה כי כל מה שלמיציאותי סבה הוא אקט
 המציאות ככחיה ענינו שאם ימצאו סבותיו ימצאו ואם לא ימצאו או יעדרו או י
 ישנה העקסס המחויב למציאותו לא ימצא
 ההקדמה העשרימה
 היא שכל מחויב המציאות ככחיה ענינו אין סבה למציאותו כלל ולא כשום ענין
 ההקדמה האחת ועשרים כי כל מורכב משט ענינס אמנם ההרכב
 ההיא היא סבה מציאותו כפי מה שהיא בהכרח אם כן אינו מחויב המציאות כענין
 בענינו כי מציאותו כמציאות שט הלויו והרכבתם
 ההקדמה העשרים
 ועשרים כי כל גטס הוא מורכב משט ענינס בהכרח וישגיהו מדרים בהכרח אמנם
 שט הענינס המעמידים אותו החומר שלו וינרנו יאמנס המקדים המשיגים אותו
 הכמות והתכונה והתנה
 ההקדמה העשרים ושש
 מה שהוא ככח יש בענינו אקשורות אחת יתכן כחה אחת שליא ימצא בפעל
 ההקדמה הארבע ועשרים כי כל מה שהוא ככח דבר אחר הוא בעל
 חמר בהכרח כי האקשורות הוא כחמר לעולם
 ההקדמה החמש
 ועשרים שהחלה הענינס המורכב האינשי הרמר והצורה ואי אקשר מכלתי מועל
 ריעו לומר מעט העט הנשא עד שתכניס להכל הצורה ההיא והוא המעט הקרוב
 המכין חמר איש אחר ויהיב מיכן הענין כתענה ובמעט ובמחטעט ובכר ההכר
 ככל זה מה שראוי לבאר והנה רבוי חסנו החמר לא יעט ענינו וזאת היא
 הקדמה הגולה המביאה לחקר על מציאות המעט הראשון וזו הרמש ועט
 ועשרים הקדמה אשר הקדמותם לך מהם מה שהוא ממואר כמעט התכונות
 והקדמות מוקתי מושכלות ראשונות או קרוב להם כמה שכארתיו מפורסם ומהם
 מה שיצטרך למופתים והקדמות רבות אלא שכבר התבארנו כולם במופת אין ספק
 כי צדק בכפר השמע ופרישיו וקצתם כמה שאחר הטבע ופירשו ויכר הדעת
 שאין כונית ענין המאמר הזה להעתיק סדרי הקלומים בו ולפאר תחוקות ש
 הקדמות אבל אזכור ההקדמות הקרובות הצורך אליהם לפי ענינו ואחבר אל מה
 שקדם מן ההקדמות אחת תחייב הקדמות ויהשב ארסנו שהוא אמיתה
 ויהר ראוי מכל מה שיאמן ונתנה לו על צד הישוב וההתנה עד שיהבאר מה י
 שכינג לבאר וההקדמה ההיא והיא השש ועשרים היא אמרו שהזמן והתנועה
 נצריים המדויים נמצאים כפעל ולוים יתחייב אצלו בהכרח לפי זאת ההקדמה שיש
 גשם מהמעט הטעה נחיה נמצאת כפעל והוא הגשם החמישי ולזה יאמר שיה

ענין

שהטמאים לא הזיז ולא נכסרים כי התעשה מינין לא הווה ולא נכסרת שהוא י
 יאמר שכל הטעם הקדש לה תעשה כהכרח איב טמונה אם מזולת מינה נשמרה
 שיחשב ככח שלא הקדש לתעשתו המקומית הטעם אחרת כלל אינו אמית' כי י
 הכנה כהטעמן אחר המטחה יציע אל עצמם מכיזים לתעשה ההיא המקומית
 והם אם שני מזג יחויב תיאור לבקש המאות או לכרוח ממה שהוא כנגד או רמזין
 או עינת התחדשו לו ויטעהו אחר מדלו השלטה וכל אחר מהם יחויבהו התעשה
 ויחויב מזה דברים לחמת הקדמות ולפי ההקדמה הזאת יהיה המתעטע כעל
 הכלית מהטעם על ארך כעל הכלית פעמים אין תכלית להם בחזור על האורך
 הקוא חללה וזה אי אפשר כי אם כהטעם הסבוכים כמו שיתבאר במופת בהקדמ'
 השלש עשרה מדלו הקדמות ועליות יחויב מציאות מה שאין תכלית לו על יד
 כח זה אחר פיר זה לא שימינא יחד וזאת ההקדמה אשר יחשב ארסטו להעשה
 המיד ויהיה לו שהוא לא יגזור שראיותו עליה מופת אבל היא הראויה והטובה
 אינלו ויאמרו הנמשכים אחריו ומפרשים ספריו שהיא מחיבת לא אפשרות וש'
 ככר התבארה במופת יחשב כל מדבר מן המדברים שהיא נטענת ויאמרו שר
 שלא ייטיר איך יתחדשו מתחדשים אין תכלית להם ככח זה אחר פיר זה וכח
 דבריהם שהוא אצלם מושכל ראשון ואשר יראה לי עזאת ההקדמה אפשרית
 לזו מחלבת כמו שאמ' המפרשים לדברי ארסטו ולא נטענת כמו שיאמרו המדברים
 אין הסנה עתה לכאור ראיות ארסטו ולח הראויה העספק עליו ולא לכאור דעת
 בחדוש העולם אבל הסנה במקום הזה לכאור לזכר ההקדמות אשר נטען חזקה
 במכשפות העלטה ואחר הקדים לו ההקדמות ונתתם אהחיל לכאור מו
 שיתחייב מהם

פרק א

יתחייב לכו ההקדמה החמש ועשרים שיש מעט הוא אשר
 העט החמר הזה ההיה העסק עד שקבל היורה וכשיבוקש
 המעט ההוא הקדש מה הטעם יחויב בהכרח שימינא לו מוטע אחר אם ממינא אם
 מזולת מינא כי התעשה המינא בארבע מאמרות והנה יאמר עליהן התעשה
 ככלל כמו שזכרנו בהקדמה הרביעית וזה לא ילך אל לא תכלית כמו שזכרנו י
 בהקדמה השלישית וימינא כל הטעם תכלה אל הטעם הגשם החמישי ואיננה
 תעמר ומן התעשה ההיא יסתעף ואליה ישתלשל כל מוטע ומכך בעולם התחמן
 כל והגלגל מתנוטע הטעם העתקה שבתעשות כמו שזכרנו בהקדמה הארבע
 עשרה וכן עוד הטעם על העתקה אימנ' הגע כסיה לתעשה הגלגל כאילו אמית
 שזאת האכן אשר התעשה הטעם המקל והמקל הטעם היר והיר העשה ל
 המהרים והמהרים הטעם העורקים והעורקים הטעם העתכים והעתכים הטעם

והוא הקדמות

החס הטבעי והחס הטבעי הטענת הטרחה אשר בו והוא המטע הראשון בלא י
 ספק והמטע ההוא חובבתהו להטע עינה על דרך משל והוא שיביא האבן ההיא
 כהכות המוקל לה אל חור כרי לשהמו עד שלא תבע לו ממנו הרוח הטשבר
 ומטע הרוח ההיא ומוליד עשייתה היו הטענת הגלגל וכן המצא אל סכת הייה
 והפסד מגעת בסוף להטענת הגלגל ובאשר הגענו באחרונה לזה הגלגל המתענע
 יתחייב שיהיה לו מטע כפי מה שקדם בהקדמה הטבע עשרה ולא ימלט מהיות
 מטע בו או חוץ ממנו וזאת חלוקה הכרחית ואם היה חוץ ממנו לא ימלט מהל
 מהיותו גשם או שיהיה בלה גשם ולא יאמר בו אז שהוא חוץ ממנו אבל יאמר
 נברל ממנו כי מה שאינו גשם לא יאמר שהוא חוץ לגשם אלא בהרחבה כ
 מאמר ואם היה מטעו אל מטע הגלגל לא ימלט מהיות מטעו בו כח מהקטע
 בכל גופו ומתחלק בתחלקו כחב האש או יהיה כח בו בלה מתחלק כטעו וכטבר
 כמו שקדם בהקדמה האחת עשרה אם כן או אפשר בהכרח מבלתי שיהיה
 מטע הגלגל אחר מילן הארבעה אם גשם אחר חוץ ממנו או נברל או כח מה
 מהקטע או כח בלה מתחלק ממנו הראשון והוא שיהיה מטע הגלגל גשם אחר
 חוץ ממנו הוא שיקר כמו שאגיד כי אחר שהוא גשם יתענע כשיטע כמו שזכר
 בהקדמה התשיעית ואחר שיהי הגשם השני גם כן יתענע כשיטע יתחייב
 יטעבו גשם שביעי וזה גם כן יתענע ויתחייב מימות גשמים אין תכלית למספיק
 וזה יתענע הגלגל וזה שיקר כמו שקדם בהקדמה השעיה ואמנם הקטע
 שלשיים והוא שיהיה מטע הגלגל כח מהקטע בו הם גם כן שיקר במה שאספיק
 כי הגלגל גשם והוא מטע אל תכלה בהכרח כמו שקדם בהקדמה הראשונה
 ויהיה כחו בעל תכלית כמו שזכר בשנים עשרה אחר שיתחלק בהתחלקו כמו שזכר
 באחת עשרה ולא יטע אל לא תכלית כמו שהעדינו בהקדמה השני ועשרים
 ואמנם הקטע הרביעי והוא שיהיה מטע הגלגל כח בו בלה מתחלק כטעו
 האדם באדם זה גם כן שיקר שיהיה זה המטע לבחו כסה בתענה התדירה ואעפ
 שהוא בלה מתחלק וכאזר זה שאם היה זה מטע הראשון יהיה זה המטע מה
 מתענע במקרה כמו שזכר בהקדמה הששית ואע זוכיה הנה באור כי האדם
 על דרך משל כשיתענהו עתמו אשר היא נודתו עד שעלה מן הבית לעליה גופו
 הוא שהתענע בעצם והקטע הוא המטע הראשון בעינם אלא שכבר התענעיה
 במקרה כי בהעתק הגוף מן הבית אל העליה נעשה הקטע שאיתה כבית ועמה
 בעליה ואם העח הנענת העש יטח המתענע בעבורה והוא הגוף ובעת הגוף
 הסוד התענע המקרית ההוא לנפש וכל מתענע במקרה יטח בהכרח כמו שזכר
 בשמועת וכשיטח יטח המתענע כעבורו יתחייב אם כן שתהיה למטע ההוא ה
 ראשון סכת אחרת בהכרח חוץ מן הכלל המורכב מיטע ומתענע בשתמדת

הכנה ההיא אשר היא התחלת התנועה יטע המנוע הראשון אשר בכלל הוא /
את המנוע יטע ממנו ואם לא המיניא יטח ולואת הכנה לא יטע גופות כח המיניא
ואת שכל אחד מהם מנוע ראשון לא יחלק בו מנועם איט מנוע המיד בעת
אבל המיניאם אותו להטע הכ עטעם ויניאם חוץ ממנו אם כדעת נאות או כדחה
ממה שהיא כנגד או רמיון או יניא בו יטע או יניא ודו יטע וכענין יטעע כ
מקרה ואי אפשר מבלתי שיוטח כמו שזכרנו ולא היה מנוע הגלגל בו על לו הקטע
לא היה יכול להתנועע לניח ואם חוקקת את התנועה הדידה עניניה כמו שזכר מעל
היטע וזה אפשר כמו שזכר בהקדמת העולם עשרה יחויב בהכרח לפי זה התנועה
שהיהת הכנה הראשונה להתנועה הגלגל על הקטע השניכ וכן לומר כגלגל מן הגלגל
כמו שחיבתו החלוקה הנה כבר התבאר במופת שמיטע הגלגל הראשון אם תנועה
עצרת הדידה יתחייב לא גוף ולא כח כגוף ולא ער שלא יהיה למנוע תנועה לא 4
בעצם ולא במקרה ולזה לא יקבל החלקה ולא שני כמו שזכר בהקדמת השבעת
והחמישית וזהו היותו ית שמו דל הכנה הראשונה המנועה לגלגל והיא מן השקרה
היותר עטס או יותר לשקרות המנועה העטעם הנכבדים אשר אינו גוף אלא כהודת
אחד מהם עלה והאחר עלול כמו שזכר בשש עשרה וכבר התבאר שאינו טבל החת
הזמן גם כן להמנוע התנועה כדקו כמו שזכר בחמש עשרה הנה יניא לנו מן הענין
הזה מופת שהגלגל מן השקרה שיוטע ענימו תנועה עצרת ושהכנה החמישית
כתנועה אינה געם ולא כח כגעם ושהוא אחד לא ישתנה שאין מיניאיתו מחובת
אל ומוי ואלה הם השלש שאלות אשר עשו עליהם מופת השוכי הכלכותים
עיון שני להם הקדים ארכנו הקדמה והיא תשימיאם רב מורכב משש הכ
רברים וימיאם אחד משש הרברים כפע ענימו חוץ מן הרבר ההוא המורכב התרם
מיניאית האחר בתכרח חוץ מן הרבר ההוא המורכב גם כן שלא היה מיניאית
מחויב שלא ימיאם אלא יתר כחמה והעורה הטבעית לא היה אחד מהם בלתי
האחר עמיאם כעס קטס היה אם כן מיניאית אחד מהם כפע ענימו מורה על
הערך החיוב והנה ימיאם האחר בתכרח והמשל בו כן כשימיאם כנגדו וימיאם
גם כן הרבש לכדו יתריב בהכרח המיניא החמוץ לכדו ואחר באדו זאת התקדמה
אמר שאנרטי נמיאם רברים רבים מורכבים ממנוע ומתנועע על שהם יטעו זולתם
ויהטעעו מוילתם כעת שיוטעו וזה מוכרח באמיניעות כהטעה מולם וימיאם מתנועע
לא יטע כלל והוא המתנועע האחרון יתריב בהכרח שיימיאם מתנועע ולא יטעע כלל
מנוע לא יתנועע כלל והיו המנוע הראשון ומאמר אי אפשר בו תנועה הוא בלתי
מחולק לא גוף ואינו טבל החת ימוי כמו שהתבאר במופת הקודם שדן
שלישי כלכותי כות הענין לרוב מורכבו ארסוף ואנעו שהביאו כענין אחר וית כדור
המאמר אין ספק שיש עטעם נמיאם יתם אלה הנמיאיות המנועות כריש ולא

טירה

כח

ימלט העני משלשה חלוקים והוא הלוקה בהרחיק והוא אם שותה הנמיצות מלבד
 בלתי היות ולא נכסדות יתנו כולם היות נכסדות או יהיה דעתם היות נכסד והצדקה
 בלתי היות ולא נכסד אמנם החלק הראשון הוא שיקר ממאד שאנחנו נראה לנגד
 נמיצות רבות היות נכסדות והחלק השני הוא גם כן שיקר יבואו שאם היה כל נמיצת
 נטל הנה תהיה וההקשר יהיו הנמיצות כלם כל אחר מהם אכשר ההקשר והאכשר
 כמין או אכשר בהכרח מבלתי היותו כמו שירשף והואו שיתקרו לו הנמיצות כלם
 בהכרח וכשיקפדו כולם מן העדה שימיצא רבה כי לא ישאר מי עומיציא רבה ולזה
 יהיו שלש היות רבה נמיצא כלא יאנחנו נראה רבים נמיציאם והנה אנחנו נמיציאם
 יתחייב אם כי בהכרח כזה השני אחר עיש נמיצות היות נכסדות כמו שנראה שיהיה
 נמיצא אחר לא היות ולא נכסד וזה הנמיצא שאינו לצד היות ולא נכסד אין אכשרות
 הקשר כי כלא אבל הוא מחוייב הנמיצות לא אכשר הנמיצות אמר עוד שיקר
 ימלט היות מחוייב הנמיצות מהיותו ככחינת עיניו או ככחינת כפרו ער שיהיה
 מיצאותו והנדרו אכשר ככחינת עיניו ומחוייב ככחינת כפרו וזהו סבבו הוא המחוייב
 הנמיצות כמו שזכר בהמשע עשרה הנה ככה התבאר שאי אכשר בהכרח מבלתי עשה
 נמיצא מחוייב הנמיצות ככחינת עיניו ולולא הוא לא היה נמיצא כלל לא היות ולא
 נכסד ולא מה שאננו לצד היות ולא נכסד אם יש רבה נמיצא כמו שאמר ארסטו ראל
 שאינו לצד היות ולא נכסד להאיה עלול בעלת מחוייב הנמיצות וזה מוכח אין ספק
 כי ולא רחוק ולא מהלוקה אלא למי שיכפל הדך המוכח אחר כן נאמר כי כל
 מחוייב הנמיצות ככחינת עיניו ראוי בהכרח שלא תמיצא למיציאותו ככה כמו שז
 זכר בהקדמה השערומיה ולא יהיה בו רבוי עננים כלל כמו שזכר סארה ועשרי
 ולזה יתחייב שלא יהיה גוף ולא כח בגוף כמו שזכר בהקדמה השתים עשרים הנה
 ככה התבאר במוכח לפי זה השני עיש נמיצא מחוייב הנמיצות ככחינת עיניו בהכרח
 והוא אשר אין ככה למיציאותו ואין בו הרבה ולזה לא יהיה גוף ולא כח בגוף
 וזהו השם יגדל שמו יכן יתבאר במוכח בקלות שאיוב הנמיצות ככחינת הענן
 מן העקר שימיצא לעננים כי יהיה מין חייב הנמיצות ענין ענן על ענן כל אחר
 משענתם ולא יהיה אחר משענתם מחוייב הנמיצות כענינו הכל מחוייב כענין ההוא
 אשר הוא מין חייב הנמיצות אשר נמיצא ליה ולולא הנה יתבאר כענין רבוי כי
 המחוייב הנמיצות אי אכשר בו המשענת כלל לא רומה ולא הקר ועלת זה כל
 משענת הגמורה והשלמות הגמורה אשר לא ייתר ממנו רבה הוין מענינו ממיני ועשר
 העלת והכסה מכל צד אם כי אין השתתקות כלל עיון רביעי בלויכוי גב
 כן דרש שאנחנו נראה המיד עננים יהיו ככה ויבאו אל העל וכל מה שימיצא מהם
 אל העל יש לו מויצא היות לו כמו שזכר בהקדמה השמנת עשרת ומבאר הוא
 גם כן שהמיצא הוא היה מיצא ככה ואחר כן שם מויצא כעל ועלת היותו אין

כחם אם למונע מעצמו או ליחס אחד היה עדר מקודם בטי (וכן מה שהזכירנו
יכשהיה לו היחס ההוא הוציא כפעל וכל אחד מאלו השנים יחייב מוציא או מפר
או מונע הכרח וכן ראוי כמוציא הטעם או מפר המונע וזה לא ילך אל לא תבלות
ואי אפשר סברתי הגיע אל מוציא מכח אל פעל יהיה נמצא לשלם על ענין אחד
ואין כח בו לל שלא יהיה בו בעצמו דבר כח שאם היה בו בעצמו אפשרות היתה
עדר כמו שזכר בשלש יעשרים ומן השקר שיהיה זה כעל חמד אבל עברל כמון
שזכר בארבע יעשרים והנבדל אשר אין בו אפשרות כלל אבל הוא נמצא בעצמו
הוא האלוהי יענין וכבר התבאר שאינו גוף אם כן הוא אחד כמו שזכר בשני
עשרה... ולו כולם דברים מופתים על מציאות אלוה אחד לא גוף ולא כח
בגוף עם האמין קדמיות השלם והטעם גם כן דרך מופת על הדחקה הגשמות
והעמיד האחרות וזה שאם היו ענין לזהות היה מתחייב בהכרח שיהיה להם ענין
אחד שיטתהו בו והוא הענין אשר בו הוא ראוי כל אחד משניהם שיהיה לזה
ולזה ענין אחד בהכרח בו נפל ההקשר והוא שטעם אם שיהיה בכל אחד משניהם
ענין בלתי הענין אשר באחר ויהיה כל אחד משניהם מורכב משני עטעס ואין
אחד משניהם סבה ראשונה ולא מחייב המציאות בכאינת עצמו אבל כל אחד
משניהם בעל סבות כמו שהתבאר בהשע עשרה ואם יהיה ענין ההקשר נמצא
באחד משניהם יהיה זה אשר בו ענין העטעס בלתי מחייב המציאות בעצמו
דרך אחד ביחוד כפי התבאר במופת כי הנמצא כלו כאיש אחד
נקשר קצתו בקצתו ושכחות הגלגל מהפשטות בזה החמד התחתון ומכעט
הואו ומן השקר זה שהתבאר שיהיה האלוה אחד מעשן בחלק מחלקי זה הנמי
הנמצא והאלוה השע יעשן בחלק אחד מפת שזה עקש בזה ולא ישאר בחלוקה
אלא שיהיה זה עושה עת אחת וזה עושה עת אחרת או שיהיו שניהם יחד עושה
כאחר המיד ער שלא תשע פעה מן הפעולות אלא משניהם יחד אמנם היות זה
עושה עת וזה יעשה עת אחרת הוא שקר מפיהם מכעס רבים שאם היה הזמן אחד
יעשה בו האחר מהם אפשר שיעשה בו האחר מזה הסבה המחייבת שיעשה זה
ויכעל זה ואם היה הזמן אשר יעשה האחר מהם נמוע על האחר לעשות בו הנה
שם סבה אחרת היא אשר חייבה אפשרות הפעל לזה והמונע מזה אחר שהזמן
כלו אין חלוקה בו והטעם למשעה נשאר אחד נקשר קצתו בקצתו כמו שבארנו
ושך שכל אחד משניהם יהיה נופל תחת הזמן אחר שמועשהו מחובר בזמן ועוד
שכל אחד משניהם יצא מן הכח אל הפעל בזמן עשורו מה שיפעל וצריך כל אחד
משניהם אל מוציא מן הכח אל הפעל ועוד יהיה כענין כל אחד משניהם אפשרות
וזמנם אם יהיו שניהם יחד ששים המיד כל מה שבמציאות נר שלא יעשה אחד
מהם בלתי האחר זה גם כן שקר כמו שאכתב וזה שכל כלל שלא יעלם פעל

אחר זולא ככלו אין אחר ממיט פועל כפחיתת ענמו ואין אחר ממיט גם כן כסרה
 ראשונה לבעל ההוד אבל הסבה הראשונה התחבר הכלל וכבר התבאר במוסרת
 שהמחוייב המציאות ראוי בהכרח שלא יהיה לו סבה ועוד שהתקבץ הכלל פלגיה
 אחת והיא עריכת סבה אחרת והיא מקבצת הכלל ואם היה מקבץ לכלל ההוא גם
 כן לכל אשר לא יושלם הפעל זולא בו אחר יהיה הוא השם כלא ספק ואם היה המקבץ
 לכלל ההוא גם כן לכלל אחר התחייב לכלל השיט כמו שהתחייב לכלל הראשון והיו
 אפשר מבלתי הגיע לאחד הוא הסבה במציאות זה הענין האחר על אי זה דרך
 שהוא אם על דרך חושבו אחר העדר או על דרך החיוב הנה כבר התבאר לך גם כן
 כזה הדרך שהיה הענין כלו אחר הורנו כל שמצינו אחר דרך אחר
 בהרחקת הגשמות כל גשם מורכב כמו שזכר בשהיב ועשרים וברל מורכב אי זה
 אפשר לו מבלתי פועל הוא הסבה למציאות צורתו כחומר שלו ומבואר הוא מאד
 שכל גשם הוא מקבל חלוקה ויש לו רחוקים אם כן הוא טשא למקרים כלא ספק אין
 הגשם אם כן אחר לא מיער חלוקתו ולא מיער הדבקותו לל היותו שטם במאמר כן כל
 גשם אמנם הוא גשם אחר מפת ענין אחר מוסף כן על היותו גשם אם כן הוא כשלא
 שני ענינם כהכרח וכבר התבאר במוסרת שהמחוייב המציאות אין הדבקה כן ואחר
 הקרים לו המופתים אתחיל לבאר דרכו כמו שיערט

כמו שגם

פרק ב'

זה הגשם החמישי והוא הגלגל לא ימלט מהיותו אם הוור
 נספר והתעשה גם כן הוור נספרת או יהיה בלתי הוור ולא נספר
 כמו שייאמר בעל הריב ואם היה הגלגל הוור נספר יהיה מומציאו אחר העדר הוא
 הלא ית עמו וזה מושכל ראשון כי כל מה שמצינו אחר העדר יש לו ממיצא בהכרח
 ומן השקר שימצינו עמו ואם היה זה הגלגל לא סר ולא יסור היותו כן מהטעם
 הטעם הריה נספית יחוייב לפי ההקדמות אשר קדמו שיהיה מעט זאת התערה
 הנספית לא גוף ולא כח כגוף והוא השם ית שמו הנה כבר התבאר לך שמציאות
 כל ית הוא המחוייב המציאות אשר אין סבה לו ולא אפשרות למציאותו ככחיות
 עצמו הוור המוסתים החותפים האמתיים על מציאותו יהיה השלם חדש אחר
 העדר או יהיה בלתי חדש אחר העדר הכל שיהי וכן הוור המופתים על היות אחר
 ובלתי גוף כמו שתקדמו כי המופתים על היותו אחר ובלתי גוף הנה יתבאר יהיה ה
 עולם חדש אחר העדר או לא יהיה הכל שיהי כמו שבארנו בדרך השלישי מן ה
 דרכים הפלסופיים וכמו שבארנו בקירוש הרחקת הגשמות והעמיד האחרות כן
 דרכם הפלסופיים והנה טוב אצלי שאשליך דעת הפלסופים ואבאר ראיותיהם
 מציאות הטבלים הנפרדים ואבאר הסכמים ליסודות תורתם לל מציאות המלאכה
 ואשלים זה הענין ואחר כן אשוב למה שיערתו מהכיוון ראיות על הודש השולל

אשר יתבאר במוסרת
 כי המופתים על היותו
 אחר ובלתי גוף הנה
 יתבאר יהיה ה

כי החוקות שבראיות עליו לא יתאמתו ולא יתבארו לא אחר ידיעת מיניאיות השכלים
 הנפרדים ויודו אביא האות על מיניאיותם ויא יתענה מבלתי הקדימי לתנו הכינוי אותה
 הקדמה היא נד מאיר העלמות זה המאמר כולו מה שהרס מפקדו ומה שיתאמר
 והיא זאת ההקדמה **הקדמה** דע כי מיניאיות זה לא היה כונתו
 כי שאתבר בחכמת הטבעות או אכאר עניני החכמות האלהות על קצת דעות או אכונת
 מוכת על מה שבא עליו מוכת מהם ולא היה כונתו כי שאכאר יאגוד הכנת הגלגלים
 ולא שאמר מכתבם כי הכתרים המחוכמים ככל זה מסתדיים ואם לא היו מסתדיים ב
 ענין מן העשטס לא יהיה מה שאומר אע אותו בענין הוא טוב מכל מה שניאמר ואומג
 נצב היהת הטענה כיה המאמר מה שכבר הרשעהך אותו כשתחתו והוא כאור כפדית
 הדת והראות אמתות עבריה אשר הם שלמים מהכנת התמוין ולזה ראוי לקר כשהראוי
 מדבר בהעמיד השכלים הנפרדים ובמספרם או במספר הגלגלים וככמות העניותיהם
 או באמת ענין החכור והערה או בענין השקע הלהי וכוונת כולו הענינים שלא התאנב
 או יעלה לכבר עניני אומג כונה לאמת הענין הוא תלפוסכו לכר כי לו הענינים כיה
 נאמרו ככתרים רבים וכא המוכת על אמתה רבם אבל אמג מכיון לוכר מה שיהכאר
 ספק מספרו התורה כהכנתו ויזהרו השירים רבים מדיעת הענין הוא אשה אכארהכו
 וכבר ידעת מפקחות מאמרו זה שהענין אמג יסוב על כאור מה שאקטרי להכינוי כר
 מינעשה בראשות והמעשה מדכנת ולכאר ספקות נהלות כנבואה ובריעת האלה יא
 יכל ספק שהמיניאין מדבר כי בכאור ענין ככר בא עליו המוכת בחכמת הטבע או ככר
 הככר כמותת בחכמת האלהות או הככר שיהא תראוי מכל מה שיאמין או ענין נהלת
 כיה שההככר כלמורם דע שהיא מכתח להכנת רכר מפקדי הנבואה לא יעלה
 ממטלותם ובורותהם לכתו זה זכרתו וכארתו והראותו למה שישולטו מדיעת מעשה
 מדכנת או מעשה בראשות לכאר עקב בענין הנבואה או באמרו דעת אמתות מן
 האמונות החדיות ואחר הקדימי זאת ההקדמה אשוב להשלים מה שנכתב בו

פרק ג

דע כי לו הרעה אשר יחאם אדכנו ככמת תועבת הגלגלים אשר
 מהם יהיה מיניאיות שכלים נפרדים ואע"פ שהם מינעית שלא יעמוד
 עליהם מוסר אמג הם יודר מעות ככה מכל הרעות אשר נאמרו ויורה הולכות על
 כדר מכלם כמו שיאמר לככטר ככר התהלות הכל והם גם כי מיניאיות מכתמים
 למאמרים רבים ממאמרי התורה כל שכן לתו מה שיהכאר במדעשות המוקדמות אשר
 אין ככה שהם לחכמים כמו שאכאר ולזה אכיא הערתו וראויותו ער שאלתו מהם מיה
 שהיא נאות לתורה מסכים להכינוי החכמים יא

פרק ד

אמג היהת הגלגל ככל נכס הוא מכאור עם השתכלות אכל
 אכל יחסם האומג אזה קה
 להיט או יודוקתו גם כי להינו
 יהיה אחרת מהו ככל עק
 שהי ככרם האדם או החומר
 וכסוד ויין זה ענין האומר אכר

ענין המאמר שהטענה המקומית מורה על היות כי ההרלה פה והטענה בלא ספק והיא
 ההרלה היא היא נפש בלא ספק וכאשר זה כי מן הדרך שהיה הטענה הסמוכה כ
 הטענה האכן הישרה למטה או כהטענה היש למעלה ער שיהיה ההרלה הטענה
 היא טבע לא נפש כי אשר והטענה וזה ההטענה הנכונה אמנם הטענה ההרלה
 היא אשר כי שיהיה כוונת מקומי לברקט מקומו וכשנשע למקומו ינוח וזה הגלגל
 מהטענה במקומו כשנשע בסבוב ולא מפני היותו כעל נפש גם כי ירחיב שיהטענה כי
 כל כעל נפש אמנם והטענה מקמי טבע או מוכח צורה היתר כי אמרו הנה טבע לבין אל
 הנאות ולכחה מורה שהוא בלתי ידון הפרש בין שיהיה מנוש לזה מרוץ ככרוח כח
 מוכח השמש ויבנו אל מקום המים כשיצא או יהיה מנוש רמיון כי כרמיון מה שהוא
 כנגד ומה שיהיה והטענה גם כי החי וזה הגלגל לא יתנועע לברוח ממה שהוא כנגד
 או לברוח הנאות כי מה שאליו והטענה מנוש והטענה וכל מה שמוניו והטענה אליו
 והטענה ענה שאלו היתה הנשעו מוכח זה היה מרחיב שיהיה מנוש אל מה שיהטענה
 אליו וינח כי אם והטענה לברקט דבר או לברוח מוכח ולא יוכל למוציאו לטובס הנה
 אם כי והטענה לברקט הנה זאת והטענה אם כי הכסופים הנה כצור אחר מוכח לו
 הצור שיהטענה כי ולא יהיה לציור כי אם כשכל אם כי הגלגל הוא כעל שכל ידון
 כל מי שיש לו שכל שיציר כי ענין אחר והיה לו נפש בה יוכל להתנועע מהטענה
 כשיציר כי הצור לברו לא ירחיב הטענה ככר ההכרח יה כסליוסיוציא הראשונה
 והוא מוכרח שיהיה תמיצא משנמרך שהצור עטנס רבים וזהה יכול להטענה
 אלהם אך לא והטענה אלהם כמים כטענה ער שהתדרש לך תשוך בהכרח לענין
 הוא אשר יצרתו וכן והטענה להניע אל מה שיערתו הנה ככר ההכרח גם כי שיש
 הנפש אשר בה היתה והטענה ולא השכל אשר כי יעורר הככר מסתקד בהתדרש
 כמו יאה והטענה ער שהכוכב של זה השוהת לענין היות המצוייר והרחיב גם כי מזה
 שיהיה לגלגל תשוך למת שיערתו והוא הככר האתוב והוא תל ית עמו וכאילו ה
 כטענה יצא שיענה השכל הגלגל אל כהיה הגלגל כוכה להרמות כמה שיהיג והוא ה
 ענין היות המצוייר אשר הוא ככבלת הפשוטות ידון ענין בו כל ולא התחדשות ענין
 ויתוב מנוש שוקע המור ינו אקשר כי לגלגל מאשה הוא געס אלט אם היתה תעלה
 הטענה ככוב לא הכר אדם כי זה הכלל מה ששקשר כגעס שההמיה כעולתו עליו
 והיא הפשוטה שההטענות היתה כגון ולא יהיה כעקמו ענין ולא כשקע מה שיתחייב
 מהטענות מן הטובות וכאשר ההכרח להכנסו זה כולו שב והשתכל ומצא הגלגל
 רבים כמות והטענות זה מההלפת והטענות זה כמותות וכאחור וכצד ההטענה ואש
 שתכלול כל ההטענה הסובבת ויתחייב לכו השון הטבעי שיצאנו אשר יא
 יצרתו זה הגלגל ער שיהטענה התנועה הממהדת כיוס אחר בלתי הענין אשר ציהו
 הגלגל אשר והטענה תנועה אחר כעלשים שנה וככך הרין שיש עש שכל

נפרדים במספר הגלגלים כל גלגל מהם יכפוה לשכל ההוא אשר הוא התחלתו והוא
מעטו וזה התנועה המיוחדת בו והשכל ההוא הוא מעט הגלגל ההוא ולא גור ארסטו
ולא זולתו שמספר השכלים עשרה זו מזה אבל זכר שהם על מספר הגלגלים עד שהיו
חושבים בזמנו שהגלגלים חמשים ואמר ארסטו אם הענין כן השכלים הנכבדים גם
כן חמשים כי היו הלומדים בזמנו מעטים ולא היו שלמים והיו חושבים שכל התנועה
ינרתיב גלגל ולא היו יורעים שמעגית הגלגל האחר יחדשו התנועת רבות נראות
כאילו האמר הטעה האדר והטעה העויה והתנועה הנראית גם כן כעגלת האופק
ברוחב המזרחים והמערבים ואין זה כוונתו וטוב אל מה שהיינו בו אמנם מאמר
האחרוע מן הפלופוסים שהשכלים הנפרדים עשרה מקט שהם מנו הנכבדים
שיש בהם כוכבים והמקיה ואע"פ שכדעת הנכבדים ההם גלגלים רבים והנכבדים
במספרים תשעת המקיה ככל גלגל הכוכבים העומדים וגלגלי השכבה סוככים והשכל
העשירי הוא השכל הפועל אשר הורה עליו יצאת שכלנו מן הכח אל הפועל והוא
יצרת הנמיצאות ההיות הנפרדות אחר שליו היו כחמרים שלהם אלא ככח וכל מה
שיצא מן הכח אל הפועל יש לו כהכרח מוציא חוץ ממנו וצריך שיהיה המוציא ממין
המוציא כי הנגר לא יעשה האויר כאשר הוא אומן אבל אשר כשכל יצרת האויר
ויצרת האויר אשר בשכל הנגר היא אשר הוציאה יצרת האויר לפועל ושמה
אותה בענין כן שליו ספק טהן יצורה נפרדת וממיצו השכל שכל והוא השכל
הפועל עד שיהיה יחס השכל הפועל ליסודות ומה שהרכב מהם יחס כל שכל נברא
המויחר בגלגל לגלגל ההוא יחס השכל כפועל הנמיצא בנו אשר הוא משפע השכל
הפועל ובו משג השכל הפועל יחס כל שכל כל גלגל הנמיצא בו אשר הוא משפע
הנברא ובו ישג הנברא ויצרתי ויכסה להתרמות בו ויתנועע וימשך לו גם כן הענין
שכבר התבאר והוא שהשם יח לא יעשה הרבים כקדיבה כי כמו שהוא שורה כ
אמצעות האש והאש יתנועע באמצעות התנועה הגלגל כן הגלגל גם הוא יתנועע
באמצעות שכל נברא ויהיו השכלים הם המולמים המתקנים אשר באמצעותם
יתנועע הגלגלים ומפע שחי אקשר כנברלים המען כשם פנים מוכר התחלה ענימי
עצמיתם שהם לא גוף ותחייב לפי זה אצלו שיהיה השם יח הוא אשר המיצא ה
שכל הראשון אשר השכל ההוא מעט הגלגל הראשון על הבר אשר בארצו יורה
שכל אשר יעט הגלגל השני אמנם עלתו והתחלתו השכל הראשון וכן עד שיהיה
השכל אשר יעט הגלגל הכמוך לט הוא עלת השכל הפועל והתחלתו ויצלו תכלה
מיצאת הנברלים כמו שהגשמיים גם כן יתחילו מן הגלגל השלישי ויכל אצלו רה
יכודות ומה שהרכב מהם ולא יתכן שיהיה השכל המעט הגלגל העליון הוא המחויב
המוציאות שכבר השתנה עם השכלים האחרים כענין אחד והוא העת הקשמיים
נברל כל אחר מן האחר כענין והיה כל אחר מן העשרה בעל שני עשנים אפ כן

אי אפשר מבלתי סבה ראשונה לכל זהו מאמר ארסעו ורעשו וראיהו על לו הענינו
 מבוארים כפי סכלם במקרי העשבים אחריו והשלה מדבריו כלם שהגלגלים כולם
 גשמיים חיים כעלי נפש יצרו וישגו השם וישגו התחלותיהם וכמיאיות שכלים נקדים
 לא בגשם כלל כולם שופעים מהשם ית והם האמינעים כן השם וכין לו הגשמיים
 כלם והנה אבאר לך מה שכתורתנו ממה שמסכים ללו הרעות ומה שבה נמורה

שהוא כנגדם כפרקים הבאים

פרק ה'

אמנם שהגלגלים חיים משכילים זה אמר נכון גם כן מיצר
 התורה ושאינם גשמיים מהים כחש וכארץ כמו שחשבו הככלים
 אבל הם כמו שאמר הפלוסופים בעלמם את ארבעה ישבחוהו ויהללוהו שבה 4
 גדול ומהללים עינמים אמר השמים מספרים כבוד לו וגו' ומה רחוק מיצור האמות
 מי שיחשב שזה לשון הענין וזה כי לשון הגדה וספור לא יפולח העברים וחרף לא
 על כעל שכל והמופת המבואר על היותו מתאר ענפים בעצמם ול ענין הגלגלים
 לא ענין כחיות האנשים בהם אמרו אין אמר ואין דברים כל ענין קולם הנה באר
 ופרש שהוא מתאר ענינם שהם משבחים השם ית ומגידים עלולותו כלא דבר
 שפה ולשון והוא האמת כי אשר ישבח בדברים אמנם יספר מה שיער וענב היצור
 ההוא הוא השבח האמתי אמנם ההגיה בו הוא להבין האחרים או להראות על ענינם
 שהשיג כבר אמר אמרו כלככם על משככם ורמו כלה כמו שבארנו וזאת ראיה
 תורה לא יכחישה רק סכל וגו' מהשקש' אמנם רעת החכמים בזה אינו ראיה
 איותו יציר לכבוד ולא לראיה התבונן סודם ככרסת הירח ומה שנגפל במעלות
 והורה המדרשות באמרו ויכח השמים לך משתחווים וכאמרו ברוך יחר כוכבי סדר
 ויריעו כל בני אלהים וזה בדברי הכ' דרסה ונכרזעית דסה אמרו באמרו ית והארץ
 היתה וזהו אמרו והוא האכל ותניעך על רע חלקה לל הארץ אמרה את
 והם נבראו באחת לל השמים והארץ העליונה חיים והתחוננם מתוס' הנה כבר גלו
 גם כן בהיות השמים גשמיים חיים לא גשמיים מהים כיסודות' הנה כבר התבאר לך
 כי אשר אמרו ארסעו גם כן בהיות הגלגל משיג' מיצר מסכים לדברי נביאנו וחכמי
 תורתנו והם החכמים ול' ורע כי כל הפלוסופים מסכמים על היות הנהגת זה השולח
 התחתון עלולית בכחות השופעות עליו מן הגלגל כמו שזכרנו ישגלגלים משגשג
 למה שיענהו יודעים בו וזה גם כן נכתב בתורה ונאמר אשר חלק ה' אלהיך אותם
 לכל העמים ול' שהוא שמים אמינעים להנהגת הכרוחים לא שיעבדו יאמר כפרוש
 ולמשל כיום ובלילה וגו' וענין המשילה השלטון בהנהגת והוא ענין מוסף על האור
 והחשך אשר הוא עלת הנויה וההפטר הקרובה ב ענין האור והחשך הוא הנאמר
 עליו ולהכריז כן האור וכין החשך ומן השקר שיהיה המנהיג דבר אחר לא ירע
 הדבר ההוא אשר יתגלה כשמו רע אמרת ההנהגה על מה זה תקל הנה והט

ל'אישנים

פרק ו

אמנם שהמלאכים נמי יאמרו זה ממה שאין צריך שהובא עליו האיה
 תורה כי זה מטוב בטהרה במקומות רבים וכבר ידעת כי האלהים עבר
 השיקטים עיר הלהים וכד רב ענהס ולזה הושאל זה השם למלאכים ולכורא להוורו
 שיקט על המלאכים ולזה אמר כי יי' אלהים וגו' וזה ספר למין האדם כולו ואחר כן אמר
 הוא להי הלהים לזה המלאכים וארטי הארונם ארזי הגלגלים והסוככים אשר הס
 ארונם לכל גון ואלהם זה הענין לא שיהיה להם וארעם ממין האדם שהם יותר פחותם
 מזה וכל שכן שאמרו אלהיכם תצו כולל כל מין האדם ראשו ועבריו ואפשר שיהיה ה
 נרצה כי גם כן שהוא ית' ארזי כל מה שיששם בו אלהות מאכן וענין שאין הגדלה וכבוד
 כהיות השם ארזי האכן והענין והתבה מתבה ואמנם הנרצה שהיא זה השיקט על ה
 שיקטים הל המלאכים וארזי הגלגלים וכבר קרב לנו בזה המאמר סדק בבאר שהמלאכי
 אינם גופית זה גם כן הוא מה שאמ' ארבעו אלא שהנה התחלפות שם הוא יאמר שכלם
 נקראים ואנחנו נאמר מלאכים ואמנם אמרו שאלו השכלים הנקראים הם גם כן אמית
 אמיתיים כן הכראו ית' ובין הנמיצאות ושכאמיצעותם והטעם הגלגלים אשר הנעשה
 היא ככה היות ההיות זה גם כן כהוב ככל הספרים שאהה לא המצא מלל על שיעשהו
 השם אלא על ידי מלאך וכבר ידעת שיענין מלאך מלאך וכל עושה מיזה הוא מלאך
 ער שיתעשה כח וקפי שאינם מורכבים ספר הכתי עליהם שהם על ידי מלאך כשהוא
 התעשה ההוא לכות הכרא אשר עק בו כח יעשה התעשה ההוא אמר אלהי שאלו מ
 מלאכה וסגד פים אריותא ולא חבולני והנעלה אהון בלעם כולם על ידי מלאך ער
 שהסודות גם כן יקראו מלאכים עשה מלאכין דוחות משרתיו אשר לזהו והנה יתבאר
 לך עצמלאך יאמר על שליח מן האנשים וישלח יעקב מלאכים ויאמר על הנביא
 ויעל מלאך יי' מן הגלגל אל הכוכב וישלח מלאך ויניאנו ממיצרים ויאמר על השכלים
 הנקראים אשר יראו אל הנביאים במראה הנבואה ויאמר על הכחות החיטיות כמו ש
 נבאר ורברט הנה אמנם הוא במלאכים אשר הם שכלים נקראים שהורגנו לא תכחישי
 היותו זה מנהיג זה המיציאות כאמינעות המלאכים כתי החכמים כמאמר התורה עשה
 אדם בצלמט ואמרו הנה נרדה אשר זה לשון ריבם אמ' כביכול שאין הקב"ה עשה
 הבר ער שאנחנו שלמעה ואהמה מדמורם משתכל כי בזה הלעין בענינו
 יאמר אפרונין שהשם יעני בשלם השכלים וישקיע מימנו המיציאות וכמקומות אמרו
 כן מוחלט אין הקב"ה עשה דבר ער שנמלאך כמילוא שלמעה וכמילוא הוא המחנה
 בלשון יין וכבר אשית רבה גם כן נאמר וכמררשי קהלה את אשר כבר עשוהו עשהו
 לא נאמר אלא עשוהו כביכול היא וכת רינו נמנו על כל אבר ואבר שבר יהושיבו יי'
 אזהו על כתי הוא עשך ויכונקר וכבר אשית רבה גם כן אמרו כל מקום שג' וי' הוא ו'
 וכת רינו ואין הכונה בלי המאמרים כולם מה שישבותו הקראים שיש לו ית' רבים

או מחשבה או התכונות או שדלה עמה והשך נדעה האחרים ואין ישיר הכרא כמת כמי
 הכל זה כלו כאור שאפי' חלקי המציאות עד כראית האכרים מבעלי חיים כפי מה שהן
 כל זה כאמרינו מלאכים כי הכחות כלם מלאכים מה מאה רע ערוץ הסכלות ומה
 מאד מוזק לו אמרת לאיש אחר מאשר יחשבו שהם חכמי אשדל עתה ישלח
 מלאך שיכנס כענין האשה ויזייר שם העבר ויטב לו מאד זה ויחבלו ויראה וזה
 שנים יוכלה כחך השם וחכמה מימי יל עם האמיני גב כן שהמלאך גף מאש שיה
 שודרת שיערו כעלש העולם כלו ויראה זה כלו אפשר כחך השם איננו אם האמר
 לו שהשם יל עם מרע כח מיניר ועשה תבנית לו האכרים ויתארם והוא המלאך
 והוא שרו שלשום אשר זכרוהו החכמים על המיר יכרח מיה כי לא יבין ענין זה הענין
 והיכולת האמיתים והוא המציאות הכחות הפעולות ככר אשר לא יושג בחושי הכר
 ככר החכמים ול למי שהוא חכם כי כל כח מין הכחות הגופניות מלאך כל שכן הכחות
 המסורות כעולם ושכל כח יש לו פעולה מיוחדת ולא יהיו לו שתי פעולות ככראשית
 רכבא הני איז מלאך אחר ששה שתי שלוחות ולא שני מלאכים עושים שלוחות אחר
 וזהו ענין כל הכחות וממה שחוק אצל היות הכחות האשיות הטעניות הנכשיות
 נקראות מלאכים אמנם מקומות רבים וערו ככראשית רבה ככל יום הקלה כורא
 כה שלמלאכים אומרין לפני שירה והלכו להם וכאשר הוקעת זה המאמר כמאמר
 מורה על היות המלאכים עומדים וכן ההכרח פעמים שהמלאכים חיים וקיימים ויהיה
 המעשה שמהם קיים ומהם אכר יט הענין כדמית כי לו הכחות האשיות היות נסחית
 על התמשך מיני הכחות הם נשארים לא יפסדו ושם נאמר כענין יהודה והמר אמ
 ל ויחנן בקש לעבד ורמי לו הקבל מלאך שהוא ממינה על הקאות רל כח הקמי הנה
 קרא הכח היה מלאך גב כן וכן המיניס המיר אומרים מלאך שהוא ממינה על כך
 וכך כי כל כח שימנהו הכורא על ענין מן הענינים הוא מלאך המינה על אותו הכר
 וכמו כמררש הקלת כשעת שארם ישן עקשו אומרת למלאך ומלאך אומר לכרוב
 הנה כבר כארו לפני שוכין וישיבא שהכח המרמה גב כן וקרא מלאך ושתשכל קרא
 כרוב ומה מאד הוא נאה זה למי שירע ומה מאד הוא נמוס לפתאים אבל היות כל
 יורה שיראה כה המלאך כמרצה הנכונה ככר אמרנו זה שאית המינה נכויים
 יראו המלאכים כאילו הוא איש מן האנשים והנה שלשה אנשים ומהם מי שיראהו
 כדילו הוא איש ערס מפחד אמר ומרצהו כמרצה מלאך תלהים ערס מאר ח
 ומהם מי שיראהו איש וירא מלאך ה' אליו כלכה איש וגו' ושם נאמר אכרסה שהיה
 כחו יפה נרמו לו כדמות אנשים לוט שהיה כחו רע נרמו לו כדמות מלאכים וזה
 סוד נבוא גרול והנה יכאו הכרובים כנבואה כמה שראוי ושם נאמר עה שלש עשו
 שלוחות אנשים מענין שלוחות לכשו מלאכות והשתכל איך באר מכל ער שענין
 מלאך הוד כעלה אחר ושכל מראה מלאך איננו הוא כמרצה הנכונה ולפי ענין

או אמרו כל המלאך
 ככל מוסר ומה המלאך
 יהיה

הענין נס סגולה
הזיקה להם יהיה אשר
כח השכל והחיות

המשיג ואין כמו שזכר ארסטו גם כן כזה הענין וכן שיחלק על התורה אבל אשר י
יחלקו כזה כולו היותו מאמין לו הדברים כלם קדומים ושהם מיוחדים ממנו ית כן י
ואנחנו מאמין שכל זה נברא ושהשם ברא השכלים והגלגלים ושם בהם דין הכחיות
המטהגות כזה שחלק עליו והנה תשמע דעתו ודעת התורה החממה כדורש השולס

פרק ז

כבר בארנו שתוף שם מלאך ושהוא כולל השכלים והגלגלים
והיסודות כי כלם עשים מיתה אבל לא תחשוב שהגלגלים דיו
השכלים כדמות שאר הכחות הגשמיות אשר הם טבע ולא ישגו פעולתיהם אבל
הגלגלים והשכלים משיגים פעולתיהם ויחריס ומטהגים אבל לא ככחירתנו והנהגתנו
אשר היא כלה בעצמם מתחריטים כבר פסדה התורה ענינם הערוט על זה אמר
המלאך ללוט כי לא אוכל לעשות דבר וגו' ואמר לו להנצלו הנה עשאתי ענין ג
לדבר הזה' ואמר השמר מיטנו ושמוע בקולו אל תמר כו כי לך ישא לפשעם כי שמי
בקרבו לו מלס ויורף על השגתם לפעולתיהם והיות להם רצון ובחיה כמה שהושפע
להם מן ההנהגה כמו שיש לנו רצון כמה שהושפע לנו ויכול עליו בעד היותו לא
שאנחנו נעצה הפחות ויקדם להנהגתנו ופעולתנו ההפך אבל השכלים והגלגלים
זינם כן אבל ישעו הטוב לעולם ואין אינלם כי אם הטוב כמו שבאר בפדקים ^{השם}
מה שיש להם הוא נמצא בטלמות ובפעל המיד מעת שנמסו

פרק ח

מן הדעות הקדומים המתפשטים אצל הפלוסופים ורוב האנשים
שלהנועת הגלגלים קולות נראים עינמים מאד והיתה ראייתם על זה
אמרם הגרמים הקטנים אשר אתנו כשיהנועו הנועה ממנהרת יטמע להם קעוץ
עצם ויאלו מרעיד כל שכן גרמי השמש והירח והכוכבים לפי מה שהם מן הגודל
והמהירות וביעת פיתאגוריס כלה האמין שיש להם קולות ערבים נערכים עם גדלם
כהשך המוסיקה ויש להם לתת שירה להיונתו כלה שומעם הקולות ההם הנראים
העצמים וזה הרעת מסורסם כאמתנו גם כן הלא תראה החכמים יהארו גדל קול
השמש כעת מרובתה כל יום בגלגל וכן ראוי לכלם דימנם ארסטו ימוזן זה ויבאר
שאין להם קול אהת המצא זה בכפרו בטמים ומיעם תבין זה ולא תרחיק היות דעת
ארסטו חולק על דעת חכמים מה כי זה הרעת ול היות להם קולות אמנם הוא נמשך
אחר האמת בגל קטע ומקלות חזירים וכבר ידעת הכרעתם רעת חכמי אמונת ה
שולס על רעתם בענין התכונה הדל והוא אמרם כפי ועימו חכמי אמונת השולס חכמי
ישדל וזה אמת כי העצם העוטים אמנם דבר בהם כל מי שרבי כפי שהכח אלו
העין ולזה יאמץ מה שההאמת מופתו

פרק ט

כבר בארנו לך שמשפר הגלגלים לא דוקדק בזמן ארבעו ושהמטיע

גלגלים בזמננו השעה חמשת מנו הכחור ^{מאמר} הגלגלים רבים וחשובים
 לאחד כמו שיתבאר למי שעיין בחכמות התכונה ולזה לא תרחיק שר מאמר קצת
 החכמים שזעו רקיעים הם של הן לוי אלהיך השמים ושמי השמים כי דומה זה ה
 מאמר מנה כחור הטובים כלם אחד הן הגלגלים אשר בהם טובים ומנה כחור הגלגל
 המקיף אשר אין טובים בו שני ואמר שני רקיעים הם ואז אקדים לך הקדמה
 יענך חלה בעטן מוטנן כזה הפרק והיא זאת רע כי גלגל נגה וסבב יש מחלקת
 בהם כן הראשונים ממשגו הלמורים אם הם למעלה מהשמש או תחת השמש או
 מפני שאין עם מופת יורנו על סדור שני הכחורים האלה והיה רעת הראשונים כלם
 שכדורי נגה וסבב למעלה מן השמש ורע זה והביטו מאד ואחר כן כמ בטלמיים ו
 והכריע היתה מהתחן ואמר שהיא הנאות בעטן הטבע שיהיה השמש כחמיצע ושלק
 כוכבים למעלה ממנו ושלקה תחתיו ואחר כן כחן אשנים אחרים באגדלוס חכמו ז'
 כלמורים מאד וכאחר לפי הקדמות בטלמיים כי כוכב נגה למעלה מהשמש וכבר סבר
 כזה איכן חפלה האשכנזי אשר התחברתי עם כנו ספר מפורסם אחר מן השתכ
 כזה הענין המלוכה המעולה חבו כבר כן נהיג אשר קראתי עם אחר מהלמירי ז'
 והראה דפני ראיות כבר העתקטט ממנו ירחיק בהם שיהיו סבב ונגה למעלה מן ה
 שמש אבל זה אשר זכרו חבו כבר הוא ראיות הרחקת זה לא ראית מעטתו כזה דבר
 יהיה הענין כן או לא יהיה קנה הראשונים כולם היו מסדרים כוכב נגה למעלה מן ה
 השמש ולזה היו מועט הכרורים חמשה כדור הירח הסמוך לנו בלא ספק וכדור
 השמש אשר הוא למעלה ממנו בהכרח וכבר החמשה הכוכבים הנכונים וכדור
 הכוכבים השמרים והגלגל המקיף כלם אשר אין כוכב בו ויהיו מוכפר הכרורים המינורים
 הן כדורי הטחית אשר בהם כוכבים כי כן היו הראשונים קוראים הכוכבים יחורם
 כמו שהוא מפורסם בספריהם יהיה מספרם ארבעה כדורי כחור הטובים השמרים
 וכדור הכוכבים הנכונים החמשה וכדור השמש וכדור הירח ולמעלה מכולם גלגל אחר
 חלק אין כוכב בו וזה המספר הוא אינלי שרש גדול מאד לעטן עלה נדעה לא
 ראיתו לאחר מן הפלוסופים כבאור ואולם מינאתו כרברי הפלוסופים ודברי החכמים יתיר
 הענין על זה והנני אובנהו לך בזה הפרק ואיכא הענין

פרק י

ידוע מפורסם בכל ספרי הפלוסופים כשירכזו בהנהגת ימרו
 כי הנהגת זה השולם התחתון הן עלול ההויה וההקפר אמרם
 היא כחות השופות מן הגלגלים וכבר זכרנו זה פעמים וכן תמינח החכמים זל איך
 אין לך כל עשט ועשט מלמטה שאין לו מול ברקיע מכה דומה ואומר לו גדול שגמ' ז'
 הידעה חדות שמיים אם תשים משטרו כארץ ומול יקרחו גב כן הכובס המינח זה ז'
 מבאר כראש כראשיות רבה דמיו יש מול שהוא גומר הלכו לשלשים יום יש מול

שהוא גומר תלכו לשלשם שנה הנה כבר בארזת המאמר שאפי' אושו הנהו יש להן
כחות סוככים מיוחדים להם ואלע"פ שכל כחות הגלגל מהקשיות כלל הנמצאות אבל
יהיה גם כן כח סוככ אחר מיוחד כמין האחר כשטן כדורות הגשם האחד כי המציאות
כלו איש אחר כמו שזכרנו וכן זכרו הכלובים שלידם כח מוסף ומיוחד ככוח המובד
והרואה עליה הכיפת היםים והתרות כדוכת הירח והכרובים כסדרו והיות המשי
בימים עם הקדום הירח והרכיזן כשוכו לאחור ול עליוהו יורדתו ברנש הגלגל כפי ה
מה שהוא מכוון נגלה למי שהשקה עליו אמנם היות עינוף השמש מטעם כבוד
האש זה מכוון מאד כמו שהראתו מהתקשט החם כמיציאת עם השמש והגברת
הקור כדחקו ממקום או כהטלמו מטעם זה מכוון אין להאריך בכתובינעלה כדעתו
כאשר ידעתי זאת כי לו הארכעה כדורים המיוחדים ואלע"פ ששנישם מכלל כחות
ככל המהרות והב עלהם יש לכל כח יכוון מן הארבעה יבדות הכרות המזאת החלה
כח הוסף והוא המטעם אותו הטעם ההיה כהטעם והיה כחות הירח מטעם זה
מים וכח השמש מטעם האש וכח שאר הכוכבים הנכונים מטעם האור ולכן הנח
הטעמים והתחלפם שיובסו ושרושעמיהם דכה העטור האור וההחלף וההקשע
והתקשטו כמהירות וכח הכוכבים השמרים מטעם הארץ ואולי כעבור זה התאחדה
הטעמה להכלת התפליות וההמזגות לאחור הכוכבים השמרים כהטעם וכבר העשו
על ההחדות הכוכבים השמרים כארץ כאמרם טמספר מינע הצמחים כמכפר ה
אישו כוכבים מכלל הכוכבים וכן אפשר שיהיה הכור שיהיו הכורים ארכעה והכורות
מהטעמים מאהם ארכע והכחות הכאים תחלה מאהם כמיציאות ככלל ארכע
כחות כמו שבארנו וכן כחות כל הטעם גלגלית ארכע כמות והם צורת הגלגל לו
כדורותו ונמשו ושיכלו אשר בו יתר כמו שבארנו והשכל הנבדל אשר הוא רשוק
יהיו זה מאד וכאורו כי לולא היות צורתו זהה היות לא היה יכול כשים כעם להתטעם
הטעם כבובית על הדכחות מפת שאי אפשר דכחות הטעם כחזר חללה לא בתטעם
הכוכב לכן אכל התטעם השרה ואלע"פ שישכח המתטעם כדוד ההוא כעצמו טמס
לא תרכך התטעם כי כן כל שהי הטעות זו הכר זו מנחה כמו שהבאר כמדת כ
מקומו הנה כבר התבאר שמהכח דכחות התטעם כחיות כדוד אחר כעצמו נע
יהיה המתטעם מהטעם ככוכב ולא יתטעם רק בשל נמש הנה ירוב מיציאות ה
נמש ודי אפשר מכלל מכוון להטעם והוא צור יכנס למת שצויר כמו שזכרנו וזה
לא יהיה הנה כי אם כשכל אחר שאינו כדחה ממה שהוא כנגד ולא כדעת הנאות
ואי אפשר מכלת נמצא אחר הוא אשר צויר והיה הפסח אליו כמו שבארנו הנה
לו ארכע כחות להטעם הגלגל וארכע כעם מן הכחות הסוללות הבאות החללה
מאתו אליו והם כח היות המיוחדים וכח הנמש הצמחות וכח הנמש החיה ופרח
הנמש המרכבת כמו שבארנו ישר שאהה כשהכחן פעילות לו הכרות המיוחדים

שע מיטם הוה כל מה שיראה ושמירת הסתהוה הוא אל שמירת מיט הגוה ושמירת
 חשיו זמן אחר וזהו ענין הטבע אשר יאמר שהוא חכם מנהג משגח בהמינות החי
 כמלאכה כחשבות משגח בשמירתו והתמדתו בהמינות כחות נהגת זיהו הכ סבת
 מיצאותו וכחות זטה הכ סבת עמידתו ושמירתו הזמן שאיפשר הכנה הוא זה הענין
 שהוא האלהי המגנע מיט עתי הפעלות הלו באמינות הגלגל ומספר הארבעה הנה
 הוא נבלא ומקום התבונות במדרש ר' הנחומא אמר כמה פעלות היו בכלל ארבע
 לו אמרו והנה כלל מויטב ארצה וכל המדרשות יזכר שארבע מחטת שלמלאכה
 הם והישב זה פעמים וראית בקינת העבדאזה כמה מעלות היו בכלל שבע אבל ז'
 העבדאות כולם וכל המדרשות מסכמים עמלאכי להם אשר רחם עולם ויורד
 אנום היו ארבעה לא יותר שבע עולם ושבע ויורדים ושהארבעה נקבט במדרגה
 אחת מן המדרגות הכלל והיו הארבעה כטורה אחת שבע העולם ושבע היורדים
 ער שהם למדו מזה שרוב הכלל היה עלם ועלש במראה הנבואה כי רוב המלאך
 האחר במראה הנבואה היה שער שלש השלם באמרו וגויה כתיש ייהיה רחב
 הארבעה שלם ושלש וכמשלו זכריתו בתארו ארבע מרכבה וינאות מבין שני ה
 החם יהיה הרי תנשטת אמר כתי זה אלה ארבע רחות השמים וינאות מהתיעב
 על ארון כל הארץ והם שלת כל מה שיתחדש אמנם זכרון נחשת וכן אמרו נחשת
 הלה הראה כי הינה השתתקות והנה השמע אחר זה כוח העדה ויאמנם אמרם שר
 מלאך שלש העולם והוא אמרם כבראשית רבה ביה הלשון שהמלאך עליו עול
 שלם הוא מביאר מאך וכבר בארנו זה בחכריתו הגדול בתלמוד כי העבראות שלם
 שלשית חלקים השכלים הערדדים והם המילאכים והשני גופות הגלגלים והשלישי
 החמר הראשון הלה הגופות המשקנות המיד אשר הנה הגלגל כן יפין מי שירצה
 להבין חידות הנבואה ויער משנת השפחה וינעל מים הספלות ויעלה אל עליונות
 למעלה אמנם מי שייטב לו שיטיב בימי סבלותו וירד מטה מטה לא ייערך שיטרח
 גפיו ולא למו יעח התטעה והוא ירד למטה בטבע והכן כל מה שאמרו והסתכל בו

פס

פרק י"א

רע כי ענין התבונה הלו הנכרים כשיקראם ויביע איש למירי
 לבר יחשוב שהם מופת חותך על שיצרת הגלגלים ומספרם כך
 ואין הענין כן ואין זה המספר בחכמת התבונה אבל מהם שעטעם מופתים שהם כן
 כמו שהתבאר במופת שרדך השמש רדך טעה מן הקו תשוב וזה מה שאין ספק בו
 אבל אם יל גלגל חוץ למצבו או גלגל הקת לא התבאר במופת וזה ממה שלא
 יראש עליו ככל ההכנה כי כונת החכמה הזאת להעמ הכונה שיהיה עמה שתהיה
 העצם הסובב אחת סבובת אין מהיות בה ולא יחזיק ולא שטי ויהיה המתחייב מן
 התנועה היא נאות למה שיראה ויטהרל עם זה שימעט התנועות ומטן הגלגלים

כל מה שיוכל כי על דרך משל כשנוכל להנח הכונה שיתכן עמה הנראה מתעורר
 זה הכוכב כשלישה גלגלים והכונה אחרת שיתכן עמה זה בעצמו בארבעה גלגלים מן
 הרדיו ששם מיד על התכונה שמספר תנועתה מעט ולזה בחירו כשיש יציאת המרכז
 על גלגל סבוב כמו שזכר בטלמיים ולפי זה הענין כאשר השגנו תנועת הכוכבים רח
 עומדים כלם תנועה אחת לח המהלה ולא ישתנו הנחיתה קצתם מקצתם הסכמנו
 על היותם כולם בגלגל אחר ולא ימנע שיהיה כל סבוב מהם בגלגל ויהי תנועתיהם
 כולם אחת והגלגלים ההם כולם על קטבים אחרים ויהיו אז השכלים לפי מספר רח
 כוכבים כמו שג' היו מספר לגרודיו אל לרכים כי השכלים וגרמי השמים והכוכבים
 כלם הכל גרודיו ואי אפשר מכלתי שיכול מיתנה מספר ער שחילו היה הענין כן לא
 היה נספר עלינו סדריו כמנותנו גלגל הכוכבים העומדים כדור אחר כמו שמיננו
 חמשת גלגל הכוכבים הנכונים עם רב גלגליהם כדור אחד כי הכונה כדור הכוכבים
 אורה שדמנם נמנה כל הכח אשר הטנגוהו במציאות השגה כוללת מכלתי שנתנה
 לגבול אמתת השכלים והגלגלים הכל המכוון כלו שהנמצאות מתחת הכדור ית
 יחלקו שלשה חלקים האחר מהם השכלים הנפרדים והשע הגזכות הגלגליהם
 אשר הם נשאים ליצורות שמורות לא תעקף בהם היורה מטעם לנשוא ולא ישנה
 הנשוא ההוא בעצמו והשלישי לו הגזמים ההווים הנפרדים אשר יכולם חמד אחר
 ושההנהגה שופעת מהכדור ית על השכלים כפי סדרם ומן השכלים ישפע מהבב
 ממה שהזן להם טובות ואורים על גופית הגלגלים וישפעו מן הגלגלים כחות וטבות
 על זה הגוף ההוא הנספר כרב מה שהוחט מהתחלותיהם ודע כי כל מטעית טוב
 אחר כזה הסדר אין מציאות המושל ההוא יכוננו ותכליתו להושל זה המקבל ה
 תועלת לרב כי יתכן מזה השקר הגמור וזה כי התכלית יותר נכבד מן הרכבים
 אשר הם בגלגל התכלית והיה מתחייב אם כן שיהיה מציאות העליון השלם והנכבד
 מפני הפחות ולא יראה זה משכיל אבל הענין כמו שחספר וזה כי הרבד השלם
 כתר אחר מן השלמות אפשר שיהיה השלמות ההוא כגבול שיטלים עצמו ולא יו
 יעבור ממנו שלמות לזולתו ואפשר שיהיה שלמותו בענין שיותר ממנו שלמות
 לזולתו כחילו החמד על דרך משל שיהיה איש יש לו מן המזון מה שישקף ליתרון
 לרב ולא יותר ממנו מה שיושל ממנו לזולתו ואחר יש לו ממין יותר ממנו יעשיר
 אנשים רבים ער שיתן לאיש אחר שיעור שיהיה בו האישי ההוא גם כן עשיר ויותר
 לו שיעשיר בו איש שלישי כן הענין במציאות שהשפע המגיע ממנו ית להמציאות
 השכלים הנפרדים ישפע מן השכלים ההם גם כן להמציא קצתם את קצתם ער ה
 שכל השעל ואחילו תספק המציאות הנפרדים וכל עברד השפע ממנו גם כן המציאות
 אחת עד שגזעו הגלגלים אל גלגל הירח ואחריו זה הגוף ההוא הנספר אל החמד
 הראשון ומה שהרכב ממנו וכל גלגל יגיע מאתו כחות אל היסודות ער שישולם

שפנים
 י

הענין
הוא

שפעם אל הכלית ההויה וההקשר וזו הענינם כולם כבר בארנו שאינם סתוהיה הכר
 ממה שזכרנו וכאמרו חכמי תורה כי חמתנו אמה חמה שלמה כמו שבאר יתע
 על יד הארון אשר השליטנו ואמר חק עם חכם ובכח וגו' אך כאשר אביו י
 טובותיו רשעו האמת הסכלות ואכזר חכמתו וחכולו והמיהו חכמינו עד שכתב
 סכלים כמו שיערנו רע בעונותיו אמר ויכרה חכמת חכמינו וכינת נבונו הסתור
 והתערבט בהם ונשתקו אלינו רשותיהם כמו שנשתקו אלינו מדותיהם ופעלתיהם
 כמו שדמר ברמיון המעשים ויתערבו כגוים וילמדו ממועשיהם יכן אמר כשתק
 רעות הסכלים יכילי נכרים יפתיו הרג יועקו עלי וכעמוסי עמויח אזלך יוכאשר
 גדלת של מנהג רעות הסכלים שבו לו הענינם הפלוסופיים כאילו הם נכרים מהותם
 כדוותם מדעות הסכלים ואין הענין כן ואחר שנכפל בכרטי זכרון השבע מהתע
 ימהשכלים יריד שבאר לך אמתתו רל הענין אשר ילנה בשפעת ואחר כן אתחיל
 לדבר בחדש השולס

פרק יב

מבואר הוא שכל מחודש יש לו סכה פעולת בהכרח היא אשר
 חדשותה אחר שלא היה נמצא והפעל ההוא הקדום לא ימלט
 מהיותו גשם או לא גשם וכל גשם לא יעשה מעשה מאשר הוא גשם ואיננו יעשה
 מעשה אחר מאשר הוא גשם אחר רל בערותו והנה הדבר בזה אחר כן והפעל ההוא
 הקדום המחודש לדבר המחודש אפשר היותו גם כן מחודש וזה לא יולך אל לא תכר
 הכלית אבל הי אפשר לט בהכרח אם יש דבר מחודש מבלתי שנגיע למחדש קדמון
 בלה מחדש הוא אשר חדשו ועיאר לשאול על מה חדש עשה ולא חדש זה מקדם
 אחר שהיא נמצא וחי אפשר בהכרח מבלתי עייהיה המנעות הפעלה היות המחודש
 קודם חדושה אם מהעדר ערך אחר בין הפועל והפעל אם היה הפועל גשם או מ
 מעת הכנת החמר אם היה הפועל בלתי גשם זאת ההינעה בלה כפי מה ששייכרו
 העין הטבעי מבלתי שנגעיה עתה לרקדמות העולם או חדושו כי אין זה כונת זה
 הערך וכבר התבאר בחכמת הטבע כי כל גוף שיעשה מעשה אחר בגוף אחר לא
 יעשה בו רק שישגשו או יקגוש מה שישגשוהו אם היה מעשה הפעל ההוא
 אמיתיים רמיון זה כי הגוף אשר הוחם עתה איננו הוחם כקגוש אותו גוף האשר
 או שהאש חממה האוויר והאוויר המקיף בגוף ההוא חממו ויהיה הפעל הקדום י
 לחמים הגוף ההוא גוף האוויר החב עד שהאבו השיחבת אמנם תמשוך הכדול מ
 דחוק כח שתמשך ממנה באוויר כגוש הכדול ולזה לא תמשוך על אי זה רוח
 שיוזמן אבל על רוחק שישתנת האוויר אשר כנו ובין הדבר המתחמם מבחו אבל
 כשימשך חם האוויר מזה האש תחת זאת העשה לא תהך ממנו כן הענין כמור
 שימשך וזה אשר לא היה חם ואחר כך נתחמם אי אפשר לו בהכרח מבלתי ככר
 מחממות התחרטה אם אש התחרטה או שהיה ממנו על רוחק אחר והשתנה

כפי זה חיים זה חיים על
 אי זה רוחק קדום . אכל

הדוחק ההוא והעדר ההוא הוא אשר היה נעדר ואחר כן התחדש וכן נמציא ככות כל
מה שיתחדש במציאות ממחורשים ^{היה} סבתם הם המזגות היסודות אשר הם גשמיים
כושלים קצתם כקצתם ומהפעלים קצתם מקצתם לא שפכת חרושם קריבת גוף אל
גוף או חרף גוף מגוף איםם כמה שנמציאהו ממחורשים שאינם נמשכים אחר
מזג והם הצורות מלב אפשר להם גם כן מבלת פעול לא נתן הצורה והיא בלתי
גשם כי פעול הצורה יורה לא ברמה כמו שהתבאר במקומותיו וכבר העידנו על
האית זה במקו שקדם וממה שבאר לך זה גם כן כי כל מזג מהכל התוספת והחסרון
והוא יתחדש ראשון ראשון והצורות אינם כן שהם לא יתחדשו ולא היו תעורה
בהם ואינם יתחדשו או יפסרו בלא זמן אינם אם כן מפעלת המזג אבל המזג הן
מבין חמור לקבל הצורה לבר ופעול הצורה דבר לא יקבל החלוקה כי פעולתו מיט
ילתה ממאה שפעול הצורה הן טהנה צורה בהכרח והוא נבראת וזה הפועל אשר
היה בבלתי גוף מן השדר שיהיה מעשהו למת שינעשהו בערך אחד אחד שאינו גוף
שידק או ירחק או יקרב גשם לו או ירחק ממנו מבע שאין עדר רחק בין הגוף ^{וכן}
מה שאינו גוף וכתבתי היה עלת העדר הפעלה ההיא העדר הכנת החמר היא
לקבל פעולת הנבול הנה כבר התבאר שפעולת הגשמים בני צורהם קצתם כקצתם
הרבים הכנת החמרים לקבל פעולת מי שאינו גוף אשר הפעולות ההם הם הצורות
וכאשר היו מעשי השכל הנפרד מביארים גלויים במציאות והם כל מתחדש בלתי
מתחדש מגוף המזג לבר ידענו בהכרח שזה הפועל לא יעשה בקרבות ולא על
הרחק מיוחד מבע שאינו גשם ויכלה לעולם פעול הנבול כשפוע על יד ההמיות
בעין המים אשר ישפיע מכל צד ואין לו יד מיוחד שיומשך ממנו או ימשיך לזולתו
אבל מכלו הוא עכש ואלו הצדדים וזה הקרובים אליו והרחוקים ממנו המים כן זה
השכל לא יגע אליו כח מוצר אחד ומרחק אחד ולא יגעו כחו לזולתו גם כן מי
מיוחד ועל דוחק מיוחד ולא כעת בלתי עת אבל פעולתו המים כל אשר יזרמן הבר
יקבל הפעל ההוא הנמציא על ההמיות אשר כנת כשם טעם כן הברוא יגדל עמו כ
כאשר התבאר שהיה גוף וההקים שהכל פעלו ושהוא ככות הפעולת כמו שבארנו
וכמו שבארנו נאמר שהעולם משתנה הברוא ושהוא השפיע עליו כל מה שהתדרג
בו וכן יאמר שהוא השפיע הכמות על הנביאים הענין בלו עלו הפעולות פעולת בלתי
גוף והוא אשר יקרא פעלו שפע יזה העם לא השפיע כבר היהיו לשון העברי גם כן
על הברוא מבע ההמיות כשן המים השופעת כמו שוכרט מבע שלא ומציא להמיות
פעולת הנבול ויהי נאות מזה הלשון לא השפיע שלא טבל על אמרת טם שתשורה
לאמרת הענין כי יצור פעולת הנבול כבר מאד בכבדות יצור מציאות הנבול וכמו
שהרמיון לא יצור נמציא כי אם גוף או כח כגוף כן לא יצור הרמיון היה פעולת רק
בקרבות כפעל או על הרחק אחר ומצד מיוחד וכעבור זה כאשר הראמית אצל קצת

השון ראשון

השון

השון

ההמוץ היה תשס לא ג'ה או שהוא לא יקרב למה שיעשהו ידמו שהוא יטה המלאכות
 והמלאכים ישנו תפלות הרב בדרביה ובג'שה גשם כגשם כמו שיעשהו איננו מה ש
 עשהו וידמו המלאכים גם כן גשמים ומתם מי שיאמין שהוא יל' ימות הדבר בדרך ה'
 בדרבני לא במוותו והוא יתעלה הדבר ההוא כל זה המשך אחד ההמיון אשר גם הודו
 יעד הרע בממה כי כל הדברו בדרך או במדות הוא כעל ההמיון או נמשך אחד כעלו
 יאין זה ענין הקרב אבל המנה להבין ענין השקע המאמר בדרך המרא ובכך תפלה
 לא המלאכים להיותם בלה גשמים ויאמר בכחות הגלגלים גם כן שהם ישמעו
 במציאות ויאמר שפע הגלגל אלפי שפעלהיו יבאו מגשם וליה יעשו המכנס בדרך
 מיוחד הלא קרבנם למרכי וברקס מוטו יעברו הירם להצרכו ומתנה נכנס למשמעו ה'
 מכנסו אבל מה שיוכרטה שכתרי הנביאים הנשאלו ענין השקע גם כן לכל המרא
 הוא אמרו כי עבד מוקד חיים הנה כי שפע המציאות כלומר המציאות אשר תוצו
 קמות בלב פתק וכן השלמה המאמר והוא אמרו באורך נראת אור הוא הנענו כעצמו
 כי שפע השכל אשר שפע ממך עשיר ונתישו ישיג השכל הבינהו

הכונן מן חיים חיים ומה
 אל סגור חיים כלו המכונן
 אשר הוא חיים כלו סגור
 ין אחרו

פרק יג'

הערת האנשים בדרמית השלב או חרשו לכל מי שחמין טיש v
 שם אור נמצא תס שלשה דעות הרעה הראשון והוא הנה
 כל מי שיאמין הנה משה רבינו ע"ה הוא שתעלה כבלו לא כי כל נמצא מלבד הכורא
 יה השם המציאו אשר התעבר הגמור ושהשם לבדו היה נמצא ולא רכב בלגרי לא
 מלאך ולא גלגל ולא מה שבתוך הגלגל יאמר כן המציאו כל אלה הנמצאות כס מה
 שהם ורפתו לא מרכי ושהמון ענינו גם כן מבלל הנביאים כי הזמן נמשך אחר
 ההנעה וההנעה מקרה במהטעם והמהטעם ההוא בעצמו אשר הזמן נמשך אחר
 הטעם החדש והיה אחר שלט היה ושהו אשר יאמר היה הכורא הזמן שוברו ה'
 עולם אשר הנה מלבד היתה על זמן יכן כל מה שיעלה בשכל מהמשך מציאותו
 קודם בראית העולם המשך איין תכלות לו כל זה שער זמן או מנות זמן לא אמתת
 זמן כי הזמן מקרה בלא כפק והוא אצליט מבלל המקרים הנבראים כשרדות ויה
 איכן ואלף שאינו ממין האבות אלא שהוא כבלל מקרה רבן להנעה כמו שיתבאר
 למי שהבין רבוי הדברים ככאור הזמן וימתת מציאותו יבאר הנה ענין ואלף ה'
 שאינו מכותת מה שאמרנו כי אלא שהוא מועיל והוא אשר הים העלב ענין הזמן ה'
 מהרפת מאנשי החכמה ער שערבכם ענין היש לו אמדות במציאות או איין אמדות
 לו כגאלעם וזולתו הוא היתה מקרה כמקרה כי המקרים הנביאים בגשמים מציאות
 ראשונה בדרמים ובנעמים הם יוכנו בדרלה מחשבה ויעירו עענתם ואמנם המקרים
 אשר נשאיתם מקרים אחרים בלתי במדעת ותנעיה והיתה כיון עלם עענת מאר
 ובכך כשיחבר אל זה שיהיה המקרה הנשוא בלתי עומד על ענין אחר אך ושתת

נרצט

מעטן לעטן ונכבדו בזמן שני הענינים יחד שהיא מקרה רבך לתנועה והתנועה
 מקרה לזאתנוע ואין התנועה כדמות השחרות והלובן אשר הם עטן מיטב אכל
 חמות התנועה ועצמותה שלא התישב על עטן ואפי' בהרף עין וזה ממה שחייב
 הטלם עטן הזמן והכונה שהוא אצילני דבר נכרא מההוב כשאר המקדים והעצמים
 הנושאים למקדים ההם ולזה לא תהיה המציאה הכורח לעולם בהתחלה ומערת
 כי הזמן מכלל הנבראות והתכונן זה העטן מאד כעבור שלא יתחייב התשובות אשר
 אין לעולם מהם למי שיפסל זה כי כשתקים זמן קודם העולם תחייב להאמין הקדמות
 כי הזמן מקרה ואי אפשר מכלתי נושא ויתחייב מציאות דבר קודם מציאות זה ה
 עולם הנמצא עתה ומוק הזו הכריחה וזו היא אחת הדעות והוא יסוד הורת מיטה
 רבי' כלל ספק והיא שנית יסוד היחוד לא יעלה כדעתך וזאת זה ואברהם הביט
 התחיל לגלות זה הדעת אשר הביאו חלוצ העין ולזה היה קורא לו אל עולם וכבר
 הראה זה הדעת באמרו קונו שמים וארץ
 דעת כל מי ששמענו עטנו ודאינו דברז מן הסלוסופים וזה שהם אומרים כי מן ה
 שקד שימיצו השם דבר לא דבר ואי אפשר גם כן אצלם שיתקד דבר אל לא
 דבר רל שאי אפשר שיהווה נמצא אחר כעל חמר וצורה מהערר החמר הווא
 הערר גמור ולא יספר אל הערר החמר הווא הערר גמור ותאר השם אציל
 בשווא יכל על זה התאור שהוא יכול לקבץ בין שני ההפכים כעתה אחת בנשוא
 אהל אז יברא פרובצ קטור צנה לצלעו ומה שיש נמה לזה מן הנמצאות
 והמוכן מדבריהם שהם אומ' כמו שדן להיות בחקו להיותו כלתי מיציא הנמצאות
 כי למעט טבע קיים אינו מעלת פער ולזה אי אפשר לשנותו כן אין להיות בחקו
 כשלא יוכל להמיצו דבר מלא דבר שזה מסת הנמצאות כלם ולזה יאמינו שיש ח
 חמר אחר נמצא קדמון בקדמות הלוה לא ימיצו הוא וזאת החמר ולא החמר ימיצו
 וזאתו ולא יאמינו שהחמר במעלתו ית כמיציאות אכל הוא סבת מיציאותו והוא לו על
 דך משל חמר ליציר או הכרזל לעת (הוא אשר יבדא מות שיריטה פעם יציר מימנו
 שמים וארץ ופעם יציר מימנו וזאת זה וכעלי זה הדעת מחמינים כי השמים גם כן
 הוויים נפסדים מחמר נמיאל אל חמר נמיאל אלה שאינם הוויים מלא דבר ולא נפסדים
 אל לא דבר אכל כמו שאנטי ב"ח הוויים נפסדים מחמר נמיאל אל חמר נמיאל כן ה
 שמים יתהו ויפסרו והוויים והפסדים כשאר הנמיציאות אשר הותיהם וחשני ואפי'
 הכת יחלקו אל כמות אין תועלת לזכרון כמותיהם ודעתם כזה המזמר אכל שוודש
 זה הכת הכולל מה שזכרתי לך ואפלטון גם כן וזאת היא המונתו הנה המציא
 ארסעו יספר עליו בספר השמע רל אפלטון כי השמים הוויים נפסדים וכן המיציא
 רעתו מכאד כפסרו לטימאוס אלה שהוא לא יאמין חמונתו כמו שיחשוב מי ו
 שלא יבין הדעות ולא ידקדק העין מרמה שדעתנו ודעתו שיה ויזן העטן כן שאנחנו

כ"ט

ספר הכתר

כ"ט

נחמין היות השמים לא מרכב חלה חדר ההשרר המוחלט והוא יאמין שהם
 נמצאים נחיים מרכב והוא הרעת השני והרעת השלישי והוא רעת
 ארסטן והנמשכים אחריו ומפדשי ספריו וזה שהוא חמור מה שאמרוהו אנשי הכת
 הקודם וזכרוהו שיראו ימצא בעל חמר מלא חמר כלל ויוסף על זה ויחמר כי ה
 שמים אינם נפלים תחת ההויה וההפסד בשום פעם וכאור רעתו כזה הוא יחשוב
 שזה הנמצא כלו כפי מה שהוא לא סר ולא יסור היותו כן ושהרכב הקים אשר
 לא יכול תחת ההויה וההפסד והוא השמים לא סר היותם כן ושהזמן והתערה
 עולמים תמריים לא הוים ולא נפסדים ושהרכב ההויה הנפסד והוא מה שתחת
 מלא הירח לא סר היותו כן ולא שהחמר ההויה הרחשין לא היה ולא נפסד כעתמך ו
 חבל הערות יבאו ון אחר סוד זו יקשיט צורה וילבש אחרת וזוה הסדר כלו העליון
 והתחתון לא יפסד ולא יכשל ולא יתחדש בו מתחדש ממה שחין כבשכש ושהוא חוץ
 להקט בשום פעם ואמר ואלעג שלא אמרו בזה הלשון חבל העולה מדעשו שהודחו
 משער הנמנע חזילו שישתנה לברוא ריטן או ישתרש לו חפץ ושכל זה המציאות
 כפי מה שהוא השם המציאו בדינו אבל לא פעל אחר ההעדר וכמו שהוא משער
 הנמנע שיערר הכורא או ישתנה עתמו כן יחשוב שהוא משער הנמנע שיעתנה
 לו ריטן או יתחדש לו חפץ ויחויב שיהיה זה הנמצא כלו כפי מה שהוא עתה כן
 היה כמה שולח סר וכן יהיה עדי עד וזה כאור לו הרעות ואמרתם והם רעות מי
 שהתבאר חזילו במופת מציאות הלוח לזה העולם אבל מי שלא ידע מציאות הל
 יה אבל חשב שהכריים הוים נפסדים כהתקבץ ובהתפזר כפי המקרה ושחין שם
 מנהיג ולא סדר מציאות והוא אפיק נכונג נמצא. והדברים נכונג שישם אכסנר
 חין תועלת לנו בזכרון הכמות ההם כי כבר התבאר במופת מציאות הל וזכרנו רעות
 חנשים בט עבנם של יסוד כבר התבאר סוגרו במופת חין תועלת בו וכן התועלת
 עוד לאמה מאמור בעלי הרעת השני ול היות השמים הוים נפסדים חין תועלת
 לנו בו מפת שהם מאמינים בקדמוות וחין הפרש אינלינו כין מי שיאמין שהשמים
 הוים מרכב כהכרח נפסדים אל רבי. או אמונת ארסטן אשר יאמין שהם כלה הוים
 ולא נפסדים כי כונת כל נמשך אחר תורת משה רבי ואברהם אבינו או מי שילך
 בדרכיהם חננס היא חמונה שחין דבר קדמון עם השם ית ושהמציאות הנמצאת
 מהעדר בחק השם מוכת הנמנע אבל יחשבו עוד קצת חנשי העין שהויה
 מחויב ואחר שישכח הרעות חזילו ככאור ראיות ארסטן על רעתו ומה הכידון

אל זה "

פרק י"ד

לא אינריך להשיב בכל פרק שזה המאמה אמוש חכמתן
 לד לדעתי מה שעלה בדרך ושחני לא אינריך שחכידו
 לשון רבי הפולסופים ככל מידוס אבל עניניהם ולא אחריך הכל חעורך על יד

על הדרכים אשר יבטו אליהם כמו שעשית לה כדעת המדברים ולא אשגיח למי
 שדבר זולת ארסטו מטעם שדעותיו הם הראויים להתבונן ואם תהיה התשובה עליון
 או הספק כמה שעשית או עסק עלי בדבר מהם יהיה זה כחך זולתו מכל מי שהלך
 על יסודי היתה יהיה ראוי ויותר חזק ואומר כי ארסטו יאמר כי התנועה לא תורה
 ולא נקשרת אל התנועה המורחלת שהוא אמר אם התנועה ההתחלתית וכל מה שהרש
 הקדם לו התנועה והוא יאמר לתכלית ההתחשן אחר שלא היה היה אם כן התנועה
 נמצאת והיא התנועה אשר בה נמצאת האחרונה אם כן התנועה הראשונה קדומה
 כהכרח או ילך העשן ללא תכלית ולפי זה השני גם כן יאמר כי הימין לא הורה
 ולא עסק כי הימין נמשך להתנועה ודבק לה ואין התנועה אלא בזמן ולא יושב הימין
 אלא בהתנועה כמו שהתבאר במופת זאת דרך יחוב לו כה קדמות העולם
 דרך שני לו ואמר הרמז הראשון המעשה לוכחות הארבעה לא הוה
 ולא עסק שאם היה החמר הראשון הוה יהיה לו חמר ממנו נהיות ראשו שהיה
 זה המתהיה בעל צורה שהיא אמרת ההיות ואשר הנחשטו חמר לא בעל צורה
 אם כן הוא הכרח בלתי הוה מדבר והוא אם כן קדמון לא יאמר וזה גם כן יחוב
 קדמות העולם דרך שלישי לו יאמר כי חמר הגלגל ככלו אין בו רכב
 מן החמר כי התנועה הסבוכית אין הקר לה כמו שהתבאר במופת אמר וכל מה
 יקצר אמנם סבת הקדמו מה שבו מן ההתחבבות ואחר שהגלגל אין בו ההתחבבות
 אינו אם כן עסקר ומה שאינו עסקר אינו מתהיה ויחליט גרות יבאדם והם שכל היה
 עסקר וכל עסקר הוה וכל מה שלא יהיה לא יקצר וכל מה שלא יקצר לא יהיה וזה
 גם כן דרך יחוב בו מה שירצהו מקדמות העולם דרך רביעי אמר
 כל מה שהרש היה אפשרות הרושו קדמות על חרושו בזמן וכן כל משנה אפשרות
 שניו קדמות לו בזמן ובזאת ההקדמה חוב התמדה התנועה הסבוכית ושני לו
 הכלה ולא התחלה ובזאת ההקדמה בארו האחרונם מן הנמשכים אחריו קדמות העולם
 ואמרו העולם קדם שהיה לא ימלט מהיות הרושו אפשר או מחויב או נמנע ואם היה
 הרושו מחויב הנה לא סר היותו נמצא ואם היה הרושו נמנע לא יתכן שיומא לטול
 ואם היה אפשר מי עשא אפשרות ההוא אם כן אי אפשר מבלתי רכב נמצא ההוא
 עשא האפשרות וכי יאמר לרכב ההוא שהוא אפשר וזה דרך חזק מאד כדאי קדמות
 העולם ורשב דעת משכילי האחרונם מן המדברים שהוא הנהיג הספק ואמר הו
 האפשר הוא אצל העולם לא בדבר המתקבל וזה אינו בלב מפת שהם שני אפשרות
 כי כל רכב מורש אפשרות הרושו קדם לו וכן העולם אשר חרושו היה בו אפשרות
 שירש מה שהרשו קדם שיחששו אם הם שני אפשרות בלא עסק אפשרות בחמר
 שהיה בו ואפשרות בעול שיקבל כך ולא אמרת הדרכים אשר ילך כהם ארסטו
 כדאי קדמות העולם מיצר העולם עצמו ויש דרכים גם כן וברוב הבאים אחריו היוצאים

וזהו הטורף קום נמנע
 המורה פני שדבר
 מוסר

מפ' לוספ' יקמו בהם דרמות השלם מיצר הל' ית' שמו מהם שאמריו אב השם ית'
 חרש העולם אחר התעורר אם כן הית הכורח קורס נכרזא העולם תועל כח וכאשר
 כראו עב תועל כפעל הנה יצא השם מן הכח אל הפועל אם כן יש בו ית' אפשיות אחר
 ויהי אפש' לו מבלי' מויצא עצמו מויצאו מן הכח אל הפועל וזה גם כן מספק מאד
 אשר יבדיל שיהיו כל משפיל להתירו ולהראות קורו' ודרך אחר המעט
 יפעל הפועל בעת אחת ולא יפעל בעת אחת לפי המושגים או המשיגים המהרהרים
 לו וכו' ויחייבו לו המושגים כגוול פעלת מה שיהיה ויחייבו לו המשיגים רצון מה
 שלא היה רוצין מקודם ואם שתכירא ית' שמו אין מביאים לו שיהיו שני רצון ולא יושג
 ולא מעכבים שיתקדשו או יכירו אם כן אין צר להיותו פועל בעת אחת ולא יפעל
 בעת אחת אבל כעול המיד בהתמדתו מניא כפעל
 פעלותיו ית' שלמות מאד אין בהם רבר מן תחסרון ואין בהם רבר לפעולה ולא מוכח
 וזהו השגן אשר ישיגו ארסנו תמיד ויאמר הנה רכס ולא יעשה רבר לפעול וש'
 הוא עשה כל הכר' מה שאפשר בו מן השלמות ואז אפשר טוב ממנו ולזה יצויק
 שיתית המיד שחכמתו כעצמו המיד אבל עצמו חכמתו אשר חיבת מציאות זה ה'
 מציאות הכול מה שאתפש שהמציאות מניעות מו' שיאמין הקדמות מאלו התרכיב
 יסתעף ואלו אחר מהן עשוי ועוד על צד התרחקת שהם אומרו אף היה הכורח ית'
 וישהב כעול לא יעשה רבר בשום פעם ולא חרש מהחש' פנין בגגו' אשר לא
 פו וארך המטר מציאותו הקדמון אשר אין תכלית לו לא ועשה רבר וכאשר הירק
 אתמול התפתח גם המציאות שאילו אמרת על רך מעול שהשם ברא עולמות ריבב
 קודם זה על מספר מלא כדור גלגל הגדול ושכל שלם מהם ששם מציאות על
 מספר הגדול היה זה בתעורר אל מציאותו ית' אשר אין תכלית לו כאילו אמרת
 שהשם אמר ברא העולם שאנחנו מעוררם התפתחות מציאות אחר התערר אין
 הפרש מן שהשם היה זה אחר מאות אלפי מן השנים או אחר זמן רבב מאד
 וזה גם כן ממה שירחק בו מי שיאמין הקדמות ועוד על צד עשיות הראות במקורם
 אצל האומות טולב מן העולם אשר יחייב זה שהענין תעכני לא מונח ולזה נקראה
 הככמת הכל שליו יאמר ארסנו כל כני ארס בארו בהתמדת השמים ועמדתם
 וכאשר שטחו שהם כלה' היום ולא נתקדו שמים משכן לל' ית' ולחוחם כל ה'
 מלאכים ויחכסו לו להיות על התמדתם והביא בות השטר גם כן ענינם וזה המין
 על צד חוקך הדעת אשר אמתהו השנין אצלו במקורסמות

כח' אין

ואחר זה זה המצד הוא
 שלם עלתה ארסנו בו מן
 האלמות ית'

אשר השלם

פרק טו'

כונתי בזה הפרק לכאד שארסנו אין אצלו מיסת על הדמות
 העולם לפי דעתו ואינו בות טועה אל שהוא עצמו ירע שאין
 מיסת לו על זה ושתענות ההם והראיות אשר יאמר אותם הם אשר יראו ותתה

הנפש חליהם יותר והם יותר מעט ספקות כפי מה שיחשוב אכסנדר ולא יחשב ב
ארסטו שהוא יאמין שהמאמרים ההם מופת כי ארסטו הוא אשר למד בט ארסטו
דרבי המופת וסדריו והנאון ואשר הביאט לזה המאמר כי האחרונה מן הנמשכים
אחר ארסטו יחשבו שארסטו כבר עשה מופת על קדמות הטולס ורב המשיס מן
החושבים שהתפלספו יקבלו מארסטו כזאת השאלה ויחשבו כי כל מה שזכרו
מופת חותך אין ספק בו וידחיקו לחלוף עליו או לחשוב בו שנעלמה ממנו העלמה
זו שנגה כדבר מן הרברים ולזה רחיתי שאמשך עמהם לפי רעתם ואבאר להם
שארסטו עממו לא יאמר שהוא עשה מופת כזאת השאלה מזה שהוא אומר
ספר השמע סי כל מי שקדמו מחכמי הטבע יאמין כי התענה בלתי הוזה ולא
נפסדה מבלתי אכלטון שיאמין כי התענה הוזה נפסדה וכן השמים ^{הכל} היום
נפסדים זהו לטוט וידוע שדל היתת וזאת השאלה מכוזרת אכלו במופתים חותכים
לא היה צריך ארסטו שיכמכה בהיות שקדם מן הטבעיים מחמין כן ולא היה צריך
שיאמר כל מה שאמרו במקום ההוא מן ההרחקה למי שיחלוק עליו וגנות דעתו
כי כל מה שהתכבאר במופת לא תוסף אמתתו ולא יחזק האמת בו בהסכים כל רה
חכמים כולד עליו ולא תחסר אמתתו ולא יחלש האמת בו בחלוק זעשי הדריך
כלם עליו וזאת גם ק המצא ארסטו יאמר בספר השמים והטולס כשהתחיל לבאר
כי השמים בלתי הווים ולא נפקדים אמר נרצה עשה שחקר אחר זה על השמים
וכאמר התראם מותהים מרכב דון בלתי מותהים מרכב ואם יפלו החת הפסד
או לא יפסדו כלל והשתדל אחר וזאת השאלה לזכר טענת מי שיאמר בהתהוות
השמים והביא אחר זה רברים זה לשונם אמר שהנחט כטענשה זה יהיה מאמרינו
אז אכל מטיביהעין יותר מקובל יותר מרופת וכל שכן כטישימעו טענות החולקים
תחלה שאנחנו אם נאמר רעתנו וטענותנו ולא נזכור טענות החולקים יהיה יותר
חלוש לקבלם אכל השימעים ומה שראונו על מי שירצה שידון באמת שלח יהיה
שינח מי שיחלוק עליו אבל יהיה חומל מורה על האמת יעבר לו מה שיעבור לעצמו
מיושר הטענות זה הרף דברי האיש וזאת ערת בעלי השיץ הנשאר על זה האיש
תרעמות אחר וזאת ההקדמה ואם יחשב אדם אחר זה המאמר שעלה בידו מופת
על זאת השאלה ואם ידמה אדם וכל שכן ארסטו כי הדבר אשר התבאר במופת
תהיה קבלתו יותר חלושה אם לא ישמעו טענות החולקים עליו ועוד שזמו זה רעה
לו ושדחיותו עליו טענות האם ארסטו יסכל התפיש כן הטענות והמופתים ובין
הרעות אשר תחוק המחשבה בהם זה תחלש ובין הטענים המופתיים ועוד זה
מאמר ההגרי אשר קדמוהו מהודות האמת לכפל דינו עד שתחזק דעתו הוזה
כלו יעטרד עליו במופת אכל כונתו בלה היה שיבאר שרעתו יותר נכון מרעות
החולקים עליו מימי שאמר שהשיץ הפלסופי יביא אל היות השמים טפלים תחת

סיום השמים
היום נפסדים

אז

לקחת

ההיה וההקסר חלה שהם לא נעדרו כלל או טהוין ולא יפסרו ושאר מה שיוכר מה
 רשות ההם וזה חמת בלא ספק כי רשת יותר קרוב אל האמות מדעתם לפי עשות ה
 רחיה מעט המציאות ואנחנו לא בן נחשוב כמו שאבאר אבל כבר גברו התאוות
 על רוב הסתות ואפי' על הקלוסקים וירינו לקיים שארבעין באר זאת השאלה במופת
 ואולי לפי רשת ארסטו באר זאת השאלה כמופת והוא לא עשר שעטה מופת ער
 שהתעדרו לה אחריו אמנם איז אין ספק חצלי בשליו הרעות אשר יזכרם ארסטו
 בלא העטעם לז' קדמות העולם ושלל התחלק הטעת הגלגלים וסדר השכלים כול
 זה איז מופת עליו ולא חשב ארסטו יזכ בול שהמאמרים ההם מופת אבל כמו ע
 זכר שדרכי עשות הרחיה על לו הרברים טעריהם נעולים בפענו ואין חצלי התחלה
 להם טענשה רחיה פה וכבר ירעת הרך דבריו והוא זה ואשר איז לנו בהם טענה
 או הם גרולים חצלינו מאמרינו בהם למה זה קשה מאמרינו אם העולם קדמו
 אם לא זה הוקח לשוני חלא שאתה כבר ירעת פירוש אכונטר לזה המשל ומה באר
 בו והיותו מרחיק שיהיה ארסטו מספק בקדמות העולם ומה גליט' בוין גרול באמרו
 שזאת השאלה מסוכקת לא יורע לה מופת ויראה אכונטר שהענין מבאר גלוי ויה
 עליו חמפת כי השמים קדמונים ומה שבתוכם הוה נפסר יסוף כבר לא כדבר מיל
 הדרכים אשר זכרנו בזה הפרק יתחמת רעת או יבעל או יסופק בו ואמנם זכרנו ו
 מה שזכרנו לרעתנו שרוב החושבים שהם העכילו ואנפ' שלא יכנו דבר מן ה
 חכמוי גזרו בקדמות העולם קבלה ממי שהתפרסמה חכמותם האומרים בקדמותו
 וישליכו דברי כל העבאים בעבור שאין דבריהם בדרך הלמוד אבל בדרך ההגרה
 כשם הדל והוא הרך אשר לא יתעורו בו לא יחידים חצליהם השכל ואמנם מה
 שנתרל בו אמת מענין העולם לפי רעת הורהט הנה אוסרהו בפרקים הבאים

פרק יז

זה הפרק אבאר לך בו מה שאמנינו כזאת השאלה ואחר
 זה אבאר רחיות על מה שאשתרל בו ואומר כי כל מה שיאמרוהו
 מי שיחשוב שהבוא מופת על חרוש העולם מן המדברים איז רוינה הדחיות ההם
 ולא אטעה עינמי בשאקרא רכי התעפה מופתים והיות הארץ טענה מופת
 על שאלה אחת כהטעמות אינו מחוק חצלי האמנה המכנה הוה אבל מחלשה
 ומרריך לטעון עליו כי כשיתבאר הפסד רחיות ההם חצליה העש להאמין באשר
 נעשה עליו הרחיה והיות הענין אשר איז מופת עליו נשאר עכ היותו מבקש לכר
 או שיקבל בו חרר משט קטות הסוהר יותר ראוי וכבר זכרתי לך דרכי המדברים
 בקצוב חרוש העולם והערוהך על סידוק הטענה עליהם וכן כל מה שזכרו ארסטו
 והנמסכים אחריו מן רחיות על קדמות העולם אינו חצלי מופת חותך אבל י
 טענות יציגים הספקות העמויות כמה שהטעמהו ואשר אשתרל בו איז שאבאר

וכן נאמר בהיות השמים אין הפך בהם הנה זה אמות אלה שאנחנו אמרנו שהשמים
 עתהו כהתהווה הסוס והתמר ולא אמרנו שהרכבתם החיוב להם ההפסד כצמצו
 וכעלי חיים מקט ההפך אשר בהם יעקר העטף הוא מה שזכרנו כי הנמצא בעת
 שלמותו והמותו לא יורה ענינו ההוא הנמצא לו על ענין קודם שלמותו ואין רחוק
 עליו גם כן נאמר אמר שנתהו השמים קודם הארץ או הארץ קודם השמים דו
 היו השמים בלתי מוכנים או מין בעלי חיים בלתי מין אחר כי זה כלו בעת היות זה הכל
 כמו עפעל חיים בעת היותו היה הלב ממנו קודם לבנים כמו שירצה לען והגור
 קודם הנצמים ואע"פ שאחר שלמותו לא ימצא בו אבר מכלול אבר מכל האברים
 אשר אי אפשר עמידת החיט מבלעדיהם זה כלו גם כן יצטרך אליו אב ילקח הכתב
 כפי פשוטו ואע"פ שאין העטף כן כמו שיהבאר כשיכיר במאמר וצריך שתהיה ברה
 העטף שהיא חומה גדולה כתייה סביב התורה מקפת בה מונעת זכר כל משולך אלה
 ואם יעטף עלינו ארסנון לל האוחז רעתו ויאמר אחר שלא יורה לנו זה הנמצא בזה
 זה ירשם אתם עזה מהיה ושהיה שם טבע אחר הוהו נאמר זה לא יתחייב לנו לפי
 מחשבתנו שאנחנו לא נשתדל עתה שנקים השולם מחרש אבל אשר נשתדל בו הוא
 אפשרות היותו מחרש ולא תבעל זאת הטענה בהכרח רחיה מטבע המציאות אשר
 לא נחלוך בו וכאשר יתקיים אפשרות הטענה כמו שבארנו נשוב אחר כך ונבריע דו
 הנה החדוש ולא ישאר בזה העבר אלא שיבא לנו בארה בהמנע היות השל
 מחרש לא מטבע המציאות אבל ממה שיחייבו השכל בחק השם והם הדרכים אשר
 כבר הקרמתי לך זכרם ושהם יעשו בהם ראיות על קדמות השולם מיצר הל והנע ארחה
 לך חסתי הכיח הסמוך עליהם עד שלא התאמת מהם רחיה כשופ פטס כפרך הכא

פרק יח

הדרך הראשון אשר יזכרו שיהחייב לנו בו כפי מחשבתם שהם
 יצא מן הכח אל הפעל כשיהיה פועל עת אחת ולא יפעל עת
 אחרת ויתירה זה הספק מבווארת מאד והוא עזה העטף יתחייב ככל מורכב מחמור
 בעל אפשרות ויטורה כי בלא ספק כשיפעל הגשם ההוא בצורתו אחר שלא עשרה
 כבר היה בו רכב כסו ויבא לפעל ואי אפשר לו מכלתי מוציא כי זאת ההקדמה אמנם
 התבארה כמופת בעלי החמר אבל מה שאינו גוף ואין לו חמר אין בעינינו אפשרות
 בשום פטס וכל מה שיש לו הוא בעל המיר ולא יתחייב בו זה ולא ימנע בו שיעשרה
 עת ולא יעשה עת ואין זה עניו בחק העפרד ולא יצאה מן הכח אל הפעל והראיה
 על זה השכל הפועל לפי רעת חרסנו והנמשכים אחריו אשר הוא עפרד והנה יעשרה
 עת אחת ולא יעשה עת אחרת כמו שבאר אבינו במאמץ בשכל שם אמר רכב זה
 לטוט אמר וגלוי כי השכל הפועל לא יעשה תמיד אבל יעשה עת אחת ולא יעשה עת
 אחרת והו לעינו והוא אמת מבוואר ועם היותו כן לא יאמר שהשכל הפועל משתנה

ולא היה פועל בכח ושכ כפעל כאשר עשה כעת אחת מה שלא עשהו מקודם כי אין די
 שדך כן הגשמים ומה שאינו גשם ולא רמיון כשום פנים לא כעת הפעל ולא כעת המושג
 מן הפעל ואמנם יאמר לפעולות הימורות העשויות בחמרים והפעולות הנפרד פעולות
 כשהקנה השם ולזה לא יתחייב מהיות הנפרד כלתי עשה כעת אחת הפעל אשר יעשהו
 אחר קן שיהיה יוצא מן הסח אל הפעל כמו שגמיתא זה בימרות בשולות החמרים ואמר
 חושב יחשוב שבזה המחמיר קצת הטעמה וזה כי השכל הפועל אמנם התחייב שיעשה
 עת אחת ולא יעשה עת אחרת לא מפני ענין אחר בענינו אבל מפני הכנת החמרים כי
 אמנם הפעל הוא ממנו המור לכל מוכן ואם היה שם מונע מהפעל הוא מקטע ההזמנה
 החמריית לא מפני השכל בענינו ורע זה החושב שכונתי איעה להגיד הסבה אשר
 עברה עשה הבורח ות כעת אחת ולא עשה כעת אחרת ולא חיבתי כזה הטעם ואמר
 שכמו שהשכל הפועל יעשה כעת אחת ולא יעשה כעת אחרת והוא נפרד כן השם וה
 לא אמרנו זה ולא חיבנוהו ואילו עשינו היתה הטעמה אבל אשר חיבנוהו והוא חיוב
 אמנה שהשכל הפועל אשר אינו גוף ולא כח בגוף ואע"פ שיעשה ולא יעשה הפעל ההוא
 עת אחרת היתה סבבה וזו דבר שהיה לא יאמר כי שייצא מן הסח אל הפעל ולא
 שהיה בענינו יקשרות ולא שהיה צריך למוציא יוציאהו מן הסח אל הפעל הנה כבר
 נרחה משלינו הכסף הגדול אשר ספק עלינו האומר בקדמות העולם אחר שאמנו
 נאמין שהוא ית' לא גוף ולא כח בגוף ולזה לא יתחייב לו שנוי כשעשה אחר שלא עשה
 הדרך השיעו הוא אשר יחייבוו קדמות העולם להשולות המביאות
 והמתחרשים והמונעים בחייו יה והתרת זה הספק בכמה והיא דקה מאד ושמיענה רע
 כי כל פועל בעל רצון שיעשה פעולתיו בגלל דבר אחר הוא בהכרח יתחייב לו שיעשה
 עת אחת ולא יעשה עת אחרת מפני מונעים או מתחרשים והמשל בו שהאדם על דרך
 משל ירצה שיהיה לו בית ולא יבנהו מפני מונעים וזה כשלא יהיה החמר שלו נמצא
 או יהיה נמצא ולא יבא לקבל הימורה ולהפך הכלים והנה יהיה החמר והכלים נמצאים
 ולא יבנהו להיותו כלתי רוצה לבנות מפני שאינו צריך למחסה וכשיתחדשו מתחרשים
 כחם חו קור יבואוהו לבקש המעון או ירצה לבנות הנה סבר התבאר כי המתחרשים
 ישנו הרצון והמונעים יעמדו כנגד הרצון ולא יעשה בעבורם זה כלו כשיתיו הפעולות
 מפני דבר אחר חוץ לגוף הרצון אמנם בשלא יהיה לפעל הכלית אחר כשום פנים לא
 היותו נמשך אחר הרצון היתה הרצון ההוא כלתי צריך למביאים והרצונה ההוא ואע"פ
 שלא יהיו לו מונעים לא יתחייב שיעשה המיד אחר אסב שאין שם הכלית אחת ויצאת
 אשר בגללה יעשה ויתחייב כשלא יהיו מונעים למיציא התמילת ההוא שיעשה כי הפעל
 הנה נמשך לרצון לבד ואם יאמר אומר זה כלו אמנה היתה יוצאת עת אחת
 ולא ירצה עת אחרת האין זה שנוי נאמר לו לא שאמנה רצון ומתחת זה ענינה
 שירצה ולא ירצה ואם היה הרצון ההוא לבעל חמר ער שיקטע בו הכלית אחרת

שיהיה החמר הזה לה כמקום או יהיה המקוה הוא המרכז והמקור
 וזה חייב לו ההתייחסות במדות מתחלפות לל הכנה לקבל צורות מתחלפות אחר
 כן שאלע ואמרע לו אם המקוה לל השמים החומר שלו וחמר הסודות אחר אמר
 לה אבל החמר ההוא אחר ויצרות אחרות והגשם נאמר על לו הגשמים אשר
 חתנו עליהם כשהתקו כמו שבארו האחרונים וכבר התבאר כל זה במופת ומהנה
 שמוע מה שאומר אותו חזי חתה המעין אל מאמרי זה כבר ירעת מיסת ארסטו
 שבהתחלה הפעולות יתבאר התחלפות היצרות וכאשר היתה תנועת היסודות ה
 חרכעה ישרה ותנועת הגלגל סבוכה נרע שהחמר ההוא בלתי החמר הזה וזר
 אמת לפי העין הטבעי וכאשר נמינאו גם כן לו אשר התנועות הם ישרות מתחלפות
 הער מהם מה שיהנועע למעלה ומהם מה שיתנועע למטה ונמצא גם כן אשר
 יתנועע מהם לרד אחר קצתם יותר מימהר וקצתם יותר מיאחר נרע שהם מתחלפי
 היצרות ובה נרע כי היסודות חרכעה ועל זה הער מן הראיה בעיניו יתחייב גם
 כן שיהיה חמר הגלגלים כלם אחר שכלם יתנועע כסבוכ ויצרות כל גלגל מתחלפת
 ליצרות הגלגל האחר אחר שזה יתנועע מן המזרח למערב וזה האחר מן המערב
 למזרח וער כי תנועותיהם מתחלפות במהירות וכאחור יתחייב שישאל גם כן ויאמר
 לו אחר שזה חמר משוקק לכל הגלגלים שהתחחר כל טשא מהם ביצרה אחת בלתי
 צורת האחר מי הוא מיחר לו הנשאים ומכעם לקבל יצרות מתחלפות היש אחר
 הגלגל דבר אחר יוחס לו זה ההתייחסות רק השם ית' והנע אשר על שמק שכל ארסטו
 והתלגת העגמו ואיד לחינתהו הקושיח בלא פסק והשתדל ליצאת ממהם דברים ל
 עזרהו המציאות עליהם אע"פ שלא זכר זאת הקושיח אבל תראה ממואמריו שהוא יז
 השתדל לסדר לנו מציאות הגלגלים כמו שסדר לנו מציאות מה שתחת גלגל הירח ער
 שיהיה הכל על יר החיוב הטבעי לא על יר סנת מכון כאשר רצה ויחור מיחר על מי
 זה פטס שאהב ולא עולם לו זה ולא יולם לעולם וזה שהוא השתדל לתת עלה כתיית
 הגלגל מתנועע מן המזרח ולא יתנועע מן המערב וישתדל לתת העלה כתיית קינתם
 ממהר התנועה וקצתם מאחר ושזה מחויב לסדר הנחתם מן הגלגל העליון וישתדל
 לתת העלה כתיית לכל כוכב מן השכבה גלגלים רבים וזה המספר הגדול בגלגל אחר
 זה סלו ושתדל לתת סמותיו ער שיסדר לנו העגן סדור טבעי על יר החיוב אלא שלא
 עולם לו דבר מזה כי כל מה שבארו לנו ממה שתחת גלגל הירח נמשך על סדר מסכס
 למיניאות מבוחר העולות ואפשר שיאמר כן שהוא על יר החיוב מתנועע הגלגל י
 ומבחינו ימוע כל מה שזכרו כעניי הגלגל לא נתן כזה עלה מכוזרת ולא נמשך ה
 עגן כן על סדר שיתכן לומר כי החיוב שהנה נראה הגלגלים מהם שהממהר ה
 תנועה למעלה מן המתאחר התנועה ומהם מה שהמאחר התנועה למעלה מן ה
 ממהר התנועה ומהם מי שתנועותיהם שוות אע"פ שקינתם למעלה מקינתם ועניי

וצד המעלה

אחרים עיטמים מאד ספק כחינת היות הענין של יצר החיוב והנה איחר להם פרק מפרקי
 זה המאמר סוף דבר שארבעה בלא ספק כאשר ירע חלשת מאמריו ממהם עלה לו
 הדברים והם סבוותיהם הקרים לפי התחילו כלו החקירות דברים זה לטובת אמר נדינה
 לחקור עשה על שני שאולת חקירה מספקת כי מן הראוי שחקור עליהם ונאמר בהם
 כפי השגת שכלו וחסמתו ודעתו אלא שאין ראוי לחרם שישיא זה עליה לעשות מניח
 ועו לבב אבל ראוי שיפלא מזיוותו על הפילוסופיה וכדשט עליה וכשנבקש השאלות
 המעלות הנכבדות ונחוק להתיישב החד מעט מתקון מהדין על השיעור שתחזק עמחרו
 וישעו זה חקור דבריו והנה הקבאר לך שהוא בלא ספק יודע בחלשת המאמרים
 ההם וכל שכן כהיות חכמת האומרים כמנו בחלי נודע ולא שלמה כמיט מתענת ה
 גלגלים קנה שמוע היים ויראה לי כי אשר אמרו כספר מה שאחר הטבע מתענת סכל
 עקר לכל גלגל אומנם הוא מעט זה הענין גם כן ער שיהיה רפי יחור כל גלגל כמענה
 אחת והנה הקבאר שהוא לא הריח כזה מאומה אומנם אמרו כזה הלשון אשר זכרתי
 לך כפי השגת שכלו וחסמתו ודעתו הנה אבאר לך ענין ולא רחיתו לאחר מן ה
 מפרשים אמנם אמרו רעתו הוח דויעה יצר החיוב אשר הוח המאמר בקדמות השלב
 ואמנם אמרו חכמתו דל הענין המבואר המוסכם שליו כי כל דבר מלך הדברים הי פעמי
 לו מבולת סבה ועלה וחיט ענין עקל כאשר הזרמן וזמרו שכלע לל קודר יר שכל
 להת סכית לכיניח בלו הענינים ער תבליהם אלא שהוא חשכ להת בהם דבר מועט וכן
 עשה כי אשר זכרו ממהירות התענה הכלליה ואחר גלגל המוכנס השמרים כהיותו בחלק
 הצר היא עליה עמלה ואמר שכן יחויב כל מה שירחק גלגל מן השמיים יהיה יותר ממהר
 התענה אלא שזה לא ימשך כמו שבארה לך ויותר גדול מזה שגלגלים גם כן יתעט
 מן המזרח אל המערב למטה מן השמיים והיה ראוי יותר ממהירים ממה שתחתיהם מישר
 יתעטע מן המזרח אל המערב ושיהיו לו המתעטעים מן המזרח קדוכם במהירות ל
 הנפת התשיעו אבל כמו שהורעך לא היתה חכמת התכונה כמנו שיהי היים ודע
 כי לפי רשתו אנטנו קהל האומרים כחרוש העולם יקל זה כול וימשך לפי שיטט שאנטנו
 נאמר שיש מיחר יחר כל גלגל כמה שריה מיצר התעטע ומיהירותה אלא שאנטנו נסכל
 חקט החכמה כהמיני זה כך ואילו יכול ארכטו להת לנו עלת התחלק הטעה הגלגלים
 ער שיהיה זה לפי סדר הנחת קצתם מקצתם כמו שחשב היה זה עקל והינה עלת ההתחלות
 כהתחלק הטעויותם כעלת התחלק היסודות בהנחתם כן המקור והמיכזו אלא שלא ילך
 הענין על הפרד כן כמו שבארה לך ויותר מבואר מזה כמיניחות ההתחלות בגלגל אשר
 לא יוכל ארכ שימיניו לו סבה מיוחדת וזולת כועת המוכן הוא מיניחות המוכנס וז
 שהיית הגלגל מתעטע המיד והטכב שמר המיד מורת על שחמר הכופנים אינו חמר
 הגלגלים וכבר זכר אכונטר כחוסותיו על ספר השמע דבר זה לטובת אמר כן הגלגל
 והטכבים חקטי כי הגלגל ספירו והטכבים אינם ספריים והסבה כזה כי כן שט החמרים

ולפי טעמו

ושרת הטרות הפרט אבל מעט זה הורה רבנו אמנם את את אומר מעט אבל מתחלה מאד
מאד שאנו לא אומר הרחיקה מן הכפירות אבל מן התנועות ויתבאר לי שאלו שלשה חמרים ושלוש
עבודות גשמיים נחיים לשלם בעצמם והם גרמי הכוכבים וגשמיים יתנועעו וישלם והם גרמי הגלגלים
וגשמיים יתנועעו וינחו והם היסודות ואע"ת המיה היו זה דבר קבץ בין שני החמרים המתחלפים
ההוא אם תכלית ההתחלפות כמו שיראה לי אז אשר כוונתם התחלפות מעט כמו שזכרתי
אבותה ומי הוא המכין לזה ההתאחדות כוף רכב שני גופים מהרדפים קבוע אחר משתנה
כאשר בלתי מתערב עמו אבל נגמל במקום מימינו מיוחד מרובך בו כאין טנת מכוון פלא ויותר
עפ"ל מזה לו הכוכבים הרבים אשר כשמיני כלם כדורים קצתם קטנים וקצתם גדולים כוסם
הנה ואחר ברחוק אמה כפי ראות העין ועשרה נחמיים קבועים וחתכה גדולה מאד ארץ
דבר בה מן הסבה המיוחדת לזאת החתכה בעשרה כוכבים ותימחית לזאת להעיר הכוכבים
וכו' גשם הגלגל כולו גשם אחר פשוט אין חלוקה בו ולא יזי ככה היה זה החלק מן הגלגל
יותר ראוי בזה הכוכב הנמצא בו מן החלק האחר וזה כולו וכל מה שהוא מימינו אמנם יחזק
מאד גם יקרב להמשעות כשיאמן שזה כולו יהיה על צד החיוב מהל כמו שיראהו ארכנו
אמנם כשיאמן שזה כולו ככונת מכוון עשה כן לא יתחבר לזה הדעת דבר מן התמה ולא יחזק
כולו ולא ישאר מקום חקירה אלא אמר מה הסבה ככונת זה ויאמר וירע על הכל שורה
כולו לשען לא נרעהו ואין זה פעל כולו ולא כאשר הידמן שאתה כבר ירעת שגור אינו
הכלב והחמור ועצביהם לא עבדו כאשר הזדמן יבא זה שיעור שמרמן ולא היה זה הקד
עב ואמר רק ישעב מסתעף כשפים רבים ואחר לא יכתעך כן ואחר יורד ישר ואחר נכרך
כמקרה וישלך היה דבר מזה אלא להועלת כבר נרע הכרח היותם ואיך ירמה משכיל עי
יתיו הנחות אלה הכוכבים ושעורם ומכפרם והטענה גלגליהם המתחלפות ללא ענין או כ
אשר הזדמן אין ספק כי כל דבר מהם הכרחי לפי כונת המכוון וכדור לו העננים על צד
החיוב לא ככונת ענין החוק מן העור מאד מאד ואין ראיה איננו על הכונת יותר גדולה
מהתחלפות הטעות הגלגלים והיות הכוכב קבוע בגלגלים וזה המצא הנכבדים כולם לקחו
הגלגלים והכוכבים מופת על מינאות העים בהכרח וכא כענין אברהם מבחינתו ככוכבים
מה שכבר התפרסם ואמר ישעיהו מעורר על עשית הרחיקה בהם שאנו מהם שעטם וראו
מי כרא אלה יוכן ירמיהו אמר עשית השמים ואמר אברהם יי אלהי השמים ואמר ארון
הנביאים רובם שמים כמו שכארנו וזאת היא הראיה היסודית אשר אין ספק בה וכאמר
זה כי כל מה שתחת גלגל מן החלופים ואע"ת שהחמור עליהם אחר כמו שכארנו הכול להשיב
מיחסם כחיה גלגליים והטרות החמור מן הגלגל כמו שלמרנו ארכנו אמנם החלופים
הנמצאים בגלגלים וככוכבים מי היו מיחסם כי אם השיב ואם יאמר אומר השלבים ה
נפרדים לא תרוח ביה המאמר מאימה וכאמר זה כי השלבים אינם גשמיים שיהיה להם
הנחה מן הגלגל ולמה זה יתנועע זה הגלגל תעשהו התשויה לבר שכל הנחמד לבר
המזרח ואחר למערב הדרה זה השכל הנחמד בעד המערב והאחר בעד המזרח

יהיה זה מחזק וזה מחזק ולא ימשך זה על ערך וזה התקם מהעצם כמו שזכרנו ואי
 אכפת בהכרח מבלי שיאמר טבע זה הגלגל יעצמו חוב שהטעם לזה תמיד יבואת רב
 מהירות ושהיה מחויבת השוקה זה הטעם כן וכן יאמר ארסנו יבואת רבנה כמר שבנו
 למת שהיה בו החלה ינאמר אחר שהיה החמר שלהם כלם אחר כמי זה רב התיחד וזה
 כעצם מכלית טבע האחר והיתה בו השוקה חמת החיב לו זה המין מן התנועה מהחלקת
 להשוקת האחר אשר חיבת לו מין הנעשה אחרת או איפשר מכלית מיוחד בהכרח הנעשה
 כבר היצירה ואת הכחינה אל המחקר על שתי שאלות אחת מהם הכחיניות וה
 ההתחליות יחויבו שיהיה זה כפינה מכון בהכרח לא על צד החיוב או לא יחויבו והשאלה
 השנית האם כפינה כל זה כפינה מכון וזה החזק יחויבו שיהיה זה מחזק אחר העבר
 או לא יחויבו וזה אבל יהיה מחזק לא כר כן שבכר אמר זה גם כן קינה מי שיאמין בו
 כקדמות והנה מהחיל בשתי השאלות האלה יאכזר מה שיצריך שבכזר בתם כקדמות

הכחיים

פרק ב

ארסנו יבאר שהעצמים הטבעיים כלם אינם נקלים במקרה ומיניהם
 על זה כמו שזכר ויה שהעצמים המקוריים אינם המיוחדים ולא מאוחדים
 וכל לא העצמים אם המקוריים או מאוחדים אינם השמים וכל אשר בהם הם המקוריים על
 עצמם לא ישמעו כמו שבארנו לא בנעמם ולא בשמה מקומותיהם אינם העצמים ה
 טבעיים אשר החת גלגל הירח מהם המיוחדים ומהם מאוחדים והמיוחדים כדמיון האש בו
 ובהם האבן למטה והמאורקים כמדת איש כל מין וקוללתו זה מוכרח ואם היו האבן לה
 במקרה אחר יהיה כלו במקרה וזה מוכת על שילוי הנמיניות אינם מקדיות וזה הירק דבריו
 ארסנו בהשוקת על מי שחשב מן הדאעניות שיה הנשלב נקל במקרה ושהיה מעצמו בלא
 כחה אמר וכבר שמו אישום אחרים ככה לו השמים והטולמות כלם מעצמם שהם אכתי
 כי מעצמו היה הסבוב והתנועה אשר הכדילה והעמיתה הכל על זה הכרח וישוה עתמו ח
 מקום בלא גבול אל שיאמרו ככה וכדמיון שלא היו ולא יתחדשו במקרה אלא יש להם כחה
 אם טבע או שכל או זולת זה ממה שחמה לו שלא יולד או זה הכר שידמין נוסל דע או מכל
 שכתב דע אלא מזה תודע יהיה זה ומזו השכחה דע וזה איש וידמיו בשמים וכגשמים
 אשר הם מכון שאר הגשמים הנראים אלהים שאינם היו מעצמם ושואן להם כחה בלא
 כמו שיש לבעלי חיים ולעצמם ויה הירק דבריו והתחיל לבאר זוקה זאת המחשבת אשר חשבה
 כמיאמר וזה רב הרב הנה ככה הדבאר לך שארסנו יאמין יבאר כפינה שילוי הנמיניות כול
 אינם נבדעיות במקרה ואשר יכונה היותם במקרה שיהי בעצם אל שיש להם כחה מוכת בו
 להיותם כן בהכרח מתקן הכחה והוא נמיניו מני מה שהם זהו אשר הכבאר כמקרה והוא אשר
 יאמינהו ארסנו אינם שותפים להיותם לא מעצמם שיהיו כפינה מכון ורצון היות לא התבאר
 לו שארסנו יאמין זה כי הקבוץ מן המיוחדות על צד החיוב וכן החדוש על צד השנית והרצון
 ער שיהיו טע העצמים אחר קרוב אצלם לקבוץ מן שני התקנים כי טעו החיוב אשר יאמנתו

מטע

ארסטו הוא שכל רבר מלו הנמצאות אשר אינם מלאכהיות או אקטיו לו מכלתו סבר
 מחיבת לרבי הוא אשר הוזהר כפי מה שהיא ולסבה היא סבה שנית ולסבה השנית
 שלישית כן עד טענה לסבה ראשונה מימנה החיוב הכל להטענה השנייה שלולת אל לה
 הנבואה אלא שהוא לא יאמין עם זה שחיוב מימנות העולם מהכרחא ר"ל מהסבה הראשונה
 כהחיוב הכל מהגוף או החיוב החס מהאש או החיוב האור המשמש כמו שאמר
 עליו מי שלא יבין ודבריו אכל יאמין החיוב החיוב המושל מהשכל כי השכל הוא
 פעל המושל מינד היות מושל שהסבה היא הראשונה ואפי' אילו היא שכל בעליות
 שבמדדגות המצאות והשלמה שבהם עד שאמר שהוא דוטה כמה שהחיוב מסו
 ושמוח בו ונתנה ואי אפשר שידעה חלוקו ולא יאמר לזה כונה ואין בו ענין הכונה כי ה
 דרס דוטה להיותו בעל נעטם ויריס ושמוח כזה ונתנה בו ואי אפשר שידעה חלוקו לא
 שלא היה האיש בעל עינס ויריס ככונה מינו והתחדות לזה התאר ולו הפעולות ואין
 ענין הכונה וענין ההתחדות אלא לענין כלתי נמצא ואפשר מימנות כמו שיבין יוחר
 ואפשר שלא ימצא כן ולא ארבע אס לו האחרונם הבין להם מוכרי ארסטו ומאמר
 שליו הדברים אי אפשר להם מכלתי שהי כסבה ענין הסנה וענין או יהיו חלוקין עליו
 כזה וכחן דעת הסנה והתחדות וחשבו שלא ירחיק הקדמות יוחר מה שבארתי או
 מתחיל ברשת לו האחרונם

פרק ב'

דע כי מן האחרונם מן הפלוסופים האומרים כקדמות העולם מי שאמר
 שהשם ית פעל העולם וכחך מימנותו ומכינו ומיחדו כפי מה שהוזכר
 אלא מן השקר שיהיה זה כעת בלתי שיהי כן הנה ויהיה תמיד ואמרו אמנם חיוב לנו
 שלא נציר שמפעל פעל רבר אלא כשיקדם הפעל לפעלו בזמן היותו אנוס כן יחויב לנו
 כמה שנעשהו להיות כל פעל שיהיה זה האור יש בו העדר אחר והיה פעל ככח וכאשר
 פעל יצא אל הפעל אמנם הלא ית אשר אין העדר בו ולא רבר ככח כלל לא יקדם לפעלו
 אבל לא סר היותו פעל וכמו שיש הקדש גדול בין עשמו לעשמו כן יש הקדש בין יחס
 פעלו חלון ליחס פעלנו אלו זה הקדש בעשמו אמרו כהתחלות יבדלו כי אין הקדש
 כן אחרך פעל או דוטה או מכין או בחר או מיחד הענין אחר וכן השקר שר
 שישנה פעלו או דוטה כמו שבארתי הנה כבר התבאר לך דוטה המעין במאמרי זה של
 שט מר"ת החיוב והשאר עשיו אולי כונו לפי זה מולד או להסיר הרחקה כי ענין היות
 זה המצאות מתחייב לעלותו המיד כהתמדתה והוא השם כפי מה שאמר ארסטו הוא ענין
 אחרם שהשולם מפעל הלא אז ככונתו ודוטה וכחידותו ויחדו לא ל"ת כר היות כן ולא יסוד
 כמו שזרחת השמש פעל ליוס כלא ספק ואע"פ שלא יקדם אחד מהם את האחר בזמן ואין
 זה כעת השם ית אשר נבין אלה אנוס אבל נדעה כזה שהוא אל העולם אינו מחויב
 מאתו ית חיוב העול לעלותו אשר אי אפשר הקדמו מימנה ולא השתטתו אלא הם תשתנה
 עלתו או ישנה ענין מעטתה וכשתבין הענין כן ידע כי מן השקר המאמר כהיות העולם

מחויב
 ח

מחויב ממיציאות השם החיובי העלול לעלותו ושהוא טבעל כל או כחוח אטר-
כבר התבאר הענין והגש ממיט המאמר אל החקירה של זה החלוקה הנמצא בטמיות
אשר התבאר כמיצת שאי אפשר לו מכלתי סבה האם הסבה הנחית עליה לזה החלוקה
וכן התחייב ממיציאותה זון הסבה ההיא היא העשילת לזה החלוקה המיוחדת לו על המר
אשר נאמין אחרט הנמשכים אחר משה רבו ונאמר בזה אחר שנתקיים הקדמה והיא
שנבאר לך ענין החיוב אשר יראתו ארסנו עד שהצירה ואז אהחיל לבאר לך
הכרעה. לרעת חרוש הטולם בראיות עיונות כלוספיות תקיות מן הדיענאה מאמרין
שהטכל הראשון התחייב מותעם ושהטכל השיני התחייב מן הראשון והשלישי מן
והשיני וכן היתה רואה שהגלגלים התחייבו מהשכלים והתקדדו ההוא הטוקוסס אשר
כבר ידעתו ממקלהו וכבר חכרנו ממיט ראשי דברים שהוא לא ירעה בזה שזרה
היה אחר כן התחדש ממיט זה המתחייב ממיט שהוא לא יאמר בהתחדש דבר מלו
ואמנם ירעה בחיוב הסבה כאילו הוא אומר הטכל הראשון סבת מיציאת השכל
השיני והשני סבת מיציאת השכל השלישי עד סופם וכן הדברים כגלגלים וכחומר
הראשון ולא קדם דבר מלו טולם לאחר ולא ימצא כלעריץ אצלו והמשל בו כאילו
חומר מן האכיות הראשונות התחייבו החלקות והקשי והקשי והתקויות
והקבו אשר לא יספק אדם שהם לל החס והקר והלחות והיוכש הם המחדשים
ללו החלקות והקבו והקשי והרכות והעשפ והסקויות והקסו ומה שרומה לזה ומלו
הארבע איכיות הראשונות יתחייבו לו ואלעף שחי אפשר שימצא גשם בעל לו האכיות
הראשונות ועדם מלו האכיות הטעות שאין טכל בזה ענין החדש אך ענין הסבה
כתי זה המשל בעצמו יאמר ארכטו כמיציאות ככללו שזה נחייב מזה עד שיגיע י
לעלה הראשונה כמו שיאמר הוא או השכל הראשון או כמו שהרעה שתקרא ארדו
פי בלע אל התחלה אחת נכון אלא שהוא יראה חייב כל מה שזולתו ממיט כמו ש
ספרת לך ואטוט נאמר שכל לו הדברים הוא עשחס בבונה ודיען לזה הנמצא אשר
לא היה נמצא ושכ עשה נמצא ברצונו יה והנני מהחיל כוכרון דיוני והכריעי
להיות העולם מחדש כתי רעתנו כמקיים הבאים

הבאר חו

פינל כב

גדרה מוכפס עליה מארסטן יוכל מי שנתקלסח כו הדבר השטוי
אי אפשר שיתחייב ממיט אלא פשוט אחר ואם היה הדבר מורכב
יתחייב ממיט דברים כמספר מה עיבו מן השטוטים אשר הורכב מהם והמשל בו כי
האש אשר בו הרכבת עתי איכיות והם החס והיוכש יתחייב ממיט שיחמם בחמו וייכש
כבשו וכן הדבר המורכב מחמר וצורה יתחייבו ממיט דברים מצד החמר שלו וד
מיצר ערתי חכ הוב רב ההרכבות ולפי זאת הגזרה אמר ארסטן שלא התחייב מהעס
חייב ראשון אלא שכל אחר פשוט לא דבר אחר
גדרה פשוט כי לא יתחייב

אחר מתקדים ובה ותבאר לך שמדברנו המד הגלגלים או חסר הכוכבים אין בו דבר
 משגן זה החסר ואמנם זה שהיה נשם ושכל נמצא מן הגשמיים ההם הגלגלים יש לו ז'
 מיניות שיתחבר בו ולא שיתקן בו זולתי אם כי במה זה נכל התחזקה התנועת הגלגלים
 ככוכב או בעמדת הכוכבים אבל כעצמם שיהיה כלו ככוכב מוכן פעלו ויחזרו כמו שצורה
 חכמתו אשר לא תשג לא יתחייב לנו חסר מלא השאלות כלם אבל אמנם יתחייב לנו ש'
 יאמר שיהיה כלו על יד החייב לא ברצון ויצת והוא הנה שלא ימשך עצמו על כרחי הה'
 מיניות ולא נתנה בו עלה ולא טענה מוסקה וימשכו גם כן אחריו החקוקות עמומה מאד
 והם היות ממצאות תל אשר יורה כל משכיל בשלמותו ככל מיני השלמות עם כל הנמצאות
 בעצם שלא יחדש בהם ^{כח} אילו בקש להדריך בהם וכפ' או להכיר הגל תולעת לא היה יכול
 אמנם ארסנו יאמר ^{כח} לא עתה כל בית וכן השקר עליו שיהיה בחלוה זה ואין זה ממנה
 שיופתי שלימות אבל איננה שהיא חסרון בקצת הכוונות וכלל אומר לך אע"כ שארע
 שהיה מן העוורים לאו תכתב יחסנו כלו המאמרים אם למעט הכתב רבויים או יו
 לנטיה מהם ככוכב שלא שאט לא מתע זה אמנם מילומה מה שהצגנו והכונהו כתי קיימ
 ית שכלל והכלל הריא הוא שכל מה שאמרנו ארסנו ככל הנמצא אשר מתחת גלגל הירח
 ער מוכן הארץ הוא אמת בלא ככה ולא יורה מומט אלא מי שלא יבנהו או מי שהרמזו
 לו דעתו יתנה להחזיק מהם כל כורה ולעמרכ או שישמשכוהו הרעה ההם להכחיש הטעם
 נראה אמנם כל מה שיוכר בו ארסנו מגלגל הירח ולמעלה הוא כדמות מחטבת וככרחה
 מלכר קצת רכרים כל שכן במה שיאמרתו ככרד השכלים וקצת לו הדעות האלו היות יו
 אשר יאמינם ובהם ההרחקות השטמות וההקברים הנראים המכואדים בכל האומות יו
 והתפשטות הרעות ואין מופת לו עליהם ולא תדדק היותו קושי הספקות אשר התחייבו
 להעטו והאמר הכבקות וכל דעת או יתקום כיתה כי אמנה כי העצם אינו כן אלא איננו
 נעשה עב זה המילוסוף מה שיעוטו שנגעוהו הנמשכים אחריו וזה שאלכברנו ככר כדור
 שכל מה שלא נמר עליו מופת ימר שיונחו שני דעות הסודר בעצם החד ויראה מרס
 יתחייב לכל אחר משע הכותרים מן הספקות ויאמן המעט בהם כפקות יכו אמר אלכסנד
 שימשך הטעם ככל מה שיאמרתו ארסנו מן הדעות האלו היות אשר לא יעמר עליהם
 מופת בו כל מי עתה אחר ארסנו ואמר כי אשר אמרו בהם ארסנו יודר מעט ספקות
 מכל מה שאמרתו שיאמרו בו וכן עשאו איננו כאשר התבאר איננו שואה השאלה
 והיא אם השמים האים או קרמוטם אין מופת על אחר משע הכותרים כה וכבארנו ה'
 ספקות המתחייבות לכל אחר משע הרעות הדאית לך שרעת הקדמות ויהי רב ספקות
 ויותר מזה כמה שראוי שיאמן בהם השם מחובר אל היות ההדוש ונת אכתהם איננו
 יעבידנו מישה עלי ואחר שזכרתי בחינת הרעות בספקות הנע וראה שאכבר לך בית מעט

פרק בג רע כי התיקש בין הספקות המהחייבות לדעת אחר וכן הספקות

המתחייבות לספרו והטענת המעט שבהם כסוקות אין הכחשה כי רוב מספר הסקוקות
 אבל גורל הרחקתם וחלוק המציאות עליהם ואיפשר שיהיה הספק האחד יותר גדול
 מזולת סקוקות אחרות ולא יתאמה גם כן זה ההיקף אלא למו שטען קצת הכותר
 איננו כשונה אבל מי שיבחר אחת משתי הדעות אם מיכט גדול או להעלה אחת מן
 הקולות הוא יתער מראות העובדה כי העטן המופתה לא יוכל ככל התאווה שהחלוק
 עליו נטשו אמנם כוננא כלו העטעם אפשר לחלוק עליהם היבנה הנה אם תוכל אם תרצה
 להפשיט מעליך התאווה ותשליך המיתה ותשען על העיון לבד ותכריע מה שיעטרך
 להכריעו אבל הצטרך בזה אל הנאים רכיס החלתם שהרע שיעור טוב שכלך ושל
 ושלמות טבעך וזה יתבאר לך בהתלמדך כשאר החכמות הלמודיות והשגת רכסי
 חכמת הרבר הוא הבנין והשעי רישת החכמות העכענות ואמתם עד שתריע רה
 סקוקות על אמתתם והשליטי מרותך כי כשימינא הארס עצמו אין הפרש איננו
 בין שיהיה זה כעכע או כקטן טטה אל התאווה וההנאות או כחזר הכעס והקצרה
 והעבור הכח העטעני ושלח רסנו הוא לעולם יחטא ויכשל כעליך כי יבקש רעויה
 יעורתו על מה שטבעו טטה אליו ואמנם העורותך על זה שלא תרומה שהרע
 אפשר שיעטרך לחשוד ארס יום אחר כספק שיוספקו על חרוש העולם ותוסת מהרה
 כי בכלל זה הרעת סודרת יסוד הרת ורכור סרה על השם והיה תמיד חוטר שכלך
 כו ומקבל משני הטבאים אשר הם עמוד הקון מציאות המין האנושי בדמויותיו ז
 וקבוצו ולא תטה מרעת חרוש העולם כי אם מנוסת וזה בלתי נמינא כעכע ולא ז
 ידקדק עור המעטן בזה המאמר כשאמרתי זה הרבר הסקוקי לסמוך בהם רעויה כקדמות
 העולם וככוננא בזה נאמר באמת לא תהא תורה עלימה כשיוחה בטלה שלהם כשהיה
 הוא סומך רעויה בהויות הנאפה איך לא עממכתו אחטט במאמר משה ואברהם ז
 ובכל מה שיתחוב ממנו וכבר יערתך בקדק אוסור לך כי הסקוקות העטמות רה
 מתחייבות כמי שיחשוב שהגלגל כמד כללה חכמת הארס ידעת סדר הטעותו והיותם
 טעטס טבעיים נמשכים כפי משפט החיוב מכוונני הסדר והערך והננו אבאר לך
 זה

כי מחומר נחש העולם הנה הוא
 הוא הסלסולי ארסנו טחיתו ז
 ספיו האמריס ספיויים יסמוך כס

פרק כ"ד

כבר ידעת מעטני התכונה מה שקדחתו עמי והכניית אותו ממה
 שכלל אותו ספר אלמגסטי ולא ארך הזמן להתחיל עמך בעיון
 אחר ואשר כמד ידעתו שהעטן כל ימשך בסדור התנועות ושיווי מהלכי הכוכבים
 למה שיראה על שני שרשים חס גלגל הקף או גלגל יוניא חוץ למרכז או שניהם
 יחד והננו אשרך על היות כל אחר משני השרשים יוניא חוץ להיקש וסוף רבר חולק
 על כל מה שהתכאר כחכמת העכע החלת זה העמיד גלגל היקף סוכב על גלגל אחר
 ולא יהיה סוכבו סכיב מרכז הגלגל ההוא הנשא אותו כמו שהענוה בירח וכחמשת
 הכוכבים וזה יתחוב ממנו הגלגל כהכרח והוא שיהיה גלגל ההיקף מתגלגל ומחולק

30
 1000

כל מקומו וזהו השקף אשר ברח מיטט שיהיה שם דבר יחליף מקומו וזהו זכר וזכר
 דבר כן חלוציך דבריו הנמצא לו בהכונה שמציאות גלגל הקף שקדד ואמר זה
 החיוב ואמר מחובר אל מה שיתחייב מיטט מן השקף אל מציאות גלגל הקף שיתחייבו
 מיטט שקדים אחרים והנה אבארכ לך מהם שיהיה הסכוב לא סכוב מרכז העולם
 ויסוד זה העולם כלו שהתעטות שלש ^{מין} האמיטט והטענת אל האמיטט והטענת
 סכוב האמיטט ואם היה שם גלגל הקף היתה הטענתו לא מן האמיטט ולא חלו וליך
 סכובו ועוד שהטענת ארסטו בחכמה הטבעית שאי אפשר בהכרח מכלתו דבר קים
 סכובו היתה הטענת וזהו החיוב שתהיה הארץ קיימת ואם היה גלגל הקף נמצא
 היתה זאת הטענת סכוב לא דבר קים וכבר שמעת דבר זכר שהיה המיטט
 תמינה לא יהיה כה גלגל הקף אכל בגלגלים ויציאות חוץ למרכז לא וזהו זה וזה
 מה שלא שמעתו מהלמידו ואפי' התבאר לו זה לא הדיח בזה דיווח גדול כי יציאת
 המרכז גם כן יש מן היציאה ממה שהשדשיטו ארסטו מה שאין להסיק עליו וזה
 הערה לו והוא שביציאת המרכז גם כן מציאת הטענת הסכוביה הגלגלית לא
 סכוב האמיטט אכל סכוב נקדה נחשבת ויציאת חוץ למרכז השלם והיא גם כן הטענת
 לא סכוב דבר קים ואם יחשיב מי שאין חכמה לו בהכונה שיציאת המרכזים אחר
 שהקדוה הם תוך גלגל הירח כמו שיראה בהחלת מחשבת היא הטענת סכוב זה
 אמיטט ואמנו נקל לו בהיותה סכוב נקדה באש או באוויר ^{הטענת} שלא תהיה
 הטענת סכוב דבר קים ונבאר לו שכבר התבאר שיערי יציאת המרכזים בספר ה
 מאגטי בני מה שהיטט שם וכארו האחרונים כמופת האמתי אשר אין ספק בו כמה
 שיערי יציאת המרכזים הם כחצי קטר הארץ כמו שכברו בו הדחקים כלם ובעלי
 השיעור והתבאר אנהיה היציאת ממרכז העולם אשר יסוב סכובת השמש הנקדה
 התיי ויציאת חוץ לחלו גלגל הירח בתכרח והיא למטה מגבטת גלגל סכוב חסדה
 וכן הנקדה אשר יסוב סכובת מאדים אל מרכז גלגלו היציאה היא ויציאה לחלו גלגל
 סכובת מטה מגבטת גלגל נגה וכן מרכז ירדק היציאה גם כן כזה הרוחק בעצמו אל
 כן גלגל סכוב ומה אמיטט שכתאי מרכז גלגלו היציאה יבא כן גלגלי מאדים וירדק
 וראה כמה בלו הטענת מן הרוחק מן העין הטבעי וזה כל יתבאר לך כשהסתכל
 הדחקים והשעורים אשר ידעת לכל גלגל ולכל סכוב וישער זה כל חצי קטר הארץ
 עד שיהיה הכל מערך אחד בעצמו לא שיערך יציאת כל גלגל אל גלגל ויותר
 רחוק מזה ויותר מסובק שכל שני הגלגלים אחר מהם תוך האחר ורובם כי מכל צד
 ישנו מרכזים מתחלפים שאפשר שיהטענת הקטן תוך הגדול והגדול לא יתטענת
 ואי אפשר שיהטענת הגדול על מי זה קוטר שיוזמן לכד על חקיה שיעבור מן שני
 המרכזים ולא יתטענת הקטן אל הטענת הגדול יתטענת הקטן בתטענתו אל
 בהכרח אלא אם תהיה התענה על הקוטר הטובר מן שני המרכזים ולפי זאת

ההקדמה המיוחדת ולפי מה שהבאר במופת שהקדוה בלתי נמצא ולפי מה שהנח
מיוחדת המרכיבם יתחייב כי כשיתטע העליון יטע אשר תחתו כדעתו וסבב מוכחו
ולא נמצא הענן סן אבל נמצא כל אחר משניהם המקרה והמקרה לא יתטע בהנחה
כבר ולא על מרכו ולא על קטבו אבל לכל אחר הנחה מיוחדת לו ולזה הנח כזה
הכרח להצמיח גשמים אחרים מגשמי הגלגלים כן כל שני הגלגלים וכמה כזה גבר
כן מן הספקות אם היה הענן כן יאנה ונחו מרכיב הגשמים ההם אשר בן כל שני ה
גלגלים ויהיה לגשמים ההם גם כן הנחה מיוחדת וכבר באר זה באבות במאמר
יש לו ישנה מופת על מה שאמרתו שאי אפשר מכלה גשם כן כל שני גלגלים
זה כל מה שלא בארנו לך בקראך עמי שלא אבל על מה שהיה סיבה
להכניס אותו איננו ענו הנחה המוכרת כרחב גגה וסבב כבר בארנו לך פנים פתח
והראיתך המעט דבור מיוחדת זה כגשמים ופנולמיים כבר גלה הלאות כזה כיון ש
האית ואמר בזה הלשון ולא יחשוב אדם שילו השרשים והדומה להם הנכר היה
כששים שני כמה שהמשלנו בנינו אל מה שיהיה מהכרבים אשר ילכו בתחבולה
ורקות המלאכה והכבר היותם וזה שאין ראוי שיוקפו אל העננים האלו והעננים
האנשיים זה הרך הכרו כיון שרעה וכבר הישרהר אל המקומות אשר האמרת
מתם כל מה שוכרו לך מהתבוננות לו הנקודת אשר הם מרכיב הגלגלים היוצאים
הנה יקלו שאני לא שמתו כלמי ששם זה אל לבו וזה יתבאר לך מיריעת שיעור
קטר כל גלגל וכמה כן שני המרכיבם בחצי קטר הארץ כפי מה שעשה המיתר
הקבוע באגרת המרחקים שאחת כשהכרו המרחקים ההם יתבאר לך אמרת מה
שעדרהר עליו והתבונן רב לו הספקות אם היה מה שוכרו בחכמת הטבעית
ארכטו הוא האמת כי לפי רשנו אין גלגל הקה ולא חוץ למרכיב וכלם יכחו ככוב
מרכיב הארץ ואיר ומצאו לכוכבים לו התטעה המתחלקות אז היש שם אר שוכרו
עמן התטעה ככוכב שיהיה ויראת מה שיראה אלא באחד משני מרחקים
כשנתם יחד וכל שכן כהיה כל מה שוכרו כולמיים מגלגל ככוב הירח ונחמה וכלם
נקודת ויראת חוץ למרכיב העולם וחיו למרכיב הירח ומצא כי מה שמתנה עליו הנחה
השרשים ההם לא יחסר חלק אחר ויעיר על אמרת זה אמרת הקדוה הנחמה
שרשים ההם המיר ורדקדק עתהם וזמני חשכם ושערו ואיר ומצא שוכר המוכר
עב שאר הנטותיו מכלה גלגל הקה ואיר אכמה שר שירומה שם גלגל או הנחה
סבב לא מרכיב שומר זה הוא הכלכל באמה וכבר בארנו לך פנים פתח שיהיה כל
לא יתחייב ככל התמנה שאין כוונה שיגיד לט תורת מיוחדת הגלגלים איר הוא אבל
כוונה שיעה הכונה שיתכן מה שיהיו התטעה ככוכבים ושיות ומכסמות למה
ישג לען יהיה הענן כן אז לא יהיה וכבר ידעת שאנו כבר גלגלים יסבב ככוכב
ככוכבים הירע ארכטו וצואת מרכיב השמש ויהיה מינו והתעסק כמה שיתחייב מן

מחבר

הנטיה להיות כעל ימיאת המרכז אינו מוכרח ממשל הנטיה או לא השגתו ויהי
 אמת שהוא לא השגתו ולא שמינו כלל כי הלאומים לא שלמו בזמנו ולא שמינו הרה
 מכחישי אותו הברשה גדולה ולא ההבארה לו היה נפוך ככל מה שהנחו בזה המין ואמר
 אמרתו לפעם החד אשר אשנתו והוא שכל מה שנוכח ארבעו מוקחה לגלגל הירח צמחך
 על הירקו והם ענטס ידועו העלה מהחיים הדינם להדינם ומקומות החכמה בתם והתאגדה
 תנועות מבודדות גלויס יאמנם כל מה שבעמים לא יתע האדם רכר ממנו אלא בזה
 השעלר הלאומי המעט וזהה הראה מה שבו ואני אומר על תר מוליכת השיר השמימי
 שמויכ לו והארץ נהן לבט האדם קל שהשם לבח ידע אמתה הטמויט וטבעם יעמדם
 ויצוריהם והנשיתם על השלמות ארעם מה שהתה הטמויט נהן יכולה לארם
 להשתו מתט שהיא שלמו וכיהו אשר ירר בו והוא חלק ממנו וזהו האמת כי סבות ה
 האויה על הטמויט נמנעות אצילט כבר רחקו ממנו ועללו במקדום בימוליט והראיה ה
 כוללת מהם על מענם אבל שאר ענטס הוא ענין לא יגינו בשעת שכלי החכם לדיעתי
 והתחיה המחשבת כמות שלא יגשו להשגתו ואין כל להם יגשו בו ארעם הוא חכרין
 הנה דו מין מן השגשן דבר עצמו אצל היכולה וענח הענין כמה שלא יושג בתקש
 למי שבאנו השתהי הארתי העניס ער שהיה רחוי עמאמר עליו סה אל כה אדבר בו
 זה הכלית מה שאציל בוזה השאלה ואפשר שהיה אצל וולט מוסת והכאס לו בו
 אמתה מה שנוכך עלי והכלית בחורתי לאמת שאני בארתי והגדתי כלבול כלו רה
 ענטס ואני לא עמיתי מוקת על הכר מהם ולא ידעתי

פרק ב

דע כי אין ברוחנת מן המאמר בקדמות העולם מפתח הכתובים
 אשר באו בתוחה כהיות העולם מחורשי כי אין הכתובים המורים
 על חרוש העולם ויהי מן הכתובים המורים על היות הטם גשם ולא שגרי הקדוש בתוך
 סהומים כקטט ולא נמנעים לנו בעטן ריוש העולם אבל היה אפשר לנו לקרעם כמין
 שעשינו כהרחקת הגשמות ואילו היה זה ויהי קל הרבה והיינו יכולים יותר לפרש הסקת
 הטם ולהעמיד קדמות העולם כמין שפרשנו הכתובים והרחקנו היותו ית גשם ואמנכם
 הכיאוט שלא לעשותו יב ושלא נאמיננו עיני סבות הארה מהם שהיות הטם בלתי
 גוף והכאר כמותת ויהיכ כהכח שיפוש כל מה שיחלוך על כשוננו המוקת ויודע שיש
 לו כיווש באמת כהכרח יקרמות העולם לא ההבאר כמותת ואין יררד שירחי הכתובים
 יוכרשו מפת הברעה דעה שאפשר להכריע סותרו נמנע מן ההכרעות ויה סבה אחרת
 והסכה השנית כי האמינט שהשם כלתי גשם לא יספור לנו רכר מוכווי הקוהי ולא
 יכויב מאמר כל נבוח ואין בו אלא מה שיחשבו תהיכ שמה כנגר הכתוב ואיט כנגרן
 כמין שכארנו אבל הוא כונת הכתוב אבל אמונת הקדמות על היצר אשר רואת אותו י
 ארעטו שהיא על תר החיוב ולא ושהנה טבע כלו ולא יתא רכר חין ממנהג הנדה

פסוק

היא סודות הדת מעקרה ויבזכות לכל אותה כהכרח ומכטלת כל מה שתחיל בו
 התורה או הפסוק מימינו הלא הם יקדשו האותיות גם כן כמו שעשו בעלי התורה
 מן הישמעאלים ויצא כזה למין מן ההיה ואמנם הם יאמרו הקדמות על הרעת השני
 אשר כדמנהו והוא רעת חילטין והוא שהשמים גם כן הויס נפסדים הרעת הנזמ
 לא יסודר יסודי התורה ולא תמשך אחריו הכוכב האותיות אבל העברתם ואפשר
 שיפורשו הכתובים עליו וימינאו לו רמיונות רבות ככתובי התורה וזולתם שאפשר
 להטלות מהם וגם יהיו לדמיה אבל אין הכרח מביח אותנו לזה אלא חס התבאר ה
 רעת ההוא כמופת אמנם כל עת שלא יתכחד כמופת לא זה הרעת נגדה אלא ז
 הרעת ההוא גם כן נכטי חלוין אבל נכון הכתובים כפשוטיהם ונאמר כי ההורה הגדה
 לנו ענין לא יגיע כחינו להטנאו והאות מעיד על אמתה טענותנו ודע כי עם האמנת
 חדוש העולם יהיו האותיות כלם אפשריות ותהיה התורה אפשרית ותכל כל שאר
 שהשאל כזה הענין עד חס יאמר למה שם השם נבזוזו כזה ולא נתנה לזולתו ולמה
 נתן השם תורתו לאמה מיוחדת ולא נתנה לאמה אחרת ולמה נתנה כזה הזמן ולא
 נתנה לא לפשו ולא לאחריו ולמה נזהר בזה המצות והזהיר מאלו המוזהרות ולא
 ייחר הנביא כאלה העלמות הנזכרות ולא היו זולתם ומה כותב השם בזה התורה
 ולמה לא שם לו השענע המצות מהם והמוזהר מהם כטבענו אם יהיה זה כותבו
 יהיה מענה לו השאלות כלם כן רצה או כן גזרה חכמתו כמו שהמציא העולם כשריה
 על זאה המורה ולא נרע ריניו מה או אקט החכמה ביחד צורתו וזמנו כן לא נרע
 ריניו חייב חכמתו ביחד כל מה שקדמה השאלה עליו ואם יאמר אומר שהעולם כן
 התחייב להכרח שישאלו השאלות ההם כלם ואין לגזות מהם כי חס כמענעם מגלגל
 יקבינו ההכוכב והכטול לכל פשוטי התורה אשר אין ספק בהם למשכל שהם כפי ה
 פשוטים ההם מפע זה היא הכריחה מזה הרעת ולזה כלו ימי החטובים ויכולו כחקיה
 על זאת השאלה שהילו התכחד החדש כמופת ואפי' לרי רעת חילטין יסול כל מרה
 שדברו עלינו הפלוסופים סרה וכן אילו התאמת להם מופת על הקרמות לפי רעת איסט
 תפל התורה בכללה ויעתק הענין לרעות אחרות הנה כבר בארתי לך כי הענין כלו ז
 נגלה כזה המכשש ודעתו "

פרק ב'

רחיתי לך לעזר הגחל רכיים כעקיים המפורסמים הטרשים כעקין
 ר' לעזר לא ראית משולם ויהי זרים מהם כרכרי ארם מן הנמשכים
 אחר תורת משה רב' וזה שהוא אמר רבך טמע לטונו אמר שמים מאי זה מקום נכדון
 מאור לכוטו לקח ונטה בשלמה והיו נמתחין והילכין שג' עונות אור בשלמה טטרה
 שמים כיריעה הארץ מאי זה מקום עבראת משלג שתחה כסח כסרו לקח וזרק שג'
 כי לשלג יאמר הנה ארץ זה לשון זה המאמר הנאמר שם ידע המיה זה החכם מה
 האמין אם האמין כי מן השקר שימינאו דבר לא מרכר ואי אפשר מכלתי חמר יתהיה

מיטע מה שיתהוה ולזה כקש לשמים ולארץ מהיכן נכדחו וזה זה רבד הגע מזה רה
מענה יתחייב שיחמר לו וזוהר לכטו מהיכן נכדח שלג שתחת כסא הכבוד מהיכן נכדח
יכסא הכבוד שינמו מהיכן נכדח ואם ירעה באור לכטו רבד כלהי נכדח וכן כסא ה
כסור בלתי נכדח ויהי זה רחוק מאד וגם יהיה מורה כקדמות העולם אלא שהיה כתי
דעת אפלטון חמטם היות כסא הכבוד מן הנבראים החכמים כתיבו כזה אכל על פני
זרים אמרו שהיה נכדח קודם כרית העולם חמטם כתיבו הכפרים לא זכרו כי בריאה
כלל מאמר דור ו' בשמים הכן כסאו והוא מאמר יסכל המרוש מאד חמטם הנעחרת
בו אהיה ו' לעולם תשב כסאך לדור ודור ואם היה ליעזר מאמין קדמות הכסא יהיה
חס כן האר לעם לא גוף כסאך ואיך חפשי שיתהוה רבד מתאר ויותר נקלא מאמרן
דור לכטו סוף רבד הוא רבד יכלכל על בעל הרת היורע חמוטנו מאד מאד ולא
התבאר לי בו פירוש מספיק ואמנם זכרתי לך שלא העשה בזה אלא שעל כל קטס
הישראל בו הועלת גרולה שהוא באר שחמר השמים בלתי חמר הארץ ושהם שט חמ
חמרים נבראים מאד האחר מיוחס לו ית למעלתו וגדולתו והוא מאד לבטו ורה
חמר האחר רחוק מאלו ית וזרחו והוא חמר התחתון ושמהו משלג שתחת כסא ה
כבוד וזה אשר שמיט שאמרש מאמר התורה ותחת הגליו כמעשה לבנת הספר שהם
השיגו כמראה הנבואה הוא אמתת החמר הראשון ^{המבני} שנקלוס שם רגליו שבים אר
הכסא כמו שכארתו לך וזה באר שהלכן ההוא שתחת הכסא הוא חמר הארץ וכבר
שנה ל ליעזר זה הענין כעצמו וגלה בו לל היותם שטי חמרים פלויט ותחתיו שאין חמר
הכל אחר וזה סוד גרון לא תקל ככאזר אפסי גדולי ישראל בו שהוא סוד מכוונת ה
מיצאות וסתר מסתרי התורה בכראשית רבה אמר ל ליעזר אומר כל מה שיש בשמים
בריתו מן השמים וכל מה שיש בארץ בריתו מן הארץ והתכוין איך באר לך זה זה
חספ כי חמר כל מה שבארץ חמר אחר משותף לו כל מה שתחת גלגל הירח וחמר כל
השמים ומה שבהם חמר אחר מינו זה ובאר כפרקיו זה זה החוש המוסיק לל מעלת
החמר ההוא וקרבנו לו וחסרין זה וגבול מקומם גם כן ורע זה "

הנה נרוב

פרק כ"ז

כבר בארתי לך שהאמתת חרוש העולם הוא יסוד התורה כלה בה
בהכרח חמטם הפסדו אחר שהתחדש ונתתהו מינו חזלינו יסוד
תורה ולא יספר עלינו דבר מאמוטתי בהאמתת התמדתו ואולי תאמר הלא כבר
התבאר שכל הנה נפסד ואם הוא נתתהו הנה יספר רע כי זה לא יתחייב לנו שאנחנו
לא אמרנו שנתתהו כמשפט התהוות הרבדים הטבעיים המחויבים לסדר טבעי כי ה
מתתהו ההוא על המעג הטבעי יתחייב הפסד בהכרחו על מנהג הטבע כמו שטבענו חייב
שלא היה נמצא בן ואחר כך היה כן כמו כן בהכרח יחייב שלא יהיה נמצא בו לעולם
שכבר התבאר שזאת התורה בלתי מתמדת החייב לו לפי טבעו חמטם לפי נענתנו

התורה אשר היא מיני אות הכתוב והקטן לפי רעיון ית' לא על יד החיוב לא יתח
 יתחוב לנו לפי זה הכתוב שהוא ית' באשר המיני רב רב לא היה נמיניא שישקף הנמיניא
 ההוא בהכרח אבל הענין נקלה בדעונו אם ירענו יפסידנו ואם ירענו ישאירנו או יד
 בגדרה חכמתו הגד הוא אפשר שישאירנו לנצח נצחים ויהמירנו בהתמדתו ית' ככר
 ירעת שכסא הכבוד אשר נתנו החכמים בהיותו נכרא שלא אמרו בלא שיערך ולא י
 נשמע כלל בדברי נביא ולא חכם שכסא הכבוד יספר דו יערר אבל הסוכים אמרו
 כנצחיתו וכן נקשית החשוכים הם לפי רעוננו נבראים ולא יעירו כלל ית' רעות מי י
 שישמש אחר פשוטו המדרשות שגוסותם יהיו גם כן מיני גוס המיד לנצח נצחים כאמרת
 מי שהתקדשה דמונתם באשתי גן ערן סוף דבר העיון יחוב שלא יתחוב הקשר השולב
 בהכרח ולא עשאר אלא יד הגדה הנביאים והחכמים אם באה ההגדה בשוה השולב
 יספר על כל פנים אם לא כי רב המונע יאמינו שזה באה הגדה בו שזה השולב יספר
 כלו והנה אבאר לך כי הענין אינו כן אבל חכמים רבים באו בנצחותו וכל מה שבא י
 מפתחו של דבר שיראה ממנו שיקשר הענין מבוחר בו פתחו משל כמו שאבאר וא
 ימאן זה אחר מן הנמשכים אחר פשוטי הכתובים ואמר שאי אפשר לו מבלתי שיאמין
 התכחו לא יקפחו עליו אלא ירדך שיריעלנו שאין התכחו להיותו מחפש אבל י
 יאמין זה לפי רעותו בהאמין למונח במשל שהוא אשר הכתוב הוא כפשוטו ואין התכחו
 כזה כדורה בשוה פנים

פרק כ"ח

הדכה מיניש הורה חשבו כי שלמה ע"ה יאמין התקדמות וזה פלא
 דוך ירמו באדם שהוא מיניש הורה משה רב' שישמין בקדמותו י
 יאם יחשוכ אדם שזה נעית ממנו מרעות התורה ויניחה מעקדי הדת וקוללה לאלהי
 דוך קבלהו ממנו רב הנביאים והחכמים ולא חלקו עליו בו ולא גניהו אחר מותו כמון
 שנמיניא כנשים נברות וזולתם ואמעב הכיא לחשוב זה עליו מאמר החכמים לא בקניו י
 לגנו ספר קהלת מפת שרבריו נעים להכרי מיניס וכן הוא הענין בלא ספק רל שכתשוטו
 שלם פה הווא ענינם נעים ליכר רעות ורות מרעות התורה יתנרכו לפירוש ואין י
 הקדמות מכללם ואין לו פסוק ירה על הקדמות ולא ימצא לו כניס פנים פסוק
 מבוחר בקדמות השולם ואמינם יש לו פסוקים מורים על נצחותו והוא אמת וכאשר
 ראו כחכום מורים על נצחותו חשבו שהוא מאמין שהוא בלי מחפש ואין הענין כן
 אמעב לשוט בנצחות הוא אמרו והאריך לשולם עומדת ער שהיך מו' שלא שער
 כזה חרדש שיאמר המון הנגזר לה וכן יאמרו באמרו ית' ער כל מי האריך זרע
 ודער שהוה כל ימיה הנגזרים לה יאע תמה מה יאמרו כמאמר דוד יסר ארץ על
 מטעה כל המוט עולם יער ואם יהיה כן אמרו עולם וער יחוב הנצחות יהיה תל אם
 כו יש לו מרה זמן כ' הכו בנצחותו ית' מלך מלך ו' ומלך לעולם וער יאשר
 תדענו שעולם לא יחוב הנצחות אלא כשיחוכר בו ער אם אחריו באמרו עולם וער

או לקטו באמרו עד שלם אם כן מאמר שלמה לעולם שמהלל למטה ממאמר דוד כל המיט
שולם עבר וכבר כבוד הוד ע"ה וגלה נחיות השמים והתמדת הדתים וכל מורה שכתב
על ענין לא שנתה ואם הללו את ה' בין השמים וכו' הוא צוה נכבדו וישמרו את לבם לעולם
חק נתי ולא יעברו אל שולן החקים אשר חקקם לא ישלמו לעמם כי הרהר מן לחקקה
ממנים והחידן הקורם זכרם אלא שהוא כבוד שהם נבדאים אלו כי הוא צוה נכבדו כי
ודמיה יהמיהו ע"ה נרחן שמש לאור ומם הדות ירח וככבם לאור לילה וגו' אם ימוש ה'
חקים האלה מלפני נאם ה' גם ודע וישראל ישכרתו מהיות גוי כבוד גלה גם כן שהם אש
שהיו נבדאים אל אלה החקים הם לא ימושו וכשיקראו זה ימצאו כולת דברי שלמה
וכבר זכר גם כן שלמה שלם מנעשה הל' אל העולם ומה שבו עמדים על טבעם לעמם
ואע"פ שהם עשויים אמר כי כל אשר יעשה האלים הוא יהיה לעולם עליו אין להוסף
וממנו אין לגרוע הנה כבוד הגדן כוח הפסוק שהעולם ממעשה הל' ושהוא נתיב ונתן העלה
גם כן כנסתו והוא אמרו עליו אין להוסף וממנו אין לגרוע שזהו עלה להיות לעולם כל
אמר כי הדבר אשר ישתנה אמנם ישתנה מפני חכמתו שיש בו וישלם או תוספת בו אין
יורד אלה ותוספת התוספת ההוא אמנם פעולת השם אחד שהם כפולת המלכות אי
אפשר התוספת בהם ולא החסרון מהם אם כן הם יעמדו כפי מה שהם בהכרח שאין אפשר
המצא דבר מפיא לשטים וכדילו הוא גם כן נתן המלה כונה למת שנמצא או התעלה
על מה שישתנה כמות הקסוק באמרו והאלים עשה שיימדו מלפניו אל החחדש העליונה
ואמרו אחר כן מה שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה והאלים יבקש את טרף שהיה
רוצה ית' התמדת המצואות והמשך קצתו אחר קצתו אמנם זה אשר זכרו לבית ה'
משלמות פעולת השם ושאיין עד אפשרות להוכיח עלהם אלן לחסר מהם הנה כבר גלה
דרון החכמים אמר הטרם תעלו אל שפעלותיו כולם אל כדויותו על הכלית העלמות
ילא התעורר בהם רכיון כלל ואין בהם מותר ולא דבר בלתי צריך אליו וכן כל מה
שיגידו לנכבדות ההם ומהם כלל צדק גבור ונמשך אחד גזרת רחבמה כמו שיתבאר

בקצת פרקי זה המאמר

פרק ב'

דע כי כל מי שלא יבין לשון חכם כשישמעו מדבר ידע כלא ספק
שהוא מדבר אלא שלא ידע כונתו ויותר גדול מזה שהוא ישמע מדבר
מרכיו מלה הם כפי לשון המדבר מורות על ענין אחד ויורדו כמקרה שתחת המלה תהא
כלשון השומע מורה על הכר הענין המוח אשר דעתו המדבר ויחשב השומע שהוראתה
אצל המדבר כהוראתה אצלו כאלו שמע ערב איש עברי ואמר דבר יחשוב הערבי
שהוא מספר על איש שהוא מים ענין אחד ומאט והעברי אמנם ידעה^{הוא} ישר פנינו ה'
ענין ידעתו וכן יורה להמין כדברי הנבאים שיה כטוה דעה רבדיהם לא יבין כלל אצל
כמו שאמר והיה לבם חזות הכל כדברי הספר החתם וקצתו יבין ממנו הפכו או מותרו כמו
שאמר והקשתם רבוי להים חיים ודע כי לכל נביא רבד אחד מיוחד בו לענין היש המוח

טע

הביאיהו לדבר הנמוחה המיוחדת בו למי שיביעהו ויחבר וזה ההקדמה תדע כי ישעיהו
ע"ה נמשך כרכיו הרבה מאד וברכיו וזלתי מעט כי כשהגיד על נתיבת ע"ה או אברך
אומה גדולה יספרוהו בלשון שהמכובדים נפלו והעמיים אבדו ורגזו והשמש קדרה וזה
ארץ חרבה רעשה מכובתה כלל השאלות וזה כמה שיאמר אצל הערב למי שמיצאהו
פגג גדול טהפכו טמין על ארצו וכן כשספר התחדש הירח חמה יטבחו בטוספת
אור השמש והירח והתחדש שמים והתחדש ארץ וכיבא בזה כמו שהם ר"ל הנביאים
כשיספרו אברך איטי או חמה או מריטה ייחסו לשם עטע כעם וחרון גדול לבזרא יתנב
עליהם וכשיספרו הירח חמה עם ייחסו לשם עטע שמחה וישראל ויאמרו בעטע הכעם ו
עליהם יבא וירד ושגג והרעיש וטמן קולו והרבה כמין זה ויאמרו גם כן עיה ואמר י
ופעל ועשה וכיבא בזה כמו שאספר וכן כשיגיד הנביא באברך אטעו מקום אחר י
פעמים יחליף אטעו המקום הוא במין כלו כמו שאמר ישעיהו ורחק יי את האדם והוא רוע
לעל חבדת ישראל ואמר עטעו בזה והכתי את האדם מעל פט הארמה ונטיתי את
ידו על יהודה ורע זה גם כן ויחבר אשר העתקתו לך זה הלשון כפרתי לך לטונב
ככלל אראך חמתו זה ומופתו אמר ישעיהו כאשר שלחו הטט להנבא בהתנן מל
מלכות ככל ויבדת סנחריב ועבדכדנבאר הקס אחריו בהפסק מלכותו והתחיל לספר
מפלתם בסוף מלכותם והזיזם מיטביזים ומה שיעיגם מן הרעות המשיגות לכל ס
שעטם בירח מתגברת החרב אמר כי טובני השמים וכסיליהם לא יהלו אורם חטן
השמש כנאתו וירח לא יגיה חורו ואמר בזה הספור גם כן על כן שמים ארצו ותרענ
הארץ ממוקומה כעבדת יי נכאאת בוס חרץ אטו ואיני חוטב טעום ארס הגע ממנו
הסבלות והעיון ונמשך אחר פשוטי השאלות והמאמרים הספורים שיחשב נכוכני
השמים ואור השמש והירח עתה כענתיה מלכות ככל ושהארץ יבאה ממרכזה
כמו שזכר אבל זה כלו ספור ענין המעניח שהוא כלא ספק יראה כל אור שחרות י
וימצא כל מתק מור וירמה הארץ תצר בו והשמים נהפכים עליו וכן כשהתחיל לספר
מה שהגיע אליו ענין ישראל מן הרלות והכטעה כל ימי סנחריב הרשע במשולו על
כל ערי יהודה תביורות ושבים והנגפס והתקף הירות עליהם מאינלו ויבדת ארץ ו
ישראל כלה אז בירו אמר פחד ופחת עליך יועב הארץ והיה הנס מקול הפחד יפול אל
הפחת והעולה מתוך הפחת ילכר כפח כי חרבות ממרוס עתהו וירעשו מוסרי ארץ ו
רוע התרועעה ארץ פוד התפוררה ארץ מוט התמוטטה ארץ נוע תנוע לארץ כשפור
וגו וכסוף זה המחמר כשאחזיל לספר מה שיעעיה השם כסנחריב ויבדת מלכותו
הרמה על ירושלים ובשת יביעהו עליה השם אמר כימישל ופחה הלכנה ובטיה חמה
כי מלך יי נכאות אמנס וינתן כן עזיאל פירש לו הרבנים פירוש נאה כ"י משקרה
לסנחריב מה שיקרה על ירושלים אז ידעו עבדי המוכבים שזה פעל אלהי ויתעלמו ו
יכדלו אמר ויבדתו הפחין לסיהרא ויתכענו רסגרין לשימישח ארי תקגלי חבבא

מלכותה ר'י וג' וכאשר התחיל גם כן לכפר איך היתה מטוחת ישראל אחר מות סנחריב
ורשטות ארצם וישיבה והתנשא מלכותם על ידי חזקתו אמר מימשל שאור השמש
והירח יוסף כי כמו שזכר על המעצב שאור השמש יסור וישב חשך בהצטרף אל
המעצב כן אורם יוסף אל המעצב ודתה המצב זה המיד שהארס כשתמיאחון ח
צרה גדולה יחשפו עיניו ולא ידך אור ראותו למה שיצבר הרוח הרואה מן המותר
העשני ולחלשתו ומיעוטו גם כן לרב האבל והתקבץ הנפש יבהפך עם השמחה
והתפשט הנפש לחוץ וזך הרוח יראה הארס כאלו האור מוסף על מה שהיה אמר
כי עם בנין ישב בירושלם ככה לא תכנה יוסף המאמר והיה אור הלכטה כחור ה
חמה ואור החמה והיה שבעתם כאור שבעת הימים ביום חבוש ו' את שבר עמו יו
ומחץ מכה ירפא ר' הקים כשלוש מיד סנחריב הרשע ואמנם אמרו כאור שבעת הימים
המפתשים אחר שריותה כי הרמי כי העברים ירבו בטבעה ודשר יראה ל' שהוא יו
דינן דל שבעת הימים שלחנכת הכית אשר היו בימי שלמה אשר לא היתה מעולה
לדמה מעלה והצלחה ושמות הכל כמו שהיתה בימים ההם ואמר שרוממותם והצל
והיגלותם או יתן כמו הימים ההם הטבעה וכאשר ספר אברהם ארום הרשעה אשר
היו מידיקו לישראל אמר וחללהם ושלמו ופגריהם יעלה באשם ונמנו ההרים מרמס
ונמקן כל צבא השמים ונגלו כספר השמים וכל צבאם יבול כנבול עולה מגמן וכנבלת
מהאנה כי חותה בשמים חרבי הנה על ארום הדר וג' והתכוננו אתם בעלי העינים י
היט באלה הפסוקים רב יספק או יביא לחשוב כשהוא האר ענין ישג השמים ואם זה
כז אפ משל להנתן מלכותם וסור סתר הטם מהם והשקלם ושחות גדולהם במהרה
וקלות וכאלו אמר כי הדישים אשר היו כסוכים בעמידה וברוממות מעלה ורחוק
מן השני גבול מהרה כנבול עולה מגמן וכנבלת מהאנה וזה מוכרח מאד אין צריך
לזכרו בזה המאמר כל שכן להאריך בו ולא שהביא ההכרח אליו להיות ההמון ואר
מי שיחשבה בהם שהם סגולה יבאו רחיה בזה הפסוק מבלתי בחינה למה שבה לפניו
יבחרו ולא עין כתי זה ענין נאמר אלא כאלו הוא הגדה באתנו בתורה על דברים יאענו
לשמים כמה שכחתו ההגדה בהתהוותם יעור כאשר התחיל ישעיהו לבשר את ישראל
כאכרת סנחריב וכל האמות והמלכים אשר עמו כמה שנתקדשו והטורס בעור העשב
לא רב אחר אמר להם מימשל ראו איך נמקו השמים הם ונפכו ובלת הארץ
ההיא וימת מי טעליה ואתם נעורים כאלו אמר שהם אשר מלאו את הארץ והיה
נחשכ הם העמידה והקיום כשמים על דרך גומא אכרו מיה וכלו ככלות השטן י
יענייהם הקימים כקומות הארץ יאכרו העענש הם כאכרת הבגר הבלה תחלת זה
הענין אמר כי נחם ו' יצין נחם כל חרבותיה וג' הקשיבו אלי עמי וג' קרוב צדק יצא
ישעו וג' שאו אל השמים עעסם והביטו אל הארץ מתחת כי שמים כענין נמלחו וה
ארץ כבגר הבלה וישיבה כמו כי ימותו וישועת לעולם תהיה וצדקה לא תחת ודמר

סנחריב תימס

ע"ג
ה'תק"ל

בשוב מלכות ישראל וקיומו והתמדתו שהשם יחדש שמים וארץ כי כבר נמשך זה בכח
ששנים המלכות כאילו תהי' עולם מיוחד מזה זמן רב לל שמים וארץ וכאשר התחיל
בנחמיות ואמר אנכי אנכי הוא מנחמכם ומה שדבק בזה אמר ואשיב כבודי וביטל
ידי כסותיך לעצם שמים ולסוף ארץ ולאמר למיני עמי אלה ואמר בתימאר המלכות
לישראל יסורו מן הגדולים הממורסמים כי הדין ימוש וגו' ואמר בתימאר המשיח
ושלח הנתן מלכות ישראל אחרי כן אמר לא יבא עוד שמשך ירחף לא יאסף וגו' ו
ישר כי ישעיהו הנהיג הכריז על לו התעזזות הנמשכה למי שיבין ענין הדברי
וספר ענין הגלות וקרייתם ואחר כן ספר שוב המלכות והמחות האכל כלו ואמר ממשל
אני אכרא שמים אהרס וארץ אחרת ושכחו הראשונים וימחה זכרם ואחר כן באר
בדברות המאמר ואמר זה אשר אמרת אכרא את היצת כי נאמי אשימכם ענין שמחה
תריחה וחרות מקום האכל הוא והנער ולא יבא האכל ההוא הקדים ועמע כר ה
ענינם להדבק התסקים המורים עליהם איך נאה החלה פתיחת זה הענין אמר חסדי
ו' אומר תהלה ו' ואחר כן ספר חסדיו ות' עליה תהלה וינעלה וינעמם כל מי עולם
ומה שדבק בו ואחר כן ספר מרינו והמה מדו ועצבו את רוח קרשו ומה שדבק בזה
ואחר כן ספר ממלכת האויבים שליט ירשו בכוכו מקרשך היינו מעולם וגו' ומה שדבק
בו אחר כן התפלל בעבורינו ואמר אל תקימה ו' ער מאד ומה שדבק בו ואחר כן
זכר אפני התחובט לרוב מה ענין גענו כי שנקראנו אל האמת ולא ענינו אמר נרדמתי
ללא שאלו ואחר כן יער במחילה נחמנים ואמר כה אמר ו' כאשר ימיא התחובט
ומה שדבק בזה ואחר כן עבר רע לאשר חסונו ואמר הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו
ואחר כן כמך לו זכרו שזאת האמת יתקע אמונתיה והיה כרסת בארץ והשכח כח
מה שדבק מלו הענינם המתחלקים ואמר רב זה לשוני ולעבר אקרא שם אחר אשר
המהדבק בארץ ותכרז בלתי אמן והנשכח בארץ ישכח בלתי אמן כי נשכחו תכרות
הראשונות וכי נסתרו מעיני כי הענין ברא שמים חרשים וארץ הרעה ולא היסנתה ה
ראשונה ולא העלינה על לב כי אם שינו ונלו עדי ער אשר אני ברא כי הענין ברא ה
את ירושלים גולה ועמה משוט גלותי בירושלים הנה כבר התבאר לך הענין כלו ונגלה ומו
כי כאשר אמר הענין ברא שמים חרשים וארץ הרעה חרש זה מיר ואמר כי הענין ברא
את וירושלם גולה ועמה משוט ואחר זאת ההקדמה אמר שענין האמונת התם וזה
שמחה כה אשר יערתך אני כי אכראם וימלאו הארץ כמו שהם שומרים תמיד כי ה
אמונת בלתיים והשמחה באמונתה היא הכ שני ענינם אי אפשר שישוו ולא ישתנו ה
לעולם מכל מי שהיו לו ואמר כמו שענין האמונת היא והשמחה כה אשר יערת ה
שימלא הארץ המירובים כי ותמיד זרעם ועמכם והוא אמרו אחר זה כי כאשר ה
שמים חרשים והארץ הרעה אשר אני עשה שומרים לפני וגו' כי עמים שיטאר
הזרע ולא ישאר השם כמו בתמיא אמות רבות אין ספק שהם מודע קרם אז יין אלא

שלא יורשו כשם מיוחד אבל כללה אותם אמת אחרת וזה גם כן הערה אצלו של נחיות
 הקורה אשר בעמדת יש לט עס מיוחד וכאשר באו אלה התשאלות כישעיה הרבה מתע
 זה קרשתיס מלכ וכבר בא מיהם כרבו וזלתי אמר ירמיהו בספור דרכו והושלם בעמדת
 אבותינו ראינו את הארץ ויהיה ה' י' ואמר יחזקל בכפור אברה מלכות מצרים ומי אהר
 קרעה על יד נכבדנארא אמר וכסותי בכבודך שמים והקדרתי את סוכניהם שמש כ
 עק אכסני וירח לא יגה אורו כל מאוהי אור כשמימי אהרוב עלך ונתתי השך על
 אהרוב נאם ה' ואמר ויאל כן קהול בארבת העמים אשר בא כימיו אמר לפני הגזי ארץ
 העשו שמים שמש וירח קדמו וכוכבים אכסני נגהם ואמר עמים כסדר חרבון עומדון אמר
 יהבאתי השמש בעהרים והחשכהו הארץ לארץ כיום אור והתקדו הגזים לכלל וגו' ה
 ואמר מיכה באברה עומדון נמשך על המדמיון ההם הספורים המתייחסים היועטם
 כי הנה ה' ויגזי מוקדמו וירח וירדך על כמותי ארץ ונמסו ההרים ואני חגו כנתיעת הו
 מלכות קרם ומרי ואני מרעשו את השמים ואת הארץ את הים ואת החרבה והרעשתי
 את כל הגזים ויבניאו יודם על אהום כאשר התחיל לספר אך תיתה חלשת האומרה
 ישעיהותה מלכתם והיותם מלכרים נגזים ונעתי הטע לערם עתה אמר הרעשתי ארץ
 קצמיתה דקה שבידה כי מטה ואמר עוד בעטן שאנחט לא ערד כשימותו האומות ויאב
 ויאברז להיוות נשעטם על יעושתי יה לא על חרבתי וכחט כמו שאמר עם טעט בל אם
 על כן לא ערד בתמיה ארץ כמיט הרים בלב ימים וכא בספור טביעת המצדיים דאור
 מים ויחילו אף יגזו התימות קול העמך בגלגל יגזו רגזה והרעה הארץ הכנתרים חרה
 ה' עליה עטן כסתי וכן כשירת הכורה ארץ רעשה וגזו וכא מזה הרבה ומה שלא איכר
 ממנו ינשא על מה שוכרתי ואמנם מאמר ואל ונתה מיתתם בשמים וכאמר הם ואנני
 והמורה עטן השמשיתבר לחשך והורח לרם לתע כז יוכ ה' הגדול והטרד יתיה כל י
 אשר יקרא בטם ה' מלט כי בהר מין וכירושלם תהיה פלטה וגז' הטוב אינני שהוא ה
 מספר מיתת סטרוכ על ירושלים ואם לא תריתה זה מיתת גזג על ירושלב כמי מלך
 המשיח עם היותו גם כן בלתי וזכר בזה העטן חלד רב התרג ושרפת האש ולקות חס
 מאורות ואולי תאמר אך יקרא יוכ ה' הגדול והטרד יוכ מיתת סטרוכ ככדושיטו הנה
 הרע כי כל יוכ שותת כי ישועה גדולה או מכה גדולה הוא יקרא יוכ ה' הגדול והטרד
 כבר אמ יואל זה על יוכ כה הארבת עליהם כי גדול יוכ ה' ונרא מאד ומי יכולנו ורה
 עטן אשר עלך בכינו ככר התכאר יהוי שהכסר זה השלם והשומטו ממה שתוא או
 השתנה רב מעכשו והמשכו על העטני יהוא הוא הכר שלא כאו אולינו בזה דכני עבד
 ולא רכני חכמינו עור כי אמרם שהא אלהי טננו הוי עלמא וחד חרוב איני הטע
 העדה המציאות לגמרי ואמרו וחד חרוב הירח על תשאר הנמן וזה עוד מאמר וחד
 יהוא על יגדה אחר ואשר המציא לכל החכמים תמיד יכור נעשה ממנו ראיה כול
 אחר מחכמי משנה וחקמי הלמוד הוא אמרו און כל חרש תהיה השמש שאין ש

יהיה סמוי

ההחלטות בשום פנים ולא בשום ספק עד שמי שלקח שמים חרטים וארץ חרשה כפי מה
שחשב אמר אה שמים חרשים והארץ שרין שטרין להכרזות כבר כדאמרינן ועמדים
על עומדים לפני יעמרו לא נאמר אלא עומדים והביא ראיה וזאת היתה תחת
השמש ולא החשב שזה סותר למה שבארתו אבל היקשר שהוא חרשה שהענין
הם היעורים הטבע מחייב אותם אז משעת ימי בראשית הוא נכבד וזה אמת ז'
אמנם אמתית בלא ישתנה דבר מטבעו וימשך על השינוי ההוא להשמר מן הנפלאות
כי אע"פ שנהפך המטה לחט ונהפכו המים לרס והיה הנבכרת הטהורה לבנה זו
מבלתי ספק טבעית מחיבת אותם הענינים ההם והרומיה להם לא ימשכו ולא שבבו
טבע אחר אבל כמו שאמרו ז"ל שולם כמנהג הולך זהו רעתי והוא צריך שיאמין אע"פ
שהחכמים ז"ל כבר אמרו בנפלאות רבים זרים מאד תמימים כמבנים בבראשית
דבר ומדרש קהלת והענין ההוא שהם רואים הנפלאות הם ממה שטבעו גם כן על
כך אחר ^והם אמרו כי כשברא השם זה המציאות והענין ^{הוא} לו הטבעים ש
בטבעים ההם שיתחשבו מן הנפלאות בעת חרוטתן וזוה הנביא שהודיעהו השם
בעת אשר יאמר בו מה שיהמר ויפעל הרבה כמו שנים בטבעו כשרש מה שהטבע
וזה הם הוא כמו שתרצהו הוא מורה על מעלת האומר והיות השם כענין מאד ז'
שישתנה טבע אחר מעשה בראשית אז יתחדש רצון אחר שהטעם כן וכאלו הוא ז'
יראה על דרך משל שהוא שם בטבע המים שידבקו ויגזו מלמעלה למטה המים
דק בעת ההיא שטבעו כו המצרים והמים ההם לכך הם שיחלקו וכבר העדותך על
עקר זה המאמר וזה כלו ברחה מהתחשבות דבר שם נאמר תנאים התנה הק"ה עם
הים שיהא נדרע לפני ישראל הרה הוא דפסדו וישב הים לפתת בקר לאיתנו אמר
ירמיה כן אלעזר לא עם הים כלכר התנה הק"ה אלא עם כל שנברא בששת ימי
בראשית הרה הוא אני ידי געו שמים וכל יבאם יידי מידי געו שמים כל יבאם ז'
צויתי צוית את הים שייקדע את האור שלא הויך לחנה מישל ועזריה את האריות
שלא יוקו לרעאל ואת הרג שיקח את יונה והוא ההקש כשאר הנה כבר התבאר
לך הענין ונגלה הדעה והוא שאנחנו נאות לארסטו בחיני מדעתו ונאמין שזוה
המציאות נמחי לעולם על זה הטבע אשר רצהו השם ית' לא ישתנה מימנו דבר בעיני
פעם אלא בפרטיו על יד המוסת אע"פ שיש יכולת לו יה' לשנותו כלו אז להעדירו או
להעבד אי זה טבע שידעה מטבעו אבל היה לו פתח ותחלה שלא היה שם דבר
נמינא בלל אלא השם וחכמתו גרה שימיניא זה היצור בעת שהמיניאו ושלא ז'
יעדר זה אשר המציא ולא ישתנה לו טבע אלא כמה שריצה מהקדטים ממה ש
כבר ידענהו וממה שלא נרעהו מאשר יבא זהו רעתו ויסוך ותרנו וארסטו
יראה שבמין שהוא נמחי ולא יפסד כן הוא קדמין ולא נתנהו וכבר אמרנו ובארנו
שזה לא יסודר אלא על דין החיוב ושהחיוב יש בו מרכיב פרה על השם כמו שכבר

סוף ספר שיעור
ק"ו

מה יתכן

מה שכבר בארנוהו ואחר שהגיע המאמר זה נביא פרק שזכור בו גם כן קצרות
 הערות על פסוקים באו במעשה בראשית הכונה הרחשונה בזה המאמר אמנם
 היה לבאר מה שאפשר לבאר ממעשה בראשית ומעשה מרכבה אחר שפירש שתי
 הקדמות כוללות אחת מהם זאת ההקדמה והיא שכל מה שזכור במעשה בראשית
 במורה אינו כולו כפשוטו כפי מה שירמיו מטנו ההמון שדלו היה הענין כן לא היו
 מסתרין אותו חשבו החכמה ולא היו החכמים ממריינין מליטות בהעלמיו ומעשרת
 הספור כן כפי ההמון כי הפשוטים ההם מביאים אם להפטר רמיון גדול והרדבה
 רעות רעות בחק הדל או לבטול גמור וכפירה ביסודות התורה והנכון לעוב ולהחזק
 בחינתם ברמיון לבר והנטיה מן החכמות ולא כמו שיעשו הרדענים והמפרשים ה
 ענים אשר יחשבו כי יריעת פירוש המלות הוא החכמה והרכות הרברים והארבע
 הוא המסתת אינלם בעליות ואמנם בחינתם כאמתת הטבל אחר השלמות
 חכמות המופתיות ויריעת הסודות הנבואיות הוא אבל כל מי שיעד מזה דבר אין רחוי
 לו לפססו כמו שאמרת פגמים כפירוש המעשה ובבאור אמ' מתחלת הספר ועד
 כהן כבור אלהים הסדר רב ואמרו זה אחר שזכר ביום הששי יתנה כבר התבאר
 מה שאמרנוהו אלא כאשר חוב ענין האלהי בהכרח כל מי שישג שלמות ששפיעתו
 על זולתו כמו שבאר בפירוש הבאים כנבואה חי אפשר לכל חכם שיבטל להבין כי
 דבר מאלו הסודות אם משניג אם ממורה הורה אותו מכלת שיאמר מעט והבאור
 נמעט אם כן ירמזו מהם מעט וכבר באו מן הרמיונות וההערות הרבה ברברי רכותי
 זכרם לברכה ליחידים מהם גם כן אלא שהם מעורבות ברברי אחרים וב
 רברים אחרים ולזה המציאי תמיד בלו הכתרים אזכר המאמר האחר אשר הוא
 פנת הדבר ואנח השאר לטי שראוי שיזנח לו

נביאים כמו שאמרנו ידברו בשמות המשותפים ובשמות חין הטנה בהם מה י
 שזרו עליו כמשלם הראשון אבל יזכר השם ההוא מטע גדרה אחת כמו מקל שקד
 אינו הואב שילמר ממט שוקד אינו כמו שבאר בפירוש הנבואה ולפי זה הענין י
 נאמר במרכבה הראשון כמו שבארנו יכן הגל עגל ונחשת קדל וזולת זה יכן י
 מאמר ובריה וההרים הרי נחשת וזולת זה ממה שטא ואחר שתי ההקדמות האלה
 חכמה פרק אשר יערתו כן

פרק ל

רע שיש הפרש בין הראשון וההתחלה יורה שהתחלה היא י
 נמצאת כמה שהיא לו התחלה זו עמו אע"פ שלא תקדם לו י
 בזמן כמו שיאמר שהלב התחלה החי והיסוד התחלה מה שהוא לו יסוד וכבר י
 יוחלט גם כן על זה הענין שהוא ראשון אבל הראשון אמנם יאמר על הקודם בזמן
 לבר מכלת שיהיה הקודם הוא בזמן סבה למתאחר אחריו כמו שיאמר ראשון מי
 שרר בזה הכית קלני ואחריו קלני ולא יאמר קלני התחלה קלני והמלה אשר מורה

על הקדשין כלשוננו הוא תחלה תחלה דבר וי' כהושע ואשר יורה של התחלה
 ראשית שהיו נקרא מן ראש אשר הוא תחלה החי לפי הנחתו והשילס לא נכדא
 בהתחלה ומנת כמו שבארנו כי הזמן מכלל הנבראות ולה אמר בראשית והבנת
 כותה בלי יפירוש זה התסקי האמתי כי בהתחלה בראש השם השלישית והתחילתו זהו
 הפירוש המבכס לחדש אבל מה שהמציאותו כתב לקחת החכמים מהעמוד ומן נבואת
 קורס כריאת השולם מסכת מאר כי זהו רעה ארסנו אשר בארתי לך אשר יראה
 שהזמן לא יפיר לו תחלה וזה מגנה ואשר הכיאו המזמרים אל זה המדמר הוא
 מיכאס יוס אחר ויוס שיט והכן אומר זה המדמר הענין כשתענו וחשב שאחר שלא
 היה שם גלגל מדקה ולא שמש כאי זה דבר שוער יוס ראשון ואמי כות הלשון אמי ר'
 יהודה ב' סימון מיכן שהיה סדר ומטע קורס לכן אמר ר' אבהו אמרן שהיה הגלגל ית
 צנה עננות ומחברין וזה יורה מגנה מן הגלגל ויהיה התבונן מה שהקדשה עליהם
 והיו מיצאות ומן קורס מיצאות זה השמש והנה יתבאר לך התרבות אשר סופק על
 לו השנים כדרכו האלהים אם לא רבו לו השנים לומר שאי אפשר מכלתי סדר ומטע
 קורס וזהו אמונת הקדמות וכל בעל תורה יבחר מזה יאין זה המדמר הגלגל אליו
 כיוצא במדמר ר' לועזר שמים מהיכן נבראו סוף דבר לא הכיט כלל המקומות למדמר
 אומר וכבר הודעתך שישור התורה כלה שהשם המיציא השולם לא מבכר בזולת התחלה
 ומנת אבל הזמן נברא כי הוד נמשך לתועת הגלגל והגלגל נברא וממת שיערך
 שהדעהו שולת את הנאמרת באמרו את השמים ואת הארץ כבר בארו החכמים
 מקומות רבים שהיו כענין עם ירצו בזה שהוא ברא עם השמים כל מה שבשמים ועם
 הארץ כל מה שבארץ וכבר ירעה בארם כי השמים והארץ נבראו יחד לאמרו קורס
 אליהם ועמדו יחדו אם כן הכל נברא יחד ונברלו הרבנים כלם ראשון ראשון עד שהם
 המשילו זה לזרע שזרע ורעום משתעס בארץ כבת אחת ונאמח קינתם אחר יוס
 יריתם אחר טע ימים וקיתם אחר שלשה והזריעה כלה היתה כשעה אחת ולפי זה
 הדעה האמתי בלא ספק יוקר הספק אשר חויב לך יהודה ב' סימון שאמר מה שאמר
 ויתקשה עליו כאי זה דבר שוער יוס ראשון ויוס שיט ויוס שלישי ובפירוש יוס החכמים
 כבראשית רבה באור הנזכר כהורה שבבא ביום ראשון אמרו כות הלשון הם מאזמור
 שנבראו ביום ראשון ולא הלוא עם יוס ירצו הנה כבר בא הכאור בזאת הטובה וממרה
 שיערך שהדעתו שארץ שם משהת יאמר ככלל וכפרנו יאמר ככלל על כל מה שהיה
 גלגל הירח רצונו לומר הסודות הארבעה ויאמר כפרנו על האחר האחרון מהם והוא
 הארץ מורה זה אמרו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחבת
 על פני המים כבר קראם כלם ארץ ואחר כן אמר ויקרא להים לבעה ארץ וזה גם כן
 סוף גידול כי כל מה שהמציאותו שיאמר ויקרא להים לבעה אמנם הוא להכדולו מן
 הענין האחר אשר שקח בניהם כי זה השם ילוח פירשתי לך זה התסקי בהתחלה נברא

יוס

השם העליונים והתחתונים ויהיה ארץ הנאמר החלה הוא התחתונים ול הסודות יז
הארבעה והנאמר עליה יקרא להם ליבשה ארץ היא הארץ כבר התבאר זה ונמנה
שארץ שהרשתה כי הסודות הארבעה אשר אמרנו ששם ארץ הראשון יורה עליהם
נברו החלה אחר השמים שהוא זכר ארץ ומים ורח וחסך והשך הוא האש הסודות
לא החשוב וזלה זה אמר ובראו ששעה מתוך האש ואמר כשמעבם את הקול מהוך ו
השך ואז כל חשך עמין למקומו האכלהו אש לא עשך ואמנם נקראה האש הסודות
כזה השם להיותה בלה מאיחה אבל ספירות שלו היתה האש הסודות מאיחה היינו האש
האוויר כלו כגולה מתלהב אש וכבר זכרם כפי המזהם הנכבית הארץ ועלה המים יז
והאוויר רבך כמים והאש למעלה מן האוויר כי יחדו האוויר על פני המים יהיה הרשת
אשר על פני המים למעלה מן האוויר כלא ספק ואשר חוב שיאמר רוח אלהים סעבר יז
ששמה מהנעטת אל התעלה הרוח לעולם מיוחבת לשם ורוח נפע מאת ה' עשפת כרוחך
והתקן ה' רוח ים וזה הרבה וכאשר היה החשך הנאמר החלה אשר הוא שם הסודות
בלה הרשך הנאמר באחרונה אשר הוא החשך התחיל לבאר ולהקדיל ואמר ולחשך
קרא לילה כפי מה שקראנו הנה כבר התבאר זה ונמנה שארץ שהרשתה שאמרנו הן
ויברל בין המים אינו הברל כמדקום שיהיה זה למעלה וזה למטה ועכשם אחר ונאמר
כדושו שהוא הברל ביניהם כהברל הנכסני הימני אל כמורה ושם קצתה זה אשר קראו
מים החלה כבר אחר בעיניה נכשית הלבושו ושם קצתו בעיניה אחרת וזהו המים נלוה
אמר עור ולמקדת המים קרא מים הנה כבר גלה שיה המים הראשון הנאמר כי על פני
המים אינו זה אשר כמים אבל קצתו נברל כמורה אחת למעלה מן האוויר וקצתו הוא
זה המים ויהיה אמרו ויברל להם בין המים אשר מתחת להקדו וגו' כאמרו ויברל להם
בין האויר ובין החשך אשר הוא הכול כמורה אחת והקדו עמנו מן המים נהיה סמו
שאמר הגלגל עסקת האמינות ואמרנו גם כן ויקרא להם להקדו עמנו כפי מה שבארת
לך לבאר שמה השם ושארן השמים הנאמר החלה כאמרו את השמים ואת הארץ ו
הם לו אשר נקראו שמים ויחוק זה הענין כאמרו על פני הקדו השמים לבאר שהקדו
בלתי השמים ומקט זה השתנה כעם יקראו גם כן השמים האמתים קדו סמו שנקרא
הקדו האמת שמים והוא אמרו ויהי אותם להם כקדו השמים והתבאר גם כן כזה
הנאמר מה שכבר התבאר כמותה מהיוות הסופים והשמש והירח הקדויות כגלגל יז
שאין קדויות כשולם ואינם על שטח גלגל סמו שירמון המון מאמרו קדויות השמים יז
ולא אמר על קדויות השמים הנה סדר התבאר שאמר אחד הנה משותפת וקראו מים יז
ואחר כן הברל כשולש טירות והיה קצתו מים וקצתו קדויות וקצתו על הקדויות ההודו
וזה סודו חוץ לארץ הנה כבר לך כענין דרך אחרת לסודות נפלאות אמנם שיה אשר
למעלה מן הקדויות נקראו מים כפי אשר לא שהוא לו המים המינים הנה כבר אמרנו
החכמים ול גם כן אמרו שאמנם ארבעה נכסנו לקדם וגו' אמר להם ר' עקיבית כשאתם

ירחם

מגעים לאבני שיש טהור חל תאמרו מים מים שכך כותב רוב שיקדים לה יכון לנגד
שיני והתבונן אכ תהיה מדגטי ההתכונות כמה באר בזה המאמר ואיך גלה הענין
כולו כשתשתכל בו ותבין כל מה שהתבאר כמופת בספר אוהות השמים ותשקוף על
כל מה שאמ' אנשי החכמה בכל רבר מיהם וממה שיצריך שתדעו ותתעורר עליו
העלה אשר בעבורה לא נאמר כיום השני כי טוב וכבר יצב ירעת מאמרי החכמה
אל אשר אמרו בזה על יד הרדש הטוב שבהם אמרם לפי שלמה מלאכה המים
ועלת זה גם כן אצלי מבארת מאד וזה כי כל אשר יזכור ענין מעט המציאות
המקשרים הנמצאים על ההמשך המתמירים המיושבים אמר בזה כי טוב וזר
הרדש והרבר אשר עליו אשר נקרא מים הענין בו מן ההסתבר כמו שתראהו וזה
שאי ילך בקטטיו בגופת העין יהיה ענין בלתי נמצא כלל שאין עין גוה אחר בלתי
היסודות כיטו וכן השמים התחתנים ודין שכ מים למעלה מן האויר כל שכן שימיה
מדרמה שזה הרדש ומה שעליו הוא למעלה מן השמים ויהי הענין יותר נמוג
ויותר רחוק משינוע ואם ילך לפי נהרו ומה שנרצה בו הוא יותר נעלם שהוא
צריך שיהיה מן הסודות החתומים עד שלא ידעו התמון וענין הוא כן איך ראוי
שיאמר בו כי טוב ואמנם ענין כי טוב שהוא גלה התועלת ומבואר במציאות דר
זה המציאות והתמדתו אבל הרבר שנעלם ענין אשר קטטו בלתי נמצא כן אי
זה תועלת בו נראית לבני אדם עד שיאמר כי טוב ואי אפשר לו מבלתי שאוספת
באור והוא שזה ואם הוא חלק גדול מאד מן הנמצאות אינו תכלית מכוונת להמשך
המציאות שיאמר בו כי טוב אבל להכרח החיוב כדי שהגלה הארץ והכן זה
וממה שיצריך שתדעו שהחכמים כבר בארו שהעשבים והאילנות אשר הצמיחם
השם מן הארץ אמנם הצמיחם אחר שהמטיר עליהם ושארם ואר יעלה מן הארץ
וכן אמנם סכר הענין הראשון אשר היה קודם הישוא הארץ רשא ולזה תאמר
אנחנו ועגמז הזה כליך מן ארעא ומבואר הוא זה מן הכתוב לאמר וכל שיח השדה
ערס יהיה בארץ הנה כבר התבאר זה וכבר ירעת אהה המעין כי האט סבות
ההויה והתפסד אחר הכחות הגלגליות האור והחשך למה שימשך אחריהם מן
החום והקור וכתגעת הגלגל ידערכו היסודות ובאור ובחשך ישתט מזגיהם והתחלת
המוגות שיתחדש מהם שני האדים אשר הם תחלת סבות אותות השמים אשר
המטר מהם והם גם כן סבות המקורים ואחר כן הרכבת הצמיחים ואחר הצמיחים
בעלי החיים וההרכבה אחרונה היא האדם ושהחשך הוא טבע מציאות העולם ה
החמון מולו והאור מקדי חויה לו הלא תראה שבהערך האור ישאר הענין העז
וכן בא המטב במעשה כדאשית על זה הסדר בשוה לא חסר רבר מזה וממרה
שיצריך שתדעו אמרם כל מעשה כדאשית בדומיתו נבדאו כדעתו נבדאו כצבוק
נבדאו אמר כי כל מה שכרא אמנם נבדא על שלמות כמותו ועל שלמות צורתו

שם

104

וכנחת שבמקדון והוא חמיו כיכיון עברו מן זכו לכל הארצות ורע גם כן שהווא
 שרש גדול כבר התבאר ויממה שינידך שיהכיונהו מחר זכרו כריותה ארס כששת
 ימי כרשית אמר וכר וטקכה ס"ח אותם וחתם הכריותה כלה ואמ' ויכלו השמים ויה
 ארץ וכל יצבסם ופתח פתח אחר לכריות חוה מארס וזכר עץ החיים ועץ הדעת
 ורכר הנחש והעטן ההוא וזכר שזה כלו היה אחר שהושם ארס בגן ערן וכל החכמים
 מסכמים שזה העטן כלו היה יום ששי ושלא נשתנה עטן כשוס פגס אחר ששרת
 ימי כרשית ולזה לא ירוחק דבר מן העטנס ההם כמו שאמרנו שער עתה לא היה
 עטנ ועם זה כבר זכר רכרים אשמייעס לך מלוקעים ממיז'מוותהס ואעירך גם כן
 על רכרים כמו שהעירו הס זל ורע כי הרכרים אשר הזכרס לך מרכרי החכמים
 אמנס הס רכרים כתכלית השלמות מכווארי הסרופס לאשר זכרונס לו מותקנס מאר
 ולזה לא ארכה כפידושס ולא אישימס פשוטים שלא אהיה מגלה סוד חבל זכרי אותס
 כזצית סרר וכתערה מענה מספיק ככתתס לכיוצא כך ומוז אמרס ארס וחזה
 עברחו כחחר מהאחרים גב לגב ושהוא נחלק ולקח חציו והוא חוה והסוד חלו' א
 ואמרו אחת מיצ'לשתי רוצה כו אחר מחלקין והכא רוצה מיצ'לע המשכן אשר א
 התגמו סערי משכנא וכן אמרו מסטרופי והכן איך היה הכאור שהס עטס כצד אחר
 והס אחר כמו שאמר עטס מעימי וכשר מבשרי והוסוף זה חזוק כאמרנו שהשכ
 על שנתס יחר אחר אשה כי מאיש לקחה זאת וחזק היותס אחר ואמר ורבך כ
 אשתו והין לכשר אחר ומה גדול סכרות מי שלא יכין שזה כלו לעטן כהסרח הנר
 סכר התבאר זה ויממה שינידך שתערהו מה שבארוהו כמררש וזה שהס זכרו
 שהנחש נרכב ושהוא היה כשישר גמל ושרוכבו הוא אשר השיח חוה ושהרכב היה
 סמל ושזה השס הס יאמרותו סתס על השטן המינאס אימריסל כמקומות רבים ער
 שטן רינה להכשיל אברהם אבינו ער שלא יאכה לשקור יצחק וכן רינה שיכשיל א
 יצחק שלא ימעך אחר ריטן אכיו וזכרו עוד כעטן הזה ריטו לומר בעקדת אמרו
 כס סמל אינל אברהם אבינו אמר לו מה סכא חוכמת לכך וכ' הנה כבר התבאר
 לך עסמל הוא השטן וזה השס גם כן לעטן כמו ששם הנחש לעטן ואמ' ככאו להשיא
 חיה היה סמל רוכס עליו והק"ל שיהק על גמל ורוכבו ויממה שינידך שתערהו
 והתעורר חלו' היות הנחש לא קרב לארס ולא רכר עמו והמנס היה השתדלותו או
 יקרבנו לחוה וכאמינענה חוה עוף ארס והמייתו הנחש והשנאה השלמה אמנס היא
 קימת כן הנחש וחוב וכין זרעו לכין זרעה ואין ספק שזרעה הוא ורע ארס וינות
 עתלא מזה הקשר הנחש כחוה לל זרעו כזרעה ראש ועקב והיוס מענחת לו כראש
 והוא מינעל לה בעקב וזה מכוואר גם כן ומהמאמרס גם כן הנפלאים אשר פשוטתס
 כתכלית הרחוק וכשיוכנו סרקי זה המאמר הבנה טובה תפלה מוכמת זה המשל או
 והסכמו למינאות והוא אמרס מעשכא נחש על חוה העיל כה וזהו מוח שרל שטמרו

חיל

נח

על הר סיני פסקה זוהמתו ציטט שלא שמרו על הר סיני לא פסקה זוהמתו והנהיג זה גם כן
 וממה שיצריך שהרעהו אמרם עץ החיים מהלך חמש מאות שנה וכל מימי בראשית
 מהעלון החתו ויבארו בו כי הכונה בזה השיעור הוא עב גוש לא המערך ענינו אמרו לא
 סוף נכון אלא קדמו מהלך חמש מאות שנה ופי' קדמו עב גוש עטו השמר וזאת
 השאלה מהם להטלמה כיוצא הענין ויבארו הנה כבר התבאר זה וממה שיצריך
 שהרעהו גם כן אמרם עץ הרעה לא גלה הקלה אותו אולם לאדם ולא עמד לגלותו זה
 חמה שטבע המציאות כן חוב וממה שיצריך שהרעהו אמרם ויחן ה' להם את ה'
 ארם שלה יאחזו ויעתהו כגן עדן העד לו לא אמרו זה הלשון להשלות במקום ולהענין
 במקום אלא השלות מדרגת מציאותו בלא הנמיצאות המות הנפשות וישבו על ענין אחר
 וממה שיצריך שהרעהו גם כן וההשרר עליו אכט החכמה בקדמות כט ארם קין והכר
 והיות קין הוא המרגז הכל כשרה ושהם יחר אכטו שהארץ לדיעו ושלא התקופ
 המציאות אלא לשה כי שיה לי להם זרע אחר הנה כבר התאמת זה וממה שיצריך
 שהרעהו והתעדר עליו אמרו ויקרא הארם שמות וכן למרנו שהלשונות הסכמות לא
 טכסיות כמו שכבר חשבו זה וממה שיצריך שהתכוון אליו הארבע מלות אשר כיו
 בערך השמים לשם והם כרא ועשה וקנה ול אמר ברא להם את השמים ואת הארץ
 ואמר כיום עשית ה' להם ארץ ושמים ואמר קונה שמים וארץ ואמר לה' שלום ואמ
 להי השמים ולהי הארץ ואמנם אמרו אשר כינתה ועפחה שמים ועשה שמים כול
 אלה ובלשם עשה אבל מלה יצירה לא באה כי יראה לי שהיצירה אמנם נקבלת עשית
 ערה והאר או מקרה מן המקרים האחרים גם כן כי היצירה והתאר גם כן מקרה ולכן
 אמר ויצר אור מקנה שהוא מקרה ויצר הרים מהארם וכן ויצר ה' להם וגו' אמנם
 זה המציאות המיוחד לכלל השלם אשר הוא השמים והארץ התר עליו ברא עתה ה'
 אצילט המציאה מהעדר ואמר גם כן עשה ליצרותיו המושגת אשר נתנו להם ה'
 טכסיהם ואמר בהם קנה למשל זה עליהם כמשול האדם על עכרו ולזה נקרא ארץ כל
 הארץ וכאשר לא יתה ארץ אלא בשתייה לו קנו וזה נטת לכר האמנת הדמית
 חמר אחר אמר בהם מלה ברא ועשה ואמנם להי השמים וכן ל שלם הוא ככחית ה'
 שלמיות ית ושלמיותם שהוא להם כלומר שיקטו והם נשקטים לא כענין הממשלת שיהו
 ענין קונה אמנם הוא כענין כחית חלקו ית כמימאיתו הלקם שהוא הל לא הם היעני
 לומר השמים ירע זה ואלו השיעורין הנה עם מה שיקדם ועם מה שיבא בזה הענין ה'
 מסקדיו כפי כונה המאמר ולפי המענין כ'

4-

והמדע

פרק לא

אילו כבר התבארה לך תעלה כחוק הודת השבת והיותה כסדקיה
 וארץ העבאיים היא עליה והיא שלושית למציאות השם והרחקת
 השנית כי ההודיה מעבור וולתו אמנם הוא ליתכ החוץ וכבר ירעת מרובי שהרעה

הם לא יהיו להם מעשים שינמיהו ויפסדו ויהמירום לנתח בתמוץ לא ישארו ולא יבין
 כינוי בחרה הגדול זה היום עד שיהיה יסוד חרוש העולם ויפסדו במציאות בנישנות
 בע האדם כלם כיום אחר ובשישאל מה עלה זה יהיה המענה כי עשה ימים וכפר
 כיו בואת המיתה שהי עגלות מתחלפות מיטע שהם לשני עלולם מתחלפים וזה שהוא
 אחר בעלת הגדול השבת בעשר הדברות הראשונות אמר כי עשה ימים עשה יי וגמ'
 ואמר במענה הרה וזכרה כי עבר היית במידים וגו' כל כן יתר וגו' וזה אמר כי העלול
 הנמשך לעלה כי עשה ימים וגו' אמנם הרי לנו תורה הטבה וזוהי אהבה לשומרו הוא
 עלול נמשך לעלה הוזהנו עבדים במצרים אשר לא היינו עבדים ברצוננו זכרנו שחפצנו
 ולא היינו יסורים לשבת ויבטו בהרה משנה הטובה והמנוחה להבין שני העצמים ה
 האמנה רעה אמנות והיא חרוש העולם המורה על מיצאות השם בתחלה מהשנה וכשון
 הקל וזכר רסוד השם עלנו בהעמט מתחת כבלות מצרים וכלו הוא חסד כולל ברעה
 האמנה העיני והקוץ הענין הגשמי "

במאמר הראשון הוא סבד מוס ומגדיל
 כמו צאה עלין סדך לה אהנים השם
 וגו' זה העלול והשך

פרק לב

רשת בע אדם בכבידה כרשתם כקדמיה העולם וחידושו אט
 חיצה כזה כמו שחיי שהקבאר אצלם מיצאות הו יש להם שלטי
 רשת בקדמיה העולם וחידושו כמו שבארנו כי הרעה בכבידה שליטה ולא אהנה לרעה
 אפיקודים שהיא לא יאמין מיצאות אלה כל שכן שלא יאמין נבואה אמנם אכן לוכין
 רשת מאמין הל בעבדות
 הרשת הראשון והוא רשת המון הפקאים ממי
 שיאמין נבואה וקצת עמי אנשי הירחני כן יאמינו והוא שהשם יל וכבר מי שירעה מ
 כע אדם ויערה כי הנבואה ושלחתי אין המדש כין שיהיה איש ההוא אצלם חכם או
 עכל רב הטעם או יעשר הטעם אלא טהם יהנו כי קצת טוב והקוץ מרות כי כע אדם עד
 עתה לא אמרו שישרה השם טכונתו על אדם רע אלא כשיחזירנהו למוטב החלה לתי זה
 הרעה השני היא רעת הפלוסופים והוא שהנבואה שלמות אחת כט'
 כנכע מנורס והשלמות ההוא לא יגע לאיש מבט אדם אלא אחר למוד ויציא מה שחכ
 המון לפעל אס לא ימנע מזה מיעג מוגו או סבה אחת מחוץ כמשפט כל עולם שאחשנד
 מיצאותיו במין אחר כי לא יתכן מיצאות השלמות ההוא עד תכליתו וסוף כל איש
 מאיש המון ההוא אבל באיש אחר ואי אפשר מכלתי זה כהכרח ואם היה השלמות
 ההוא ממה שיצטרך להגעתו למוציא או אפשר מכלתי מויני או לקי זה הרעה או אפשר
 שיעבד הכסל ולא יהיה האדם מלון בלה נבוא ומשכום נבוא כמו שימציא מיצאה אבל
 הענין כן והוא שהאיש המעולה העולם בטכונותיו ומחיתו פשיחה כחו תמריה על מה
 שאפשר להיות מן השלמות יומין עצמו הזמנה היא אשר השמיעה הוא הנבוא בהכרח
 שיהי השלמות הוא כנעטע ולא יתכן לתי וזה הרעה שיהיה איש ראוי לנבואה ויכון עצמו
 לה ולא יתבאר כמו שאי אפשר שיזון איש ברא המוג כמיון טיב ולא יולה מן המיון

לכ

הוא סבד מוס ומגדיל
 כמו צאה עלין סדך לה אהנים השם
 וגו' זה העלול והשך

ההוא רס טוב ומה שדומה לזה והרעה השלישית והוא רעת תורתנו /
ויסוד דתנו הוא כמו זה הרעה הקלוסו כעצמו חלח כדבר אחר יורה שאנחנו נחמין /
שהראוי לנבואה המכין עצמו לה אפשר שילח יתנבא וזה כדפיץ אלהי הוא וזה אלהי /
הוא כדמות העליונות כולם נמשך כמותהם שהענין הטבעי הוא שכל מי שהוא ראוי /
לפי כדמותו ויהלמד לפי גדלו ולימורו שיתנבא והנמנע מזה אמנם הוא כמי שנמנע /
מהניע ידו כירכעס או נמנע הראות כמחטה מלך ארס כענין אלישע אמנם היות יד /
יסורנו ההכטה והשלמות כמדות וכדבריות על כל פעם הוא אמרס חין הנבואה שורה /
חלח על חכס גבור ועטיר וכבר בארנו זה כפי המשינה וכחבור הגדול והגדתי כהיות כט /
הנביאים מהעסקים תמיד כהכנה אבל היות המכין עצמו נמנע ולא יבא הטע תדע זה /
מענין כדוך כן נראהו שהוא הלך אחרי ירמיהו והכינו ולמורו והיה מקוה להתנבא /
ונמנע כמו שאמר יגשתי כדנחתי ומנחה לא מיצאתי ונאמר לו על ידי ירמיהו כה /
תאמר חלוי כה אמר וי ונא ואתה תבדש לך גדולות אל תבדש ואפשר לו לאמר /
שזה נחור שהנבואה כחך כדוך גדולות וכן אמר שאמרו גם נביאים לא מיצאו /
חזון מיה מטע היותם בגלות כמו שנבחר אלה שנמנע כחוכים רבים מהם כתובי /
הכפרים ומהם רברי החכמים כולם הולכים על זה היסוד והוא שהשם יבוא להנבא /
מי שירצה מהי שירצה אמנם לשלם המעולה בתכלית הכל הקתאים מעמי הארץ /
אי אפשר זה חמלו רימני לומר שיטבא אחר מהם אלא באפשרות הנבא חמור /
או יפדרע זה יסורנו שחי אפשר מכלתי התלמודות והשלמות נאו יהיה האפשרות /
התלית כו גזרת השם ולא יטעך אמרו כערס חרץ כענין ירעהך וכערס תנא /
מרחס הקדשתך כי זה ענין כל נביא אי אפשר לו מכלתי המנה עבשת כעקר יצירתו /
כמו שיתבאר וזמנע אמרו נער אנכי כבר ירעת קריחת העברים וסוף החרץ נער /
והוא כן שלשים שנה וקרא יהושע נער והוא קרוב לששים והוא אמרו בעת מעשה /
העגל ומשרדו יהושע כן טן נער ונא ומשה רבי און כן אחר ושמינס וכלל עינו מאה /
ועשרים וחיה יהושע אחריו חיכע עשרה שנה ושיני יהושע מאה ועשר הנה ככר /
התבאר שיהושע און כן שבע והמישים שנה לפחות וקראו נער ולא יטעך גם כן מיה /
שכח כיעיים באמרו השפך רוחי על כל כשר ונבאו כניכס וכניכס כי כבר פירש זה /
והגיר מה תהיה הנבואה וחמ וקניכס חלומות יחלומין כחודיכס חזיונות יראו כי כל /
מגיר כנעלם מיר הקסס ומיר המושער און מיר ממשינה צודקת הוא יקרא גם כן /
נביא ולזה יקראו נביאי הכעל ונביאי האשרה נביאים הלא תראה אמרו ית כי יקוס /
כדרכך נביא און חולס חולס ואמנע מעמוד הר סיני ואעלף שהיו רואים כולם האש ה /
גדולה שומעס הקולות הנרחות המפחידות על צר הקלח לא הגע למרגות רה /
נבואה חלח הראוי ועל מדרגות גם כן הלא תראה אמרו עלה אל וי אהה ואהרן נכ /
ואביהוא למטה מאהרן ושכעס זקנע למטה מנכס ויחכהו ושאר הארס למטה

חיות ע"ה טרדנה המבינה סיון אהרן
כעס מאה למי אל? ונא יוארן
לטה מנע ונכר ונבואה לנכר

מיהם לפי שלמיוויהים ואשר כתבו החכמים משה מחייה כפע עינמו ואהרן מחייה כפע עינמו ואחר שנתגלה לנו זכר מעמוד הר סיני נגזר על מה שיתבאר מן הפסוקי לפי ההשתכלות התייחיה מדברי החכמים מהמעמד ההוא איך היה כפרך עתה

פרק ל"ג

הבאר לי שבמעמד הר סיני לא היה כלל המגזע למישה מגזע
 לכל ישראל אבל הרבו למשה לברו ע"ה ולזה בא ספור עשרת
 הרביות כלו ספור היחיד העקר והוא ע"ה וירר לתחתיה הנהר ויגד לבני אהרן מה ששמעו
 אמרה התורה חנכי שמור כין ויביעם וחמר גם כן משה ויכר והלהים יעננו בקול
 וכביחור כמכילהה כי כל רבו ורבוה היה מטייבו להם כמו ששמעו וכתוב בתורה גם
 כן בעבור ישמע העם וגו' מורה כי הרבה היה לו והם ישמעו הקול הענינס לא הכרל ה
 דברים ועל שמע הקול ההוא הענינס אמר כשמעכם את הקול ואמר קול דברים אהם
 שומעים וגו' ולא אמר דברים אהם שומעים וכל מה שבא משמע הדברים אמנם ה
 הנרעה בו שמע הקול ומשה הוא אשר ישמע דברים ויספרם להם זהו הנראה מן
 תורה ומרוב דברי חכמים ול' אלא יש להם גם כן מאמר כתוב בהרבה מקומות מן ה
 מדרשות והוא כהלמוד גם כן והוא אמרם אנכי ולא יהיה לך מ"ה הגבורה שמענו
 חותם ביה עתה הגישו אלהם כמו שהגיש למשה רבי' ולא היה משה רבי' מגזע אלהם
 וזה ששני לו השרשים ר"ל מיכאיות הל' והיותו אחר אמנם יושג בשני החטשי וכל
 מה שיורע במוקרה משפט הנביא בו ומשפטו כל מי שירעהו שות אין יתרון ולא נרעו
 שני השרשים הל' מיט' הנבואה לבר אמרה התורה אתה הרהוית לרעת וגו' אמנם
 שאר הרביות הן מכת המפורסמות והמקובלות לח מכת המושכלות ועם כל מה ש
 זכרו מן הענין ההוא היוצא מן הכתובים ודברי החכמים הוא שלא שמעו כל ישראל
 כמעמד ההוא אלא קול אחר לבר פעם אחת והוא המאמר אשר הטא משה וכל ישראל
 מימנו אנכי ולא יהיה לך והטימיעו להם משה ברכו בהכרל אזהות נשמעות וכבר
 זכרו החכמים זה וסמכותו לאמרו אחת רבר להם עתים זו שמעתי וכארו כראשי
 מדרש חוה' שהם לא שמעו מאמר אחר מאתו ית' וכתוב בתורה קול גדול ולא יסרה
 ואחר שמוע הקול ההוא הראשון היה מה שזכר מיראתם מהענין ופחדם הגדול ומה
 שספר מאמרם ותאמרו הן הראנו וי' להינו וגו' ועתה למי נביות וגו' קרב חסדי וגמ'
 וכא הוה הנכבד מיכל טלר שנת וקבל שאר הרביות אחת אחת וירר למשה להר' ה
 וישמעם חוהם כמראה ההוא הגדול והם יראו האש וישמעו הקולות אשר הם קולות
 וכדקום ברעם וקול שופר חזק וכל מה שתמצאו מזכרון שמע קולות דבים כמו שחמו
 וכל העם חוהם את הקולות וגו' אמנם הם קול השופר ורעם וכיוצא בהם אמנם קולו
 ר"ל הקול הנכבד אשר ממש הוכן הרבוה לא שמעוהו חוה' פעם אחת לבר כמו ש
 אמרה התורה וכמו שבאחו החכמים במקום אשר העדותך עליו והוא הקול אשר

יבואה עמדתו בשמימי והשנין בו שהיו הכפיות הראשונות יודע שזה הקול גב כן אין י
 מדרגתם כי שיה עם מדרגת משה רבי' ואני אשרף על זה הכור ואודיך שהיו ענין י
 מקובל באומה יהיו אצל הכמוס וזה שכל מדוכ שהמיא והכר ו' אל מעיה לאמר
 הקצמו אונקלו' וכלל ו' עם משה למימד' וכן אמרו והכר אללים את כל הדברים האלה
 ימאלו ו' את כל הקצמוא' אמנם מאמר שרל למענה' ואל והכר עמני אלהים הקצמו' ואל
 יתמלל עמנוא מן קדם ו' הנה הברל לך עה הכלל אשר הברליתו' ואלו הנעמק הקולו'
 והקבלות ככה והנה שאנקלו' קבלם מתי' ו' אלעזר ו' והעניט אשר הם החכמים מנעמל
 כמו שבארנו והענין והכרתו שאני מקטר שישנם אדם נעמנו למעמדה הר' כינו כותב מורה
 הענינים אשר נסדוהו עמנו מכלל ככה ברה ואמרת הענינה הריא ואף היה הענין י
 עלמס ממנו מאר כי לא קדם כמותו ולא יתאחד ודעמי'

פרק י"ד

זה הכתוב אשר בא בכורה והוא אמרו הנב שגבי שלח מלאך לקרן
 יגמל' עמנו הוא מה שהתבאר במשנה הרה שהעם אמר למעשה
 כמעמד הר' כונו נביא להם וגמל' והראיה עליו אמרו כזה המלאך השמר מפני
 ישמע בקולו יג' ואין כזה שואה היואה אמנם היא לתמו' כני אדם והמו' כני הארב
 לא ירהה להם המלאך ולא יעם ולא יתורס עם שיענו שלא ימרוהו' ואמנם ענין זה
 המאמר שהוא ו' הוינעם שדיק להם נביא שוכחיהו המלאך והכר עמנו ויכחו ויחידיהו
 והזכירו העם מירות המלאך הריא אשר יגעו לנו הנביא רכיו כמו שבאר במשנה
 הרה ואמר אליו העמנו' ואמ' והיה האיש אשר לא ישמע אל הכרי אשר ידבר עמני
 והוא באור אמרו הנה כי עמני כדרכו ואמנם זה כלי להודיע להם שזה המרדת הגדול
 אשר הדיתם אותו כל' כמעמד הר' כינו אינו ענין מתמיד עמכם ולא יהיה כעתיק כמותו
 ולא יהיה תמיד לא יש' ולא ענין כמו שהוא עתה על המשכן תמיד ואמנם יכבדו לבס
 הערים ושקדו לבס הארץ ויריעפס מה שתעשוהו מלאך שאשליחהו לנביאכס' ו'
 ואלמנכס מה שיקרף לעשוהו ומה שראוי להשמור ממנו וכה נק' היסור אשר לא כרהו
 לכארו תמיד והוא שכל נבא בלתי משה רבי' הויארו הנביאה על ידי מלאך ודעמי'

פרק י"ה

כבר בארתי לכו אדם כלב הארבעת הנדלים אשר נבדלה כסם
 נבדלה משה רבינו מנבואת שאר הנביאים והבארי ראיה על זה
 יגלהו כפי המשנה וכמשנה הרה ואין מודק להענין ואינו מענין המאמר ואשר י'
 יזריעו אחיו כי כל הרב שאומר אורו נבואת כפרד' זה המאמר אמנם הוא כמורה
 נבואת כל הנביאים אשר לפני משה ואשר יכחו אחיו' אמנם נבואת משה רבי' לא
 ארבע כה כפי הכרקים אפי מלה אחת לא כפיאור ולא כמנינה והוא עמם נביא אמנם
 ואמר אצל על משה ועל זולתו ככזה וכן הענין אצל עור כמלאכותו וקבלות זולתו

כי אזהרתו אינם מכת עקלות שאר הנביאים אמנם ראית היתה על היות נביאותו נבואה
 מכל מי שהרמז הוא אמרו ואחרי כל אברהם וגו' ושמתי לו לא נדעתי להם הנה כבר
 הודיענו שהשגתו אינה כהשגת האבות אבל יותר גדולה כל שכן השגת זולתם ממני ש
 קדם יאמנם הכרלה מנביאות כל מי שיתאחר הוא אמרו על צד ההגדה ולא קם נביאו
 עוד כשראול כמשה אשר ירשו לו פנים אל פנים הנה כבר התבאר שהשגתו נבואה
 מהשגת כל מי שיתאחר אחריו בישראל אשר הם ממלכת כהנים וגוי קדוש וכתובם לו
 כל שכן בשאר האומות ואמנם הכרח מוכתרו על הכלל ממוקטני כל נביא על הכלל כי
 כל הנבואות אשר עשו אדם הנביאים היו נעשו להם הגדרו בהם יחידים מבני אדם כ
 אבות ליהו ואלו שע הלוא הראה מלך ישראל המה מהם וישאל אחיו שיאמר לו כמו ש
 אמר סברה נביא לו את כל הגדולות אשר עשה אלי שני ויהי איש אחר וגו' ויאמר אחיו ו
 ארע המלך זאת האשה וזה בנה אשר החיה אלי שני וכן אזהרת כל נביא וזאת משה
 הכי וזאת הגדולה היותר עליו גם כן שלא יקום נביא לשלם שיעשה אזהרת כפרתו כי
 לעני הנאות לו והחולק עליו כמו שעשה משה הכי והוא אמרו ולא קם נביא עוד
 בישראל כמשה וגו' לכל האזהרות והמוקטנים וגו' לעני כל ישראל שהיה אשר הנה שני
 הענינים יחד שלא יקום מי שישיג השגתו ולא כמי שיעשה כמעשיו ואחר כך באר
 שהאזהרות ההם היו לפדעה ולכל עבריו ולכל ארצו החולקין עליו והיו גם כן כסע כל ז
 ישראל הנמשטין אחריו לעני כל ישראל וזה כבר לא נמיצח לנביא לעני וכבר קדמה
 הגדה הנזכרת שלא יהיה לזולתו ולא יענה מה שבא מעמידת אור השמימי
 לזה שני השעות ההם ויאמר לעני ישראל כי לא אמר לעני כל ישראל כמו שאמר ב
 גושה וכן בארתי בהר הכרמל כפי אנשים מעטים ואמנם אמרתי לך השעות מופע
 שיראת לי באמרו כיס המים שהיו ויס הגדול שיהיה כי המים שלם וכאלו אמר ש
 היס התוא היה אצלם כגבעון כגדול שמימי הקיץ שם ואחר שיתברר לי בשכל
 נביאות משה ומוקטניו שהכללת ההשגה הריא בתכלית התעלות ההם והאמין שזאת
 מהדרגת הקדו יר שכלני להשיגה כפי דמתתה ותשמע מאמרו כאלו הקדקים כולם ז
 בנביאות ובמדרגת הנביאים בה כל זה אחר זאת המדרגה וזה היה ענין זה הפרק

פרק לו

דע כי אמתה הנבואה ומהותה הוא שפע שיעת מהשם ית
 באומינעית השכל הקועל על כח הרבוי החלב ואחר כך על
 הכח המרמה וזאת היא המדרגה העליונה שלאדם והכלות השלמות אשר אפשר
 שימצא למינו והענין ההוא הוא הכלות שלמות הכח המרמה וזה ענין אי אפשר ז
 ככל איש כפיס כפיס ואינו ענין אלו בשלמות כחכמות השינויות והטבת המדות
 יאפי יהיו כלם בתכלית מה שיוכל להיות מין המים והנאה שבהם עד שיחבר אלו ו
 שלמות הכח המרמה כעקר היצירה בתכלית מה שאיפשר וכבר ירעת משלמות

אילו הכחות הגופניות אשר מכללם הכח המדמה אמנם הוא כבאשך לטוב שבמאגיה
שיתה לאחד ההוא הנושא לכח הבוא ולטוב שכשעורם שיהיה לו ולחסד שבחיות ש
היה לו וזה ענין אי אפשר לו שיהמלא חסרונו בהתגה כשיס פנס כי האבר שמאג
רע בשדש הימרה הכלית ההתגה המשווה לו שיתעמורה על קצת כדראות ולא יז
שתחזיקהו למעלה שכתסנתו אמנם אם יתה חליו כשיעירו או כהתחיה או יז
כעצמו היטע לומר ענינם החמר אשר נתנה ממנו זה מה שאין החכמה בו ואתה
יודע זה כולו ואין העלה בהאריך כבאירו וכבר ירעת עוד פעלות זה הכח המדמה
מזכיר המוחשים והכבנתם ותחזיקי אשר כעכש ושהגולה שכתסנתו והנכבדת עתה
אמנם יהיה כמות החושים וככטולם מפתלותהם או ישכע עליו קצת טעם בני ההנה
והוא הככה בחלומות הימרות והוא בעצמו סבת הנבואה ואמנם יחולקם כרב או יז
כמעט לא נמנן כבר ירעת המשך מאמרים חלום אחד מששים כנבואה ולא יכל ה
שיער בין עני דברים מתחלקים במין אין ראוי שיאמר שלמות האדם כך וכך ככל
משלמות הסוס וכבר השיבו זה הענין כבר ואמרו טבלת נבואה חלום זה דמיון נבואה
וזה כי טבלת הוא הפרי בעצמו ואישו חלום שיעל קודם שלימותו וקודם שישלם באז
כך פעל הכח המדמה בעת השינה הוא פעליו בעת הנבואה חלום שיש בו קדור
ולא הגיע אל הכלימה ולמה אודיעך זה מדבריהם ול נענח כתוכי התורה אם יהיה
נבואה כי כמראה חלום אודיעך כחלום אדבר בו הנה כבר הגדר לנו ית אמת ה
נבואה ומהותה והריעט שהוא שלמות יבא כחלום או כמראה ומראה נגזר מן
הוא והוא שגניע לכח המדמה משלמות הפעל עד שיראה הדבר באילו הוא מחוץ
ויהיה הענין אשר יראהו באילו בא לו על דרך ההרגשה הישגתת יז שני החלקים
כהם מדרגות הנבואה כלם כמו שיתבאר לו כמראה או כחלום וכבר נרע שרה
ענין אשר יהיה האדם בעת יקיימתי והשתמש חושינו מהעסק בו מאד שוקד עליו יז
עסקה לו הוא אשר יעשה הכח המדמה בן בעת השנה כהשפיע הפעל עליו כפי הכנה
והתמשל בזה והרכות המאמר בו מותר שזה הענין מביאר כבר ירעתו כל אדם והוא
דומה להשגת החושים אשר לא יחולקם סה שום אדם משלמי הרעת המושבעת ב
אדם ואחר לו ההקדמות הרע כי כשהיה איש מן האנשים ענינם מיחו בעק
כראותו על תכלית שוויו בזכות חסרו ומאג המיוחד בכל חלק מתחזיקו ושיעורו
והנחתו ולא ימנעו מונעים מוגנים מתע אבר אחר ואחר כן האיש הוא למ
והתחכם עד שייצא מן הכח אל הפעל ויהיה לו שכל אנושי על שלמותו ותמותו ומחת
אנושיות נהרות שוות ויהיו תעוקותיו כולם לרעת סודות זה המציאות וירעת סמותו
ומחשבתו לשלם עקפת לענינם הנכבדים והשגחתו אמנם היא כדעת כל יז
וכפית פעלותו ומה שיערך שיהמין בזה ויהיה מי שכבר התבטלה מחשבתו ותעוקתו
לענינם כהמייס יז בחירת העטף המחבל והמעשה והמשגל וככלל החוש המ

הממשע אשר באר חרסנו במדות ואמר בשוה החוש חרפה היא לנו ומה טוב מה
 שאמר כי בחמת הוא חרפה מיטני שהוא לנו מאשר אנטח בעלי חיים לא דבר אחר
 כשאור הבהמות ואין בו דבר מעטן האנושות אמנם שאר התענגות החושים כדור
 והשמיע והראות ואע"פ שהם גשמיים הנה ימיא בהם עת אחת תענג לאדם מאשר
 הוא חרס כמו שבאר זה ארסטו ובכר נתגלה המחמור כמה שאין מן העטן אלא
 שהוא צריך אליו רוב מחשבות הנודעים מאנשי החכמה נעדרת בהנאות זה החוש
 ועסקו אליו ויפלאו עם זה איך לא יבאו אם תהיה הנבואה ממה שבטבע וכן ראוי
 עוד שיהיה זה האיש כבר נתבאר מחשבתו ותשוקתו לרעיוות ולעדרות שחינם
 אמתיות לו בקשת הננוח או הגדיל העם לו והמשיך כבודם אליו ועברתם אותו מיטני
 זה לבדו אבל יראה האנשים בלם כפי ענינתם אשר הם לפי הענינם היה בלא ספק
 ככהיה זה כחיה אשר לא יחשוב העלם המתחרר כשיחשוב בהם אלא בצד התעקל
 מהיק המזיק מהם כעזרמן לו עמהם השיתקות או לקבל הועלת כמה שיקובל בו
 תועלת מהם אם יצטרך אליו לצורך מיצרכין והאיש אשר זה האדון אין ספק כשיעשה
 כחיו המרמה אשר הוא בתכלית השלמות וישמע עליו מן השכל כפי שלימותו העונו
 שלא ישג אלא ענינם נפלאים גבול מאד ולא יראה זולת הל ומלאכין ולא ישער
 ולא תדע לו ירעה אלא בענינם הם רעות אמתיות והתקנות מולדות לתקן כע אדם
 קצתם עם קצתם ורוע שאלו השליטה ענינם אשר בלדגוס והם שלימות הכח הרבי
 כלמור ושלמות הכח המרמה בימרה ושלמות המדות ככטול המחשבה ככל התענגות
 הגופים והסר התשוקה למיני ההגדלות הסכליות הרעות יש בהם בן השלמים יתרון
 רב זה על זה מאד ולפי זה היה צורך ממשלת הענינם הלו יהיה יתרון מרדגות
 הנבואים בלם זו על זו ובכר ירעה כי כל כח גופני יחלש וילאה ויפסד עת ויכריח עת
 אחר וזה הכח המרמה כח גופני בלא ספק ולזה תמצא הנבואים התבטל נבואתם
 עם האכל זה הענינם וכיוצא בהם בכר ירעה אמנם אין הנבואה שורה לא מתוך
 עינות ולא מתוך עולות וישעקב אכזב לא כאתהו נבואה כל ימי אבלו להתעסק
 כחן המרמה בהתקד יוסף ושמשו ע"ה לא כאתהו הנבואה כנבואה מקורם מאחר
 תלוט המרגלים עד שמוני כל דור המדבר אנשי המלחמה כעבור טעלה לסכלה
 לרוב תלעתיהם ואע"פ שהוא ע"ה לא היה לבח המרמה כנבואתו מכוח אבל שפע ה
 שכל עליו מכלתה אמתיותו כמו שזכרנו פעמים שהוא לא יתבאר כמשול כשאר ה
 נבואים והנה יתבאר זה ואין זה עטן הפרק וכן עוד המצא קצת הנבואים נבאו מרת
 זמן אחת ואחר כן עסקה מהם הנבואה ולא התמידה להם כעבור מקרה שהתחדש
 וזאת היא הסבה הענימית בהתקף הנבואה בזמן הגלות בלא ספק בלומר עמיות או
 עיבות שיתיה לאדם בעטן מן השענים ויותר רע מזה היותו עבר קנה טעבר לסכלים
 היועם אשר קבצו העדר הרב האמתי והגבורת כל התאות הכרמיות ואין לא ידעו

להים

הקדמה

וכזה יעדרו רע והיו אשד הינד באמוח ישיעמו לכדש אה הכר ה' ולא ימיאיו. ואמ
מ'כח ושדיה כגים אין תורה גם נביאיה לא מיאיו חזון מ'ו זה אמת מכוח העל-
כי הכלי ככר נתמל והיא הסכה גב כן כשוכ הנכואת לני על מנהגה לימית המשיח
מהרה יגלה כמו שיער

פרק לז

תדוד שתעטר על טכס המימיות כוח השפע האלהי המגיע אלינו
אשר בו נעלה ויהיה יתרון שכלינו זה על זה והוא שישפער שיגע
ממנו מעג לאיש אחר ויהיה שער הרבר המגיע לו שיעור שישלימיהו ולא זולת זה
ואפשר שיהיה הרבר המגיע אל האיש שיעור שיעפע על השלמותו להשלים זולתו
כמו שדחה הענין כנמימיות כולם אשר מהם שהגיע לו מין השלמות מה שיענה בו
זולתו ומהם מה שלא יגיע לו מן השלמות אלא כשיעור שיהיה מנהיג בו שימנו לא
זולתו כמו שבארנו. ואחר זה תרע טוה השפע השכלי כשיהיה שופע על הכח ה'
הרברי לכר ולא ישפע ממנו רבר על הכח המדמה אם למעט הרבר השופע או ה'
לחסרון היה במדמה בעקר הכדיאה ולא יוכל לקבל שפע השכל שזוהו כח הרבמי-
בעל העיון וכשיהיה השפע הווא על שיה הכחות יחד אל הרברי והמדמה על הכליה
שלמותם כיצורה זה הוא כח הנביאים ואם יהיה השפע על המדמה לכר ויהיה קטור
הרברי אם מעקר היצירה או למיעוט התלמותו זאת הכח הם מנהיג מדמית מעחי
הנמוסים והדומים והמנחשים ובעלי התלמות הימדות וכן העושים הפלא אור-
כתחבולות הוחות והמלאכות העלמות עם היותם כלה חכמים הם כלם מואת הכח
השלשיות ומטה שיער שיהיה אצל הוא שדכית זאת אנשי הכח השלישי-
יתחדשו להם רמיות נפלאות והלמות וטרופים כעת הקיינת כרמית מראה העוביה
ער שיחשבו כעצמם שהם נביאים ויתלחו מאר במה שישגיגו מהרמיותם הם ויחשבו
שכבר הגיעו להם חכמות לא בלמוד ויבואו ככלבולין גדולים כעצמם העצומים השיעים
ויהערכו להם העצמם האמתיים כעצמם הרמיוניים עיוב נבלא כל זה לחוק הכח המדמה
וחלפת הרברי מפני שלא עלה ברו הכח היעני למד שלא יבא לפועל וירדו שבכח
כח משלש הכחות הלו יתרון רב מאד וכל כח משני הכחות הראשונות החלק לני ה'
הלקים כמו שבארנו וזה השפע המגיע בכל כח משניהם יהיה אם כשיעור שישלימיהו
לא בזולת זה או כשיעור שיערה על שלמותו מה שישלים בו זולתו והכח הראשונה
יהם החכמים אפשר שיהיה השופע על כח האיש מהם השכלי כשיעור שישלימיהו כעל
הקרה והכנה ידע ויכיר ולא יתגוע ללמד זולתו ולא לחבר ולא ימוכא לזה השוקרה
ואין לו עליו יכולת אפשר שיהיה השופע עליו כשיעור שיערה כהכח לחבר וללמד
כן הענין כעת הענין אפשר כיבואו מן הנכואת מה שישלים הנכוא לא זולת זה ואפשר
שיבואו ממנה מה שחייב לו שיקרא האנשים וילמדם וישפיע עליהם משלמותו הנה
ככר התסאר לך כי לולי זה השלמות הנסקה לא היו החכמות מחכמות בעצמם ולא ה'

היו הנביאים מפיסים בני אדם לדעת האמת לא יחבר חכם דבר לעצמו ולומר עתמו י
 מה שכבר ידע אבל כפע השכל כי הוה שיטתו לעולם וימנע ממקבל זה השקפה למקבל
 אחר אחריו עד שיגיע אל איש אי חקשר שיעבדוהו השקפה ההוא אבל ישלמהו לבר י
 כמו שבארנו בקצת פסקי זה המאמר וכפע זה הענין מחיוב למי שהגיע לו זה השקפה
 הטובה מן השקפה שיקרא בני אדם על כל פנים ידובל ממנו או לא ידובל ואיך יזקק י
 בעצמו עד שאמננו נמצא נביאים קראו בני אדם עד שתהרגו והשקפה ההוא האלוהי
 יענה ולא יעזב לשקוץ ולא לנוח כעיס פנים יאפי הגוש לרשת גדולות על זה המציא
 ירמיהו על כי כשהגועלמבין ומנוהבועים ההם אשר היו כמנט השתדל לסתור
 נבואתו ולא יקראם אל האמת אשר מסביתו ולא היה יכול לסבול זה אמר כי היה רמ
 ללחמית ולקדם כל היום ואמרתי לא אוכרנו ולא ארכר עוד בשמו ויהיבלבי כדש כ
 כוערת עיני בעצמותי נלאהתי בלבלי ולא אוכל ויהו מאמר הנכבא האחר ון זהו דבר
 מי לא יבדאורב זה

פרק לח

דע כי בכל אדם כח גבורה בהכרח וזולא זה לא התטעע במחשבתו
 לרחות מה שיוקדו וזה הכח בכחית הנפשיות אינלו בדמות הכח
 הדורה בכחית הנפשיות וכח הגבורה הזה יתחלה ככח וכחלשה כשאור הכחות עד שי
 דחה המציא מן האנשים מי שיהגבר על החריה ומהם מי שיכרח מן העכבר ויתמציא
 האחר אשר יהגבר על המחנה וילחם עמו ותמציא מי אשר אם תועק עליו אשה יעזר
 ויפקד ואי אפשר קן מבלתי היות שם הכנה מוגהת בערך היצירת ויסייה זה ויציא מה
 שבכח כתיציא ילפי דעת אחת וכן יחבר גם כן במיעוט הנעשית וילפי דעת אחת ומשע
 הנעשית והבאר לך בנערים יתרון לו הכחות בהם או חלשתם וכן כח המשער הורדי
 הוא נמיא ככל האנשים ויתחלה במעט וכרכ וכל שכן בעענעם אשר לרס ככח י
 השגחה גדולה ומחשבתו מעשונות בהם עד שאהיה המציא בעצמוך שתלמי אמר כך
 אז עשה כך כענין הפלגי ויהיה הענין כן והמציא מבט אדם מי שדמינו ומשערנו הזק
 מאד נכון עד שאיפשר שכל אשר ירמית הומו יהיה כמו שירמית או יהיה קנייה וסכות
 זה רבות מעענע רבים קורמים ומתאחרים והיוס לא שמכח זה המשער יעבר העמל
 על ההקדמות ההם כלם ויליה מהם כומן מועט עד שיחשב שיה כלל ומן יבתי הכחן
 הגרו קצת בני אדם עתחות ענומות ואי אפשר מבלתי היות שמו הכחות תלו כנבואים
 חזקות מאד אל כח הגבורה וכח המשער וכשתגיע השכל עליהם יחזקו שמו הכחות
 האלה מאד מאד עד שהגיע זה למה שידעת והוא שיהגבר איש אחר במקומו על רה
 מלך הגדול להניל אומה מרתת עבודתו ולא פחד ולא ירא כאשר נאמר לו כי אהיה
 עמך וזה ענין התחלה גם כן בהם אלא אי אפשר מבלעדי כמו שאמר לימיהו אל הוה
 מפתהם הנה עתהך היום אשר מבני ולחזקל נאמר אל הוה מהם ומרכבהם וכן
 המציאם כלם על היה בהם גבורה גדולה ובהרין כח המשער גם כן בהם פנאשיעית

יגדו העתידות במהרה ויתחלק זה גם כן בהם כמו שירשת ירע כ' הנבואים האמיתיים
 יגדו להם השגות עיוניות בלא ספק לא יוכל האדם בענין לבר להטף הסבות אשר יתכן
 מהם הידוע שהוא ודומה לזה הגורם הדברים לא יוכל האדם בסברה ובמשער הכולל ד'
 לבר שיגורם שהשקפה ההוא בעצמו אשר שקע על כל הרמיוני עד שהשלמו עד שהגיע
 מפתלתו שאר מה שיהיה וישאנהו כאלו הם ענינם כבר הרגישו בהם החושים והגיעו
 אל זה הכח המדמה מיצר החושים הוא גם כן יעלים פני הכח הדברי עד שיגיע עד
 מפתלתו שירע ענינם נחמיט המימונות ויגיע לו זאת ההשגה כאלו השיגה מקדמות
 עיוניות וזה האמת אשר יאמינהו מי שיבחר להודות באמת כי הדברים כולם יעריץ
 קצתם של קצתם ויורו קצתם על קצתם וזה צריך שיהיה בכח הדברי וזה שאמתות
 שקע השכל הקיבל אמנם הוא עליו והוא יוציאהו לפעל ומן הכח המדבר יגיע השקע
 לכח המדמה ואיך יגיע משלמות הכח המדמה זה השער והוא השגת מה שלא יגיע
 אליו מן החושים ולא יגיע כמו זה לכח הדברי והוא השגת מה שלא השאנהו כהקדמות
 והולדה ומחשבה וזהו דמות ענין העבודה והדעות ההם הם אשר יוחר בהם למור
 הנבואה 'אמנם הקטני במאמרי הנבואים האמיתיים בעבור שאינם מאנשי הכה ה'
 שלושית אשר אין להם דבריות ולא חכמה אלא דמיונות ומחשבות לבר ואולי הענינם
 ההם אשר ישאגם האנשים ההם הם דעות היו להם ונשארו דשומיהם חקוקים ד'
 כרמיונם עם כל מה שכחם המדמה ודבר כאלו דמיונות רבות והשכחתם נשארו
 מקדמות הדעות ההם לברם ירח להם ויחשכום הדברים מותרשים וענין כח מחוץ ד'
 ומשלם אצלו פארם שיש עמו כבוד אלה אישים מבעלי חיים וינח כל מי שבכמה
 ההוא מלכר איש אחר שהיה ככלל מי שבכבוד וכאשר נשאר האדם ההוא עם האיש
 ההוא לברו חשב ששנה נכנס עליו כבוד ואין הענין כן אבל הוא מכלל מי שלא ינח
 וזה מקום מן המקדמות המעשים המימיות וכמה מהו כן מן המחזיקים ענינם
 כחכמים ומקע זה המינח אנשים אמתי דעותיהם בחלומות שחלמו אותם ויחשבו ד'
 שזה הנראה בעיניו הוא רבר כליה הרעת אשר האמינותו אז שמוערתו בעת היקדיתה
 ולזה צריך שלא ישגיח אדם למי שלא ישלם כחו הדברי ולא הגיע לתכלית השלימות
 העיוני כי המגיע ההוא אל השלמות העיוני ההוא שאפשר שישגי ריעות אחרות כ'
 דימינות שקע השכל האלהי עליו והוא אשר הוא נביא באמת כבר כח הכאור כזה
 ונביא לכך חכמה ואמר הנביא הוא באמת לכך חכמה וזה גם כן ממה שצריך שירע

פרק ל"ט

ואחר שדברנו במהות הנבואה והורענו אמתותה ובארנו שבנאות
 משה רבי נבדלת מנבואות וולתו נדמר שעל ההשגה ההיא ד'
 לברה נחזיקת הקדושה אל המורה וזה שזאת הקדושה שקרא משה רבינו לו לא
 קדמה כמותה לאחר מימי שקדם מאדם אליו ולא המאחזתה אחר יו קדושה

כמותה לאחר מנביאינו וכן יסוד הורתנו שלא יהיה בלתי לעולם ולזה לפי ד
 דעתנו לא היה תורה ולא היה בלתי תורה אחת והיא תורה משה רבינו וביאור
 זה לפי מה שכתוב בספרי הנביאים וכא בקבלה הוא שכל מי שקדם למשה רבינו מן
 הנביאים כאבות ושם ועבר ועז ומתושלח וחסד לא אמר אחר משה כלל לכת מכת
 חסד שהשם שלחתי אליכם ויטע שאומר לכם כך וכך והזהירכם מעשות כך וכך
 ויטה אתכם לעשות כך זה רבד לא העזר בו כטובי התורה ולא באת בו הגדה ד
 חמיות אבל היתה בזה הנבואה מהשם כמו שבארנו ומי שהרבה עליו השטע ההוא
 כאברהם קבץ האנשים וקראם על יד הלמור והבישה אל האמת שבכר השיגו כמו
 שהיה אברהם מלמד כג חסד ומבחר להם כמופתים עושים שיש לעולם אלה אחר
 לבין ושהוא כדא כל מה שזולתי ושאיין יצריך שיטערו היצורים האלה ולא רבד מן
 הנבראים וירגל כג האדם אל זה וימשכם בספרים נאים והטיב להם לא שאני יוס
 כלל שהשם שלחתי אליכם ויטע והזהירני ער שהוא כאשר היה למיול הוא ובענין ד
 ועברו מל אמת ולא קרא כג חסד בזה על דרך קריאת הנבואה הלא תראה לשון
 התורה בו כי ודעתי וגו הנה כבר באר שעל יד המיטה לבר יעשה וכן יצחק ויעקב
 ולוי ויהת ועמרם על זו הדרך היו קוראים כג האדם וכן המימי החכמים אומרים
 כמי שקדמיהו מן הנביאים בית רבי שלעבר בית רבי שלמתושלח מדרשו שלמות
 שלמתושלח בלם עה אמנם היו נביאים ולמדו כג חסד על הכונת חרשים ומלמדים
 ומשמים לה שיאמרו ויאמרו וי אלי דבר אל קלני כן הענין היה קודם משה רבינו
 אבל משה כבר ידעת מה שאמרו לו ומה אמר ומאמר כל השם לו היום הזה ראינו
 כי ודבר אלהים וגו אמנם כל נביא ממנו שהיה אחר משה רבינו ידעת דברי ענניהם
 מלם והיהם כרמות המזהירים לבני אדם קוראים אותם לשמויר תורת משה מיעדים
 הרע המניח אותה ומיעדים הטוב מי שהתישר להמשך אחרת וכן נאמין שכן היה
 הענין המימי כמו שאמר לא בשמים היא וגו לנו ולבנינו ער עולם וכן ראוי שהיה כי
 הרבד השלם כתבילת מיה שאפשר כמימי אי אפשר שימימי וולתי כמימי אלא חסד
 מן השלמות ההוא אם הכוספת או חסרון כמימי השוה הוא הבלתי שווי המין
 ההוא כי כלמימי ענין מן השווי ההוא יהיה בו חסרון או תוספת כן הענין בואת התורה
 כמו שבאר מישוויה ואמר חקים ומשפטים יצדיקים וכבר ידעת שענין יצדיקים שוים
 וזה שהם עבדות אין טורח בהם ולא תוספת כעבודת המתבודד בהרים הסודש עצמן
 מן הכשר והין והכס מיצרכי הגוף וכעלמול לעבודה וכיוצא בהם ולא חסרון שיכיר
 אל וולתי ואל שטיפה כזמה ער שחכר שלמות האדם במדותיו ועינו כשאר עמוסי
 האמונות הסכליות וכשנכבד בזה המאמר בתי עלת המצות טעמי המצות יתבאר
 לך משוויה וחסמות מה שצריך שיתבאר ולזה נאמר בת תורת וי המימה אבל מי
 שחשוב שטרחת גרול וקשה וטבה צער כל זה טעות בהתכוונות והנה באר אחר

זה קלוקה בדמות אהל השלמים וזהו המר מזה לו להיך שואל מעמד וגו' ואמ' המדבר
 היתה לשראל אלא זה בלו כערך לחשוב ואמנם אנשי הטל יחמם והתקבצות וזו
 המיזיק מן הכרובים אצלם יתקשה שבהם שהיה שפוט ימנע ההתקבצות וכן כעלי התקנה
 והישר הכחוקים הקשה שכרבים אצלם מנע לבדם כשדורות לבס כמות ולקחה הרוב
 משעשה וכן כל הכר יראה שמימנה הרע אשר יבחרהו לפי גנות דע מוחזקו טורח גדול
 ואין להדיש קלות התורה והשיה לפי האות כל רע פחות בעל מרות מגונה ואמנם י
 תכחן לפי הטלס מבט אדם אשר כונה זאת התורה שיהיו בע האדם כלם האיש ההוא י
 זאת התורה לכר היא אשר נקראה תורה אלהית ואמנם וזללה מן התנהגות המרעיות
 כעמוסי היונים והיות התאמה וזללהם כל זה מתעלות אנשים מנהיגים לא נביאים כמו
 שבארהי פנמים

פרק ב'

כבר התבאר הכלית המאור כי האדם מדיט כניכט ושניכטו שיהיה
 מתקבץ ודיט כשאר בעלי חיים אשר אין לו הכח להתקבץ ולחוב
 התדככה בזה המין מופט שהוא המורכב האחרון כמו שידעת היה התכלל רב בין איש י
 ער שאפשר שלא המיני שני אנשים מכבמים במין ממיט המרות כמו שלא תראה
 צדוהתהם הנראות שוות ושל זה התרלה המוג ויתחלפי החסרים ויתחלפי גם כן רה
 מקרב הנמשכים אחר היתרה כי לכל צורה טבעית קצת נקדים מיוחדים נמשכים אחרת
 כלתי המקרים הנמשכים אחר המר ואין מיני כזה התחלפות האיש הגדול נמיצד
 באחר מטיט בעלי חיים אבל ההתחלפות בין איש כל מין מתקרב מלכר האדם שאתה
 המיני שני איש מכבדו הם מוטע מיטן כל מרת כד שהתבאר אכזריות איש י
 תגע שישחט עניו כדו מרב הכנס ואיש יחמוק על הריגת כנה או תלשה אחר ויהי
 לכו מזה וכן כרוב המקדים ימפט שטכטו טהן שיהיה בין איש זה החלוק ועכטו צדוה
 אל הקבוץ צדק הכרחי אי אפשר כמיוס פנס שישלם קמיצו אלא כמטדג כהנח ושע
 פעלוהתם ימלא המחסר וימיט מן המרבה ויחוק פעלית ומחת יעשוס מלס כל חק י
 אחר המיד ער שישלם ההתחלפות הטכטי כרב ההסכמה התנחית יסדה הקמיץ וזה
 צדוה שהתורה אלפ שדעת טכטית יש לה מכי כעטן הטכטי והיה מחכמה אלהית
 כהנמיך זה המין למה שריטת מיציאותו טיטס כטכטו שיהיה לאיטיו כח הנהלה ומתכר
 מי שיהיה הוא עכטו אשר נבא כהנהגה הדיא והוא הנביא מוטע הטמים ויהס מוטע
 שיהיה להם כח לחוב לעשות מה שיטה הנביא יהיה ולהטטך אחריו גלהיציא לפעול
 והס המלך הלוך הטמום הוא והמתקאר כנביאה הלוך בתורת הנביא אס מלג או ח
 מקצתה ויהיה לקיחתו הקצת והעחו הקצת אם כעבור שזה היה יותר קל עליו או כעבור
 שיכח לחשוב שדו העטנס כאו לו כנביאה ואיט נמטך כרב אחר וזלתי על צד הקטנה
 כי יש מבט אדם מי שייטב כעטו שלמות אחת ויהאיהו וערב לו וירצת שהיה כט אדם
 שאינלו השלמות ההוא ואיט שהוא ידע שאין איתו שלמות כמו שתראה הכס התמדו

כשיר וזלתי ויאמרו שהם עשאונו וכן נעשת בקרינת הברי אנשי החכמה וכלהו חמיה
 הכית וקול לור אינו מקנה מודיעל הכר חתני וזלתי ויתקרא שהוא חרשתו כן קרת כות ה
 שלמיה שלנבואה גם כן שאנחנו נמצא אנשים התקראו נבואה ואמרו מה שלמי נבואה כן
 הנבואה יום כלל בנבואתו כן נענת ותמצא אנשים התקראו נבואה ואמרו הכינים
 אמרם השם בלא ספק בלא שהם כיו נבואה אבל לזולתם כחנניה כן שור ואמרו שהם
 נבואים והרני כהם וירישת זה כלו והכרתי מביארת מאר ואני אבאר לך זה ער שלמי
 וסופך שלך העשו ויהיה אצלך הכרל הכר כן כין הנהגת הנמוסים המנוסים כין הנהגות
 התורה הלוהיה וכין הנהגות מי שיחק רב ממיאמרי הנבואים ויתקאר כן שהיה אמר
 חנניה הנמוסים אשר גלו מיחיהם שהם נמוסים הנחוס ממיחשבתם לא יגמור על זה
 האיה עם הוראת כול הרוב לא יגמור לערים ואמנם ארינה להוריק ההנהגות אשר
 יאמר כהם שהם נבואים אמרוהו לל אלוהיה ויש מהם נמוסיות ומהם שאמר למרם
 שהיה אמרם לבו ולקחם מזולתי כן כשהמציא הורה שכל בעלפה כענה וכל בעלפה כונה
 מיהנה אשר טעה פעלוהיה אמנם היא כדר המרנה וענניה ולהסור העול והחמס ממנה
 ולא יהיה כדר הכנה כסוס פעם לעננים עינים ולא השגחה להשלים הכר הכבי ולא
 ירגע כדר על היות הרשת כריאות או עלולות אבל הכונה כלה סדר טעני בני אדם קינת
 עם קינת כיו זה פעם שהיה ושיגע להם קינת הולחה כפי רעה ראה איהו הראש ה
 הוא דע כן הורה היתה נמוסית ונעחת כמו שזכרנו מאנשי הכת השלישית לל השלמים
 כמח המרמה לבר וכשהמציא הורה שכל הנהגיה מעינים כמה שקדם מודקן העננים
 הגופים וכדקו האמיה גם כן והטים כינה לשת דעת אמתיות כשם זה החלה ובמלאכה
 השתהל לחכם כמ אדם ולהבינם ולהעירם ער שורשו המימיות כולו על הכונה האמיה
 הרע שזאה הנהגת מאתי יל ושהתורה היתה אלוהיה ונשאר שהעני אם אומרה הור
 השלם אשר נאמרה לו נבואה או הוא איש שהכאר כמיאמרים ההם יגמם מזולתי
 יאפע כינהו הוא כינה שלמות האיש הוה ולחקור ולכרוך ולהשתכל במהותו והגול
 שכמוותיק הנתת התענגים הגופים וכיונה שזאה החלת מדרגה אנשי החכמה כול
 שכן הנבואים וכל שכן החיש אשר הוא הרפה לנו כמו שזכר חרסני וכל שכן מאוס ה
 משגל מהם ולזה עבר וקרס השם כן כל המתקאר נבואה כיו שיתקאר האמה ה
 מאמרו ולא יתע ולא יעשו ולא הלא הראה נדקיתו כן מעשיה ואחאב כן קולית או
 התקארו נבואה ונמשכו אחריהם כמ אדם ואמרו כרי נבואה שאמרו וזלתי והתמירו
 סכחיות הענג המשגל ער שזע נשחכררהם והנמשכים אחריהם ער שפרסמם השם
 כמו שטבר וקרס וזלתי ושניהם הלם מלך ככל כמו שכאר רימיהו ואמר ולקח מהם
 קולת לכל גלת יזורה אשר ככל לאמר ושימד להים כעדהיה וכאחאב אשר קלם
 מלך ככל ויאמרו עשי ריעהם וידכרו רכר יג' והכן וזה הכונה

תנ"ך
עריס

כי זה חכם נבואים ויתקאר

שעלמנו

פרק מא

איע צריך לבאר בחלום מה הוא חמנט המרחה והוא חמרו ד
 במרחה חליו אהורע והוא אשר תקרא מרחה הנבואה ותקרא
 גם כן יד יי והוא גם כן תקרא מחוה הוא עגן איום מחריד יחזכר לנבוא כעת היקיינה
 כמז שהתבאר ברעל כאמרו וארחה חות המרחה הגדול הזאת ולא טעא בי כח והורוי
 טהפך על למעשיה ולא עתרה כח ויאמר ואני הייתי נרדס על פני ארסה ואמנט
 רמין המולחך והעמידו לו כל זה במרחה הנבואה וכמזו זה הענין יתבטל החושש
 גם כן מפעולותיהם ויבא השפע ההוא לבח הרברי וישפע ממיט על הכח המרמה וישלם
 ויעשה פעולתו ופעמים תחיל הנבואה במרחה הנבואה ואחר כן ירבה הרתת ההוא
 וההפעולות החוץ הנמשך אחר שלמות פעולת המרמה ואז תבא הנבואה כמו שבא ד
 באבהם אשר בא בהתחלת הנבואה ההיא רבר יי אל אברס במחזה וסופו ותדרמרה
 עבלה על אברס ויאמר לאברס ורע כי מל מי שזכר מן הנביאים שבאתרין
 הנבואה יש מהם מי שיחסה למלחך ומהם מי שיחסה לשם אעפ שהיה על ידי מלחך
 כלא ספק כבר כתבו חכמים ול על זה ואמר ויאמר יי לה על ידי מלחך ורע כי כל מי ד
 שבא בו כחש שרבר עמו מלחך חו כזהו רבר מהשם שזה לא יהיה כשום פנע אלא
 בחלום או במרחה הנבואה וכבר באה ההגרה על הרבר המגיע לנביאים לפי מה שבא
 כי הספיר כספר הנביאים על ארבע צורות היצירה הראשונה וגלה הנביא ד
 שרברור ההוא היה ממלחך או בחלום או במרחה והיצירה השנית שיובר ד
 רברי המלחך לו לבר ולא יבאר שהיה בחלום או במרחה מפני שהוא סומך על מה
 שכבר נרע שאין נבואה אלא על אחר משט הפנע במרחה חליו אהורע בחלום אבר
 כו והיצירה השלישית היא אשר לא יזכר מלחך כלל אבל יחס המאמר לשם
 ית שהוא חמרו לו אלא שהוא יגלה שבאהו הרבר ההוא במרחה או בחלום
 והיצירה הרביעית שיואמר הנביא מאמר מוחלט סתם שהשם רבר חליו או אמר לו
 עשה זה או אמור זה מבלתי באור לא בזכרון מלחך ולא בזכרון חלום השעטו על מה
 שכבר נרע והשרש שלא תבוא נבואה ולא חזון אלא בחלום או במרחה ועל ידי מלחך
 ואמנט מה שבא על היצירה הראשונה כאמרו ויאמר אלו מלחך הלהים בחלום ויאמר
 חל כלעם ואמנט מה שבא על היצירה השנית כאמרו ויאמר הלהים אל יעקב קום
 עלה ביתל ויאמר לו הלהים שמך יעקב ויקרא מלחך יי אל אבהם שנית מן השמים
 ויאמר הלהים לנח אמנט מה שבא על היצירה השלישית כאמרו היה רבר יי אל אברס
 כמחזה וגו' ואמנט מה שבא על היצירה הרביעית כאמרו ויאמר יי אל אברס ויאמר יי
 אל יעקב שוב ויאמר יי אל יהושע ויאמר יי אל גרעון וכן מאמר רובס ויאמר יי אל ד
 ויהי רבר יי אל ורבר יי היה והנה רבר יי חליו היה רבר יי החלת רבר יי כהושע וגו'
 הייתה על ידי יי וזה המין הרבה מאד וכל מה שייבא על אחר מאלה הארבע צורות ד
 הוא נבואה ואמרו נביא אמנט מה שיואמר בו ויבא הלהים אל פלע בחלום הלילה איעה

נבואה כלל ולא החיש ההוא נביא כי ענינו שכחה הערה מאת השם לחיש ההוא ואחר
 כן באר לנו שההערה היא היתה כחלוס כי כמו שיסבב השם התנועה איש אחר והשם
 איש אחר וזו להמיתו כי סבב חוש ענינם דעה לחרשם כחלוס לילה שאמרו לא נספק
 שלכן האדמי רשע גמור עובר על גב כן ואזכמולך חשף שהיה איש טוב בעמו ככר
 אמר אברהם על חרני ועל ממולכתי חזין יראת להים כמקום הזה וכא בכל אחר משנהם
 לא לכן ואזכמולך ויבא להים אל אזכמולך כחלוס הלילה ורע זה והתכוון התקשר
 בין אמרו ויבא להים ובין אמרו ויאמר להים ובין אמרו כחלוס הלילה ובין אמרו כי
 מראות הלילה וכא כשקב ויאמר להים לישדל במראות הלילה ובלכן ואזכמולך ויבא
 להים לבן האהמי כחלוס הלילה ולזה פירש חזקוני וזהו מימר מן קדם ה' ולזה
 אמר בשניהם וזהו חזקוני ה' ורע שהנה יאמר ויאמר ה' לפלגי ולא היה זה לפלגי ולא ה'
 באהו רחוק כלל וכל נאמר לו הדבר ההוא על ידי נביא כמו שכח הסמו ותלך לרדושי
 חת ה' ואמ' כחזור לבית מדרשו שלעבר והוא ענה חזתה וכחומר בעבורו ויאמר ה' לה'
 חשף שנאמר שר ויאמר ה' לה על ידי מלאך פורש כזה שיהיה עבר הוא המלאך
 שהנביא פעמים יקרא מלאך כמו שנבאר זה יהיה רמז למלאך אשר בא אל עבר
 כוחות הנבואה זו יהיה זה לבאר כי ככל מקום שתמצא דבר מיחס לשם מוחלט ש'
 הוא על ידי מלאך כשאר הנביאים כמו שכברטנו "

ויבא להים ויבא להים
 חזקוני

פרק מ"ב

כבר כברטנו כל מקום שנזכר בו רחית מלאך או רכורו שזר
 חמט הוא כמראה הנבואה זו כחלוס יבאר מהם לא יבאר הכל
 שזה כמו שקדם ורע זה והכתיבו מאד מאד וזין הפרש כן שיסמכ תולה שהוא ה'
 ראה המלאך זה יהיה הנראה מן המחמר תחלה שהוא חשבו איש מבט אדם ואחר
 כן כסוף הענין התבאר לו שהוא מלאך אחר שתמינח סוף הענין כי זה אשר ראה ורבו
 היה מלאך הרע והאמת שמתחלת הענין היה מראה הנבואה זו חלוס שלנבואה והוא
 שבמראה הנבואה זו חלוס שלנבואה פעמים יראה הנביא השם ידבר עמו כמין שנבאר
 ופעמים יראה מלאך ידבר עמו ופעמים ישמע מי שירכר עמו ולא יראה איש מדבר
 ופעמים יראה איש שירכר עמו ואחר כך יתבאר לו שזה המדבר מלאך וככמו זה ה'
 המין מן הנבואה יוכר שהוא ראה איש שיעשה זה יאמר ואחר זה ירע שהוא מלאך
 ולזה העקר הגדול ענה אחר מן החכמים וגדול מגדוליהם והוא ה' חייח הגדול כלשון
 התורה לומר חזקוני ה' כאלו מראה וגו' כי כאשר הקדים כלל והוא שהשם נראה חזקוני
 והתחיל לומר חזקוני ה' עורת ההראות ההוא ואמר שתחלה ראה שלשה אנשים ורין
 ואמר ויאמר להם ואמר זה אשר פירש זה הסירוש שמאמר אברהם ויאמר ה' אל נא
 תעבד מעל עברך שהוא גם כן פסוק מה שאמר כמראה הנבואה לאחר מהם ואמר
 לגדול שבהם אמר והכן זה הענין שר כסוד מן הסודות וכן חומר שר כענין יעקב

אחר ק החמיל לבאר חיד הדי
זר וכן בנבב חזיר ויטענ
בו ויטעם לרס ויחזק

במלמדו ויאכז איש עמו שהוא בעיני הנבואה אחר שהתבאר במחשבה שהוא מלאך ה
והוא כענין זכרונה בשעה אשר הקדים ספור בליל וירא אלו וגו' ואחר כן החיל לכאור איך
קרה ער טענעו בו ואמר שהוא מלא שלוחם ופעל ועשה ויהי עקב לכח וגו' וזהו מלאכי
אלהים הנאמר עליהם תחלה ויקגע בו מלאכי להיות וזה ההאבקות והדבור בול במראה
הנבואה וכן ענין כלעם כורל ברך ורכי האתן הכל במראה הנבואה אחר שהת
שהתבאר במחשבה ספור מלאך ה לו וכן אומר במראה יהושע וישע עני וירא והנה איש
שמיד לגרו שהוא במראה הנבואה אחר שהתבאר באחרית דברי מלאך ה לו הענין כי
שהוא שר נבא ה אמנם אמרו ויעל מלאך ה מן הגלגל ויהי סרסר מלאך ה את הדברים
האלה אל כל בני ישראל החכמים כפי אמרו שמלאך ה שנאמר הנה הוא פתחם ואמרו זה
פתחם שבוטן שהשפיע שורה עלי רומה למלאך הנה כבר בארנו ששם מלאך משיחה ישה
עמו גם כן וירא מלאך גם כן כמו שכתוב וישלח מלאך ויניחאו ממיטתו וימי ויאמר
חג מלאך ה במלאכות ה ויהיו מלשכים במלאכי להם ומאמר העל גם כן ויהיט גם כן
ראיות בתחלה מיעה בעה טגע אלי כעה מנחה ערב כל זה במראה הנבואה לא יעלה
כרעתך שיש ראיה מלאך או שמע רכרי מלאך אלא במראה הנבואה או בחלום שלנבואה
כמו שהשרש במראה אליו אתרע בחלום איכר בו וממה שזכרתי תבא ראיה על מה
שנשאר מזה שלא זכרתי ויממה שהקדמתי מיונה ההומנה לנבואה וממה שזכרתי
בשהתק שב מלאך הרע שהגר המירית אינה נבואה ולא מינה ואשרו נבואים כי זה ה
רבר אשר שמעיהו או עלה כדשתם היא ברמות כה קול אשר זכרתי חכמים המיד והוא
ענין אחר ילוה לאיש שאינו מוזמן ואמנם יטעה כזה שתוף תשכ והוא השך הדוחרה
דוב הפקדות אשר בתורה והתבונן אמרו וימינאה מלאך ה על שן המים כמו שאמר
ביסכה וימינאהו איש והנה תועה כשדה ולטין המדרשית טולב שהוא מלאך

גכ

פרק מג

כבר בארנו בחמדת שהנבואים פעמים יתנבאו במשלים וזה שהוא ה
יראה רבר על דר המשל התוא במראה הנבואה התוא בעצמו כמו ה
שיראת ארב חלום ודמות בחלומו התוא שהוא עטר וספר החלום לזולתו וקדש לו עטו
והכל חלום והוא אשר קראוהו חלום שנכתב בתוך חלום ומן החלומות גם כן מה שזכרנו
ענינכם אחר ההערה כן משל הנבואה יש מהב שיודע ענינם במראה הנבואה כמו
שהתבאר בזכרית באמרו אחר שהקדים המשלים ההם וישב המלאך הדוכר כי ויניח
כאיש אשר יעור משנתו ויאמר אלי מה אתה רואה וגו' ואחר כך פירש לו המשל וכמו ש
התבאר בדעל באמרו העל חלם חזה וחזוי חשיה על משכבה ואחר כן זכר המשלים
כולם וזכר האנון לחסרון היעת כדושפ ער ששאל המלאך והוישו פרושם במראה ה
הנבואה עניה והוא אמרו קרבת על חר מן קאמיו ויניבא אבעט מנה על כל רבא ו
יאמר לו ויפטר מליח יהודענא וקרא כל הענין המא חזון אחר שזכר שהוא חלם חזרה

וישראל ענין המשל המא

טעם שמתרין לו מלאך כמו שזכר בחלום שלטובתו והוא יאמר אחר זה חזון נראה לי אע
 העיל אחר הנראה אל כחלום זה מביאר כי חזון נגזר מן חזון ומראה נגזר מן ראה וחזון
 יראה בענין אחר ואין הפרש בין אמר כמראה או במחזו או בחזון אין שם דרך שלישי
 לא שם הדרכים אשר פתרה בתם הוזהרה במראה אליו אחר כך בחלום אחר כי לא שינו
 בהם מדרגות כמו שיהבאר וממשל הנביאה משלים רבים טלח מירושלם עמנו כמראה ה
 עבאית לא אחר הקייצת ידע העבוי מה היתה הטנה במקלות אשר לקח זכריה כמראה
 הנביאה ורע כי כמו שיראו הנביאים דברים שהרעין בהם משל כנרות וזכריה והסוסים
 וההרים ומגלת יחזקאל וחומת אנך אשר ראה עמוכ והחיות אשר ראה העיל וסיר נפוח
 אשר ראה ירמיה ומה שרומה ליה מן המשלים אשר הנביאה בהם לחזות ענין שגם כן
 יראו דברים הנרצת בהם מה שיעור טליו שם הכר ההוא הנראה מיד הגזרה או השמחה
 כשם וביאורו עיל הכח המרומה הוא להראות רכר יש לו שם משותף יורה מאחר מן
 ענינו על ענין אחר שזה גם כן מין מן המשל כמאמר ירמיהו וקח מקלה ויהי המורה
 להורות משמחה שקד ואמר כי שוקד לא מענין המקל ולא מענין השקדים וכך באר
 עמוכ כלוב קיץ להורות מוט על תם מרת הזמן ואמר בא הקיץ ויורה עבאית מזה שתהיה
 ההערה כשם אחר אחריות השם ההוא הם אחריות שם אחר בשמות כדכרם ואעפ שאין שם
 גזירה בין שני השמות ההם ולא שתיהן ענין כשהם כשם כמו שתמיא כמשל זכריה
 בלקחו המקלות לדעת הינן כמראה הנביאה וקראו האחר ענין והאחר חובלים והיתה
 הטנה בזה המשל שהאמת כחלום ענתה היתה כנעם וי הוא אשר הנביאה והשירה
 והיתה שומרת עבודת השם מיושרת ליה והשם חזק איתה ואותה כמו שאמר את ו
 האמת היום וי האמירך היום וגו ומערה ומישיחה אז משה ומי שאחריו מן הנביאים
 ואחר כך עתה ענתה ער שאמסת אהבת השם ומאסת השם וטעם מנהיגה חובלים כ
 ירכעו ימענה ומה המלה לפי הגזרה מן מחבלים כדמיים וי אחר כן למד ממוט גם
 כן אל מקראו שמו חובלים על מאסם כמרה ומאס השם איתם ואמר בענין המאוס זה
 גזלה וזה הענין לא יגור מחובלים לא בתחלה סדר הח' והב' והל' ואמר בענין המאוס זה
 והגעלה מזה המשל ותקצר נפשי סהם יגב עתה כלה כי והפך אורחיה חבל ושמהו
 חבל וכמו לפי זה ענתה זרם מאד הם פוזות באמרו כמרכבת עשה וקלל ירגל ועגל
 וחשכל ומקומוה זולת זה כשתחפש בכל מקום יתבאר לך מיכן הדברים אחר

טלח מירושלם

עבאית

זאת ההערה

פרק כד

הנביאה דמנע תהיה כמראה או בחלום כמו שבארנו פעמיים
 ולא עשיר זה המיד ונאמר שיהי כי כשיעבד אהיה אהיה אהיה
 משל כמו שבארנו פעמיים ואפשר שיראה השם ית כמראה הנביאה ידבר עמו כמו שאמר
 ישעיהו ואשמע את קול ה' אומר את מי אעלה ומי ילך לט ואפשר שישמע מלאך מדבר
 עמו והוא יראה זה הדבר מאד כמו שאמר ויאמר אל המלאך וגו ויאמר אל עבד

הלא ירעת מה המה חלה ויען המלאך הרוכב כי וגו' ואשמעת אחר קדוש מרכב וזה
הרכב מידר מאין מספר ופעמים יראה הנביא איש מוכנז חרס מרכב עמו כמו שאמר
ביוחזקל והנה איש מראהו כמראה הנחשת וגו' וירכב חלי האיש וגו' אחר שתתח רב
מאמר היתה עלי יד ה' ופעמים שלא יראה הנביא צורה כולל אלא ישמע במראה ה'
נבואה ויקראוהו כמו שאמר רעל ואשמע קול חרס בין חלי וכמו שאמר ליפן רמיה קול
אשמע וכמו שאמר יחזקל גם כן ואשמע את הקול מרכב חלי כי אין הענין ההוא אלא
השיג במראה הנבואה הוא אשר רכב עמו חכל הקריל הענין ההוא הנפלא הזור אשר
כאר שהוא השיגו והתחיל בענין הנבואה ויצוהה ואשמע את קול מרכב חלי ואחר
מה שהקדמנו מזה החלוקה אשר הערו עליה הפסוקים אומר כי זה אשר ישמעוה
הנביא במראה הנבואה חפטר טירמה לו גם כן שהוא בתכלית העינים כמו שיחלוס
האיש שהוא שמע רעם גדול או רחה רעש חז וזעה כי הרכב פעמים יחלוס החולס
זה גם כן ופעמים שישמע הרכב ההוא אשר ישמעוהו במראה הנבואה כרכב הרגיל
הנרדע ער שלא ירחיק ממנו רכב יהבחר לך זה מעטן שמול הנבוא כי אשר קראו ו
הטב ית בענין הנבואה חטב שעלי המין קראו פעם אחרי פעם שלשה פעמים אחר כן
כאר המתכ עלות זרע ואמר כי אשר חוב לו זה והיותו חושב אותו עלי הוא באשר לא
היה ירע אז שרבר הטס לנביאים יהיה בזאת הצורה ולא נגלה לו זה הסוד ערין והוא
אמר ושמול ערס ירע את ה' וגו' וערס יגלה אליו רכב ה' וגו' ואמנם אמר חסד כן
שלא קדמה לו נבואה — כי אשר ינבוא כבר נאמר בן במראה אליו אתרע ויהיה
כצדוש הפסוק לפי עטט קן ושמול לא התנבא קדם לזה ולזה לא ירע כן הציור
צורת הנבואה ורעו

שהוא לא היה יורע ולא נגלה לו
סוף הוא רכב ה' ויהיה חסדו
ערס ירע את ה' ויהיה חסדו

פרק כ"ז

ואחר מה שקדם מכאור אמתה הנבואה לפי מה שחיבתו הענין ו
עם מה שהתכאר בתורתך עריך שאזכר לך פעולת מדרגות
הנבואה לפי שני השדשים האלה ולו אשר אקראם מדרגות הנבואה אין כל מי שהוא
כמדרגה מהם נביא אבל המדרגה הראשונה והשניה הם מעלות לנבואה ולא ימננה
מי שהגיע למעלה משתייהם נביא מכלל הנביאים אשר קדמו הרכבים בהם ואם יקרא
כקצת העתים נביא הוא לקצת כללות להיותו קרוב לנביאים מאד ולא יטען כלו רב
מדרגות היוהך מוציא בספרי הנבואה נביא כדלהו הנבואה ביטרת אחת לו המדרגות
והתבאר בנביא ההוא בענינו שכארתו הנבואה בעזרת מדרגה אחרת וזה שלו רב
מדרגות אשר אזכרם שיבא קצת נבואת הנביא ההוא אליו לפי צורת אחרת
מהם ותכונתו נבואה אחרת בעת אחרת לפי מדרגה למטה ממדרגת הנבואה הראשונה
כי כמו שהנביא לא יבוא כל ימיז בהרכבות אכל יבוא עת ותסרר ממנו הנבואה עת
כן יבוא עת אחת בעזרת מדרגה עליונה ואחר כן יבוא עת אחרת בעזרת מדרגה למטה
למטה הימנה או חלי לא יגיע למדרגה העליונה ההיא אלא פעם אחת ככל ימיז

ואחר כן השולל מימנו ואולי ישאר על מדרגת למטה הימנה אל עת הפסק נבואתו
שאי אפשר מבלתי הפסק הנבואה משאר קודם מותו אם כומן מיעט אז גדול כמון
שהתבאר בירמיהו כאמתו לבלתי רכב ^{מבטחים} וימי ירמיהו וכמו שהתבאר בדר ואלה רכבי
דוד האחרונים והוא ההקשר ככל ואחר הקרימי זאת ההקדמה והענינה אהיה מכרזן
המדרגות רהב ^{מבטחים} כמו אלה ואומר
המדרגה הראשונה החלה מירי
מדרגת הנבואה שילוח לאיש עמר אלוהי שייענהו ויזדהו למיעטה טוב גדול
כהצלת קהל חשוב מהל רעים אז הציל חשוב גדול אז השפיע טוב על אנשים רבים
וימציא מעצמו לזה מעט ומביא לעשות נזרה תקרא רוח ^ה והאיש אשר ילוח אולי זה
הענין ואמר עליו שילחה עליו רוח ^ה או לבשה אותו רוח ^ה או נחה עליו רוח ^ה או היה
עמו ^ה וכוננו כדל השמות וזאת היא מדרגת שופטי ישראל כולם אשר נאמר בתם על
הכלל וכי הקים ^ה להם שופטים והיה ^ה עם השופט והושפעם וזאת גם כן מדרגת יועזי
ישראל הרשומים כולם והתבאר זה בקצת בקצת השופטים והמלכים והיה על יפתח ^ה
רוח ^ה ונאמר בשמשון ותשלח עליו רוח ^ה ונאמר ותשלח רוח ליהים על שאול ^ה
כשעמו את הדברים וכן נאמר בעמשה כאשר העטו רוח הקדש לעזור רוח רוח לבנה
את עמשי וגו' ורע שמנו זה הכח לא נבדל ממנה רב מעת השגן לגרר האנשים ^ה
ולוח התעורר להרוג את המיצי ולמנוע הרשע משע הנסים ומחוזק זה הכח כו שג
שאחריו פתחו וכרחו בהגשו למרץ והוא גר ירח כאשר ראה מאומה מן העול לא
משל בעצמו מהסירו ולא יכול לסובל כמו שאמי ויקם משה וזשיטן וכן מלה ארל
דור כמו זה הכח אחר שנמשח בשמן המשחה כמו שאמר הכהוב כי ותשלח רוח להם
אל רוח מהיום והוא ימעה ולוח התגבר אל הארי והיוב והפולשת וכוננו כרוח ^ה
הזאת לא הכיאה אחר מלו לרכב כרכב אבל המלה זה הכח להשרי זה המחוזק לפעל
אחר ולא לאי זה פעל שיזרמן לא לעזור עשוק אם אחר גדול חי קהל אז למרה
שסביב לזה וכמו שאין כל מי שחאה חלום אמתי נביא כן אין כל מי שילוח אלוהי
עזר לרכב אחר חי זה דבר שגורמן כקטת ממוץ או הגע לענין מיוחד כי יאמר
עליו שהתחברת לו רוח ^ה או ^ה עמו ושהוא עטה מה שעשה ברוח הקדש ואמנם
נאמר זה כמי שעשה טוב גדול ^ה אז מה שמיביא אליו כהצלת יוסף כבית המיצי
אשר היתה סבה ראשונה לעצמם גדולים התחרשו אחר כן כמו שהתבאר
המדרגה השנית היא שימציא האדם מול ענין אחר חל עליו וכח אחר
התחרש עליו וישמיהו לרכב וידבר בחכמות או בתעבבות כרכבי הזהרה מועילים
או כעצמם התגאים או לזהים זה כולו בעת הירקיע והשתמש החוששים על מנה
מנהגים וזה אשר יאמר עליו שהוא מרכב ברוח הקדש וכוה המין מרוח הקדש
חבר דור תלים וחבר שלמה משלי וקהלת ושיר השירים וכן רעל ואיוב ורכבי ה
ימים ושאר הכתובים כזה המין מרוח הקדש חברו ולוח יקראום סבכים וישי

100

לומר שהם סתומים כרוח הקדש וכאור אמינו מגלה אסתר כרוח הקדש נאמרה ועל כוונת
כרוח הקדש הזה אמר דוד רוח ה' להיב דבר כי ומלתו על לשוני כל שהיא הנאמרת לדבר
כאלה הדברים ומזה הסת היו שכעס זקנים הנאמר להם ויהי כעס עליהם כרוח והעבאו
ולא יספו וכן אחרד ומיידר מתעבאים במחנה וכן כל כהן גדול העשאל באזורים ותומי
מזה הסת רצונו לומר שהיא כמו שזכרו עכנה שורה שליו ומרבר כרוח הקדש וכן יחזיא
כן זכריהו מזה הסת והוא הנאמר עליו ברברי הימים היתה שליו רוח ה' כהן הקהל ויאמר
הקשמי כל יהודה ויושבי ירושלים מה אמר ה' לכם וגו' וכן זכריהו בן יהוידע הסתן מזרה
הסת שהנה נאמר בו ורוח ה' לבשה את זכריהו בן יהוידע הסתן ויעבוד מעל לעם ויאמר
להם מה אמר ה' להם וכן עזריהו בן שרד אשר נאמר ועזריהו בן שרד היתה עליו רוח
אלהים וינח לפניו אסא וגו' וכן כל מי שבח בו כמין זה יודע שכלעם גם כן מזה הסת
היה כשת שהיה טוב וזה הענין רוצה בדמיו וישם ה' הכר בני כלעם כאילו הוא אומר ש
כרוח השם ירבר ומזה הענין יאמר הוא על ענינו שימנו אמרי לו וגו' ומזה שפירך
שענורר עליו שחור ורעל הם מזה הסת ואינם מוכת ישעיהו וירמיהו ונתן העבאי ואחיה
השלטן וחכמיהם של רצונו לומר חוד ושלמה ורעל אמנם דברו וזכרו מה שזכרו כרוח
הקדש וחמנם מאמר חור חמר אלהי יעדל לו דבר יגור ישראל ענתו שהוא יגור עוב
על יד נביא אם נהי אז וזלתו כמו ויאמר ה' לה וכמו ויאמר ה' לשלמה יש אשר היתה זאת
עמך ולא שמרת כרתי אשר זה בלא ספק ישר רע לו על יד אומיה השילט אז זולתו וכן
אמריו בשלמה נבטען נראה ה' אל שלמה בחלום הלילה ויאמר להם וגו' אין זה נבואה
גמורה לא כמו היה רבו ה' אל אברהם במחזה לאמר ולא כמו ויאמר להם לישראל
במראות הלילה ולא כנבואות ישעיהו וירמיהו כי כל אחר מהם אינם שכחתו הנבואה
בחלום הנבואה היא תדעו שהיא נבואה ושכחה לו הנבואה וכן הענין שלשלמה
אמר כסו ויהיך שלמה והנה חלום וכן בענין השט אמר בו וירא ה' אל שלמה כש
נראה אליו נבטען אשר התבאר שהוא חלום וזאת מעלה למטה מייעלת הנאמר
עליה בחלום אדבר בו כי אשר יעבאו בחלום לה יקראוהו חלום כשם קעם אחר הגיע
הנבואה להם בחלום אלה שיקסו לגמרי שהוא נבואה כמו שאמר יעקב אבינו כאשר
התעורר מחלום הנבואה והוא לא אמר שזה חלום אבל קסו ויאמר אכן יב' במקום
זה וגו' ואם ל שרי נראה אלו בלוי בארץ כענין ופסוק שהוא נבואה אמנם בשלמה
אמר ויהיך שלמה והנה חלום וכן רעל הנבואה מתוך המאמר שהם חלומות ואעפ
שהיה רוצה בהם המלאך וישמע רבו קראם חלומות ואם אחר דעת מהם מה שירע
אמר ארץ פחוזו ריבוליה רוח גלי ויאמר עוד בארץ חלומות כענין חלום היות בחזיון עב
לילה וגו' וחזון רשעי יבבלעני ואם ואשתומם על המראה ואין מוכן ואין ספק שזאת
מדרגה למטה ממדרגת אשר נאמר בהם בחלום אדבר בו ולזה הסכימה האומה לקרר
ספר רעל מכלל המכתובים לא מן הנבואים ולזה העדותך שיה המין מן הנבואה אשר

בא לרצול ולשלמה אע"פ טרדו בו מלאך בחלום לא מינאו בעצמם שהיו נבואה
 גבוהה אבל חלום יודיע באמתה עטעם והוא מכת מי שירכב כוח הקדש וזאת היום
 המדרגה השניה וכן כבדו סתם הקדש לא שמו הפרש בין משלו וקבלת ורעל והלום
 ומגלת אכתרה ומגלת רות הכל כוח הקדש נכתבו ולא גם כן כולם יקראו נבואים
 ככלל המדרגה השלישית והוא החלת מדרגות מי שיאמר והי רכב ה'
 אלו ומה שטענה מן הלשונות אל זה הענין הוא שיראה הנביא משל בחלום וכתבאייב
 ההס סלם אשר קרמו באמתת העבודה וכגוף החלום ההוא שלנבואה יתבאר לו ענין
 המשל המואי זה רכב נרעה בו כרוב משלו זכרה כלם המדרגה ה'
 רביעית שישמע רכב בחלום שלנבואה מופרש מבואר ולא יראה אמרו כמו שקדשה
 לשמואל בתחלת נבואה שבאה אליו כפי מה שבארנו מעט המדרגה ה'
 חמישית הוא שירכב עמו איש בחלום כמו שאמר בקצת נבואת יחזקאל וירכב אלי ה'
 איש בן אדם וג' המדרגה הששית שירכב לו מלאך בחלום וזה ה"ב
 הנבואים כאמרו ויאמר אלי מלאך הלהים בחלום המדרגה השביעית
 שיראה בחלום שלנבואה כאילו היה זה ירכב עמו כמאמר ישעיהו ואראה את ה' וגמ'
 ואשמע וג' את מי אשר לא ילך לטו וכמאמר מיכהו בן ימלה רחמי את ה'
 המדרגה השמינית שיבואו חזון במראה הנבואה וראה משלום כאברהם
 במראה בן הכתרים כי המשלים ההם היו במראה כוס כמו שהתבאר
 המדרגה התשיעית שישמע רכבים במראה כמו שבח באברהם והנה רכב ה' אליו ה'
 לאמר לה ירשך זה וג' המדרגה העשירית שיראה איש ירכב עמו
 עמו במראה הנבואה כאברהם גם כן כאלו מראה וביהושע בירחון
 המדרגה האחת עשרה שיראה המלאך ירכב עמו במראה
 אברהם כשעה השקרה וזה אצלו העליונה שבמדרגות הנבואים אשר העידו הספרי
 בעצמם אחר התודע מה שהתודע משלמות דבריות האיש כפי מה שיחידו השיין
 ואחר ההתעורר כמשה רבינו אבל אם אפשר שיראה הנביא גם כן במראה הנבואה
 כאלו השם ירכב עמו הוא החזק אצלו ולא יגע פעל כח המדרגה לזה ולא מינאו
 זה הענין בשאר הנבואים ולזה באר בתורה ואם במראה אליו אתודע בחלום אדבר
 בו עב החכמה בחלום לבר ושם למראה הרבקות השכל והשפעתו והוא אמרו אליו ה'
 אתודע שהוא התעל מן ידע ולא באר שבמראה ישמע רכב מתעם וכאשר מיבאה
 הכתובים ועודו ברבר שמיני הנביא וכאד שהוא במראה אמרה על יד המחשבה
 שאפשר שיהיה זה הרבר שישמע בחלום ולא יתכן כמוהו במראה הוא שיהיה השם
 יראה לו שהוא רכב עמו זה כל על יד הטשך אחר המראה ואפשר שיאמר האומר
 שכלי מראה שתמיא בשמע רכב יהיה תחלת הענין ההוא מראה ואחר כך הגיע
 להשרת ושם חלום כמו שבארנו והדרמה נקלה על אדם ויאמר ה' תרדמה

המראה
 העטעם
 וישם

של נבואה ויהיה כל דבור שישמע על אי זה יד שישמע כחלוס כמו שבא הכתוב
 כחלוס ארבע בו אבל במראה הנבואה לא יושג בו לא משלים או השגות שכליות
 יגעו בעבורם אל ענין חכמות כמה שיגעו מן העיון כמו שבארנו והוא אמרו במראה
 חלוו אחרע ולפי זה הסי' האחרון יהיו מדרגות הנבואה ששמה מדרגות והעליונה
 שבהם והשלמה שיתגבא במראה בכלל ואפי' דבר עמו כמו שזכר יאולי הקשה
 עלו ותאמר כבר מנת במדרגות הנבואה שיהיה שומע הרפור מהשם ידבר עמו ו
 כושעה ומיניהו יאיר יהיה זה ויסודו שכל נביא אמנם ישמע הדבור באמצעות
 מלאך לא משה רבי אשר נאמר בו פה אל פה ארבע בו דע כי הענין כן שהאמיתי
 הנה הוא הסח המרמה שהוא אמנם ישמע שהשם דבר אהו כחלוס שלנבואה ומשה
 רבינו מעל הכפרת מכין שני הכרובים מבלתי שהתמש הסח המרמה וכבר בארנו
 כמשטה תורה הכולל הנבואה ההיא ופירשנו ענין פה אל פה וכאשר ידבר איש אל
 רעהו וזולת זה והכתיבה משם ואין צורך להשיב מה שכבר נדמר

פרק מו

מן האיש האחר תלקח ראייה על כל אישיו המיון ויורע שזה הסתת
 כל איש ממונו ואשר ארעיהו כזה המאמר כי מן התמינה האחת
 מהבוטות הגרות הנביאים תלקח ראייה על כל ההגרות אשר כמין ההוא ואחר ואת
 ההינעה תרע כי כמו שיראה האדם כחלוס שכבר הלך לארץ הפרעת ונשא שם פ
 אשה ועמד זמן וטלה לו בן וקראו פלע והיה מעטני מה שהיה בן משיל הנבואה
 הלו אשר יראו פו או יעשו במראה הנבואה כמה שיורת המשל ההוא מעשה מין
 המעשים וברבים יפעל חותם הנביא מרת ומעט יזכרו כין פעל ופיעל על יד המשל
 ונסיעת ממקום למקום הכל הוא במראה הנבואה לא שהם פעלים נמצאים
 לחושים הנראים ויבא זכרים בספרי הנבואה קצתם מוחלטים שאחר שטרע שהכל
 היה במראה הנבואה לא היסרך להשיב כוכר כל חלק וחלק מן המשל שהיה כמה
 במראה הנבואה כמו שיאמר הנביא ויאמר ה' אלי ולא יצטרך לכאר שיהיה כחלוס
 ויחשבו ההמון שהפעלות ההם והנביעות והשאלות והמעטם הכל היה בעת השגת פ
 החושים ולא במראה הנבואה ואע' אופור לך מזה מה שלא יספק אדם בו ואחבר
 אלץ קצת מה שהוא ממיני מן הקצת ההוא יתבאר לך מה שלא זכרתיו וממה שהוא
 מבואר ולא יספק אדם בו מאמר יחזקל אע' יושב בכתי וקני יהנת יושבים לפני וג'
 והשא חותי רוח בין הארץ ובין השמים ותבא אתי ירושלמה במראות להם כן אמרו
 ואדום ואינא אל הכקשה אמנם היה במראות להם כמו שנאמר באברהם ויצא חורסו
 החזינה וזה היה במראה כן אמרו ויעחט בהוך הנקעה אמנם היה במראות להם
 וזכר יחזקל במראה ההיא אשר הובא בה ירושלם כבר זה לשובו ואראה והנה חור
 אחר בקיר ויאמר אלי כן אדם חתר גא בקיר ואחרת בקיר והנה פסח אחר וג' וכמו

האמת
 שיהיה
 בענין

חיים

שהוא ראה במראות להים שיהו לחתר בקיר ער שיכנס ויראה מה הס עושים שם
 וחתר כמו שנוכר במראות להים ונכנס מן החור וראה מה שראה וכל זה במראה
 כן אמרו לו ואתה קח לך ולבנה וגו' ואתה שכב על צדך השמאל וגו' ואתה קח לך י
 חטים ושעורים וגו' וכן אמרו והעברת על ראשך ועל זקנך כל זה במראה הנבואה
 ראה שהוא עשה הפעולות ההם אשר יטה לעשותם וחליהם לשם מותם נביאיו לשוטטם
 ולשכורים יצונו לעשות מעשה השגעון מחובר אל המצוה במרי שהוא היה סף גחול
 וחייב שני לחוץ על כל פאת זקן או פאת הראש ואמנם היה זה כולו במראה הנבואה
 כן אמרו כאשר הלך עבדי ישעיהו שרום ויחה אמנם היה זה במראות להים ואמנם
 יחשבו חלשי הסברה בזה כאלו היות הנביא מספר שהוא יטה לעשות כך ועשה וכן
 יספר שהוא יטה לחפור בקיר אשר בהר הבית והוא היה נכבד וזכר שחתרו כמו
 אמר ואחתה בקיר וזכר כח שזה היה במראות להים וזכרו שכח באכתהם היה זכר ו
 אל אבנם כמוהו לאמר ונאמר במראה הנבואה שהוא ויצא מהו החוסה וגו' ויאמר
 הכט נח השמימה וספר המוכבים וזה מוכר שהווי מראה נבואה היה רואה שהיו
 מיקום שהיה בו ער שראה השמים ואחר כך נאמר לו וספר המוכבים וכח ספור זר
 כמו שהראו וכן אמר כענין אשר יטה כן ירמיהו שייטמוץ החזור כפרת ועמנו י
 ופקדו אחר זמן גדול כפי התעשש ונפטר כל חלה המשלים במראה הנבואה ולא יצא
 ירמיהו מארץ ישראל לבבל ולא ראה פרת וכן אמרו להושע קח לך חזית וטוב
 ילדי וטוטים והענין ההוא מולדת הכתם וקרונו פלג ופלי הכל במראה הנבואה
 כי אחר הבאור בהיות משלים לא נשאר הענין מספק בהיות לרוב מזה מיציאות לא
 בשמאמר בהם ויהי לכס חזות הכל פרברי וכו' וכן יראה לי שענין גרשון בגות וזולתה
 אמנם היה במראה ולא אקד אהו מראה נבואה גמור טגרשון לא הגיע למדרגת ה
 נביאים כל שכן למדרגת המופתים והבליהו שייטא שופטי ישראל וכבר מטיה מקלי י
 עולם כמו שבארנו ואמנם הכל בחלוס בחלוס לכן ואבימלך כמו שזכרנו כן מאמר
 זכריהו וארעה את יצן ההגדה והענין ער סופו מכקש השכר כחות ולקח השכר י
 ומנה הסקה והשליכו כמות היוצר כל זה ראה במראה הנבואה שהוא יטה בעטותו י
 ועשה במראה הנבואה או בחלוס שלנבואה וזה רבר יסופק בו ולא יוכל חזותו חלוצ
 מיי שהעברו לו החפשות בעגונות ומימה שזכרתי תביא ראיה על מה שלח זכרתי י
 הכל מין אחר ודרך אחר הכל מראה נבואה וכל מה שייאמר במראה ההוא שהוא עשה
 בו או שמעו חו יצא חו נכנס חו אמר חו נאמר לו חו עמד חו ישב חו עלה חו ירד חו י
 הלך בדרך חו שאל חו נשאל הכל במראה הנבואה וחפי חרכו המעשים ההם ר
 טסופרים וקטרו כומנס ובאיישים נרמון חליהם ובמקומות אחר שיתבאר לך שהמעשה
 ההוא מיל רעיריטה חמתות שהוא במראה י

פרק נו' כבר התבאר ונגלה מאין ספק שרוב נבואות הנביאים כמשל

שהכלי כה וזה פלתי רצוני לומר הכח המרמה וכן צריך שטודיע גם כן מעטו ההשאלה
 וההפלות והגזמות מעט שהנה יכוא מהם ככתבי ספרי הנבואה וכשייבנו כמשמעו
 מודקדקים ולא יורע שהם הקלגה וגזימא או יכט כמו שנתנה עליו המלה לפי התחנה
 הראשונה ולא יורע שהם מושאלים יחדשו עצמם מרוחקים וכבר בארו ואם רבתה תורה
 לשון הכאי לל הגזימא והכאי ראיה ממאמר עדים גדולות וביצרות כשמים וזה אמרת
 ומכת ההפלות אל כי עוף השמים יוליך את הקול ולפי זה נאמר אשר כגכה ארוים גבהו
 וג' וזה המין גמיזא ההם כרבי הנבואים כולם רצוני לומר עצמם נאמרו על צד הגזימא
 וההפלות לא על צד ההגבלה וההדרוק ואין מזה הסת מיה שכתבה התורה כעוף הטע
 שרשו ערש כרזל הטע אמרת ארבה וג' שערש הוא המנה אף ערשני רענה ואין מנה
 כל ארס טעיערו כשורה שאינו כגר ילבשהו אבל המנה היתה לעולם יותר גדולה מן ז'
 האיש השן עליה והנהג הרוע היותר יותר ארוסה מן האיש כשיער שלישיית ארבו ואם
 היה ארך המנה הזאת השע אמרת יהיה הישן עליה לפי הנהג כעדר המטות שע' ז'
 אמרת או יותר מעט ואמרו כאמרת איש רוצה בו כאמרת איש ממנו כל משאר הארס
 לא יהיה זה כאמרת עוף כי כל איש הוא נצרך האכרם על הרוב ויחמר שארך עוף היה
 ככל ארך אחר משאר בני אדם או פחות מעט וזה בלא ספק מזאת אישי המין אלא ז'
 שאינו נמנה כשום פנים אבל מה שכתבה בו התורה ממדת ימי האששים ההם אינו אומר
 שלא חיה הימים ההם אלא האיש הטמר לבין ואינם שאר הארס חיו הימים הנכשפים
 הנהגים והיה הזרות הזאת באיש ההוא אם לסבורת רבות כמזונו והנהגתו או על ז'
 ררך המוסת וניהג מנהגו ולא יסבל שיאמר כזה זולת זה וכן עוד צריך שיתכוננו מזו
 העצמם הנאמרים על צד ההשאלה מהם מה שהוא מכואר גלה לא יפסק על ארס ז'
 באמרו ההרים והגבעות יתינון לבעבם רעה וכל עני השרה ימחאו כף שזה מכואר ז'
 ההשאלה וכן באמרו גם בדומים שמחו לך ארוי לבנון וג' הרגב וינתן כן עזיאל אף ז'
 שליטון חריז לך שתרי נבנין שמהו משער המשל כחמאת כקר וחלב יצאן וג' ואלו
 ההשאלות רבות מאד כספרי הנבואה מהם מה שירגיש התמין בהיותם מושאלים ומהם
 שיחשכום כלת מושאלים כי לא יספק ארס באמרו יפתח ה' לך את אוצרו העוב את ה'
 שמים שזאת השאלה ואין לשם אוצר יאמר שכ המער וכן אמרו ודלת שמים פתחו
 וימטר עליהם מן לא יחטוב ארס שר שיש בשמים שער ודלתת אבל זה על צד הרמיו
 והוא מין ההשאלה וכן צריך שיוכן אמרו נפתחו השמים וג' ואם אין מחט נא מכפרך
 אשר כתבת אמת מספרי ימחו מספר חיים כל זה על צד הרמיו לא עיש כפר לעם
 יה יכתוב בו וימחה כמו שיחשבו התמין בהיותם כלת שיערים כמקום ההשאלה הנה
 והכל מכת אחת ושם כל מה שלא זכרתו על מה שזכרתו בזה הפרק והשכל הדברים
 כשכלך יתבאר לך מה שנאמר על צד המשל ומה שנאמר על צד הגזימא ומה שנאמר
 כפי מה שנתנה עליו התנה הראשונה כדקדוק ויתבאר לך הנבואות כולם ויתגלו ז'

וזה שנתבאר ההשאלה

ושיארו עמך אמונות מושכלות הולכות על כרר נרצות אצל השם כי לא ירצה לו יתע
 כי אם האמת ולא ישתא כי אם השקר ולא יתכללו רשוקך ומחשבוניך ותאמין דעת
 בלתי אמתות בחוקות מאד מן האמת והחשבונות היות והתחיות אמנם אמת גמור י
 כשייתבוננו כדאוי אמר ערך עדותך לעולם ואמר את ה דובר ערך וכוונת הבחינת גם
 כן הנפל מדמיון מיצאות לא המציאו השם ומדעות מוגזרות אפשר שיביא היחס לטענה
 ואמונת חסדן כחק השם בענין ההגשמה וההארים והתפעלות כמו שבארנו או יתעב
 בדרכי הנבואה ההם שהם שקר והחלי בלו המביא לזה הוא העלם מה שהעיוני ואלה
 הענינים גם כן מכתיבו רצות חטף כי שדכרנו בהם הוא בכללות קל הוא לדעת פתעו אח

אחר מה שקדם

פרק כ"ח

מבאר הוא מאד שכל דבר מחדש אי אפשר לו מכלתי כפת דיוכה
 חדשה אותו ולסבה היותו סבה וכן ער שיוגע זה לסבה הראשונה
 לכל דבר רצוני לומר רצון השם ובחירתו ומתע זה יחסרו הנביאים בענינים בדרכיהם
 הסבות ההם האמיתיות כולם ויחסו זה הפעל האישי המתחדש אל הכרא ויאמר
 עתה וית עשהו וזה כלו ידוע וכבר אמרנו כי אעתי וזולתו מן האמיתות והוא רשע
 דעשי היותו כלם ואחר זאת ההצעה שמע מה שאבארהו מה הפך והתכונתו י
 התכונות מיוחד כי מוסף על התכונותך לשאר פדקי זה המאמר והרכב אשר אכאר
 אבארהו לך הוא זה דע כי הסבות החדשות כלם אשר מהם יתחדש מה שיתחדש
 אין הפרש כן היות הסבות ההם ענימיות טבעיות או בכחירה או במקרה ורצונו לומר
 בכחירה שתהיה כפת המתחדש והוא כחירה אדם ער שיאפו היתה הסבה רצון אחר
 משאר בעלי חיים שזה כולו יחסם לשם כספרי הנביאים ויתווד על הפעל היותו בלתי טעם
 שהשם פעלו או יטה בו או אמרו וכן בלו בדרכים כולם לטון אמירה ולטון דבור ולטון
 עיון ולטון קריאה ולטון עליונות וזהו הענין אשר רצונו להעיר עליו מה הפך והוא י
 שאחר שהשם לפי מה שיהיה וההיטב הוא אשר העיר היצו היותו לבעל חיים והוא י
 שאינו מרבה והוא אשר חייב הכחירה והוא לחי המרבה והוא אשר המעמד הענינים י
 הטבעיים של מנהגתם והמקרה הוא ממועד הענין הטבעי כמו שהתבאר ורובו משותף
 בין הטבע והרצון והכחירה יתחייב לפי זה כולו שיאמר על מה שתתחייב מהסבות ההם
 שהשם יטה שיעשה כך או אמר כך או אמר שיהיה כך ואני אומר לך מלא כולם י
 משלים ועליהם הוקש כל מה שלא יאמרוהו אמר כמה שימעך מן הענינים הטבעיים
 המיד כתיבך השלג כשיחס האויר והמיה מי הים בהסתער הדוח אני ישלח הכרו וימסב
 וגו' ויאמר ויעמד רוח בערה ותרום גליו ואמי כחידת המיני ועל הענפים איתה מהמטר
 ויאמר כמה שתהיה בבתי כחירה אדם כמלחמת עם ישלחו על עמ או איש יתערה י
 להיך איש ער איש חרפו ואם בשלוטו נכבדנארה רשעו ומחמתו אי עויה למקדמי
 גם קריאה גבויה לאפי ואמל כגוי חנה אשלתו ובענין שמעו כן גרא אמר כי ה אמר לו

דבר

קלל את חרד ובהמלט יוסף הצדיק מבית הסהר אמר שלח מלך ויתירו כס
 ומרי במשרים חמור ושלושת לבבל זרים וזמה ובעגן ליהו זל כאשר סבב לו השם יז
 פרענהו נחמד לו יצוית שם אשה אלמנה לבלסך ויחמי יוסף הצדיק לא אהב שלחתם
 אותו הטע כי הלהים יאמר כמה שיתיה סכהו רצון בעל חיים והתעוררו בתרבי חיו ז
 ויאמר וי לך ויקח את יונה אחר שהטס הוא אשר העיר לו הרצון ההוא לא שהודו
 שמהו נביא והשרה עליו נבואה וכן נאמר בארבע אשר כא בימי יוד כן פתול כי ז
 עתים עושה רבדו וכן עוד נאמר בשלוש החיות על ארץ אדום בעת חרבנה בימי סנחריב
 והוא הפיל להם גורל וידו חלקתה להם כקו וחטף שלא זכר הנה לשון אמירה ולא ענוי
 ולא שליחה אלא עטו הקטו ממואר והקש גם כן על כל המאמרים הכאים הדומים
 לזאת הכונה ויחמי בעצמם המקריים מקרה גמור אמר בעטן רבקה ותיי אשה לבן
 חרובך כאשר רבדו וי ובעטן חרד ויהונתן אמר כי שלחך וי ועטן יוסף וישלח להם
 לפעם הנה התבאר לך איך יספר על הזרמן הסכות הזרמנו על די זה ררך שהזרמנו ויחמי סמך
 בעצם או במקרה או בכחירה או ברצון הכל בשוה כלו החמשה לשוונות והם ענוי ז
 חמירה רביר שליחה קדיחה ורע זה והתעגלו ככל מקום כפי עטנו ויוסרו חזוקים
 רבים ונתבאר לך אמתת העטן במקום ההוא אשר יביא לחשוב כי שהוא רחוק מהאמת
 וזה תכלית מה שהגעת אל המאמר מן בעטן הנבואה ומשלה ולשונויה ז
 וזה כלל מה שאזכרה לך מזה העטן ונחזיל בעצמם אחרים בעזרת שרי "

שלם זה החלק השיני
 בליך רחמנא רסיינך "

חלק השלישי

הקדמה

הנה בארנו פעמים רבות שעקר הכונה היה כזה המאמר
 לבאר מה שאקטר לבארנו ממעשה בראשית ומעשה מרכב
 כפי מה שחבר לו זה המאמר וכבר בארנו שאל הרב רבי
 הם מכלל סתרי הורה וירדת גם כן איך החשימו רבותנו זל מיי שמגלה אותם ובארו

וְלִשְׂבַח מַעֲלִים סִתְרֵי תוֹרָה הַמְבוֹחָרִים וְהַגְּלוּיִים לְבַעַל הָעֵץ עֲטִים מֵאֵר אִמֹּךְ כַּסִּיָּה
 פְּסָחִים עַל מֵה שְׂכַתוֹ לִישׁוּבֵים לִפְנֵי ה' יִהְיֶה סַחֲרָה לְאִכּוֹל לְשִׁכְתָּהּ וְלִמְסַחֵת עֵתָךְ אֲמִירָן
 לְמַכְסֵת רַבְרִים שֶׁגִּלְגָל עֲמִיק יוֹמִיָּח וּמֵאֵי עֲנָתוֹ סַחֲרֵי תוֹרָה וְהַבֵּן שִׁיעוֹר מֵה שֶׁהִישִׁירָן
 אֵלָיו אִם יֵשׁ כְּלַבֵּךְ הַבּוֹטֵה וְהֵנָּה כְּחֻרְטוֹ עוֹמֵק מַעֲשֵׂה מִרְכָּבָה וְהִזְיוֹתוֹ רִחּוֹק מִרְעֵבֶת רַחֲ
 הַמִּזֵּן וְהַתְּבַחֵר שֶׁאִפְסֵי מֵה שִׁבְחָן מִמֵּנוּ מִי שֶׁחֲנַנְנוּ הַשֵּׁב הַבּוֹטֵה חִסְרֵה הַתּוֹרָה לְלִמְדָן
 אֵלָּה פֶּטֶס בִּטְטֵס לְמִי שִׁישׁ לוֹ הַמְרוֹת הַנּוֹכְרוֹת וְאִין מִיִּסְרִין לוֹ מִמֵּנוּ אֵלָּה רֵאשִׁי פִּרְחֵי
 לְכַר זֹחֵת הִיא הַסִּבָּה בַּהֲפֵקָה יִדְעֵתוּ מִן הַחֻמִּיָּה לְגַמְרֵי עַד שֶׁלֹּא נִמְצָא מִמֵּנוּ רַב־
 קָטָן אוֹ גְדוֹל וְרֵאשִׁי הִיא הַתְּעִשׂוֹת בּוֹ כֵּךְ כִּי לֹא נַעֲרַר מִקְּבֵל מִפִּי מִקְּבֵל וְלֹא חוֹבֵר בּוֹ
 סֵפֶר בְּלִי וְאַחֵר שֶׁהָיָה כֵּךְ חֵדֶךְ יֵשׁ לִי הַחֲבוּלָה לְהַעֲדֵךְ עַל מֵה שֶׁאֲפִשֶׁר שֶׁמַּרְעֵ לִי וְ
 וְהַתְּבַחֵר אֵלָּה כִּלְאֵם סֵפֶךְ בְּמֵה שֶׁהַכִּיִּטְוִתוֹ מִזוֹה אֲכַל הַמַּנְעֵי מִחִבֵּר רַבֵּר מִמֵּה ז'
 שֶׁמַּרְעֵ לִי בּוֹ עַר שִׁיְהִיָּה אֲבֵרוֹ בְּחִבְרֵי אֲשֶׁר אֵי אֲפִשֶׁר מִכְּלַעֲרִין הִיָּה כְּעֵינִי חֻנְאָה
 גְּדוּלָה כַּחֲקֵךְ וְכַחֲקֵךְ כֹּל נִבְרָךְ וְכֵאֵילוֹ הִיָּה עוֹשֶׂה הַאֲמֵת מִן הַרְחֹוֹ לוֹ אוֹ קִנְיַת הַמַּרְעֵשׁ
 כְּיֹרֵשׁ עַל יִרְוֵשׁוֹ וְשִׁיְהִיָּה מְרוֹת מִגֻּעַת וְאִמְנֵס כְּחוֹד רַבְרִין כְּכַר זְכֵרְטוֹ מֵה שִׁישׁ בּוֹ
 מֵהוֹרֵת הַתּוֹרָה מִיִּנְוֶרָה לְמֵה שֶׁתּוֹתָן אוֹתוֹ הַשִּׁכַּל מִחֻבֵּר אֵל הַיּוֹתֵי גַם כֵּן כְּעַל סִבְרָךְ
 בְּמֵה שֶׁמַּרְעֵ לִי מִמֵּנוּ וְלֹא בִּחְנֵנִי בּוֹ נִבְרָאָה אֱלֹהִית הַלְוִרֵעֵנִי שִׁכָּן תִּבְנוֹן כְּעֵנִי וְלֹא ז'
 קִבְּלָתִי מֵה שֶׁאֲזַמְרִינֵנוּ בּוֹ מִמְלֶמֶד אֲבֵל הוֹרֵעַ הַכְּתוּב כַּסְפֵּי הַנְּבוּאָה וְרַבְרֵי הַחֲכַמִּים
 עַם מֵה שֶׁאֲזַלֵּי מֵהַקְּרִיֹּת עֵינֵיֹת שֶׁהַעֲנָן כֵּן כִּלְאֵם סֵפֶךְ וְאֲפִשֶׁר שִׁיְהִיָּה הָעֵנָן חֲלוֹפֵן
 וְתִהְיֶה הַבּוֹטֵה רַבֵּר אַחֵר יוֹהֵנָּה עוֹרֵדָתָנִי בּוֹ הַמַּחֲשָׁבָה הַמִּיִּישֵׁרָת וְהַעוֹד הַדְּלִי אֵלָּה עֵינֵי
 שֶׁאֲסַקְרָהּ וְהוּא שֶׁאֵי אֲפִשֶׁר מֵה שֶׁאֲמִירוֹ יַחֲזִקֵל עֵבֶר עַל רֵדֶךְ שִׁיְחַשְׁבוֹ כִּי מִי שִׁישְׁמַע
 פִּירִישִׁישְׁמֵי לֹא אֲמַרְתִּי רַבֵּר נִסָּה עַל מֵה שִׁיּוֹרֵה עֲלוֹן הַכְּתוּב אֲבֵל כֵּאֵילוֹ אֵי מוֹתֶגֶבֶד
 מִלֵּית מִלְטֵיֹן אֵל לִשְׁוֹן אֵי מִכְּאֵר כְּעֵרָה עֵנִן רַבְרִים גְּלוּיִים וְכַשִּׁישְׁתֵּבֵל בּוֹ מִי שֶׁרְחֹוֹב
 לוֹ זֶה הַמַּחֲמֵד וְיִתְבּוֹן כַּפִּרְחֵי מוֹלֵם בְּהַשְׁגָּחָה שְׁלִימָה יִתְבַּחֵר לוֹ הָעֵנָן כְּלוֹ אֲשֶׁר ז'
 הַתְּבַחֵר לוֹ וְנִגְלָה עַד שֶׁלֹּא יַעֲלֵם מִמֵּנוּ רַבֵּר וְזֶה הוּא הַכְּלִית הַיּוֹכֵלֵת לְקַבֵּץ בֵּין הַ
 הַעֲלֵת לְכֹל אֲדָם וּבֵין מַנְעֵת הַכְּחוֹד כְּלִמּוֹד רַבֵּר מִזֶּה הָעֵנָן כְּמוֹ שֶׁמִּרְחֵךְ וְאַחֵר ז'
 הַקְּדִים זֹחֵת הַהֲקֵדְמָה שִׁים לְכַר לְפִרְחֵים הַכְּזִים בּוֹה הָעֵנָן הַנִּכְבֵּד וְהִקְדֵר הַגְּרוֹרֵל
 אֲשֶׁר הוּא יִתֵּר שֶׁהֵבֵל הַלֵּוֹי בּוֹ וְעַמּוֹד שֶׁתֵּבֵל נִעֲטָן עֲלוֹן "

פרק א'

יִרְעֵ עֲמִכֵּנִי אֲדָם יִנְעִים שֶׁצִּוְרֵת פְּתַהֵס רִמּוֹה לִצִּוְרֵת אַחֵר
 מִשְׁחַר בְּעַל חִים עַר שֶׁנִּרְאָה אִישׁ כֵּאֵילוֹ פֶּטוֹ רִמִּים לִפְנֵי אֲרֵיָה
 וְאַחֵר כֵּאֵילוֹ פֶּטוֹ רִמִּין לִפְנֵי שׁוֹר וְכֹזֵנֵץ בְּהֵם וְכַפִּי לוֹ הַצִּוְרוֹת הַטּוֹטוֹת אֵל צִוְרוֹת פֶּטוֹ
 שׁוֹר בְּעַל חִים מִבְּטֵס כְּנֵי אֲדָם כֵּן מֵה שֶׁאֲמַד פֶּטוֹ שׁוֹר וְפֶטוֹ אֲרֵיָה וְפֶטוֹ עַשֵׂר הַסִּ כֹּסֵל
 פֶּטוֹ אֲדָם טּוֹטוֹת אֵל זֶל הַצִּוְרוֹת עַל זֶל הַמִּיטֵס וְיֵשׁ לָךְ בּוֹה שְׁתֵי רֵאשִׁיֹת הַאֲחַת מֵהַסִּ
 הַמִּרוֹ כַּחֲזִית כְּבֹלֵל זֶה מִרְחִיָּהָן רִמּוֹה אֲדָם לֵהֵנָּה וְאַחֵר כֵּן תֵּאֵד כֹּל חִיָּה שִׁישׁ לֵהֵס פֶּטוֹ

אדם וקטן שור וקטן אריה וקטן עגור והרציה השטת מיה שכאר במדבכה השטת אשר
 הכוז אותה לכאר עטעס שלא נכרי במדבכה הראשונה אמר במדבכה השטת וארבעה ז'
 קענס לאחד קע האחר קע הסיוב וקטן השיט קט אדם והשלישי קט אריה והרביעי קט עגור
 הנה כאר שמה שאמר עליו קט שור הוא קט הסיוב וכיוב הוא העגור ואינו מנע אדם
 והוא ההיקט קטעו הקטע העגורים ואינע מילת קט שור להשיר גב קט מיצר דעת גזרת
 כמו שרמזנו בו ואי אפשר שיאמר אולי זאת השגה צרחה אחרת מנע שהוא אמר ז'
 כסוף זה הקטר השטת היא החיה אשר ראיה בנהר ^כ כפר ההכחד מה שהחלונו לכאור

פרק ב

זכר שראיה ארבע חיות כל היה מהם כעלת ארבעה קענס וכעלת ארבע
 ארבעה קענס וכעלת שתי ידים וכלל צורת כל חיה צורת אדם כמו ש'
 אמר רמזה אדם להנה יוכן זכר שהירוס גב קט ימי אדם אשר הוא ידוע שירי האדם אמנם
 הם על הצורה שהם לעשויה בהם כל מלאכה מחשבת כלא ספק ואחר כן זכר שגליתם
 ישירים כל שאין בהם פקדים הוא שגן אמרו הגל ישנה קמיוני שלדכה וכן אמרו והגליתם
 הגל ישנה מלמד שאין ישיבה למעלה והכן זה גב קט ואחר כן זכר שכנית הגליתם אשר
 הם כל ההליכה אינע כגלוי אדם אבל הירוס הם כיוי אדם ואמנם הרגלים עגולות ככרת
 הגל עגלו ואחר כן זכר שלו ארבע חיות אין כעיתם הפיש ולא מקום קטני אלא כל אחת
 מחוכרת כרכרתה אלא חוכרות אשר אל אחותה ואחר כן זכר שענס היונק מחוכרות קט
 קענס ומכוחים פרודות מילמעלה אלו וקענסם ומכוחים פרודות מילמעלה והשתכל אמרו
 מילמעלה כן הגופות מחוכרות אמנם כעיתם ומכוחים היו פרודות אבל מילמעלה ואחר כן
 זכר שהם זכות בענין נחשת קולל ואחר כן זכר שהם גב כן מאירות אמר מראיתן כגלוי
 אש זה כלל מה שזכר מינות החיות כיומר האדם וקענסם ומינותם ומכוחים ייחיתם ז'
 והגליתם ואחר כן החזיל לתאר תנועות לו החיות איך הם וזכר בהם מה שהשמעו אמר
 שתנועת החיות אין בהם לא כמקפת ולא עוית ולא עקמימות אבל תנועה אחת והוא שאמר
 לא יכני בספק ואחר כן זכר שכל חיה מהן תלך לנבח קענה והוא אמרו איש אל עבר
 כעני ילכו הנה כאר שכל חיה תלך אל עבר קענה ואע תמה לאי יה קענס והוא כעלת קענס
 רכיס סוף דבר אין הליכת ארבעתם לצד אחר כי לו היה כן לא היה מיוחד לכל אחת ז'
 תנועה ולא היה אומר איש אל עבר קטני ילכו ואחר כן זכר שלו החיות המנית התנועה
 מדינית והן חוזרות חלילה במרוצה גב כן והוא אמרו ותחיות ריטוא ושיב כי ריטוא מקור
 מן ריץ ועיוב מקור משכ לא אמר תלך אלא אמר שתנועתם היא מרויחה וחוזרת חלילה
 וכאר זה במשלו ואמר במראה המוך וכזק שם הכרך אמר כרמות הכרך אשר הראיה
 תנועתו הממדתה שבתנועות וכאלו הוא נעמשך ממנה ריץ ממקום אחר ואחר כן ז'
 יסוג אחר וישוב אל המקום אשר התנועע ממנו במהירות ההיא בעצמה קענס אחר
 קענס והיא יינתן כן עזייל ע"ה ריטוא ושיב חזין ומקסן ית עלמא והתכן חרד וקוללו

הגליתם

כיוי

כחיון בדרך א' ואחר כך וזכר שהצד שהתנועע אליו החיה תנועה המחויבת והחורה היה ז'
 אין התנועה מעצמה אבל כגלגל אחר זולתה לל' הסנה הלהית אמר כי היצר אשר התנועה
 הסנה הלהית שהתנועע אליו החיה התנועה ההיא המסוימת אשר היא הימא ז'
 ישנו והיא אמרו בחיות אלו אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יכפו בלשון ורוח הנה
 אינה הרוח המנועבת אבל היא כונה כמו שבחרט בשהיה רוח יחמד שהצד אשר תהיה
 הכונה הלהית שהלך אליו החיה בעזר התוא החיוץ החיה וכן הרגש ינתן כן שיוכל עליה
 אמר חל אחר רהי המן רעוא למיזל אולא לא מיהחזרן במיזלהן וכאשר היה ז'
 נראה משוטי רבין באמרו אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו טעמים יריעה השם
 בעזר שהלך החיה לצד אחר ותלך בעזר ההוא וטעמים יריעה שהלך לצד אחר כגורו
 ותלך יעב וכבר זה הספק ואמר שאין הענין כן ושיהיה המצר בספק עטנו היה וזה נמצא
 בעברי הרבה ושכר התחור וכיום היצר אשר היט השם שהלך החיה בו תלך והיינון קים
 בעזר הרוח אמר כבאור זה הענין והשולמת המאמר בו בספק אחר אול אשר יהיה שמה
 הרוח ללכת ילכו שמה^{לכ} זה הבאור המופלא וזה גם כן מה שספר מינורות התנועה
 הארבע חיות אחר ספר יצירתם ואחר כן התחיל בספור אחר ואמר שהוא ראה גוף ז'
 אחר תחת החיות מחויב בהם והגוף ההוא מחויב בארץ והוא גם כן ארבעה גופים ז'
 והוא גם כן בעל ארבעה פנים לא תאר לו ישיה כול לא יצרת אדם ולא זולתו מינורות
 שאר בעלי חיים אבל זכר שהם גופים גדולים נראים מבהילים ולא תאר להם צורה כלא
 וזכר שכל גופים עינים ולו הם עשומים אופטם אמר וארא בחיות ומה אופן אחר בארץ
 אבל החיות לארבעת פני הנה באר שזה גוף אחר היצור איכל החיות ויצרו בארץ נש
 האופן ההוא בעל ארבעה פנים אמר מראה האופטם ומעשיהם כעין תרשיש ודמות ז'
 אחר לארבעתם נהג מאמרו אופן לאמרו גלה ארבעה כפר גלה שהארבעה פנים אשר
 לאופן הן הארבעה אופטם ואחר כן זכר שיצרת הארבעה אופטם צורה אחת והוא אמרו
 ודמות אחר לארבעתו ואחר כן הודיע בלו האופטם שהם מורכבים בקצתם בקצתם והוא
 אמרו ומראהם ומעשיהם כאשר יהיה האופן בתוך האופן וזה מאמר שלא נאמר בחיות
 לא אמר בחיות מלת הוף אבל קצתם מחויב בקצתם כמו שאמר חכרות אשה אל ז'
 החיות אמנם האופטם זכר שקצתם מורכב בקצתם כאשר יהיה האופן בתוך האופן ז'
 אבל כל גוף האופטם אשר זכר שהיה מלא עינים אקשר שרצה בו עינים ממש ואקשר
 שיהיה בעל מראים רבים ועיני כעין הברלח ואקשר שיהיה דמיונית כמו שנמצא ז'
 קדמוניו אומרים כעין שגב כעין שגול היינס בו כדמות מה שגב כדמות מה שגול ז'
 או יהיה עינים ותארים שונים מאמרו אולי יראה ה' בעיני ה' ענין זה מה שספר מתנות
 האופטם ואמנם תנועה האופטם אמר בהם שאין כתביתם לא עדימיות ולא עדיהן ז'
 אבל תנועה ישרות שלא יתחלו והוא אמרו על ארבעת רבתיים בלכתם ילכו לא יכפו
 בלכתם ואחר כן זכר שכל הארבעה אופטם אינם מהתנועעם מעצמם כחיות ואין תנועה

אלו חיות ובער ההוא סבור לזה
 השם של החיות

להם בעצמם כול אלא בהטעם וזולתם אותם והפליג להשיב זה הטעם וחזקו פעמים
 ושם טעם האופנים החיות עד שיהיה על צד המשל ענין האופן עם החיה כמו שקשר
 גוף מה' כ"ר כ"ח או ברגל שכל אשר יהטעם החי ההוא יתטעם העץ ההוא או החבן ז'
 ההיא הקשרה באבר החי ההוא אמר וכלת החיות ילכו האופנים אינם ובהשגח ה'
 חיות מעל הארץ יעשו האופנים ואמר והאופנים יעשו לשמותם ובאר הסבה בורה
 ואמר כי רוח החיה באופנים והשיב זה הענין לחזקו ולהספת באור אמר כלבתם ילכין
 ובעמדם יעמודו ובהשגחם מעל הארץ יעשו האופנים לשמותם כי רוח החיה ב'
 אופנים ויהיה הסדר בזה התטעות כן אי זה צד שתהיה הכנת הלוהית שיתטעמו ז'
 החיות אליו אל הצד ההוא יתטעמו מעצמם לצד החיות ובהטעם החיות יתטעמו ה'
 אופנים על צד ההמשך אחריהם בהשירה לא שהאופנים יתטעמו מעצמן לצד ה'
 חיות וסדר זה הסדר ואמ' על אשר יהיה שמו הרוח ללב ילכו והאופנים יעשו לשמות
 כי רוח החיה באופנים וכבר הורשתיך הרגס ינתן כן ענין על אמר אל אהר רהיני
 המן רשא למיול וגו' וכאשר העלים ספור החיות מותם ויתטעמו וזכר האופנים ז'
 אשר תחת החיות והקשרם בהם וההטעמים בהטעם התחיל בהשגח שלישי עתה ז'
 אותה ושם לספור אחר והוא מה שעל החיות ואמר שעל ארבע החיות רקיע ועל ה'
 רקיע ממות' כסא ועל הכסא ממות כמראה אדם זה כלל מה שספחו בהשגח
 אשר השיג אותה החלה בנהר כבר

חיה

שמה מוח ללמ

פרק ג

באשר זכר יחזקל ע"ה מהאר המרכבה מה שספר בתחלה ה'
 ספר שכבר לו ההשגח היה בעצמה פעם שנית בשטשו ז'
 מרדה הנבואה לירושלם ובאר לנו דברים שלא התבאר לנו תחלה שהעתיק ממלה
 חיות למלה כרובים והודיענו שהחיות המזכרות תחלה הם גם כן מלאכים אל הכרובים
 אמר וכלבת הכרובים ילכו האופנים אינם ובשחת הכרובים את כעיהם לרום מעל
 הארץ לא יסבו האופנים גם הם מאינם וחזק הקשר שתי התטעות כמו שזכרנו ז'
 ואחר כן אמר היא החיה אשר רחתי תחת לבי ישראל בנהר כבר וארע כי כרובים
 המה והשיב הצורות בעצמם והתטעות בעצמם והתבאר שהחיות הם הכרובים וזה
 כרובים הם החיות ואחר כן באר בזה הספר השיט ענין אחר והוא שהאופנים הם יו
 הגלגלים אמר לאופנים להם קורא הגלגל באוני ואחר כן באר ענין שלישי באופנים
 אמר בהם כי המקום אשר יפנה הראש אחריו ילכו לא יסבו כלסתו הנה באר שהטעות
 האופנים ההכרחית אמנם היא נמשכת אל המקום אשר יפנה הראש שבאר שהודו
 נמשך אל אשר יהיה שמו הרוח ללב ואחר כן הוסיף ענין רביעי באופנים אמר ז'
 והאופנים מלאים עינים סביב לארבעתם אופניהם ולא זכר זה הענין תחלה ואחר כן
 אמר באופנים וזה ההשגח האחרונה בשרם וגביהם ויריהם וכעיהם ולא זכר לאופנים

חיה

החלה לא בשב ולא ידים ולא כעיס הכל שהם גופים לבד ושם באחרונה לאמר שהם
 כעלי בשב וידים וכעיסה אבל לא וכר להם טורה כלל ויחזק כן באור באות ההשגה ה
 שניה שכל חוסי יוחסם לרכיב אמר חוסי אחר חוסי הכריב אחר ואוסן אחר חוסי ה
 כריב אחר ויחזק כן באור שר הנה שהארבע חיות הם חיה אחת להרבה קצתם בקצתם
 אמר היא החיה אשר ראית תחת להי ישראל כנהר כבר והאופנים גם כן אמנם קראם
 חוסי אחד בארץ אע"פ שהיו ארבעה אופנים כמו שזכר להרבה קצתם בקצתם כן
 והיותם כולם רמות אחר לארבעתם זה מה שהוסף לנו מן הכאור בהשגת החוסי

והאופנים בהשגה הזאת השנית

פרק ד

פריך להפריך על ענין אחר שגעה אליו ינתן כן שוויל על והוא כ
 כאשר ראה מאמר הנביא מימאר לאופנים להם קורא הגלגל באר
 צר אמר שהאופנים הם השמים והרגם כל חוסי גלגל וכל חוסי גלגל הוא וואן ז
 ספק הגלי שמה שחזק אכלו זה הפירוש הוא בארץ יחזקל על באופנים שהם כענין ז
 הרשיע וזה מראה מוחם לשמים כמו שהוא מפורסם וכאשר מציא הכתוב וארץ ה
 חיות והנה חוסי אחר בארץ עיורה בלא ספק שהאופנים בארץ היה קשה עליו לפי ז
 הפירוש ההוא ונמשך אחר פירושו ופירש מאמריו הנה ארץ שטח המים שהוא ארץ ז
 כערך למה שעל השטח ההוא והרץ חוסי אחר בארץ מילדע לחם שמימי והכן פירושו
 חוסי הוא ואשר יראה לי כי מה שהבאור לזה הפירוש הוא חשכו על גלגל שם ראשו
 לשמים ונראה לי שהין הדבר לא כך והוא שהגלגל שמה גלגל וגלגל אחד מן ה
 סלעים ויגל את האבן ומפע זה נחמד וכגלגל לפע סופה להגלגל ומפע זה נקרא
 גלגל הראש כן להיותה עגולה מפע שכל סחור מהגלגל כמותה ונקרא כל דבר כדרי
 גלגל ולזה נקראו השמים גלגלים מפע עגולם כל להיותם כדריים אמרו גלגל הוא ז
 שחזור וקראים גם כן הגלגלים שלשן הקטנים והגדולים גלגל הם כן אמרו לאופנים
 להם קורא הגלגל בארץ היה ללמדט המותם כי לא נזכר להם המות ולא תאר להם
 שהם השמים אבל אמרו בהם כדריים הנה באר לך גם כן כספור השע ואמר ב
 חופנים ומראה האופנים פען לרשיע וסדגם ינתן כן שוויל כען אכן טכא והנה ידעת
 שכה הלשון כעמו הרגם הנקלום כמעשה לבנת הספרד ואמר כעבור אכן טכא דכ כן ז
 אין הדיש כן אמרו כען אכן תרשיע וכן אמרו כמעשה לבנת הספרד והכן זה ולא ז
 הדחיק וכדי פירוש ינתן כן שוויל על ופירשי פי וזלחו שאותה תמצית הרבה מן החכמים
 יגב מן המפרשים חילקין על פירושו בקצת מלות וכענינים רבים מעניני הנביאים וארץ
 לא יהיה כן באילה העמוקות ועוד שאני איני מכריע פירוש אבל הכן אתה פירושו כלל
 מאשר הפירושה והכן פירושי והשם ידוע באי זה משני הפירושים הוא הנאות למה ז

גלגל חד משמאי

שנייה

פרק ה

מטה פיריך שתתעורר עליו אמרו מראה להם ולא אמר מראה

לשון יחיד מכת שהם השגות רבות חלוקות במיניהם **אל** שלש השגות השגת האופטיק
 והשגת החיות והשגת האדם אשר למעלה מן החיות וככל השגת מהם אמר ואמר **ז**
 יהוא שבהשגת החיות אמר ואמר בתשוב והנה רוח כערה **וג'** ובהשגת האופטיק אמר
 ואמר והנה אצות אחר במדוי **וג'** בהשגת העני אשר למעלה מן החיות במדרגת
 ובכדור אמר ואמר כעני השמל **וג'** במראה מהני **וג'** ולא השיב מלת ואמר כולל בספר
 המדכבה רק שלש **כעמים** האלה ובכדור בארז חמאי המושגת זה העני והם העיוני עליו **הוא חמאי**
אל ששתי ההשגות הראשונות **אל** השגת האופטיק והחיות לכד מותר לומר וההשגת
 השלישית אשר היא השמל ומה שכתבך בו אין מלמדיו מוכנו לא ראשי פדקים **ז**
 ורבי הקדונו חיוב שהשלש השגות סוד נקראות מעשה מרכבה ער ואין מלמדיו מהם לא
 ראשי פדקים ולטונם כזה ער היכן הוא מעשה מרכבה ער ואמר כדאמר ר' יצחק אמר
 ער השמל מן ואמר ער השמל **וג' מדוי** אגמתי מוכן ואולי מביטן ראשי פדקים איכא
 דאמר נון ואמר ער השמל מסויטן ראשי פדקים מוכן ואולי אם היה חכם מוכן מדעתו
 אין אי לא לא הנה התבאר לך מדרביתם שהם השגות חלוקות והמשור עליהם ואמר **ז**
 ואמר ואמר ושהם מדרגות ושהשגת האחרונה מהם והוא הנאמר עליהם ואמר כעני
 השמל **אל** יורה האדם החלוקה אשר נאמר בו ממראה מהני ולמטה ומראה מהני
 ולמעלה כשון ההשגות והעיונה שבהם ויש מחלוקת גם כן בין החכמים אם מותר
 לומר כלומר כעני **אל** במסירת ראשי פדקים או אין מותר כלל לומר זאת
 ההשגת השלישית ואפי' בראשי פדקים אבל מי שהיה חכם יוכן מדעתו וכן יש מחלוקת בין
 בין החכמים כמו שהראה בשתי ההשגות הראשונות **ג** כן **אל** החיות והאופטיק אם מותר
 לומר כעני ככאור או אינו מותר אלא כדמיונות ויחיד בראשי פדקים וצריך שתתבאר
ג כן על סודו לו ההשגות השלש ויהי שהיא הקדום השגת החיות מתע עינין דומות
 כמעלה יבעלה מני עוכר כן רוח החיות באיטנס ובזולה זה **ג** כן ואמר האופטיק ההשגת
 השלישית אשר עליונה במדרגת מן החיות כמו שהתבאר ובסת זה ששתי ההשגות
 קדומות כלומר בהכרח להשגת השלישית והם מותר עליה

פרק ו

רע שזה העני העבד הגדול אשר התחיל יחזקל ע"ה ללמדני אינו
 מספיד המרכבה בעצת העבואה אשר שדדתי ללמדני היות היא
 העני כעניו שלמדני ישעיהו ע"ה ככלל לו התנודר אל זה הדבר והוא אמרו וראה זה
ה וישב על סמך רס ועמד ושוליו מלאים את החבל שרפים שטרם מטעל לו כבר בארו
 לנו החכמים **אל** כל זה יהשרו אותנו על העני ואפי' שהשגת אשר השנית יחזקל הוא ה
 השגת כענימה אשר השגת ישעיהו והמשילו כזה מכל לעני אע"פ טראו את המלך
 בעת רכבו האחר מהם מבט כרך והמיט כן ספר מי כן הסדך לרשעו שיעני העי וירעס
 הכנת רכבת המלך אינו מספיד הכנת רכבתו אבל אומר החיות את המלך לכד והאחר

מפני היותו רוצה לסתור לעשי הכתר אשר אינם יודעים דבר מהטובות קרנו להם תבנית
 רביבתי אף היותו יבאר רגליו וחילוקיו ומשחקו עשי רבני ומינותי וכות השיפור מהערתם
 העולות גדולות מאד והוא אמרם בחגגת כל שראיה יחזקל דאה ישעיה ישעיה דומה לכן
 כך שראיה את המלך יחזקל הומה לכן כבר שראיה את המלך וכל הדברים אפשה שיתקן
 כהם מה שזכרתי החלה והיא שישעיהו לא היו אעשי רוחו יצויכס לכאן להם הדעת התיא
 אבל הסתך להם אמרו וראיה את ה' וגו' ובע הגלה היו צריכס לקרנו הות ואולי שיה
 אומר הות חשב שישעיהו יודך שלם מיחזקל ושהתעגה שנכסל אלה יחזקל והיתרה
 מראיה כשנו היתה ידועה לעיניה ידועה שלא היה צריך לכסרה על דרך חושש להיתרה
 ענין ידוע אמל השלמים

פרק ז

מכלל מה שצריך לחקור עליו חכמי השגת המדככה כשנת וכארש ז
 וכיס ויכרה כמקום עומה מה שצריך לכתש לו ענין ולא ידעס שהיו
 דבר אין ענין לו וממה שצריך להשתכל בו והוא צמנו מתח הכל אמרו נכתחו השמים
 וגו' וזה נמצא מאד ברבני הנכבאים ולא ידו וכוונן לשאלת הפתיחה ופתיחת השערים גם כן
 כתחו שערים ורלוו שמים כתח שאנו שערים באשכס ושאו כרחי שלם כתחו לו שערי ז
 צדק ומזה הרבה וממה שצריך שהתעורר עליו היות זה הספור כולו ואלעפ שהיה כמראה
 הנכבאה בלא כתך כמו שאם והתי עליו עס ור ה' אבל עם כל זה נשתנה הלשון על חלקי
 הספור ההוא שנוי גדול מאד והוא כי אשר זכר החיות אמר רמות ארבע חיות ולא אמר
 ארבע חיות לכך וכן אמר ורמות על ראשי החיות רקיע וכן אמר כמראה אבן כתיב
 רמות כסא וכן אמר רמות כמראה ארס עליו כל אלה אמר רמות כהם אבל באופנים לא
 אמר רמות אוסן ולא רמות אופנים אבל הגדה מוחלטת כהאר נמצא כפי מה שהם ולא
 יעשר אמרו רמות ארס לארבעתן שאינו כות הסודר ולא כפי הענין הרמוז אליו וכא כהשגה
 האחרונה וזוהן זה הענין ובארנו וזכר הרקיע סרם באשר התחיל לוכחו כפרע וזמר ז
 וראיה וזנה אל הרקיע אשר על ראש הכרובים באכן ספור כמראה רמות נבא מראה
 עליהם מלמעלה אמר הנה רקיע סרם ולא אמר רמות רקיע כמו שהיה באשר חכר הו
 לראשי רמות החיות אמנם כסא אמר רמות כסא נראה עליהם להיות על הקדמות השגת
 הרקיע החלה ואחר כן נראה עגלון רמות כסא והכניחו וממה שצריך שהתעורר עליו
 ספור בהשגה הראשונה שהחיות כעלות כעפים ויהי ארס יחר ובהשגה הזאת השנית אשר
 באר כה שהחיות הכ כרובים השיג החלה כעפיהם ואחר כן חרשו להם יהי ארס כהשגתו
 אמר ויהא לכרובים תננה יהי ארס תהת כעפיהם אמרו הכנת כאמרו רמות וסררם החת
 כעפיהם והכן זה והשתכל אף באר במאמר האופנים לעומתם אלעפ שלא הארס כעפיהם
 אמר גם כן כמראה הקשת אשר יהיה כענין כיוס הגשם כן מראה תננה ככיס היה מראה ידו
 כבוד ה' חומר הקשת המתואר ואותתני ידוע וזה נבלא כרמיון וכתמשלה מאד והוא
 בלא ספק ככה נבואה והכניחו וממה שצריך שהתעורר עליו דלון רמות ארס שעל

קצו

קצו

הכסא והעלין שבו כענין חשמל והתחזקו ^ד במראה אש וזאת מלת חשמל בארז שהיה
מורכבת מיטני עננים חשמל כלומר המהירות המורה עליו חש והתקשר המורה עליו מל
הכונה ההחבר שני עננים חלוקין בכחית שני צרדין עליו ותחתן על רדף הרמון וכבר
השדוט הערה שנית ואמ' שהוא נגזר מן הרביר והשתיקה אמרו פעמים חטות פעמים
ממלכות גזרו השתיקה מן החשיות מעולם הערה על שני עננים כדכור בלי קול ואין
ספק שאומרים פעמים חטות פעמים ממלכות אמנם הוא על רב נבדח וראה איך
כארו לנו טזה המות אדם ^ש הכסא החלק חיש משל עליו ית מכל המורכבת אבל משל
על רב נבדח וכן אמר הנביא הוא מראה דמות כבוד ה' וכבוד ה' אינו ה' כמו שבארנו
פעמים וכל מה שהמשיל בלו ההשגות נלטה כבוד ה' ה' המורכבת לא הרכב כי לא
ימשיכהו ית והבן זה והנה נתתי לך גם כן בזה הפרק מראשי המרדקים ^ש אדם השלים
הראשונים ההם יבא לך מהם כלל מופל בזה הענין וכשתשתכל כל מה שאמורטרו
כפרקי זה המאמר עד זה הפרק יתבאר לך מזה הענין רבו חזי כלו מלבד חלקים מעשים
וכפל דברים שנעלים עננים ואור עש ההשתכלות המופלג יגלה ולא ישלש ממוט ^ד
דבר ולא תקוה ולא תחיל לשמוע מימע אחר זה הפרק חפי רבד אחר בזה הענין ^ד
לא בבאור ולא ברמזיה כי כבר נאמר כל מה שחפשי לאמריו וגם לחזקתו ורחקתו
מארז וארחיל כעננים אחרים מכלל העננים טוחני מקוה לבאר אותם בזה המאמר

פרק ח

כל הגשמיים ההים הנקשרים לא ישגם התקשר רק מיצר החומר
שלהם לא זולה זה אבל מיצר היצרה ובכחית עניס היצרה לדד
ישגם הפסד רק הס עומדים הלא תראה שהיצרות המינית כולם מתמידות עומדות
אמנם ישגם התקשר ליצרה במידה רל מסע התחברת לחמר ועבע החמר ואמתת ^ד
שהוא לעולם לא ימלט מחברת העבר ומפע זה לא תקיים כן יצרה אבל יפשיט ^ד
יצרה וילכט אחרת המיר ומה נפלא מחמר שלמה עת' בחכמתו כדמותו החומר ^ד
באשת איש ונה כי לא ימצא חומר מבלה יצרה כולל אם כן הוא אשת איש לעולם לא
תמלט מאיש ולא תמצא פניה כלל ועם היוקה אשת איש מבקשת איש אחר לעולם
המיר כן כעלה תפתחו והמשכחו בכל יר עד שישג ממנה מה עושיג כעלה זהו ^ד
ענין החמר והוא שאי זו יצרה שותפיה כי היצרה היא הכינה להכל יצרה אחרת
ולא יסור מהתעטע להקשיט היצרה הזאת ענינו ולהביא אחרת וכענין זה בענין ^ד
יעשה אחר בא היצרה האחרת הנה ככד התבאר שכל השתתת והתקשר או חסרון ^ד
אמנם הוא מסע החומר ובאורו בארם על רדף משל כי סבור יצרה יבאת אכרן ^ד
מיטבעם וכן חלשת כל פעלתו או כעולם או כילוב איך תפיש בין היות כל זה בחלת
היצרה או מתחפש עליו איך זה כלו נמשך אלא אחר החמר שלו הנקשר לא אחר
יצרתי וכן כל בעל חיים אמנם ימות ויחלה מסע החמר שלו לא מסע יצרתו וכל ^ד

פשעי החרם וחטאי אמונם הם נמשכים אחר החמר שלו לא אחר צורתו ומעלותו
 כולם אינם נמשכות אלא אחר צורתו והמשיל בו שהשגת האדם את כוראו וציוויו כל
 מושכל והנהיגו תאוותיו וכעמו והשתכלו כמה שצריך לבחור בו וכמת שצריך להחרון
 כל זה נמשך אחר צורתו אבל מאכליו ומשתיו ומשגלו ורב החיות בהם וכן כעמו וכל
 מרת רעה שתמצא לו הכל נמשך אחר החמר שלו וכאשר התבאר שהענין כן ולא
 היה אפשר כגזרה החכמה הלוהית שימצא חמיר כלתו צורה ולא שתמצא צורה מלא
 הצורות מבלתי חומר והתחייב הקשר ואת הצורה האנושית הנכבדת מאד אשר בארנו
 שהיא גילם להם ורמוזה בזה החומר העפרי החיני המביא אותנו לכל חסרון והקשר
 טון לה לל צורה האנושית יכולת על החמר וממשלה עליו ושלטון עד שתביחיתו
 והמעט החוותיו ותעייבו אל מה שאקטר מן היושר והשווי ומהנה מחלץ מדרגת כנע
 אדם כי יש מיני אדם אע"פ שכל השתדלותם תמיר לבחור הנכבד ולקבץ העמידה
 המתמדת כפי גזרת צורתו הנכבדת ולא יחשב רק כענין מושכל והשגת רעת אמת בכל
 רכב והרכב כשכל הלוהי השופע עליו אשר מיט נמיצאה הצורה היתה וכל אשר
 יבואוהו ירכי החומר ללכלכויו וחרפתו המפורסמת יגיע עד על מה שעשהו כי יוכנס
 ויכלם ממה שנגע בו ושתהרל למעט מן החרפה היתה בכל יכולתו ולהשמי ממה
 בכל צר באדם שכעס עליו המולך ויתרו לפנות וכל ממיקום למקום לבוזה שהאדם
 ההוא ישתדל בכל יכולתו להסתגר בעת הכוין ההוא ואולי יפנה ירכ מיעט למקום קרוב
 כרי שלא יתלבסו ידיו ולא בגדין ושלא יראהו אדם כן יעשה מי שהוא כן חודין אבל
 העבר ישמח בזה ויראה שלח עמו טורח גדול וישליך כל גופו בכל ההוא וילבד פניו
 וידיו ויפת בקרסיו ישחק וישמח כן ענינו כן אדם כי מיכני אדם אע"פ כמי שאמרנו
 שכל ירכי החומר אצלם חרפה וגנות וחסרון התחייבו בהכרח וכלכר חוש המעוש
 אשר הוא חרפה עלינו כמו שזכר ארסטו אשר בעבורו נתיארה למאכל ומשתה ומשגל
 כי צריך למשכיל למעט מהם מית שאקטר ולהסתיר מהם ולהינעור בעשותו אותם
 ושלא ידבר בהם ולא ירחיב בהם המאמר ולא יעשו חכודות ללך הרבים אבל האדם
 היתה מושל על לו התחוה כולם לדבר בהם כפי יכולתו ולא יעשה מהם לא מה שאי
 אפשר וולתו ועיים הכלית הכלית האדם מאשר הוא אדם ויהי יעוד המושכלות לל
 וולת זה אשר החוק והנכבד בהם השגת העם והשגת המלחכים ושאר פעולותיו כפי
 היכולת ולו האנשים הם עם העם המיר והם אשר נאמר להם להים אותם וכן עליון
 כלם וזהו המכויש מן האדם לל שזאת היא תכליתו אמנם האחרים הנכבדים מהשכ
 והם המון הכלים הם כרפך זה כעל כל מחשבה והשתכלות כמושכל וישמיו תכלית
 החוש אשר הוא חרפתו הגדולה לל חוש המעוש ולא יחשבו ולא יבנו רק במאכל
 וכמשגל לא כרכב אחר כמו שאמר כרשעים כהיותם עושים במאכל ובמשתה וכמשגל
 אומר וגם אלה כין שגו וכשכר תגו ואי כן כל שלחנות מלאו קיו טיאה כלי מקום

והוא

ואמר ועצם משלו כי הפך מה שכתב מהם בחולות היצירה ואל אישך השוקקד יהוא
ימשל כך וספר חזק האותם גם כן ואמר איש אל אשת רשעו יסדלו ואמר כי כולם מנאסם
זה העצם עם שלמה עד משל כלו להורר מן הזנות ומן הנחשה המסכר שבטעו לו
ישלמנו עניני העם הרחוקים ממנו אשר נאמר בהם כי לא לו המה ואמר שלא משל
כפי ויצאו ואמנם אמרו אשת חיל מי ימצא המשל ההוא כלו מכבוד כי כשזדמן ה
לאיש אחר חומר טוב נאות בלתי גובר עליו ולא מסכר סדורו היא מתנה לוהית סוף
דבר החומר הנאות יקל להנהיג כמו שזכרנו ואם היא בלתי נאות אינו נמנע מן ה
המתלמד לכבוש אותו מפני זה הוכיח שלמה המוסרנים ההם כלם הוא וזולתו ומינות
הטרה והזהרותה אמנם הם לכבוש האית החומר כולם ויצריך למי שיבחר להיוות
אדם באמת לא בהמה כחאר אדם והמונתו שישים כל השתדלותו לחסר כל תרבי ה
החומר ממאכל וממשתה וממשגל וכעם וכל שאר המדות הנמשכות אחר התאווה
והכעס ויובש מהם וישים להם מדרגות לתקנו אמנם מה שאי אפשר בלעריז כמאכל
ומשתה יסתפק מהם במושיל ילפי בדרך הפרשת לא לפי ההנאה וימנע דבריהם כי
גם כן והקבוצו עליו כבר ירעת מאסם סעודה שאינה שלטמיה ושהחכמים נגזן רבי
פחם כן ואיר לא אכל כלל עם אדם והשתדל רבי הקדוש שיאכל עמו ולא עשה ה
אמנם היון כרין המזון ככונה אך הקבוצו על הטמיה המשיכת ראוי שיהיה אצל
חרפה יותר מהתקבץ אינשים ערמים מגולי הערות נענם ומתריסם כיום כנית אחר
וכבוד זה כי היצירה עגן הכרחי אין לאדם תחבולה לחיותו והשכיות הוא מימשה
האיש הרע ככחירתו וגגה גלות הערות מקורסם לא מושכל והפסיד השכל והגורה
מיוחס לשכל ולזה צריך למי שרובת להיות אדם שירחק זה ולא ירדב כן ה
ואמנם המשגל אינו צריך לאמר כי יותר ממה שאמרתו בפרט אבות ממה שבח
כתודתו החכמית הטהורה ממאוס כן ואסור זכרו או לדבר בו כלל ולא לשום סבה
וכבר ירעת שליטע על אמנם נקרא קדוש מפני שלא היה חושב בו ער שלא היה
רוקת קדי וכבר ירעת אמנם על יעקב עה שלא יצאה ממנו עבדת זרע קדום ראוני ה
לו ענינם מקובלים באומה ללמדם מדות אנטיות כבר ירעת אמנם הרחובי עבדת קשין
מעברה ולי כתישאו קדוש נפלא מאד והוא שהאדם כשימרה אמנם ימרה מיצר המורסם
הנמשכים אחר החומר שלו כמו שבאדתי שהאדם לא יעשה מדי רק כבתמיותו אבל ה
מחשבה היא מסגלות האדם הנמשכים אחר יטרתו וכשיחשב במדי וכעבדת ימרה כ
עבר שבטעו חלדיו ואין חטא מי שעבר והעבר עבר סכל כחטא מי שהעבד כן חרין
חשוב זאת היתה האעטיות וכל סגלותה וכל כוחותיה אין צורך להשתמש בהם לא
כמה שהם ראויים לו להתרבה כשליטעם לא לרדת להטיף השכל וכבר ירעת גילה ה
האסור שבא אצלם כעבדות הפה וזה גם כן מיוחס עוה הדבר כלשון הוא מסגלות
כע אדם ויטובה גילת השכל לאדם להכחילו כה משאר כל כמו שאמר מי שם פה ה

לאדם ואמו הנביא ו' להם נתן לי לשון למורים ואין צריך שנשתמש במינה תהיה אשר
 נתנה לו לשלמות ללמוד וללמד בגדולה שבכחחות ובחכמה השלמה עד שנאמר מה
 שיאמרוהו הגוס הסכלים הונעם בשיניהם ובכריהם הנאותים ככה לא כמו שנאמר בהם
 וזכה תהיו לי מכלכת כהנים וגו' הרוש וכל מי שמשתמש במחשבתו אין כדבריו ברבר
 מעט החוש ההוא אשר הוא חרפה לו עד שחשוב במוטתה או במשגל ביהוה סין זה
 צריך לו או יאמר בו שירם כבר לקח הטובה אשר גמלו השם אותה והשתמש ב...
 וטעה כה במדי הגמול אותו ועבר על מיטתו ויהיה כמו שנאמר בהם וכסה הרבותי לה
 וזהב עשו ובעל יול גם כן טענה יסבת בקדיחת לעינתו זה לשון הקדוש ולא החשוב
 שהוא הפלגה ממש או טעות אבל הוא מפני שזה הלשון הקדוש לא הוציאו שם כלל
 לכלי המשגל לא מן האנשים ולא מן הנשים ולא לגוף המעשה המכביא להולדה ולא
 לזרע ולא לשון ולא לטאה לו הרברים כולם לא הוציאו להם שם ראשון כלל בלשון ה
 עברי לא ידברו בהם בשמות מישאלים וברמיונות והיה המנה כזה של הרברים ש...
 האין לזכרם שישם להם שמות אבל הם טעמו שצריך לשתק מהם וכשיבא הנזיר
 לזכרם יעשה לו החסלה ממלות אחרות כאשר נהגו מעשותם כעת הדרך ככל יכלתו
 אמנם הכל מן האיש קדוהו גר והוא שם על יד הרמיון מאמרו וגר ברזל עיר...
 ומצדך נחשו וקדוהו גם כן שפטה מזה כעולתו והכל מן הקדש קדשה וזה שם
 האינומכח אבל החסם הוא שם האבר טבע המעש שעשה בו השוכר והיטאה נקדחת
 גם כן מוגדת יצא ושם הדרך מימי האלים ושם הזרע שכתב זרע וגוף הקטלה המכאה
 להולדה אין לה שם כלל מכונן אותה ובעל הוא ישכב או יקח או יגלה ערוה לא זולה זה...
 ולא יצטרך ישגלנה שיתשכחו שם לפעולה איתו כן כי שגל הוא שם לעצרת המיוכנת לו
 משגל לכה נעשה שגל לימיך ואמרו ישגלנה לפי הכתוב שגט יקחנה לעשה לזה ה
 ענין והנה יצאנו ככלל זה הדרך מכות המאמר אל הכרי מרות וענין הדת גם כן חלח
 שהם אע"פ שאינם כולם מכות המאמר כד הרברים הביא אלו

פרק ט

החומר מחויבה גדולה ומסך מונע מהשגת השכל הנפרד סני מזה
 שהוא עליו ואפי' היה החמר זך ונכבד אל אפי' חמד הגלגלים כל שכן
 זה החמר החשוך העסור אשר הוא החמר שלט ומפני זה כל אשר ישתדל רעמו להשג
 השם הנבכר או אחר מן הדעות ימיא מחויבה ומסך מכבדל כיע לבעני ואל זה הורה
 הרסו ככל סכרי הנבואים שיש עליהם מסך מכבדל כיענו יבין השם והוא נהר ממנו
 נענו או כחשך או כערפל או כעב וכיוצא באלו הרמיונות להיותם מוקרים מהשגת מפת
 החמר וזאת היא הכונה באמרו ען וערפל להעיר על היות המונע עכרית עצמנו לזה
 שהוא ית גוף שיקרה בו עב אז ענין או חשך או ערפל ויסטעמדאות סני מה שדחה
 מפשוטי זה המשל וכבר נכפל זה המשל עוד אחר ישת חשך סהרו וכן הגלוהו יתע

הרמיונות
 סכניו
 אלו

בעב העגן חשך עץ ועשיל היה גם סן ללמד מימי זה העגן כי כל רבד שיזשג במראה
הנבואה אמנם הוא משל לעגן אחר והמראה ההוא ואע"פ שהיה גדול מכל מראה
נבואה ויציא מכל היקף לא היה ללא ענין ר"ל הגלותו י"ל בעב העגן אבל היה י"ן
להעיר עשהגת אמותו נמנעת לו מפת החמד החשך המדקה בע לא בו י"ל מפת
שהוא י"ל אינו גוף וירוע גם כן ומפורסם באומה שייס מעמד הר סיני היה י"ס עם
ועגן ומטר מועט אמר י' בצאתך משער ביערך משרה ארום ארץ רעשה גב
שמים עשיו ותהיה גם כן היא הכונה כאמרו חשך עגן ועשיל לא שהוא י"ל יקח בו
חשך כי אין חשך אהו חלא האור החוק המתמיד אשר ע"פ השופע מאותו מאיר
כל מחשך כמו שאמר במשלי הנבואה והארץ האירה מכבוד י

העגן

פרק י

לו המורכבים כמו שהודעתך לא ידמו העדר אלא ההטדר הגמור
אמנם העררי הקטנים כולם לא יחשבו בהם טיהס העררים ויחשבו
שכל העדר וקצן ריגם ריץ שני ההפכים כערין והראות והמוות והחיים והס אטלס כ
עגן החס והקדר ולזה יאמרו פתס עבהערר לא יצטרך לפועל ואמנם הפעלה היא ש
צריכה פועל בהכרח וזה אמות מיצר אחר ועכ היותס אומרים שההערר לא יצטרך י
לפעול יאמרו על שרעס שהעס יסמא ויחריש וינח המתטעע כי לו ההעררים אילכ
ענינם נמי צאים יצריך שטרצך רעתנו אטחנו בו כפי מה שיגזרה העגן הפלסופי ז
והוא שאותה ירע שמיסר המועע הוא מטע בטר אחר כמי שהסדר עמוד מתחת קורה
ועלה בככרותה הטבעי שאטחט נאמר שמיסר העמוד ההוא הטע הקורה כבר נוכח
זה כספר השמע ובה הטר נאמר גם כן כמי שהסדר קצן אחר שהוא עשה ההערר
ואע"פ שההערר אינו רבד נמי צא כי כמו שנאמר כמי שככה נר בלילה שהוא חרש ה
חשך כן נאמר כמי שהקסיד הראות שעשה הערין ואע"פ שהחשך והערין העררים
ואינם צריכים לפועל ולפי זה הפיחוש יכבאר מהמר ישעיה י"בד אור וכורא חשך שטה
שלוס וכורא רע מפת שהחשך והרע העררים והשתכל זיך לא אמר עושה חשך ולא
עושה רע מפת שאינם דברים נמי צאים שתמלה בהם עטיה ואמנם אמר על טיהס ז
כורא שהיא מולה טייט זה ההלית בהערר בלשון העברי כמו שאמר בראשית כ"א ז
להיס את השמים ואת הארץ שהוא מהערר ודרך יחס ההערר לפעולה הפעל הווד
על זה הטר אשר וכרנו ועל זה הטר גם כן הבנן אמרו מי עס פה לארס או מי ישוב
אלס או חרש או פקח או עור ואפער לפדש בו פי אחר והוא שיאמר מי הוא אשר
כרא את הארס מדבר או יכרהבו עדר הרבור עטט המיטא החמר להקצן ההוא או
זה קצן עיהיה כי אשר ימיצא חמר אחר בלתי מיקבל לקצן מהקטנים יאמר עליו ש
הוא עשה ההערר ההוא כמו שיאמר כמי שיכול להפיל איש מהמוות ועמר מהתלו ש
הוא הרגו הנה התבאר לך שכל כל אחת מן הרעות לא תמלה פעלת פוער בהערר כלל

לפעול

שאינו מקבל

ואמנם יחמד שעשה הערר במקרה כמו שבארנו אבל הדבר שיעשו הפעל כנצטם
 הוא דבר נמיצא בהכרח אי זה פעל שיהיה ואמנם ונתלה פעולתו כנמיצא יאחד ואחר
 ההצעה עליו לומר מה שכבר התבאר במופת מהיות הרעות אמנם הם רעות כערך
 אל דבר אחר וכל מה שהוא רע בחק נמיצא מן הנמיצאות הרע שהוא הוא הערר הדבר
 ההוא או הערר ענין טוב מעטנו ומפני זה אמרו גזרה מוחלטת שהרעות מולם העררים
 והמשל בה בארם שמוהו רע והוא העררו וכן חליז או עני או סכלותו הם רעות בחקן
 וכולם העררי קנינים וכשנשתכל ככל פירטי וזהו הגזרה הכללית המצאם שלא יחסר
 מהם אחר אלה אילו מי שלא יכדיל בין הערר והקצן ובין טעם התפסס או מי שלא
 ירע טבעי הענינים כלם כמי שלא ירע שהבריאות בכלל הוא שווי אחד והוא משער
 המיטורה ושהערר הערר ההוא הוא החלי בכלל והמוות הוא הערר היצורה בחק כל
 חי וכן כל מי שיספר משאר הנמיצאות הפסרו הוא הערר יצורנו יאחד לו ההקדמו
 יירע באמת שהעני ית לא יחמד עליו סתם שהוא עושה רע בעצם כולו רל שיכון
 כנה ראשונה לעשות רע זה לא יתכן אבל פעלותיו ית בולם טוב גמור שהוא אינו
 עושה רק מיצאות וכל מיצאות טוב והרעות כולם העררים לה התלה מהם פעולה
 רך בנר אשר בארנו כהמיצאו חמד על הטבע הזה אשר הוא עליו והוא היות מחוכך
 בו הערר לעולם כמו שכבר טרע ומפני זה הוא סבה לכל הפסד ולכל רע ולזה
 כל מה שלא המיציא לו העניס זה החומר לה יספר ולא השגתו רעה מן הרעות ד
 תהיה אם כי אמת פעלת העניס כלו טוב אחר שהוא מיצאות ולזה ספר הספר אשר
 האד מחשבי עולם ואמר וירא להניס את כל אשר עשה והנה טוב מאד ער שמי
 שמיצאות זה החומר השפל לפי מה שהוא עליו מחוכך ההערר המחוכך למוות ואל
 רעות מולם כל זה גם כן טוב להתמידת ההייה והמשך המיצאות ככוא זה אחר
 סוד זה ולזה פירש ר מאיר והנה טוב מאד והנה טוב מות לעשן אשר הערנו עליו
 וזכור מה שאמרנו לך בזה הפרק והביעו ויתבאר לך כל מה שאמרנו הנביא יני
 והחכמים שהטוב כל משעלות העניס בעצם ולשון בראשית רבה אין דבר רע יותר
 מן השמים ^{לחיים}

פרק י"א

לו הרעות הגדולות הטפלות בין בני אדם מקינים אלן יתנס
 לפי הכוונות והתאוות והרעות והאמונות מולם נבמשנות ק
 אחר הערר מפני שהם מולם מחויבים לפסלות רל מהערר החכמה כמו שהתקומח
 מפני חסד הראות נכשל המיד מחבל בעצמו ועשה חבורות לזולתו גם כן שדין
 אצלו מי שיורחו הדרך קן סתת בני אדם כל איש כפי סכלותו יעשה בעצמו ובזולתו
 רעות גדולות בחק אישי המין ואילו היה טעם חכמה אשר יחשה לעויה האנושית
 כחם הכח הראות אל העין היו נפקין מקחו מולם לעצמו ולזולתו כי בדיעת ה
 אמת תסוד השגחה והקטטה ויבטל היוך בני אדם קינס אל קינס ככר יער אתו

מפני

ואמר וגר זכב עם ככש ונמר עם גרי ירכין ופרה ירוב וגמי' וששעשע יונק וגו' ואחר כן
עגן ככתו ואמר כי בהסתלק לו השנאות והקטנות וההתגברות הוא ירישת בע אדם ז'
כשת החיה מדמתת העש אמר לא ירש ולא יכחיתו ככל הד קרטי כי מלאה הארץ רעה
את ה' כמים לים מכסים ורעהו

פרק י"ב

הרבה פנמיים יעלה כלב התמין שהרשת בעולם יתיר מהטובות ער
שכברכה החירות רב החמות ובשיריהם יכללו זה הענין ויאמרס מן
הכלא שימינא כזמן הכר טוב ידמנע רעותו רבות ומהנבירות ואין זה הנשית חיל ז'
התמין לבר רק עם מי שיחשוב שהוא חכם גב כן ולא רחמי ספר מפרנס קראו ספר להיות
כלל כי משגשגותיו וסכלותו הרבה ומכללם ענין ברהו והוא שהרע במציאות יותר מן
הטוב שאהה משהקיש מן מטחת האדם ישגג בעת מטחתו עם מה שיקרהו מן ה
מכאובים והחבלים הקשים והמימים ובטול החיכונים והטהומות והראגות והיגרות ז'
תמינא שמינאותו ול מינאות האדם נקמת סמנו ורעה גרוה לו והתחיל לאמת זה
הרעה במטת לו הרעות אחת אחת לחלק על מה שיחשבון אנשי האמת מגמילות
חסדי העש למינאותו ועוברו המבארת והיותו ית הטוב הגמור כלא ספק וכל מזה
שנבא מדתי טוב גמור וכבת זה הנשית כלה היות זה הסכל וחברייו מן התמין לא ז'
יבחת המינאות רק באיש מבט אדם לא זולת זה וידמה כל סכל כי המינאות סלו ז'
היה כעבודו וכלו אין עם מינאות זולתו לבר וכשיבואו הענין כחלקה מה שדיקרה
יגזר שהמינאות סלו רע ולא כחן האדם המינאות יצאו וירע מעני חלקו ממוני ז'
התכבד לו האמת ונגלה כי זה השגגין החרוך אשר ישגגו בו כרוז רעה העולם
אנש אומרים שהוא חכם המלאכים ולא חכם הגלגלים והכוכבים ולא חכם היסודות ז'
ימה שהרכב מהם מימינא או ינמו ולא חכם מיני כח גב כן ואולם הלך מחשבת
כלה להקצת אישיו מין האדם ויתמיהו מזה אשר אבל מן המאסלים היטוב ער שגמירע
איך חלה בו זאה הרעה הגרוה ואיך עמינא זה הרע יוכן יתלאו מימי שהרבה המשגל
ער שימיה עמי ויקטה בעינתה פלגג זה בערוץ ומה שחמה לזה והכחיטה האמתורה
היא שכל בע אדם המינאים כל שכן זולתו משאר מיני בעלי חיים הוא רבר שאין שיער
לו כלל כערך למינאות כולו הנמוך כמו שבאר ואמי אדם להכל רמיה אע"פ רמה יוכן
אדם הולכה דח שיכנ כתי חומר אשר בעקר יטורס הן גיפס במר מדלי וכל מה שבאר
ברכרי ספרי הנבאים מזה הענין הנבכר הגדול הנועלה ביריעת האדם עריכו ושלא ז'
יטעה ויחשוב שהמינאות היה כעבודו לבר אבל המינאות לפי דעתו מפת רמין הסדא
אשר מין האדם הקען שבו כערך אל המינאות העליון אל הגלגלים והכוכבים אמנם
כערך למלאכים אין ערך על דרך האמת כינו יבנס ואמנם האדם הוא נכבד מכל מה
שעמולמען זה החתין אל הנבכר מכל מה שהרכב מן היסודות ועם זה גב כן מינאותו

הוא טוב גדול לו והסוד מתעבס כמה שיחזרו בו והשלימו ירכ הדעות הנפולות באישיו הס
 מניעמם לא מאישי בני האדם החסידים ומחסדוועט נעטק ועבש שר ומיהרשת נעמה
 איתם כענינו בכחיהתנו נבאב ינרחתו לעבס חיללה לו מיטע פנו שבאר בכפרו עתה
 לו לה בני מימס וגו' וכאר שלימה זה ודמר אלה אדם הסלק רדנו ועל ו' יועק למו' ה
 וכאר שכל רע שימימא האדם ישיב אל אחר משלגבר מיטעו' המון הראשון מן הרע
 הוא מה שיקרה לאדם מיצר נכע החיות והתפסד רל מאשר הוא בעל רמר כי מפע זה
 יארע לקצת בני אדם מומים גמולים וכנול תאכרים ככלל היצירה או מרחשעים מעט
 מיטעים שיארעו כסודות התפסד האור או הפרקים העיטמים התקדמים למיטע און
 שארעין מקומות וכבר בארנו שהתכמה הלהות חכה טלה תהיה היות כי אם בתפסד ז'
 יולול זה התפסד האישי לא היתה נעושה החיות המיטת הנה כפר ההכח גמולות ה'
 חסד ונענה הנוב הגמולים ישתע הטובה ופי שירצה שיהיה בעל כשר ועממות ולר
 יקבל מעשה ולא ישיגרו רבר ממשעו החסד דמנס ירצה לקבץ כן שני התפסס והוא
 לא ישער בזה שיהא ירצה להיות מקבל מעשה לא מקבל מעשה טלה הית בלתי מקבל
 למעשה לא נהיה ויהי הנמצא מיטעו איש לא אישי מין יאמר המאמר שאמר
 גמולתם כמאמר השלישי מן הכפר הנקרא העולה האכרים לא החיל נעטק בעיקר
 שיהיה יתער להיות מרס הנרות ושכחה ורע כן שלט ימור ולא יבאב או תירצה ה'
 המטה או כהי כענינו וזה המאמר מן גמולתם הוא העשה על חלק מגזרת כללית וזה
 גזרת היא שכל מה שאפסיד שיהיה מאי זה חומר שיהיה יתהיה על השלמות שאפסיד
 לו להנחות מן החסד והוא המיטע ישיג אישי המין מן החסדון כפי הסדון האישי ההוא
 והכלות מה שאפסיד להתהיה מן הרס והזרע והשלק שיהיה מהס הוא מין האדם כפי ז'
 מה טררע מעכט שהוא חי מדבר מה וחי אפסד לזה המין מבלתי רע שימצא לו ז'
 וזהה המימצא עם זה שהרשית אשר ימצאו בני אדם בזה המין מעטים מאד מאד ולא
 יהיו ולא לעתים חסודים שארה המימצא מדנות שיש להם חלקי מעט לא נעשה ולא
 נשיפו וכן יוללו אלקים מעט אדם כהכלות הכרואות ולא יולד בעל מוס רק על הרך ז'
 טלה ועל ער וזה ואם יהגבר מהגבר ולא יאמר על הר וזהה הוא מעט מאד ואיני
 לא הלק מימאה ולא הלק מאלה מן הנולדים על תכלית השלמות והמין השני
 מן הרשית הוא מה שיארע לבני אדם פתחה מקצתם לקצתם כהגבר קצתם על קצתם
 ולא הרשית יורה מדעות המין הראשון וכמהם רבת וירושית והס גם כן מיטע אלה שאין
 למשות כהן תכולה ועם זה אי זר מדינה שהמינא בעולם כלו לא ימצא כן אישי רה
 מדינה ההוא זה המין מן הרע מהתשט מאד ככל אבל מימאותו גם כן משט באיש רי
 שהנבל מוש להרע או לגנב מיטע כלולה יאמינם ככלל זה המין מן הרע אנשי
 רבים כמלחמות הגדולות וזה גם כן אינו ריב מה שכשיב' והמין השלישי מן ז'
 הרשית הוא שימימא כל אחר מבע אדם מפתלתו כענינו וזה הריב ולו הרשית יותר ז'

מדתות המין השייך הרבה ומרעות זה המין ינעקן כע אדם כלם וזה אשר לא י
ימצא מי שלא יחטא על עצמו כן אלה מעט וזה שראוי לגנות כעל המאורע
על מה שארע לו במתת ויאמר לו כמו שאמר מירכס היתה זאת לכם ועל זר
נאמר משיחית נעשו הוא יעשנה ועל זה המין מן הרעה אמר טלמה אולם אתם
תסלקו רדמו ועל זה יזקקו לבו וכבר באר גם כן כזה המין מן הרעות שהוא פעל ה
אדם בעצמו והוא אמרו לכך ראה זה מיצאתי אשר עשה הלהים את האדם ישר
והמה כקשו חטובות רבים והחשבוטות ההם הם אשר הביאו עליו לו הרעות
ועל זה המין נאמר כי לא יצא מעפר אין ומאדמת לא יצא עמל ואחר כן י
באר מיד שהאדם הוא אשר ימצא זה המין מן הרע אמר כי אדם לעמל יל
וגו' וזה המין הוא הנמשך אחר המדות המגוטות כלם דל רוב התאוה במאכל
ובמשהה ובמשגל ולקחתם כיתרון כמות או בהפסד סדר או בהפסד איכות
המוטות ויהיה סבה לכל החליים והמכות הגשמיים אמנם חליי הגוף הם ממואדם
חבל חליי הנפש מדיע זה הסדר משע נרדף האחר מהם השני המשגל לנפש י
בהכרח מקטע שני הגוף מושר היא כן גשמי כמו שכבר נאמר שמדות הנפש הן
נמשכות אחר מזג הגוף והער השע הוא היות הנפש מרגלת כרכים שאינם הכרחיים
ולא בהשאר המין וזאת ההשוקה הוא ענין אין לו תכלית אמנם הכרחיים הם מותי
מיספר בעלי הכלית אבל המותי אין תכלית לו והוא שאם ותאווה להיות כלך מיספר
והלא היוהם והב יותר נחה ואחרים עשאים מיספיר ואפטר שישעו גם כן מיספר
או מאדם מוכל מה שאפטר למוצאו ולא יסור מפל סכל רע המחשבה מהיותו י
בצער ואנחה על אשר לא יטיג לעשות מה שיעשהו פלגי מן המותרות וברוב יכנס
עצמו בסכנות כסומות כרכיבת הם ועבורת המלכים והכלית כונתו כזה להשיג אל לו
המוותרות שאינם הכרחיות וכשיארגו לו המאורעות כרכים ההם אשר ילך נכס
יתרעם מגזרת השם ומשפטיו ויתחיל לגנות הזמן ויתמה ממישטו ריט איד לא י
עוזר להגיע אל ממון גרור יקנה כן יין גבל הבה שישכר בו המיד ופילגשים רבות
מיוזנות כמיני הכשיטי והכ ודכנס ער שישרהו למשגל כיתה מאשר ביכלתו בעבור
שיהנה כדל תכלית המוצאות אמנם הוא הנחת זה הפחות לכך ער סה הגיע טעות
ההמון ער שיהלכו הכורא כזה המוצאות אשר המיניאו כזה הטבע המחוב ללו ה
רעות הגדולות לפי רמזים להיות הטבע ההוא כלה עזר כל בעל מהה רעה להשיג אל
רעתו ער שיגיע לנפשו הרעה תכלית האוהה אשר אין תכלית לה כמו שכארנו אמנם
החשובים החכמים כבר ידעו חכמת זה המוצאות והכיתה כמו שבאר דוד עה כל י
ארחות ה חסר ואמת וגו' אמר שיהם אשר עמדו טבע המוצאות ומינות התורה וירעו
תכליתם מה שכוון בהם מאשר הם אדם והוא ההשגה ומקטע הכרח הגוף יכרעו ירכו

מקצוע

המבוא לתם ער חסר והוא
כעל ונראה שיהיה חסר

ההכרחיים לחם לאכול וכגד ללבוש מכלת מותר וזה דבר קל ויגישו אליו פתחה כמו
במעט נורח כשיספיק להם ההכרחי וכל מה שתראהו הענין וכבודו עלינו הוא ז'
מעט המותרות בכקשות מה שאינו הכרחי וקשה אפי' ההכרחי ויגידו עתה בן עננינו
במיניות כי כל אשר הוא הענין יותר צריך הוא נמינא יותר כחשם וכל מה ש'
הוא מעט צריך הכרחי הוא נמינא יותר מעט והוא יקר מאד כי הענין ההכרחי לאדם
על דרך משל הוא האויר והמים והמיון חמנס צריך האויר יותר חוק שאם יסקרהו ז'
קצת שעה ימות אבל המים יעמד כלערי ויש או יומים והאויר יותר נמינא יותר כוול
כלה ספק וצריך המים יותר מיצריך המיון כי כשישתה ולא יאכל יעמד קצת כט אדם
דרכה ימים או חמשה מכלת מיון וזאת הנמינא המים ככל מדנה ומדינה יותר ז'
נמינא יותר כוול וכן ימשך הענין במנות מה שהיא צריך יותר נמינא יותר כוול
כמקום ההוא ממה שאינו הכרחי חמנס המושק והענבר והאורס והכרית היני חושב
שאחר מושלמי הרעה יחשב שיש לו צרך גדול לאדם לא כרפוסו והנה יעמדו ז'
במקומם ובמקום הרומים להם הרבה מן הענבים ומן העפרים והו פרסם גמילות חסד
הטם למיניותו ופי' כחך זה החי החלוש ואמנם פרסם ישרוהשולח בעהם מבואר מאד
כי אין בהיה ובהקשר הטבעי איש שאר מיני כל שיתחד בכח מיוחד או בו בכך נוסף
על איש אחר ממיט אבל הכחות כולם הטבעיות והתעשיות והחיותיות והחכמים הנמצא
בזה האיט הם הנמינאים כחבר בעינם ואם יש חסרון הוא במקרה מעטן ותחרט ממה
שאינו בטבע וזה מעט כמו שבחרט אין יתרון כלל בין הימים ההולכים על מנהג הטבע
אלא מה שהוא חוב מינר התחלה הכנת החמרים אשר הוא הכרחי לטבע חומר המיון
ההוא לא כוון בו איש בלתי איש אמנם היות זה אצל כפי מר רור רבים ופגרים מזה
מוזהבים וזה חסר זה המותר מן הפרטת אין על בו ולא חסם ולא מי שהגיע אל זה
המותר שלט ברבר מוסף בעיניו ואמנם הגיע לדמיון מכוב או לשחק ולא זה חסר ז'
מותר הפרטת חסר דבר מחויב לא העדיף המרבה והממעיט לא החסיר איש לפי אכלו
לקטו זהו על הרב ככל זמן ובכל מקום ולא הבט לזר כמו שבחרט ולפי שת הבחינת
הלו יתבאר לך חסרי הטם ית על ברוהיו מהמצאו ההכרחי על הסדר והשוותו בין ז'
אישי הטין כבדיותה ולפי זאת הבחינת האמתית אמר ארון החכמים כי כל רבין ז'
משפט ואמר חר כל ארחות ו' חסר ואמית כמו שבחרט וכבאור אמר דוד טוב ו' לכל
ורחמיו על כל משטין כי המינאית הוא הטוב הגדול הגמור כמו שבחרט וכריות הכח
המנהג לכל חיים הוא הרחמים עליו כמו שבחרט

המציאות הכרחיים כג' אשר יתמיד
האדם יותר מזהות יתה הענין יותר
כבר יוכל הנחום יתקיימים כמורה
שאינו הכרחי עלי ימצא ההכרחי כ'

טוחר חכמי

פרק יג'
הדכה נבוכו מן השלמים בכקשת תכלית זה המיניות מה הוא ז'
והנני מבאר לך איך תבעל זאת השאלה לכל אחת מן הרעוה
ואומר כי כל פועל שיעשה כפועל חי הקשר לרבר ההוא אשר עשה מכלת תכלית אחרת

בגללה נעשה וזה מכבוד לא יעניך למופת לפי הטיף התלוסיפי וכן הוא מכבוד ג' שהכר
שעשה במנהג הוא מחדש אחר שלא היה וטמה שהוא מכבוד ג' כן ומוסכב עליו שהמח'
שהמחוייב המציאות אשר לא נעדר כלל ולא יעדר לא יעניך לפועל וכבר בארנו זה ז'
ולחיותו בלתי פעול בגולה מעלה בקשת התכלית ולזה לא יאמר מה תכלית מציאות זה
כבר ית' אחר שאינו דבר נכרא הנה כבר התבאר לפי לו ההקדמות שהתכלית אמט
יבקש לכל מחודש שנעשה כמנה התחלה שכל רל למה שיש לו התחלה שכלית מחייב
בהכרח שהבקש סבת התכלית מה היא אמנם הדבר שאינו מחודש לא יבקש לו תכלית
כמו שזכרנו. ואחר זאת הניענו דע שאין דרך לבקש תכלית לכל המציאות לא לפי ז'
דנענו האומרים כחודש השלם ולא לפי רעת ארסטוטנו בקדמות וזה שלפי דעתו בקדמות
הנעולם לא יבקש תכלית אחרונה לחלק מחלקי העולם כי לא יתכן לפי דעתו שיאמר
מה תכלית מציאות השמיים ולמה היו כזה הטיעור וזה המנין למה לא היה החסד כד
ילא מה תכלית זה המין מב' או מן העמחים כי הכל אצלו על יד החיוב הנכחי אשר
לא סר ולא יסור ואע"פ שהכחמה הטבעית תחקר על תכלית כל נמצא נעני אבל אינה
התכלית האחרונה אשר הכרנו בזה הפרק בה מסט שמכבוד הוא בחכמה הטבעית שאי
דעשה לכל נמצא נעני מבלתי תכלית אחר וזאת הנסד התכלית והיא נכבדת שבכחית
הארכה העולם כרב המינים וארסטו' אומר המיד ספירות שהטבע לא יעשה דבר לבעליה
רל כל פעול נעני אי איתשה לו מבלתי תכלית אחר וכבר באר ארסטו' שהעמחים נבראו
נעבור נ"ו וכן באר בקצת המציאות שזה מסט זה וכל טקן באבריו כל' ודע שמיציאות
זאת התכלית כענינם הטבעיים הביא הפילוסוף' בהכרח להאמין התחלה אחרת וזוהי
הטבע היא אשר יקראה ארסטו' התחלה טבעית שכלית או אלהיה ואשר יעשה זה מסט
זה ודע כי מן הגדולה שבראיות על הרוש העולם לפי עמודה על האמת הוא מה שיעמד
עליו המוספה בטוצאות הטבעיות כי לכל דבר מהם תכלית אחרת ושזה מסט זה והיא נחיה
על כנת מסין ולא יעיר טנת רק עם התחשות מחפש ואשוב אל כנת הפרק והיא
הדברים בתכלית אומר כי כבר באר ארסטו' שבכענינם הטבעיים יהיה הפועל והיציאה זה
תכלית אחר רל אחר כמין והוא שיצרת האוכן על דרך משל היא הנעשה לעזרת העו
כט והדבר אשר עשתה הוא נתינת צורה ממינה לחומר חנוך ותכלית חנוך שיהיה בו ז'
צורה אמטית וכן אצלו כל איש מאישי המינים הטבעיים תצייכום להולדה כי העלש ז'
כמה בהם מסין אחר וזה כלו הוא התכלית הראשונה ואמנם מציאות התכלית אחרונה
לכל מין הטב כל מדבר כענין שאי אפשר מבלעדיה אמנם יריעתה דבר כבר באר כל ז'
שכן תכלית המציאות ככלל' ואשר יראה לו מדברי ארסטו' שהתכלית האחרונה אצלו
לא המינים היא התמות ההויה וההכפר אשר אי איתשה מבלעדיהם כעבור המעך ז'
ההויה כזה החסד אשר אי אפשר עמידת אישיו ושיהיה מסט תכלית מה שאפשר ז'
להתהוות ממט כי הכנה האחרונה היא הגיע השלמות ומכבוד הוא שתשלם שאפשר

להשלם שאפשר להגיע
החנן

מיציותו מזה החמד הוא האדם והוא סוף לו המורכבות והשלים שבהם עד אם יאמר
 כי כל המציות מהות גלגל הירח הם בעבורו יהיה אמת מזה הנדו ול להיות תעורר
 המשתנה מפעם ההיה להקצת השלם שאפשר להיווצר אם כי לא יתחייב חסדו שיצא
 מה תכלית מיציות האדם לפי דעתו בקדמויות כי התכלית הראשונה אצלו לכל איש מחזק
 מחודש שלמות הערה המינית והיא אם כי כל איש שיעצמו כי הפעולות המחוויבות
 לטובה והיא כבר הגיעה תכליתו בשלמות ובתמימות והתכלית האחרונה למיץ התמדת
 זאת הטובה בהמשך ההויה וההכרח עד שלא תסור הויה שיקה פה להמצא השלם
 שאפשר להיות יוכלו הענין מבוחר כי לפי דעת הקדמויות תכלית האחרונה
 למציות בכללו אינם לפי העתק בחרוש השלם בכללו אחר ההעדר יש חושבים כי
 שזאת השאלה מחויבת לו בקשת התכלית לכל זה המציות וכן יחשבו שתכלית ה
 מיציות כלו מיציות מן האדם לבדו לעבור את השם וכל מה שעשה אינם נעשה
 בגללו עד שהגלגלים אינם סובבים רק לטעולתו ולהמצא צרכיו וקשת פשוטי ספרי
 הנביאים יצרו זאת המחשבה הרבה לטבת יצרה אם לא כריות ימים וילדה חקות ויר
 שמים וארץ לא שמתו יומתחם כאהל לעשה ואם הגלגלים היו בעבור אדם כל שכן כי
 שאר מיני בשר והצמחים וזה הרשת כשיחקר כמו שצריך למשכילים שיחקר הרשות כי
 יתבאר מה שבו מן הטענות והוא שיאמר למי שיאמין שהכל מפעם זאת התכלית בלאמר
 מיציות האדם אם הכורא יכול שימצאוהו מבלתי לו התענות סוף או אי אפשר שימצא
 אלא אחריהם ואם יאמר אומר שאפשר ושהשם יכול להמצא אדם מבלתי שמים על
 דרך משל יש לשאול אם כי מזה תועלתו בזה הדברים כלם אחר שאינם התכלית אבל הם
 מפעם רב שאפשר המצאו מבלתי לו כולם ואפי' אם היה מפעם האדם והתכלית האדם כמו
 שנאמר לעבר השם השאלה קמות והוא מה תכלית כהיותו עובר והוא יא לא יסיף שלמות
 כל מה שברא ושיגרו תכלית ההשגה ולא יגיעהו חכרון אם לא יהיה זולתו בלא נמצא כלל
 ואם יאמר איך זה לשלמותו אבל לשלמותו כי הוא הנוכח לנו והוא שלמותו יתחייב
 השאלה בעצמה ומה תכלית מיציות אלה בזה השלמות אי אפשר בהכרח מבלתי שיגיע
 הענין בעצמת התכלית אל כן רצת השם או כן גזרה חכמתו והויה האמת וכן תמצא חכמי
 יברל סדרו בתפלותהם באמרם אותה הברלה חטט מראש והחיהו לעמד לפעם כי מי
 יאמר לך מה תעשה ואם יצרך מה יתן לך הנה בארו כדאי עם תכלית לא יתן לבד
 ואחר שהענין כי יש אמת החרוש אי אפשר מבלתי שנאמר שיכול היה להמצא בחלוף זה
 המצוי סבתו ומסכבו ותחייב לו ההרחקה להמצא כל מה שנמצא זולת האדם ולפי
 תכלית כלל אחר שהתכלית המטבת והוא האדם אפשר המצאו מבלתי לו כולם יבגלו כי
 הרכב הוה הרשת האמתית אצל לפי האמונות התדיות והנאות לדעות העיוניות הוא כי
 שלא נאמין בנמצאות כולם שהם מפעם מיציות האדם אבל יהיו שאר הנמצאות סוף
 מבוטלת לעצמם לא מפעם רב אחר והכטל גם כן שאלה התכלית בכל מיני הנמצאות

אם יעבור

פא

ואחי לתי דעתה כחודש השלם טענתו נסמך כל חלקי השלם המצויים ברישית מהם
 שבונין לנצטם ומהם מפת דבר אחר האחר הוא מבוין לנצטו וכמו שרצה שיהיה
 מין האדם נמצא בן דעה שיהיו השמים וטוביהם נמצאים וכן רצה שיהיו המלאכים ו
 נמצאים וכל נמצא מהם אמנם טון בו עינם הנמצא הוא תחילה כהקדים ההקדשה לשל
 וכבר נאמר זה הדעת גם כן בספרי הנבואה אשר כל פעל ה' למעשהו חפשו שיהיה
 הכניי הזה שב אל הפעל ואם יהיה שב אל הפעל יהיה פירושו למען עימנו יה' אל ד
 רצונו שהוא עימנו כמו שהתבאר בזה המאמר וכבר בארע שעימנו יה' יקרא כסודו גם
 כן באמרו הראוי נא זה כסודך יהיה גם כן אמרו כל פעל ה' למעשהו באמרו כל הנקרא
 בשמי לכבודי בראתי יצרתיו וזה עשיהו אמר כל מה שיוחס לו לפעולתו אמנם עשיתו
 למען רצונו לא לזולתו זה ואמרו יצרתו וזה עשיהו הוא מה שבחברתו לך שיש נמצאות
 או חפשו מיצאותם אלא אחר מיצאות דבר אחר דני יצרת את הדבר ההוא הראוי
 אשר הי חפשו מבלתי הקדמו כחומר על דרך משל לכל בעל חמד אחר כן עשיהו ד
 בדבר ההוא הקודם או אחריו מה שהיה כוונה להמציאו ואין שם לא רצון לבר ובג
 התכונן בספר ההוא המישר כל מה שירד אל העבטה ולזה נקרא תורה יתבאר לך זה
 השני אשר אמרו סוככים סביבו מתחלת מעשה בראשית עד סופו והוא שלא באר כלל
 בדבר מהם שיהיה בעבור דבר אחר לא כל חלק וחלק מחלקי השלם ובר שהיה המציאו
 ושמיצאותו היה נאות לבונה והו ענין אמרו וירא להים כי טוב כי חתה ידעת מה נ
 בארעהו רכה תורה בלשון בני אדם והטוב איננו יאמר למה שיהיה לבונה ועל ד
 הכל אמר וירא להים את כל אשר שמה והנה טוב מאד כלומר התחפש כל מתחפש ד
 נאות לבונה ולא יפסד ויפסד כלל והוא אמרו מאד כי פעמים יהיה הדבר טוב ומאות
 לבונה לעת ואחר כך הטוב הכונה בו והתפקד והוא הגד שכל מה שעשית בא נאות
 לבונה ולא פחו מהמשך בני מה שכלו סתם ולא יעקב באמרו בסוככים להאיד על ה
 דין ולמשל בזם ובלילה והחשב שעשע כדי לעשות זה אינו רק להגדר טענם אשר
 רצה שיכראם כן רץ מאירים מעיגים באמרו בארם וירדו בקנת הים שדין עשע ד
 שנברא לבר רק להגדר טעמו אשר העביש השם ית עליו אמנם אמרו כימרו
 שהוא טעם והפקדו לבע אדם ולשאר כל הנה בארו ארסטו וזולתו וכן נראה שהימח
 אמנם נמצא בעבור כל אחר שאי אפשר להם מבלתי מין ואין הטכנים כן רץ שאין
 בעבורט למה שיגענו מיטובם כי אמרו להאיד ולמשל הוא כמו שבארנו ספור סתע
 המגעת מהם הטובעת על התחיתים כאשר בארה לך מעכע טעם הטוב תמיד מרבר
 על דבר והטוב ההוא המוגע לעונה הוא בחק מי שהגיע אליו כלו זה המושפע עליו ד
 הוא תכלית הדבר ההוא המשיפע עליו טובו וחכדו כמו שיחשב אחר טעם המדיטה
 שתכלית המלך לשמור ביהו כללה מן הגנבים וזה אמר מיצר אחר שאחר שעשיר
 ביהו והגיע לו זאת התועלת מפני המלך שכ הטען חסיה להיות תכלית המלך לשמור

וזה לא יסגור ויטעון לא אחר
 הקדמה רבו המיטא חזק הודו
 החילה

למען

בית האיש הזה ולפי זה הענין צריך שנפרש כל פסוק שפשוטו מורה על היות דבר נכבד
 נעשה מטעם הפחות ממנו ונאמר ששבע החיוב הרב ההוא מטעמו ונעקדו להאמין
 עזה המציאות כלו מסוין מימי ית לפי דעתו ולא נבקש לו עילה ולא תכלית אחרת
 כלל כמו שלא נבקש תכלית מציאותית כי לא נבקש תכלית רצינה אשר בעבור התחדש
 כל מה שהתחדש ויתחדש בני מה שהוא ולא תעשה כנפשו והחסב שהמלאכים וה
 הגלגלים נבראו בעבור זה כבד כבוד לא מדרגתו הן גנים כבוד מודלי וכחו ענינו
 ועצם הגלגלים והשכבים והדעות הנפרדות ואז יתבאר לך האמת ותדע שהאדם יותר
 שלם ועבד מכל מה שיהיה מזה החומר לא זולת זה וכשתעריך מציאותו למציאות
 הגלגלים כל שכן למציאות השכלים הנפרדים יתה פחות מאד מאד אמר הן כעבריו
 לא יאמינו ובמלאכיו ישיים והלה אף ששגב סד חומר אשר בעבר יסודם ודע עבריו ה
 טוב כזה הפסוק הם המלאכים ומלאכיו הרמוז חליהם כזה הפסוק הם הגלגלים כלה
 ספק הנה כבוד חליפו ענינו זה הענין והשיבו בעצמו כמעשה האחר כלשון אחר ואמר
 הן בקדושו לא יאמינו ושמים לא זכו כענין אף כי נתעב ונחלח איש שותה כמים עולה
 הנה התבאר שקדושו הם עבריו ושמים ממיץ האדם ומלאכיו הרמוז חליהם כפסוק
 ההוא הם שמים וענין הלה הוא ענין לא זכו כענין לא היוהם כעל חומר ואשף שהוא
 הזך שבחמרים ואשר אורו יותר עתם אמנם כשרך חל הדעות הנפרדות הוא עבר
 חסוד כלת זך אבל אמרו על המלאכים הן כעבריו לא יאמינו עטע שאין חוק מציאות
 להם אחר שהם עשויים לפי רצתו יגב לרעה האומרים כדמיות הם עלולים אם כן
 חלקם במציאות אינו חוק כשרך חלין ית המחויב המציאות לגמרי ואמרו אף כי
 נתעב ונחלח הוא כאשרו אף שכט כתי חסד כלומר אף התעב והנחלח האדם אשר
 העולה והעולה מתעבב כן ומתקטט בכל חלקיו ול התקטנות התעדר והעולה הוא
 העולה בארץ נבוחות יעול ואמרו איש באמרו אדם כי פעמים יקרה המין האנושי איש
 מכת איש ומת כן צריך אדם שיאמן שהאדם כעידע ענינו ולא יתנה בו ויבין כל
 מצינה בני מה שהוא יטח ולא יתבל כלו מחשבותיו לכדש תכלית אחת למת שאין לו
 התכלית התיא חו לכדש תכלית למת שאין לו תכלית לא מציאותו הנעלה כדמיון
 להים יחס תרעה אומר כחכמה האלהית

פרק יד

ממה שצריך גם כן שיתבונן בו האדם עד שידע מנלת נפשו ולא
 יתעבר הוא מה שהתבאר משיער הגלגלים והכוכבים ושיעור
 החקקים אשר כענין ובינם והוא כי כאשר התבאר שיעורי החקקים כלם כערך לחינו
 דועה הארץ והוא שיעור סובב הארץ רוב וחצי קטרה ידע מינו והן החקקים כולם
 ידועים והתבאר כמותם שהרוחק בין מרכז הארץ ובין העלין שבגלגל שסמא מהלך
 שמינת ארלים שנה ושבע מאות שנה כקרוכ וכל שנה משפס ימים ושתיים המהלך

המלכות

כל יום ארבעים מיל מן המלך שלמה ואת כל מיל מאלפים אמה באמה המלכות
 והשתכל זה החוק המבדיל והוא כמו שניאמר הלא לזה גבתי עמיים וראה ראש מכבים כי
 ימו יאמר הלא מגבתי עמיים הלא המלך הוא המלך שלמה וראה ראש מכבים כי
 ברחיק מזה הגשם על זאת התכלה הגדולה והוא נכדל ממנו כמקום זה התבדל ונעלה
 ממנו עמו ורב פעולתו כל שכן השגת פעלו שאיט גשם וזה החוק הגדול אשר התבאר
 במופת אמינם הוא לכל הפחות שאי אפשר כלל שיהיה בין מרכז הארץ ובין קבוצ קרקעית
 גלגל הכוכבים הקיימים פחות מזה השיעור ואפשר שיהיה יותר מזה כמלים רבים כי עבי
 גרמי הגלגלים לא התבאר במופת לא על הפחות שאפשר כמו שיתבאר מאגדת הרחקים
 וכן הגרמים אשר כן כל גלגל וגלגל כמו שיחייב ההיקש כאשר זכר תאבדת אי אפשר
 להשיג עבם כהקדוק אחר שאין בהכוכבים שלומד מהם אמינם עבי גלגל הכוכבים
 הקיימים המעט שיהיה עביו מהלך ארבע טנים יודע זה משיעור חוקך כוכבו אשר ז'
 גרם כל כוכב מהם כשיעור כדור הארץ השערים פעם ועוד ואפשר שיהיה עבי גרמן ז'
 יותר ואמינם הגלגל התשיעי המקיף בכל הגעתי זומית לא יודע לו כלל שיעור אחר שאין
 בו כוכב אין התכולה לטו לדעת גדולו והשתכל לו הנמצאות הגעמיות מה טנים שיעורם
 ומה רב מספרם ואם הארץ כולה אין שיעור לה כנגד גלגל הכוכבים מזה ערך האדם ז'
 לכל לו הנבראות ואין ירטה אחר ממנו שהם בעבריו וכללו ושהם כלים לו זהו ז'
 ענין הקטן גשמים כל שכן כשהשן מיניאות העכבים ייש לשאול לפי דעת התלפוסים
 בזה הענין ולאמר אין ספק שאלו אמרנו שתכלית לו הגלגלים הנהגת איש מבט אדם
 או אעשים רבים על דרך משל היה זה שדרך לפי הענין התלפוסים אבל בהיות חושבים
 שתכליתם הנהגת מין האדם אין הרחקה בהיות לו הגרמים העצמיים האששים מיניאות
 אישי מינם אשר לפי רעבם אין תכלית למספרם לעולם ואין המשל בזה לוי משל אומן
 שענינה כלים שמשקלים כבר ברול לעניות מחט קטן שמשקלו גרוד וזוהו היה בעבור
 מחט אחד היה זה מהתפסד הנהגה לפי שינוגם כן ולא היה התפסד הנהגה לגרמי אבל ז'
 אחר שהיא טענה בלו המלים הכבדים מחט אחר מחט וכן ככרים רבים ממחטים יהיה
 מעשה המלים ההם חכמה והקץ הנהגה על כל פנים וכן יהיה תכלית הגלגלים המערך ז'
 ההיה והתפסד מיניאות מין האדם כאשר נאמר כבר ונמצא כתובים ודברים שזרמים
 לזה הרמיון והתלפוסה מתרדף זאת הקשיא ואומר איך על החלוק לא היה בין גרמי ה'
 גלגלים וכן אישי המינס ההיום התפסדים לא בגדלות ובקטנות היה אפשר שיאמר זה
 אמינם מאשר התפרש ביניהם מעלת העתם הוא חוקך מאד שיהיה המעלה כלי למיניאות
 הפחות השכל סוף רב שזאת השאלה יעור בה במה שזאמינו מחרוש השולל ורוב מה
 שפועני בזה התרדף היה זה ענין וגם הייתי שיימע תמיד מכל מי שיערע רבר מחכמות ה'
 תבנה שהוא חושב לגונומי מה שאמרוהו המלים ז' מן הרחקים שהם אמרו שעני כל ז'
 גלגל המש מאות שנה וכן כל גלגל וגלגל חמש מאות שנה והם טענה גלגלים יהיה ז'

ידבר

ידבר המיום וההסדר

יהיה דוחק הגלגל השביעי אל גבגבטו מרכו הארץ מהלך שבעה אלפים שנה ויחשב
 כל מי שיטמ'ה שיש בהכרחהם גזומא גרלה ושלמי וגע המרחק אל זה העי' שיה וימחה
 שהתבאר ברחקים כמות יורע' אל בן מרכו הארץ ובין ההקעת שבתיו והוא הגלגל
 השביעי מהלך שבעה אלפים שנה ואיכע ישערים שנה כקדום אבל הדוחק אשר ה'
 זכרתי מהלך שבעה אלפים שנה ישבע מאות שנה עד חול' גלגל השמיני וזה אשר
 המינאם אומרים בן גלגל וגלגל דוחק כך עטע עב' הגרס אשר בן הגלגלים לא שיש ז'
 שם דקה ולא תבדש מוטע שישכם כל מה שזכרוהו משען התכנה למה שתעטע נמיא
 כי החכמות הלמודיות היו בזמנם ההם חכרות ולא רכרו בהם על דרך קבלה מן ה'
 נביאים אבל מאשר הם חכמי הדורות כשעטס ההם או מאשר שמועס מחכמי הדורות
 ההם ולא מפע' זה אומר כדכר'ם שאמינא להם שהם מסכמים לאמת שהם כלי' אמת
 אמתיות או עתו במקרה אבל מה שאיפשר לקדש דברי האדם עד שישכסו למינאות
 אשר התבאר מינאות כמותת הוא יותר ראוי כאדם המעלה המורה של האמת לעיניו

קטב

קטב

מז

פרק טו

לנמנע טבט קיס קיום עומד איט מפתלת פועל אי איפשר השת'
 השתגרתו כולל ומפע' זה לא יתואר העם כיכולת עליו ואין חולד'
 על זה אחר מאנשי העוין כולל ולא יוכל זה לא מי שלא יבין המושכלות אמנם מקום ה'
 מחלקת בין בעלי העוין כולם הוא הרעון אל מין אחר מן המדומים כי קצת אנשי העוין ה'
 אינו מזה מכת הנמנע אשר לא יתואר העם כיכולת עליו ויאמרו אחרים שהיא מוכרה
 האפשר אשר נהלת יסלת העם בזמנאות כאשר ירצה והמשל בו ההקצץ טע' ההקסס
 ברגע אחד בעושי אחר וההתפך הראשים אל שוב העט' מקרה המקרה עטס או ז'
 מינאות עטס גשמי מבלתי מקרה כי כל זה מכת הנמנע חזל אנשי העוין כלם בן היות
 העם מינא כמותו או מטיב עמיו להתד' או טיהגעס או שיהנה כל זה מכת הנמנע
 ולא יתואר העם כיכולת על דבר מכל לו אמנם אם ימינא מקרה לבדו לא תניס ינ'ע
 סת מבעלי העוין והם המשתולל שחושבים שהיא אפשר ואחרים אמרו שהיא משער ה'
 הנמנע ויע'פ' שהאומר מינאות מקרה לא בעושי לא הביאותו לזה העוין לבד אבל ה'
 שמידת עטס תודים לחנם העוין לחין גרול ונמלטו מה המאמר בן המינא דבר מוגעס
 לא מחומר כולל הוא מכת האפשר אינ'יו ומסת הנמנע אינ'ל הפלוסופים וכן יאמרו
 הפלוסופים שהמינא מרובע שאלכסו כולטו או זווית מוגעמת שייק'ם בה איכע זווית
 פשוטות עטבות וכיונא בהם כל לו מכת הנמנע יקרת מי שישכל חכמת הלמודים ולד'
 ירע מל' העטנס דך המלות לבד לא יצור עטן ויחשבם אפשריים ואני המיה אם זרה
 השער תחין ומתד' לכל אדם שיאמר כמי זה עטן שיצרתו עתוא אפשר ויאמר האחר
 שהוא נמנע לפי טבט העטן או יש דבר שישג'ר זה השער וישמרהו עד שיגוד האדם ה'
 ויסקיף שיה' נמנע כטכע ואם כחית זה העטן ומיער' כח המדינה או מכלל וכמי זה

עטו

דבר יוכל בין המדומה והמושכל שפעמים שיחלוק אדם על הבח או החלוק עליו ז
 נעשו בענין אחר הוא אפשר אילו כעכש ויאמר החלוק זה האפשרות הוא מפעל ז
 הרמץ לה כבחינת השכל ואם יש גם כן דבר שנבדל בו בין הסח המדומה ובין השכל
 ואם הוא דבר חוץ לטבעה יחד או בשכל עצמו מכילים בין המושכל והמדומה לו
 כולם צריך לחקור אותם מאד ואין זה טעם זה הפרק הגד התבאר כי לפי כל אחרת
 מהרעות יש שם דברים נמצאים ושמיעותם מן השקר ושלח יהואר השם בכחלת
 שיהם ואין לאות בחקו ולא מיעוט יכולת בהיותו בלתי מטנה חותם אם כן הם שוקדות
 על טבעם ואינם מפעלות טעם הגד כבר התבאר שמוקם המחלוקת הוא בדברים שייצעו
 מאי זה משהי הכתה הם אם מכת הנמצע או מכת האפשר והבין זה 11

הכחיים שייחון

פרק י"ו

דבר הפילוסופים על השם ית בדיעתו ככל אשר זולתו סרה גדולה מאד
 ונסתלו כשלון אין להם תקומה מימי ולא למי שנמשך אחריותם בדעת
 התוא ואז אמעמך אחר זה הפסקות והטעמים אשר הבאום לרוב סרה בענין התוא ז
 ואשמיעך ער דעת הודעתו בו ואיך תחלוק עליהם ברשות הרעה המצגת בענין וירעת
 השם ירב מה שהבאום אל הענין ההוא החלה הוא מה שיראה בתחלת המחשבה זו
 מהטרר סודר ענין בני אדם והיות דעת החסידים כחיים רעים מכחיבים ודעת אנשים
 רעים כחיים טובים וערכים והבאום זה לעשות זאת החלוקה אשר תעמע עתה והיא ז
 שהם אמרו לה ימלט הענין מאחד משני חלקים אם שיהיה השם בלתי יודע דבר מאלו
 הענינים החטיים כל הפרטים ובלתי משיג אותם או יהיה משיג אותם ויודעם וזאת
 חלוקה הכרחית ואחר כך אמרו ואם הוא שישגם וידעם לה ימלט הענין מאחד משלשה
 חלקים אם שיסדרם וינהיגם סודר טוב ושלא ותמים או יהיה מנרמח ולאזה לסדר אין ו
 יכולת לו עליהם או ידע ויכול לסדר הסדר וההנהגת הטובים אלא שהוא יעזבם ויעזב
 על יד היותם נבונים ויפילים ויפחיתם בעיניו או על יד הקנאה כמו שנמצא מבני ז
 אדם איש יכול לחון טוב לאיש אחר והוא יודע ירך החיט ההוא להשיג אל טובו לה
 שהוא לדע טבעיו ורשעו וקנאתו יקנא בו על זה ולא יחטבו הטוב ההוא וזאת חלוקה
 הכרחית אמיתית גם כן כל שכל יודע בענין אחד לה ימלט מהיותו משיגם להנהיג
 מה שירענו או יעזבוהו כמו שיעזב החכם כבידו הנהגת החתולים על רך מטל או ו
 מה שהוא יותר פחות מהם ואשר יש לו השגחה בענין פעמים יעזיב וילצה להנהיג ז
 ויחנך שהוא חזק להנהיג וכאשר חלקו החלוקה הזאת פסקו וגזרו גזרה ואמרו ששני
 החלקים מלו השלשה החלקים המוחיבים לכל מי שידע נמצעים בחף השם ית והבד
 שלא יוכל או יכל ולא ישגח מפני ששניהם מודת רשת או לאות וחלוקה לשם
 משניהם אם כן לא עזרו מן החלוקה בלתי אלא שלא ידע דבר מאלו הענינים כלל או
 ידעם ויסרם סודר הטוב ואשר נמצאם בלתי מסודרים ולא מחויבים להקט ולר

ויטעם

נמשכים כפי מה שצריך חס כן כזה רחיה על היותו בלתי יודע חותם משום צד ולא
לשום סבה זה הענין הוא אשר הביאם תחלה לרבר הסרה הגדולה הזאת והמציא כל
מה שבארתם לך מחלוקתם והערת עזה מקום ענותם מפירש כמאמר לבסגגה
פירסי אשר חבר כהנהגה ורחה והמה איך נעלו ביותר רע ממה שבחרו מימי ודיך
סכלו הענין אשר היו מעידים חותמו עליו ומפירשים אותו לט המיר אמנם נעלם כותב
רע ממה שבחרו מימי הוא היותם בורחים מיחס לשם עוברה ושכחה ועתה פסקו עליו
כסכלות והיות כל מה שבוה העולם התחתון עמר מימי רחל ישגהו ואמנם סכלותם
כמה שהיו מעידים חותמו עליו המיר הוא כהיותם בוחסם המציאות בענין אישים מימי
אדם אשר רעיתיהם מהם או מהכרח טבע החמר כפי מה שאומרים המיר ומכאריהם
וכבר בארנו מזה מה שצריך וכאשר יפרו הפנה הזאת הסותרת לכל פנה עיבה המבטרת
הור כל דעת אמתה התחילו אחר כן להסיר גתה וחשבו עידיעת לו הרברים נעמו ז
כחם הטס מפעם רבים מהם שהחלקים אמנם יושגו כחושים לא בשכל והטס לא יושג
כחוש הטס שהחלקים אין להם תכלית והדיעה היח עטן מקרה וכולל ומה שאין לו
תכלית לא יקיימו מרע ולא יבדלו ומהם שהדיעה כחושים והם הפרטים בלא ספק
החוב לו קצת טעמי מפת שהיא התחרשות יריעה אחר יריעה ולפי טענתו אנטע קהל
המחויקים כהנהגה שהיא ירעם קורם היותם יחיבי עליט שתי הדחוקות האחת מהם ז
התחלת יריעה כהנהגה הגבור והשינית היות יריעת הדבר ככז יודיעת היות בפעל דבר
אחר וכבר הפלג לחשוב רע ער שאומר קצתם שיהא יודע המינים לבר לא החושים
ואמר קצתם שאיני יודע דבר וולת ענינו בשום צד כדי שלא יהיה דיבוי יריעות לפי ז
מחשבתם ומין הפלופוסים מי שיאמין כאמונתנו שהוא ית ידע כל דבר ולא העלם ז
ממנו העלמה בלל וית האשים גדולים קורם ארסעוטלים ככז וכרם גם כן לבסגגה
כמאמר ההוא לה שהוא אינו רוצה ברעתם ויאמר שהגדול שבכרבים הסותרים אותו
הוא מה שטראה לעין מרעה יבואו לטובים ועובות יאטו לרעים סוף דבר כפי התבאר
לך שהם כלם לו מיצו ענינו מן אדם מסודרים כפי מה שיראה להמין שהוא סדר לך
היו נכנסים לרבר מזה הענין כל יולד הז הורסים אליו אבל המביח הראשון לזה הענין
הוא בחינת ענינו בע האדם הטובים שבהם והרעים והיותם מחשבתם בלתי מסודרים
כמו שאמרם ככליט לא יתכן ררך יי ואחד באר שהרברים כידיעה ומהטגחה קשה
עקשרים קצתם כקצתם אהחיל לבאר רעות המענינס כהטגחה ואחר כן אהחיל
כענין מה שספקו בו כידיעת הטס כחלקים

הענין
החלקים

פרק י"ז
רעות כפי אדם כהטגחה חמיש רעות והם כולם קדומות ול שהם
רעות עמינו מזמן הנביאים מעת הגלות התורה האמתית ז
הדעת הראשון הוא מאמר מי שחשב

שאין השגחה כלל בכר' אין הרבים בכלל זה המציאות ושל מה שבו מן הטמיע ז'
ומה שבתוכו עפל במקרה וכאשר יורמן ואין שם כלל לא מסדר ולא מנהיג ולא מנה'
משגיח בכר' וזהו דעת אפיקורוס והוא גם כן אומר בחלקים והוא שהם מתערבב'
כאשר יורמן וייתנה מהם מה שיורה וכבר אמרו זה הרעת הבורים מישראל והם ה'
נאמר עליהם בחשון כו' ויאמרו לא הוא וכבר באר ארסטו במופת שקדות זה הרעת'
ושהרבים כולם אי אפשר היותם במקרה אבל יש להם מסדר ומנהיג וכבר זכרנו
לזה מעט כמה עתים הרעת השגח דעת מי שיחשוב שקדות'
הרבים יש בהם השגחה והם בהטענת מנהיג וכבר מסדר וקצתם מינוח לעובד אל'
המקרה וזהו דעת ארסטו ואע' אבאר לך דעתו בהשגחה הוא הוא שהשגח ית' משגח
בגלגלים ומה שבהם ומעט זה ההמירו אישיתם על מה שהם וכבר כתב ארסטוס
יאמר שדעת ארסטו שהשגחת השם תכלה ותפקד אל גלגל היחוד וזה פעה משישני
בהמיות השולם שהוא חושב שההשגחה היא כפי טבע המציאות אם כן לו זה
גלגלים ומה שבהם אשר אישיתם מהמורים ענין ההשגחה בהם הוא התמדותם על
ענין שלא ישהנה וכמו שהרבים ממיצאותם מיצאות הרבים אחרים אין אישיתם
מתמדי המציאות אבל מיטתם שפע גם כן מן ההשגחה ההיא מה שחייב השאר
המיועם והתמדותם ואי אפשר השאר אישיתם ולא לעובד גם כן אישית כל מין עזיכה
גמורה אבל כל מה שנוצק וזקק מן החמר ההוא עד שקבל יצרת המציאות נתנו
בו כחות שישמרוהו וכן קטוב ימשיכו אליו מה שיצרות לו ויחזו מעליו מה שאין ז'
הועלת לו ומה שנוצק ממנו יזהר מן הדחשון עד שקבל יצרת ההדגשה הושמו ו
בו כחות אחרים לשמרו ולנצרו והושמיה לו ימלה אחרת להתעשע לכין מה שיצרות
לו ולכוח ממה שהוא כנגדו ואחר כן נתן לכל איש כפי מה שיצטרך לו המין ההוא
ומה שנוצק יותר עד שקבל יצרת השכל נתן לו כח אחר ינהיג בו יחשוב וישתכל'
כמה שאפשר בו עמידה אישיו וכמוירת מייט כפי שלמות האיש ההוא אמנם שאר
התעשה העפלות בחישי המין הם נפלות במקרה ואין זה אצל ארסטו בהנהגה מנהג
ילך ככור מסדר והמיעול בו אם עשה רוח סוער או בלהי בויער אין ספק שיפיל קצת
על זה האילן וישבר סעפים מאילן אחר וישלך אכן מיל שלאכנס ויעלה ענף על
עשבם ויפסידם ויסער הים ותנבע הכסית עהית' שם ויעבעו כל מי שבה או קצתם
ואין הפרש אצל כן עפלה העלה והפלות האכן או עכיעת החסידים הדעובדי
ההם אשר היו בכפינה כן לא יפריש כן שור שהעיל רבי על עם מן הגולוס ומתו ז'
או כגון טערתוס עהותו ונפל על מה שבוטו מן המתגללים ומתו ואין הפרש אצל
כין החטול שנוצק לו עכבר וערפו או עכביש שטרף זכוב או אדה שדעב ופגג
נעביא וערפו סוף הכר עקר דעתו שכל מה שייראהו נמוך לא יספר ולא ישנה לו
מנהג כלל העעטם הדקעיים או ימשך על הפרר לא יעדר ממנו רב כן אם לעצם

רחוקים ועל דרך זהות כענינים העכטים הוא יוסר שהוא כהנהגה כלומר שההשגח
 האלוהית מחוכמת אלו וכל מה שיראהו בלתי נמשך על הקדש ולא מוקד על סדר
 כענין איש כל מין מן הנמצאים ובעל חיים מרבהים ושיאים מרבהים יאמר שהיו
 במקרה ולא כהנהגת מנהיג כל שלא תחוכר אלו השגח להיות והוא חזק גם כן כי
 שחכור ההשגחה בלתי הענינים נמונע וזה נמשך אחר דעתו בקדמות העולם ושכל
 מה שנמצא בו זה המציאות חלוני נמונע ונמשך האמיט זה הדעת ממי שימצא מסך
 מכלל הדרתו הם המצויים עובד את האדון והדעת השלישי הוא
 הקדש זה הדעת והוא רשת מי שמוצה שאין ככלל המציאות דבר במקרה בלתי לא
 פדני ולא כלל אבל הכל כפיץ והנהגת וכוונה ומכונה הוא שכל מי שיהגך כבר ידע
 וזאת היא כח האשערה מן הישמועלים והתחילו לזה הדעת החקיקת עצמות וסבלו
 וקבלו אותם והוא שהם יודו לארכטן מה שיחשבו מן ההשוואה בין עולה השלה וימיה
 האיש אמרו כן הוא אבל לא נטבה הרוח במקרה אבל השם הטעה ולא הרוח העולה
 העולם אבל כל עולה נטל כגזרה מהשם והוא אשר הקול עשה כזה המקום ואי אפשר
 שיהא אחר ומן עולמו כזולה זה המקום כי זה מלו נגזר מקדם והתחיל להם לפי זה הדעת
 שיהיו תנועות כח ומתחזקו נגזרות ושהארס אין יכולת בידו כלל לעשות דבר או להניח
 עשותו ויתחייב לזה הדעת גם כן שהיה טבע האפשר ככל בלתי הענינים ויהיו לו
 דברים כולם אם מחויבים או נמונע ויכול זה ואמרו עליו אשר נקראו אפטריוס
 כעמידת רחוק ובא מושען הם אפטריוס כשרך אלוטו אמנם כשיתרבו לעם ית אין
 אפשרותם כלל אבל מחויב או נמונע ויתחייב מזה הדעת גם כן שהיה ענין ההיות
 בלתי מושעל כלל אחר שהארס אשר לו עתה כל הורה לא יוכל לעשות דבר לא לקיים
 מה שניתה בו ולא להזהר ממה שהזהר ממנו ואמרה זאת הכת שהוא ית כן רשת
 שישלה ויעת ויזהר ויענה ויירא ויאנף שאין יכולת מדיני לתכן שיטעם עליו לעשות
 הנמונעה ואפשר שהקים המצוה וענינו נגמרה אוקה ויגמלו עוב ויתחייב לפי זה
 הדעת גם כן שלא יהיה הסלית טנה לטלותיו ית יסבל כבר לו ההרחקה מלם בעבור
 שימלטו להם הדעת ההוא עב כענראה איש טלה סומא או מידע אשר לא טבל לומר
 שיקדם לו חטא שהתחייב בו ואמר שכן היה השם וכענראה החסד העובר שנהג
 כיסודין וחסדו כן רשת ואין על כזה כי ראוי להם בחק השם ית שייסר כיסודין מי שלא
 חטא ויגמול עוב לחוטא ומאמריהם בלתי הרבהים מפורסמים
 והדעת הרביעי רשת מי שחשבו שלאארס יכולת ולזה ימשך מה שכא בהורה מן
 מטיה והאזהרה והגמול והשעש לפי דעת לו על סדר ויראו ששפלות השם כולם
 נמשכים אחר החכמה ושלא יתכן לו על ושלא יענין מיטיב והמעותה גם כן הכ
 על זה הדעת ויאנף שיכולת האדם אינה אירלס גמורת לה גם כן ואמיט שהשם ית
 יודע בעלילת העלה ההוא או וברמיסת הנמולה ההוא ושהשגחהו ככל הנמצאות

וי' קודם וזה ויספור עטלוג
 סגל

שלם

מחולק

והתחייבו לזה הדעת גם כן ויחזיקו ודברים סותרים זה את זה אמנם ההרחקה היא היות
 קצת אישי בע אדם עולל בעל מוס והוא לא חטא אמתו שהוא נמשך אחד חכמתו והוא ז'
 העוב לאיש הזה שיהיה כך משהיה כדאי ואמננו נסכל ההעבה ההיא ואין זה על צד ז'
 הענין לו אבל על צד ההעבה אלץ וכן יעני כההרג החסיד שהוא להרבות גמולו בעולם
 הבא עד שהגיע כדו שנאמר להם ולמה ישר הטע משפטיז כאדם ולא ישרם כולו ז'
 ובאי זה חטא נחמני החי הזה כלתי מדבר וסבלו מן ההרחקה שאמרו שזה הטוב לו עד
 שיגמלוהו הטע בעולם הבא עד שהריגת הפרעוש והטנה יחייבו ~~שהיה להם בעבור~~
 גמול מזה הטע וכן זה העכב בלה אשם אשר טרכו החטל אז נץ אמרו שכן גמרת
 חכמת בחק זה העכב והוא גמלוהו על מה שקרה חוזה בעולם הבא ואין ראוי אצל
 לגנות אחר חאטי השלט כהנה כהשגחה כי כל אחר מהם הכיאהו הכרח גדולה שאמר
 ארסעו נמשך אחר הנראה מעכב המציאות ובה האשערה כרחו מיחס לטע יה סכלות
 בדבר ולא יתכן אצלם שיואמר ידע זה הפרע או גב החלק וסכל זה והתחייבו ההרחקות
 ההם וסכלות ובה המעטולה גם כן כרחו מיחס לו יל עול ואין וגם לא ישר אצלם ז'
 להכחיש השכל הנברח עם הדרס עד שיאמר שהכאבת מו שאין חט עליו אין עול כד
 וגם לא ישר אצלם גם כן שיהיה שליחות הנביאים כלם ועתה התורה ללא ענין ז'
 מושכל וסכלו גם כן מה שסכלוהו מן ההרחקות ההם והתחייב להם הסתייה לל רבדים
 סותרים זה את זה מפני שהם מאמינים שהוא יל ירע כל דבר ושהארס כעל יסולת
 וזה יביא למה שיתבאר במעט התבוננות שהוא סתייה והדעת ז'
 החמישי הוא דעתו דל רעת תורתנו ואע אודיעך מימנו מה שכתב כספרי נביאינו כי
 והוא אשר יאמינהו המין חכמינו ואגר לך אחר קן עור מה שיאמינהו קינת האחרונים
 מעמנו ואודיעך גם כן מה שאאמינהו אע כי ואומר פנת תורת משה רבי עה וכל
 מי שנמשך אחריה היא שהארס בעל יכולת גמורה מוחלטה לל שהוא כעכש ונכחיות
 וברצונו יעשה כל מה שיוכל הארס לעשות מבלתי שיכרח לו דבר מתחדש כלל וכן כל
 מיני כח שאינם מדברים יהנועעו ברצונם וכן רעת שמרצונו הקרום מאין תחלה ש
 יהיה כל כח מתנועע לרצונו ושהיה הארס בעל יכולת על מה שירצונו או יכרחו ז'
 ממה שיוסל עליו וזאת פנה לא נשמע כלל כאמיתנו וכאנשי תורתנו חוקר עליה ישר
 לל וכן מכלל פנת מעשה רבי עה שהוא יל לא יתכן עליו עליו עול כשיופ צר מן ז'
 הירדים ושכל מה שייבא לארס מן הרעות והמכות או שיגם מן הטובות לאיש אחד
 או לקהל הכל הוא על צד הרץ והיותו ראוי במישפט הישר אשר אין עול בו כלל ואפי'
 אם נכנס דין בר ארס והוציאהו מיר לא היה רק על צד הענין לו ואלי השיג למעט
 הנחה היה גמול לו וכל זה בדיו והוא אמרו עליו יל כי כל דרכו משפט ארזי שאמנו ז'
 טכל אפני הרץ ההוא הנה כבר התבארן לך דו הדעת והוא שכל מה שתרצה מעט
 מעטני בע ארס המתחלפס יחשב ארסעו שהוא כמקרה גמור ויחשבו האשערה שימו

נמשך לרצון לבר והחשב כת המעשה היתה נמשך ^{לחכמה} ונחשב אהבו שהוא
נמשך הרצון להרס לפי פטלתו ומפע זה הוא אפשר אבל כת המשעריה שיוסר השב
כיסורים החסיר הטוב בעולם הזה ויעמידו שלמית כאשר אשר ואמר בעולם הבא ויאמר
שכן רעה השם ויראה המעשה הזה שזה עול וזהו אשר הוכח במכאוב ואפי הנמלה
כמו עזבתי לך יש לה גמול והיות זה מוכח ומיוסר ער שיגמל נמשך אחר חכמתו
ואנחנו נאמין שכל זה הענינים האנושיים הם כפי הרצון והשם חלילה לו משל לא יעניש אחרת
לא המחויב והרצון לעניש זה הכתו בתורה מטעם רב' ט"ז כי הכל נמשך אחר הרצון ועל
זה הרעת נמשכו רכרי המון חכמינו וכל שאתה המצאם כביאור חומרים אין מיתה בלא
חנה ואין יסורין בלא עון ואמרו כמרה מאדם מורד בה מורדן לו זה לטון המיתה
ובארו בכל מקום שהמשינו מחיוב כהכרח ברחקו ית והוא שיגמל העובר כל מה שעשה
ממעשה הכבוד והיושר ואע"פ שלא יזה בו על ידי נבוא ושיעניש על כל מעשה רע
שיעשהו הדין ואע"פ שלא יעניש בלא הזהיר ממנו על ידי נבוא אחר שהוא חבר שרה
שכל מזהיר ממנו אל ההורה טן השל ומן החכם אמרו אין הדין מקפח שבר כל ברה
ואמ' כל האומרים קצ' ותן הוא יותירן מעיהי אלא מאריך אפיה וגבי חילת ואמרו
אית רומה מינה ועשה למי שאינו מיתה ועשה ובארו שהוא אע"פ שלא יזה טתמן לו
שברו ועל זה העקר נמשכו כל הבריהם וכא בדברי החכמים הספת אחת שלא באה ז'
כמה שכתוב בתורה והוא מאמר קצתם יסודין שלא הבה והוא שלם זה הרעת אפשר
שיחילו באדם מכות לא פגיע קורס אבל להרבות גמולו וזהו גם כן רעה המעשה ולהין ו
פסוק בתורה לזה הענין ולא יטעוך עניני הנסיון והלהים נסה את אברהם ויענין וירעבך
וג' כי הנה העניני אחר זה הדברים כיוולא נכנסה תורתם כלל אלא בעניני בני אדם ז'
אמנם ענין זה הגמול לכ"פ שאינו מדבר לא עניני כלל באמתנו לפנים וגם חכמי ה'
תלמוד לא זכרוהו כלל אבל קצת האחרונים מן הגאונים וכל כאשר שמישהו מכות ז'
המעשה ויש כענינם והאמינתו ואשר אמינתו אינו בודת הפנה אל כהשג'
בהשגחה החלוהית הוא מה שאפשר לך ואינו נסמך בזאת האמונה אשר אספיה למה
שהביאנו חלו המוסת אבל אסמך בה למה שנתבאר לי שהיא מכות תורת השם וספרי
הנביאים וזה הרעת אשר אמינתו הוא יותר מעט רב החקות נותן מן ההדמים ויותר
קדוב חל ההקש השכלי והוא שאנו מאמין שההשגחה החלוהית היא בזה העולם
ההחתין אל מוסת גלגל הידח באישי מין האדם לכך וזה המון לכדו הוא אשר כל עניני
חישין ומה שישגם מטיב או רע נמשך אחר הרצון כמו שאמר כי כל דרכן מעשית אבל
שאר כ"פ וכל מה שכן הנחמים וזוולם דעהי בהם דעת ארפטן לא אאמין שזה העלה ז'
נפל בהשגחה בו ולא מה העכביש טרף זה הזכוב בגזרה מאת השם ורצינו האישי ענה
ולא זה הרק אשר ריקן אותה דאובן התטפע ער שגבל על זה היותם במקום מיוחד ז'
והרגו בגזרת השם ולא שזה הרק חטף ובלע זאת התולעת מעל פני המים כרצון להי

איש אבל לו כולם אצור כמין יל הגזוז כמו שחושב ארסנו ואלה השגחה הלהות לפי ז
רעה ולפי מה שאנו מבינים היא נמשכת אחר השקט הלהות והמין אשר נרכך בו השקט ז
הוא השכלי עד ששם ככל שכל יגלה לו כל מה שהוא גלוי לבעל שכל הוא אשר התחבר
אליו ההשגחה הלהות ישעיה לו כל פעולהיו על צד הגמול והעונש ואמנם אם טבעה
השקטנה ומי שבוטחה כמו שזכר ונתל הגג על מי שכבית אם היה במקרה הגמול לא היה
כד האנשים בספקיה ושבת האחרים כבת במקרה לפי העתה אבל ברצון אלוהי לפי הדין
כמשפטיו אשר לא יגיע העונש להיעזת סודם וי אשר הביאנו לואת האמנה היא
שאנו לא מביאנו כלל ברברי ספר נביא שיש לשם השגחה באיש מאישי כח כי אם ככנ
אדם לבר ובכר המהו הנביאים גם כן על היות ההשגחה ככנ אדם ישארו קצין וקחות ז
משגיגה הכרח עליו כל שכן כוללתו מכאן אמר מה אדם ויתרעו מה אדם כי תכרע ז
יכבר באו מסוקים מפורטים בהיות ההשגחה ככנ אדם כלם ובהקדך כל מעשיהם אמר
הזכיר יחד לשם המבין אל כל מעשיהם ויאמר אשר ענין קפוחות על כל הדבי כנ אדם
לחת לאיש סודו ואמר עוד כי ענין על רוב איש וכל נכרו יראה וכבר זכרה היתה
ההשגחה ככנ אדם והקדך מעשיהם אמר וכיום פקדי ופקדתי עליהם הטאהם ויאמר
פקדתי עליה יגו ויאמר מי אשר חנא לי אמת מספרי ויאמר והאכרתי את הנפש ז
היא ויאמר ונתתי פט באיש הוא זה הרבה וכל מה שבד מענין אכרתי ויניחך ויעקב
על ראה גמולה שהשגחה האישיה נמצאת ככנ אדם אמנם שאר אישי כח הענין בהם
כמו שראת ארסנו באין ספק ומפני זה היתה שחיותם מותרת וגם מיטה בה והיות ז
להשתמש בהם כמנועיהם בכל אשר נרצה והראה על היות שאר כח בלתי מושגח ז
בהם רק כמין ההשגחה אשר זכר אותה ארסנו מאמר הנביא על לאשה ראה התגברות
נבוכדנצר ורב המגו כנ אדם אמר ז להים כאלו נעוכו כנ אדם ונשפחו ונעשו הקדך
כדגם ותולש הארץ הראה כות המאמר שהמינע ההם נעזבים והוא אמרו ותעשרה
אדם כדג הים כדמש לא מושל בו וגו' ואחר כן באר העבד שאין הענין כן ולא על קד
הענינה והשכחה והעלות ההשגחה אבל על צד הענין להתייחס מה שחל בהם אמר ז
למשפט שמהו יעור להוכיח וגו' ולא תחשב שזה הרעה יסורו אתו עתה לבתמה לחמה
ואמרו הכתרים שואגם לנחה ודמיוו סתם את ידך וגו' ומאמר החכמים יושב וזן ז
מקדך ראמים עד מיני כעס והרבה כמו אלה המאמרים הנכתבים הנמצאים וזין בהם ז
סותר דעה זה כי לו כלם השגחה מינית לא אישית וכאלו הוא מספר פעולתו ככינו
לכל מין מזונג הכרחי וחומר עמו זה מבואר נגלה וכן רואה ארסנו שזה המין מין ז
ההשגחה נמצא ככנ זכרואלכסנדר גם כן כשם ארסנו דל הכנת מזון כל מין לאישיו
ולוא זה היה המין אכר בלא ספק וזה מטאיר כמעט השתכלות ואמנם יעזר כח ז
דאורוהו מאמרו על מה הכנת את העטר הוא על הרך השלמה לנו שלא נלמד מהה ז
הדבורות ולא נבייב לבטלה ללא הועלת אבל טבן אל החמלה ואל הרחמנות ואפי כחי

זה כח שיזדמן אלה בעת היסודך כי תאזה נשך לאנול נשך לאנול נשך לאנול
 האכזריות והשחך ולא תחייב לי גם כן לפי זה הרעת השאלה ונמר למה לא השגח
 ככנ אדם ולא השגח בהשגחה ההיא לעמד כח כי השואל יפוך שישאל ענינו ויאמר
 למה נתן שכל לחרס ולא נתנו לעמד מיני כח כי מענה זאת השאלה האחרונה כן רעת
 או כן גזרה חמטתו או כן גזר תכנע לפי שלשת הרעות הקדומות וכל המענה במענים
 יענה על השאלה הראשונה והבן רעתו עד סופו והעלהו בדרך שאני לא אאמין שישאל
 מהעס ית רבה או אוחס לו לאות אבל אאמין שההשגחה נמשכה אחר השכל ומחברת
 בו מקט שההשגחה אמנם היתה ממשכיל ואשר הוא שכל שלם אין שלמות אחריו אפי
 כן כל מי שנרצק בו רבה מן השקטע ההוא כפי מה ששיעורו מן השכל ישגורו מן ה
 השגחה וזה הרעת הנאות אילי לפי שכל ולכח^ה המורה ואמנם שאר הרעות הקדומות
 יש בהם תוספת והכיון אם תוספת יבוא אל כלכל^ה ולהכשיש המושכל ולהתגב
 על המוחזק או קטור ותכונן יחייב להאמין אמיתה רעה מאד כחך תשכ ית ויחייב הפסד
 כחוד כע אדם ויקסוד כל טובותיהם במדות ובכריות כל דעת מי שמועלה ההשגחה מיני ז
 אדם וישנה כענה וכן איש שאר מיני כח

פרק י"ח

ואחר מה שהקדמתי מיהות ההשגחה מיוחדת כמין האדם לבח ז
 משאר מיני כח אומר כי ככד טרע שאין חוץ לשכל מין נמיא אבל
 המין ושאר הכליות רכוס שכלים כמין שיהיה וכל נמיא חוץ לשכל אמנם הוא איש או
 אישה וכעידרע זה יהיה טרע גם כן שהשקטע הלוחי הנמיא מידבק כמין האדם כל השכל
 האינשי אמנם הוא מה שנמיא מן השכלים האשיש והוא מה ששקטע האוכן ושמוען ולי
 ויורה ואחר שהיא כן יחייב לפי מה שזכרתיו בפרק הקודם כי אי זה איש מיאשי כע אדם
 שהשגח מן השקטע ההוא חלק יותר גדול כפי הכנת החומר שלו וכפי האלמחו והיות ההשגח
 עליו יותר כהכרח אם היא המזגחה נמשכה אחר השכל כמין שזכרתיו ולא תהיה אם כן הרע
 ההשגחה הלוהית ככנ אדם כלם כעוה אבל יהיה יתרון ההשגחה עליהם כהריון שלמותם
 האטמי זה על זה ולפי זה העיון יחייב בהכרח שתהיה השגחתו כנבואים עומת מאד ולפי
 מדרגתם כנבואה ותהיה השגחתו בחסידים ובעובדים כפי חסידותם ויערובם אחר שהשגח
 ההוא משקטע השכל הלוהי הוא אשר עוב רבה כפי הנביאים והוא אשר ישר מעניו העובדים
 והעובדים חסדיות החסידים כמה טרעו ואמנם הסכלים הממדים כפי מה שחסרו מן השקטע
 ההוא היה ענינם עוה וסודרן כסוד שאר מיני כח נמשל כפתוחה נרמו ומקט זה היה כל ז
 להרגם אבל מה כי לשתלות וזה הענין הא ענה מקטת ההיה יפלה כענה על של השגח
 ההשגחה כמיש איש מינע אדם כפי מה עוהה השכל איך סקדי על ההשגחה ככרטי ז
 שטט^ה אמת כשקדיתם וכשמיטיתם עד מקדתיכם וקענכם ומה שיערם העם מחבר השגחה
 אלהים לכהתם נאמר אנכי מן לך לויחך ויהיה עמך ליעקב והנה אנכי עמך ושמוהרן

השגח

אשר

ככל אשר תלך ^{והאמר לך} הנביאים ע"י כי אהיה עמך וזה לך האמת ונאמר ליהושע
 כאשר הייתי עב משה וגו' זה כלו מוכרר ההשגחה עליהם כפי שלמותם ונאמר בהשגחה
 על החסידים החשובים ונזכרת הסכלים הגלי חסידו ישמר ורעושים בחשך ודמו כי לא ז'
 כפי יגבר איש ואמר כי כשישלים קצת כפי אדם מן המכות והמקרים ועל קצתם בהם ז'
 אינו לפי טחוחם הגופיים והכבוהים הנכבדות הוא אמרו כי לא כפי יגבר איש אבל
 הוא לפי השלמות והחסרון כל דרכם אל השם או רחוק ממנו ומיפני זה הקרובים אליו
 כהכבדית השמירה והגלי חסידו ישמו — והרחוקים מימנו מוכנס למה שיקרתי ש'
 ימיאם ואין שם מה שיטמאם ממה שיתחדש בהולך בחשך שאין ספק שיכשל ונאמר
 בהשגחה על החסידים גם כן שומר כל עמדותיו אחת מהנה לא עבירה יעני' אל ז'
 צדיקים ואינו אל שושלת יקראנו והענה והפוקים אשר באו בזה הענין רבו מלפני
 ל' בהשגחה על בני אדם כפי ששיר שלמותם וחסרונותם וכבר זכרו הפלוסופים גם כן ו
 זה הענין אמר אפלטון בתחלת פירושו לפי טקומאכוס לאחסנו אשר ואמנם מי ז'
 שיש להם יכולת להעתיק נפשותיהם ממרה אל מרה הם אשר אמר אפלטון שגם
 השגחת השם עליהם יותר ועתה השתכל איך הוציאנו זה המין מן הכבידה לידעת
 אמרת מה שהביאנו הנביאים כלם מן ההשגחה האישית המיוחדת באיש איש כפי ז'
 שלמותו ואיך זה מחויב מיצר העיון כשהיה ההשגחה נמשכת אחר הטבל כמו ג'
 זכרנו ולא יתכן שנאמר ההשגחה מינית לא אישית כמו שהתפרסם מקצת רעיו'
 הפלוסופים אחר שאין שם נגיח חוץ לטבל בלתי האישים וכל האישים נדיך הטבל
 הלוה' אם כן ההשגחה אמנם היא באישים האלה והטהבל בזה הקרקע ההשתכלות
 בזה הקרקע הדמוי לו וישלמו לך פעולת התורה כלם בו ויאותו לך לרעות עיונית פלוסופית
 ויסורו הרחקות ותתבאר לך יסוד ההשגחה איך היא ואחר מה שזכרנוהו מרעש כעלי
 הענין בהשגחה והתהגות השם לשלם איך היא חבאר לך גם כן דעת אע"י תרענו ז'
 כרעית השם ודברים שיש ל' בה

איש החן

חסידיהם
שגור

איש

פרק י"ט

מושכל הוא בלא ספק שהשם זל יצריך שימוצאו לו כל השלמות
 ויורחקו מעליו כל החסרונות וכמעט שהוא מושכל ראשון ג'
 הסכלות באי זה דבר שיהיה הוא חסרון ושהוא ית' לא יסבל דבר אבל מה שהביא קצת
 אנשי העיון כמו שזכרתי לך להתגאות ולהתגבר לאמר ירע זה ולא ירע זה הוא מה
 שרצוהו מהערך סודר ענין כפי אדם אשר רב ענינהם אינם ענינם טבעיים לבר אבל
 נכבדים גם כן להיות האדם בעל יכולת והשתכלות וכבר זכרו הנביאים טראית הסכלים
 על הערך ידעת השם בעשולותינו אמנם הוא רחוקת אנשי הרעע בטובה ונחת ועליוה
 וטוה מביא הירדן החשוב החסיד לחשוב כי כפי אל העוב ומה שסוכל בעבורו מן ז'
 הענין להתקומם וזולתו לו אינו מושכל ואחר כן זכר הנביא ע"י שמחשכתי שוטטרה

בזה עד שהתבאר לו שהכרס אין לכין ולהשתכל בהם גב גסוסם ולא בתחלתם וזרדין
 כמרוס בסדר לו הטענה כלם אמר חייס ירע לו ויש רעה בעינין הטענה חלה השנים ופולין
 שלם השג חיל אך ריק וכזה לכני ואחרץ כנדיון כני וסוף המאמר ואחשבה לדעה
 זזחה עמל הוא בענין עד אכא אל מוקדשי ל אכנה לאחריתם אך בחלקות וג' חיק
 היו לשמה כדגע ואולה הטענה בענינם וכרס מלאכי אמר חוקין עלי רכדיכס אמרתם
 שוא עבר להים ומה ביטע כ שמינו משמירנו וכי הילכע קרונית מופע ה להים ועתה
 אנטע מאשרים זרס. אין נדכוו יראי ה ישבתם וראיתם וככר באר גס כן פתסוס זר
 העשה בזמנו ומה שחיב והביא כע ארס לחטוא ולעשך קיסתס את קיסתס התחיל
 לטעון לכניל זה הרעת ולהגיד שהיו ית יורע כל זה אמר אלמטה וגד יהרוג ויקמים
 ירניחו ויאמרו לה יראה יה ולא יבן להי יעקב כעו מערים בעס וכסלים מית השכיל
 הטענה אין הלא ישמע אם ייטר עין הלא יכע ויהנה אבאר לך עטן לו הטענה חדר
 שאוכר לך רוע הכנת היורסין לרבי הנבואיס עזה המאמר אמרו לי טעס אעניס
 כמשכלי ומהו החוקאים שהס תמיהס על דוד עה אמרו כן היה מתחוב לפי הקישו
 זה עבדא הסה יחסל ויזיר הדיאה יצעך וכן כשאר האיכרים והשתכל אתה המעיין
 כמדמרי זה כמה חקין מן הנבונה בהכנת אה הטענה ושמוע עטנה מוכאר הוא שכל
 קועל כלי מן הכלים לולי שהעניל העשה ככלי המוא מיטיר חילו לה היה יכול לעשות
 לו כלי והמשל בו שחס לא היה הפח מיטיר עטן התמירה ומכין אותה לא היה עושה
 המחט על התסנה הזאת אשר לא הטלס התמירה וזולתה וכן שאר הכלים וכאשר ז
 חשב מי שחשב מן הכלוסו שהסס ישג לו הפרטים להזיתס ממוטגי החושים והעס
 ית לא ישג בחוש אכל השגה שכלית עטן עליהם כמציאות החושים ואמר אם היר
 עטן השגת הראות עלס מהסס ולא ירעהו אך המציא זה הכלי המיוכן להשגת ז
 הראות התראה שבמקרה היה התחרש לחה אחת וסס ותחתיה לחה אחרת כך ותחתיה
 מחיצה אחרת והזמן שנקב בה נקב וכזה כנגד העקב מחייס וכה וקשה סקך רכר
 מחיצות לחות העין ומחיצותיו ועצבו אשר בהס מן התקין מה טעירע וכן כמלס ז
 הכלית זה העניל האס יצר משכל שזה עיל כמקרה לא כן אכל הוא כטנה מן הטכע בסמח
 כמי שכאר כל רופא וכל פלסוף ואין הטכע בעל טכל והתגה זה מוססס מן המלסותס
 מהתחלה שכלית והיא מקפלת בעל טכל לפי דעתו והיא אשר הטכע חלה הכחורות
 ככל מה שימצאו בו כח טכע ואס השכל המוא לא ישג העטן ולא ירעהו אך המציא
 או הגע מחשו לפי הרעת המוא טכע שייכן אל זה השטן אשר אין ירעה לו כן וכאמת
 קראס דוד כוערים וכסלים ואחר כן התחיל לכאר שזה חסרץ בתשגתו ושהשס יתעלה
 אשר עקן לע השכל אשר בו עניג ומפע קיטורט מהשיג אמרתס ית התחרשו לנו לו ה
 ספקות הטענות יורע זה החסרץ כעו ושחשבתע ואת המקצית אין להטאך למרה
 שחיבתהו מן הכרסס אמר המלמד ארס רעת י יורע מחשבת ארס כי המה הכל ז

נבחר

כולם אמר ואם התענה המורה
 להוציא חושבן רבא לבי רשב ז
 המלסותס חכמתלס

דע

ויכתיב כלה כותבת ^{מכתב} ליהודים שכן קדים מאד לה מה שיאמרו הסבלים מהערר השגת
 הנצח מפני היות עניננו ^{מטעם} אצלם אפשריים בלה מסודרים אמר ויתקאו בני ישראל דברם
 אשר לא כן עלה ^{ההפך} והמדרש נטרו העמוד הזה אינו עומע ואינו יוצא ויבין מהכר דברים
 בו דמותם שהיה כלו משיג לו הענינם ולא הגיעה מידתו לא מיטה ולא אזהרה לנבאים
 וסבת זה כלו הראיה ^{על} אצלם היות ענינו בני אדם בלה נמשכים כפי מה שיראה כל איש י
 סמנו שכן ראוי שיהיה וכשראו שאין הענינם פאשר רבו אמרו אין לה רוחה אמתו ואמר
 סתנה על לו הסבלים האומרים בלפסם לא ייטיב ^{על} ולא ודע ואמנם מה שראוי שנתמיד
 כדעשתו ית בענינם כלם הנה אגד להך אחר זה דעתו בו אחר שאודיעך הענינם המוסכם
 עליה אשר לא יוכל ככל שכל לחלוק בדבר זה ^{על}

פרק ב

ענין מוסכם עליו שהוא יתן יתכן שתתחדש לו וידעת ער שדע י
 עתה מה שלא ידעו קודם ולא יתכן שיהיו לו ידיעות רבות ואפילו
 לפי דעת מי שיאמין ההדורים וכאשר התבאר זה במופת נאמר איננו קהל אנשי התורה
 שבידיהם אחת ידע הדברים הרבים ולא בהתחלה הידועים יתחלפו הידועות כחקי ית כמו
 שהיו בחקו וכן נאמר שכל לו הדברים המתחדשים ידעם קודם היותם ולא פרי מהיותו
 ידע אותם ולה לא יתחדש לו מרע כלל כי ידיעתו שלפני הוא שבה ענין וימינו בערב
 הפלגת ויהימיר נביא ומן כך ואחר כך יערר כשימציא האיש ההוא כמו שקדמה הידועה
 בן לא נסכה עם ידיעתו ולא התחדש מה שלא היה נרע איננו אבל התחדש מה שהיה
 ידוע מקודם שיתחדש כפי מה שנגמירא ויתחוב להי וזהו האמונת שיהיה מרע נהלה י
 כעשר וקדוה כמה שאין לו תכלה והאמונה כוה ואמרנו כי ההערר אשר קדמה ביושעיו
 המצדו והוא יכול להמציאו לא ומעג התלות הידועה בו אמנם מה שלא ימציא כלל הוא
 ההערר הגמור בזה ידיעתו אשר לא תכלה ידיעתו בו כמו שלא תכלה ידיעתו אנהו כמה
 שהיו ענין איננו ואמנם ההקפה כמה שאין תכלה לו יט בו ספק ויגה קינה כעל י
 המין לאמר שהידיעה תכלה במין ומתפשטת על שאר אישי המין בענין אחר זהו דעת
 כל כעל תורה כפי מה שיכיר אלו הכרח המין אמנם השלוש ספקו הדבר ואמרנו שלאו
 תכלה ידיעתו כעשר ולא הקוה ידיעת כמה שאין לו תכלה ואחר שלא יתחדש לו מרע
 כן שהקר שידע רב מן המתחדשים ולא ידע אם כן לא הדבר הקים שלא ישתנה וקדמה
 נתחדש להם ספק אחר ואמרנו שאפי' הדברים הקיימים אילו ידעם יהיו לו דעת רבות כי י
 כרוב הידועים ירבו הרשת כי לכל ידוע דעה מיוחדת בו אם כן לא ידע בו אם ענינו י
 ודבר אומר אותו אינו הוא שסבת כל מה שנכטלו בו כלם היא שומם בין ידיעתו וידיעתו
 ית יחס והענין כל כה בענינם נמשכים כדעשתו ויתחוב שהיו מיוחד כדעשתו או יספקו
 עליה הענין וידיך שנטפה לתוכו הקלוסן על זאת הנאולה ויהי מכל אדם שהם בארו
 מוספת טעמנו ית אין דמי בו ואין לו תחד חוץ לענינו אבל מרע ענינו וענינו מרע י

מחייב

והם הם אשר בארו כמזפת ששכלינו ורעותנו מקינים להשא אמתנו עלמנו כפי מה ש
הוא כמו שבארנו ואין יחשבו שינינו ורעותנו יודיענו איך נהיה חנוץ לעצמנו אבל זה הקינור
בעצמו אשר קיב שכלינו מהניגון שנינו הוא הקינור מהניגון ורעותו כרכיביו אור הוא ז'
ואין זה ורעותו מנין וירינתו שנקיש עליה אבל הוא ענין נברל כל ההבדל וכמו שיש ז'
ענין מחויבת המציאות מהיתה החיוב כל נמיצא לפי רעתם או היא המעולה כל אשר
זולתה אחר ההשדד לפי רעתנו כן נאמר שהענין ההוא משגת כל אשר זולתה לא ז'
יעלם ממנה דבר כשיהי ער מכל מה שהמיניאל ואין שתיה כן ויריעתו ויריעתו כמו ש'
אין שתיה כן עצמו ועצמו אימנע הענין הנה שתיה שם היריעה כי השתיה הוא כשיה
לכר וההבדל בחמתו ומפט זה ויחויבו הרחקות כי נחשוב שהענינים המחויבים ליריעתו
סחויבים ליריעתו וממה שהתבאר לי גם כן מוסקי היתה שיריעתו כן ית' במציאות
הפטר אחר שיעדה הוא להיות לאמיצא האפשר ההוא מעכע האפשר אבל עכע ז'
האפשר עמד עמו ושואן היריעה כמה שהרש מן האפשריים מחיב היתה כהכרח
על אחר משע האפשריים וזה גם כן פנה מפטת תורה משה רבי' ע"ה אין ספק בה כלא ז'
ולזה אמר ופשוט משקה לגד' וכן אמרו כן ימות כמלחמה יכן נענית התורות כלם
והמיניו והמהרה שבה אל זה הרש ויהא שיריעתו כמה שיהיה לא יניח הדבר ז'
האפשר ההוא מעכע וזו המסקה הגחל לפי השגת רעתו הקינור והתבונן בכמרה
רבים נברל מרע ממרעט לפי דעת כל בעל הורה יחולת זה בהיות המרע האחר יאות
וישיר ליריעה רכות מהחלפות במיעט' והשט כהתלותו כמה שלא נמיצא' והשלישי
הקיפו כמה שאין לו תכלית' והדבי' בהיות מרע לא ישנה בהשגת המחדשים ונבאר
שיריעת הדבר העוד להמיצא איש היריעה כן שכבר נמיצא אבל הנה תוספת אחת והיא
שאשר היה בכח שם כפעל והחמישי לפי דעת הרהט בהיות ית' לא הבאר יריעתו ז'
אחר משע האפשריים ואע"פ שכבר ירע אחרית אחר מהם על דרך יחוד ובה' ואם כן
אני תמיד כמי זה רמיה יריעתו ליריעתו לפי דעת מי שיאמן המרע האר טסה האכ
יש הנה לא השתיה בשם לכר אימנע לפי דעתו אשר נאמר שאין דעתו דבר טסה על
עצמו באמרו החיוב הברלה יריעתו ליריעתו ההבדל העצמי הזה כהבדל עצמו
השמים לענין הארץ כפי בארו הנביאים זה אמר כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא
דרכיכם דרכי' כי גבתו שמים מארץ קן גבתו דרכי מדרוכים ומחשבותי מחשבותיכם וכלל
הענין אשר אמר אותו בהצרת כי כמו שלא עשיג אמתת עצמו ועם כל זה רענו שמיצאות
שלימה מכל מיצאות ולא יתערב עמה סריון ולא שניו ולא הפעולות כלל כן עם היותו
כיום ויריעים אמתת יריעתו מוכע שהיא עצמו ריב שהיא לא ישא פנים ייסכל אחת ריבני
לומר שלא יתארש לו מרע כלל ולא יתרכה ולא יגע לתכלית ולא יעלם ממוי דבר מן ה'
נמיצאות כלם ולא תבטל יריעתו אותם נכעיהם אבל האפשר שאמר עם עכע האפשריות
וכל מה שיראה בכלל לו הרביים בהיות הוא לפי כחינת מרעטו אשר לא ישתהק עם ז'

לכל הלה

עבר

מדנו כי אם בטעם לכך כן הכונה תאמר על מה שנבנו והו אהבנו ועל מה שיאמר שהוא
 יה כן אליו כשהוקו וכן ההשגחה נחמרת כשהוקו על מה שנשגח אהבנו עליו ועל מה
 שיאמר שהוא יה ישגח עליו והאמת אם כן טענו ההשגחה וענן היריעה וענן הכונה
 המיוחסות אליו כלה ענן המיוחסות אליו וכשילקחו שתי ההשגחות או שתי היריעות
 זו שתי הכונות על שיקבצם ענן אחר יבואו הספקות הנזכרות וכשירדע שכל מה
 שיוחס אליו נכדל מכל מה שיוחס אליו יתבאר האמת וכבר הגיד התבדל כן לו הו
 מיוחסים אליו ובין המיוחסים אליו באמרו ולא דרכים דרכי כמו שקדם לנו זכרו

פרק נ"א

הפירוש גדול יש בין יריעת העשה כמה שעשה ויריעת זולתו ז
 כעשוי ההוא וזה שהרבה העשוי אם נעשה נאות ליריעת עשיתו
 יהיה מיטע עשיתו אם כן למת שעשה נמשך ליריעתו ואולם שאר בני אדם המתים
 המתכוננים כעשוי ההוא ויריעתו יריעה מקצת היה יריעתם נמשכת אחר העשוי ז
 והמשל בו שהחוקן טענה זה הארון אשר יתנוטע בו משקלים לטוילת המים ויזח על
 מה שערב מן הים או הלילה מן הטעות כל מה שיגר בו מן המים ושתי העצת הגדתם
 וכל חוט שימשך וכל לוח שתדר הכל מוטג ירוע חטל הטויה אותם ולא ירע רדי
 העשות ההם מקט התכוננו כהטעות המתזרזרות עשה אבל הענן סתך והוא ז
 העשית ההם המתחרשות אמנם התחרשו כפי הסכמות יריעתו ולא כן המתכונן ז
 ככל ההוא אבל המתכונן כל אשר יראה תנועה אחת התחרש לו יריעה וכל אשר
 ירבה להתכונן יתוספו יריעותיו ויתחרשו ראשון ראשון עד שילמד מהם וירע כל ז
 הכל ואילו חשבת שתנועת הכל ההוא אין להם תכלית לא יוכל המתכונן להקיר
 יריעה בהם לעולם וחי אפשר למתכונן גם כן שירע הטעה מן התנועות ההם
 קודם התחרשה אחר שאינו יורע מה שירע אלא מה שיתזרזרו וכן הענן ככל העשית
 ויחסו אל יריעתו ויריעתו יה והוא שאנחנו אומנם נרע כל מה שרע מקט ההשית
 ההשתכלות נמוגות ומקט זה לא נכל לרעה מה שעמד להיות ולא מה שאין ז
 תכלית לו ויריעתנו מתחרשות מיתרבות כפי הדרכים אשר מהם הוטג יריעתם והוא
 יה חוט ק רל שלא ירע הדברים מיטרם עד שיכל הדבוי והתחרשות אבל הדברים ז
 ההם נמשכים אחר יריעתו הקודמת המישבת אותם כפי מה שהם עליו אם מצאורת
 נכדל או מיעויות איש כעל חומר קים או מיעויות כעל חמד קים אין מיעויות כעל חמד
 משהתנה החושים נמשך אחר סדר לא יסדר ולא ישתנה ומקט זה יהיה אצלן ית רבי
 יריעות ולא התחרשות ושנוי יריעה שהוא כרעתו אמתת ענמו אשר לא תשתנה ז
 ירע כל מה שיתחייב לפשלותו כולם והיהנו משתדלים לרעת אף הוא זה כול ז
 השתדלות ענתה אנחנו הוא והשגתנו השגתו אם כן הראוי לאמנות המורה על האמת
 שיחמין שהוא יה לא יעלם ממנו דבר כלל אבל הכל גלוי ליריעתו אשר היא עשמו ז

יורה אם אין עשות
 מה ששגח עמו
 ליריעתו

שער

ושהמין ההוא מן ההשגה מן השקר שנרעהו חטט כלל ויל ידעט איד הוא היה לנו
השכל ההוא אשר יושגה המין מן ההשגה וזה דבר שלא ימצא במינימות לא לו ה
והוא עמוס והבן זה שואט חומר שהוא מוסלח מאד ודעת אמת כשימושך אחרין
לא ימצא בו דבר מן הטעות ולא מן ההטעמה ולא ישאגוהו הרחקות ולא יחס בו מ
השם ית חסרן שדל הענינם הנבכרים העצומים לא ימצא מופת עליהם כלל לא לפי
דעתו אצט קהל חשני התורה ולא לפי דעת הפלסופים לפי רב התולפס והתחלק
כואת השאלה וכל השאלות אשר אין מופת עליהם צריך שימושך ארס בהם אחר
הדרך הזאת אשר נמישכט אחריה אצט כואת השאלה רל שאלת ידיעת השם ככל
אשר וולט והכינו " **פרק כב**

פרק כב עטן חיוב העלה הוא מכת מה שאצט בו רל שהוא משל לבאר
דעות כט ארס כהשגחה וכבר ירעת בארס ומאמר קצתם ארס
לא היה ולא נברא לרו משל היה ואשר חשבו שהיה ונברא והוא עטן שארע לא
ידע לו ומן ולא מקום לא קצת החכמים אומרים שהיה בימי החבות וקצתם אמרו ש
היה בימי משה וקצתם אמרו שהיה בימי רוד וקצתם אמרו שהיה מעולי ככל וזה ממה
שיחוק מאמר מי שאמר לא היה ולא נברא סוף רבר כן היה כן לא היה ככמו עטן ז
הנמצא המיד עקבו כל המשיגים מכת ארס עד שנאמר ביריעת השם ובהשגחתו מר
שזכרתי לך כבר היות האיש הטוב השלם הישר במעשיו הירא מאד מן החטאים יחול
בו צרות ותמוקות כממונו וככטו וגפו ללא חטא יחייב העטן ולפי שתי הדעות רל אר
הה אס לא היה הדברים ההם אשר כפתיחת ספרו רל מאמר השטן ומאמר השם ל
שטן ומסור חיוב כיוז כל זה משל שטתלו בו פתיחות ודברים שהם ככשטו שלעול
והתבאר בו ספקות גדולות וגלו ממוט העלמות שאין למעלה מהם ואני אזכר לך
מה שאפשר לזכרו ואזכר לך רברי החכמים ול המועררים אותי לכל מה שהבטתו
מן המשל ההוא הגדול ותחלת מה שיבשחל בו אמרו איני היה בארץ עיף הביד
שם משתקה והוא עיף כ הוא שם איש את עיף ככרוי והוא כיווי כעצה וכהתגה שמו
עשה וכאילו יאמר לך השתכל בזה המשל והתכוון בו והעלה בידך עטן והכניס וראה
הדעת האמתית מה היא ואחר כן זכר שכני הלהים כאו להתייב על וי וכא השטן ז
כחטם ובכללם כי לא אמר ויבאו כט הלהים והשטן להתייב על וי כי אין היה רומה
שמיצאות הכל על יחס אחר ועל ערף אחר אבל אמר ויבאו כט האלהים להתייב על
ה ויבא גם השטן כחטם וכיוצא בזה המאמר לא נאמר לא כמי טבא בלתי מוכין ולא
מביקש לעצמו אבל באשר כאו מי שכין באם כח זה כהטך הבאים ואחר כן זכר שזה
השטן הוא משוטט בארץ ומתהלך בה ואין כיוו כלל העלונים יחס כלל ואין לו שם ז
מהלכים הוא אמרו משוטט בארץ ומתהלך בה כלומר שוטט והתהלכו לא היה רק בארץ
ואחר כן זכר שזה התם והישר עטן ונמסר כר השטן הזה וכל מה שחל עליו מן המכות

לא ידע לך לך מה דעת לא סמוח חט
לא יאמר הישגים טובים חטל שטתל

השם

אחרי

השם והשם

והמקרים במצונו ובטן וגופן היתה סבתו השטן וכאשר ישב זה השטן התחיל להיטע ז'
דברי השטן בו וכבר דעת אחת ויחסו לאיוב ורשת אחרות להכריזן ואע אשמיעך אותם
אחר כך בבואו לל הרעות ההם אשר כעמדם התלגו לחטוב רעה כזה השטן אשר היתה
כל סבתו השטן ויחשבו איוב וחבריו שהשם ית ששה אותו כעצמו ולא באמצעות השטן
והנעלה טבות השטן הוא שלא תאר איוב כחכמה ולא אמר איש חכם ומכין או מטיב
אבל תארו במעלות מדות וישר פעלות שאילו היה חכם לא היה מספק עליו עצמו כמזן
שיתבאר אחר זה ויעזר שטכרו מקרו על ערך רשת בט אדם כי מבט אדם מי שלא יתר
לבנו לאכרת ממון ויהיה נהל כשיטו אבל יוצאמו דבר מות הכנס וימיהתו מראגה ז'
ויבט אדם גם כן מי שיככל ולא יבהל ולא ילמה אפי' לאכרת הכנס ואולם סבל רה'
מכאובים אין יכולת למרגש עליו וכל בט אדם לל הממון יגדילו השם בלטינותם ז'
ויתחילו בושר ובגמילות החסד בעת העזרתם ושלותם אז בעת זעור טיובו לפיכך ז'
אבל כשיכונן לו הערות הטובות כאיוב מהם מי שיכסור ויאמין מיטע הכרר במציאות
טילו באכור ממוט ומהם מי שישאר על אמונת הישר והסדר אפי' עם צרת אכרת הממון
אבל כשיטנג באכרת הכנס לא יסבל ומהם מי שיסבל ולא יתבלבל עליו אמונתו אפי'
עם אכרת הכנס אבל עם מכוונת הגוף אין אחר מהם שיכסול אלא יתלונן ויעזר
חמס אפי' בלטינו או בלכנו וראה אמרו כבני הלהים להתייבט על ה' כפעם ראשונה
ושנה אבל השטן ואע"פ שכל ככללם וכדכנס בפעם ראשונה ושנה לא אמר בראשונה
להתייבט על ה' וכשנה אמר ויכא גם השטן כהכנס להתייבט על ה' והכן זה השטן והשתל
מה מאר נעלה ודעה איד על בדי לו הענינים כדמות נבואה והוא ששטן להתייבט על ה'
מורה על היותם נמיאדים מוכרחים במינות לעשות מה שרצו הכין זה ממאמר זכרה
בארבע מרכבות ויציאת אמר ויען המלאך ויאמר אלי אלה ארבע רוחות השמים יצאו
מהתייבט על הדון כל הארץ ומכוואר הוא שאין יחס בט הלהים ויחס השטן במציאות
יחס אחר אבל בט הלהים יותר קים ויותר מהמור והוא גם כן יש לו חלק אחר במציאות
למות מהם וינעלאות זה המשל שהוא כאשר זכר שוט השטן בארץ כלכר ועשוהו
המעשים ההם באר שיהא נמנע מלשלוט בנפש ושנתן לו שלטון על לו הדברים רה'
ארציים כולם ונברל ביט וכין הנפש כלומר שלא נתן לו רשות עליה והוא אמרו אך ז'
את נקשו שמור וכבר בארה לך שהוף טס נפש פמקומנו בלטינו ויהוא טבל על ז'
הדבר הנשאר מן האדם אחר המות והוא הדבר שאין לטינו שלטון עליו ואחרי זכרי
מה שזכרתי שמע זה המאמר המושל אשר זכרתי החכמים שראוים להקדח חכמים ז'
כאמות אשר באר כל מספק וגלה כל מסכה והרעה רוב סתרי תורה והוא אמרם בתלמוד
אמר ה' שמוען כן לקיש הוא שטן הוא ייגר הרע הוא מלאך המות כבר באר כל מה ז'
שזכרתיו באור שלא יספק על ככל שכל וכבר התבאר לך ששטן אחר כעצמו יכנה
כשלושה השמות האלה ושכל הפעולות המיוחסות לכל אחר מאלו השלושה הם כולם פועל

הינם

רבד אחר יכן אמרו חכמי המשנה הקדמונים איסור הנא יורד ומתנה עולה ומסתין טעם
 משנה רשות וטעם עמיה הנה התבאר לך שאשר ראה חזק במראה הנבואה כשהוא המצות
 וחרבו שלוקה בזה עמיה על ידועים עליו הראיה זה אלא להורות על שכן ההלכה כעצמו י
 הוא הנאמר עליו גם כן במראה הנבואה בדרך באמרו הנה אינני יצאה לעיני יודע ש
 שכן נגזר משנה מעליו ועבר אל שהוא מעשה הנבואה וסדר מהרבה שהיה המנהג מדרך ז
 החמת בלא כפק וידע בדרך ההגות וההשגות וכל הענין ההוא גם כן נאמר כי יעד לך ה
 חכם רע מנעוריו וכבר ידעת פסוקים זה הדעת במרהטו אל יעד טוב ויעד רע ואמרו כשני
 יצויך וכבר אמרו שייער רע ויחדש ככן חכם כשה לדעתו לכתחילה חטאת ריבון וכמו שאמרה
 התורה מנעוריו ושייער טוב ימינא לו אחר שלמות שכלו וזוהו אמרו נקרא יעד רע מלך ז
 גדול ונקרא יעד טוב ילד מיכני וחכם במשל העשוי לגוף כן חכם והתחלה כהיה באמרו
 עיר קטנה ואנשים בה מעט כל לו הדברים נמצאים כמובס להם ולי מפורסמים ואחר
 שבאחו לך שייער הרע הוא השני והוא מלאך בלא ספק אל שהוא גם כן יקרא מלאך ז
 מפת שהוא כלי הלהים ויהיה יעד טוב גם כן מלאך באמת אם כן זה הענין המפורסם
 בדברי החכמים ולי טעם חכם עליו אלו שני מלאכים אחד מימינו ואחר משמאלו הם יעד
 טוב ויעד רע ובכבוד אמרו ולי פגמר שבת כשני המלאכים הלוי אמרו אחר טוב ואחר
 רע וראה כמה גלה לנו זה המאמר מפליחות וכמה הסדר מדמינות בלתי אמיתות ז
 ואיני חוצה את עצמי לא טעבר בארתי ואמתי וכרתי עני אויב עד אחריותי והכליתי
 הכל יעד חיצה לכאף לך הרעת המיוחס לאויב והרעת המיוחס לכל אשר מחבריו מהו ז
 בראיות לקטנים מדבריו כל אחד מהם ואלא הבית לזולת זה מן המאמרים אשר חכם כד
 הדברים כמו שבארתי לך בראש זה המאמר

מן חזק יחד כעצמו טעם הגדול ומסתין עמיה
 על ידועים טעם ידועים כן מה חזק האות י
 באמרו יעד כן מסתין ויהיה יעד ויהיה טעם
 גם כן מראה הנבואה בדרך

פרק כג
 באשר הוצח זה הענין שלא יזכר תחלה מזה שארע היה הענין המוסכם על
 מן החמישה אל אויב וחבירו שכל מה שחל באויב ורובו אצלו יתעלה
 ויטהט הכיו עליו לו המכות וכלם מסבמים גם כן שהוא אין לפני עולה וזה יחס לו חכם
 המצא לו הענין גם כן בדברי אויב הרבה וכשתביט בדברי החמישה בענין מחלקות
 כמעט שתחצי הדברים שאמרו האחר מהם אמרו כלם ונכסלו הענינים ונתעורר ונכנס
 כתיבם ספור אויב חזק מכאוביו ויצרתי עש רב ישיר וספור צדקתו ונדיבות טעמו וטוב ז
 פעלו וכן נכנס בדברי חבירו לו הענה של הסבל ונחמיות ודברים לטוב צערו וכי ראוי לו ז
 למתקן ושלא ישלח רסן לטיוט באיש שיהא עב איש אכל יכעב למטעמי השם וישתורף
 והוא אומר שחזק מכאוביו מנעוהו לסבול ולהתשב ולאמר מה שראוי וחבירו כלם הסכימו
 שכל עושה טוב יגדל טוב וכל עושה רע יענש וכשתראה רשע ואיש מרי בהתלה רע כי
 באחריותו יתקן עליו הענין וימות הוא ויחולו בו וכסיתו וכדעו צרות וכשתראה שכל השם
 כרעה חי אפטר מכלה שרפא השם מחץ מכות זה הענין המיוחד נכסל בדברי ארסו

ובלרר ויבשר ושלשתם מסכמים לזה הרעת ואין זה המטין בזה הענין כול אכל המטין ו
 מה שגברל בו כל אחר מהם וירשת דעתו בזה הענין והוא חזק הגדול שבמכאובים וירד
 חזק שבהם כהם שבאשתיק ובבשר שבהם שכלולות והיה רעת חיוב שזה הענין ראוי
 על השויות היצדק והדעת ית על דרך כזוין כמין האדם והוא אמרו ככלל רבין אחת הוא
 על כן אמרתי וג' אם שווי ימות פתאום וג' הגע ימותי יאמר וזו כוח השווי פתאום
 וימות כל מי שיעצג ושואהו למסת הנשים ילעג ואחר כך חזק זה הרעת כאמרו זה ימות
 בעתם המו כלו שלא יטן ושל יענינו מלאו חרב וזה ימות כענין מזה ולא אכל בניזבה
 יחד על עקר ישכמי יהיה תכסה עליהם וכן התחיל להבוא ראיה בטוב ענין אשני ה
 דשע והתלחחנם והרחיב המאמר בזה מאד ואמר אם זכרתי ונכחלתי ואחז בשרי ז
 כליות ואמי מרוע רשעים יחיו וג' זרעם עבן לטמיהם וג' ואחר כשרו ואת התלחחיה ז
 התחיל לאמר לחולקים עליו אם היה הענין כמו שתחשבו שבני זה הספר המזלוח ז
 ימותו אחריו ויחיה שמים מה יזיק לזה המזלוח מה שיחול באעניי בדי אחרין אמר כ
 מה חפצו בבתי אחריו ומספר חרצו חרצו ואחר ק התחיל לכאר שאין תקוה אחר
 המוות אם כן לא שאלה ותחלת לא שזה עיניו וספחה והתחיל להפלא חזק לא שב
 עקר בראיה כן אדם וכרא חזונו ועוב הטענה ואמר הלא כולב חרצו וקבנה תקפח
 וזאת היא אחת מן הרעות הנאמרות בהשגחה ואשר האמינות קצת המעינים וכבר
 ירעת מאמר החכמים שרעת חיוב זה בתכלית היע ואמי עפרא כסמיה דאייב ואמר
 בקש חיוב להפוך את הקערה על פיה ואמרו חיוב ספר בחיות המתים היה ואמרו גם
 כן עליו התחיל מחרת ומגדף חכל דמרו לחליפו ולדעו כי לא רברתם אל נכונה כעברי
 חיוב דמרו חכמים בהתגלות על זה אין אדם נקטש על גברו ול טלא נחשב חטאו ז
 לחזוק מכאוביו וזה המין מן הדברים אינו מענין זה המשל אמנם סבת זה מה שאבאר
 לך עתה והוא שיכח מזה הרעת אשר הוא בתכלית הטעות והכח מופת על עשיתו כן ז
 חמטם שזה הוא העולה על הרעת והנראה ממנו החלה וכל שכן למי שיחול עליו ה
 מכות ויודע בעצמו שלא חטא זה מה שאין מחלוקת בו וזה יחסו זה הרעת לאיוב לא
 שהוא אמר כל מה שאמור כל עוד שלא היה לו חכמה ולא ידע השם לא בקבולה כמו ז
 שירעוהו המין אשני התורות אבל כשידע השם יריעה אמיתית הורה שההתלחה האמתית
 אשר היא יריעה השם היא מוכנת כלא ספק לכל מי שירעהו ולא יערבבה על האדם
 ערה מלו היצות כלם ואמנם היה איוב מדמה שיחשבו התלחות הם התכלית ז
 ככרחות והעטור והכנס כל עוד שיהיה יודע השם על דרך הגנה ומסר לא על דרך עין ו
 ומקט זה היה במיכות ההם ואמר המאמרים ההם וזהו ענין אמרו לטמע אין שמעתיך
 ועתה עני דהתק על כן אמרם ונחמתי על היותו כסוף עפר ואפר כמו שהוצע ענינו ז
 והוא יושב כהן האפר ומקט זה המאמר האחרון המורה על ההשגה האמתית נאמר
 בו אחר קן כי לא רכחתי אלי נכונה כעברי איוב ואמנם רעת חליפו בזה המאמר

כל ענין אמר טעם הקבוצים טע
 הענין כלן אימא טעם חייב
 חכמה יתחמט ט

חייב

הוא גם כן אחר מן הדעות הנאמרות בהשגחה וזה שהוא ארך שכל מה שחל באיוב
 היה חולו על צד הרין כי היו לו חמשים היה ראוי עליהם למה שהוא אמרו לאיוב הוא ז'
 העבד רבה ואין קץ לעינותו אך אחר כן התחיל לחמר לאיוב שזה אשר אתה חושב ז'
 אותו ונשען עליו מיושר הפעולות ולבת כדרכים המכילים אינו ענין מחיב שיהיה שלם
 אצל השם עד שלא תעשה הן בעבריו לא יאמין ובמלאכיו ישים והלה אף שכח בתי ז'
 חמד אשר בעפר יסורם ולא סר ליפן מלכת בנות הדרך ול האמינו כל מה שישגך ה'
 אדם שהוא במשקט וחסר חטיות כלם אשר עתיב בעבורם העושן תעלה ממנו הטענות
 ואכזב התחייב העושן בעבורם אבל דעת בלדר השוהי הוא אמונת המזווה והגמול וזה
 שהוא אמר לאיוב שאלו הקורות העצומות אם אתה נדן ואין לך חט ככתם הגדיל ה'
 גמול ויזמר לך הטובה שבתמורות וזה כלו טוב לך לרבות הטובה אשר תשגך אליה כ'
 שולם הבא ובוהו אמרו לאיוב אם אך וישר אתה כי עתה יעיר עליך ועלם מה יצדקך ז'
 והיה האשתיק מועד ואחריתך ישגא מאד וכבר ידעת פרסום זה הרעת בענין רה'
 השגחה וכבר בארנוהו יחמטם דעת יספר העמתי הוא דעת מי שרואה שהכל מאשך
 לדעת לבר ולא יבקש לפעולתו סבה כלל ולא יאמר למה עשה זה ולמה לדי עשה
 זה ומיטע זה לא יבקש דרך היושר ולא גזרת חכמה בכל מה שיעשהו השם טעני
 שיעשהו ואמתתו מחיבים שיעשה מה שירצה ואמתו מקימים לדעת העלמויות
 חכמתו אשר מדינה ומשפטיה שיעשה מה שירצה לא לפכה והוא אמרו לאיוב מי ו'
 יתן לזה דבר ויתחן שפתיו עמך ויגר לך העלמויות חכמה כי כקלים להושיה החקר זה
 תמיא אם עד תכלית שרי המינא ועתה ראה והתבונן איך הוינע הענין אשר ככלל בני
 אדם והביאם לדעת אשר הקדמנו לפרשם בהשגחת השם לגבראים וזכח כל מה ז'
 שחיבתו החלוקה ויחסו לאחר מן הטועים בעולם בחשיבות החכמה אם היה מוטל
 אז אמרוהו אמת אם היה ענין שאירע ויהיה הרעת המיוחס לאיוב על דעת ארסטוטל'
 ודעת אריסטו הולך על דעת תורתו ודעת בלדר השוהי הולך על דעת המעתולה ודעת
 יוסף הולך על דעת האשעריה ואלו היו הדעות הקדומות בהשגחה ואחר כך התחדש
 דעת אחר והוא המיוחס לליהא ולזה טובח אצלו וטוב שהיה קטן כשטעם וגרול בחכמה
 והתחיל לכתוב באיוב ולגער ולחס לו הסכלות בהגדילו ובהרחיקו איך כמו עליו צרות
 והוא עשה טוב והאריך לשבח פעולתו וכן אמר על שלשת רעיו שנכסר רעתם לרוב
 וקטנם ואמר רבים ויחיה נפלאות כשיתבונן בדבריו המתבונן יהמה ויחשב שלח אמר
 דבר נספק על מה שאמר ליפן ובלדר ויוסף אבל השיב ענין רכיהם כמלות אחרות ז'
 והוסף ככאדם כי הוא לא יצא מענין הכהוי והנערה באיוב ותאר השם ביושר וספר
 נפלאותיו במציאות ושהוא ית' לא ירגיש בעברת העבר ולא כמרד המורד והמורה ואלו
 הענינים כלם כבר אמרום חכריו אבל עם ההשתכלות הטוב יתבאר לך הענין הנספק ז'
 אשר הביא והוא היה המעט ולא קדם הענין ההוא לוולתו מהם ואחר כן אמר עמו כל

מאז הגולה

שענין המא

לפי
הענין

מה שאמרוהו כמו שהם כלם איוב ושלשת רעיו ישוב כל אחד מהם העטן אשר זכרו ז'
האחר כמו שזכרתי לך וזה להעלים כל העטן המיוחד ברעת כל אחד עד שיהיה כל רב'
נראה להמוץ שרעת כלם רעת אחד מוסכם עליו ואין העטן ק' והעטן אשר היספס ליהוה י'
לא זכרו אחד מהם הוא אשר המשיחו בהלית המלך ואמר שהעטן המסורסם הירוש שיה'
אדם יחלה עד שאגיע לשערי מות והיא כמו ממוץ ואם יהיה לו מלך שילך וישתדל כבודו'
אי זה מלך שיהיה הקיבל פקדו והליתו ויזכמו בשליו וינטל החולה הוא וישוב לעטמו'
הטוב כן אבל לא יהיה זה המור ולא יהיה טעם עתה והלית מרוכקת לניח אבל פעמים י'
שלוש אמר אם יש עלי מלך מלך אחר וגו' וכאשר כפר עני הנחלק מחלו ישמח רבו'
כשבו אל עטן הכריות אמר הן כל אלה יתקל ל' פעמים שלש עם גבר זה הפען בארז י'
ליהוא לבח ויהסוף גם כן מה שאמר לפני זה העטן מתאר איכות הנבואה באמרו כי נאמת'
יברך ל' וכשתסוף לא ישורתי בחלוס חוץ ללה בעתל תרומה כל אנשים ואחר כן התחיל'
לרזק זה הרעת ולכאר רכבו ככפר ענינים טבעים רבים ככפר הרעם והכרף והמור י'
ינשיה החיות וטב עמהם ענינים רבים מעניני כל' כל המגעת באמרו גע וימות י'
יחיה לילה והיות המלחמות העיטיות רע ככירס לא חקר ויעמד אחים החתם והכררה'
מל הענינים וכן תמצא זאת הנבואה אשר ביה לאיוב אשר התבאר לו ממה שישנו בכל'
מה שרעה לא סר בה מכפר ענינים רבים ככפר יכרות או ספור איות עליות או י'
כפר ענינים ממיני כל' לא רב אחר ואשר זכר טעם מספר שחקים וטמים וספול וכיסרה'
לענן מעשיהם באיוב הקרוי לו והיתה הכרתו בלה אליו עמה שחית גלגל החזק וכן עד'
ליהוא התעורר ממיני כל' ואמר מלכט מבתמות ארץ ומעשה השמים יחטטו ורב מה גע'
הארץ כרכור ההוא היה בתאר ליהוה אשר כלל סגלות גשמיות מפורות בכח הולך וזה'
שוחה והמעטקה כל לו הענינים היתה הסונה בהם עליו הענינים הנמצאים בעולם היות זה'
הכפר לא יגיע רעתו להשיג איכות התחדשים ולא לגמר מיטאות זה הפח הטובי בהם איך'
התחלתו ואינו רב שידמה למה שנגעוהו אמרו ואיך נשתחל שחיהו הנהגו י' והשגחתו'
בהם רומה להנהגתו מה שנהגו. הו השגחתו כמה שנגעו בו אבל הראוי לנגד אבל זה'
השיעור ולהאמין שהוא י' לא העל ממיני השלומה כמו שאמר ליהוה טעם כי טעמו על רכבו'
איש וכל גענון יראה אין חשך ואין ילמות להסתיר עם פעלי חוץ אמנם אין השגחתו כענין'
השגחתו ולא ענן הנהגו לכרואו כענין הנהגתו למה שנהגו ולא יקבצים גרד אחר כמו'
שיחשוב כל גפר ואין כניעה שותף כי אם כשם כלכר כמו שלא היה מה פעולתו לפעולתו י'
ולא יקבצים גרד אחר ובהכרלות הפעולות הטבעיות מן הפעולות המלאכותיות כן הוא הכרחה'
הנהגה וההשגחה והסונה הלהית לענינים ההם הטבעיים מהנהגתו והשגחתו וכונתו'
ההנהגתו האטטית למה שנהגו אותו ונשגחו עליו ונעוץ אליו ואת היתה כנות ספר איוב'
כלו לל' ואת הקטה באמונת ולהעד שילמדו הראית מן הענינים הטבעיים עד שלא ז'
הקטה ותקבץ כמימך שהתיה יריעתו כיריעתו או כונתו והשגחתו ונהגתו ככונתו י'

עליו

והשגחתו והנהגתו וכשידע האדם זה יקל עליו כל מקרה ולא ייספיק לו המקרים ספקו
 על השם ה' ואם ידע אז לא ידע ויחס ישגח אז יעזב אבל יספיק חלו אהבה כמו שאמר
 כסוה וזה הנבואה על כן אמרם ונחמתי על עפר ואפר וכמו שאמרם זל עשיתם מאהבה
 ושמוחים מסורים ואתה כשתשתכל בכל מה שאמרתו והשתכלות שיציק להשתכל ט
 כזה המאמר והענין ענין כל ספר איוב יתבאר לך הענין והמינאני שכבר בלתי ותקשתי כל
 ענינו לא ימלע מינו דבר אלא מה שבא בסדר הכתובים והמשך התמשל כמו שבארתי ו
 לך פנמים בזה המאמר

פרק כ"ב

ענין הנביון 24 כן מסוכף מאד והוא הגדול שבמספקי התורה והמורה
 זכרה אותו כששה מקומות כמו שיבאר בזה הפרק איננו מיה שהיא
 מעידים לבני אדם משען הנביון והוא שיבוא הטעם מסות ומקדים באיש מכלה שיקדם לו
 חטאי כרי להרבות שכחו וזהו פנה לא טרדה כחשון כלשון מוכר כל לחין כחמה מה ז
 שיראה פשוטו זה הענין אלא מקום אחר מן ששה מקומות והנה יבאר אחר זה ז
 ענינו אבל פנה התורה הקד זה הרעיה הוא אמרו יל אלא אמונת ואין של ולא כל החכמים
 גב כן חובים זה הרעיה המונע שהם כבר אמר אין מיתה בלא חטאי ואין יכרין בלא עון וזה
 הרעיה הוא אשר יסדך שיאמינתו כל כן תורה בעל שכל לא שוחב תעול לטעם יל חלוקה
 לו ממוט ער שיאמץ קטיו ראובן מהשן ושלמותו ושלד התחוב מה שחל עליו אינוב ז
 הנראה מן הנביונות הטובות כמורה במקומות ההם שהם כמו כענין הענין והכונה ער
 שידע הטעם יל אמונת האיש ההוא או האמת או יכולת עבודתו וזה הענין הוא המספיק
 הגדול וכל שכן ענין העקרה אשר לא ידעת בלתי השם והכ שטתה ונאמר להם עתה
 ידעתו כי ירא להם אלה וגו' וכן אמרו כי מנשה ה' להיכם אתכם וי' וכן אמרו לדעת
 את אשר בלבבך התשמח מיניתו אם לא והענין מתיר לך כל לוי הספקות דע כי כל נביון
 שבא בתורה אין מונעו וענינו לא שידע ככ אדם מה שיציק להם לעשותו ומה שראוי ז
 להאמינו יבאילו ענין הנביון שינעשה מינעשה אחר אין הכונה גוף המנעשה אבל הכונה
 שיהיה מנעשה לימרו ממוט וילכו אחריו כאמרו לדעת כי אני ה' מקדשכם אשר ענינו ז
 שידעו האמונות כי אמר כשיקום מהתקאר כנבואה והראוי אזהרתו המביאות לחטוב אמת ז
 ככרצו דע שהיה ענין שיהיה השם יל להודיע לדיומות שיעור האמינותם באמתה הודיעו
 והשגחתם אמתתו ושיאמץ עתה להסתת מסות ולד תקטר אמונתכם בשם למען יסון אלה
 כל מפקד אמת ויכרע מן האמונות מה שהוא קים זה הקיום אשר לא יכענו עמו לעשית
 מופת מפני שהיה קריחה אל הנמנעות כי לא יושל עשית המופת רק לאומר הדפטר ז
 כמו שבארנו כמנענה תורה ואחר שהתבאר שענין לדעת הנה הוא שידע בני אדם כן אמרו
 כמו למען עתה לעבודך לדעת את אשר בלבבך התשמח מיניתו אם לא ענינו לדעת ז
 האמונות זה ויהתקדם לעולם שמי שיתן לעבודה זה יבא להו מאשר לא יחשב ועל זה
 הענין כענינו נאמר מן כחולת דרשו למען אעטב הולך כחמה אם לא חויה בו שיכין

לדעת מינסם איהכס וגו' אין פירוש
 שידע הטעם זה כי הוא כבר ידעו סמינו
 לנעם

כוה הבחן ויראה אם ההמסר לעברתי מועיל ומספיק או אינו מספיק אמנם אמרו
 גם כן פעם שלשית המאכילך מן מורכב אשר לא ידען אהרן להענין ענתך ז
 ולמען נסותך להטיב באחריתך הוא מכאן לחשב שתעמיס יענה השם האיש להרבות
 שבו ואין אמת הענין כן אבל ענין לו הדברים אחר משע עצמי האחד מהם הוא
 הענין הנכפל כמון במאמר הראשון ובשיע והוא להודיע אם ההמסר לפס מספיק ז
 ככלכלה ומעט מן העמול והעורח אם אין או יהיה ענין לנסותך להגדלך מאמר ז
 אשר לא נסתה קה הגלה כאילו הוא אומר שהוא יתן הקדים להדגלם העורח במדבר
 להרבות טובתכם כשתכנסו לארץ וזה אמת כי היציאה מן העורח אל המעשה יותר
 ערבה מההמדה על המעשה וידוע שולח טרחם ועמלם במדבר לא היו יכולים
 לכנס הארץ ולהלחם בזמניה הנה אמה המורה זה כי אמר להם כן ינחם העם
 מראותם מלחמה וג' ויסב להם את השם וג' כי המעשה הסד הגבורה ויטק הפרעה
 והעמול יתע הגבורה והיא הטובה אשר באה בזה הענין באחריתם ואיננו אמרו ז
 כי לבעבור נבית אתכם בא הארץ הוא הענין בעיניו המאמר כמשה תרה בני ש
 יתנחם כשם על כי משה ה' להיכס אתכם לדעת וג' אשר סבר בארץ ענין כן הנד
 במעמד הר סיני אמר להם לא תרצו עזה המראה הגדול אשר ראיתם לא היה רק
 שיעז לכם האמת בראות העין כעבור ששנים ה' להיכס אתכם בבחי טקד אומר
 פהדת מה ששמעתם אותו והודיע עתה אמנותכם שהעמדו על אמונתם ולא ז
 ימעד חשורכם ואילו היית בא אלכם על ידי שליח ואומר אלכם מה שראיתם לא
 ולא השמעוהו היה אפשר שהשכחו לאמת מה שפני וזלתי כשיכח לכם כשהיית מה
 שאגד אחי לכם לולא ששמעתם אותו כוה המראה " ואיננו ענין אברהם כ
 עקדה שני ענינם גדולים הם מקטת היתה הענין האחר הוא להודיע אותנו גבול ז
 אהבת השם ויראתו עד היכן היא מוגשת וזה כוה הענין אשר לא ידמה לו לא נתינת
 ממין ולא נתינת נפש אבל הוד מוסר מכל מה שאפשר שיכח במציאות מינה שלא
 ידמה ששכח בני אדם יעה חלץ והוא עיניה איש עקד בתכלית המסע לילך ובעל ז
 שיער גדול ואישי נכבד וכוח שיעמד מודע אומה ועלך לו כן אחר האויש איך יהיה
 חשקו בו ואהבתו אותו אבל לראות השם יה' ולאהבתו לקים מיטות בן לולך האהבה
 והענין כל מה שקרה בו והסכים לשחוט אותו אחד מהלך ימים כן אילו היה חסד
 לעשותו לעשות ככא המיטה אלו היה פעלת כלה בכלתי השתכלות ואיננו עשורנו
 זה אחר ימים מעט כה המיטה אלו היה המעשה כמחשבה והשתכלות אמת ונתינת
 חק מיטות וזהבתי ויראתו ישאין צריך להשגיח מעט אחר ולא לשדר הפעולות אלו
 כן אברהם אבינו לא מיתה לשחוט יצחק לפתח מהשם שיהרגנו או ירושענו אהל
 למה שיתקדם לפס ארס לאהבתו יה' ויראתו לא להקות גמול ולא לראות ששם כחו
 שכאדם במקומות רבים ואם המלאך לו כי עתה ידעתי וג' רל שבוה המעשה אשר

116
 117

וה' הווי לעשות

כו תקרא ירא זהים גמור ורש כל כע ארס גבול יראה לו מה הוא ורע שכבר חזק זה
 הענין בקורה ובאור ואמר שתכלית התורה כלה ככל מה שכללה את ממונות עשרה
 וממונות ללו תעשה ומיערס וסקורס אמנם הוא רכר אחר והוא יראה הטעם ית והוא
 אמרו והיה אם לא השמר לעשות את כל דברי התורה הזאת המסופר כספר הזה ליראה
 את השם הנכבד וגו' והו אחר מושע שעטס המכונים כעקרה והענין השיני להוריע
 חוהטו איך יאמיע הנבואים באמת מיה שיכואס מאת השם כנבואה שלא יחשב החושב
 כעבור שהיה כחלום וכמראה כמו שבארט ובאמיצעות הכח המורסה שפעמים ל
 יהיה מה שישימעהו או מה שיומשל להם אמת או יתערב בו קצת ספק ורעה להוריע
 שכל מה שיראה הנביא כמראה הנבואה היא אמת ויניב אצל הנביא לא יספק בדבר
 ממע אצל כלו ורע אצל כרין העטנס הנביאים כולם המושגנס בחושים או כסמל
 והראה על זה הסכים אברהם לשחוט כע יחידו אשר אהב כמו שיעה ואע"פ שהיה
 המיעה הניא כחלום או כמראה ולו היו הנביאים מספקים כחלום טלנבואה או הורה
 אצלם ספק כמה שישיגוהו כמראה הנבואה לא היו מסכמים לעשות כמה שימאנהו
 העכע ולא היה מינא בעשעו לעשות זה המעשה הגדול מספק ובאמת היה ראוי ש
 יהיה זה הענין על יד אברהם אבינו וכיניחק אל העקרה כי אברהם אבינו המו התחיל
 להוריע היחר ולקיס זה הנבואה ולהשאיר זה הרעת אחריו המיד ולמשך כע ארס אלו
 כי ירעטו למשך אשר יטה את בנו וגו' וכמו שגמטבו אחר דשתי האמיתיות המועילות
 השמטיות מיטע כן תרך שימטבו אחר הרעות הנלקחות מפעולותיו וכל שכן וזה הטעם
 אשר אמת בה פעת אמונת נבואה והרעע בה תכלית יראה ו' ואהבנו להיכן היא מעט
 כן תרך טעבן עטני העיונות לא שהטס ית ירעה וכחין ארס ולעטו ער— שורע ז
 מה שלא היה יורעו מקורס חלילה לו חלילה מימה שירמוהו הקתאים הסמלים ברע ז
 מחטבתס ורע זה "

ממונות

פרק כ"ה הפעולות יחלקו לפי בחינת תכליתם לארבעה חלקים אס פעולת הכל
 אס פעולת שחק או פעולת ריק או פעולה נויכה אמנם הפעלה אשר
 יאמר לה ריק היא הפעלה שיכין בה פועלה תכלית אחת ולא תגיע תכלית הניא כי ז
 ימעה מועים עארת השמע כע ארס יאמרו הרבה פעמים נרחק לריק למי שערך
 לבקש איש ולא ימצאו או טרח במהלך ולא הרויח כמחורטו ויאמרו גם כן השתדלות
 וערעע כזה החולה היה לריק כשלא ירפא וכן כל הפעולות אשר יבקש בהם תכליות ז
 ולא יגוע התכליות ההם ופעולת הכל היא הפעלה אשר לא יכון בה תכלית כלל כמו ז
 שיעסקו בירס קצת כע ארס כשהם חושבים וכתעלות המשוגעים והעבילים ופעולת
 העחוק היא הפעלה אשר יכון בה תכלית פחותה לל שיכון בה ענין בלת הכרחי ולא מועיל
 ומעלה גרחה כמי שידקד לא לכונת התעמלות להטיב העכול או שיעשה מעשים ז
 תכליתם לשחק מהם ואמר שזאת הפעלה שחוק בלא ספק וזה יחולק כפי כונת הפעולת

ופולמוס כי יש רכבים רבים הנרחים היו וישלחם גדולה אצל אנשים ואינן אחרים לה
 תצטרך כלל כהתעמלות הגוף כפי החלק מינין אשר הוא הנרחי להתמיד הנריאות על
 מה שצריך אינן מי שירע חכמת הרפואות וכסדרה שהעולה גדולה אצל אנשי החכמה
 כי אשר יעשה פעולת ההתעמלות להתמיד בו הכריאות צריך ככרוז או הדבקות או
 משיכות או עזרת העניים הן פעולות יסון בהם ההנהיג כעשיית הקולמוס ועשיית
 הכתב והיה אצל אנשים ככלם פעולה שחוק ואינן חכמים אינה שחוק והפעולה רח
 עובד היא הפעולה אשר עשה הפועל לכוונת תכלית נכבדת רל הכרחיות או מועלת
 והגזע הנבילית ההיוונות חלוקה שיראה לו שיזין לחלוף עליה כדרך והוא שכל פועל
 פעולה אחת אפשר שיזין בה תכלית ואפשר שלא יזין וכל תכלית מכוונת פעמים הדי
 נכבדת ופעמים יהיה פחותה ופעמים הגיע ופעמים לא הגיע והו מה שהגדלתו החלוקה
 בהכרח ואחר כדאי זה אומר שאי אפשר שכל לאמר שדבר מפעולת השם דרך או
 הכל או שחוק אך לפי רענו אנוני וגם לפי רענו כל נמשך אחר תורת משה רבי עה
 פעולתו של טובת מאד אומר וירא להם את כל אשר עשה והנה טוב מאד וכל מה ש
 עשהו ית כגלל דבר המעשה ההוא הוא הנרחי כמיכאות הרבה ההוא המכוון או מושל מאד
 והמשל בו מיון בן הנרחי בעמידתו ומצאות העין מושל מאד כשהואו ולא כן כמיון לא
 השאר בן דבר זמן ולא כן כחושם לא התועלות המאגיות לפי כהשגותם וכן הוא גם כן
 הרעת הפלוסופי שאין כעשש כולם דבר של יד התכליל על מה שאינן מלאכות הם כל
 פעולות שבוש בהם תכלית אחת אין הפרש בין שירע התכלית ההיא או לזרעה אמנם
 זה הסת מאנשי העין אשר חשבו שהשם לא יעשה דבר כגלל דבר ואין שם סבת ולא י
 מסבבים אבל פעולתו שלם לפי הרצון ולא יבקש להם תכלית ולא יאמר למה עשה וזה
 אבל יעשה מה שרצה ואינו נמשך אחר חכמה יהיו פעולות השם ית אב כן אצל לו נכנסת
 כחלק הכל וגם יתר פחיתות מפעולת הכל כי המתעסק בתכליל לא יסון תכלית והוא נביל
 בלתי ורע מה שיעשה ומיון אלו לא תכלית כלל ולא לצד הפועל אך שיהיה כפעולתו
 ית דבר על יד השחוק שדחותו גלויה בתחלה המחשבה ולא תבע לשגגון מי שחשב שהקוף
 נכרח לשחוק ממש כע אדם והמכוון לה תכלית כעבע ההיה וההפסד ועכחת העקר והוא
 שהכונה כלה להתמייח כל מה שאפשר מיכאותו כפי מה שיראה אותו ואינם חלוק זה ז
 לא גרה אותו חכמתו כלל אב כן הוא נמשך ככחינת היות השענוס עושבים אחר גרת ז
 חכמתו איננו לו האומרים שפעולת השם ית כלם לא כן סהם תכלית כלל הכואב לזה ז
 הכרח והוא כחינת כל המיכאות לפי רעתם שיהם אומרים מות תכלית מיכאות העולם כסתמו
 ועל כרחם יאמרו כמאמר כל מי שיאמר בחרוש העולם שכן רצת השם לא לעלה אחרת
 ממשיכו זה בחלקי העולם כולם עד שלא יורו עתק המחייסה הענבית ובהריות הקרנות ז
 הוא מפת עכור החוה הראה עד שישג מה שישג אבל לא ישיון זה סבה כראות כלל ולא
 נקבה זאת המחייסה ולא הישמה אשר עליה כדורת מפת הראות אבל כן רצת השם אע

סעיף

הפעמים

הפעם אצל איש וזה
שענה ויפון

שהיה הרמות אפשר בחלק זה וכבר נמצאו איטלט קצת פקדיו שמשמעם בחלק
הענין זה הענין באמרו כל אשר חפץ לי עשה וגו' ובאמרו ונמשו אותה וישש ובאמרו ומי
יחמד לו מה העשה וענין לו הפסוקים וכיזמא בהם הוא שהרברים שירצו השם יששו ב
הכרח ואין שם מונע שימצע מהעשות דעט לא שהוא יה לא ירעה לא אפשר ולא כל
אפשר אלא מה שגזרה חכמהו להיותו כך וכן הפעל הטוב בתכלית המוכן שירצה
השם לעשותו לא יכירל כעו וכן חסרון הפעל ההוא מונע ואין לו חושך וזהו העת כל
בעל דת ודעה הפלוסופים גם כן וכן הוא דעתו ששם מה שאמרינו שהעולם
מחודש רב חכמי ויוצעט לא יאמינו שזה כריעון לבד לא כוולתו אבל יאמרו שהכמות יה
אשר תבצר מונע הטענה חיבה מיצאות זה העולם בכללו בהכרח כאשר נמצא החכמה
היהו בעצמה אשר לא תשתנה חיבת ההעדר קודם שימצא העולם המציא זה הענין
טובר לחכמים הרבה כפי מה הכל עשה יפה בעתו וזה כלו לברוח ממה שירדך לברוח
ממט והוא שיעשה הפועל עולה ולא יכון בה הכלית כלל כן אמרנו המין חכמי תורה ו
וכוה בארו נבאיעו והוא שחלקי הפעלות הטבעיות כלם מוקדטה מסודרות נקשרות קצתם
כקצתם וכלם סבת ומסככות ואין מהם דבר להכל ולא לשחוק ולא דבר אכל פעולות
חכמה גדולה כמו שאמרה רבו מעשירי ו' סולם בחכמה עשירה ונאמר וכל מעשהו
אמונה ונאמר ו' בחכמה וסד ארצו וזה נמשך הרבה אין צריך שיאמרו חלופי והענין זה
פלוסופי וגזור כן שאין טכ דבר הכל ולא דבר שחוק ולא דבר כנולה בכל פעולות הטבע וכל
שכן בטבע הגלגלים שהם יותר מוקדטס ומסודרים כפי מעלת החמר שלהם וידע שרוב
הסתקת המביאות למסוכת כבדש תכלת מיצאות השלים בכללו או הכלית כל חלק מחלקיו
אמנם שישו טעה האדם בעצמו ודמיותו שהמיצאות כולו כגללו לבד והסתלות בטבע זה
החומר השפיל וסכלות המכון הראשון והוא המציא כל מה שאפשר מיצאותו כ המציאות
טוב כלל ספק ומקנע הענות ההוא וסכלות שני העצטס האלה יתחרטו הסתקות והמכוכות
עד שירמון קצת פעולה השם שחוק וקצתם הכל וקצתם ריק ודע שאשר סכלו זאת ההחך
עד שהיו פעולות השם אינם כפעולות ההכל אשר לא יכון בהם הכלית כלל אמנם כרחו ז'
מישם אותם נמשכות אחר חכמה שלא יבוא אל המאמר בקדמות העולם ונגרו השטר
כזה וכבר הודעתך דעת היהטט כזה הענין והוא שראוי להאמינע שאין החקקה באמרנו
שכל לו הפעולות מיצאותם והעדרם נמשך אחר חכמתו ית ואעזט נכסל הרבה מאתנע ה
חכמה כפעולתו ועל זה הדעת יסרה תורה מישה רבו כלה כן התחילה וירא להים את כל
אשר עשה והנה טוב מאד יטו השלומה העור המים פעלו וגו' ונשתחך זה הדעת וה
דעה התלוכתי כהשתכל כל הפרקים הקודמים כזה המאמר העללים כזה הענין לא יז
המציא כעשה מחלוקת ברבר מחלקי מיצאות כלם ולא המציא מחלוקת לא כמה ש
כעשה מקדמות העולם אינם וחדושו איטלט והבן זה "

ולדעתו כפי
וכן זלתי מוש

פרק כ"ו

כמו שחלקו אנשי השני מבעלי התורה אם מעשיו יל נמשכים אחר
 חכמה או אחר הרצון לבר לא לבקשת תכלית כולו כן חלקו ואחר
 המחלוקת בעצמה כמה שנתן לו מן המינות שיש מי שלא יבקש להם סבה כולו ויאמר
 שהמינות כולם נמשכות אחר הרצון לבר ויש מי שיאמר שכל מיצה ואזהרה מהם ז'
 נמשכת אחר החכמה והמטבן בה תכלית אחת ושהמינות כולם יש להם סבה ומטבן זה
 תועלת צרה בהם והיות לכלם עלה לה שאנחנו נכלל עלה קצתם ולא נרע אע"פ שה
 חכמה בהם הוא דעתנו כולו והמטבן והמטבן ותוכי התורה מכוונת בזה חקיס ז'
 ומשפטים צדיקים משפטי ה' אמת צדק יחיו ואלו שנקראים חקים כשעשנו ונשאר
 כחלק ושעור המועילות אשר כתבו עליהם ז"ל ואמרו רבים שחקקותי לה ואין לה ז'
 רעות להרהר בהם והטבן מקטרג עליהם ואמנות השלם משיכון עליהם לא יאמין ז'
 המין החכמים שהם שגטס אין סבה להם כולו ולא בקש להם תכלית כזו יביא לפעולת
 ההבל כמו שזכרנו אבל יאמין המין החכמים שיש להם עלה ה"ל תכלית מועילה על כל
 פעם לא שגטלה מיטע אם לקצור דעתנו או לחסרון חכמתנו כל המינות אם כן יש
 להם סבה ל"ל למיטה היא או לאזהרה יש תכלית מועילה מהם מה שהתבאר לנו
 צר התועלת בהם באזהרה מן הרביחה ומן הגנבה ומהם מה שלא התבארה תועלתם
 כמו שנתבארה בטורים כאשר העולה וכלאי הכס והם אשר תועלתם מכוונת אל
 ההטבן יקראו משפטים ואל שאין תועלתם מכוונת אל ההטבן יקראו חקים ויאמרו
 תמיד כי לא ברך רק הוא מכם ואם רק הוא מכם ה"ל שאין ענינת לו המינות רבר ררך
 שאין תכלית מועילה ואם יראה כרבר מ"מינות ששעט כן החסרון הוא מהשגתנו וכבר
 ידעת הרבר המפוסס אצלו ששלמה ידע סבה המינות מלם מלבר פרה ארומרה
 וכן אמרם שהשם העולם סבה המינות שלא יזולו בהם כמו שאירע לשלמה בעלש
 מינות אשר התבארה עליהם ועל זה העקד גמיטבו כל דבריהם וכתוכי הספטים ויוז שלו
 לא שאנו מיצאתי רבר לחכמים בכדאשית רבה ידחה מיטע בתחלת מחשבה שקצנת
 המינות אין להם עלה לא המינות בהם לבר ולא כון בהם תכלית אחרת ולא תועלת
 נמינות והוא אמרם עס וכי מוה חיבסת לה להקצנה כון מי טחוח שוחט מן העואר ז'
 למי שחוח שוחט מן העורה הוי חמור לא נתנו המינות לה ליתקם בהם את הכרזיה
 שנ אמרת לה צדוקה ועס היות המחמור הוה נפלא מאד שלא ימצא לו רומה כ'
 דבריהם פרשתי דע בו פחוש השמעהן עתה עד שלא יצא מסדר דבריהם כלל ולא
 עמד מן הרשע המוסכם עליו והוה היות כל המינות לקט בהם תכלית מועילה כמיצאה
 כי לא רבר רק הוא ואמר לא אמרתי לרוע יעקב תהו בקשונט — חט ה' רובר צדק ז'
 מגר מישרים יואשר צדק שיחמינהו כל מי שרעטנו טלמה ב"ו שטעס בזה הענין
 הוא מה שחכספרהו והוא שכלל המצוה יש לה סבה סהכרח ומפני תועלת אחת טיה
 בה אבל חלקיה הם אשר נאמר בהם שהם למיטה לבר והמשל כן שהדקת ב"ו ז'

חכמים

טעמי

לערך המזון הטוב מבוחרת התועלת כמו שאנחנו עתדים לבחור אימנע היוצת
 כשחייבה לא כנחירה בפסיקה הושט והגררה במקום מיוחד לו וכיוצא בהם ליתר
 בהם את הבריות וכן יתבאר לך ממשלם שחוט מן היסוד לשוחט מן העורה אבל
 אמרת הדבר הוא כי אשר הביא התסחח לאכול בה טן למיטה הקלה עם קלות ה
 מעשה שאי אפשר הכחא יסאר לא כפסן וכיוצא בו והשחיטה אפשר לכל הכר ולכח
 מיטה קלה התע חרור הכפן ואשר רחוי להמשיל באמת מעט החלקים הוא הקרבן
 כי המיטה סתקרת הקרבן יש לה תועלת גדולה מבוחרת כמו שאני עתה לבאר אבל
 הזית הקרבן האחר כענין והאחר חיל והיות מספרם מספר מיוחד זה אי אפשר
 לתת לילה כלל וכל מי שיטרוד עיניו לתת סבה בדבר מאל החלקים הוא כניע מטה
 משמגע שגגון ארוך ואיט מסיד בזה הרחקה אך מוכח הרחקות ומי שירצה
 שאל יש להם סבה רחוק מן האמת כמי שירצה שהמיטה היא כלה ללא תועלת
 נמיצת ורע שהחכמה חסה ואם תרצה אמור שהערך מביא להיות עם חלקים
 שאין להם סבה וכאילו הוא רכר נמנע בחק הטרה שלא יהיה כה רכר מזה הכרת
 ואפע המינעוה מן שאמרך למה היה ככש ולא היה חיל השואלה היא בעצמה
 היתה מתייבת חיל נאמר חיל על מקום ככש שאי אפשר מכלתי מין אחר וכן
 למה היו כשבה ככשים ולא היו שמיטה או עמרה או עשדים שאי אפשר מכלם
 מספר כהכרח וכאילו ירמה זה לעבד האפשר שאי אפשר מכלתי היות אחר מן
 האפשרים כי זאת השואלה תחוב חיל היה הענין האפשר האחר מקום זה וירע
 זה הענין והכנינו ואשר אמרו בו תמיד מהיות לכל מיטה סבה ואשר ירע מיהן
 שלמה היא תועלת המיטה ההיא בכלל לא חקיקת כל חלקיה ואחר שהענין כן אע
 דואה לחלוק השש מאות ועלש עשרה מיטות לכללים רבים ויהיה כל סלל כולל
 מיטות רבות שהם ממין אחר או קדוכים בעצמם ואגד לך סבה כל כלל מהם ואר
 וארה זה תעלה אשר אין ספק בה ולא מרחה ואחר כן אשוב לכל מיטה ככש
 עצמה מהמיטות ההם אשר יכולם הכלל ההוא ואבאר לך סכסה ער שלא ישאר
 מהם רק קצת מיטות מעטות מאד הפ אשר לא התבארה לי סכסה ער היום וכן
 התבאר לי גם כן קצת חלקי מיטות ותנאי קצתם מיטה שאפשר לתת סכסה והנה
 השמע אחר כן כל זה ואי אפשר לי לבאר לך לו הסכות מולם לא אחר שאקדום
 לך פרקים רבים אכול סהם הקדמות מועילות היטה לזה הענין אשר כועמן והסר
 אלה הפרקים אשר אתחיל בהם עתה

וסודת לך זה המשל ומעט שני כפרים ו
 שחטין סגולה לשוחט מן הספק. אבל

פ' המי שחלטים אם מושמנה וז'

וז' חקיקתו למי היה זה האפשר ולא
 היה זולתו מן האפשרים

פרק כ"ז

כוונת כלל התורה שני דברים והם תקון הענין ותקון התנהגות
 אימנע תקון הענין הוא שיצטע להמין רעות אמהות כפי
 יכולתו ומעט זה יהיה קצתם כפי יקניתם כמישל שאין כעבד המזון לסכל השגרה

השגת הענין ההוא כפי מה שהוא ואיננו תהון הגוף יהיה כהגון ענין מחיבת קצתם ענין
קצתם וזה הענין יעלה כשני רכבים האחר מהם להסיר החסם מכינתם והוא שלא יעשה
כל איש כענין ארס הישר כשני וכדענו וכפי יכולתו אבל יעשה כל אחר מהם מה שבו
העלות הכל והשיעור לתור כל איש כענין ארס מרות מושלות בהכרח עד שיסודר
סדר המדינה ודע ששתי הסוגות האלה האחת מהם בלא ספק קורמת כמעלה
והיא תהון הענין הנהגות הדעות האמתיות והשיעור קורמת כענין וכזמן לל תהון ז
הגוף והיא הנהגות המדינה ותהון ענין אע"פ כפי היכולת חיות השגות היא היעילה ז
יותר תחלה והיא אשר תפליג לדרקך כה ולדרקך כחלקיה כלם מפת שאין להגיע אל
הסנה הראשונה לא אחר שיגיע אל השגות הזאת והיא שכבר התבאר כמקפת שיה
ארס יש לו שתי שלמות ראשון והוא שלמות הגוף ושלמות אחרון והוא ז
שלמות הענין ושלמות הראשון הוא שיהיה כראוי על הטוב שבכענין הגשמיים וזה
לא יתכן לא כמיצאו יתכן ככל עת אשר יבקשם והם מזוניהו ושאר הנהגות גופו מ
דירה ומרחץ וזולתם וזה לא ישלם לאיש אחר לבדו כלל אי אפשר להגיע כל אדם
אל זה השיעור לא בקבוצ המדיע כמו שערע שהארס מדיע כענין ושלמותו האחרון
הוא שיהיה משכיל כפעל לל שיהיה לו שכל כפועל והוא שידע כל מה שכיכולת האדם
לדעת מכל הנמצאות כפי שלמותו האחרון ומכאן הוא שזה השלמות האחרון אין
מו מעשים ולא מוחות אמנם הוא רשת לבר וכבר הביא אליהם הענין וחיבת אותם ה
חקירה ומכאן הוא גם כן שזה השלמות האחרון הנבכר אי אפשר להגיע אליו ללא
אחר הגיע השלמות הראשון כי האדם אי אפשר לו שיציר מושכל ואפי' אם ילמדוהו
אליו כל שכן שיתעורר לו מעיניו בעוד שיש לו כאב או רעב חוק או צמא או חוסר
או קור חוק אבל אחר הגיע השלמות הראשון אפשר להגיע אל השלמות האחרון ז
אשר הוא הנבכר בלא ספק והוא סבת החיוב המתמידים לא זולתו והטורה האמתית
אשר בארע שיהא אחת ואין זולתה והיא הורה משה רבו ע"ה איננו באה לבה לט שתי
השלמות יחד לל תהון ענין כע ארס קצתם עם קצתם כהסיר הטל ובקצת המדות ז
הטובות המושלות עד שהתכן עמידת אע"פ הארץ והתמדתם על סדר אחר להגיע כל
אחד מהם אל שלמותו הראשון ותהון האמתיות ונהגות העוה אמתיות כאשר יגיע
השלמות האחרון וכבר ברבה הורה שתי השלמות והגדה אליו שתכלית לו התחיות
כלם היא להגיע אליהם אמר זה לייטט ה' להיעל לעשות את כל החקים האלה לראיה
את ה' להיעל לטוב לט כל הימים לחיותם כהיום הזה והקדים הנה השלמות האחרון לפי
משלתו כמו שכארט שהוא התכלית האחרון והוא אמרו לטוב לט כל הימים הנה דרעה
אמרס זל כפי למען ייטב לך והארכת ימים לעולם שכולו ארוך כן אמרו הנה לטוב לט
כל הימים הסנה הענין כענינו לל להגיע אל העולם שכולו טוב וארוך והוא העמידה
המתמדת ואמרו לחיותם כהיום הזה זאת העמידה הגשמיית הראשונה הנמשכת ז

שני

לעל עטל טוב

הראשונה הנמשכת קצת זמן אשר לא תשלים מסודרת לא בקטין המדיני כמו שבארנו

פרק כ"ח

ממה שיצריך שהתעורר עליו הוא שהדע שהדעות האמיתיות אשר
 בהם יצט השלמות האחרון אטע נהנה הורה מהם תכליתם ז
 וינחה להאמין בהם ככלל יהא מיצאות השם י"ה ויחודו וידעו ויכלו וידעו וקדמותו
 לו כולם תכליות אחרונות לא יתבאר כפרט מוגבלת לו אחר וידעית העת המה ז
 ועוד יעשה הורה להאמין קצת אמונות שאמונתם הכרחית בהקין עטע המדינה כ
 אמונתנו שהוא י"ה יחר חבו כמי שימיהו וזה ראווי שיוראו ויפחדו ממחה זו ואמנה
 שחר הרעות האמיתיות ככלל זה המצאות אשר הם החכמות העיוניות כלם כמי חוב ז
 מיעהם אשר בהם יתאמתו הרעות ההם אשר הם התכליות האחרון אעפ שלא ידעה ה
 הורה עליהם בפירוש כמו שיטה על הראשונות אבל ידע עליהם ככלל והוא אמוני להבה
 דה י"ה וכבר ידעת מה שבא מחוקק המינות באהבה ככל לכבר וככל עשך וככל מארך
 וכבר בארנו במשנת הורה שואת האהבה לא התכן לא בהשגרת המינות כולו כמי ז
 מה שהיה ויבחיית חכמתו מ' וזכרנו גם כן עב הערת החכמים על זה הענין והשליה ב
 ידעו מכל מה שהקדמונית עתה בזה הענין הוא שכל מינות אין הפרט בין שהיה מינות ו
 עשה או מינות לא הענין שהיה עטע להסיר השל או להעיר על מדה טובה מינות ז
 לטוב חברה או נהנה רעת אמיתי שראוי להאמינו אם לפי הענין בעצמו או בהיותו ז
 הכחוי בהסיר השל או בלמוד מדות טובות שהמינות ההיא מכוארת השל גלוית ה
 תועלת ואין במינות ההם לקבץ תכליתם כי לא עבך אדם כלל ולא שאל למה נעשו
 באהבת קדמנו אה קדמנו אבל אשר נבטו בהם בני אדם ונחלקו הרעות עב שאמר ז
 קדמנו כי אין תועלת בהם כלל לא מינות לבד ואמרו אחרים שיש להם תועלת ונעלמה
 מטעם הם המינות אשר לא יראה מספוטנס תועלת באחר מהשלטה עטעם אשר זכרנו ז
 רענו לומר שלא יתנו רעת מן הרעות האמיתיות ולא ילמדו מדה טובה ולא ירחיקו השל
 אבל הנראה משענם שאין מביא למינות ההם לא בהקין העטע כנהנה אמונה ולא ז
 בהקין הגוף כנהנה רעים וסרטים מועילים מהנהגת המדינה או בהנהגת הבת באהבה
 משעטנו וכלאים וכשר בחלק והמינות כנסוי הדם ועגלה ערופה ופטר חמור וכיבא בהם
 והנע עבך להשימיעך באוהי כולם ונתנת כפרם האמיתיות הסבארות כמוסת מלכר
 חלקים ומינות מענות כמי שוכרת לך יאבאר שכל לו וכיבא בהם אי אפטר מבלת ז
 שיהיה להם מביא באחר מן השלטה עטעם אם הקין אמונות או הקין עטע מדינה אשר
 לא יוכלם כי אם כשע הכדים בהסיר השל ובלמוד מדות טובות והכן מה שאמרנו ז
 באמינות כי פעמים שהקין המינות אמונה חמהת היא המכוננת לא וזלה זה באמונת ה
 יחודו קדמות השם ושיאנו גוף ופעמים תהיה האמונה ההיא הכרחית להסיר השל או ז
 לקטת מדה טובה באמינה שהשם יחר אמו על מי שימשיך כמו שאמר אחרת חסי וג' ז

לא

למה

למחנך נהנה אחר חו למה חוכמו
 ויבחיית יאבבה אוין הקדמה ונאמר
 הקס יו למה נעשו ע. מהנהג

ובאמונה שהוא ית' ישמע צדקת הנשקף זו המאונה מיד והיה כי יענן אלי ושמעתי כי
הטן את

פרק כ"ט

ידוע שאברהם אבינו ע"ה גדל בארצות הנביא ורעתם שאין לזה דף
המכובד וכשאודיעך בדרך הזה ספריהם הנביאים עתה ברינו ז'
אשר עשהו ללשון ערב ודברי הימים שלהם הקדומים ואגלה לך רעתם מהם יתבאר
לך אמרם בכאור שהטובים הם הלוהות והשמיים הוא הלוה הגדול וכן אמרו ערך ^{זכאי}
ההטובים החמשה ללוהות אבל טע המאורות הם יותר גדולים והמיצאם אומרים ^{בבאור}
שהשמש הוא אחר יענה השלם העליון והטפל כזה הלשון אמרוהו והמיצאם עזבו
בספרים ההם ודברי הימים שלהם ענין אברהם אבינו אמרו כזה הלשון ואמנם אברהם
עגדל כנראה כשחלק עם המזון ואמר שיש טוב עשה כולם השמש טעם עליו ככך
יכר וזכרו בטענותיהם מה שהוא מכאור נגלה מפעולות השמש במציאות ואם להם
לל אברהם צדקתם היא כגרון כוד החויב בו ואחר כן וכן קרה מטענותו עליהם
וכזה הענין ההוא וזכרו שהמלך שם אותו בבית הכלא ושהוא התמיד לטעון עליהם
ימים והוא בבית כלאו ואחר כן פחד המלך שיפסד עליו ממלכתו וישיב בג' ארס
מאמונתם וצדו לקצת המזרח אחר שלקח כל אשר לו המצא זה הענין מכאור
כן בספר הנקרא העברה העבטייה ולא זכרו מה שכא בספרינו המרדפים ולא מה
שכא אליו מיצאה מפת שהם מוכיבים אותו לחלוף על רעתם הרע ואין ספק אצלו ז'
שהוא עליו השלום כאשר חלק על דעה כע ארס כולם שהיו מקללים ומגננים ומכזים
אזונו הטועים ההם וכאשר סבל הכל כעבור השם וכן הרץ לעשות לכבודו נאמר לו
ואברהם מברכה ומקללך אחר והיה אחרית טעם מה שנראה מהסכסך רוב אנשי ז'
העולם להגידו ולהתבדך בו עד שיתחם אליו מי שאיט מורש ואין חולק עליו ולא
מי שסבל טענתו לא שארית האומה השפלה אשר נשארו בקצוות הארץ כטעני
התורה בקצת הענין וההודיים בקצת הדיוס כי לא הם שארית אומה הנאכה כי הוא
היתה אמה שמלחה כל הארץ והכלית מה שהגיע אליו ענין מי שהתלסף כמיטע
ההם שידמה שהשם רוח הגלגל ושהגלגל והמכבים הם הגוף והשם ית' החס כבר
זכר זה אכן כבר כן לצדאיג כפי השמע ולזה האטיע הנאכה כלם קדמות השלם
שהשמים אצלם הם הלוה וחשבו שארס איש טלך מוכר ועקב כטאר כע ארס לא
שהם מגדלים אותו ואומ' שהוא נביא עליהם הלכנה ושהוא קדח לעברת הלכנה ז'
וישע לו כחויס בעבודת הקרמה וכן אמרו הנאכה טעם עבר ארמה היה ושלח היה
רועה בעבודת העלמים ולזה המצא הנאכה כלם מגננים נח ויאמרו שלא כברה ז'
אלם וכן זכרו בספריהם שהוכה והשם בבית הסהר מנע שהיה שוכר השם וספני ז'
מעטט מה שספרו וחשבו ששת חלק על דעה ארס אבנו בעברת הרח ויכזבו מיכס
מכיאוס לשחוק מורס על חסרון דעה גדול ועל היותם רחוקים מן הקלוסיפות ושהיו

והטענות

טו

כתבית
י

כתבליה הסכלות אמרו על אדם כי כאשר יצא מאהלים תעמם הקרוב להווי ונטנם
 בחקלים ככל הכח עמו פליאות מהם חילן שלוהב יזמוח ככל עליס וסעפיה ואילן
 שלא יכן רך והביא עלה שלא יאילן שלא יטרפהו האש והגדר על אילן שמוך על עגרת
 דילפס איש ארט בקומה ארט והכח עמו שתי עליס כל כלה היו מהסמס כי טע ז
 דעשם ויצרו מאלו הכבלים פליאות ואע המיה מאעשים שיחשבו שהעולם קדמון ז
 וידיעט עם זה מיצאות לו הנמוענית כטבע למי עירע הטען הטבעי וכוטסה כזכרון אדם
 וכל מה שמיחסם אליו היא לחוק רעותם בקדמויות העולם עד שימשך אחר זה שהכוכב
 והגלגלים הם הלוה וכאשר יצא עמורו שלעולם והתבאר לו שיש לוה עברד לא גוף ז
 ולא כח כגנה ושכל לו הכוכבים והגלגלים מעשין והכן שקחות ההכליה הם אשר גדל
 עליהם התחיל לסתר אמונתם ולזיך רעותם ופרסם כגדרם וקדא בטעס לו ל שלם קדיאה
 שכוללת מיצאות הלוה והתחרע העולם מאתו ולפי הדעות ההם הצאבויות העמורו ה
 עלמים לוכבים צלמי הזהב לטעמי וצלמי הכסף לירח וחלקו המזיכאים והאקלמים ז
 לוכבים ואמרו שהאקלים העלי להיו הכוכב הפלטי וכטו ההיכלות ושמו כהם הצלמים
 וחשבו שפחות הסוכבים שופעות על הצלמים ההם וידברו הצלמים ההם ויכטו וישכחו
 וישימו כט אדם להנבא ויודיעו לכט אדם תועלותם וכי אמרו באולת אשר הם מחלק
 הסוכבים ההם כשיחחר האילן המוא לוכב הכוח ויעשהו לשמו ויעשה לו וכו כר וכר
 השפע רחניות הכוכב ההוא על האילן המוא וידבר עם כט אדם על דרך נמואה וינבאו
 וידבר עמו כעת הענה המצא א כל כהם כספריהם אשר העירך עליהם ולו היו עבאי
 הכעל ועבאי האעריה הטוכים אילנו אשר התחרעו בלכס לו הדעות עד שזכו חת
 וקדחו הכעל עטו כל זה לפרסום הדעות ההם והתפשטו הסכלות וארבת השגשגן כ
 עולם אז כוה המין מן הרמיונות ועלרו כהם רעות והיה כהם מעוט ומעט ומכשרה
 וחוכר חבר ושואל אוב וידעט ודרש אל המותם וכבר בארט כחוכרט הגחל מטעה
 תורה שאכרהם אכט עה לסתר לו הדעות כטעטת וקדיאה חלושה ומיום כט אדם ז
 ומשך לכס לעברת העס כהטיכו להם עד שנכח ארוץ הנביאים והעלום הכנה ויערה
 להוצג הכופרים ההם ומחות זכרם ולשרשם מארץ חיים מוכחותהם התעין וגו ומע
 מהמשך אחר ררכיהם ואמרו ולא הלכו בחקות הגו וכבר ידעת שלטון התורה ב
 מקומות רבים שהכונה הראשונה מן התורה הייתה להסיר עין ומחות זכרה וכל התורה
 טה וגם לו זכרה וכל מה שטיכויא לרבר ממעשית כחוב וירעו והעברה באש וקסר יישע
 ומטש ומספיק וחוכר חבר ודרש אל המתים ולהזהיר מהרמות לרבר טמעשית לו ז
 וכל שכן להמשך אחריהם ואמרו בתורה כתיובש שכל מה שחשבוות עברה ללהתבר
 והתקרות אלו הוא הרבר המתועב הנמוח אל השם והוא אמרו כי לו טענת לו ז
 אשר שנה עטו ללהיהם וחותה תמצום וכוכרים כספריהם אשר אע טיהר להודיעך
 חותם שהם היו מקדריבים לשמש ללהיהם הגדול שכנה עולפים ועכטה טפפדים ז

המקור

התורה

ושבעה שרנים אחרים בקיסת העשנים ויספקו כלו הועבה לטבעת האטטיים אם כי כל
 המצבות שבאו באזהרה מעל ושל הטבלה בה וכל המביא אליה דו המיוחס לה הם סביאחיה
 הטעלה טעם שהם סלס להטיל מן הרשת הרשת המטרודות מכל מה שישל כטטי ה
 שלמות בעצמם שגזון הם אשר גדלו עליהם אבותיו וזקעט כמו שנאמר בעבר הנה
 ישבו אבותם מעולם רח אבי אברהם ואבי נחור ויעברו להם אחרים והם אשר אמרו ו
 הנבאים המורקים בהם ואחרי לא וישלו הלסו ומה גדלה העלה כל מינה שתטלטל ז
 מוזת הטעות הגדולה והשיבנו אל האמונה האמתית והוא שיט לשלם לזה ברא כל אל
 יהוא שינרף שיעבר ויהאב ויורא לא הם הנחשב בהם שהם לזהות וטות הלה האמרת
 לא יעזרף בקרוב אילין ולהגע אל ריטט לכר שישי כי מורח כל רק אהבתי וייראמו ז
 לא רבר אחר והם התבלית בעבורה כמו שאני עתה לכאר ועתה ישראל מה לו להק שול
 מעמד כי אם לזהה והנה אשלים העגן אחר זה ואשוב אל כותה עתה ואומר שהרבה
 מן התורות הנבאר לי עננם והוינע סבה עמדי על אמונת היאסה ומעמיהם ועבדתם
 כמו שהשמע שטאבאר עלת המיות ההם אשר יחטב כהן שאין סבה להם ואני אומר
 לך סכסיהם אשר הנבאר לך מהם כל מה שידעתי את מאמונות היאסה ודעתם ער ש
 תרע באמת אמת מה שאומר אותו כעצנת סבת לו התות הספר הגדול מה העבורה
 הנבעיה שהתקת כן וחשיה ואני עתה להוריעך למי שמו היאסה אמונותיהם כחיות
 עם עברת האדמה וזה הספר מלא מוכגעות על וימיה שנתפשות המיון טעות אילין דו
 ינקשרות כי לל עשית הטאלסמת והודרת הרוחנס והכטוף והשרים והמזיקין והשופנס
 כמרביות וגלגל גם כי סכסר ההוא שגזנות נטמות ישרקו מהם אנשי השכל חשבו בהם
 לרקרף ולטעון כמיותם המוכחים אשר ידע בהם כל אנשי העולם שיט לזה שיקט על
 כל כט השלם כמו שאני למען תרע כי לל הארץ ויאמר כי אני הן הארץ וספר על
 ארס תרחשין שהיא יכ סכסר עתהו אילין כשילקחו כעמותו וישליטו הסנה בארץ ז
 יהיה רומש מהטעם כרמישת הנחשים ויש אילין שרשו כערת ארס ישמע לו קול גבול ז
 ויכא מוטם הדבר ישעשכ שתארו כי שיקח ארס מעליו וישימתי כבת הנאר שלו וילכ
 מכט ארס ולא יראו חנה יכנס ומאנה יכא וסיוקטידו מיטע הזת השמים ישמש כט ארס
 כצויר הסמך לט יליל וקולות נראות כל ער שהשן ההוא עולה ויביא כלו התכלס
 הרב יכאס בעצמ סכר כעולאות הימחים וסגלות עטרת הקרקע ער שיטען כמותה
 ויכא לחשוב שהם ישלמו בתכולה ומהכלי הספר ההוא מאילין האמילי מן האשוחת
 ההם אשר היו עשים אותם כמו שהודעתך זכר ששמר האילין כענה טעם נער לך ענה
 יהיה לו ריב עם היכרוח כי רבה לקחה מקומן ושהאיש שהיה מתבאר מסו האמילי עב
 נשקה מיטע נבואתו זמן וכאשר שמהו להנכא ארר הזמן ההוא הגר לו שהיה טוור
 כרץ עם היכרוח ויהיה לכרוב כלריים שישפטו כינהם אי זה מהם הוא הנוב ככשותה
 ויהי עתה וגם האמילי או היכרוח והכל ההוא הארץ אשר הכן מיטע כשתשמר ז

הספא

ספר יצו
שכרי

דבר יצו

עליו העת אע"פ הזמן ההוא וחסבתם מה היו וקלו היו חסדי ככל הרמזן אלהם כמימי
 התם החטובים כי לך רמזו אמונתהם אשר גרלו עליהם וקולו זה השמור אשר התפרסם
 עתה כדמיון מדמיון מציאת השם היו ימותנו כלו הזמנים יותר חשיפם מן הימים התם
 לא כעצמם אחרים ידושים אל כונתו ההוא כספר ההוא ספר על איש מנבואי ע"ן והיה
 שמו המזן קרא מלך לעבוד השכנה סוכים והשטם עשר מולות וחרג המלך ההוא הרג
 משונה וזכר שילול מותו התקבצו התלמים מדיעות הארץ אל ההיכל שבבבל אשר לתלם
 הזהב הגדול אשר הוא יצא השמש והיה תעלם ההוא נחלה בין השמים וכן הארץ נעלם
 באמצע ההיכל והתלמים סביבו כלם והתחילו לאנת על המזון ולהגיד מה שקרהו והתלמי
 כלם בוכים ומקוננם כל הלילה וכשלות השחר כפי התלמים ישבו להיטהרם בנספות הארץ
 ויהי זה מנהג מתמיד בתחלת יום מחדש המזון יקוננו ויכבו כל המזון ויכסדו עליו ויאנו כפי
 אדם ויהתבונן וראה איך היו רשת כג אדם בומטם ההם ועטן המזון זה קדמין מאד ב
 יצאכה וימה הכפר העמד על יוב שגוען היצאכה ופעשיהם ויאמנם העטן ההוא אשר
 ספרהו מעטן אדם והחשו ועץ הרשת טוב ודע והרמזן ללבוש שלא היה מנהג ללבוש א
 הוהר מאד שלא יטרף רעהק ויעלה בלכך שמה שאמרוהו היה כלל ענין שאירע לאדם
 ולא לזולתו ולא היה עטן נמצא כלל וכמעט התמונה יתבאר לך שקרויהם ככל מה שזכרה
 כהכל ההוא ויתבאר לך שחא עטן שבחורו אחר התורה כאשר התפרסמה באומות ושמש
 פשוטו שלמישנה כראשית ולקחו אותו כול סבי פשוטו ושטו העטן ההוא כרו שישיערתו
 הפתו ויפיהו ויחשב שהשולס קדמין ושהעטן ההוא המספר במרה סן ארע כמי שגורו א
 אע"פ שכונתו כך אין ירדך הערה על זה כי כפר עלו בדרך מן החכמות מה שמיגע שכלך
 שהתלות בו שגועות התלריים והכשרים והיצאכה העומים מכל חכמה שהיא חכמה
 באמת לא שאט הזהרתו מזה לשמור וולרך כי הדבס יטה ההמון להאמין התכלים ומין ז
 הכפריים ההם ספר האינטמכאס המיוחס לארסנון וחלילה לו מעשיהו וחס וכן ספר א
 העלסמאת אשר מהם ספר טמטס וספר השירם וספר מעלות הגלגל והיטרות השולות
 ככל מעלה מהם וספר מיוחס גם כן לארסנון כעלסמאת וספר מיוחס להדמוס וספר יצחק
 היצאכי כעטן בעבור דה היצאכה וספרו הגרול כעמוסי היצאכה וספרו רתם ויחגתם די
 וקרבתתם והתלותם וזולתו מעטע אמונתם לוי כלם אשר זכרת לך הם ספדי ע"ן אשר
 נשתחו ללשון השרם ואין ספק שהם חלק קטן ממה שלא עשה ולא נמצא גם כן
 אך אכר סובם השטם וקל הם אשר נמצאים אצל מן היום וכלו על רוב דעת היצאכה
 ומעשיהם המפורסם קצתם היום כשולם כל כפי התפלות ועשיית היטרות מן המתבורת
 והאכעס בהם ובעטן המזכחות והקרום עליהם וכחוס ומיע מאכל ולחוג חגום ולהתקבץ
 להכלות ולסייע עבודות בתפלות ההם ושימום בהם מקומות מכובדים מאד וקראו אותם
 היכל הטרות השכליות ולעשות הטרות על החרים הרמים ולהגדול האשדות ההם די
 ולהקים המיעות וזולתם ממה שהצמד עליה מלי הספרים אשר עירדתך עליהם ויהינה

חסד מן המצוות ויחזיק
מן מצוות אחר

הרשת ההם והמעשים ההם הוא שער גדול מאד בנהיגת עלת המצות כי הורדתו כלה
שרשה וקטנה אשר עליו הסב הוא למחות הרשות ההם מן הלכות אמרו פן ישתררה
לכבשה וג' אשר לכבו קטנה היאם וג' ולמחותם מן המצוות אמרו את מצוותם ונתנו ר'
ואשיייתם תשרטו כאשר ויכרתם את שמם מן המקום ההוא ונתקחו שני השעננים האלה
במקומות רבים והוא היה המטה הראשונה הכוללת לכל התורה שהורישו אותנו ול כתיבת
המקובל לאמר זה את כל אשר יטה ה' להיכב ביד משה אמרו הא למדת שכל המורה
ככל טעם ככל התורה כולה וכל הספר כש כמורה ככל התורה כולה והכן זה

לענין

פרק ל

משהתכל נרשית ההם הקדומות העולות יבארו לך שהשגן ה
מכורסם היה יצל כע אדם שבגברת הסוככים תיטיב הארמה ז'
יישמע הארמה והיו חכמיהם ופרושיהם ויראי החטא מהם מוכיחים בני אדם ומורייעם
אזתם שבגברת הארמה אשר בה מציאות האדם אמנם השלם והבא ברצון בני אדם ז'
כשיעברו השמש והסוככים וכשרגזו אונת במייהם יצחו הערים ויחרבו אמרו בספרים
ההם שלהם שמואדים קיצה על המרכחות והבהות ומקט זה עשרת המים והאילנות ושעננו
מהם המוקדן והם מגדילים עברי הארמה והאכרים מאד מפע שהם מיתעסקים כישוב
השלם אשר הוא מרשף הסוככים והוא חסידם ועלת הגדיל עוברו לך אמן הוא ז'
מפע העולות בעברת הארמה ער שאמרו שאין מותר לשחטם מקט שקבתי הכרז ז'
והמשכס לרצו בני האדם בעברת הארמה ואמנם שני זה וענננו לאדם עק חסד להציון
הזיה מעבורתם בעברת הארמה וכאשר התפרסמו לו הרעות מאד חכרו עבונות ועו כ'
בעברת הארמה להיות עברה הארמה פשו הכרתי בעמידת האדם ורוב כעל ימים והיו כוממי
ההם הורשים לכע אדם כעת הקבנים כהכלות והיו מישכס ברשתם שכלו העבירות ידרר
המער ושני השנה יתן פרו ותטמן הארץ ותשכס התכל מה שאמרוהו עבדת הנפשה
ברברם על הכרס המצא זה הלשון מרבי הנאכה אמרו החכמים הקדומים כולם וה
נביאים שישו כן יחיס שיגמולו בל הבלים במועדים למע הצלי ואמרו הם הצנדיקים
שהלוחות יעט להם זה ושהם יגמלו שמיין גמול עיב והרבו בזה המעשה מישרו הטוב מאד
וההיעדר הטוב שלו הארסה ימים והסדר המחלה ישמר מן המומים הגדולים ונתת הארץ
יכולה ועין הטרדה יתן פרו לשובע ער הנה לשון רבי הנאכה יכאשר התפרסמו אלה
העגנות ער שנחטבו אמרת ורצה השם יה לרב חמיו עליע למחות זה העשות מרשית ז'
ולתקד מלכותי ככעל המעשים ההם המעריחים אמר אין כעו מועיל זנתן לע תרתי ז'
על יד משה רבו עה הגד לע משמו זה שאם יעברו לו הסוככים והגוסות תהי עבדותם
סכה לתקד המטר והשם הארץ ולא תנמיח דבר וכדי העץ יכול ויבאו המקדים הרעע
לערים והמומים לגוסות ויקצחו הימים וכל הס שעט רבי הכיית אשר כרת ה' ואהת ז'
המצא זה הענין בעל ככל התורה כל שייחזיק מעמדת הסוככים התקד המטר ויחרבו ה

תקד

ועוד התקד
אחר רשן

הרץ והקסר הנעזם וחלי הגוף וקוצר הימים ויחזיק מהנחת עבודתם ולשוב לעבודת השם וירדת המטר ורשעות הארץ ותקון השמים וכריאות הגופות ואורך הימים הקר מה שהיו רודפים אותו עבדי ע"ן לבע אדם עד שעבדום כי עקר התורה להסיר הדעת ההוא ולמחות זכרו כמו שבארנו

פרק לא

מכאן אדם יושעם שיכבד עליהם נתינת סבה למיטה מן המיטה והטוב אצלם שלא יושב למיטה ולאזהרה ענין כלל ואשר יביא אל זה הוא חלי שימצאוהו כמקטם לא יוכל להגות בו ולא ידע לומר אותו והוא שהשם יחשבו שאם לא התורות מועילות בזה המציאות ימנעו כד נעשוים בהם יהיו כאילו כדיון ממחשבת והשתכלות בעל שכל אמתם כאשר יהיה דבר שלא יושב לו ענין כלל ולא יבוא לתועלת יהיה כלא ספק מאת השם כי לא יביא מחשבת אדם לדבר מזה כאילו לו חלשי הדעת אצלם היה האדם י"ר שלם מעושהו כי האדם הוא אשר יאמר ויעשה מה שמביא לתכלית אחת והשם לא יעשה כן אבל יעני לעשות מה שלא יועילנו עשותו ויזהירנו לעשות מה שלא יזיקנו עשותו חלילה לו חלילה אבל הענין כדבר זה והסבה כלה להועילנו כמו שבארנו מאמרנו וי"עו ה' לעשות את כל החקים האלה לטוב לנו כל הימים לחיותנו כלום הוא ואמר אשר ישמעון את כל החקים האלה ואמרו רק עם חכם ובנו הגוי הגדול כבד כבוד שאפי' החקים כלם יורו אל כל הגוים עוהם בחכמה ובהמנה ואם יהיה ענין שלא יודע לו סבה ולא יביא תועלת ולא ידחה נזק למה יאמר במאמרינו או כעושהו שהוא חכם ונבון וגחול המעלה ויפלאו מזה החכמות אבל הענין כמו שזכרנו בלא ספק והוא שכל מיטה מלו ה"ק מיטת היא אם לנתינת דעת אמת או להסיר עול או להתלמד במדות טובות או להזהיר ממדות רעות הכל כגילשה רכבים כרעות ובמדות ובמעשי הטהרה המדינית ואשר חב עלה נמנה המאמרים כי המאמרים אשר יורו תורה לאמנם או הוהירת מהם מ"ה שהוא מכלל המעשים המדינים ומהם ללמד מדות ומעט זה הספיק לנו על השלש ענינים כנתינת עלה בכל מיטה מן המימות

או להסיר דעתו או ענין סודי

יהיה ללמד מעט ומעט

המעלות

פרק לב

כשהבינו בעולות חלואיות ר"ל הטבעיות יתבאר לך החכמות השם ויחכמו כברייתא כ"ו והדרגת הטובות האיביים ושמותם קצתם לך צדקם וכן יתבאר לך חכמותי והחכולתי בהדרגת ענין כלל האיש ענין אחר ענין והמטל בהדרגת הטובות ושכונת האברים המח מה שלפניו רך מאד ואשר מאחוריו קשה מעט ויחוט השדרה קשה ממנו וכל מה שיתקשטי יקדשה והעצבים הם כלי החוש והתנועה והיה העצבים אשר המנוך עליהם כהשגת החושים לבד או בהנועת קצתה שאין בה רך עורח מעט כהטעת העפעפים והלחי טלוח מן המח והעצבים אשר הנוכך עליהם להטעת האברים יצאו מחוט השדרה וכאשר הי אקטד לעצבים מעט רכותם ואפי' היוצאים מחוט השדרה להניע הפרקים עשה השם י"ה החכולה שיצאו בעצב חושים ומלאו החושים כשר

ושם שורק אחד כן ימלט העורק מקצה העשב וכבר החל להתקשות ולהתעב עמו מן
 החבל חסמת קטנה וישב מותר וידבק המותר באבר ויחובר בו ואז יוכל העשב להנע ה
 אבר על זאת ההרדגה חמנה זכרתי לך זה המשל האחד להיות הגולה שמלאיות אשר
 התבאר בספר העולות האברים אשר הם כלם מנואדות גלויות למי שהשתכל בהם משל
 זך וכן העדים השם בכל איש מאיש כן היוניקו להיות משולד כחמלות הרבות ולא יום
 להיון במזון יבש והוכט לו העדים להוליד החלב ספק שיוון במזון לח קחב מטוג אבר
 עד שיתגב ויתקשו אבריו ראשון ראשון בהרדגה וכמו זאת ההנהגה בעצמה מן רה
 מעדג ההוא יל כאו רכבים רכס סתרתו והוא סאי אפשר לטאת מן ההכר אל התקד ז
 תהיה ולזה אי אפשר לפי טבע האדם שינח כל מה שהדגל בו פתאום וכאשר עלה
 השם יל משה רב"ע ליתג ממלכת כהנים וגוי קדוש כדעשה יל כמו שבאר ואמר
 חתה הראית לרעה ועו' וידעת היום והשנית אל לבך ולהתקן לעבודתו כמו שאמר ז
 ולעבדו בכל לבבכם ואמר ועבדתם את ה' להיבט ואמו ואותו העבור והיה המנהג רה
 מיתרסם בשלם מיל שהיו אז הגלים בו והעברה המללה אשר גדלו עליה להקדים מיני ס'
 בהיותם ההם אשר היו מעמדים בהם העלמ' ולהשתחית להם ולקטר לבתכם והעבורים
 הפרושים היו אז האנשים הנקנים ההיכלות ההם השונים לשמש ולירח ולטכנים כמו ש'
 בארט לא גזרה חכמתו ושמחה המבוארת בכל כדאיותו שיטט להטח מיני העבודות
 ההם ולכנולם כ' אין מה שלא יעלה כלב לקבלו לפי טבע האדם שהיה טטה המיד למזגל
 והיה דומה אז כדילו וכא עשה בזמנו זה שיקרא לעבודת השם ויאמר השם עת אהבם ז
 שלא התגלו אליו ולא תעמו ולא תבדקו השועשע בעת ציה אבל תהיה עבודתכם מחסבה
 מכלית מעשה ומפע זה השאיר השם מיני העבודות ההם והעתיקם מהיותם לבראים ז
 ולעצמם דמיונם שאין להם אמהות לשמו יל ויעט לעשותם לו ויעט לבנות היכל לו ז
 יסנו ל' מקדשו ושיהיה המזבח לשמו מזבח אדמה תעשה לי ושיהיה הקדשן לו כ' יהיה
 מכס קרבן לא ושישתחו לו ושיקטרו לפניו וזהו ממשות רב גדלו המעשים לזולת זכח
 ל' הים" כ' לא תשתחוה לאל אחר וג' והקדש סהט לעבדת המקדש ואמר וכתו לי וחיוב
 שיאמר להם מהעט על כל פנים שיקפידו להם מפע שהם שוקים בבית וקרבנותיו והם ז
 מהעט היום והסתם והגעע פואת התחבולה הלוהית טעמחה זכר מן והקדמה הפנה
 הגבולה הואל האמנות באמתו והוא מיטאות השם ואחרות יל ולא יכחו העשיות ולא
 ישוטמומו כמל העבודות אשר הורגלו ולא ערש עבודות זולתם ואע' יודע שטעמך תבין
 מזה השנן ככחו כחלפת מחשבת ויכבר עליך ותשאלני כלכבר ותאמר לי דרך ימוז ז
 מיטת ואזהרות וקשלות בעצמות מנואדות מאד והיושם להם זמנם והם כולם בלתי ז
 מיטתה לעצמם אבל הם מפע רב אחר כדילו הם החכילה שעשה השם יל לו להגע
 אל סענה הראשונה ואי זה מועג היה אדלו לעית לט כענה הראשונה ויהן נט יכולת
 לקבלה ולא היה עירך ללו אשר חשבת שהם על צד הסנה השנית שמע תשובתך

עשה חסמה

לפנות

בית העולות

אשר הכיר מלבד זה החלי ויגלה לך אמותה מה ששוררתך עליו והוא מרוב סכנה בא ב
 הורה זה השגן בניה והוא אמרו ולא נחם להם דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר
 להם כי ינחם העם ברחוקים מלחמה ושמו מצרימה ואמר ויסב להם את העם דרך ה
 מדבר ים כנה וגו' וכמו שהסב אותם מדרך הישרה אשר היתה מביטת החלה מקצת יראת
 מה שלח היו יכולים לסכל לפי הענין אל דרך אחרת עד שהגיע הכונה הראשונה
 והיא השגתו ית והנחת שו' כי כמו שאין בענין האדם שיגדל על מלאכת עבדות כמנה
 ובלבטם והחזמה להם ואחר כך יחפץ ידיו לטעמו מלבלבטם ויחלם עכ יאדי הענין
 מתאם קן חזן בעכש שיגדל על מינס רבם מן העבודות ומעשים מירגלים שכבר עשו
 חלהם העבדות עד ששבו כמושכל ראשון וינחם כלם פתאים וכמו שהורה מחכמת
 השם להסב אותם במדבר עד שילמדו גבורה כמו שטרע ההלכה במדברות ומעשו
 האמות הגנה מרחיבה וכיוצא בזה וילמדו הגבורה והפסס וילמדו דך לבב ועליו גם כן
 אנשים שלא הגדלו בשפלות ועבודתם וזה היה במצות לזהות על ידי מצות רב עה של
 פי ה' יחט ועל פי ה' יסען את משמרת ה' שמחו על פי ה' בר מצות כן בא זה החלק מן
 התורה בתחילה לזהות עד שישארו עם מין המצפנה המורגל כפי שהעלה בדרם האמונה
 אשר היא הכונה הראשונה ושאלתך היא זה מוטע היה לשם ית מצויותו כענין הראשונה
 ויטו לו יכולת לקבלה החיוב וזה השאלה השנית ויאמר לך ואי זה מוטע היה לשם
 שנישם דרך ארץ פלשתים ויהן בנס יכולת להחלם ולא היה עירך לזה הסכום כעמוד
 הענין יומם וכעמוד אש לילה וכן תתחייב שאלה על שבת הישרים העובים אשר
 יצר על שמיירת המצות והיערים הרעים אשר יצר על העבדות ויאמר אחר שכותב השם
 ורצט היה שנימון זאת התורה הראשונה וענינה ככל הסכום כל למיה לא נרן בט יכולת
 לקבלה ולעשותה תמיד ולא היה עשה לו החטיה להטיב לו אם עבדתי ולהתקם ממנו
 אם נערה ולעשות הטובות ההם כולם והתקמות ההם כולם כי זאת גם כן החטיה שענינה
 השם לו עד שגיע ממנו אל כוננו הראשונה ואי זה מוטע היה אצלן לתת רצון מעשה
 השם העבודה אשר ריבה ורחוק העבדות אשר מאסס טבע מוטעט בט' והתשובה על לן
 ישאלות הערש וכל מה שהוא מטיב השופה אחת כוללת והוא שהאותיות כולם אינן ש
 הם שני טבע איש אחר האישי הנגזרות אף טבע בט אדם לא ישנהו השם כלל על דרך
 המופת ומפע זה המורש הגדול אשר מי יתו והיה לבבם זה וטעם זה באה המצויה ורבה
 אזהרה והגמול והשעשע וכבר בארנו זאת הפנה במופתה במקומות רבים במצויות
 ולא אמרתי זה מפני שאני מאמין ששעשע טבע אחר מבע אדם קשה עליו ית אף הוצר
 אפשר ויטל החת היכולת לא שהוא לא רבה כלל לטעות זה ולא ירדו לשלם כפי
 הפנת התרבות ולו היה מרצו לטעות טבע כל איש מבע אדם למה שירדו ית מן
 האיש ההוא היה בעל שלמות הנביאים וענתה התורה כולה ואשוב אל כונה ואומר
 כי כאשר היה זה המין מן העבודה לל הקרבות על זה הכונה השנית והענינה וההכלה

ק טוה מאה הוציאה אחר וכו' הפט
 יראה חת שכן סולת למה לקבל את
 הטבע שר טבע הטבע הראשונה
 והוא

משה

וכינני כחם משען העבודות יותר קדושות אל הטנה הראשונה והסרחיות בהניע אליה ז
 שב כן שני המושן הפרש גדול ומאז שזה המין מן העבודה לל הקדבת הקדבנות אע"פ
 שהוא לשמו ות לא חרב עלינו כמו שהיה בתחלה לל עתדים בכל מקום ובכל זמן ולא
 שנעשה היכל כאשר ירמון ושיקריב מי שיורמון החכף ימלא את ירו אבל נאמר כל זה
 עלינו והנשם בית אחר אל המקום אשר יבחר ה ואין מקריבין כוולת השמר לך כן ז
 תעלה עולותך בכל מקום אשר תראה ולא יהיה ספק לא זרע מיוחד כל זה הענין למעט
 זה המין מן העבודות שלא יהיה מטע לא מה שלא גזרה חכמות להנחו לגמרי אבל
 התפלה והתחנה הם בכל מקום וכל מי שחרמן וכן היטיגיה והמוזנה והתפלין ווולתם
 מן העבודות החמות להם וכעבר זה הענין אשר גליה לך נמצא הרבה בספרי ה
 נבאים שמוכיבים כע אדם על רוב השתדלותם והתחוקם להביא הקרבנות ובארז ז
 להם שאינם מסתם לעממם מטה יריבה מאד ושהשם אינו עירך להם אמר שמואל ז
 החכף לל בעולות זבחים כשמוע בקול ה ואמר ישעיה למת לו רוב זבחים ואמר ה ז
 יאמר ירמיהו כי לא דברתי את אבותכם ולא עייתם כיום הינני איתם מארץ מצרים
 על דברי עולה וזבח כי אם הרבה הזה עיית אולם לאמר יגו וכבר הוקשה זה המאמר
 בעני כל מי שראיתי הכריז חו שמושתם ואמר איך יאמר ירמיהו על השם שלא יטע על
 דברי עולה וזבח ורוב המיסות אמנם באו בית ובעת זה המאמר הוא מה שבארה לך
 וזה שהוא אמר שהכונה הראשונה אמנם היא שתשיגוע ולא העבדו וולתי והייתי לכם
 ללהם ואהם תהיו לי לעב וזאת המיטה בהקדבה וכן אל הבית אמנם היתה בעבר ז
 תעלה כרית וזאת הקנה ובעבורה העתקתי לו העבודות לשמי עד שימחה שם עו ז
 וזהקים פנת יחודי וכאתם אתם ובטלתם התכלית ההיא והתחזקתם במה שנעטרת
 כעבודה והוא שאהם ספקתם כמינאותי כושני ואמרו לא הוא ועברתם עז וקטרתם ז
 לבעל והלוק אחרי להים אחרים וכאתם אל הבת יגו ונשאתם מטנעם אל היכל ה ז
 ומקריבים הקרבנות אשר לא היו מטנעם מטה ראשונה ולי נפיש זה הפסוק פט
 אחרים והוא מביא לזה הענין בעצמו אשר זכירתו והוא שכבר התבאר בכתוב ובקבלה
 יחד שתחלת תורה שנעטוית כה לא היו דברי עולה וזבח ואין עירך שהטרודי שכלך ז
 כפסח מצרים כי הוא היה לסבת מוכארת גלויה כמו שאנו עתה לכאד וישך שהמיטה
 ההיא היתה בארץ מצרים והמיטה הרמון אליה בזה הפסוק הוא מה שנעטוית בו אחר
 יציאת מצרים ולזה התנה בזה הפסוק ואמר כיום הינני איתם מארץ מצרים כי ז
 החלת עוין שנעשה אחר יציאת מצרים הוא מה שנעטוית בו במה והוא אמרו לט שם
 אם שמע השמע בקול ה להך שם שם לו חק ומשפט יגו וכמה הקבלה האמתות ז
 שבת ודין במרה אקדוד והחק הרמון אליו הוא שבת והמשפט הוא הינני והוא הסרת
 השל וזאת היא הטנה הראשונה כאשר רל המונות דעות אמתיות והוא חוש
 השלם וכבר ידעת שעקר מיטת שבת אמנם היא לחוק וזאת הפנה ולקיסיה כמו שבארנו

כזה המאמר והכונה שר עם אמתה הרעות להסדר העל מיכס ארס' הנה סבר התבאר
 לך שהמיוטה הראשונה לא היו בה רברי עולה וזכר אחר שהם על יד הסנה השנייה
 כמו שזכרנו וזה הענין כנצטנו אשר חסד ירמיהו הוא טנאמר כתיב על יד התוכחה
 לאומה ככלה בסולה הסנה הראשונה ולא היתה מוכרלת כנה וכין הסנה השנייה
 אמר שמע עמי ואזכרה ישראל ואעודה כך להים להיך אעבי לא על זכריו אכניח
 וג' לא דקח מביהק פר עתרים וג' וכל מקום שנשעל זה הענין זאת היא הכונה
 והכונה מאד והטהל כן

ההמלכה

פרק לג

מכל טעם התורה השלמה גם כן להרחיק התאוות ולכוון להם
 ולמעט בכל היסודות שלא יכוון מהם לא התכרחי וכבר ידעת ש
 רוב תאוות ההמוץ ושלושם אמנם הוא בהרכות מאכל וכמשהו והוא המכטל ז
 לשלוות הדרם האחרון המיוק לו גם כן בשלמות הראשון המספיר לרוב עניני אשוי
 המרובה והנהגת הבית כי בהמשך אחר התאוה לבר כמו שיעשו הסכלים ובעל ה
 תשוקות העושות ויפסד הגוף ויאבד האדם קודם מיט העכבי וירבו האטיות והראגות
 והרבה השנאה והקנאה והמלחמות לקנות מה שכר זולתו והמכוא לכל זה היות ה
 סכל משיב הנאה לבר תבלת מיכונה לכינמה ולזה עשה השם החכמה כנהו לג
 מיטה שייכטלו זאת התכליה וירחקו מחשוב סה ככל יד ומעג מימה שמכוא לרוב ז
 תאוות ולהנאה לבר וזו כנה גזולה מכוונת זאת המורה הלא העתבל רברי התוורה
 חיי עושה להרג מי שנראה מינעט שהוא מרבה ככשית הנאות המאכל והמשתנה
 והוא כן סודר ומורה והוא אמרו זולל וסוכא וטה לרגס אוות כאכנס לכעז מן העולם
 קודם שאגדל עניו וימית רבים ויפסיד עניו אשנים טובים ברכ תאוות וכן מכלל כושת
 המורה הרכות ושיהיה אדם עשמו לחבריו ושלא יהיה קטה בלה עשמו לחבריו אך
 יהיה עשה ריענס ועוה חותם ועשמו אליהם לחפסנס ושכ אל ריענס כבר ידעת ז
 מיטתו ית ומלהם חת ערלה לככנס וערפנס לא תקשו שוד הססת ועשמו ישראל חס ז
 תאכו ושמעתם וכאמר כמי שטאמו לקבל מה שדריך לקבלו ושמעט ועשמו וטאכ ז
 על יד המטל משכט אחרך נרזיה וג' וכן מכוונת המורה העהרה והקדושה כלומר
 הרחקת המטגל והשמר ממנו ולמעטו ככל אשר יוכל כמו טאע עתד לבאר שכשמה
 השם לקדש האמה לקבל התורה ואמר וקדשתם הייב ומחר אמר אל תגזי אל אשה
 הנה באר שהקדושה הרחקת המטגל כמו שכאר גם כן שהנחת שהות היין קדושה
 כאמר כגור קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו ולשון ספרי וההקדשתם והיותם קדושים
 זו קדושת מיטה וכמו שקראה התורה עשית לו המצות קדושה ועהרה כן קדושה
 העברת לו המצות ועשית רבים המצנט טומאה כמו שאכאר אמנם טקני הכגרים
 ורזיית הגוף וטקני הוישה והכלובס גם כן מכוונת זאת התורה אך אחר טהרת הן
 מעשים וטהרת הלב מן הרעות העמואות אמנם שישפיק לאדם טקני הנראה ברחיטה

ולזה

ונתרת הנגרים לבר עם רוב הדעות בהטעמים והשילוח במאכלים ובמשגל הוא כהגלות
 הגגות אמר ישעה כוח התקדושים והתנחומים אל הגגות אחר אחר כדרך אובלי כשר
 החזיר וגו' אמר שהם יעשהו ויהקדשו במקומות המגלים והמקדושים ואחר כי יתחזרו ב
 בההם והקדושים כמדרם ובעתהם בהשלהם לאטל כשר החזיר השקף והעכבר ז
 ישמא הוא חמון באמר אחר אחר כדרך להתחרר במשגל הדסור והשלה בין המאמר ש
 נגלהם מנקהם אבל הכס הם עם החורים והנאות געם ואין זה סבת התורה אבל הכשרת
 הראשונה למען התאות ולנקה הגלה אחר נקוי הנפתר וכבר העיר שלמה על מי שישקן
 אל רחיצת הגוף ונתרת הנגרים והמעשים מאלוהים והמדות יענה אמר הרב דוד מנחם
 כשעו ומימחהו לא חזקו חזר מה רמו עשו ובעתהם גב כן כלו הכוונה אשר זכרנו מזה
 חקק והבאר לך פנות מיטה רבות היו כמורהם בעלות קודם ידועה לו המונות כמו שאמר

אחר זה

פרק לד

מה שדריך שהדעתו וגו' כי שהתורה לא הבט לרוב חזר ולא התורה
 התורה בני השען המושע אבל כל מה שורנית ללמנו מדעת או מורה
 זו מעטת מושל אטעם יסון כי השעטת אשר הם על הרוח ולא יבט לעטן הנמיכה טעם ולא
 להקף שיפא לאחד טעם אדם מתען השעיר ההוא והתנהגה ההיא התורה כי התורה היא ז
 עשו להי יולקף לבחון השעטת הטבשים אשר התעלות ההם הכללות הנמיכות בהם יש
 ככללם והחוב מהם נקדים פתיים כמו שהתבאר מדפנים ידבריו וילבט ולפי זאת הבחינה גב
 כן אין לתמות מהיות טנה התורה לא תלם ככל איש ואיש אבל ירחיב בהסחף מימיות אנוש
 לא השלמים התנהגה ההיא התורה כי התורה העכשות המיניות לא יתנו כל מה שראוי ככל
 איש ואיש כי הכל טל אחד וקנינה אחת ויכל נהג מיוענה אחד וחלקה זה נעונו וכבר בארנו
 שלמעט טעם קים לא ישנה לשלם ולפי זאת הבחינה גב כן אי איתר שיהיו התורות נעונו
 לפי ענין האנושים והמעט המהוללים בדמות הדמויות אשר רבוהה כל איש מיוחדת לפי ז
 מזה הנמיכה בטעמו אבל כדור שהתורה התנהגה ההייתה מוחלמת כוללת ואשף שהיא ראויה
 לקצת אנשים ולאחרים אינה ראויה כי אילו היה לפי האנושים היה נפול התקפה ככל ונתנה
 רבדך לשיעורים ומעט זה אין יסוד שיקשרו השעטת המוכנס טנה ראשונה טן התורה לא
 כמות ולא כמקום אבל יהיו המשתנים והחכים מזהלמים וכללם קחם כמו שאמר יתל תקהל
 הקה אחת לכס ואטעם יסון סהם התקטת הכללות על הרוח כמו שבארנו ואחר הקדושים
 לו ההקדמות אהחל לבאר מה שכוונתי לבאר

ס"ו

פרק לה

ראוי לחלוק המעט טלם לפי זאת הכוונה חל חרבעה עשר
 כללם הכלל הראשון

סלל המינות אשר הם רעות שדשויות והם אשר ספרטם בחלכות יסודי התורה וכן הכלל ז
 הזה שר התשובה והתענות כמו שאבאר ולא יאמר בנתנת דעות האמתיות והמישולת באמתות
 התורה מה דעתם תועלתם כמו שבארנו הכלל השני כולל המינות הנבילות
 באסור על והם אשר מינו אותם בחלכות על ידוע שכלאי הכרם ועולה וישעט הם גם כן מזה
 הכלל כמו שיתבאר וסבת זה הכלל גם כן ידועה מפע שהיא לאמת הרעות האמתיות והמשאור
 לגנח בהמון הכלל השלישי כולל המינות התלויות בהקדן המדות והם אשר
 ספרטם בחלכות רעות יודוע שכטוב המדות העולם חברה כע אדם וקבונימה אשר הוא הכרחי
 לפחד כע אדם הכלל הרביעי כולל המינות התלויות בנדרות וכתלואות
 ובמהות ובמה שנתער עמהם כערכם וחרימים ודעי המלה והעברים וכל המינות אשר נמנו
 כספר ורעם מלכר הכלאים והעלות וכסל לו כלם מביארת כי העולם חוזרת על הכל חללה
 כי העשיר היום אז ירע יהיה מחר עני והעני היום אז כע יהיה עשיר למחר
 הכלל החמישי כולל המינות התלויות במעשה העול והרעם והם אשר כלל אותם ספר נמי
 מיהון מחסריו והיעלת זה הכלל מביארת הכלל הששי כולל המינות
 התלויות ברע מינות כדן גג וילן ורזן ערוב וזמין ורוב מה שספרטם כספר שופטם
 והיעלת כל לו מביארת שאם לא ישעו החוטא והחוטם לא יסתלק מן בשום פנים ולא
 יסתלק חושב לרע ולא כטעות החושבים שהנחת ריע התשלומין הוא חמלה על כע אדם
 אבל הוא אכזריות גמורה והספר כר המדינה אבל החמלה הוא מה שניתה בו העם יה ז
 שיתעים ויעזיבים הם לך כלל שיעור הכלל השביעי כולל רע מינו ה
 תלויים בעסק כע אדם קתנם עם קיתם כחלואה והשכרות והסקדון והמקח והמסכר ז
 וכזינא כל והירשות מה הסת והם המינות אשר ספרטם כספר קען ומשפטים והועלת זה
 הכלל מביארת כי זה התשתתות כמומן הכרחי לכע אדם כלל מדינה ואי אפשר כלל ז
 נדעה רובי יושר כלל העסקים ולשערים שיעור מועיל הכלל השמיני הוא
 כולל מינות היום החשים כלומר שכחות וימים טובים והם אשר ספרטם כספר זמנים וה
 סרה בארה עלת כל יום מהם וזכרה ככתי ושהיא להגע רעות אמה או למעחה גוף או
 לשעיהם אור כמו שאני עתה לכאר הכלל התשיעי כולל שאר העבודות
 המעשיות בתקלה וקדוה שמעו ושאר מה שספרטם כספר אהבת מלכר המלה והועלת זה
 הכלל הוא מביארת שהוא כלו מעשים שמחזקים רעות כאהבת השם יה וכמה שיער ז
 שיהמין בו ושוחם אליו הכלל העשירי כולל פי המינות התלויות במקדש
 וכליו ומשרתיו והם המינות אשר ספרטם עבודה וכבר קדם לנו יסודן תועלת זה הכלל
 הכלל האחד אשר כולל המינות התלויות בקדוה והוא רב המינות
 אשר ספרטם כספר עבודה וכבר קדמנה וכבר קדם לנו יסודן תועלת המינות בקדוה ז
 ככלל ואף היה הכרחי כיומן התוא הכלל השנים עשר כולל המינות ה
 הלכות כטמאות וכעזרות והמנה כלם לתקדק מהטעם למקדש כפי שיהיה לו כפני ז

אלו

אלו

גדלה ויהיו ירחים וסוחרים שטעו כמו מאני עהרד לבאר הכלל הטעם
 עשר כולל המצות התלויות באסור מאכלים ומה שנתלה בהם והם המצות אשר זכרנו
 בהלכות מאכלות אסורות וערדים ונזירות בזה הכלל והטעם בכל זה לפיכך רוב התאווה
 והשלחן בבקשת הערב ולשום תאוות המאכל והמשטה תכלית כמו שבארנו בפתחת אבות
 ספרות המטעם הכלל הארבעה עשר כולל המצות הנבואות באסור קצות
 הנבואות והם אשר ספרטם בספר עבים ובהלכות אסורי ביאה וכלאי כהמה מזה הכלל והטעם
 כלא גם כן לשמו המטעם ולמעט מזה תאוות הנבואה בכל אשר יוכל ולא ישנה תכלית כ
 משנה הסכלים כמו שבארנו כשי מסת אבות והמילה גם כן בזה הכלל וכבר טרע שהמצות
 כולם יחלקו טע חלקים עברית שבין אדם לחברו ועברית שבין אדם למקום ואשר כן אדם
 לחברו מלו הכלל אשר חלקטם וכפרטם הם הכלל החמישי והששי והשביעי וקצת הם
 שלישי ושאר הכללים הם כין אדם למקום והוא שכל מינה כין שיהיה עשה או לא תעשה
 ויהיה הכונה בה ללמד מדה טובה או רעה או תקן מעשים שהם מיוחדים לאדם עיניו ו
 וישלמוהם הם יקראו אותם שבין אדם למקום ואשכ משל דרך האמות יבואו לענינם ז
 שבין אדם לחברו אך אחר אימצעות הכדים רבים וכבחינות כוללות ואינם באים לנזק
 אחרים מיוחדת והכן זה ואחר שהגדה נכות לו הסכלים אשוב למצות כל כלא מהם
 מינה מינה מינה שיחשב שדין טעלה בה או שהיא דין שלא יושל כלל ואבאר עלתה
 סכמתו ומקום ותעלתה מלכר המעט אשר לא השגתה הכונה בהם עד היום

כער
 על המעט כעלון הדין

פרק ד

המצות אשר כלל אותם הכלל הראשון והם הרעות אשר ספרטם
 בהלכות יסודי התורה ספת מלם מבוחרת השתכל בהם איות ז
 אחת המצוא דמות הרעת ההוא ושהוא עטן מופתי וכן כל מה שבא מן רגזיו ויה
 מזהה ללמוד וללמד מבוחר הטעלה כי אם לא תהיה שם חכמה לא יהיה שם מעשה
 טוב ולא רעת אמת וכמו חכמי תורה גם כן מבוחר התועלת שאם לא יהיו גדולים בעני
 כע אדם ומטובים לא ישמעו אל דבריהם כמה שיישיחו אליו מן הרעות והמפסדים ז
 וככלל המצות הזאת גם כן להתנהג בבטת ובענה הן אמרו מפני שיבה תחם וגו' ומזה
 הכלל גם כן המצות אשר טעו להטבע בשמו והזהירו מהטבע לשקר או לשוא כל זה
 מבוחר העלה שהוא כבוד הטע ית לו הם מעשים מביאים להימין גדולתו וכן המצות
 אשר טעו לענוק אליו בעת צרה לל והרעטם בחיצוניות וגו' היא סזה הכלל מפני שהיא משנה
 החזק בה הרעת האמיתי והוא שהטע ית מטיג ענעטובדו לתקעם אם עבדוהו ולהקטד
 אם נמרהו לא ענחמין שהוא מקרה ורכב שאירע וזהו המרו אם תלט עמי קרי לל ז
 שאט כשאבוא לכם לו היעות לשעש אתכם אם תחטבו בהם שהם מקרה אוסוף לכם מן
 המקרה ההוא כפי מחשבתכם יותר חזק יותר קטנה והוא אלוהי והלכתם עמי בקרי והלכתם
 אף דע עמכם כמות קרי כי האמינם שהוא כמקרה מינה שמחייב התמרות על ז

הטעם

דעות הרעות ועל מעשה העול ולא ישיבו מהם כמו שאמר הכתוב ואלה חלו וכן
 יענו להתפלל חלו ולהתחנן לו ולעשות לפני בעת צרה ומיכאור הוא שהתנווכה גם כן
 טוה הכלל לו מן הדעות אשר לא יסודר מביחות העשי הטהרה לא בהחמין אותם טעמו
 המעשה לעושים אדם שלא יחטא וימנע אם שיסכל בדעות שיבחרו או מזה והיא בלה ז
 נבחרת באמת או להגברות האוהה או כעם ולו יחמין האדם שלא יוכל לתקן זה המעשה
 לשלם היה מתמרד על עשרו והמעשה שהיה מוסיף במרצ אחר שלא נשארה לו החכמה
 אך עם חמזות התשובה יתקן וישיב לטוב שכעטעטס ויותר שלם טמיה שהיה קודם ע
 יחטא ולזה רבו המעשים המקיימים זה הדעת האמתית המושל מאד רץ הדיוס וזה
 קדמנות על התגלות וכן על קצת הזוונות והתענות והעבץ הכללי לתשובה מכל חטא
 לסוד טעמו זו היא הכלית זה הדעת ולו כלל העולם מביארת

פרק לו

המציאות אשר כלל אותם הכל השיע הם המציאות אשר ספרעכד
 כחלצות עו ומכאור הוא שהם כולם להצל מועשות עו ומדעות ז
 אחיות בלתי אמתיות התגלגלו עם עו ממעטן ומעט ומכשף וחוכב חבר ושואל אוב
 ודענו ודורש אל המהות וזולתם מן הסת שלהם וכשתקרא כל הספרים אשר זכרתי ז
 לד יתבאר לך שהכשף אשר תטמיע אותו הוא פעולות שהיו עושים אותם הכיאים ה
 כשרים והכלרים ויותר היה במינידים וכמעטעים היו מיכאים לחשב בהם או היו חושבים
 שבהם היו עושים מעשים נחלמים במציאות אם לאיש אחד או להעשי מדינה ור
 מעשים הם אשר יעשו אותם המכשפים אין ההקש טרף אותם ולא יחמין השכל שהן
 יחבו דבר כלל כמו שיכמו לקבץ גמח ידוע בעת ידוע או ילקח מהדבר הפלטי מספר
 הפלטי וספר מספר כך והוא שער גדול מחד ואני הכללו לך כשילטה מינס האחד
 מהם מה שטעלה כרכר מן הנמיצחות גמח או כח או מינח והשיע מה שטעלה ז
 בהגבלת זמן שיעשו בו המעשים ההם והשלישי פעולות אנטיות שיעשו כדקור או
 טפוח או העחה או השחוק או הדלוג על רגל אחת או שישכב על הארץ פדקון או ז
 לשירה דבר או לעשן בעשן ידוע או דברים ידוכר בהם מיכנים או בלה מיכנים לו הס
 מיני מעשה הכשוף ויש פעולות כשוף שלא ישלמו לא ככל לו הפעולות כאמרים ז
 ילקח כך יקב עליה מן העמח הפלטי ויקחהו כהיות הירח כמעלה הפלצות בעת שהיה
 ביתר הכבוד או זולתו מן היתרות וילקח מקרן הבהמה הפלצות או מועתה או מעטת
 או מרמה שער כך והשמש כחצי השמים על דרך משל או במקום מוגבל וילקח מן
 המוציא הכלי או ממוכאים רכס ויוקד במילד כך והכוכבים על ערך כך אחר כן תבאר
 והאמר כך וזהו הנטון בעלים ההם וכיוצא בהם לטרה ההיא המותבת ויחיד כך ז
 יש פעולות כשוף יחשבו חושבים שהם יעלמו כאחד מן המינים ההם ורוב מעשי ז
 הכשוף הלו יתע בהם שהיו הפשוט נשים על כל פנים כמו שנמצאם שזכר בהיותה

מזרח

המים שעשר נשים כהילות ילכשו הלו ויגדו אהמים ויגדו רוחות אחרת חכמת הילמת
לתנב ונבחה לדחור וידמו לשמש והשילמת המבל הוא האחד עש מוציאו המים למי
מששבתם וכן וכח שארבע נשים ירכבו על גבן ויגביו גילתם ממשקות ויאמרו קר ד
ייעשו קר והם על זאת ההצעה המגנה ויכור הכרי הווד על המדום הוא והבה מיל
ההכלים והשגנות ולא נמיצם כלל שיתנ פתעלם לא נשים ואי מנשא לפעולת ה
נשיה מכלה! הפנה נשעני הנוכחם אל שהם השכו מזה העמח מחלק המכס הכלני ו
יכן כל כח וכן כל מוציא ויחסינו למכב וכן והשכו והתעלות ההם אשר בעשותם אהבה
יעשה להם הפשוה חכ מיט עבודת למכב הווד וירצנו העניל הווד או המאמר הווד
או השגן ולזה ישנה לנו מה שטרעה ואחר זאת ההקדמות אשר יתבאר לה מקראות
כפיהם הנמצאים עתה בדיעט שבבר הורעהם לה שטעם יכרי אחרי שכונת התרת כלה
יקעבה אשר עלה הכס הוא תברת על ומחיות יכרה ישלש יחשב ככסב מן הסוככים שהוא
מוקף או מושל בבר מיל הטענס הנמצאים לכע אדם מזה הדעת הוא הכניא לעברה
החיות כפיהם שיהרגל מוכנה מ כל מנשה הוא עבר ע"ו בלא ספק אבל כריכס ד
מיוחרם רוס כלה דרכ עבודת המון ללותת ההם ולהיות הפעולות ההם מלב אמנם
התנה כרסם שיעשום הנשים אמר מנשה לא תחת יושר לחמלת כע אדם ככע להג
הנשים ולזה באר ע"ו גב כן לכר איש או משה ויכל ואמר את האיש או את האשה מה
שלא בא כמו זה לא כחולל שבת ולא כחולל ופכה זה רוב החמלה עליהם ככע ויכאטר
היו המכשפים חושבים ככשוכיתם שהם נשים מעשה ושהם ככעלויים ההם מגישים
הרוות הרשת מן העוות כאריות והנשים וכיוצא בהם ויחשבו גב כן שהם ככשוכיתם
ידחו מיט מקון מצמח הארמה כמו שנמצא להם פעולות שיששבו שהם ימנעו דחור
הכרי וכשלות יהרג התולעת מן הכרמים ער שלא יפמיהם וכבר האריכו כהרגת התולעת
הכרמים הלא תיכבה ורכי האמרי ההם הטכרים ככרי עברה העמיה וכן יחשבו שיע
להם פעולות ימנעו נפילת על האולן ועיירה הקרי ומתנ לו השענס המתורסמים אז כלא
כרבי הכריה שכעברה על ומעשה הפשוה ההם אשר השעמו שירחקו מכס לו הנקיר
ככס יחלו תצרת ההם ככס אמר והשילתי את חית השדה וגו' ואמר ושן כהמות אשר
כס וגו' ואמ' פרי ארמיה וגו' ויהי תכלת יואמ' כרמים הטע ועברת וגו' כי האכלני זה
הילעתי ואמר והים והיו לה ככל גולד ושמן לא תמך כי יכל זיהי עבר הענן שכל מה
שתחת כמו כי שכו על לחיה עבודתם ולהעמיה לער לתביא כע אדם לחשב שהם החיים
נזקים ויחשבו ומכאית העולות מיוחרת כלא כרבי הכריה ואמר שכעברה ימנעו ה
העולות ההם ויחולו תצרות ההם תנח התבאר לה אהל המען למה מנה התרת לאותם
פיעי הקלות והכוכות העלולות כרבי הכריה יחכם מוילתם ודע מעור זאת הרעולות
הגדולה גב כן ולהרחיק מכל מעשה הפשוה מעשות מרקהתם ואמ' כמה שנתלה כ
מעשה העברה והסרעה וכיוצא בהם הלא כל מה שטרעה שהוא מושל ממה מלא יצוה

וגיר אורת השון הטכני אבל טיהג לפי דעתם כמנהג הסגולות והתמידות הכיחודית והוא
 אמרו וכחךהתם לא תלכו ולא תלכו בחקות הגוי והם אשר יקראום ולא דרכ האמור מתעב
 שהם מעשה סעף מעשה המכשפים שהם דברים לא יגורם הקש טכני אך הם מושכני
 למעשה הסעף אשר הם נמשכס לעני הסוכבים כהכרח ויהגלגל העני להגלגל הסוכבים
 ולטכנס ולדומם ואמרו כפי כל שיט בו משים קמיה אין בו משים דרכ האמור ויטכס
 כזה של מה טיגרהו השון הטכני הוא מותר וזולת אסור וכן כאשר נאמר אילו שהיה
 משרי כחוקו טועט באכנס וכדקו בסדרה הקשה על זה המעשה ואמרו בשלמא ניעט
 באכנס כי הכי הלכוש חילה אלא סקרו בסדרה וכו' הנה התבאר שסוקרו בסדרה
 וכל הומת לזה מנה שלא יגורתו התיקש אסור לעשותו מפני דרכ האמור וכן אמרו
 בשלמא טלמךהשון הקבר אמרו אין תליו אותה כאלו יאין דברין אותה כדעת דרכס
 מתע דרכ האמור וי' קשה וילך מה שהתירן מהם במסמך הצננן זמן השועט כי
 הדברים הם היו חושכס כזמן היום שהיטא אותם הנבין והיו משים קמיה והולכין על
 דרך תלת העשב שדורין מדיס פאזוטא ובלעו כאוטא על הנבכה ונהינת טמאת הכל
 למורסת הגרין והשעון כזומין וכמהשיתה למורסת המכות הקשה כי כל מה שהתאסר
 נפוט כל א' ע'ט' שלא יגורתו התיקש הוא מותר לעשותו מפני שהוא קמיה וטהג מנהג
 טעול הסמטס המשלשלם והעלה כדך לו הנבלאות ממאמרי אלה המעין ושטמס כי
 לזית חן הם לראשך ויהנה בארט בחבורה הגדל שהקפת פאח ראש ופאח זקן אסור
 מפני שהוא תקון כופרני נ' (ווא סבה ג'ס
 כן ק' קבעס כן הנמח וכן כלבוש אחר יהיחיותם אחר מן המיניס כיון המיניס זה כזה
 כספיהם והיו הסנה ג' כן באמרו לא יהיה כלי גבר של אשה ולא ילכס גבר טמלת אשה
 תמיאחו כספר מועט יטה שילכס הדיש בגר אשה עבוע כשיעמד כסכס גה והלכני
 האשה שדורין וכל המלחמת כעמדה למאדים וכו' ג' כן איטלי ספה אחרת והוא שזרה
 הקשל מעורר התאזה ומכיד למיני וטתי ואמנם אסור ההנאה בנ' סבאר מאד שתעטס
 יקחה לעבור אותה וישארה ותהיה לו מוקש ודפי אס סכרה ויסדה או מכרה ג'ס אסר
 דמיה כהנאה וסכרת כן הרבה פעמים וחסכו המון השעטס המקדיום ספית טעמיות כמו
 שגמיטא רכ טט אדם עזומי אחר שטכס כלי כזה הבית או קנה זאת הבהמה או זרה
 הכלי תעמיד והסוקה מטט ופי היו מכוכסס לו וכן היה אפשר לאיש אחר שתלויח כחורתו
 וירבה ממוט מן הדמים הם ויחשבתו לספה ושכרה רמי הטרדה הנמכרת גרמה לו זה
 ויאמין מה מה שכונת הטרדה טלה הכר האמונה היא כמו שהתבאר מכל הכרי' הורה וזאת
 היא הסנה כעמדה באסור המהשועט ג' ד (תקופת ג') (כליה מפני שנגעל מן המחשכ'
 ההיא כי היתה אמונתם כסס כמעט הם גרולה מאד עד שהיו חושכס שיחין וימיתו וש
 כל עוב ורע מאדם לא הסוכבים ומפני זה שגרה הטרדה חזיקים להכפר הדעת ההוא ב
 כרית ועדים ושכונת חסירות וכללות הנכרות והותר להשמר לקחת דרכ ממנו

לאסור השעטס

סיקור

וההטת מה והודיעו הטעם ד' שאם יתערב מדמיה טיב דבר עם ממון אדם יאמר ה'
דבר ההוא כל הממון ויכלהו והוא אמרו ולא תביא ועטפה חל ביותכל שכן שאין ז'
להאמין עיני כח כרסה ויכשתען בכל המינות שבאין בעל חזות חזות תמזא ססתס
מבוארת והיא להסיר הדעות הרעות ולהתרחק מהם עד הקצת האחרון וממרה
שנתעורר עליו הוא זמנתי הדעות הנקרות שאין עקר להם ולא הועיל כס יערימו ז'
ועשו תכבולה לחוק אמונתם באמדם לבט אדם שמוי שלוי יעשה הפעולה ההיזון
השחוקת לאמונה ההיא והמקימות אותה לגמל החול עליו המסה הפולטת והפטרר
שהוארע המסה ההיא במקרה יוב אחר לאדם אחר ויבין אל הפעולה ההיא ויעטרך
אחר הדעת ההוא וירוע מעטע כט אדם ככל שרם פחדם ויראדם היא מאכרת ה'
ממון והבנים וזהו כרסמו עברי האש כומטע ההפ שכל מי שלא יעבר כט וכטו כאש
ימוהו כטו ואין ספק כי מפת זה ההחקה ימחר כל אחד לעשותו לרב חמלות ז'
ויפחתו על הבן ולמישע הפעולה ויחלוקה שאין טס לא להעבירו על האש וכל שכן
בהיות עני הכטעם הקטעטס מסוד לשם וירוע מהירות האמין הנעים לכל דבר וחולטת
שכלם ככלו ומפע זה עמדה התורה כגור זאת הפעולה מאד ועשתה כה מן החוקים
מה שלא עשתה כשאר מיני על למשן טמא את מקדשי ויחולל את שם קדשי ואחר
כך הגד הנזמין מיפ הטס ואמר עזה הענין אשר יעשהו לחיות הולד במעשה האחר
יאמר הטס עשהו ויכרת ורבו אלו ונהיה אל חת פט כאיש ההוא וכמישפחתו ונז' ז'
ירע טרוטס הפעלה ההיא שאחד עד היום לפרטומו בשלם הוא תראה המיילדות יקחון
הערים הקטעטס בחתול וישימו עשון בלה טוב הריח על האש ויעש העבר ההוא על
העשון ההוא שעל האש וזה מין ההעברה על באמי בלא ספק ואין מותר לעשותו והסתם
דוע ערמת טרן זה הרעת איך השאירו וקימו בזה הרמיון עד שעמדה התורה כגור ז'
אילפיס מן השטנס ולא נמחה זכרו ועמד דימומו וכן עשו עברי על בענע הממון ושמן
לחק עיתה אילן אחד לעבר והיא האשרה ילקח תבואתה יקריבו קצתה ויאכלו ז'
כאשרתה סבת על כמו שבאירו בדיע האשרה וכן טמו לחק האשית פרי כל אילן שטרין
נאכל יעשה בו כן רל שיקריבו קצתו ויאכלו קצתו כבית על ופרסמו גם כן שאי זה אילן
שלא יעשה בו כדאשית פרי ייבש האילן וישל פיו או המעט תבואת או תארע לו
מכה כמו שפרסמו שכל ורד שלא יעבירו אותם ימית ולפחד כט אדם על מינוס מהין
גם כן זהו ועמדה התורה כגור זה הרעת ואמר ית בשרפת כל מה שייבא האילן ז'
הטועיה הפרי כטלש עינפ כ קצתם יתט פרי אחר שנה וקצתם יתט חזלת תבואתם
אחר שנתם אחר שלש וזהו הרוב למי שיעט מרדך שטב אדם עטעטס כחחד
מן השלשה דרכם המפורסמים והם עגישה והכרסה והרכסה לח הטע למי טיזרע ז'
גרעין או ענפ שהתורה לא תתלה החקים לא בכרכים מהם על הרוב ויוב מה שתאחר
העשייה תחלת תבואתה בארץ יכרל שלש עינפ דער לו ית אשר באמר זאת ז'

התבואה הראשונה והשחיתה הרבה תבואת האילן אשר להסוף לסם תבואת יציטה
 כאכולת געז רבע לפת ה' תחת שהיו אוכלים עולה בבית ע"ז כמו שבארנו ומזה ש
 זכוריהו גם כן שברי ע"ז הקדמיטע בעברת הנבטות שהם היו מעששים דברים שזכרום ז'
 וישמרו בהם בני השמים במעלה ידועה ומעשי סוף רבים וחשבו שהדבר ההוא יהיה ו
 מזוסן בד כל אחר וכשיטע ארס אילן עשה פרי יורה סביבו או במקומו מן הדבר ז'
 ההוא המעשש וימחר להניח האילן ולתת פריו מיתה יותר מן הנהוג וזכור שזה ענין
 עולח מאד ונהג מעתה הטלאסמות ובהוא ענין יותר עולח מכל ענין הכסף למהר ז'
 יציאת פרי כל עץ עשה פרי וקבר בארץ לך והורעתך כריחת התורה מיעשי הכסף
 כלם ולזה אסרה כל פרי שהיו העלש עינם מיום נעשתם ואין ערך אם כן למהר נתינת
 פריס לפי מה שהיו חושבים ואחר שלש שנים יצאו רב פירות האילנות הנתינת פרי ז'
 פריס בארץ ישראל לפי מהג טעם ולא נשאר למעשה הכסף ההוא המפורסם אצלם ז'
 והכן לו העלמות גם כן וכן הדעת המפורסמות בומנט הם אשר השאירוהם הנאסה
 שהם אמרו שהרבת אילן באילן אחר כשיעשה כמולד כך יעלשן בכך וכך ויאמר עליו ז'
 כך וכך בעת ההרבת יבואו מן המזרע ההוא רב שחושבים עליו שהוא מושל תועלת
 גדולה המפורסם מכל מה שזכרוהו הוא מה שזכור כחילת ספר העברה הנבטיה ז'
 בהרבת היות באהרג והאמית אצלי שספר רפוחות אשר גג חוקיהו מזה הכת הירד
 כל ספק וכן זכור עכשת הרבת מין כמין זולתו עריך שיהיה החומר אשר ירצה להניח
 להרכיב בד נערה יפה ואיש ישאלה מושגל מאנה רוצה בו שלא כדרכה ובעת חבורם
 על זה הדרך תרכיב האשה העני באילן ואין ספק שזה היה מפורסם ולא היה טעם מי
 שלא היה עשה כן וכל שכן למה שהתחבר אליו מהנאות המושגל עם התחלת כתיבת
 ההם ומפע זה נאסר הכלאים ה' הרבת האילן באילן בעבר עטטרחק מסבת ע"ז ומ
 הועבת משגליהם היוצאים מדרך העכע ומפני הרבת אילן נאסר לקבץ אי זה מיג
 שש דעים שיהיו ואפי' לסמכם זה לזה וזהו המצא כשתסתכל פני זאת המצויה הרבת
 אילן לוקח עליה מן התורה כל מקום מפע שהיא עקר ההנהגה וכלהי דיעם כלומר ז'
 סמכם זה לזה לא נאסר רק בארץ ישראל וכן זכור כביאור בספר העברה ההיא כ"ז ז'
 מעתה לרוע מעור וחרבן יחר וחטבו שלא יחיה הכרם טוב לא בזה ולכן אסרה
 היתה כלאי הכרם ויטתה לרעה הכל כי חקית האים כלם אשר היו חושבים שהם סוות
 וכגלות ואפי' רב כלאי יהיה בו רח ע"ז נאסר כמו שבארנו כאמרו חין תולין אותה
 באילן ופי' ואסרה חקיתם כולם אשר יקראו רכי האמרי למה ענמשך אלהם מע"ז
 כשתסתכל מעתה כעבורתם תמצא מיני פבורה יפט בהם לכוסבים ומיעם יפט בהם
 לשע המאורות הגדולים והרבה פעמים יבחרו מולדי מולדת לרעה ושענים והקשים
 יקח אונם העניע מהם או הודע מהם מי שמקנה חמשה הקטות לחמשה הטככים
 הסדרתם מלבד שש המאורים ומהם מי שיקח שבעה הקטות לטככה המעדיקים אשר

שע המאורים ככללם ויחשבו טלו כולם כחות וסגולות מושליות מזה כעברת הארמה
 להכח בע אדם לעברת המכבים ויבחר חזקת הגוים ההם כולם ככלל ואמר ולא הלכו
 בחזקת הגוי וגו' ומה שהיה יותר מוסרם מהם יותר פשוט או היה כבוד במין על יחד בו ה
 אסור מעלה וכלאים וכלאי הכרם וההגות אצלו ממאמר ר' יאשיה ככלאי הכרם והוא ז
 הלכה עד שיודע חנה ושעיה וחריץ מעובלות יד אין ספק אצלו שראת עקר הענין ה
 הוא מרדכי האמרו הנה כבר הרבאר לך בפניו איך סתם כי שאסור שגטנו ושעיה ז
 וכלאים הוא טעם על ושאסור חזקתם הרמזו אצלו הוא למת שגמערך אצלו מן על כבוד ז
 שבארט "

פרק לח

המיעות אשר כלל אותם הכלל העליוני הם אשר סקרטם בחלום
 רעה וימשלה כלם מבוחרת טעם שרשם טלם מרות שבהם ז
 שהן חכמה בע אדם וזה מבוחר טעמן שלא אישרך להאריך כי ירע שבחזקת המיעות
 גם כי מה שהטעה בו לקנות מרה טובה ואע"פ שהם קצת מעשים ויחשב בהם שהכח
 גזרת הכתוב ללא תבלת ואנחט נבחרם אחת אחת במקומוותם ואמנם לו אשר ז
 סקרטם בחלום רעה הנה התבאר כולם כמיוש שהטעה בהם קצת המדות הנבסרות
 בהם "

פרק לט

המיעות אשר יכללו הכלל הרביעי הם מה שכלל אותם ספר ורע"ב
 מחברט מלכר הכלאים וכן הין ערכים וחרמים וכן המדות אשר
 סקרטם בחלום טלות ולוח ואשר סקרטם בחלום עבדים לו המיעות טלם כמנהגהכלל
 בהם אחת אחת המיעות גלויי ההועלת כחמלה העמים והדלים ולעזוב האכזרנים כמינע
 חלוקים ושלא יוצק ליצחק ולא יענה איש לפ חלוט כעצט כאלמנה ויחוס וכימינה בהם
 אמנם מהטעם שנים שנים מביאר גם כי עטן הדימות והמעשר כבר באר סתם כי אין
 לו חלה ועלה עמך וכבר ודעת סבת זה כתי שהיה השכט כלי מיוחד לעברת השכט
 ולאדעת ההנהגה ולא יתעסק לא בחריטה ולא בחריעה רק יהיה לשם לכר כמי שאמר
 יהי מעשניך ליעקב ויחזקך לשרל וגו' והמיעות רבתי המורה במקומוות ימים הלוי הג
 והיהם והמלמנה ומנה אותו המיד ככלל העמים כעבור שאין לו קנין אבל מעשה מיני ז
 ינה להיטאו כמזון לכר כבושלים להיות זה מביא סכסכח לעשות מעט יצדקת מפת ז
 שלא היה טל להיטאו רק כמחל ויחל על האדם לתנו ראשון ראשון ויביא להתבסן
 כמקום אחד שהתחזק החתכה והאחות בין כט אדם חזוק רכי אבל עניע רכב עפ מיה
 שיש בו מרוח על והתלוחו כטילה כמי שפרט הוא ענה מנהג החלה והתחיות ורש
 סקרטם וראשית הגז שהיה לזה ראשית כל דבר לשם לחוק מרת הבריכות ולמעט ז
 האות המאכל יקטת הממון וכן הענין כשיגזו בלקוחות הסהן זריע לחיים וקבת ז
 שלמים מראשית גז כל והורע הוא היסין והוא החלה מה שיש טעה מן הטף גם כן
 וקבת ראשית כט מעט כלם אבל מקרא כסורים יש בו מדה ענה גם כן שהיא לוקח

ט

הקט

ובארט

כל כהנתו ימירנו הכרי תשם יגמולותו להרע לבט האדם שמשפחת השם הוא עוזר
 אדם עתה בדרו ושטו מיטקוהו כשיהיה לו השם ויאה הכנה חוקה אותה הדרה
 כמקומות רבים ויכרת כי עבר היות וגו' יוסט שפחד מן המדות המפורסמות לכל מי
 שגדל בעשר ובכרת אל מן הכשטה והגאונה ועזיבת הרעות האמתיות כי האכל ויטע
 וגו' ואמר וישטו ישיחו ויבעטו וגו' ומתע ואת הנראה ענה כמקרא בכתובים ככל שפחד
 לתע ית ולתע שפעתו וכבר ידעת וג כן חוק התורה לזכר המכות שחלו על המישים
 המדוי למען יזכר את יום עתה מדרך מוסרים ואמר ולמען תפחד באונם כמד וכן
 כד ובדיו הנה למעשה כי בזה הענין מעט שהם ענינם מאמנתם הנבונה והגמול והת
 ענינו אם כי כל מינה שמינה לזכרון רבר מן התלמות או להקטף האמונה הריא
 כבר נרע העלית ובכאור הנה בכבוד אדם וכבוד בתורה ויהי כי הקשה תרעה לשלח
 וגו' על כן אע זוכר וגו' ואינם היות זה מיוחד בכקר ובסאן וכמוהו הוא מבאר שכל המ
 הבהמות הכרות שמגדלים חורבם כני דרם והם הנמצאים ברוב המקומות וכל שכן כ
 ארץ ישראל וכל שכן אעל ושלל שאנחנו כלני חושים אבותנו ואבת אבותנו ויהי
 עבדך וגו' אינם הסוסים והגמלים אינם נמצאים על הדין ולא ככל מקום הסתכל
 בשלל מדון לא המצא כי מכל דך כקר וצאן וחמוה כי מין החמוה לבר הוא הכרחי
 לבני אדם כולם וכל שכן למי שיש לו עסק בערות וכישרים ויהי לו שור וחמור לך
 גמלים והסוסים אינם נמצאים על הדין רק בחיורים בקצת מקומות אינם עשירות
 כנה חמור הוא להיות זה מביא לקרותו בהכרח ולזה נאמר מינה תורה דורמת למעשה
 ערפתו אינם כל המצא אשר כפרטם בהלכות שמעיה ויכל מהם לחמלה על בני
 אדם והדחת לבני אדם כלם כמו שאכל ואכלו אבוינו עמר ויהם האכל וגו' ישמיה
 תארץ תבואתה ותתחוק כמורה שמועת ומהם חטנה בעבדים ושנים כולער הטמנה
 כהתם והעמונת עברים ומהם שיון כהקין הפרעה והחללה על ההתמדה והוא היות
 הארץ בלה שמונה למעלה או איתשך בה מורה לגמיותו והארץ לא תמכה לגמיה
 לגמיותה וישאר ממין האדם עמוה עליו ועל יורשיו הנה זכרה סבות הוא כל מה
 כולל אורו כקר ורעים מחבורו מלכר בלוי בתורה והבאר ענינו וכן המצות אשר
 כפרטם בהלכות ערבים וחרמים כולם הולכת על דרך יצירות מהם מה שזוה להכנס
 ומהם מה שהיה לכרך הנות וככאלם וג כן יגע לאדם מרה הנרבות ושומן אדם
 לממין לכבר השם ולא יתפז יד כי רב ההספר אשר בא כמדעת בין בני אדם אמנם
 היא מעט החריפות על הממין והרבות מוטו ורב התחיות להוסף נקדם וכסוד וכן כל
 המצות אשר כפרטם בהלכות מלות ולזה תסגל כהם אחת אחת המצא כולם חמלה
 על האבועם והחממה וחטנה שלהם ושלל התכל העלה הכרות כמיון ול לא
 ירבל חוקם ורובם וכן כל המצות אשר כפרטם כחלסת עברים כולם חמלה ויחממה
 ויחטנה על האבועים ומרב תרומות יצאת עבר כענין חשתי כחפון אחד מאיכרא

שלא יתחזו בו העבדות והבטול ויכ' בהפלת שון כל שכן בזולתה מן האיברים ואין ז
 מוזהר להטות גם כן לא בשווע או בקנה וכיוצא בו כמו שבארנו במשנת תורה ועם זה
 כשירבה להחמיר והר' עליו כשאר בני אדם ויאמרו לא הסגור עבר אל אחזנו עם היותו
 רחמנותו יש בוואת המצוה העולה גדולה והוא שנתנהג פת כואת המרה הנבחרת
 והיך טעמור מי טעמור כע ועמרהו ולא נבגרהו כיד מי שברח מלפניו ולא די שתשור
 מי כיעור כך לא טאהה חייב שהעין בהקונו והטיב לו ולא הכאיב לבנו כרביים ז
 והוא אמרו ית עמך ישב בקרבך במקום אשר יבחר באחד שטרך בעוב לו לא תענו
 ועוד שחייב זה הרין כפחות שבבע אדם והוא העבר כל שכן אם יטור כך איש נכבד
 עראוי לעשות מה שראוי לו ונגד זה הענין גם כן שהשכר המטול כשיעור בט לא ז
 יטור ולא יחחס ולא יחסרו מיט דק כלא ויפי' במ להטור בנכבד שכרבים והגדול
 שבהם והוא אמרו מעט מוכחי תקחע למותי הנה זה שכא להטור כעס ית ועתה כמה
 שהוא מיוחס לעמו לא עזרו אבל עיה להסגדו כך בעל הרין אשר ברח מלפניו כל שכן
 מי שכא להטוע כמיש מכנ אדם שאין צריך להושיעו ולא לרדם עליו שברחמנות
 על העבדים אכריות כל הכרויים לו הם המדות העוות בלא ספק אשר הם מכלל ז
 חקים ומשפטים צדקים ולא כמדות הסכלים אשר יחשבו למעלות אשר ישובח האניע
 בהם על עזרו ושמו מי שיוצמן עשוק או עוטיק כמו שהוא מפורסם ברכביהם ומשור
 ושידיהם אפי' כל מינה שבאה בזה הכלל מבוואת העלה גדולה התועלת "

פרק כ'

המצוה אשר כלל אותה הכלל החמישיי הם אשר ספריטם בספר
 מוציקין והם כלם כהכרת השול ומעט ההיזק ולרוב האזהרה על
 מעשה ההיזק חייב האדם בכל טק שיבוא ממנו או מסבת פטולתו ממה שאפשר לו
 לשמרו מהיזק ולזה חייב בטק במוקין שיבא מבהמותיו עד שיעצמדם וכן אש וצור מפע ז
 שהם ממעשה האדם ואפשר לו לעמרם עד שלא יבוא מהם טק וכללו לו הרמס מן ז
 היטור מה שאעדר עליו וזה ששן ויגל ברשות הרבים פטור שהוא ענין שאי אפשר ז
 לשמרו ומה שיבא מהם ממוק גם כן עס הוא מעט ומי עיטם דבר ברשות הרבים הוא ז
 שפעע כעטנו ועקן ממוט לאיבוד ואמנם יהיה חייב על העין והיגל ברשה הטוק אמנם
 היזק הקדן והדומה לו אשר איתפעה לשמרו בכל מקום ואי אפשר להולסם ברשות הרבים
 להטור מן הטוק ההוא ריט בכל מקום אחר ויש בו הפרט בין הם למועד שאם יהיה
 המעשה ממי שלא הויגל בו יחייב רחיני טק ואם יהיה מעשה הטוק ממי שנימטיך ז
 עליו ונדע בו יתחייב טק שלם רמי העבר ככלל חצי טק כן חרין ככלל שאתרה
 המצא ערכי אדם בהם עשויים שקלים ורמי העבר כסף שלשים שקלים והיות הבהמה
 נהוגת כשהתהג אדם איט לקחת הרין ממנה כמו שידחקו שליט הצדקים אבל הודו
 לקחת הרין טבעליה ומפע זה נאמר ליהנות מכשרה מפע שיתלג בעל הבהמה ז

לשמירה
 יד

לשמרה וידע שהם תהוה גדול או קטן כן חורין או עבד יספור רמיה על כל פנים ואם
 תהיה מועדת יתחב כושר מוסף על חברה רמיה והיה הסכה כעצמה כהרצת בהמה נכסות
 מטע שוקה בעל הכהונה בה וישמרה בעמוז אנשי ביתו שלא תשלם מעיני שחמולת פג
 חרם על ממונם כחמולתם על נפשם ויהי כען חרם יגדל מיטעו על נפשו אמנם להשוות
 כיעהם הוא על הרוב ולקחת אותה לעברים ואת חמורטו ויסת שכילל חותה זה הכלל
 עור הרצת החתה וזה הרץ כל שיהיה מי שיטקול לעשות החטא קודם שייעשהו אינו
 מותר כלל לא בשני המינים האלה והוא חרקה אחר חברו להרצו ויהיה אחר עבד
 אדם לגלותה למוטע על שתי אפסד לזמן מעות אחר תיוה אינס שאר העבדות
 אשר בהם מיוסד כל פשוט אשה לא יזיק בהם לזולתו אבל הם רעות לא יהיה ^{שם} על
 המחשבה עד שיעשה וכבר נדע שאסור האוה מטע החמרה והחמרה מטע הגזל
 הנה בארזו ול ואינם השב אכזה הענין כי מביאר שעב חיות מדה מעילה כהנין
 הענינם הוא גם כן מה שיתעלה חזרת חללה שאם לא יחזיר אכזה וזולתו לא יחזיר
 לו אכזהו כמו שאתה אם לא הנכר הורף לא יכבדך בעך וכמו זה הוכה אמנם
 היות ריבך בשגגה גולה הוא להשקיע נפש גל חרם ער שלא יראה מי שכחה התקלה
 הזאת על ידו והלא חזרתה כמות האיש אשר הוא הנכבד שכבט חיה האהוב לכל יגדל
 שבוה הגוח דעת הגזל אשר נהרג קרובו שזה ענין טעם אדם כל מי שהקדתי ירדה
 כשתבוא גם כן לזולתו כוונתה אם אי גולה ממנה יביא בה נפמה על מקדתי וצנן יב
 ואין כמקרה מיה כען חרם איכילט ויהי גדול ממיתה יביא בה נפמה על מקדתי וצנן יב
 ומעלתה מביארת כי הטבוח חזרתה היא העד הקרובה אל החלל ועל הרוב ההורף הוא
 ממנה וקדט העד התיח מעידים עליהם השם שהם לא התדשלו כהנין הדרכים וכשמיתה
 ולהורף כל שחאל רדך כמין שבא המירוט דרכי רבותנו וילא נהרג זה מטע שישכחט ה
 הקניעס הכללים והחטא לא נדע מי הדגן וזי אפסד על הרוב טכ החקירה ויעינות ה
 וקניעס והעמידים ולקחת העגלה שלא ידכו דברי כען חרם ואולי כמסוכ הענין יודע
 ההורף ואמר מי שירעו או שמע טענו חו הורוהו על זה אמת לאוהו פליט הוא ההורף כי
 אחר שיעמוד חרם ואמר ואפי' עפחה או אשה פליט הרג לא תערה העגלה וכבר
 נדע שמי שידע ההורף וישתק ממנו והם העור השם על עינים שלא ידעוהו והיה
 כזה ענות גולה וישע גדול אם כן אפי' אשה אם תרשבו ואמר ואחר שידע הקניעס
 התעלות שאם לא יהרגוהו כל המורף יהרגוהו באמת לאוהו וכדמי ואם לא יהרגוהו
 המורף גל הדם יהרגוהו יערים ער שיתנבל עליו להרג הנה כבר התבאר שיתעלה
 עגלה ערופה למסס ההורף וחוק זה הענין כהיות המקום אשר תערה בו העגלה לא
 יעבר בו ולא יורף שבעל הארץ יעשה כל תחסולה ויחקור עד שידע ההורף כתי
 שלא תערה העגלה ולא תאסר עליו אדניו לשלם
 המיתה אשר כלל חותה הכלל השעי הם לקחת דין מן החוטא

שעלמין

פרק מא

ותעלה גם ככלל ידועה וכבר זכרנוה אמנם נדעיהם ודין כל חלק שבא בהם שמיע אותם
 שם עונש כל חוטא לזולתו ככלל שיעשה כי כמו שיעשה כשיהיה הם הויק בגוף ינוק כגוסי ז'
 ואם הויק כמזון יעק כמזון ואם הויק ייש לכל המזון למחול ולהקל אמנם ההוצאה לכה
 לחוקק חטאיה אין מקולין לו כלל ולא ילקח ממנו כבוד ולא יזן לא יוסר להם אשר שפך
 בה כי אם כבוד ומעט זה לו היה הנהרג שעה או ימים והוא מרבה ויכלול טוב ויאמר
 העשו הויק הנה מחילה ויפלהו לו אין שימענו לו אבל נפש מנפש בהשנות הקטן לגדול
 והעבר לכן חורין והחכם לסכל שאין בכל חטאות האדם מהם יותר גדול מזה וימי שחפר
 אכר יחוסר אכר כאשר יתן מים בארס כן יתן בו ואלו העדיף הענין בהזיקו שיעניש
 הנה כמזון ט' הסנה הנה לתה סבת הפסוקים לא כבוד רבוי התלמוד ועב כל זה יש לו ז'
 כמה שאין בו התלמוד דעת ישמע פעם בקטב והמכות שאי אפשר לעשות בימיא כהרב
 בשניה ריב כהתלמוד רק שבתו יתן והפא יספא וימי שהויק כמזון ינוק כמזון ז'
 כשיטור ההוא כשעה אשר ורשיעון להים ישלכ שטם לדעתו הלא הכבר אשר לקח ולקח
 ממנו כזיכא בו ודע כי כל אשר יהיה מין העברה והחטא יותר נמצא ויותר קרוב להעטות
 רדוי שיהיה ענין יותר קשה כרי שימנע ממנו והענין שאיננו נמצא רק מינע ענינו ז'
 יותר קל ומעט זה היו תשלומי גונב צאי ככל תשלומי שאר המינע לולא לא אהבנו
 בהמשה ובתנאי שהיו יאמס מתחת ידו במכר או ששחטם מעט שגנבתם היו על השוב
 תמיד להיותם כשדות ואי אפשר לשמורם כמו ששומרים הדברים שבדרך המדינה ז'
 ומעט זה מדרך הגונבים אותם שימחהו למכרם עד שלא ידעו אותם או לשחוט אותם
 כעבור שתשתנה ירתם ומעט זה היה טעם ענין הנמצא יותר באפשר להועיל יותר
 גדול ותשלומי גונב הכסף היסוף בו אחד מעט שגנבתם קלה יותר כי תצדק ירעו ז'
 מקורבים ואפשר להיות לשמורם יותר מה שאפשר לגנבם הוא בלילה אמנם הכסף
 ירעו מפורים מאד כפי נזכר בכפר העברה הנבטיה ואי אפשר להיות לשמורם ז'
 ותרבה ככה הגנבה כן דין ערים זימין שיעשה בהם כמו שחשבו לעשות כשיות אכר
 חשבו להרוג יהדג אכר חשבו להסת יוסי אכר חשבו לחיב מזון יחויב כמזון כשיות פות
 הסנה ככל זה להשנות העטש והעברה וזהו ענין היות המשתנים נדחיקים גם כן ואמנם
 היות הגולן לא חויב דבר טקה על צד הקנב שהחומש אינו רק לסתרה על שכונת השדך
 אבל על גולתו אינו מוסוף כלום הוא מעט מיעוט מהיות הגולן ינוק הגנבה יותר ז'
 נמצא מן הגולן שהגנבה אפשר ככל מקום והגולן אי אפשר בהך המדינה שלא כקשי
 ושד שהגנבה אפשר כרבים תגליים וכרבים המיינענים והגולן אי אפשר לא כגולת
 ואפשר לארס להשמר מן הגולן ולעמד כגורן ואי אפשר כן עם הגנב ושד שהגולן
 ירעו ויטקש וישתדל להיטיב מידו מה שלקח והגנב אינו ידוע ומעט לו הסנות כלם
 חיבו הגנב קעם ולא חויב הגולן דעם **הקדמה** דע שגדל הענין ז'
 וחוקק עשרו וקעטרו וקולת סכל יהיה ככזיית אדמנה דברים

יור

הראשון גדל החטא שהפסולת שיבוא מהם תפסד גדול ענשם גדול המעשי
 שהתפסד מוטע ענשם מוטע והטע רוב המעשי שהדבר שהיה נמצא יורק האוי ע
 ימנע כשעש חוק אמנם מה כימימיא מעט מעט מן השעש עם מעט אמציאו מכפר
 כמימימי רוב ההפכה כדבר שהענין שהודם עסת כי להיות הקאות מימימי
 אלא מואר או לרב ההדגל או שיש בהתחתי עש גדול ברוי שלא ימנע מימי קלם עמל
 יראה דבר גדול והרביש קלות שעות המעשה תהיה כדסהר יכחילם בענין שלא ירגש
 בו וזולתו כי מימימי זה אי אפשר לא כיראת שיש גדול וחזק ואחר זאת ההקדמה
 דע שפיר השעש כדכתי' הורה ארבעה מעלות מעלת חיוב מיטה כח ומעלת חיוב כרת
 עם האמינה שיה החטא מן החטאים הגדולים ומעלת המלוכה והיא תחכה כמימימי
 ולא ימין כחטא תהיה שהיא מן החטאים הגדולים אבל תיא לאו לכך או מיתה
 כדיר שמים ומעלת לא השטה שאין בה מלכות והיא כל לאו שאין בו מעשה חזק מעט
 ימסר למה שהיא חוב להאמימי מהגדלת הטוב ות' ומימי שלא ימא זה לכוות כדכברות
 תמימיסות לשם ית' ומקלל את חברו כעס להיות הוזה גדולה להכין וזה גדולה מהוזה
 שניתל כגה וזולת אלה כלאין שאין בהם מעשה התפסד שכא מיהם הוא מעט ואי אפשר
 גה כן להסדר מימי מעט שהם הכים לבר ויחלו היה כי מלכות לא היה נמלט האדם מי
 הכאת גבו כל השנה ולא ימימי מהם ההחאה ^{במקרה} ההכאות ההם גה כי יש חכמה
 מימי שיש להחליטה קיסה ולאמימי איי קצבה כי לא יכו כל איש לא כשיעור סבל והם
 והגלות ההכחה ארבעים ימי כובל מיהא אמנם חיוב מיתה כח לא המימי איהו כדבר
 מן המאכלות האסורות מימי שאין בהם תפסד גדול ואין האדם נסת בהם כאשר נסתים
 כהנאות המטגל וכדעת המחבלות כרת כדס לרב האוהס וזויותם לאכול כומן תהיה ז
 למין מימי ע"י פניו שיהבחר כמימימי מימי זה בא כי זה החוזה הגדול וכן בחלבני בו
 כרת למה שיהט בו בני אדם וכבר כבר בו הקדכו להגדלו וכן הכרת כמימי ככסח ז
 יאוכל ביום העוב למה שיש בו מן העניו ולמה שמימי סליו מן האמונה שהם מעשימי
 יחזקו עשות שהם פניה ההורה ול' ימימי מימימי ונתלאיהם ואמונת התעורה בו כמימי
 חזק שילם וג' וכן חיוב כרת כדבר ותגול ולמימי שאכל קדוש כמו שחיוב באכילת
 החלב הכונה להגדל עניו הקדכו כמו כירבאר אבל מיהת כח המימימי כמימימי גדולים
 איך בהתפסד אמונה או כמימי גדול רל כע"י וגדלי עריה ושקיות המים וכל מה שמימימי
 לה יכשבת להיות מדיים אמונה חוש השלם וכמימי שקד וזהן מימימי לרוב התפסד
 הכא מהם ומקלל אביו ימכה אביו לרוב העזות מימי בו והיותו מתפסד כרת כרת אשה ז
 היא חלק הראשון מן המהות אבל כן סויה ומורה הוא כשפיר מה שזעזע אלו מעט
 מימי שהיא עתה להרוג על של פנים יגרב עש מימי שהיא מימי איהו להדיגה וכן הכא
 כמחרת אמנם הכנס עשמו להרוג עמו שכאיו ול' ולו השלטה לל כן כרה מימימי
 יגרב עש ומימי והכא כמחרת כדע שהם מימימי ככה לא המימי מיתה כח ז

כדבר אחר לא כלו הדברים הגדולים ולא כל העניות כמיתה כד לא מה שהיה
מהם יותר קל להעשות יותר נמאז ויותר נמאז ומכוער ומה שהאדם עשה ולא יותר
ומה שאינו כן הוא כבדה לבר ולא כל מיני עו גם כן כמיתה כד לא עקר עבודתה
כמהלל לה ומתגבא כטמה ומעבד כאש אוב וירעו ומכעו ומכאיר הוא שאחר עו
אפשר מבלתי עשוי ומשפטים שחי אפשר אם כן בלה העמיד שופטים מתקנים ככל
עד ועד ואי אפשר מבלתי עדים ואי אפשר מבלתי מלך שיפחדו ויראו מימי וימנו
כמינים רבים מן המעשה ויחוק יד השופטים ויסמוך אותם והנה בארתי סבת כל זה
מיצת אשר ספרטם כספר שופטים ויטרו שיעניד על מעש מהם שנוכח שם לפי ענין
זה המאמר מזה מה שנתלה בוקן ממרא דומר כי כאשר ידע הטם ית שמשפטי
זאת התורה יענינו לכל זמן לפי החלוקה המקומו והחרישים ולפי הנראה מן זה
ענינו להוכיח על קצתם ולקצת מקצתם החד מן החספה ומן המגדלת ואמר לה
הסוף עליו ולא תגדע ממנו כי היה זה מביא להסדר סדרי התורה ולהאמין בה מאיכרה
מאת הטם ית והיה גם כן לחכמי מדור לל כל הגזול לעשות כגם כדי לקיים משפטי
התורה הולה כענינו שיחדשים לשמור התורה ושיאמרו הסיגוס הטם קיימים למיני סמו
שאמי ועשו סיג לתורה וכן הורה להם גם כן לבעל קצת מעשי התורה ולהתקן קצת
המורה מימי ימי ענין אחר ולפי כדורע אחר אבל לא ועמדיהו לזרות כמן שבארנו
כסדר פי המשעה כהוראת שעה וכואת ההנהגה הממיר התורה אחת ויתנהג כל זמן
יככל מחורע כפי הצורך לו ולו היה זה הענין החלקי נמסר לכל אחר מן החכמים היו
בני אדם עמדים לרב המחלוקת והסתכסוך ת חרעת והזהיר ית שלא ישען זה שאר
החכמים לא כל הגזול לבר וצוה להרג מי שיחלוק עליהם שאם יחלק עליהם סל
מינין בעלה הטעה המסוכנת ובעלה התועלת ודע שמשעשה העבדות יחלק לך חלקים
האחר מהם האטם והשעי השוגג והשלישי המזיד והרביע השעשה כד הסוה אמנם
האטם כד נאמר בו שלא יעש ואין חטא עליו כלל דמי ית ולעשה לא תעשה כד אין
לעשה חטא מות ואמנם השוגג יש בו חטא כי אולו הקליג להתשכ ולהזהר לא בארה
שגגה על יחו לא שלא יעשו כלל ואמנם ערוך כפרה מסע זה מביא קרבן וחלוקה ה
הורה בו כן יחיד הדיע למולך וסני גדול וזו מורה הלכה ולמדע מזה שכל עשה או
מורה הלכה לפי השתכלותו אם לא יהיה כל הגדול או כקן גדול הוא מבת המזיד ואיט
ככלל השוגגים ומטע זה יהרג זקן ממרא ודעת שעשה והורה לפי ראות עיניו אבל כד
הגדול יש להם לעשות כפי ראות עיניהם ואם עשו נעשו שוגגין כמו שאמר ית ואם כל
עדת ישראל יטגו ומקטן זה העקר דמי ול ששגגת המזיד טלה זקן לל ס המדעיר בחכמה
יותר ויעשה כפי קצתו אמנם הוא כמזיד שאין דין מי שאכל חבת חלב הכליות והזוח
חיוב שהוא חלב האליה כמי שאכל חלב כליות והוא יודע שהוא חלב כליות לא שאינו
ידע שחלב כליות הוא מן החלב האסור שזה אעפ שמהקיים קרבן הוא קריב למזיד וזה

המין

אם הוא ששה מעשה לכו אבל המורה הלכה לפי השתכלותו הוא מויד בלא ספק שלא
 נטל הסתב כזאת ההיראה כענינה שגגה לא לכד הגדול לכו אבל המויד יתייב הכתוב
 אם מיתה כד' זו מלכות או מטה מרחיק על לחוין שאין להין עליהם או חייב ממין ז'
 אבל העבדות שהשוה בהם כן שוגג למויד הוא לויב המינאם כן ללות להיותם דבר
 בעלמא שאין בהם מעשה רל שםעת העזות ושםעת הפקדון וכן שפחה חזופה יקל ז'
 ענינה ר' חב מ' צאוחו מפע שהיא משולחה בתפקד שאינה לא שפחה גמורה ולא כרה
 חורין גמורה ולא אשת איש גמורה כמו שכחה הקבלה כפי זאת המינורה אבל עשה כד
 דמה מוה המויד שיעזו פמו ויעבור כפרהסיה שזה איט שכר להזכין לכו ולא לעשות מה
 שמיננה התורה מעשהו לדע מזהוין לכד חבל לחלוק על התורה ולעמוד כנגדה מפע זה
 אמר את' ו' הוא מגדק והוא יהרג בלא ספק ולא יעשה זה לא מי שעלה לבו מפע זה
 אחרת לחלוק בו על התורה ומפע זה כח הפ' המקיבל כעו הכתוב מרבה מפע שהוא ז'
 דעב חולק על פטת התורה כי לא עבר דרכ כוכב כלל לא מי שהמיון בו הקדמוני
 כמו שבארנו בחבורתי פתמים וכן הוא הרין אצלו בכל עבדה שידאה ממנה סתירת ה'
 תורה זו המחלוקת כנגדה ואפי' אכל אדם מישראל כשר בחלב זו לבט שענינו או הקדק'
 פאת הראש לבוין התורה מפע דעת שיתבאר מינו שאיט מאמין שזאת היא התורה
 דמה הוא אצלו המטה עליו את' ו' הוא מגדק ויהרג מיתה כפירה לא מיתה עניש כאנשי
 ער הנחת שיהרגו מיתה כופרים לא מיתה עניש ולא מיון כפיריה איתו לוודעיותן
 כשאר הרגו כד' וכן אט אומר בערה מישראל שזרו לעבור על אי זו מיננה שהתורה ישנו
 אוזה כד' רמה יהרג כלס וראיה לרכר ענו כעג' וכן ראובן שכח בהם ויאמרו כל ה'
 ערה לעלה עליהם לנכח ואחר כך בחר להם בשעת ההתראה שהם כבר כפרו בהם כמינס
 על העבירה היתה ופסחו בתורה מלה והוא אמרם להם לשוב מאחרי ו' והשיבו דהם גם כן
 אב כמדוד והם כמעל' והעלה בידק גם כן לא העקרים כשעניס' וממה שכלל אותו גם כן
 ספר טקטיס למחות זכר עמוק כמו שיעפע האחד ראוי שתעעש המשתפחה האחת או ז'
 האמה האחת כעבור שיעמינע שאר המשתפחות ויידאו ולא ירגילו בתפסד כי יאמרו שמיא
 יעשה כע מה שיעשה כבט פלו ער שאם יולד בהם איש רע מתפסד אשר לא יחוט לרעת
 עפמי ולא יכתל ברע שיעשה לא מיאע עור ממשתפחתו שיעזרהו על העוהו שידעיה
 לעשותם' עמלק אשר התחיל להלחם בסוף אמר למחות וכח בסוף' ועמין ומודב ז'
 טעשו מה שעשו דרך כילות וגרמו הרק בערמה נעשו להרחיקם מן החתן ושירחק
 האדם מאהבתם לא רכר אחר כל לו הענינס שיער להי לענינס שלא יהיה בו לא
 הספת ולא חסרון לא כמו שבאר' כח' רשעתי ומה שכלל אותו זה הספר התקנת יד ז'
 ויתר כי מכותות זאת התורה כמו שהודיעתך תקיין והזכר מן הלכותם וכן המאוסים
 שלא יהיה האדם בבתמות וכזאת המיננה גם כן חווק האמנת הלחמים כולו המעשייה
 ששכנה שורה ביניהם כמו טל כססת זה כ' ו' להך מההלך כדכר מחטך וגלגל ענין אחי

שבתות שבתות
האחרות נב' ימים

ואמר ולא יראה כך שדות דבר ושכ מאחריו להחזיר ולהפחיד ממה שהוא ידוע מוטות
אע"פ החול במחנה כשיאריך עמדם חוץ לבניהם ויבוע כפולות שיזכרו אהת שלשכע
שורה כתיבנו מופע שנגעל מן המעשים ההם ואמר והיה מחנך קדוש ולא יראה כך עוה"ז
דבר ע"ה שבעל קרי יורה להזכיר מן המחנה ע"ה שיהיה בלב כל אדם שהמחנה כמקדש ה'
ואיט כהמחנה הגדול להקפיד ולעבודות והוק' וזאתם וזאת ממונם לא להכיר אחר אבל כתיבנו
אע"פ הישר בני אדם לעברה השם יסדר שטתהם. פסד הודעתך שאני אמנם אתן סברה
הנבדלה מן הכתוב וימחה שכלל אורה גב' כן זה הספר דין אמת יפת האר' וידעת אמנם זל
לא דברה חרה לא כג'ר יצר הרע וע"ה זה יש ככלל זאת המורה מן המדות הניזונות שיסוד
את יצא יצדק שיהיה במקום נהר הוא אמרו אל תד' כהר ואין מותר לו שילך ינה' שב
מלרמת כמו שבארונו עם שאין מותר לבעול אורה פעם שנית עד שיעז אבא והתקדש
ראגת ואין מונעין אורה מהאכל ויהכבי ולא מהמעג מחייבה כמו שאמר ובכחה ארת
איכה ואת אמת כי לבעול האכל מטחה ככפי' אשר אכלם עד שיהלכו מחוקם הגופות ז'
מפכל המהרה היות הנפשי כמו שלבעול השמחה מטחה כמיטע השחק ומפני זה אכלה
התורה עליה ונסה הרשות ברה מכל זה עד שתלאה מן הכבי ומן האכל וכבר ידעת שהיה
בעלה טוונתה וכן כולל יום תחוק כשהתה כשהיא ואין כע"ה ולא יחלק עליה באמונה
עד היסון היות ועם זה אם לא ישיבה אל קרי התורה לא תכיר ולא יעבר' מה הנה שמדדה
התורה קרבת המשגל ואע"פ שהוא בקד' מר' לא תורתה אן גויה ועם זה אמר לא תעשה
כה דת אשר שנתה' הנה התבאר מה שבאלה המדות מן המדות הניזונות והתבאר ככה

כל מיטה זה הספר

פרק י"ב

המדות אשר כולל אותם הגלגל השביעי והם דיע' מיטות אשר סת'
ספרתם כן ית ספר משפטים ודעת ספר קטן וספרים מביאית וזרה
שהם שיער משפטי ויטר כעסקים הנראים מן כע' אדם בהכרח וישעורו העסקים זה את
זה להעיל כל אחד מהם לחברו לא שיכון האחד משע' עסקים לחב' חלקו ככל ושהיה
הוא המרווח מכל ער' תחלת זה שלא ית' עם איננה כמכר' לא הדוח הנדון היות והנח
בתם הנאים שיתקום בהם המכר והיה ל' לאיננה דברים כמו שטרע' ואחר כך דין אכנת
שומרים ואע"פ הושר בו מכו'ר והיא ששומר חנם אשר אין תגלת לו כלל בזה הענין ז'
והמנהג הוא גמול חסד הוא כתיב מן הכל וכל עק' שיארע הוא מכס ככל המעון י' ושו'ל ז'
שהתועלת בזה מע'ל ובעל המעון הוא הגמול אותו חיב ככל וכל הנדון הטההרשים הוא
מכס השומר ויטמר שכר והשומר כל אחד משניהם לא השומר ובעל המעון משתתקים
בתועלת ולזה נחלקו הנדון מן שניהם מה שיכוא מע'ק מופע מעשה תשמיה הוא מכס
השומר והוא גבת ואברה כי הגבת והאברה באת מופע שלא שמר שמייה מעולה ז'
והתקדים שאין תחבולה למינעם והיא טברה ושכניה ומהה הם מכס ככל המעון י' ואחר

ס"ד

כך הולך בחמלת השכרים לעמים ואמ' למחר שפרס ושלח ויני אוקס בדבר מדינתם רל ש-
 יתן לו כפי עבודתו וימן החמטות עליו שלא ימנע ויח' מן התרומה מלאכל ממה שהם י-
 עשים כי מן המזונות כפי משקטו זאת המזונה ימריע ממזונה גם כן הירושות והם מדה ז'
 מעולה רל שלא ימנע האדם עוב ממי שהוא ראוי לו ואחר שהוא הולך למות שלא יהנה ז'
 כורשיו ולא יקור ממנו אבל ינחמו למי שיהיה יודע ראוי לו מכל בני אדם והוא הקדוש לו
 יותר לשאר הקדוש אליו טמטשחתי וכבר באר שהבן קודם ואחר כך הבת ואחר כך האח ז'
 ואחר כך הדרך כמו שהוא יודע ויכפר הגבול שבבטו מפתג שאתכרה קודמת ולא ימנע ז'
 אחר האיות לא יוכל לכפר את כן האהובת וג' וזאת המדה השמירה יתחזקה זאת ז'
 התורה הישרה מחד רל עשיאת פני הקרובים ולהעניב להם אמר הנביא שפר שארן ז'
 אכזרי ורברי התורה בנדיקות לאחרי לענה וג' וחכמים יל משכחים מאד מולד האדם
 שיהיה מקרב את קרובו ונשא את בת אחותו וכבר הוריעתו התורה בזה המדה הקלה
 גדולה מאד והוא שהאדם ירדק לישא פנים לקרובו ולקרוב מאד כל מי מניח לו עמו אחות
 ואפי' חניא לו וחמטו ויפי' היה הקדוש בהלכות התקסר אז אשתו לו מבלתי שישיח
 פנים לקרוב אמר' לא תנעב חרומי כי אחרי הוא יכן מי שתענרבת אליו ויס אחר וכל
 מי שקבלת ממנו העולות ומצאתו בעת צרה ינעם שהרע לו אחר כן ירדק שהוסר לו
 מה שיקר חסות' לא תנעב חרומי כי גר היות בארצו וכבר התקסס רוב מה שהרע לו
 המצרים אחר כן ראה כמה מרות טובות למדע מלך המצרים ופעל לו אינם מזה הכלל ז'
 הטובי' אבל מנע עשיאות הקרובים בירשות התגלגל בני המאמר למידי וארומי "

פרק כ"ג המצוה אשר כלל אותם השמייע הם המצוה אשר ספרים בספר
 זכטס וספר כלם מביארת בתורה מלכר מעט אינם ענין העבד
 עמיו מפרסס ודין ירדק לבואר כבר ערע מה ענין מן המטחה ער שיהיה שביעית חיי ז'
 חיי האדם בהגיה ינטחה מן העמל והנורח אשר לא ימלט מטע קטן יגדל עם מורה
 שמתאוד ומקיים הדעת העבד מאד להורות והוא הדמונה בחרוש השלם ויעטו ינס סקור
 גם כן סכתי מביארת עהיא טרן דעת התעובה והוא היום שיהר כו ארין הנבאים בלוחות
 שעות ובשרם בסלחת חנאס הגרול יהיה היום והוא לענין ויס תטובה ועברה גמורה
 ולזה נאסרה כי כל הנאה וגמיות וכל נורח והעולת הגנה רל המלאכות אין שישן בו ז'
 רק היוצים רל שיודה כמעטו יישוכ מהם אבל הימים הטובים הם כלם לשמחה ולקביעות
 שיש להם הנאה שבטו אדם ירובים להם כרוב ויש בהם העולת כענין האהבה שבידק
 שהיה בין בני אדם כקביעות המדינות ויהיה הימים ההם יש לו סכת פסח ענינו מפרסס
 והיותו שבנה ימים מפת שהקה הן ימים היו הקה ביטע בין היום השמישי והחדש הירחי
 וכבר ידעת שלוח ההקה מביא גרול כמנענכ העמיעים וכן הוא עור כעמיעים התדוים כי ז'
 היתה התרמה בעובת המיד והשלים העמיע העמיעים על יד אחר כי הטכני אינו בעל ז'

מחשבה והסתכלות והתורה ששאר והתהגות השם אשר חונן השכל לכל ככל השכל ואין זה
כונת זה הפרק יענין למה שאמרו שנה בו ישיטות הוא יום מן הורה ולהגדיל היסוד
היום ההוא נמנו הימים מן המוסר הראשון אליו כמי שמופתן בא המאמן שבאובכבז ז'
שהוא מינה הימים וגב השערה וזאת היא סבת כפירת העמוד מיום צאתו ממיריב
עד יום מן הורה אשר הוא היה הסטה והתכלית כיצד אהבתו וחבבה אהבתו חל ולא היה
המדאה הגדול ההוא לא יום אחר כן וכח כל שנה יום אחר אבל אהבת מינה אחר ז'
היה יום אחר לא היע מראשיתו בו ולא היה מהבאר עגנו כי הרבה פעמים יוכל אדם ז'
מין אחר מן המאכלים שני ימים או שלשה ואמנם יתבאר עגנו בהתמיד אהבתו הנה
על כן ראש השנה יום אחר מקטן שהיו יום תשובה והוא הערה כמ אדם משכחתם
ומקטן זה יתקן בו כשוקר כמו שבארנו במשנה הורה וכחיון הוא הנטה ופתחה ליום
היום כמו שהוא מקורסם בקבלת האמת מעטן עשרות ימים שבין ראש השנה ליום ז'
הכתרים ואמנם ככית הכונה השינון והשמחה הוא שבעת הימים מפני שהתקדם ה
עגן והיותו כזה הפרק הנה בארה התורה סבתו באספקר את מעשיך מן השדה לל עת
המטחה והפנאי מעטעטם ההכרחיים וכבר זכר ארסטו במאמרו התשיעי מספר המטח
המדות שכן היה העגן מקורסם באמות מקדם אמר כזה הלשון הקרבנות מקטן התורה ז'
והקבוצים היו אחרי אסוף התבואות והקירות באילו היו הקרבנות מקטן התורה זה ז'
לסונו ועוד ישייכת סוכה בעת ההיא אקשר לסוכה אין חוס גדול ולא מער מעט
ושני המועדים האלה לל סכות ופסח מלמדיה דעות ומחול אמנם הדעת בפסח הזכרה
איותה מירים והתמרתם לדורות אמנם הדעת בסכות להתמיד וכר איותה המדבר ז'
לדורות אמנם המדות הוא שהיה האדם זוכר ימי הדעה כמי העוכה בעבור שירבה
להורות לשם ושילמד מדת ענה ונעלות יאכל מינה ומורוד בפסח לזכר מה שאירע
לע וכן יצא מן הכהים לשכן בסכת כמו שיגעו השיריוס כדעיר טובת המורכות לזכר
שכן היה עגנו כהילה כי בפסח הישבה את בני ישראל וגו' ונעתיקט מן העגן ההוא ז'
לשכן בכתם המירידיים במקום הטוב שבארץ והטמן טכה בחסר השם ובערין ז'
לאבותיט בעבור שהיו אעוים שלמים כדעותם וכמדותם לל אבהם יתקן יתקן טרה
גב כן הוא ממה שהתורה תלויה עליו לל עט טוב שהעיס השם לע או יטיב אמנם ז'
הוא כוכב אבות מקטן שטמח דרך ל לעשות יתקן ומשקט אבל צאת מסכות לסונו
שיע לל עמיני חג העתה הוא להשלים כן מן השמחות מה שאי אקשר בסכות ז'
לעשות לא ככהים הרחכים וכעגנס אמנם חרבתת מינע שבאלוב ככר זכרו בו זל ז'
קצת סבה על ער הדעות שדרכם ידוע למי שהכין דרכיהם וזה שהם אצילס כדמות
מליצות השיר לא שהדבר ההוא עגן הפסוק ההוא ינחלקו כמ אדם כדרכות לעני
חלקים החלק האחר ירמה שהם אמרום על ער הפסוק ההוא והחלק השני הוא
מכזה אותם ויחטבם לשחוק אחר שהוא מוכאר נגלה שאין זה עגן הפסוק והתחלק

הפסוק

הפסוק

סיני ענין

הראשון נלחם והתגבר לחמה הדרשות לפי מחשבתו ולשמרם ויחשוב שהם ענין
הפסוק ושמשפט הדרשות כמשפט הדינים המקובלים ולא הכנה אחת משתי הכנות
שהם על צד מולדת השיר אשר לא יסקף שנגם על ככל השכל והתקדים הדרך ז'
היהו כומן ההוא והיו ששין אותה הכל כמו שיגשו המשוררים מאדמי השיר דמח
ז'ל הע בר קשרה ויהי תהיה לך על חזקת כל הקרי חזקת לא חזקת מלמד שאם ז'
ישמע חרם דבר מגטה וכן חזקתו סתם חזקת ואע תמיה אם זה התנא אצל ל' ה'
סכלים-פי כן יחשוב כפי זה הפסוק ושן אחת היא כונה זאת המיסיה ושהיתר היה ה'
חזקת ושחזקת הם האזנים אינו חושב ממי ששכלן שלם יחשוב זה אבל היה מלידת
שיר כזה מאד הוזהר בה על מדה טובה והוא כמו שאסור לומר דבר מגנה כן אסור
לשומעו וסמך זה לפסוק על צד הטעם השיר וכן כל מה שיאמר כדרשות אל הקרי
כך לא כך זהו שגט יצאתי מן הכונה לא שהיא תעלה יענה אלה כל ככל
שכל מחשבי התורה הרבנים ואשוב אל סדר דכרעי והנראה לי בארבעת המינים ז'
שכחלב שהם שמחה כמאמנם מן המרכיב אשר היה לא מקום זרע והאמה וגטן ז'
ורמון ומים איין לשתות אל מקום החילת מתת פרי והתנהו לךח לזכרן זה הנאה
שבפסחה החרמה והטוב כדוחו והיפה כעלן והטוב שבששבים גם כן ר' ערבי נחל ז'
ולא הארבעת מינים הם אשר קביט טלשת הדכרים האלה האחד מהם רוב מיצוותם
באדין ישראל כעת ההיא והיה כל חרם יטל למוציאם והענין השט טוב מראם ורע
ורענותם ויש מהם כריחם והם חתג והרם חכל לולב ושבת איין להם ריח לא
טוב ולא רע והטעם השלישי עמדם על לחותם ורענותם כשכעת ימים מה טיאל אפי'
זה באפסוקים חולתם וכרמועם וכספגלים וכאגמים וכויצא בהם"

אחר

פרק כ"ד המצות אשר כלל אותם הכלל התשיעי הם המצות אשר ספרטם
בספר חהבה וסכת כלם מפוארת ר' שכונת העבודות ההם זכרון
השם המיד וההכנה ויראותו ושמירת המצות כלם ושיאמין בשם ית מה שהוא הכרחי ז'
לכל בעל דת שיאמינהו והם התפלה וקריאת שמע וברכת המזון ומה שערך בהם וברכת
כהנים והתלין וביצת ומזוה וקטנת ספר תורה וקרות בו לעתים כל אלה מעשים שילמדו
רעות מועילות והכל מוכרח נגלה איין צריך לדכרים אחרים מקטן שהוא ככל דכר' לא רכר

אחר

פרק כ"ה המצות אשר כלל אותם הכלל העשירי הם אשר ספרטם בהלכות
בת הבחירה והלכות כל המקדש והעובדים בו והלכות ביאת ה'
מקדש וכבר הגדע העלה זה הכלל על דרך כולל ויורע שעובדי ט' הון סכונס לכטרת
הכילותם ולהעמיד צלמיהם במקום גבוה שימצא שם על ההרים הרמים ולזה כתר ז'
חברתם חכנת הר המורה כהיותו גבוה שבהרים אשר שם וטרסם שם זה כחור ויחור

המערב שהקדש הקדשים כמערב והוא ענין אמרם שכונה כמערב וכדון לו כגמרא
אמר שאברהם אבינו יחד המערב אל בית קדשי הקדשים וכבר זה יציל מפני שהיה
הרעה מפרנסם אז כשלא עמדת השמש והוא הלא יאיון ספק שבט אחד כלם היו פועם
מירח מפני זה קנה אברהם למערב כתר המזוהה לו במקדש עד שישיב אחריו לשמש
הלא קדשה יציל בעת כפרם ושיבם לרעות הקדושות הרעות ההם מה ענין אחריהם
אל הכולל יתעורר קדמה והמה מושגותיו קדמה לשמש ואין ספק אציל עליהם
שיחזרו אברהם אבינו כעבודה היה ידוע אצל משה רבינו יציל רבם שאברהם יצא אותם
שיחיה בית עבודה כמו שבאר המורה ואתה וכלל יציל אברהם המן כאתרא הוא ואם
הכא יתן כליון ריחא וגו' ואשר לא התבאר בסורה ולא שכר כשרנו אכל המן אליו ואמר
אל המקום אשר יבחר ה' וגו' וש בו יציל שלש רבמות האחר מהם שלא חזינו בו רת
חזמות יולמו עליו מלחמה חזקה כשרעו שות המקום מן הארץ הוא תכלית התורה
והשיטה שלא יקסודו מי שהוא בהם עתה ושיחיותו ככל יוכלם והשלישית היא
חזקה שבהם שלא יבש כל שבט היה כגולתו ולמשל בו והיה עתלעלו המחלקת ויהי
קטנה כמו עתל כקטנת הסנה ויהי בית המצוה שלא יבנה בית הבחירה לא אחר
הקמת מלך עד שתהיה המצוה לאחרי ותכלית המחלקת כמו שכרנו בכתב עותפים
ידוע שהענינים ההם היו כונס היכולת למוכסו ותמו משימים כהולו ההוא המורה שיהיו
מסכמים לטובה לא טיהר מיוחסת למוכס אחר או לגלגל אחר ויטעו אצלו שנתנה הכול
לעמו ית וטעים בו הארץ שיש בו טעם לחיות אכנס שבהם אע"פ ולא יהיה לה וכבר
ידענו שפנת אמונת העבודה הקדמה לאמונת התורה שאם אין נבוא אין תורה והנביא לא
תבואהו הנבואה רק באמונת מלאך ויהא מלאך ה' ויאמר לה מלאך ה' ויהי התבונה
מלשפתו עד שמינה רבו עת היה כמלאך ויהא עליו מלאך ה' בלבת יש מיתוך הסנה הנה
התבונה שאמונת המצוות הקדמות לאמונת הנבואה והנבואה הקדמת
לאמונת התורה וכאשר כולו אנשי התבונה מיצאות השם יהי ויחזבו שיתבונה הקדמוני
אשר לא יטעוהו התעורר כלל הוא הגלגל וסכבו ושיחות שיתעורר מפני על התלמים והאולי
אשר הם ישמון רבו האמונת כמי הנביאים ויכחו נמש כחון ויהיו אותם מה שיעל ויהי
שייך כמו שבארתי לך מדעתם כנביאי הכעל וכנביאי המערה וכאשר התבאר האמת
לחכמים יודעו כמותם שיש נמיצא שאנו עתה ולא כח כגוף יהוא הלא האמת שיהיה אחר
ישנו גם כן נמיצאות אחרות נבדלות שאינם גזיות והוא שנתעורר עליהם מוכו ויאוה ית
יהם המלומדים כמו שבארנו ולא הנביצאות כלם הם ויהי הגלגל וכסכו יודע באמת ש
המלומדים ההם הם אשר ישמון רבו אמה כמי הנביאים לא תעלמים והאמתות והם ההם
התבאר כמה שהקדמותו באמונת מיצאות המלומדים מושגת אחר אמונת מיצאות השם
וכהם תהיו הנבואה והתורה ולחזק אמונה וזה הקנה עתה השם ית' לשנות על הארץ
יודעה עני מלומדים לדיק מיצאות המלומדים באמונת הממון אשר הוא קדמת אמונת שיש

והוא הלא

ותן זמן המלכות

הוא נחלק ענין

היה נבואה

דעת חלוקה לו האמות
עשו סגולות ומלומדי

לאימות מיטאות השם והוא התחלה לנפוא ולתורה ומעלה על כחו שכאמרי ידלו יז
היתה יורה אחת ולא צדקת כיוון אחד היה כי התעורר שהיו חושבים שהיה צדקת הל' יז
העבר כמו שהיו עושים שוכריו עליו שהמלמד הוא אדם אחד גם כן ויהי מביא יז
לקחת שנית וכאשר עשה שני כרובים עם ביאורו ה' להיע' יז אחר ותכרר קיום תרערת
כמיטאות המלאכה ושהם הכיס והיה הענין כמיטאות כהם בני אדם שאמרו שהם
לה אחר שהשם אחד והוא כראו לה הכיס ויחבר כן הוסיפה מורה לקחו לכבוד ולה'
ולתפארת לבית כי הבית שדולק בו הער המידר המטה כתרסה יש לו כנפש מעלה גדולה
וכבר ידעת חוק הדינה באימות גדולה המהרש ויראהו עד שזיגע לומר מורה התמלה
התעלה ורבות הלכך כמיטאות יז ומה ומקדשי ידאו וסמכו לשמירה שבת לחוק ידאת
המקדש והצדק למזבח הקדושה ימוכח העולה וכליתם מוכרז אבל השלחו והיות עליו
הלחם המידר לא ארע לו ספר ואינו יודע להיו והרבר איחס אותו עד היום אבל האוהבת
מיטאות אכתי גזית טלא יונה עליהם כחול כבר ידעת הסכה שנתנו כי באיחס אינו רץ יז
טיחה המקדש על המאריך וזה נזכר על יד הררשות והסכה כי מביארת וזה ששוכרי
על כונע מוכחיהם באכתי גזית והיה מורה מורה כהם אמר מוכח אדמה העשה לי
ואם יז אפטר מכלה עשיתי מאכתיס יהיו בימיהם העבדות לא יזכרו כמו שהיה יז
מאכן משבת ומעונע כל עין אצל מוכח יז והכונה בלה אחת והוא שלא נעבר השכר
כרמיה עבדתם החלקית אשר היו עושים אותה לנעבדיהם ועל זה הענין הזהו ככל יז
והנה איכה יעברו הגוים האלה את להיהם ואעשה כן גם אתי דל שלא יעשו כן לעב
לסכה אשר אמר כי כל תעבת ה' אשר שטא עשו לאלהיהם וגו' וכבר ידעת קרסוס
עבודת תעור כומעס ההם שהיתה כגלו הערוה מטע זה ינה ההעטב לעשות מנעס יז
לכסות בשר ערוה כעת העבדה ושלא יעלה עם כל זה כמוכח במעלות אשר לא הגלה
עיווקר עליו ואמנם היות העמידה והסכוכ סכוכ המהרש הוא לכבר אותו ולכארו ועליו
יהרסו הסכוכים גם כן והעמאוס הליו ולא כעת האעניות וכל מי שלא רחץ גזית כמו יז
שיתבאר ומכלל הרברים הטכאיים להגדיל המהרש ולתארו עד שזיגע לנו ידאת מיטע
שלא יכחו הליו שכוח ולא נעמי ולא מי שלא רחץ ראשו לא כרוע ראשו וקרוע כגרוס
ישכל עובר וחדש והיו והגלו ולהגדיל הבית עוד הגדול מעלת עובדיו ונכדלו הכהעם יז
והליוס וימה להלבוש הכהעס כגרוס נאים ומלבושים יתכס ועיכוס כגרי קדש לכבוד ולה'
ולתפארת ושלא ישמא בעבדה בעל מוס ולא בעל מוס לכר אלא הכעדים גם כן פוסלן
ככהעס כמו שהתבאר בתלמוד ואת המיטה מסע שהתמון לא יגדל אדם אצלם יז
כיוודתו האמותה לא בשלמות איכדיו ויפי כגריץ התמון שיתהיה לבית גדולה ותמארת
אכל הכל אכל כן לוי עשיתי מקדש ואין חושבין עליו שהוא מכתה הענות כמו שכר
ככהעס וכתר עליו וכתר עליה אך הכונה כי אימירת הטיר לכר הוא נכסל כחול כי ה'
מוסן גם כן כטיד להכעל הנפש להכרים ההם ולא יפעלו הנקשות רק לקולות ולעמיות

כיון זכרנו

וזהו הפסוק הראשון לפרש מהאמת

מורה

הערבם ועם כל השיר גם כן כמו שהיה הענין במקדש הנמרד ואפי' הסתעב גם כן ז'
הכשרים העומדים במקדש מוזהרים משבת בו ומהכנס אל התיכל בכל עת ומהכנס אל
קדש הקדשים כולו אלא סנין גזול ר' פעמים ביום הספורים לא יותר לו זה כדי להגדיל
המקדש וכאשר היו שוחטים במקום המקודש בהמות רבות כל יום ומחיתכסבו הכשר
ישורפים ומחיתכסבו הקדש והכרעים חין ספק שאילו מינחים אותם על זה הענין הירי
ריחו כריח מקומות הכשר מפני זה טיהר להקטיר בו הקטרת שתי פעמים בכל יום ז'
בכשר ובין הערבים להטיב ריחו וריח כל העובר בו כבר ידעת אמרם מוידוהו היו ז'
מריחין ריח הקטרת וזה גם כן ממה שמינמידי יראת המקדש אבל אם לא היה לו ריח
טוב כל שכן אם היה לו שכנגדו היה מביא כליב הארם הפך ההגדלה כי הנפש ותרחל
סאך לריח הטוב ויטהר חלין ותטחוק מן הריח הרע והכרח מימינו אבל סנין המטחה יש
בו עתה העלות להטיב ריח מה שימשח בו ולהחמיץ גזולת הרכב הנמשח וקדושות והיומן
נכדל לטובה משאר מיט כן ארם יהיה חזי כגר חזי כלי הכל שב ליראות המקדש אשר
הוא ככה ליראת ה' מפני התחדש הפעולות כעש הארם בעת שיכנס אליו וירכו הלבנות
הקשים ויכעש אשר התחכם השם כל זה ההתחכמות כעצת מרחוק לרכבם ולהכניעם
בעת שיכחו אל הבית כדי שיקבלו מינות השם המיושחות וייראו כמו שבאר לנו בטהר
ואמר ואכלת לפני ה' להך במקום אשר יבחר לשכון שמו שם מעשר דגןך ותדושך ר'
ויינהרך וכשרת בקרך ויגאך למשך ולמור ליראה את ה' להך כל הימים הנה התבאר
לך התכלית המכונה בכל הפעולות מה היא ואינם טעם האזהרה מעשות כענין ז'
המשחה והקטרת כדי שלא יריח הריח ההוא אלא שם ויהיה אז התפעלות עליהם
יותר ושלא יחשב גם כן שכל מי שימשח בזה השמן או כבוינאו בו יהיה נמשח נבכך
ויתחדשו מעבור זה הכשרים גזולים ומחלוקות אמנם היות הארץ שם כספה לא על
העלות חטת ההגדלה בו כיבוארים ישלח תכסר לו תכונה וימרה ואפי' כבוינאו הכרם
מן הטבעות וכן לא תכסר עזרת האפור והחשן ואפי' בהכר האחד מן האחר ושיתקן
מלאכת הכגרים כלם בארץ מבלתי חתך עד שלא תכסר צורת הארץ וכן הזהיר
כל אדם מעשבי המקדש שלא יתעסק במלאכת חביו כי המלאכות והעסקים המסורים
לרבים אם לא יוחך כל איש למלאכה מיוחדת יסול ההוטרולות והעזלה מן הכל ומבואר
הוא שזאת ההדרגה במקומות אשר עמנו להר הבית ריעס ולעזרת נשים ריעס כענין
ענין ולעזרה ריעס אחרים וכן עד קדש הקדשים שנה טל תספת גזולה וענינת יראה
יתהר כלב כל מכוון אליו הנה כבר נזכר סמות חלקי זה הכלל כל

גז

הי

המיושחות

ולת ריעס

פרק מ"ו

המיות אשר כלל אותם הכלל העניתי עשר הם אשר ספרנום
כשאר כפי עברה וכספר קרבתם וכבר נזכר תועלתם בכל ז'
יעתה חתויל ולת טעם כל אחת ואחת לפי השגתו ואומדן כי כבר אמרה התורה כתי

מה שפירש אנהלום שהמירויים היו שברים מול טלה מיטע זה היו אוסרים לשחוט ציחן
 והיו מואסים דועי ציחן אמהן גופח את תועבת מיסרים לעיניהם וג' וכן היו כותת מין
 הנאכה עובדים לשדים והיו חושבים שהם ישובו בימדת העוים וזה היו קוראים לשדם
 טעוריי. וכבר התפשט הדעת הזה מאד ולא יובחו עדר חזק ובחיהם לשעירים ולזה
 היו אוסרים הכתות ההם אלמלת העוים אבל שחיטת הבקר כמעט שהיו מואסים אותו ז'
 רב שוברי עין וכולם היו מגדילים זה המין מאד ולזה המצא אשני הוחז עד היום לא ז'
 ישחטו הבקר כלל ואפי' בארצות אשר ישחטו שאר מיני בה' ובעבור שימחה זכר אילו ז'
 הדעות אשר חיצב אמתיות יבטו להקריב לו השלטה מיטען לבר מן סנין הבהמה מין ה'
 בקר ומין הצוף וקריבו את קרבנם ער שיהיה המעשה אשר חשבוהו תכלית המרי כו'
 יתקרב אל השם ובמעשה ההוא יכפרו העוונות כן מרפאים הרעות הרעות אשר הכר'
 חלי' העטש החטונית בהפך אשר בקיסה החרוץ ומיטע זאת הכוונה בעצמה יבטו לשחוט
 כבש בעסק ולהוות דמון במיטרים מחוץ לשערים לעשות ענינו מן הדעות ההם ולקדם
 טכנרם ולהביא להאמין שהפעל אשר תחשבו בן שהוא ססה ממוטה הוא למיכל מן ה'
 מות ופסח ו' על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בדיסם לטעון גמול פריסום העבודה
 כעשות כל מה שהיו מרחקים אותו שברי עין זה הטעם בבחירת שלשת המינים האלו ר'
 לבר לקרבן מחובר אל הזיות שלשת המיטען הלו גם כן גמי'מים מאד ולא כמעשה שברי
 עין שהיו מקריבים האחרות והרובים והפנהמות המדבריות כמו שזכר בטעם ומיטע שחוב
 כט אדם לא היו יסולקו להקריב כמות יטה להקריב קרבן גם כן מהטעם מן הנמינא כ'
 ארץ ישראל יותרמון הנאה ופן והקל למוצאו אהר והם תרדס ובטן ויטה עולא תמי'תו
 ידו ר' הענה יקריב לחם עשוי כתי זה מין שיהיה ממעשה הלחם המפורסם בימים ההם אם
 מאפה תגד או מאפה מחבת או מאפה מרחשת ומי שיכבר עליו הלחם האשני יקריב
 סלת וזה כולל למי שירינה' ואחר כך באר לט טוה המין מן העבודה רל מן העבודה ר'
 קרבנות אם לא עשהו כלל אין חטא עליהם כלל אמו וכי תחדל לנרד לא יהיה כן חטא ז'
 ומיטע ששכרי עין לא היו מקריבים לחם לא שאור והיו בחרים להקריב העטעס המתקן
 ומלכבים קרבנותיהם ככבש כמו שהוא מפורסם בספרים אשר ספרתי לך וכן לא ז'
 המינא בירב מקרבנותם מלח מיטע זה הזהיר ית מהקריב כל שאור וכל רבש ויטה כו'
 התמדות המלח על כל קרבנך הקריב מלח ויטה להיות הקרבנות כולם תמימים על ז'
 הטוב שבעעניהם שלא יבאו להקל בקרבן ולהוות כמה שהקריבו לשמו יל כמו שאמר
 הקריבנהו טל לשחקך ולהטעם הזהיר גם כן מהקריב מיה שלא ישלמן לו שבעת ימים
 להזיהו חסר כמיטע והיותו נמאס מיטע שהוא כפעל והוא הטעם גם כן בחסור אותו ז'
 ומחיר כלב לפחיתות טענהם והוא הטעם בהקרבנות הגזול מהתורים ומסוחי הינטס כי
 זה הוא הטוב שבהם מיטע שהגזול שבינטס אין ערבות בו והוא הטעם בהיות המנחות
 כללות בשמין הסלת כי זה הוא השלם והערב ונבחרה הלבנה לטוב ריח עשנה במקץ ז'

כמקומות אשר בתם היו הכשר העשרה ומתע הגדלת הקרבן ועל זה היה נבאם ועבד ימיה
לפשיעו העולה ולרחוק הקרב והכרעם אע"פ שכלם עשירים והתמצא זאת הכונה שימורה
תמיד ויהיה מינה באמרום שלחן ה' מיגאל הוא ועמו נבית אכל והוא העניע גם כן שלא
יאכל הקרבן עמו ולא יעל ולא יאכל אחר שעוניה ולא יאכל אחר זמנו ולא כשיחשב
עליו מחשבה רעה וישאכל במקום מיוחד אבל העלה שהיה בליל לא יאכל כלל ויהיה ז'
שיקרב בעמל חנה והוא החטאת והאשם יאכל בשניה וכיום שחיטתו לבר אבל השלמי
אשר לטעה מהם והם קדשים קלים יאכלו בכל היעלה לבר ויאכל ממחרת היום לא
אחר כך מתע שחבר כן קבלו וזהו יתפסדו ומתע הגדלת הקרבן וכל מה שהוא מיוחד
לשמו יה חייב עליע שכל מי שחטה מן התקדש מעל יצריך כפרה ויתקפת חומש אע"פ
שהוא שוגג וכן היו מותר עבודה קדשים ולא גתם מתע הגדלת הקרבן ועל כך הובא
חייב רצף התמורה כי לו היה מותר להטיר העני כפום היה ממיר העוב כרע ויאמר שורה
הוא ויחד טוב על כן נגזר בו והיה הוא והמותרו והיה קדש אבל מה שיטע בו מהיה למחרת
דבר שקדשו יוסף חומש טעמו מבוחר כי אדם קרוב אצל עתמו ועכשיו לשלם עטת אל ז'
הכולות ולחום של ממועו ולא היה מוקדק ברמי הקדש ולא היה מראה אותו בכל היעריך
ער שיעמוד על חמתו רמון על כן חייב אותו להסוף ער שימיר לזולתו כשכל זה על
יבון מה שקדש בשמו יה ומה שיהקרב אליו בו אבל עטם שרפת מנחת סוף מתע עטם ז'
כהן יש לו להקרב קרבט בעתמו ויהיה אם כן מביא מנחה ואוכל אותה הוא כשעמו וכאילו
לא עשה דבר כי מנחת יחיד לא היה קרב מנחה לא למנח וקומץ ולא רי מעט זה הקרבן
לא שיאכל אותו מי שהביאו ולא יראה אם כן עבדה כלל מתע זרה היא שרפת אכילת
הקדשים המיוחדים בתקם והוא שאכל יעל אש לבר וכבית אחר ועטם לא תשכרו בו כל לא
עצום מבוחר כי כמיו שהמנה מתע הכפון כן היעל כגלל החפון שאין טע פנאי לעשות
הכשילין ולהקן מאכלים ואפי' להתאחר לעמוד פנמיו ולהיניח מה שבהם נאמר כי כפר
זכר עקר העני כל לו ואמר ויחלתם אותו בחפון ואין עם החפון פנאי לעשה שימורה
ולא לעלוח טעם מכה לכה ולהמיתו השלוח ער שישוב שלו מלם מעשי התקדשלוהם
והפנאי והכונה היתה להראות החפון והמותרות בני שלט ויתאחר אחר מהם ולא יאכל ז'
לעדה עם המון העם ויכלו להקין והתנבל לו ימיה לעשות העניעם תס לנכח לחפון אחר
היה העני כמז שחם ושמדת את הקרה הזאת למיועדה אבל היות בלתי נאכל לא למניין
והוא לרחוק לרחוק ושלא ישען כל אחר על איהבו ועל קחבו ועל מי שמהו ולא ירגש
בו מתחלת המון ואמנם היות אסור לעולם כפר כבודו על טאמ' תכ כעול מיעות מילה
כשארד עמדם במינים להרמות למידיים וכאשר יטע במינות הקסח והתנה בו שלא
ישחט לא אחר מילת עמנו וכמו ובע כיתו יאז וקרב לעשות מלכסם והיה דם המילה ז'
מתערב בדם הקסח להב הנגזלים כמו שזכרו ולזה רמז באמרו מהבוסכת כמדיד דם פסח
ודם מילה וזה כי דם היה טמו מחד בשע התאכה ועס כל זה היו יאכלים אותו מתע ז'

לכ

לכ

שהן חושבין שהיה מזון השדים וכשאכל אותו מי שאכל כבוד הטהרה עם השדים ויבדו
 ויבאיהו וירישיהו העתרות כמו שירטנו המזון מעט השדים והיו עם אנשים שהיה קשרה
 בעניניהם אכילת חם כי הוא רב שימאסיהו טבע האדם והיו שוחטים בהמה ומקבלים דמה
 ככלי או בחפירה ויוכלים מעד השחוקה הוא סכסכ דמה והיו מרמים במעשה התוא שהטרה
 יאכלו הדם אשר הוא מזונם והם יאכלו הבשר ובה הנה האהבה והאחות והרעות להם
 בעטור שאכל כלם על שלחן אחד ומוטב אחר ויבאו להם השדים ההם לפי מחשבתם
 כחלום ויגדו להם העתרות ויעלה להם לו כלם רעות שהיו נמשכים אחריהם כזמנעם ההם
 ויבחרים אותם והיו מוכרכמות לא היה ספק לאחד מן המזון כאמתתם וכבה הטהרה ה
 שלימה לזרעה להם להכיר לו החלום הנאמנים וזכרה אכילת הדם ועשייה חזק באסורו כמו ז
 שעשה בעו' כשזה אמר ית ונתתי את את קני בעטש האוכלת את הדם כמו שאמר בתיקן ז
 מזרעו למולך ונתתי את קני ולא בא זה הלשון במצינה שלשית מלבד על ויכילת דם שאם
 שאכלתו מצינה למין מזוני על והוא עברת השדים ושהיה הדם ישמ' אותו מטהר מזה שזנע
 בו והיות על אהרן ועל כהניו והדש הוא וכגדיו ונתתי להוזהו על המזבח ועמיה העבורה
 בזה לשכבו לא לטעמו ואמר ואת נתתו לכם על המזבח לבשר ושם ישתד כמו שאמר ז
 וחת כל הדם ישדך ואמר והם זכרוך ישדך על מזבח ה' להק' ונתתי לשדך דם כל כהמה
 אשר תשחט אע"פ שאינה קרבן אחר על הארץ תשכט כמים אחר כן הזהיר מהתקבץ ז
 סביבו ולאכל שם אחר לא האכלו על הדם וכאשר התמיד מדים ונמשכו אחר המקורס
 אשר גדלו עליו מהתחבר אל השדים באכלם ככזב הדם יטהר ית שלא יאכל כשר האווה
 במדבר אבל יהיה הכל שלמים וכבר ילו ככזו כתי ישדך הדם על המזבח ולא תקבצו ז
 סביבו ואמר למען אשר יבאו בע' שדל את זכיהם אשר הם יבחים יג' ולא יזכחו עוד את
 זכיהם יג' אבל טעאר ענין החיה והעוף מקט שלא יבא קרבן מחיה כלל ולא יקרב עוף ז
 שלמים ויטה ית אחר כן שכל חיה ועוף שמוהר לאוכל בשעחטו יספו את המז בעשר ער
 שלא יתקבצו עליו לאוכל ככזבו ועלמיה הכונה בו להסר האווה כן מי שאחזק שר במזמת
 וכין שדוים ירע עזקן זאת האמונה היה קרב לזמי מעיה רבו על והיו כע' אדם נמשכין
 ונטפס בה המינח זה כתב בטורת האינינו יוכחו לשדים לא לזה יג' וכבר באחו החכמים
 ענין אמרו לא לזה אמרו שהם לא כסקו מעברת רבדים נמיכאים ער שטכרן רבין דמיטת
 לשון ספרי לא ריין עתם עובדים חמה ולבנה כוכבים ומחלות לא שטכרן כבואה שלהם
 וכבחה הוא עם העל' ועיוב אל מה שאמרו בו רע שלא נאמר כשר האווה לא במדבר
 לבר כן מן הרעות ההם המפורסמות שהשדים שוכנים במרכיות ושם ירבו ויראו ואמרו
 במדיות וכיטוב אינם נראים ער שמי שרעה מיאנטי המדינות לעשויה רב' מלו הטענות
 יצא למדינה ליערות ולמקומות שאינם מושבים ולזה הוזהר כשר האווה אחר שנגבן ז
 לארץ וער שהגבורת החל' הוא המעט בלא ספק וימעטו הנמשכים אחר הרעות ההם וג'
 כן וער שהיה כבוד מואר קרב לגינע שיכוא כל מי שירעה לאוכל בהמה לו יושלם ומקט לו

מחיה יחד

הנעשים לא אסר בשר תאוה אלא במרכב ורע טבל אשר היה החטא יותר גדול היה ז'
קרבנו מיין פחות יותר מוטע זה היה שגגת ע"ן שיערה לכד ושאר חטאת יחיד כעשה או ז'
שיערה כי הנקבה היא פחותה מן הזכר מכל מיין ואין חטא יותר גדול מע"ן ואין חלק מן יותר
פחות משערה ואלבריל המולד היה קרבן שגגתו שער אכל כהן גדול וכסר אין שגגתו
משעה גמור אך היא היראה ומפני זה הכביל קרבנם כשרים ובע"ן שיערים וכאשר היו ז'
החטאים שמקריבם כעבורים אטם למטה מן החטאים שמקריבים כעבורים חטאת ז'
היה קרבן משם איל חזו כבש מן היצוץ הבזיל מינו וחלק מינו כביות זכר מן היצוץ ז'
אלא תראה העולה מוטע שהוא כולה כליה עלה חלק מינה ולא תהיה אלא זכר ולפי זאת
הכונה חסד העי והרוח הטוב מימנות חוטא ומנחת כוונה מוטע שהיא גם כן לחשר חטא
והזכיר מחקריבת כשמן ולכונה וחסר מוטע זה העי להיות מכיאה כולה טוב וטאה ב'
מעשיו וכאילו יערתו זה לתשובה ויאמר לו לגנות מעשיך היה קרבנך יותר חסר מעולם
והסוטה שמעשיות יותר מוגנים מן השוגג היה קרבנה מחומר יותר פחות שהוא מקשר
שעורים כבד נמיטו עממי החקים כלם על כרד ועגנם עפלא מאור וכבר זכרו אל טעם ז'
היות הקרבן ליום השמיני שלמולאים עגל כן בקר לחטאת לסדר על מעשה העגל וכן
חטאת שליוס הספרים כד כן בקר לחטאת לסדר על מעשה העגל ולפי זה הענין ז'
ידעה לו שהטעם היות החטאות כלם לחיות ולצבור שיערים אל שיערי הרגלים ושערי
דחשי חרשים ושערי ע"ן ושערי יום הספרים סבת כל לו אציל ריחות רב מרים וחטאתם
או בקריבם לשערים ממו שבאר הסבת ולא יוכחו עוד את זכותיהם לשערים אשר הם
זונס אחריהם אבל החכמים ז"ל עמו טעם היות כפרת צבור לעולם כעבור שחטא עדרה ^{כפרה}
כלה היה בשעיר רמז למכירת יוסף הצדיק כעטנו וישחטו שעיר עזים ולא יהיה זה הטעם
חלש כענין כי כוונת לו הקעלות לישב כעט כל חטא וכל איש מרי שצריך לזכר ולהזכיר
חטאו תמיד כמו שאמר וחטאתי נגדי תמיד ושצריך כפרה על החטא ההוא הוא וזרעו
וירע זרעו בעברה שיהיה מיין המרי ההוא רוצה בזה שאם יהיה כפרה יסור ממוט ז'
בעברה וחס יהיה המרי בהנחת גופו יאצ גופו ויעריחיהו בעבורה העני והטעם
ולקום בלילות ואם יהיה המרי במדה יעמוד כגדה בהפק המדת המרי כמו שבארנו ז'
בהלכות רעות וזולתם ואם יהיה המרי בענין אל שיאמין דעת בלתי אמת לקטרו והתיר
והתירשו מן החקירה ומתהיחד לעין יעמוד כגדו כפסוק מחשבותי מכל דבר מענני ז'
העולם רק כממשל לכד וידקדק כמה שצריך שיאמן כאמרו יוסת כסתר לבי ותשק ידי
לבי והוא משל על ההפסק והעמירה אצל הפסק כמו שבארנו בתחלות זה המאמר כמו
שהראה שענשה באהרן כאשר נבטל כמעשה העגל היה קרבנו וקרבן כל מי שקם מחל
מזרעו וחסונו פר ועגל וכאשר היה המרי בשעיר עזים היה העברה בשעיר עזים ז'
וכאשר יתשוב לו העננים כעטש יהיה מכיאה בלא ספק להיות קשה בעני הארבע
וזהר ממנו ער שלא יכשל חרם בו ויענףד לכפרה ארוכה וטורח ואכשר שלא תשרש

לשגג

שגג

חיל חטאים

זכר זכרי

ין המורה

כפרה

הכרתה וישמר האדם בעבור זה מן החטא מתחלת הענין ויברח ממנו וזאת תעלה
מבוארת מאד והעלה בדרך זאת הכונה גם כן והנה ראיתי להשיך הנה על ענין נבוא
מחד ודע שפשוטו ודמה שחייט מענין המזמור והוא אמרו בענין חטאת ראשי חרשי
לכד חטאת לוי מה שלא נאמר בשערי הרגלים כולם ולא בולתם מן החטאות ועממו ז'
מבואר חילי מאד והוא שדל הקדבנות אשר יקריבוס הנבדו לפרקים ול המוספים הם
כלם עלות ובכל יום ויום מהם שעיר עינים אחד לחטאת והוא היה נאכל אבל העולות
כלם נשרפות ולזה באר בהם אשה לוי ולא אמר חטאת לוי ולא שלמים לוי מטעם ז'
שהיו נאכלים עד שהחטאות שהיו נשרפות לא היה ראוי שיאמר בהם אשה לוי כמז ש'
אבאר נעמו כזה הפירוק ולזה לא יטויר בשערי חטאת לוי בהיותם נאכלים לא שרפים
כולם וכאשר חשט שידמו בשערי ראשי חרש שהיא קרבן ללכתה כמו שהיו המצויים ז'
עושים מהקרבן ללכתה בראשי חרשים כאר בו שזה למיעות השם לא ללכתה ואין לחוש
זה החשט בשערי הרגלים ולא בולתם אחר שהמים ההם אינם ראשי חרשים ואין ז'
להסמיך טעם יבדלים אבל המורה נגדה אותם בהסכמה אבל ראשי חרשים שוללבת
אינם מהחטא התורה והחטאות היו מקריבים בהם לירח כמו שהיו מקריבים לשמש בעת
זריחהו ובעת בואו במעלות הישנה כמו שהתפרסם בספרים ההם ומטעם זה חרש ז'
הלשון כזה השעור ומאמר בו לוי להסיר המחשבות ההם הנטלות בלבבות ההם החלום
חלוים נאמנם ורע זאת הפליאה גם כן ורע שכל חטאת שייאמן בו שהוא מקבד חטא
גדול או חטאים גדולים כמו חטאת הערב וכיוצא בו הם שרפים כלם מחוץ למחנה
לא של המזבח כי לא ישרה על המזבח רק העולה והדומה לה ומטעם זה נקרא מזבח
העולה כי שרפת העולה ריח ענחם לוי וכן כל זוכרת ריח ענחם וכן הוא בלא ספק מטעם
שהוא להסיר רעות עין כמו שבארנו אינם שרפות לו החטאות הסנה בה שזה החטוא
כבר נמחה זכרו ונעדר כמו שנעדר זה הגוף הנשקה ולא שאר מן המועצה ההוא זכר
כמו שלא שאר לזה החטאות זכר אבל אכל כשריפה ואין עשנב ריח ענחם לוי אבל ז'
הפכו לוי ענין נמאס ונתעב ומטעם זה נשרפים חוץ למחנה הלא תראה מנחת סוטה
מה נאמר בה מנחת זכרון מזכרת עין לא שהיא רב מרעה וכאשר היה שער זה
משלהק לסקרת חטאים גדולים כלם עד שאין חטאת צבור שייבקר מה שהוא מספר
וכאילו הוא נטח כל החטאים מטעם זה לא נרעה לזכחה ולא לשרפתה ולא להקדבה
כלל אלא החוקו תכלית ההרחקה וישלך אל ארץ גזה לוי שאין בה ישוב ואין כסף
לאדם שהחטאים אינם משוחות שישקו מן איש אחד לוי איש אחד אבל לו המעט
כלם משלים להביא מורח בענין עד שתתפעל להשובה כיומר שכל מה שקדם ז'
מימענין נקיע מהם והעלבתם אחרי גרע והרחקטם תכלית ההרחקה אבל הקרבת
היין ורע עבד עני הוט ארץ עה להקריבו וכבר היו עובדי עין מקריבו אותו ולא נראה
לו בו ענין אבל וזלה נתן בו טעם שאמר כי הטוב שברבים לסח התאוה אשר מטעיה

הכבר הוא המעור והטוב שבכדורים לכן החיונית אשר מופנה הלב הא היין וכן הכר אשר ז
 מופנה הטוח והיא הנפשיה יערב לה הטען ככליכ ומפע זה התקרב לו אל השכ כמאנה
 שבכדורים לו והיה הקרבן כשר ויין ושמן קול לא השיר ויענם תועלת התקדוה למה ע
 צ"ע מן הקבוץ ההוא מהתחדש התורה בהפעלות היא והתאהב כע אדם קצתם להקנתם
 וכל שכן מינות הקהל אשר טעמה מתיישב למען ישמחו וכן רמי מעשר שני להוציאון
 שם כמו שכארתו וכן טעם רבני ומעשר בהמה יהיה שם אם כן כשר מעשר ויין טעם רבני
 ומעשר מעשר שני כרי להרבות המזונות שם ולא הותר למכור דבר מזל ולא לאחיו כ
 ס' וס' ל' אמן אלא כמו שאם יה טעם כשנה ועל כרחו וטעם בהם צדקה יצבר הזהיר על ה
 צדקה במישרים ואם ישמחת בחגך אהיה ונגד וכתב ישבדך וצמקך יהלל והגר והיתום
 והאלמנה אשר כשעריך יתנה וכרטי טעם פרטי זה הכלל יחלקים רבם מהם

פרק מ"ז

המינות אשר כלל איהם הכלל השנים עשר והם אשר כפרתם כפרת
 טהרה א"ע שבבר זכרנו תועלתם ככלל אע מוסק עליו באור וידרך
 טעם זה הכלל כראוי ויחבר כך אותן טעם מה שאתמאר לו ^{ש"מ} מפרטיו ואומר שזאת תורת השם
 אשר נטווה בה מינה רבנו והתחבטה אלו לא באה רק להקל העבדות והענינים וכל מה
 שיוצא שררה קצתם שיש בו צער או מורח גדול אית ^{ש"מ} רק שיוכר יודע המטענים והם
 והרעות הנמוצאות במים ההם ראה התפרש שיש כן שיטתה האדם את כע לעבדות ז
 אלהו וכן שיטתו כן וינה כהם כדורה כי גם את כנהם ואת כנהיהם ישרפו באש ללהיהם
 ואת הית עברתם ללהיהם ומעבדתם כמינות כה לשרה כן וינה או מלא כה סלה ולפי ז
 זה הענין הוכח השם וימדת כנה מיוהה ואמר לה עמי מה עשיתי לך ומה תלאוהך ענה
 כי ונאמר ער כה הענין המכיר היתה לשרל אם אהיו מאפלה מרוע אמרו עמי דרע
 לא נבוא שר אלהך לו אי זה מינות נדח היה להם לשרל כזאת היתה ער שיוצאו מפלה
 וכבר קראט השם ית ואמר מה מיצאו אבהתם כי על כי רחקו מעלי וגו כונה לו התקנים
 ענין אחר וזה היה הקדמה גדולה לא תבור משכלל ויחריה אשר ככר בארע שהטעה
 כלה היתה במקדש להחזרש בו התפעלות לבא אלו ושידרא ויפחד כחברו אר מקדשי ז
 הדאו וכל דבר נבכר כשיתמיד האדם לראותו יחסר מה שבנתש ממנו ומעני מה שהיה
 מוגע בו מן התפעלות ככר העיו החכמים ול על זה הענין ואם שאין טוב להכנס למקדש
 ככל שר יסמו זר לאמרו הוקר הגלך מימת רער ומפע שהיתה זאת כונה תהיה השם
 ית הנמוצאים להכנס למקדש עם רב מיט הנמוצאות ער שכמעט לא תמיצא אדם נהור לו
 שענים כי אם יעלל ממוגע עולה לא יעלל ממוגע אחר מעמנה שרצים הנפלין המיד כ
 בתום וכמאכלים ובמשקים והיבה פעמים ירמיסם האדם הדרך הליכותו ואם יעלל מזה לדח
 יעלל ממוגע נרה או זכר או זכר או מירע או ממשכבם ואם יעלל מזל לא יעלל משכבת ז
 אשתו או מקדו ויחי תהיה מזל העמיות לא הותר לו ליכנס למקדש ער שיעיב שמשו ז

לשכר אלו

ולא הותר לו להכנס למקדש כלל כמו שהתבאר במדות ובתמיד וכללה הוא ישב על השטח
 על החב או תשחש לו ככה מסכת הנומאה ישפס כיומן כאמשו ויהיה זה כול סבת לתת
 מן המקדש ושלא ירכו בו כל עת וסבר ידעת אמרם זל אין אדם נכנס לעשרת לעשרת ואפי
 הוא נעזר עד שהוא טובל בלו הפעולת התמיד היראה ויגע ההתעטות המביא למעט
 המכונות וכל אשר תהיה הנומאה יותר נביעות תהיה הטהרה ממנה יותר כברה וזמנה
 יותר ארוך עשיית המעט וכל שכן הקרובים היא יותר נביעות מכל נומאה ואין לה
 טהרה לא בדקר פרה עם רוחק מביעותה ואחר ז' ימים והסבת הטהרה יותר ממגג טמאים
 מקטן זה ירכיבם ז' ימים ואשר יגע בהם יום אחד ולא העלה טהרה זב וזכה ויולדת אלא ז'
 כרובן מקטן שהוא מעט מביעות מן הטהרות וכל כולם גם כן רכים מבערים נמוכים ה
 ז' וזכה ונהר ומיזרע ומת ובלה ושדן ושכבת זרע ועל כיומו מיל המעטות הטהרות
 ורבים אחת מהן להתרחק מן המיזרע והמיאוס והשיטת שמירת המקדש והשלישית לעז
 פנס למטהג המפורסם ש היה מעורח הצדפה גרול בעטן הטמאה מה שהשמעתי עתה
 והיביעת להקל העורח ההוא מעל האדם ושלא ימנעו עטן הטמאה והטהרה מעסוק
 מעטקו בו זאת המינה שליטנומאה אינה נהליה רק במקדש וקדשם לא כוללם בכל קרע
 לא הגג ולא המקדש לא תבא אבל זולתם אין חטא עין אם יעזר טמא כל אשר ירמיה
 ויחל חולין טמאים בכל אשר ירעה והמפורסם מדעת הצדפת עד זמננו זה באר טהרה
 המזרח ה' שארית הטמאי שהטהרה תהיה בבית כמעט עיניה וישתן המקומות אשר תלך ז'
 עליהם ומי שמדבר עמה יעמוד ראה כמה בין זה ובין אמרנו כל מילכות שהיאשה עשה
 לבעלה היה עשה לבעלה ולא יחסר ממנה רק כעולתה כל ימי טמאה ומן המפורסם טבע
 שברשותם עד זמננו זה עכל מה שיכרל הגוף משער או עמרן או רם הוא טמא ומקטן זה כול
 ספר אינם טמא מקטן שהוא נגב הרם והשיער וכל מעבר הער על פשרו ינובל כמים חיים וסמא
 בלו הטהרים והמלכ רכים מאד ואנחנו אין לנו נומאה וטהרה לא לקדש ומקדש ואמנם
 אמרו זה והתקדשתם והייתם קדושים אינו בעטן נומאה וטהרה בלו לשון ככרה ז' קדושה
 מינית וכן מה טמא קדושים תהיו אמרו ז' קדושת מינית ומקטן זה קרא העברה על המינית
 טמאה אמר באבות המינית ועקריתם שהם על גלוי עביות ושפיכות המים בען אמר ש מורעו
 עקן למלך למען טמא את מקדשי ופגלי עביות אל הטמאין בכל אלה ובשפיכות המים אמר
 ולא תטמאו את הארץ הנה התבאר עמולה טמאה נאמורה בשתוף על שלשה עטנס נאמרת
 על מוחת האדם ועברו על המינית בו ממעשה או העת ועל הזמנים והכלובים נומאות ז'
 כשזלה ועל לו העטנס המרומים ה' מגג רבד פלני או משא רבד פלני או לשאת רבד פלני
 על כתיבו ועל זה המיני האחרון אמרו אין רבדי הורה מקבלין נומאה וכן הקדושה נאמרת
 בשתוף על שלשה עטנס שכנגד לו השלשה ומקטן שאי אפשר להטהר נומאה מה לא ז'
 אחר ז' ימים ומביעות אשר פרה גם כן והיו המעטס ירכיבם המיד להכנס למקדש להקריב
 הזהיר כל סקן מנומאת מה לבר רק להכרח גרול אשר יכבר עטט על העטנס ה' להמעט ז'

טמאים

הטהרות

אשר אם שפר יום על הטהרה ועל טהור יטמא וזה

מקדוש אל האבות ואל הנפש ואל האחים ולעמוד עמיהם ולגוע בהם ולרב הטיף
 להיות כהן גדול המוד במקדש לחמרו והיה על מינחו המוד הוזהר מלטמא למת כל
 עקר ואפי' קרובים הלא ראה איך זאת האזהרה אינה כוללת הנשים כפי האהרן ולא
 בעת האהרן מפני שאין הנשים צריכות בהקדשה ומפני שאין אפשר שלא ישגה אדם ז'
 מישראל חננם למקדש טמא או יאכל קדשים והוא טמא או אפשר שיעשה זה במזיד
 כמו שיעשו הרשעים העבדות הגדולות והם מזידים יזה מפני זה להקדיש קדשנות ש'
 יכפרו על עוונותיהם מקדש וקדשיו קדשם לדיון וקדשם לשגרה לפי מיטתם והם שיערי'
 הרגלים ויעדי ראשי חרשים ויערי המשתלח כמו שהתבאר במקדמותן כרי שלא ז'
 יעלה בלב המזיד שלא עשה רעה גדולה כשטמא מקדש יי רק ירע שנתכפר לו כשערי'
 חמר ולא ימות בטמאתם ואמר ונשא אהרן את עון הקדשים וגו' ועל זה הענין הרבה
 חבל עמדת ירשת בכר בארט עננה ורכותו ול גם כן בארזו והירשו אותו והענין ו
 המוסכם עליו שהוא על לשון הרע ושהשני יהיה יתחיל בבתלים ואם עשה תשובה
 הוא המוכן ואם עמד במרצ ותפשט אל כגדיו ואחר כך לגטו וזה המוספת מקובל ז'
 באומה כמו כוונה ותועלת זאת החמורה מבוארת מינתה אל היות הצרעה מתרבה
 וכל בני אדם מוחסים אותה וברלים ממה וכמעט שהוא טבע אך היות שהרבה בענין
 ארו ואזוב ושני צברים כבר נזכר ועומס כמררשות ואמנם אינו נאות כמותו ואינו לא
 ירעה ער היום טעם אחר מהם ולא טעם עץ ארו ואזוב ושני תולעת כפרת ארומה
 וכן אגרת חזוב שמזין בהם רב הפסח אינו מניח רב שאסמך עליו ביחרו לו המיטם
 ועם קרוח פרה ארומה חטאת הוא מפני שהיא משלמה טהרת טמא מה להכנס ז'
 למקדש ולאכול בקדשים אחר כן כוונת הענין שהוא אחר שטמא מוכר עליו להכנס
 למקדש ולאכול קדשים לשלם לולא זאת הפרה שיעצמה זה החטא בנין שהיה
 מריצה וכשעירים הנעדרים ומפני זה היה השפך כפרה וכשעירים הנעדרים טמא
 כגרים כשעיר המשתלח אשר יאמן בו כי מרוב אשר נשא מן העונות טמא מרי'
 שנגע בו הנה וברט מזה הכלי מה שירענו לתת בו טעם כפי מה שצדקה לנו

לפי הקדשים

ומפני

השני הוא לכל יחסו וכלי כסף
 ואם צדק מרוב ימטו אל

טעם עליו

על הטומאה

טעמי

פרק כ"ח
 המינות אשר כלל אותם הכלל השלשה עשר הם אשר ספרתם
 בהלכות מאכלות חסורות ובהלכות שחיטה ובהלכות נדרים ז'
 ובהלכות נזירות וכבר בארנו בזה המחמר ובפי' חבות העלית זה הכלל בכבוד גמור
 בדברים רחבים מאד ועוד נסיף עליו באור בודקו פרטי המינות המניעות שם ואומרו
 כי כל מה שחסרתו התורה עלינו מן המאכלים מונע מגונה ואין בכל מה שגאסר עלינו
 מה שיספק שאין תיזק בו רק החזיר והחלב ואין הענין כן כי החזיר יותר לח מימה ז'
 שצדק ורב הפסולת והמנוחות ורב מה שגאסרו התורה לרב ולכחו והזוג כדברים ז'
 הנמאסים וכבר ידעת הקפדת התורה כדאית הלכותים ואפי' כשורת במחנה כל טבחן

כך
 ט

כדרך המדנה ואילו היתה מותרת אכלת החודר היו השקדים וגם הכרם מלוכלכים
 יותר מבית הנבוא כמו שזכרה חרבת הירושלמי היום כד ירדת אמרם פי חזיר כעמיה
 שבת רמי' וכן חלב הקרב משביע ומסוד העבול ומולד רם קר מלכך ושריפתו היתה
 יותר ראויה מאכלו וכן הדם והעבול קשים להתעכל ומוזג רע ורוע שהטרפה תחלה
 נבלה היא ורע גדול הממנון כל העולות גרה ושמיעת פתה כסה מות ופגמתי וקשקשה
 כדגם אין מיאונתם סבת ההיתר ולא העדרם סבת האסור ואמנם הם סימן ורע בו המין ז'
 המושב מן המין המאונה ועצם גר הגשה סובב ועצם אכר מן החי הוא מקנה ומלמד
 אכריות ושור שכן היו עשין אז מלבי הגדים וגם לבו היו עשין כן כל שהיו חוזבן מן ה
 בתמה אכר רוע ואוכלין אותו ואמנם אכור כשר בחלב עם היותו מוזן עב כלא ספק ומולד
 מלבי רב אין חזק אצלי שיש בו רוח עז אולי כך היו אוכלים בעברה מעכרתה או כחג
 מחגיגתם ומה שמחזק זה אצלי וכור אותו היתה שתי פעמים תולות מה שצויה עליו ז'
 עם מיצת החג שלש פעמים כשתה יראה כל זכורך כחילו אמרה כשב חגסם וכאכב ז'
 לכות ה' להכנס לה הבטל מה שהבטל טעם על דרך פלגת כמו שהיו עשנים זה הוא הטעם
 החזק אצלי בעצן ואמנם לא ראיתי זה טעם כמה שראיתו מספרי הצאבה ומיטת
 שחיות בהמה היא הכרחית מפני שהמוזן הטבעי לבט אדם הוא מן הירעם העמחיסין מן החיץ
 ומכשר כח והטוב שכבשך הוא אשר הוסי' לו וזה מה שלא יספק בו חזק ובאשר ז'
 הביא יצחק טוב המזון למיגד ב' סנה הרה לקלה שבמיתות ואכרה שיענה אותם
 כשחיתה רעה ולא כשחיה ולא יחזק אכר מהם כמו שבארתי וכן אכר לשחוט אותו ואת
 בע ביום אחר להשמר ולהרחיק לשחוט טענהם הכן לעיני האדם כי יעדר כח כוח גדול ז'
 מאד אין הפרש בין יעדר האדם עליו ויעדר שאר כח כי חבתת האדם ורחמיית על הולד ז'
 אינו נמשך אחר השכל רק אחר פני הכח המדמה הנבואה כרב כל כמיאונת כדאדם
 והיה זה הרין מיוחד בשור ושהו מופע טהם המותר לע אכלתם מן הטהור הנהג. ז'
 לחכמה והם אשר הכר מהם האדם את הילד והוה הטעם גם כן בשלוח הקן כי הבעט אשר
 שכבה האדם עליהם והאכרחים העריכים לאדם על הרוב הינו ראויים לחכמה וכפישלח
 האדם ותלך לה לא העשיר כראות לקחת הבעט ועל הרוב יהיה סבה להנח הכל כי מה ז'
 שהיה לזקח כיוון הפעמים אינו ראוי לחכמה ואם לו העדרים הנכשירים חכה ההוררה
 עליהם כבהמות ועושות כל שכן כבט אדם מלם ולא תקשה עלי מאמדם על קן יצמד יגעו
 חמיק וכן כי הוא לפי אחת משהי הרעית אשר זכרנום לא רעת מי שחושב שאין טעם
 לטרה לא הרמין לבד ואנחנו נמשכנו אחר הרעת השיע וכבר זכרנו באור התורה ז'
 לעצם כסוי הדם והיותו מיוחד בחיה טהורה וענה טהור ועם מה שצונו הטהרה מאסור
 המאכלים האסורים יותנה גם כן כדרך אסור והוא כשיאמר האדם זה הלחם אסור עלי
 או זה הכסד אסור עליו לאכל כל זה להרגל לקעת מרת התסתפקות ולחסיס האזור
 המאכל והמשתנה אמוץ נרדים סג. לקשישות ומפע שהעשים ממהותם לבעוס לקלות

עב יחוד

טוב

טוב

הפעל והם וחלטה נבטם אילו היה ענין שבעותיהם בישותם היה כזה ענין גדול כבית ימחז
 ומחלקת והפסד סדר בהיות המין הזה מן המין מותר לאיש ואסור לאשה וזה אסור על
 הכה ומותר לאיב ומקט זה סמך הענין על ככל הכתוב בכל מה שיש לו כי טוק דיו המעלה ז
 הלא הרחה שמו שהיא ברשות עמיה ואינה נמשכת אחר ככל הכתוב להנהיגה דעת סדן
 האנשים בנדרים לל מי שחזן לה ככל ימי שחזן לה איב וימי שכורה וענין טויות מבז
 מבוחר מאד והוא הפרישות מן היין אשר הפסיד מן הראשונים והאחרונים רבם ז
 ישנים ינח מגב היין להרחקה יתנה עד שישפיק לאדם ממש הרבה היין כי הענין
 מכוונ נקרא קדוש והשם במדרגת סדן גדול כקדושה עד שלא יעמא אפי לאבן כמותו
 זו הגדולה מפע שפדש מן היין

לכ

הי

פרק מט

המיות אשר כל יונת הכלל הארבעה אשר הם אשר ספרטם בספר
 ששים והלכות אסורי ביאה וכלאי כהמה ומיות מילה מזה הכלל ז
 וכבר הקדמנו להגדר תכלית כוונת זה הכלל ועתה יתחיל לבאר פרטיו ואומר מן הדיוע
 כי צריך האדם לאזהבם כל ימיו כבר באר זה ארסטו במאמר התשיעי מספר מדות ה
 אדם הם כשת בריאותו והיחלומ והנה כחכיהם וכשת צדתי יצטרך אליהם וסוקטות ז
 וחולשת גופו יעור פסם וזאת האהבה נמוצית כבעט יותר ויותר גדולה וכן בקדושים ולא נמ
 הנלה האהבה והאחיה והעור בקדושים רק כחשים עך שהמשפחה האחת כשיקבציה
 איב אב אחר ואפי' אב אברחוק יהיה כוונתם בעבורו אהבה יעור קרבתם אל קרבתם שתי
 אחת מכוונת התורה הגדולה ומפע זה נאכרה הקדשה למה שיש בתורה מהפסד ז
 הישע והיות העלר ממנה נכרי לבט אדם כולם לא ידע לעצמו קרוב ולא יכירנו אחר
 מקרוביו וזה הוא הרע שכענעם לו ולאבין יענין אחר גדול כענעם אסור הקדשה והוא ז
 מעטת רוב התאוה במשגל והתגרותו כי בהחלוק גופית הקדשות הסוף התאוה כי לא ז
 ישערה האדם לגוף אחר שהרגל כי תגוד בהתעוררו לגופית מתחששות חלוקי רגילות
 והענעם וכיסור הקדשה הועלת גדולה מאד והיא מונעת הקטנות אילו היתה הקדשה
 מותרת הו כאיב אל חטה אחת אנשים רבים כעת אחת לפי התקנה ולא היו נמולטים מן
 המחלוקת וכבר הפעמים היו הורגם זה את זה או היו הורגן אותה כענין הטורע מאז וכנת
 זונה יתגדחו למטעם אל הרשת העמומה ולהכניא התעלות הסוללת והיא יושבת היחשים
 נאסרה הקדשה והקדש ולא נמינא צר התר למשגל רק ביחד אשה ולאשה איתה ז
 כמפורסם כי אילו היה די בחורה לבר היו רב בני אדם מוכאים קדשה כבתיהם זמן אחר
 מוסכם כן שעהם ויאמר שהיא אשתו ומפע זה צות לעניות נענית אחר שיחורה אלו ז
 כי והוא האירוסין וישתכסם הרבה והוא העשויין ויקח בנו עשרה אנשים ופעמים שלא
 יהיה כענהם הכמות חובה ושלום ולא יסדר ענין כולם יותר לו לגישה ואילו היתה

וחלטה קצת על זעם

יג

מהגדשה בכבוד לכר או כתיובת טכית היתה האשה מחזרת אחר תשיעה ויוצאת ואומרת
 כי גרשה היא כשתטע עב אדם האמר היא והטעם שכבר נהגתה וזהו טעמינו שלא יתכן
 לגרש רק כפטר שיצד עליו וכתב זה ספר כדחת ומפע שחמד הנות והספקות הנפלות ט
 על האשה וכות מחד טעמינו כדעו טעה אשר הענין ההוא מביא לנו האשה כמלה ככל ע
 הטמר ענינה כמלה השומר כדו שלא יחלה יב כמלה עלה מפע סוד מי טעה שאף חוב
 הנקיות הבטוחות בענין הין טורה ענינו מן המעשה ההוא אשר יעשה טה ככל טעמינו ועב
 המזה טוב הוא מן הכשת ההוא הגדול והוא פריעת קדושת כגדיה עד שיתגלה לכה והקפתה
 ככל המקדש לעני הכל אעשה ועשי ובטע כל הגדול ימינו מפע זה הפחד חליט גדולס ז
 בפס מוסדוס סוד כתיס רכיס ומפע שכל ערה כמלה עמדת להנשא לכל מי שיזדמן לה
 חייב המסתה חיתה רק שישאנה כי הוא הטוב לה כלא ספק ויותר חקאי מחינה משיענה
 וילתן יאם לא רדינה בו הוא או אבה יתן המהר והוסוף בשעש האונס לא יוכל לעלה כל
 ימוי ואמנם טעם הכיס כהבו כי היה למטהג קדוס קורס מיה טרה והשארתו הטרור
 יענה לענינה חלינה מפע שהמעשים ההם היו מוגנים כמנהג המעטם ההם וואלו יכחח ז
 מן הגנה ההוא ויכס מביאד זה כורה כסה יעשה לדיני יג ועקרא שמו כמדל וגו' ואפשר
 לאמר מועשה יהרה מה חסופה ויותר מאמרו תקח לה פן עניה לבון הנה כמלה הגרי ז
 היה וכיאר זה הוא כי קורס מין הורה כמלה קדשה היה ככמלה אדם אשרו אחר טהרן
 הורה לו שהיה מעשה מוסד לא היה אדם מרחוק חיתה כלל וענינה השכר המוטה עליו
 לקדשה או כמנהג כמלה אשה ענה כעת הגדושינו יל שהוא דין מדיע האשה שחייב עליו
 לתת וואמר הורה תקח לה פן עניה לבון וילמד חיתה שעטע המטעל כלם ואפי' המיחד ז
 מהם הוא כמלה אילט לרבר וראוי לנהוק מוטע ולהסתחו אפי' אם יגיס הפסד ממוין כתי ז
 שהורה יהרה עשה כממחו טוב עעמסוד וישאר לה מה שבידה משנבקש וערסם ועסררה
 משה וז היא המדה הטובה שלמרט מן הענין ההוא ואמנם הישר אשר לסדרו ממיט הוא
 אמרו לנקות ענינו מגזילהה ושהוא לא ענה ולא כול מה שהסכסכ ענה עליו הנה עולה
 זה הגר הנה אין ספק שהגר ההוא היה טוב כמיטו מאד ומפע זה המן אליו ואמר הנה זהו
 הישר מדישו מאכרתם ינחק ועקב שלא יענה אדם כדכחו ולא יחליה הנאו ושיהן לכל
 איש חקו משלם ושארן הפרש כון מה שיהיה כדון טעמינו ככר על דרך הלואה או על דרך
 סקדון או על דו זה יצר שיהיב לו מטכרות או מזולתו ושכבת אשה כדון כל טכר שכר
 ואין הפרש כון טכט שכר שכיר או מי שוככט חק חשתי ואין הפרש כון ששק שכר חו ז
 מהעלל עליו להניחו מכל שכרות חו שיעשה כן עם חשתי עד שיוצאה כל מהר הלוח
 השתכל כרב וישר לו החקים ומשפטים ידקוק חק שפמו כמיוכח שס רע בו אין ספק ז
 שזה האיש היע לא אהב את אשתו אשר הימניו שיה טס רע ולא מינחה חן כעטו ואלו
 זה חיתה לגרשה כדון כל מגרש אשרו לא היה לו מוטע מזה דך היה מתחייב לתת לכה
 חקה החיו לא יעס לא עלולות הכסם כדו להקטר מטעה מכל הטעמינו והיניא עלה רכה

הנה האשה יורשת שבת יחיגע

הנה האשה יורשת שבת יחיגע

הנה האשה יורשת שבת יחיגע

קטוב

ודבר שקר להחזיק בחקד שיש לה עליו והוא חמשים כסף כי זהו מהר הכתולות הנחמב
 כטורה ומפני זה גרד עליו השם יה לשלם מאה כסף נמשך אחר השקר אשר ירטיעון ז'
 להים ישלם טעם לדעתו וברין עדים וזממין כמו שבארנו כי זה המוניח שם רע חשב
 להפסידה חמשים כסף הראויים להט לה ישלם מאה זהו ענינו על שהיה בוכש חקד ז'
 הראוי עליו והשתללו להחזיק בו והיה ענינו על שפחת מעלתו והיחזיק עליה קול הזוטר
 שה' מוחתט מעלתו כשהכחו בדמעה באמרו ויסרו אוזתו והיה הענין בחירתו התאורה
 ובקטו התגאה לבר טעמיו להחזיק בה עולמית לא יוכל לטלחה כל ימיו כי לא הכאון ז'
 אל כל זה רק היותה כעורה בענין כי ירכאו המדות הרעות כשהיה רופאם המיטה ז'
 הלוהית לא יסורו אפס היושר מבוארים גלויים בכל דיני זאת הטרה עם ההשתכחות
 הטוב הסתכל איך הטה בין רין מויחזי שם רע אשר חשב להחזיק בחק הראוי עליו ז'
 להטו יכין רין גב שקר ממוין חסדו ושם רין ער זמם אשר להזיק ואשפ שלח
 במ ההזיק כרין מי שהזיק יחמם ללמויחזי שם רע הרין כשרלשם טרה אחת ומשפט
 אחר תכלא מחר מוטב משפטי השם ית כמו שיתמנה מוטב מענין אחר החר
 המים פעלו וגו' אמר כי כמו שמעשו בתכלית השלמות כי משפטו בתכלית היושר
 חב דעות קצרי יד מהטעם שלמות כל מעשו ויושר כל משפטו וכמו משפט קצת
 עבאות מעשו באידי כל והטעת הגלגלים כן עיף יושר קצת משפטו ואשר על
 מטעם שטע המינס יחר הוא יותר מן הגלה לו הרבה מאד ועשוב אל כעת הפירק
 וחמסם חסור העניות הענין כולם שב למעט המטע ולמאוס כי ושלח ירסה ממנו
 כי חס מעט מזער חסור וכו' ובהמה מכואר מאד אחר שיהענין הטבע נמאס רק ז'
 למדך כל טכן הענין היוצא חוץ לעכע ולבקש התגאה לבר והעניות מן הטכטורה
 כלם יקבע ענין אחר והענין ההוא הוא שכל אחת מהן עמיצות על האיש שנאסרה
 תמיד כבזה והיא ממחרת להחזיק לו ולעשות רטע יקרוכה להמיצא חלק לא יטח
 להזמיתה ואי חפער לשופטו להחזיק על אדם כשימצאו חלה עמו יחילו היה רין ה
 ערוה ברין פניה רל שיהיה מותר לישא חותה ושלח יהיה בה מן החסור רק שאינת ז'
 אשתו היו רב כע אדם ככשלו ונותם תמיד וכאשר נאסרה בעלותו כל שקר ונמעט
 לט מעשה גחלה לל כמיותה כן וככרת ושאיין שם שום כר היתר אל בעלתו יש לבעוח
 כזה שלח יכין אדם חליהם ושלח יהרהר בהם כול והיות הערוה ממחרת להחזיק ז'
 וקרוכה להמיצא כחשר וכרע מכואר מאד וזה כי האדם כשהיה לו אשה מן היוע
 שאימה וזקנה ובה ובת בתה ואחותה נמצאות עמו ברוב השתם על הרוב ושהכפל
 פגצו חותה תמיד ככואו וכבאותו ובעשותו מלאכתו וכן האשה הרבה פעמים תעמוד
 עם אחי בעלה ואכזו וכטו וכן מיצאות האדם על הרוב עם אחיותיו ודורותיו ואשר
 רוח והיותו גרל עמהם הוא מכואר מאד וכלו הם כל הערוה שלשאר כשר זהו אחר
 מן הענינים אשר כעפרם נאסר שאר כשר וחמסם הענין השיע הוא חזיל לישא פטע

למנו

למנו

למנו

למנו

למנו

למדת המושג כי היות זה המעשה בין השורש והענף ענות גדולה מאד ר"ל לבעול האם
 או הכת ונאסר על שרש וענף שיבעול אחד מהם את חברו ואין הפרש בין שיבעול ז'
 השורש את הענף או שיתקבצו שרש וענף כבעולה גוף שלישי ל"ל שיתגלה גוף אחד
 גלוי משגל לשרש וענף ומפני זה נאסר לקבץ בין חשה ואמה ולבעול אשת האב
 ואשת הבן שלד כולם הם גלוי ערוה גוף אחד לערוה שרש וענף והאחים משרש וענף
 וכאשר נאסרה האחות נאסרה אחות אמה ואשת האב שהוא התקבץ שני אישים
 שהם שורש וענף כבעולת גוף שלישי וכאשר החמיד באסור קבוץ האחים ושם איתם
 כשורש וענף וגם כגוף אחד אסר מפני זה בעולה אחות האב גם כן שהיא במקום האם
 ואחות האב שהיא במקום האב וכמו שלח נאסרה בת אחי האב ולא בת אחות האב
 כן לא נאסרה בת האב ולא בת אחות היקשר אחר והמנסה היות אחי האב מותר באשת
 בן אחיו והיות בן האח אסור באשת אחי אביו הוא מוכרח לפי הטעם הראשון כן בן האח
 נמצא על הרוב כבת אחי אביו ורגילותו עם אשת אחי אביו כרגילותו עם אשת אחיו
 והטעם אחי האב חיט נמיטין כן כבית בן אחיו ואין רגילות לאחיו האב עם אשת בן אחיו
 הלא תראה כי האב כעבור היות רגיל עם אשתו כע כרגילותו כע באשתו היו שני האסורים
 טיוב למיתה אחת וטעם אסור בעולת הנדה ואשת איש מוכרח אין צורך לקבץ לו עם
 וכבר ידעת שחסור לו להטות כערוה על אי זה צד שיהיה ואפי' בראות העין והוא ז'
 שיכון להטות כמו שבארנו בהלכות אסורי ביאה ועם בארנו שאין מותר בתורתנו להוהר
 כמשגל וגם לעורר הקושי כל שקר ושהארס כשיקשה מכל סנה ראוי לו שיטיב רעונו
 למחשבה אחרת ויפתל כדבר אחר עד שיסור הקושי אמרו חכמים ו"ל כמסורה
 המשלימים החסירים בני אדם פגע כן מעול זה כלוה לבית המדרש אם כדל הוא נמוח
 אם חבן הוא מתטיבין שני הלא כה דברי באש נאם ה' וכפטיש יפוצץ סלע הוא אומר ז'
 לבנו על דרך מוסר כשתתקשה ותכאב לך לבית המדרש ותקרא וחלוק ושאל וישאלך
 יסור הכאב ההוא ממך בלא ספק ותמה מאסרו מעול זה באמת טול גמול הוא ואין המוסר
 הזה מיעד התורה לכך כי הענין הזה כן גם אצל הפלוסופים כבר הודעתך דבר אדסנין ז'
 בלשונו אמר זה החוש חרפה הוא לנו ר"ל חוש המשוש הטבא לבחור המאכל והמשגל ז'
 והוא קורא בספריו החגשים הבוחרים כמשגל ואיכלת מיטת התבטילים הפחוסים וירחיב פיה
 ויחדך לשון כגנותם וכפחיתותם ויתלוצץ עליהם ימציא זה בספר המדות אשר לו ובספר
 ההגדה והספר יולפי וזאת המדה החשובה אשר ראוי לבין אליה ולהחזיק בה הזהירו חכמי
 ז'ל מהסתכל בכמהות וכשנה שמוקדן זה עם זה וזהו הטעם אצל באסור בלאי כ'
 כהמה כן גן הורע שלא יתעורר איש מטיף אחד לבעול איש מטיף אחר על הרוב אם לא
 ירעבונו בידים כמו שתיראה לו הפחוסים המולידים הפחדים ששים תמיד ומאסה התורה
 שיישפיל איש משרל מעלתו לזה המעשה למה עבד מן הפחיתות והעוה שיתעסק ב'
 דברים שמחסת התורה לזכרם כל שיכן לעמוד עליהם ולעשותם רק בעת הצורך ואין צורך

המנוח

ישר הארבע
ששט

לזאת התרבה ויראה לי כי נשם אסור קבץ שני מינים כמו זה מעשה שיהיה איש קדוש
להחיות הרבה שני מינים לא תחוש כשור וכחמור וחרו כי אם יקבץ כן שניהם תעמיד
ירכב האחד על חביו והראיה על זה היות הדון הוא כולל אולם כבוד וחמור אחד שיהי וחמור
ואחד כל שני מינים אלא שדבר הכתוב בזה וכן המילה אצל אחד מעניניה למעט המושג
ולחלוש זה האבר כפי הכולל עד שימעט כמעשה הזה יבבר השבו שזאת המילה היא השלמה
חבריו ויטה וימיא כל חולק מקום לחלוק ולומר איך היו הכרכים הנכונים חסרים עד שיטעמו
להשלמה מחוץ עם מה שהתבאר מדיניות העור ההוא לאבר ההוא ולא עקרת מינית ון להטות
חבריו הכריאה רק להשלים חסרון המדות והנזק ההוא המגנע לאבר ההוא הוא הטובן אשר לא
עבר בו דבר מן המעלות שבהם עמדת האיש ולא הבטל מעמדה הכוללה אבל החסר בו התאווה
היתה על הטיור והיות המילה מחלשת כח האיש ופעמים שהחסר התאווה הוא כבר שאין בו
ספק שהאבר כשישקד רמו ויוסר מחסרו מתחילת ברייתו יחלש כלא ספק וכבאר אנו חכמי יל
הנכעלה לעל קטת לפורש מוטו זהו החוק שפענמי המילה אצלי ומה היה מחיל בזה המעשה
רק חברה אשר טרע מראה חטאו מה שזכור לו בארצו הנה ירעה יוש במילה שיהי ענין אחד
עברך מחד והוא שיהיה לענין זאת המונח כולם יל מאמיני יחוד השם זאת אחד גמטרי
שיקבצם ולא יוכל מי שאינו מהם לומר שהיו מהם ולא נכרי כי פנמים נעשה האדם כן כרמי
להגיע אל השלם או להתגבל על אנשי זה הדת אך זה המעשה לא המילה לא נעשה האדם
כי אז כפי רק מוסר המונח אמתה כי אין זאת שרע כשור או כיה כוונת אבל ענין מלה קשה
אז מחד וידוע גם כן רוב האהבה והעור הנמיא בין אנשים שהם כולם כפיין אחד ושהוא ענין
טורת בריית וכן זאת המילה היא הכריאה אשר כרת אכרתם אביו על אמונה יחוד השם כן כל מי
שימוול יכנס ככריה אכרתם להאמין יחוד להיות לה ללחם ולרעף אחריו זה גם כן שני חזק
כרדשין כענין המילה ואיפשר שהיא יחד חזק מן הראשון ושלמות זאת היתה הקיומה לא י
ישלם רק במילה ויש בחינה במו הקטנות שלש חממות הראשונה שאלו הונח הקטן ערה
שיגדל אפשר שאלו היה עשוי והשנית שאלו יכאם ככאם הגדול לרבות נענין ולחולשת הקיומו
כי הגדול יפחד ויער מן הענין שירמה היותו קודם היותו והשלישית כי הקטן יכול לו יולדו י
בעת לידתו כי לא החזיקה ענין המורה הרמיונית המוכיחה לאהוב אותו וילדי כי המורה היות
הרמיונית נספת המור כראיה והיא גדלה עם גדולתו ואחר כן תחיל להתחסי ולהמיות גם כן
לא המורה הרמיונית כי אין אהבת האב הכן בעת לידתו כאהבתם אותו והוא כן טעה ולא אהבת
כן טעה כאהבת שש ואילו הונח שניהם ושלש היה מביא לבטל המילה לחמדת האב וההכרת
זה כמו אבל סמוך ללידתו המורה היותו הרמיונית חלושה מאד וכל ענין אצל האב אשר הוא י
המורה כזאת המורה והיות המילה כשמיע שכל כח מיוחד הוא חלוש מאד בתחילת לחודתו
וכאילו הוא ערין כענין עד כן ק ימים ואז ימנה מרואי אוד המולד הלא תראה כי גם בהמורה
שטר זה הענין שבעת ימים יתה עם אמו כאילו הוא קודם זה על וכן האדם אחר השלם ה
שבעת ימול והיה הענין קטן ולא טרת רכרף לשיטורין וימנה שכלל איתו גם כן את הכלל י

שם

המורה

המורה

האזהרה מהפסוק כלי המעגל מכל זכר מבין גבישך אחר חקים ומשפטים ירחיקם ול טענת
האזהרה הדברים כולם לא יוכת במשגל כאשר אמרנו ולא יכעל לגבוי גם כן אבל בית ואמי פרו
ורכו כן הכל הזה יחלש כמילה ולא יפקד בחימוך אבל יונח הענין הנכבש על נכשו וישמר מן ת
התפטר והתחייב מלשון פטעו רבוי וברות תפטר ישראליה מפת שהיא בעלה נקשרת ולבטלה
והטעמואים ההם יהיו מבעול לה ולתוכנית וזה מכוונר מאד ואלההרחק מן השניות אשר לבטל
ממזר בת ישראל והנהיג הנאף והנאפת טעם יעשו יספירו כורעם הקסר שאין לו תקנה ולא
ולתפרישות בנ הזנב גם כן הגיד בכל לטון וככל אמה פאר זרע ישראל מההעבר בהם ממזרים
ולתפלות הכרעם נאכרת להם גרישה וחללה זונה ובהן גרול שהיא הנכבד שבכרעם נאכרת
כלא ימי אלמנה ואפי' בעלה זה כלו טעמו מכוונר ואם התעב ממזרים בקהל זה כל שכן ז
עברים ושפחות ודבור חטון הגים כבר נכתב בתורה טעמו ולקחת מבעולו לבטן וגו' וכל
מה שנגזר טעמו מרב החקים אינו רק להרחיק מעון ולו הפרטים אשר עלם ממנו נעמוד
ולא ירעה וטעמו הוא מפת שאין הדברים הנשמעים כדברים הנראים לטון ובעבור זה אין ז
זה השעור אשר ידעתיו את מרעה הנאכרת ממה ששמעוהו מן הכפרים כמה שירע אותו מי
שראה מעשיהם הגלויים כל שכן בהשתקע הרעות ההם מהיום אלפים שנה והמחיות שנים ולא
ידענו מרע המעשים ההם ושמענו חלקי אותם הרשות היה מתבאר לו הטעם וחקע החכמה
במחוקי מעשה הקרבנות והנמאות ממה שגלה ירעה נעמו אבל אין לי ספק בזה כי הכל היה
למחיות הרשות ההם בלתי אמיתית מלב האדם ולבעול המעשים שאין כם מועיל אשר כל הימים
כרתו וכבולו ובעולו הרשות ההם מחשבת האדם מחקר כיור מוטל ומעשות מעשה מועיל כאשר
בארנו לו נבאית אחרי התאו אשר לא יועיל ולא יעיל כי רתו מההואחה אשר לא יועיל ז
הלכו ואם ירמיהו אך שקד עמו אמהיטו הכל ואין כם מועיל תשתכל כמה גרול זה התפסד
ואם הוא רב עיניך להשתכל האדם להכירו בכל יבלתי אם לא ירב המינות כמו שבארנו ז
איב רק להסיר הרעות ההם ולהקל הערבים הגדולים הכבדים והנמול והנעיר שהיו עשויים
המעשים ההם לעבודת להימים וכל מינות נעשה או לא הנעשה שיעלם לך נעמו אינו רק
דמיונות חלו מן החלומים ההם אשר לא הוטעו לדעתם היום ישתבח השם על זה זהו מה שידי
שיאמינתו מי שיש לו שלמיה וירע אמתת מאמר השם ית' לא אמרתה לרע יעקב רתו בקשנו
הנה וכרתו מרע המינות כלם אשר כלל אותם זה הכל והעבודה על טעמו ולא נאמר מהכבד
רבי שלא נעתי כן נעב רק חוקים מעשים וינגע שכל ררך האמות נרתו גם בהם טעם יקל ז

כח קייב

פרק ג
יש כיון דברים שהם כשרי הורה גם כן כבר נמשל בהם רבים ויסיך
לבאדם והם אל הכפרים אשר כשרי כשרה אשר יחשבו רכס שאין
ועתה מוכרם בכשרי הסתגף המשפחות מן נח ושמיהם ומקומותם וכן בע שער החרי וספר
המלכים אשר מלך בארץ אדום וכיוצא בהם ויכרי ירעה אמרם שמענת הרעע לא היתה

יירטת
הייטות

המקומות רק כדקדקו על כל המקומות אחר היה יושב ודרשו סגנות שלוקי היה אומר לא
היה למשה לצאת לבתו ואחות לושן המעג וגו' ויש אורעך כל אחר אחר כן מעט אחר
הקטנים כאשר עשירי בעממי המימות רע כי כל ספור שתי מיצחיה סטוב כהורה הוא ל
היעלה הכרחית בטובה אסל אמות רשת שהיו פנה מיפנת התורה דיו לשתן מעשה ער
שלא יתה בין בני אדם עול וחוסס ואת חסדר לך זה כאשר היטה פנת התורה שהעולם
מחורש ואשר נברא תחלה היה איש אחר מימין האדם והוא אדם הראשון ולא היה באורך
הזמן אשר מאדם ועד משה רק ארבע וחמש מאות שנה בקרוב וחילו בא להם זה ה
ספור ובר היה האדם מספק ברבר כי נמצאו בני האדם אז מיפורים בקצוות הארץ טים
ומשפחות חלוקות ולשונות חלוקים רחוקים מאד והוכר הספק הזה בחסם כלם וזכרון
המנועם וזכור שמות המפורסמים מהם כל בן כל ושמותיהם והקוד מקום שמנם והשם
המביא להתפורם בקצוות הארץ והעש המביא להחלק לשונותם לשמותיהם היו ז
במקום אחד ושפה אחת לכלם כי ק רחוי להיותם בני איש אחד וכן ספור ענין המכור
וספור פחם ושמה ללמד מהם רחיה על הרשת החמות והוא אך פרי לבריק אך יש ז
להם שופטים בארץ וספור מלחמות השעת המלכים להודיע המופת בניסוח אברהם
באנשים מות מספר ואין מלך עליהם ארבעה מלכים גדולים ועוד הודיעו איך חסד
לשון על קרוב טגור על חזוטה ומסר נפשו לסכנת המלחמה להילול והודיעו גם כן
כהסתפקותו ושוכנו נפשו והוותו כן למסין ומתעורר בעוב הכחות והוא אומריו אם מחוט
ופר טרף על וגו' ואנטיב ספור משפחות בני שיעד ויחשם כפרט הוא מקט מיטה אחת
והוא שהשם ית ציה למחות וזה זכר עמלק וזה ועמלק אמנם היה בן חריו מן המעג
אחות לושן אך טורד בני עשו לא ציה ולהגם וכבר נהחן עניו עם בני שיעד כמו ט
כאר כפסוק והוליד מהם ומלך עליהם ועתערב ורעו כורעם ושם ארצות שיעד ס
והמשפחות ההם מיוחסות למשפחה הגוברת אשר הם בני עניו וכל שכן זרע עמלק כי
הוא היה הגבר שבהם וחילו לא התבאר היחסים ההם ופרט יהם היו כולם נהגו
בשערה לכן כחר הסטוב משפחותיהם ואם סרלו שהיו אונתם בשער ומלכות ז
עמלק אינם כלם בני עמלק אבל הם בני כל יבני פל ועתיחשו לעמלק להיות אדם מעמלק
זה סרלו יושר מן השם עד שלא נהג משפחה סמך משפחה אחרת כי הגזרה לא היתה
רק על זרע עמלק וכבר בארנו הפני החכמה פה יועם ספרו המלכים אשר מלכו ב
ארץ חרום כי מכול המינות לא טובל לתת ערך איש עברי אשר לא אחיך הוא ויל
המלכים אשר זכר וין אחר מהם מאדום הלא תראה שהוא מייחש אותם ומייחש ארבו
ארצותם פלני ממוקום פלני והקרוב ארבי שהיו מעהגהם ועעטהם מפורסמים לל ז
עניו המלכים אשר לארום ושהם הכענו בני עשו והשילוס והזכרם השם כלם כאילו
אמר בחט כאחיהם בני עשו שהיו מלכהם פל ופל ומעשיהם היו מפורסמים כי לא ז
המליכה אמה איש שאינו מייחשה עלו יער אותה יער גדול או קטן סוף דבר כמו ז

ק' מעשים

ועל היקום סג

שחמדה לך כחזק רשת המהם ממע היום כי רבתי הימים עשלו ממע היום ודלו ין
 ודעטם וידעט המדקרים אשר קרן במים ההם היה מוכבד לע נפרע טעם רב מה שטמר
 וממה שטידך שתרעו כ אין בחינת הספרים העתבים כבחינת העצמם הנראים כי ב
 עעטם הנראים פטים מביחס לרביים טרכס מואר הי אסטד לזוכרם רק באריות וכן
 יתבין אדם כספורים ההם יחשוב שיש בהם אריות או כעל רבים ואילו היה הוא אהב
 מה טוספר היה יורע צורך מה שנחמד ומטע זה כשתראה פטרים כמנה כנולת המעות
 ותשוב שהספר ההוא אין צורך לזכרו או שיש בו אריות אינן רק להיותך בלתי יראה
 הפרטים המביאים לזכר מה שטמר מזה סדר המספנות יראה ממשותטו שלטען טוכר מה
 שאין תועלת בלל וטעם וזה המוחטסה העולה על הרב אמר ייתכב משה את מינאיהם
 למסעיהם על פי ה ומקום היצר אליו גרולת מאד מטע טכל המופתים אינם אמתיים
 רק למי שראם אך לעמד ישוב וזכרם ספר ואסטך טייכוס הטומיע ורוע טחי אטער
 להיות וגם לא יטיר שיהיה מופת עומד קיים לדורות לבט אדם כולם ומימפנותי התור
 מן הגדולים אשר בהם עמוד ישרל כמזכר מ טנה והמזכר בו המן ככל יום והמדכר ז
 ההוא כמו טוכר הכטוב טיש שדך ועקרב ונמאון אשר אין מים לשענת והם מקימות
 החוקים מאד מן הישוב בלתי טכעיים לאדם לא מקום ורע ותמנה וגבן ורמון וי ואמר ז
 סקן גם כן ארץ לא טבר בה איש ולא יטב אדם טס וטס כמנה לחס לא אכרלם יין וטס
 לא טהיטם ולו כולם מופתים גלויים טראים וטאטר ידע הטס ית טאיטער לשפוק בלל ה
 מופתים כעמד כמו שמוקפוקים מטור הספורים ויחשב עעמידתם היתה ממדכר קחכ
 מן הישוב טאיטער לעמוד ט האדם כול המרכיות שטוכטס סה הערבים או טהם
 מקימות טאיטער לחוש בהם ולרוע ולקער חו להזון כאחר הנמחים אשר היו טב
 או טמטבע המן לרדת במקימות ההם תמיד חו שיש כמקימות ההם בארות מים ז
 וטכס זה הסיד המחטבות ההם כולם וחוק עטע לו המופתים כולם כביאור המסעורת
 ההם שיראו אותם הכאים וידע גודל המופת כעמוד מן האדם במקימות ההם אהטעם
 טנה ולזה הטעם כעמנו החרים יהושע כן טן מי שיכנה יראו לעולם להיות המופת
 ההוא קים עמוד כ כל מי שיראה החומה הריה טוקעת כדרך יתבאר לו שאין זה ז
 תכונה כטן טנהרס חבל טקעע מופת וכן אמרו על פי ה יחט ועל פי ה יטס הי
 מספיק כעמוד ויעלה מלב האדם מותחלת המחטבה כי כל שכח אחרץ בזה העטן הוד
 הארכת רבים אין סך להם ול אמרו וכבארך העטן וי ייש אשר יהיה העטן וי אז
 יומים וי ודע אודיע טעם לו הפרטים כולם וטעמם הוא לחוק העטן ההוא לסיק בו מה
 שהיו האומות חושבים אז ומה שיחשבו עד היום טישרל הטו כדרך לא ירעו איה ולכן
 כאמרו עבוכים הם בארץ וטן קוראים אותו הערב ער היום ול המדכר קוראים אותו ז
 המנה המעיה ויחשבו טישרל הטו ולא ירע הדרך והטחול המט לבאר ולחוק כי המסערת
 ההם שהיו בלתי מסודרות ושופם כדעטם טעמים והיות ומן עמידתם ככל מסע חלוד

22

סס ממותים

זה כזה שיהיה מעמדו כנסע אחד שמנה עשרה שנה וכנסע אחר יום אחד ובאחר לאלה
 חזק הכל כשישיר להי' ולא היה תועה לדרך רק לבי העלה העץ ומטע זה פטע הפרטים הם
 כלם וכבר באר כי הדרך ההוא קרוב יחזק ויסלק אל הדרך אשר בין חובת אשר באו אליו ז
 כמות כמו שיטה הטעם ית' העברון את הלהים על ההר הזה וכן קדש ברנע אשר הוא היל
 התחלה ישוב כמו שכתב במדה והנה אנטע בקדש עיר קצה גבולך והדרך ההיא מהלך אחד
 עשר יום מחוץ דרך הר שער עיר קדש ברנע ואין זה מטה שאפשר לתעוה בו ארבעים
 שנה אבל טעם העטעב הוא מה שכתב במדה וכן כל שכן שיעלס מטף יש לו ספה חזקה ז
 והנהג הענין כל על הדרך אשר הערונו זל עליה כי לא רפר רק הוא מסב ואם רק הוא מסב ז

פרק נ"א

זה הפרק אשר נזכרה עתה אינו מלא הוספת ענין על מה שכתבנו בפרק
 פקדי זה המאמר ואינו רק כרטייה חגיגה עם באור עבודת משיח ז
 האמתות המיוחדות בו אחר השגתו וזו הדבר הוא והשיחו להגיע אל העבודה ההיא אשר
 היא התכלית אשר יגיע אליה הדרם והודיעו אף היתה התענגותה בו מעולם היות ער טענתך
 אל צדדי החיים ויאת פותח הדברים בזה הפרק במטעל שאשאהו לך ואומר כי המולך הוא
 כהילוי ויגעו כלם קרעם אנשי המדינה וקיעתם חוץ למדינה ילו אשר במדינה מהם מי
 שאחוריו אל בית המולך ומגמת פני בדרך אחרת ומהם מי שיגיע אל בית המולך
 ומגמתו אליו ומבקש לבקר בהילוי ולהתייבב ויגלו אלא שער היום לא יראה פני חומרת
 הכת כלל ומן הרוצים לבוא אל הכת ל"י שהגיע אליו והוא מהלך סביבו מבקש למיטע
 השער ומהם מי שנבנם כשער והוא המלך בפרוורד ומהם מי שהגיע ער שנבנם אל ז
 הך הכת והוא עם המלך במקום אחד שהיו בית המולך ולא כהגשע הך הכת וראה המלך
 או ידבר עמו אבל אחר הגשע אל הך הכת או אפשר לו מבלה שישתדל השתדלות אחרת
 ודן יעמוד לפני המלך ויראהו מרחוק או מקרוב או ישמע דבר המלך או ידבר עמו והנע
 מברש לך זה המשל אשר חרשתו לך ואומר אמעב אשר הם חוץ למדינה הם כל איש ז
 מבט אדם שאין לו אמונת דת לא עינת ולא מקובלת כקטת הדרך המשוטטים ככתון ז
 והכושיים המשיטטים כדדים והרומים להם מאשר אתע כהקלימים האלה וזין לו כדון כן
 שאים מדברים ואינם דיני במדגת כע אדם ומדגתם כמדגות למטה ממדגת כע ז
 האדם ולמעלה ממדגת הקון אחר שהגיע להם המונת האדם ותארו והכרת יותר מהכרת
 הקון ואשר הם במדינה לא שאחוריהם אל בית המולך הם בעלי אמונת וזין לא טעלה ז
 בדם רשת בלתי אמתיות אם טענית גזולה שעתל בהם בעת עוינב או שקבלו ממי שהטעה
 והם לעולם טקע הרשת ההם כל אשר ילכו ייטפי חזק מבית המולך וזל הם יותר רעים מן
 הראשונים הדבם וזל הם אשר יביא היסוף בקטת העדים להרגם ולמחות זכר רשעם שלא
 ירשו זולתם והרוצים לבוא אל בית המולך ולהכנס איתו לא שלא רזין כזה המלך כלל הכ
 השון אנשי התורה זל עמי הארץ העוסקים כמיטות והמגשעם אל הכת החילוסם ככבוהם

סוף
הענין

למפני
הענין

לפי
הענין

התלמודים אשר הם מאומנם דעות אמיתיות מדרך קבלה ולימודים מעשה העבודות ולא
הרגל כפי שדעה המורה ולא קחיו כלא לאמה אמונה ואשר המטני עצמם לשון מבקרי הדת
כבר נכנסו לפרוודור ונת האדם שם חלוקי המדרגות בלא ספק אבל מי שהגע לעצת מוסרת
כל מה שנמצא עליו מופת וידע מן העצמים האלהים אמרת כל מה שאפשר שתורב אמיתות
ויקרב לאמתה מה שישפך בו דין להתקרב אל אמרת כבר הגע עם המלך בתוך הבית ז
ודע כע עמדת כל עור שהשעסך כחכמות הלמודיות ובמלאכת התקין אתה מוכת הסתכלות
כפי הבית לכתש השער כמו שאם על יד המושל עדין בן זומה מבחוזף וכעתה העצמ
הטעמים כבר נכנסת בבית ואתה הולך פרוודור וכשתשלים העכשיות יתבון חלוקיות כבר
נכנסת עם המלך לחצר המעמיה ואתה עמו בבית אחר וזו היא מדרגת החכמים והם חלוקי
השלימות אבל מי שמישם כל מחשבתו אחר שלימות בלתי ויהי מטה כלא אל תסם ות ז
והיא מפתח מחשבתו מולדת וישם פעולתו שכלו בלב ככחינת הנביאות ללמד מהם ראייה
על השם ית לדעת התגלות אהם על אי זה יד אפטר שרתיה הם אשר באו אל בית ה
מלך וזו היא מדרגת העבדים ויש מהם מי שהגע מרחב השגרת ויבטו מחשבתו מכל דבר
זולת השם ית עד שבו ביהי טם עם ה יג ושאל ויענת וידבר וירוב עמו במעמור ההודו
המקודש ומרב שמוחתו כמות שהנשא לחם לא אכל ומים לא שתה כי התחוק השכל ער
שנתכל כל כח עם שבגות לא מיני חוש המיטו ויש מהנביאים מי שיראה לכה יש מהם
מי שיראה מקדוב ויש מהם מי שיראה בחוק כאמרו מרחוק ה נראה לי וכבר הקדמו
לדבר במדרגות הנבואה ונשיב אל ענין הפרק יהיא להאיר שישים האדם מחשבתו בשם
לכח אחר שהגע אל ודעתו כמו שכארע וזאת היא העברה המיוחדת כמישג האמיתות
וכל אשר יספיק לחשוב בו ולעמד אצלו תסוף עברתם אבל מי שיחשב בשם וירבה לזכרו
מכל חכמת אבל הוא געשך אחר קצת דמיון לכך או נמשך אחר אמונת שמסרת לו ז
זולתו הוא אצלו עם היות חוץ לבית ורחוק מינו בלתי זוכר השם כאמת ולא חושב בו כפי
הדבר ההוא אשר בדמיונו ואשר יזכר כפי איט נאות למציא כלא אבל הוא הכר בדיו ז
שכרתו דמיונו כמו שכארע כדברט על התאים אמנם ראוי להתחיל בות המין מן העברה
זוה המין מן בעברת דחר הניוד השכלי והיה כאשר תמץ השם ומעשיו כפי מה שישכלדו
השכל אחר כן תחיל להתמסר אליו ותשקל להתקרב לו ותחוק הדבוק אשר בוכר וכינו והוא
השכל אמר אתה ראיית לדעת וגו' והם וירעת היום והטבות אל לכבר ויזר דש כו ה להם
יהנה כדחה התורה כן זאת העברה האחרונה אשר העירו עליה בות הפרק לא תהיה לא אחר
ההשגה אמר להכה את ה להיס ולעבו ככל לככנס וכל נפשכם והנה בארע פעמיכה
רבות כי אחתה כפי ההשגה ואחר האתנה תהיה העברה היא אשר כבר העירו רבאנו וכל
גם כן עליה ואמרו וז עברה שכלב והיא אצלו שישיב האדם כל מחשבתו מאשכל הראשון
ולהתבודד כה כפי היותו וזה המציא דור שם שבת שלמה והתירו מיה כעני העצמם ז
האלה לא להשיבם כשגרת ולהשתקל כעבודתו אחר ההשגה אמ ואתה שלמת מן רע את

ק ספר

השכל

השכל

להי חכך ועברתו אם תפגע ימצא לך ואם תשוב יתחזק לך ההנהגה לשלם הידי
 על ההשגת השלם זה לא על הרמיונות כי המחשבה ברמיונות לא תקרא רעה ואינם
 תקרא שולה על החיוב הטעם ההבאר כי המטה אחר ההשגה הוא למסור חילו ולהטיס
 המחשבה השמאלית משקו תמיד וזה ישלם על החכך בהתבודדות ובחשדנות ומכנה
 זה ידבר כל חסד והסדר ולהתבודד ולא יתחבר עם אדם כי אם לערך הסודי
 הערה הלא כוחה לך שזה הטבל אשר טפעה עליו מואת השבב
 יל הוא הרבוק אשר כינוי וכינוי והרעיות טענה לך אם תרצה לחזק הרבוק והוא ז'
 תעשה ואם תרצה להחליטן מעט מעט עד שתספקו העשה ולא יתחזק זה הרבוק
 דק בהשתמשך בו כוחה הטעם ושמהיה מערך חלה כמזכירי והחליטה ויהיה
 כשומך מחשבתך כדבר וולמו ורע שאותה וולו היית חכם טענה אדם באמונת ה
 חכמה הלוהית כי כשתפנה מחשבתך למאכל יסדך או לשקן צריך כבוד פסקת ה
 רבוק ההוא אשר כתר וכן השם יל ומיך עמו אז וכן אינו עמך כי היחס אשר כתר
 וכי כבוד עסק טענה כשת הייח ומכנה זה היו מקפידים החסידים על השניות אשר
 היו בטילים בהם מולחטוב כשם והזהירו מינוי ואם אל תפנה מדעתכם ואם שניות ה' יו
 לגרי תמיד כי מימינו כל המנוע הוא חוס אינו מפתה מחשבתו ממונו וכחילו הוא יר
 ימינו אשר לא ישיחה האדם סתף שן לקלות תעושתה ומכנה זה לא אמונו ורע נ'
 מעשה העבודות הלו כולם סדרות הנהגה והתפלה והשניות והעבודות ישנות שאר
 המינות אין תכלית מטעם דק להתלמד להתעסק במינות השם ולהפנות מעסק השלם
 וכחילו חושה השקפות מן שמו ובטלה מכל דבר וולמו וכל אדם שתכלית כעשה ש
 שפתך עמך וול המויל וזהה מחשבתך במקחך ובממסך ויתקרא הנהגה כלשונך ז'
 ולכך בבני ביתך מכלי סחיה כמה שתקראו וכן כל אשר תעשה מניוה תעשייה
 באברך כמי שיחפר חפיה כקדקע או יחטב עינים בעיר מכלי סחיה עשן המעשה
 ההוא לא מי עה לשנות וולו מה הכלות טענה לא חשוכו שהגעת לתכלית אכל
 תרה וול קדוב ממי טעמך מה קדוב אשה כפיהס רחוק מכליותהס
 ומכחן החייל להיטריך אל תכונת ההרגל והלמוד עד שתגיע לזאת
 התכלית הגדולה יתחול מה שתחיל לעשות שתפנה מחשבתך מכל דבר שתקרא
 קדוה שמיע ותתפלה וולו יספק לך מן הכונה בקדוה שמיע כפיהס ראשון ופתול ה
 כברסה ראשונה וכשתרגל על זה ויתחזק כורך שנים רבות תתחיל אחר כן כל אשר
 תקרא כרוה ותשמענה שהשם כל לכך וכל מחשבתך להבין מה שתשמיע אז ז'
 שתקרא וכשתחזק זה זמן אחר הרגל עמך להיות מחשבתך לשלם פניה ככל מה
 שתקראו משחר דברי הנבואים עד הכרעות כלס יתכן מה להבין מה שתהגה בו ז'
 ולכחץ ענינו וכשתדברו לך אל העבודות ותהיה מחשבתך בהם כשת שתעשה נקיה
 מן המחשבה כדבר מעני השלם הזהר אחר כן מהטריד מחשבתך במסך אז ז'

לחברתו

וס' ט' פ' א'
 ודמך ט' ט'

כמותרי מחסרין וסוף דבר השם מחשבתך כמולי דעלמו בעת חסוך אז בעת שמתוך
 או בעת היותך במרחץ או בעת ספרך עם אשהק ועם כמד הקטעם או בעת ספרך עבד
 המון בע אדם לו זמנע רבים ורחבים המצאיתם לך להשוב בהם ככל מה שתעריך חלו
 מעטנע הממוץ והנאגות הכית והקין הגוף וזמנע בעת מעשה העבודות לא תעורר מחשבתך
 לא כבוד שוחתה עשה כמו שבארעו אבל בעת שותיה לדרך כעט ענין מילת אחר
 ובעת הקיץ על מועדך הוהר מאר לשום מחשבתך כעתיק הנכבדים ההם כבדך אחר
 לך בעברה ההיא השכלית והיא להתקרב אל השם ולעמוד לפניו על הדרך האמיתית
 אשר הודעתך לא על דרך ההתפעלות הדמיונית וזאת התכלית חילי להגיע אליה כי
 שיכין עצמו לה מאשעי החכמה כות הדרך מן ההרגל אבל הגיע איש מכע אדם מ
 השגת הנאותות ושמחתו כמה שהשיג לעטן שיהיה מספר פ עם בני אדם ומתעסק ז
 כעתיק גופו ויכול כלו בעת יהיה עם השם והוא לפני תמיד כלום וחילי שגועם עם כב
 אדם על הדרך ענ כמסילם השיריים אשר עשומו לך העעעם אי ישינה ולב ער קול
 חדי הוהק וזאת המדרגה אי אומר שהיא מדרגת כל העבדים רק היא מדרגת משרה
 רב שם הנאמר עליו ונגע משה לבח חל וי והם לא יגשו וזמנו כי ויהי עם א ונאמו
 ונאמו לו וזוהי פה עבוד עמדי כמו שבארנו מעטני לך הסוקים וזאת גם כן מדרגת
 האבות אשר הגיעה קדבתם אל השם ית ער שגדע שמוי בהם לעולם להי אכרסה
 להי ייחוק ולהי יעקב וה שמי לעלם והגיע מהתאחד רעותם בהשגת שכית עם כל
 אחר ברית קימות ויכתי את בריתי יעקב וקח את בריתי ייחוק ונא כי לו הארבעת לל
 האבות ומשה רבי התבאר בהם מן ההתאחדות בשם לל השגמו וזמנעו מה שהעיר
 עליו הסמו וכן השגחת השם בהם וברעם אחריהם גדולה והיו עם זה מיתעסקים ב
 העגות בני אדם והרכות סימון ומשתדלים במקרה וכבוד והוא חילי רזיה שהם כשהן
 עושים המעשים ההם לא היו עושים רק באבריהם לבד ולבתם ורעותם לא יסורו ז
 מלפני השם ויראה לי כי אשר חייב היות לו הארבעת עומדים על תכלית השלימות
 חילי השם והשגחתו עליהם מותמדת ואפי בעת התעסקם להרכות הממוץ לל בעת ה
 מרשה ועבודת הארמה והנהגת הכית היה מתע שתכלית כונתם היות ככל המעשים ז
 ההם להתקרב אל השם ית קרבה גדולה כי תכלית כונתם כל ימי חייהם להמציא אמהי
 שגדע השם והעברו כי ירעמו למען אשר יצוה את כעו וזאת ביתו אחרץ הנה התבאר
 לך כי כונת כל השתדלותם היתה למרסם יחור השם בעולם ולהישיר כעו אדם לאהבתו
 ומתע זה וכו לזאת המדרגה כי העסקים ההם היו עבודה גדולה גמורה ואין זאת ז
 המדרגה שישעב כיוצא כי להישיר להגיע אליה אבל המדרגה התיא אשר קדם וזכה
 לפני וזאת חסדך להשכרן להגיע אליה בהרגל ההוא אשר זכרתו וחל השם עשו
 תכרה וחסדה להרחיק ולהסיר המונעים המכבילים כינטו וכינטו וזמנע שדוב המונעם
 ההם מואתנו כמו שבארנו כפרקי זה המואמר ענותכם היו מכבילים כינטם וכין ז

המיוון

המיוון

המיוון

שאלו שאלו על המלך והמלכה
המלכה בן המלך והמלכה
המלכה בן המלך והמלכה

להיבם והנה ענה לי שיהי ענין נבלה מיד ויבדו כי כהן ויהגלו סודות לזהות והוא ז'
שאנשי כתר בארץ כהן קדיש ההשגחה כי כתי שיעור שכל כעל שכל הנהגה התעוררת כי המורד
יהיה השלם כהן שגורו השיר וימנה מחשבתו מהשם הנית עתה הנהגה ההשגחה כי כעת חש'
חשבו כעס לבר ויבדו ההשגחה ממיט כעת עכרין ולא תבדו מיטו או כסודת מיטו שלא ז'
ישכל כלל אבל המעט ההשגחה הריא אחר שאין לשיש השלם כהן שגור מנהג עכרין ז'
כעל ואמנם הוא או משיג ככה קרוב והוא דומה כעת הריא לסיכר המהיד כעשה שאינו
ככה ויהיה מי שלא השכל השם כל עקר כמי שהוא כחשך ולא ראה אור כלל כמי שכמהני
בדמיו ורשעים כחשך ודמוי ואשר השיג וכונה כלה על מושכל כמי שהוא כחור העומט ז'
הכהן ואשר השיג והוא מהעסק דומה כעת עכרין לוי שהוא כיום המועדן שלא תבדו כי ה'
שמש מיטע העב המכרזל כנה וכעו ימיטע זה ויהיה לי כי כל מי שתמצאו רעה מדעוה
השולם מן הנכבדים או מן החסידים השלמים לא מצאוהו הרע תבדו חק כעת השכחות הריא
ילפי אורק לתשכחות תבדו או פחיתות הענין אשר ההגסקו כי יהיה שיעב היעה ואחר שיה
ענין כי כבר סר הספק הגדול אשר הכיח התלפזזים לשלול ההשגחה השם מכל איש ואיש ז'
מכני דרס ולהשוות כעתם וכין אישי שאר מינע פון והיה החותם על זה מיצא החסידים וה'
עובדים רעה גדולה והתבאר הסוד מה ואפ' לוי רעהם והיה ההשגחה הנשם יה מהמיתה כמי
שהגע לו השמע תבדו המזוכין לכל מי שיטהרל להגוע אליו ועם הפתע מחשבתו הרחוק
והשיג השם יח כרחקים האמתיים ושחורו כמה שהשיג אי איתעד שיקחה אן לאיש הוא
מין מיניע הרעות כי הוא עם השם והשם שמו אכל כהני מחשבתו מהשם אשר הוא ז'
נכרל מהשם השם מושל מיטו והוא או מזומן לכל רע שאפשר שימצאו כי הענין המכח
להשגחה ולהמלט מיד תבדו המדרה הוא השמיע תבדו השכלי וכבר נבדל קינה העתידי
מן החכמה תבדו העיב או לא הגיע כלל לחסר תבדו הרע ולזה אינני לענינם מה שאנני
יהנה התאמתה אינני ואה האמינה גם כן מוכרי תבדו אמ' יה והסתרתו פת מהם יהיה ז'
לאכל ומצאוהו רעה רבות וצרות ואמר כיום תבדו הלא על כי אין להי כקרבן מיצונו ה'
רעות תבדו ומיטודר הוא כי הסתרת הפנים תבדו אינני כסתה ואינני ששים זה המסך רה
מכרזל כעט וכיני והוא אמרו ואנני הסתר אסתה פת כיום תבדו כל כל היעה אשר עשה
ואין ספק כי דין החור כדון הסיבד והנה התבדו לך כי הססה תבדו איש מכע הרס נעמט ל'
מדרה ויהיה מזומן לאכל כסתמות הוא היות נכרל מהשם אבל מי שלתי כקרבן לא יגע כי ז'
רע כל עקר אמ' יה אל תבדו כי אדך אינ אל תנהיב כי אינ להך ואם כי תבדו ממים אדך
דע ונהדת לא ישטודר כי כל מי שהסן עממו ער ששפע שלי השכל תבדו כי ההשגחה
וימנע מיטע היעה כלם אמ' יה לא אורח מה יעשה לי ארם ואני הסן נא עמו ושלי
יחמר פנה אליו ותשכל מכל רע' התבדו משיך שלפגועם הריא שיהך מוסר ההשגחה תבדו
הגדולה והמסחת והשמידת מכל הרעות תבדו תבדו תבדו תבדו תבדו תבדו תבדו תבדו תבדו
שאר כתי ארם לא מה שהוא נמשך מהם אחר עמם המיציאה ולא מרד שהוא מיצנה עמו

השגחה

השגחה

אמר כי הוא יגלה טעם יקוש מהכר היות באכרתי יסך לך והתה טעמי חסד צנה ופחית
אמרו לו תהא כיתחב לילך מחזי ענה יומס מהכר באומל יתלך מקעס ויעוד עתה
והגנב בפקוד השמירה מיניב בני אדם שאמר עתה אילו יקח שרענוב כמלחמת
חרב מישינת יתה על הדיק יש עתה גז אה הרוגס מעמאלה ועשה לסיס במוג
מימניך לא יגז כך דני כשם תגס לא שרעה והבני משנת השס ושלוות להטעם
הבאת וסמך לו מן ההגה והמחסת מה שסמך ואחד מן עק טעם לאות השמירה ה
גדולה כמיש הות כי כי חשק ויפלתו אטגבדו כי ידע שמי וכבר בארנכרדיקס הקודמי
שעטן ידיעת השס הוא תגרו ופדלו אמר זאת השמירה כמיש הות היא בעבר שידע
איתו וחשק כי אחריו כי וכבר ידעת ההתירש בין אהב והושק כי הולגה האהבת שלא
השאר מחטבת ברבד אחר אילו כאתוב היותו הוא החשק וכבר בארו המלכותיס כי ה
כיות הגתניות מיני הכחות יגעש רב מעולה המדות כל שכן זאת המחשבת הוסת
העולה כוד האדם מעלמות המושכלות המביאות לחשק השס וזו כי מן השקד שהעולה
כוד האדם עם היתרה הלכות הגתנית כי כל אשר יחלשו כיות הגה והכבר יש התאורת
יחוק השס ירכב אורי והך תגרו וישמח כמה שהטיג עד כשיכוא האיש השלס במימ
והרם ליות תוסק התשגה היותו תוסת עמוטת והרבה השמחה בהשגה היותו והרשק
למישג עד שהתקד הנפש מן הגה דז מהה התנאה היותו ואל זה הענן רמון החכמים
ול כמה משה אהרן ימדים שעלטרם מוט כעשקה ואמרו שאמרו וימת שס משה עכר
כארץ מואב על פי י מלמה שמה כעשקה וכן נאמר באהרן וימת שס על פי י וכן אמר
כמדים שאה הוא כעשקה משה אבל לא וכר כה על פי י להיותה אשה ודן טוב לוטר פה
זה המושל בת המות כשישקה שמוטו כענן התשגה היותו מרב החשק ועמשטו החכמים
מה המאמר על הרך המתיורכמה שתקרא שם התשגה המגעת עם חוזק חשק השס יעל
שיקה כחמורו ושקני מנשיקות פיהו וית המין מן המיהה אשר היות הטלע מן המות על
רדך האמת לא וכיו החכמים ול שהגט רך למשה ולאחרן ומדיב אבל שאר הנביאים ויה
חסדים הכ למטה מות אר כלס תחוק השגה שכלס עם המות כמו שז והלך לפטך יתקד
ויכוד י ואספר וישאר השכל היותו אחר מן למעט על ענן אחר כי כבר הוכר המונע אשר
היה סכרל כמי וכין מושכלו כקיעת העתים ויעמוד כהכיה הגדולה היותו אשר אינה עמין
הנאת הגה כמו שכארט כחמדינו וכאוי נחבר זולתינו לפטט יעשט לכך להבין זה המרדך
והשתרל ככל מילתך להרבות העתים ההם אשר אהת פה כהם עם השס או שאתה משתל
להגעט אילו ולמעט העתים ההם אשר אהת כהם עם זולתו וכלתו משתרל להתקרב אליו
וכואת ההישרק די לפי כותה זה המאמר

הס עמרו ואת כלם יתא אהו ית
העך לך ויסב חיותו אל לי יך טעם
יבט וסלתי מלך מלך

הוא יסמך
כמה השמירה
הגלה סוף

הנאות

אין ישיבת האדם והעטו ועסקיו והוא לכיו כביתו כשיבטו והטעמו
ועסקיו והוא לקני מלך גדול ולא דבורו והחכמה מן כדמיט והוא שם

פרק נ"ב

אשתי כהן וקריבין כריכוזו במושב המלך ומפני זה מי שיבחר בשלימות האנשי ושיהיה
איש הלהים באמת יעור משטרו וירע שהמלך הגדול המחוסף עליו והרבה עמו תמיד
הוא גדול מכל מלך בשד ורס ויחיל היה חוד ושלמה ותמלך ההוא הדבק המחוסף הוא ז'
השכל השופע עליו שהוא הרבוק אשר כיעז ובין השם ית וכמו שאנחנו השגהו באור
ההוא אשר השפיע עלינו כאמת באורך נראה חור באור ההוא בעצמו הוא משקף עלינו
ובעבורו הוא עמנו תמיד משקף ורואה אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו אם
" והכן זה מאד ירע כי כאשר ירע זה השלמים הגיע אליהם מן הירחה והכטה ז'
ומחר השם ויראותו ובשמה ממוץ כדרכים חמיתים לא רמזנו מה ששם ציטוטהם
עם נשותיהם ובבית המרחץ כגליהם עם שאר בני אדם כמו שתמצא מהג' חכמינו ז'
המפורסמים עם נשותיהם מגלה טפח ומכסה טפח וז"ל גם כן אי זהו צענו זה ז'
הנפטה כלילה כדרך שיעטה ביום וכבר ידעת הודיע מילכת בקומה וקופה מיס מלא
כל הארץ כמותו לישב בלב האדם כלו המעשים כלם הענין אשר יכתיב לך והוא שאנחנו
המיד בין ידי השם ית ולפע שכעתו נלך ונשוב וגדולי חכמינו ז"ל היו נמנעים מגלות
האשם להיות השכינה מחוספת על האדם ומסוככת אותו וכן היו מעשים בדרכיהם
לוחות הכטה וכבר בארנו מה שראוי לבאר במישוע הדברים באכות כי הלהים כשמים ז'
ואתה על הארץ על כן יהיו דבריך מעשים וזה הענין אשר הערותך עליו הוא הכטה
ממעשי התורה כלם כי כפרטים ההם המעשיים סוף ובעשותם תמיד תגיע רגילות ל'
יחידים החסידים ער שישלמו השלמות האנשי ויסתרו מיהשם וייראו מלפניו וירעו מי
עשה ויעשו אחר כך מה שראוי יכר באר השם ית כי תכלית מעשי התורה כלם הוא
להגיע אל זה ההפעלות אשר כבר בארנו כמופת כזה הסדק למי שירע האמתות אמת
חיוב הגענו אל יראתו ית ולפחד מדבריו אמי אם לא תשמד לעשות את כל דברי ה'
הירה הואת הכתובים על בספר ליראה את השם הנכבד והנורא הזה את ה' אלהיך
התבונן איך באר לך כי הכטה היתה מכל דברי התורה הזאת תכלית אחת והוא ז'
ליראה את השם והיות זאת התכלית מוגעת במעשים תדעו מיחסרו כזה ה'
ספק אם לך תשמד לעשות הנה התבאר שהיה מן המעשים שהם עשה ולא ז'
תעשה אכל הדעות אשר למדתה התורה והם השגת מיצאותו ית ואחריות הדעת
השם ילמדנו האהבה בארע מעשים וכבר ידעת חוב ההנהגה שהתורה ה'
תורה על האהבה בכל לבך וככל נפשך וככל מאורך כי שיהי התכליות והם האהבה
והיראה יגיעו בשני הדברים האהבה הגיע ברעות התורה הכוללות השגת מיצאות
הבורח ית על אמתתה והיראה הגיע בכל מעשי התורה כמו שבארנו והכן זה ז'

אלו

העבר והתורה

פרק ג'

הביאור
זה הסדק כולל עניני שלשה שמות אשר היוצאם לפרשם והם
חסד וצדקה ומשתע וכבר בארנו במי אבות שחסד ענינו ההפלה

כאן זה רב שמת'ל'ג'ס מ' וסמט'ו מ' בתפ'לת גמילות הטוב יותר וידע שגמילות הטוב
 כולל שני ענינים האחד מהם לגבול טוב לוי שאין לו חק עליו כלל והשני להטיב לטי
 שראוי לטובה יותר ממה שהיה ראוי ורב שמש ספרי העבודה מולת חסד הוא בתעבורה
 לטי שאין לו חק עליו כלל ומפע זה כל טובה שהגיע מאת יי' תקרא חסד אמר ספרי י'
 אומר ועבר זה המי'טאות כל' ול' המי'טאות הטעם יי' אותו הוא חסד אמר שילם חסד
 יבנה פעם כשן העולם חסד הוא י' ואמר יי' בספר מרחבו ורב חסד י' מילת יצקה היא
 נקרה מן יצקה והיא הישר והישר הוא להגיע כל בעל חק לחקו וולת לכל גמילות
 מן הנמצאות ספ' הראוי לו י' ולפי הענין הראשון לא יקרא בספרי הנבואה החקים
 שחתה חב כסס לזולתך כשהשלים יצקה כי כשהפרע לשכר שכיו זה הפרע חובך
 לא יקרא יצקה אבל החקים הראויים עליו לזולתך מכע מעלות המדות כרפואה
 מחץ כל לחוץ יקרא יצקה ומפע זה אמר בהשכה המשכון ולך היתה יצקה כי כע
 הלך כדרך מעלות המדות כבר עשית יצקה לעפע המשכלה כי שלמות לה חקה ומפע י'
 תקרא כל מעלה מות יצקה אמר והאמן בוי ויחשבה לו יצקה רל מעלת האימות
 וכן אמרו יצקה והיה לו הכל מולת משפע הוא לרין כמה שראוי על הנרין יהיה
 חסד או נקמה כבר התבאר שחסד טפל על גמילות חסד גמור ויצקה על טובה שהעש'
 אותה מטע מעלות המדות להשלים בה נפטר י' ומשפע פעמים הנה תולדתו קמה י'
 ופעמים שהיה טוב יוספי כהרגו בהחוקת התארים כי כל תאר שיתאר בו הטעם יי' ב'
 ספרי הנביאים הוא האר מעשין והיה לפי המי'טאו הכל נקרא חסיד י' ולפי חסמן על ה'
 ענינם רל הטעם כח נבחרתם יקרא יצקה ולפי מה שיתחדש בעולם מן הטובות
 המי'טאיות וכן הרעות הגזולות המי'טאיות אמר חב אותם הרין הנמשך אחר ה'
 חכמה יקרא טופע ונהנה נכתבו לו השלטה שמות השופע כל הארץ יצקה וישר הוא
 ורב חסד י' וכתבה היתה כפרש ענין לו השלטה שמות היצעה לפדך הכח אחר זה "

י

י

השעשע

מורה

פרק ג'

שם חכמה טפל כלפינו עברי על ארבעה ענינים והוא טפל על ז'
 השגת האמונות אשר תכלית כוונת השגתו יי' שמו אמר והחכמה
 מאין תמצוי ודמ' אם הבקשעה ככסה וזה הרכב י' וטפל על ידיעת המלכות או זו י'
 מלחמה שהיה וכל חכם לב ככם וטפל על קטת מעלות המדות וקטנו יחסם בישי'
 חכמה כי הרכב שיקנה האדם מוקנה וכל הוא הכנה לקבל מעלות המדות וטפל על
 הערמה והתחכמות הכה נחכמה לו י' ולפי זה הענין פאסד חכמים המה להרע ויאספר
 שהיה ענין החכמה כלשון העברי מורה על הערמה וטעם המחשבה פעמים יהיה
 הערמה ההיא והתחכמה לקטת מעלות שכליות או לקטת מעלות מוחת או ללטר ז'
 מלחמת מעשה או יהיה כרעות ומדות טענות הנה התבאר שחכם יאמר לבעל ה'
 מעלות השכליות ולכל מעלות המדות ולכל בעל מלחמת מעשה ולכל תחכולות

וזה יקרא חכם אשת חכמת רל טענה
 ערמה ותחכמה וזהו הענין חכמים

מורה
 והתחכמה

כמשנים מנגעם וברשות ולפי זה הכאור יהיה החכם כל התורה על אמהותה נדמה חכם
מטע פנים מיצר מה שכללה התורה מיטעלה שכליות ומיצר מה שכללה ממעלות התורה
לא טענה היות השכליות אשר בהנה מוקבלות בלתי מביארות בררתי השיון נמיצא ב
כפרי הנבואים ובהכרי החכמים שמישימים ירשת התורה מין אחר והחכמה הגמולה מין
אחר החכמה ההיא הגבורה היא אשר יתבאר בה כמיתת מה שלמדוהו מין התורה על
דרך הקבלה מין השכליות ההם וכל מה שהמיצא בספרים מהגהלות החכמה והשכליות
ומישעט קינה לא רבים יחכמו והחכמה מאין רמיצא יכמיצא בלא הפסקים הרבת מליט
על החכמה ההיא אשר הלמדט המופת על רעת התורה ואמינע בכרי החכמים אל היא
גם כן הרבת מאד אל שגם הם משימים ודועה התורה מין אחר וישימו החכמה מין א
אחר אמר על משה רבי אב מצוה אב בחכמה אב בנבואים יכא בשלמה ויחכמה
מכל האדם אמ ולא מישה כי הוא רוצה במחיו מכל האדם מכל אנשי דורו ויסיט זה
המיצא שהוא ויכר היטן וכלכל ורדע כט מחול החכמה המסיימים אין ויכר החכמי
ול גם כן שהארס נתבע מרועה התורה החלה ואחר כך נתבע כמה שראוי עליו מכלכל
שלימורה אל להמיצא ממנה מה שראוי לעשות וכן ראוי שיהיה הפרד שירשע הרשע
ההם החלה על דרך קבלה ואחר כך יתבאר במופת ואחר כך ידקדקו המעשים רב
מעשים רבוי האדם וכן לשונם אל כהיות האדם נתבע על כל הענינים השלשה על ה
סדר הזה אמ כשאדם נטע לרין החלה דומ לו קבעה עתה לתורה פלגלת בחכמה
הכנת רבי מוהר רב הנה התבאר לך שיריעת התורה אמנם מין אחר והחכמה מין א
אחר והוא לאמות רעות התורה כעון האמת ואחר מה שהענינהו לך שמע מה שאומר
כבר בארו הפלוסופים הקדומים והאחרונים שהשלמות הנמצאות האדם ארבעה מינים
הראשון והוא הפחות שבהם והוא אשר עליו יכול ימיהם אנשי העולם הוא שלימות א
הקטן אל מה שימיצא לאדם ממנו וקגרים וכלים ועברים וקדקעות וכמיצא בהם ושהיה
האדם מולך גחול הוא מזה המין זה שלימות שאין רבקות טעו וכן האיש הוא כלל אבל א
הוא יחס אחר רוב הנאות דמיין גבור אל טוה בית וזה עברי וזה המטין שלו ואל הם הקדו
ויבאי ונשיבחן גמי וימיצא הכל חייבה לו וכל אחר מאלו הקטנים הוא מה שהיה נמיצא
כפע ענימו ומפע זה כשיעדר היחס ההוא ישכים האיש ההוא אשר היה מלך גדול כז
אין הפרש בינו וכן הפחות שבכט אדם מבלתי שישתנה דבר מן הרברים ההם אשר
היו מיוחסות אליו ובארו הפלוסופים כי מי שישים השתלמותו ועדחו לזה המין מן א
השלמות לא טרח רק לרמיין גמור והוא דבר שאין לו קימא ואכי יתקם בידו הקניין
ההוא כל מי חיו לא יהיה לו בענימו טום שלימות והמין השיע יש לו תולות בטוח ה
אדם ויהר מן הראשון והוא שלימות הכנת הגוף והסטהו וטרתו אל שיהיה מזה האיש
ההוא בתכלית השויו ויכריז ערכים חוקים כראוי וזה המין גם כן מן השלמות אין א
לעשייתו תכלית הכנות מקט שהוא שלימות גופתו ואינו לאדם מאשר הוא אדם אבל כן

20

ואחר כך מזה ענין פשוטה

מאשר היה כן וישהה בזה עם הכחות שבכעל חיים גם כן לו תצב כח אחר מבעד אדם
 ער התבלית האחרון לא ישג לבד אחר חוק כל שכן כח אדמה או קול התבלית וזה
 השלמות כמו שזכרנו שישא משה כבר דין ישבר עכס עם וביוצא בזה ממה שאין השלמה
 צפני' ג' אלו כן אף תועלת נפשית נגדית מזה המין והמין השלישי הוא שלמות כגון
 האדם והר מן השני והוא שלמות מעלות מרות והוא שהיו מרות האיש ההוא על
 תבלית מעלתם וכן המעלה אינם רק להגיע אל זה המין מן השלמות וזה המין מן השלמות
 גם כן אינו רק המעלה לזולתו ואינו תבלית מינה בענינו כי המדות כלם איננה כן האדם
 וכן זולתו וכאלו זה השלמות כמדוברו הן כן להועלת בני אדם ושם כל לזולתו שאם
 תעלה כלבד שאחר מוכן אדם שטר לבדו אין לו עסק עם אדם נמינאו כל מדותיו הנכונות
 עיוניות מעלת אין עסק להם ולא ישלמותו בכבר אדם ייטרך אליהם וקבל השלמה
 עם זולתו והמין הרביעי הוא השלמות האטטי האמיתי והוא בשאגש לחדם המעלות
 השכליות אל ציור המושכלות ולמוד מהם דעות אמיתיות בלתי היות וזאת היא התכלית
 האחרונה והיא משלמות האדם שלמות אמיתי והיא לו לבדו וכעבור יוסת להקדמות
 הנפשי ובה האדם אדם וכן כל שלמות מן השלמה השלמות המינאית לזולתה לא
 לקי והם אי אפשר לפי המפורסם מכלערי היותם גם לך הם לך ולזולתך אבל זה ה
 שלמות האחרון הוא לך לבד אין לאחר עסק מן שהה כלל והוא לך לבדו ואין לזולת
 אחר ומתנו זה ראוי לך שהיה וזין להגיע אל זה הנשאר לך ולא היגע ולא הערר לו
 אחרים אלה השוכח נפשו ער ששחר לזכו פנה במשל הכחות הגתעות כמו שני בראש
 המשלים המדויים ההם השואים לזה הענין אמר בני אמי נחמו כי שמוע טעיה את ה
 סמיים שמי טל לא ערתי ובה הענין בענינו אמר מן התן לאחרים הודך וטעיהך
 לאכזרי הנה כאחו לנו הנביאים גם הם לו הענינם בענינם וכדעתו אולם לע כמו
 שפורשם הכלופים ואמרו לע במדיש שאין שלמות הקני ולא שלמות כדאיות הענה
 ולא שלמות המדות שלמות שראוי להתקאר ולהתהלל ולא לבקש אותו ושהשלמות אשר
 ראוי להתהלל בו ולבקש אותו הוא ידעת השם יה שהיה החכמה האמיתית אמר ידעתו
 כל השלמות הארבעה אל התהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור כגבורתו ואל יתהלל
 שער בעששו כי אם כוחות התהלל המותהלל השכל וידע אתי השהל אין לקח אולם
 לפי סדרם אצל המין כי השלמות הגדול איננו עשיר בעששו ואחריו גבור כגבורתו
 ואחריו חכם בחכמתו ול כעל המדות הטובות כי האיש הוא גם כן גדול בעש השלמות
 אשר להם נאמרו הרבדים ומתנו זה סדרם על הסדר הזה וכבר השנו החכמים ול מזה
 התמוך לו הענינם בענינם אשר זכרנו וכאחו לנו מיה שבארת לך בזה התקד והוא
 שהחכמה הנאמרת סהם ככל מקום והיא התכלית היא השגתו יה ושלו הקנינם אשר
 יקנם האדם שישמם כגדלתו ויחשכם שלמות אינם שלמות ושמשו התורה כלם לו
 מיני העבודות וכן המדות המועילות לבני אדם כולם כשקדום קדמם עם קדמם כל זה

המדות

והחכמה לראות בה רבוב
אחר חומר וכו'

הין לרמוזו אל התכלית האחרון ולא יטוה בו חכל הס היצעות בגלל זה התכלית ושמו
ושמע דבריהם כדל העמטם כלשונם והוא בכראשית רבא שם נאמר כתוב אחר חומר
וכל חפצך לא ישון בה חפיטם לו מינות ומעשים טובים חפצך לו חכמה טובות ומחל
חפצו וחפצך לא ישון לא כי אם כוונת יתהלל המתהלל השכל יודוע חוה ראה קוצר
זה המחמיר ושלמות חמו וחיך לא חסר דבר מיכל אשר זכרנוהו והארבע בכחורו וב
היצעותו ויחד שזכרנו זה הפסוק ומה שכולל מין העמטם העליונים וזכרנו דברי רב
חכמים זל עליו נטילים כל מה שהוא כולל וזה שלח הספקך לו בזה הפסוק לבאר שהח
שהשגתו ית לכר היא הנבחרת שבטלמיות כי לו היתה זאת כטתו היה חומר כי חכ
בזאת יתהלל המתהלל השכל יודוע חוה ויהי פסוק דבריו או היה חומר השכל יודוע
חיות כי חכ אחר או היה חומר כי אין לו המונח או כי אין כמוני ומה שרומז לו זה אצל
חמר שאין להתהלל רק בהשגתו וכדיעת דרכו ותאריו לל פשולתו כמו אמרנו שבארנו
בחסרו הורשעו נח את ררכיך וכאר לט בזה הפסוק שהפעלות ההם שראוי שיועדו ז
ועשה בהם הם חסר משפט וינרקה והוסף ענין אחר צריך מאד והוא אמרו בארץ ישי
קועב הורה ולא במחשבת ההורסים שחשבו שהשגתו ית בלטה אצל גלגל היחיד ז
וכה ארץ ומה שמה ענוכ עוב ה את הארץ חייט רק כמו שבאר לט על ידי ארון החכמי
כי לו הארץ יאמר שהשגחתו גם כן בארץ כפי מה שהיה כמו שהשגח בשמים כפי מה
שהם והוא חס כי חכ ה עשה חסר משפט וינרקה בארץ ואחר כן השלים הענין ואמר
כ כחלה חפצתי נחם ה יאמר בחסר משפט וינרקה חפצתי נחם ה לל שכונתו שייח
מכס חסר ומשפט וינרקה בארץ כמו שבארנו בשלש עשרה מרות כי הכונה להרמוז
בהם ושנלך על דרכם חס כן הכונה אשר זכרה כזה הפסוק הוא בארון ששלמות ה
ארס אשר בו יתהלל באמת הוא להגיע אל השגת השם ספי היכולת ולרשת השגחתו ז
בכחורו בהמיצאו אותם והענין אותם איך היא וללכת אחרי ההשגה ההיא בדרכי
שיתכוין בהם המיד לעשות חסר ומשפט וינרקה להרמות כפעולות השם כמו שבארנו
פעמים כזה המחמיר זה מה שראינו לראות בזה המחמיר ממה שאחשב שהוא ז
מושל מאד לבנינו כד יחני מקוה עלך שעם ההשתכלות הטוב השג כל הענינים
שכללה בו בעזרת השם יהיה יוכנו וכל ישראל חכירים למה שיער לט אין תקחנה
שע כמים וחוני חרשים למחנה העם החילכים בחשך ראו אור גדול יושבי בארץ ז

תלמות חור כנה עליהם

ולאין חוטם עצמה ירבה

כדיך עתן לישק כח

השגתו העמדת המוח הנבחר הזה נרקה טמט טמט
אדמה לפים והשגתו המוח והשגתו לראות נטלים
אז שמוס בן יהודה בן טפון זל המנה על חו חוה עורח
ער הזה היה יוצרע ואשועט טרוב חחורו וחסרון ושים
חלקו מביט חחורו וינרקה סמות מוחותו וינגנו ככל
הטבחה המיוענות עט יד נבואו והלבן עניים רבים ואח
לפי יצגלה אל חר זאן ועיאר בו יעקב לפי וילכה באיני

ואיך חוה המוכס טמט
כלה והחוי יצמו חסמה

קרוב מידך הלגל קרא
מצא לפי הוה ינקתו
אם באמת קרא קע מערה
אם יהלך נחמו ונא מערה

שמואל בן יהודה יבן תבון ז"ל כהטלמי העזקה המאמר
הנבכר מורה הנבוכים וזאתו שהכחט קויד לשון העברי לטעם
בהשקתו כמילה ודוה לה יכעו דוהס דוב הטענים מ ולהעדר
חבורי החכמות המופתות מאומתהט לא ימצאו בלשוננו המלות שמשמעים בהם כעלי ה
חכמות המופתות המיוחדות בהם על כן מלאנו לבי לחבר שער אחר הקדשו במ הללות
ההם וכל שכן טכבר הקדמינו לחבר כוונתו המשוור ל' יהודה בן ל חריו אשר
העריך המחמיר הוא אחרי הערכי אותו והקדים להקדמותו שט שערים האחר
שער עשהו לכבוד המלות מלהו הכלים ועצות ומכשולם והאחר שער אמר
שידיע בו כעת כל פרק ופרק מפרקי המחמיר הנבכר והשער ההוא כל נאמית ומכשול
ודבנ נגה ולהסיד מכשולי השער הראשון מדרך עמנו ולהועיל המענים בהעקרי
אמרת לחבר השער הזה וכן אפרש בו כל מלה זרה שאשמש בה בפתחתו זאת אשר
הקדמתו לשער הנבכר ולו המלות הזרות אשר היצרכנו לשמש בהם ולפרשם הם י
מינעם חלוקים הכיין האחר הם מלות חדשים המעתיקים לפני או חדשים
אע חדש גבור כמלת קויד וקויד וכיוצא בהם שהלגום מלשון העברי או י
זולתו מן הלשונות והכיין השיע מלות נמצאות במושט או בתלמוד אינם ידועת
לקצת החכמים כמלה אפטים וסוג והכיין השלישי מלות נמצא בלשוננו
מהם השם לבר ואנחנו כעט מעט כעטם או הארים לפי צרכנו כמאמרת
והאמרת שגזרנו צוהם מילת אמרת נמשכים אחר לשון העברי שיכנה מן המלה שהיו
כלשונם כמקום אמרת כעטם וכן עשינו מלאכות תאר מטל אכה נמשכים גם כן אחר י
הערכי דין שימצא מהם כעטם ואנחנו כעטם כעטם וזלגם שאינם נמצאים בלשוננו
כמלת עתק שהנמצאים כלשוננו מונתה הקל והקטול מתבודד ומותעבר ואנחנו כעט
ממנה נפעל והכיין הרביעי מלות משתתפות לענעם רבים מצד ההשאלה או
מצד הספקי לא ידע ההמין מהם רק קצתם ואנחנו היצרכנו בהעקרה הזאת
להביאם על הענעם האחרים על כן העירבם להעירם על ההשאלה ואנה המינא בלשוננו
כמלת איש שהיא משתתפת לענעם שונים וסכל ההמין קצתם והנה הודיע תרב ז"ל
כמאמר הזה אחר מטינן הנבכרים והוא היוותי עקל על רכר מוכן להתחבר על רכר אחר
אנכי פילא יהיה בעל חיים ואנכי שהרב ז"ל לא הכיז ראייה על זה המין רק מאשה ואם

הוא נמצא כלשוננו גם מאיש כאשר ונתתם איש אל אחיו איש באחיו יחבבו וכן התנ'
הרבה הגדול אך לא הביאו הכ' ז' כי רוצה לנו שהצורך אליו באיש ואשה טובים אך ז'
הכתיב לו יצא האחר ומיטע וירע האחר וכן עשה כמלה אח ולא זכר רק אחות ואמר
שכן הענין באח והנה נמצא אח ענין המדומות אשר זכרתי ואע רוצה להודיע ז'
כמלה איש ענין ענינה אחרים והאחר להביא להודיע מיתע ששמיטה כי כתיבתה ל
מאמר הזה והוא איש שהוא במקום ברטו אחר מפרטי המין אי זה מין שיתיה או יהיה
הפרט והוא המין כשלא ימינא מיטע רק אחר כשמש וירח וזולתו מן הסככים למי מה ש'
אם החכמים שאינם פרטי מין שריו פרט יש לו אם כזה המין איש לא נעדר אם על ה
סוככים שאחר מהם לא נעדר שלא כראוי ולא היינוו במספר ולא קראו כנס ענין כרא
מירע מזה המדומה וענין הדינאית במספר צבאים כלומר שנתן לכל אחר כמו המיוחד לו
וזה שכתב לו כלם כנס וקרא שאין שכ האחר כשם חמיו רומח שאין כמו וכשלוה ככח
חכמו וכתלתו ואפשר שאינו רומח לו גם כתיבתה הנכונה לו ומאיש שהוא פרט מסין
כלומר אחר מפרטיו אמרנו איש החמור איש הכלב אישי הנמצאות כענין אחר מן ה
חמורים אחר הכלבים פרטי הנמצאות והענין השיע ואע"פ שלא שמיטה בו ז'
כזאת התעסקה ואע"פ ערך להודיע מזה הענין אך הדינה להודיעו להיטל העינים המעני'
מן המכשיל אשר נתן לתתם בו המשורר הנספר כשער הנאצות אשר לו כאשר נסין
להנתיב במדומות אין מספר במדומה הוא אחרי אשר התקצר לכד ענינו כדי להרבות
כי הוועלת יהיה להכיר כלכל במקדמות רבים ענין בחיטיו מלות או כשמה במקדמות
כמפרש ענין לא הביט ולא הגע אליו וכתב שלי כתיבתה כי אינו כונה להעמיק וחלילה
לו כי די בעמקו עמק חבל כונה היה להשמר מהרס אל ענינם לא הייתה בענין דאוי ז'
להחליף כנס מיראנה שיקרע כמו שקדחו כהסופו וקדש ישטרו ושהתכדו הכל התכדו
גמור וימיה מה שהתקדד בו להודיע כנות פקדי המאמר כשער הנאצות הנספר ואמר
כפרק איש ואשה שכונת הרב ז' היה בו לכאר ענין ז' איש מלחמה וחלילה לו מזה
לא שכ הרב לב לאיש מלחמה שאפי' התנקות שלכית רכן וירשן ענינו והנרעה כל ענין
שב באור אנקלוס הגר שהרג מרי נסחן הרבוי ואין בזה מחבר הרב משהה איש רכר
שנתקל על הטב חי אינו זכר מבני אדם ולא משאר ב' ואינו סוכן להתכדו אל רכר ז'
חלילה לו ואולם איש מלחמה ענינו בעל מלחמה אף איש אין וכן אמר על הרב מילינה
השיר שתתם בעל מלחמות המורים כריענו כלומר הוא לכדו ראוי שהוא מנינה כריענו ז'
ככל מוקם וככל זמן כנס או כוכשה וכן הוא פי אנקל' ע"ה וכן אמר המשורר העבר בעשר
המכר' ילד שזכרו הרב להסיד ספקת יור וילך עני' וכתבך אדם אמר שזכרו ז'
להודיע ענין וכל רמות הכסא רמות הכסא רמות אמר וכתבך חי אמר ז'
שכמו להודיע חי ז' באילו הטב זה המשורר כי כל מלה עומד הרב שמיטה וכה למטה
שנמצא מטה כענין הטב ולא כי הוא אך זכר כאשר אמר כתיבתה מלות רבות לכותה

מסודר הסדרת או סודות האמונה והענין שאין ערך להזכירם למה שנמצא מהם ב
 ענין השם יצחקי אש ויורה ויארס ויחיו מזה המין השלמה הראשונים זכרם לכוונת
 מסודרת המורה והתביע וכיון לסוד מסודרת האמונה ילו היה אדם מוגלה כעת אחר ז
 מהם היה שובר על הטבעת אשר השביע הרב זל כל מי שיכין חזק ממאמרו של זגלהו
 וכונה הקדקים הוא עקר מה שחדש או אמר שהוא כל מה שחדש תלז הוא אם שטמס
 מפרדים מן הקדקים להרחיק האחד מחכירו שהוא מכוון ומשגט כרי להעלים מן המיון
 כונתם וזוין ספק שכל מי שיגלה כונה אחר מהם הוא מוכיז גדר ויהא באמרום בכסלותו
 התפאר לחבר שער יודיע כי כונה כל ערך וכרך גר דומה לעבור של שבעת הרב ולתקן
 גדר ופסולתו ומישע הכנה ענין המאמר השלמה משהתקן כי לא הכין כונה אחר מהם
 ונמצאה עתה כספולה ויחול עין מכשולים לתע כל המעשים כהענין והכאוס ב
 שער הנאיטת ההוא שידמו שיש בדברין נבונה וירחיקו מן הדרך הנכונה וצע לא ז
 מזה שגאה וקנאה אומר מה שאומר ויחול לבחור האמת יותר את באמת ובתמים
 שהשער ההוא כל מכשולים באשר השער אשר לפניו כל הכלים והקמתם כובס טעויה ז
 ומכשולים לתע סכלים ונכשלים כי ואמיתו לו כפי המלות העניות כל שכן עם שטמה ז
 עליו שהוא כשהו בקטרת העברית והטרבות ואמתה כי כן הוא וראוי להענין הענין
 שטכין איתם ככסרי השידים וכסרי הלשון וכסרי הימים שלו הם מלאכות ומוטותו מעשה
 לא היה לו מלאכה לא היה ויחולס הרב להענין ספר כולל חכמות עמוקות אשר לאו
 תקח עין בדבר מהם וגם שכלו אינו כרי להביע טעמו על כן לא ידע כחכם מיומיה
 גם כמלות נקלות שגה כהענין למאמר הזה ובהענין לפתחה פרוש המושג לרם
 מורה ערך מלך הכון הענין גם כמלות העבריות שגה בענין החכמים המוכר ז
 בדמים שאפי' הניעות לא היו שגון בהם וכן במאמר נרמה לו מלה עברית בעברית
 והיא מלה מפור מדרס זל משבע וממר שהביא הרב כדרך מן החלק השלישי השוכהו
 מלה ערובה והענין כפי ספרו כאילו יצא מלפני השם להיות רוח עזר כפי כד לגילה
 סכלות עקב אשר השם לרוב כונה שלא היה ראוי לו להכנס כי וכרי לגלות עיות ההענין
 ההוא והשערים השם אשר הקדים לפניה לבלתי יכשל בהם המזה לענין להרס ככלות
 חכירו לא להתכבד בקלות השם יודע וער רק להעלה מזכרתו ולעטש המהכל על ז
 חטאו אשר חטא ברב זל החלה ועל אשר עין מכשולים לתע כע אדם כל שכן שכבר ז
 המורה והושבע ולא האוין לא שטעי ואת אנשילט ההנלות אמת לפי מחשבתו ז
 שהיה לא הויר לעבור על השבעות אך מדוב ככלותו לא הכין ולא ידע שהיה כמה ז
 ויספס לעשות כשער הנאיטת ההוא אשר לוי דבר כנגד השבעה שהשכיע הרב אם יש
 סכלות גדולה מן ועכ כל זה כמו שאמר הרב זל שגגת יחיד כהואה קרבן לדון מחשבת
 שהיה לו להבין ולהבין קדם שיהיו ואשכח אל הענין אשר עדרה מטעם להשלים
 ענין מיע המלות הורות המניעות כהענין הזאת ואומר הבין החמישי מלה

שחרשה זית שהופס מלות זיור ומינייר הנמוכה על מעשה היצרות המלאכותיות
והי שחולתהו להכנת הרבי כפי על המתנו כדירתו האמתית אשר כה מיניאות נמשך
בו אחר לשון הערבי. גם חודיע כזה השער מין השישי אינו מסת אשר לפני והוא
כחזר מאמרים שכל מלה שבו ידועה וענן המחמיר קשה לכי שלא ידע כותה כתי
חכמת הלמורים בו. הלח המשוור הטכר ענה כפי דעו כשער הכלים אשר לו ז
מפע שלא הבין חפי העננים הקלים שבמאמר וכרין היה לו שלא יבנס כי לא עין
כהם כלל. וכן רעת משוקה וכיניח בהם והעג מזריע קיסת מלות שהחלפתם
כהעתקתם בספרי אחר פשטה בארץ כרי שיתקעם כל מי שיגע השער הזה הל ז
ידו אחת מהם מלות על שמותיה במקומות רבים במקום לפי או ספי מפע שכלשון
הערבי היא על ומנחיה בלשוננו על שיעט לפי והוא אמרו על דעתו כי לח ז
הרעע וחולי ימיכה וילדה מזה הענן וכראותי כי העננים האחרים במלות על הן
הנרעם לכי וענן לפי בו מעשים הם היורעם אותו החלפתם כלם במלות לפי או
כפי הרחיז בענן יחולי נמלט לי מהם שלא הרגשתי יתקנה המעיין ירחיב זמרת
מלות על אשר שמותיה בענן לפי הוא נקטד עם מלות רעת והמעט היא כוללתה
גם טבחה במקומות רבים על מה שהיה עליו החורתו כפי מה שהיה וחסרת ז
מלת עליו שלא מינחתי הענן הזה בלשוננו והוא פשט בלשון העברי. וכן מתברר
מלת מופת מיקום מופת האמת ומיקום רחיה מפע שחין בלשוננו מופת רח
בענן רחיה אין בו טס למופת האמת אשר בוטו חליו הפלסופים ועט חלוד חות
זו מופת אחר כן הסכמות להיות מופת טס למופת האמת ורחיה טס למופת ז
שחיו חמת ער שהיה לכל אחר משניהם טס מיוחד והחזרתו כל מופת ששמתו
כמיקום רחיה חל רחיה ועשאה מלת מופת טס מיוחד למופת האמת. וכן ז
עשיתי כמלת משחן החלפתיו במלות טעיה כיוכ המוקומות וחולי נשאר בהם ז
שלא הרגשתי בו ולא החלפתו. וכן מלות כהן ומתבהן שמתו כהן שם
לכח נמיח בקצת כג אדם יגד בו העתרות וידיע בו העלמות כי לא ידעה לו ז
טס בלשוננו ומתבהן טס בעליו שחולתו מלשון הערבית. ואחר כן טרע לו מ
כונת הרב זל כי קסם בלשוננו הוא טס הכח הווא יקוסם טס בעליו והחלפתו ז
כמלת קסם כמו שהודעת בחוות הכח. וכן מלת קיטר ומקצר וכל שיכטה
מיט שמיטתו כי בענן הממעט לעשות כדכר כל מה שסיפד ועל הרוכ שמתו ז
בענן חסרון ההכנה השלימה המוסקת כדכר בענן קצרת יד השכל להבין הדבר
כי כן עשה הערבי. ואחר כן ראיתי להחלימו ככל מיקום ולבאר בו קוטר יד השכל
זו קוצר היד. ומהטע אמתיו כביאור המלות ואסדרם על סדר חלוד בית
גם המלה שהאות השטה שבה קורמת ככרר לח בית לשטה שבמלה האחרת
הדומה לה באות הראשונה הקדים אשר השטה במלות היט הקדמנה לפני מלות

הכל' מסע שהי' קורמת לב' ולא חרקה כל כך כזה הענין וכיוצא בזה' וכן
 שהפיש מחמר לה חרש מלת העורש כדעת המקובלות אך חזרנו במקום
 האות הראשונה שבמחמר' ומתלהים חשחול להינילע משגחה כאשר
 חפרש וחשר אבחר' וזכות הרב ו' העמוד ל' אשר כיון כמחמרז להישיד ולהרחיק
 משגחה וכטע' נמשכת אחר כוננו"

אות האלה' איכות' וזאת המלה שם לסוג' עליון מסיג' המקדים לה

בקרבים מאמרות גזרה המעתיקים ממלת איה' ז
 שהיא מלת שאילה על תכונת הרבד איכה יעברו הגים וג' כלומר חל אי זה תכונה
 נמשכים בזה אחר לעין הערבי שיש בו חיד' ואיכות' גם כננו ממנו פשלה'
 מחיך' יתחיך' רבים כמחזוןיך שהוא כפל איכות' וביחודיך' שהוא מקבל
 איכות נמשכים גם בזה אחר הערבי ושמות טים כמו שחמרטו לאחד מן' ה'
 מאמרות הכשרה אשר לה ימולע נמיצא מהיותו אחר מהם' הראשונה מהם
 ה'ז' ע'ס' והתשעה מקדים' והס' הכמה' והאיכות' וההיג'רות' ומות' ז
 ואלה' ומצב' ו'ל' ושיפעל' ושיהפעל' וכבר באר ארסטו בספרו הרוע בספר
 המאמרות מהות כל אחר מהם כפי מה שסוכלים מן הביאור ואלו חזרנו לך הנה
 כי רובם נזכרו בזה המחמר' ורע שאנו נמשכים במלת מאמרות אחר המעתיקים
 אשר לפני' ואחרי המחקרים' אך נראה לי שהיה ראוי להס' לומר מאמרות זו ז'
 דמירות זו דמורים כי כן היא המלה הערבית לעיון פועלת והיא כובלת ענין עזמות
 זו נשואים כמחמר על דבר וינים במלת המורות שכל אחר מהם נאמר על דבר
 כלומר עשה עליו כמחמר כאמרך כל ארס גוף יזנח מרגיש מדבר הנה נשאת על
 החדס הגוף הצומח החי המדבר והוא ע'ס' וכן אמרך כל עורב שחור עשאה
 עליו מקרה האיכות' וכן העשה עליו כל סוג' האיכות' זו תאמר עליו המראה איסיה
 ומתפעלת' וכן העשה עליו הרך והקשה והוא מסיג' אחר מאיכות' וכן מיני' וכן ז'
 העש' על דבר שהוא גדול או קטן והוא כמות' וכן כל המאחרות עזמות על הדרך
 הזאת זו שתשא כוגהם על מינהם זו השח סוג' מאמרות המקדים כלם על הע'ס'
 וסוג' הע'ס' תשא על מינו סולם נשואים כמחמר על דבר' וקודם שידתחיל כביאור
 חקדים להודיעך עכן טכנה שמות שמשתמשין בהם תמיד חכמי המופת' רע
 שהפלוסופים חלקי המלות העבריות הכלליות לחמשה' או אמר מט' הע'ס' ה'
 עברים הכלליים חמשה' והס' הסוג' המין' המכיל' הסגולה' והמקרה' וז'ס'ג'
 חקקהו שהוא הנאמר על רבים ש'עם כמין כמענה שחלת מה הוא' וכן
 חקקהו חק' אחר אמרו הסוג' הוא הכלל' יותר טכעט עשואים עברים שיתרמו בו
 ש'ע'ס' כע'ס' והענין שב החקים אחר בהורעת דימת הפוג' כי המוכן ז'
 משענה שהסוג' הוא שם למלה מולת רבים רבים חלקי' הצורות המיניות כמלת

זמנח על דרך משל שכוללת כל מיני האילנות יששבי האדמה למיניחם וכעלי חיים י
למיניהם שגם הם צמחים הנה הצמח סוג להם כולם גם האילן הוא סוג לתמר ולתאנה
ולגפן וליתר מיני האילנות יוכן עשבי האדמה הוא סוג לכרוכ ולתרדן ולחסא ולפרקס י
ולכונצא הם ממויני עשבי האדמה יוכן כעל חיים הוא סוג לאדם ולטו ולטור ולחמור
וזולתם מיניו כ"י הכרך פעלי החק הראשון לסוג חלק המין לטע עננים לבול
ולמינח וחקק הכולל שהוא המסודר תחת הסוג או אשר יאמר הסוג עליו ז
ועל זולתו בעצם וחקק המיוחד שהוא המורה על מהות מיוחדת כון פרטים שאין ז
שני ביניהם כעננים עשניים יוכעל החק השיני לסוג חקק המין שהוא המיוחד ששני
הענינים העפרים שיתדמו בו שני דברים בעצמיהם הנה אילן הוא מין לצמח יוכן
עשבי האדמה מין אחר לצמח יוכן התמד מין לאילן יוכן האדם מין לבעלי חיים
וכל דל המינים הם הכוללים כענן המסודר תחת הסוג יבענן אשר יאמר הסוג עליו
ועל זולתו בעצם וכן הם כלם נכללים כענן המיוחד שבעש הענינים העפרים יו
שיתדמו בו שני דברים בעצמיהם כי כשיראה אדם מרחוק עץ תמר על דרך משל
וישאל הרואה אותו מה הוא הרבר והוא שאט רואה ויכל השנה לענות שהוא ז
צמח או צמח ויכל לענות שהוא אילן הנה האילן והצמח נכונים על אותו עץ
תמד כמענה שאילת מה הוא והכולל שבעצמם והוא הצמח שכולל האילנות וד
עשבים ובעלי חיים הוא התקרא סוג והאילן שהוא מיוחד סמט שהוא כולל רק
מיני האילנות הוא התקרא מין יוכן כשישאל אדם על עץ רמון שרואה מרחוק מה
הוא כעלדא ידע מה הוא אם כעל חיים או רימון או צמח יוכל הנודע מה הוא או
לענות שהוא אילן והוא עץ רמון האילן הוא הכולל שבעש הענינים והוא סוג ז
ועץ רמון הוא המיוחד שבעצמם והוא מין יואין ספק שכל אחר מלוי שאמרט שהן
מינים הוא מסודר תחת הסוג יאמר הסוג עליו ועל זולתו יאולם אמרו במק שהוא
המורה על מהות מיוחדת כון פרטים שאין שיני ביניהם בעצם אין כולל בחקק
הוא רק המינים האחרונים לכו בתמר ורמון והאדם וכיוצא בהם מין המינים שאין
תחתיהם רק חיים מתרמים במין יאולם כעל חיים ואילן וכיוצא בהם אינם ז
עללים כחק ההנח על כן הוצרך לחק הראשון והיוצא ממה שבארט שיש כח
בנאמרים על רבר אחר כמענה שאילת מה הוא מה שהוא סוג יאייט מין כולל ז
ומה שהוא כון יאייט סוג כולל ומה שהוא מין בערך לאשר למעלה ממנו יסוג ז
בערך אל אשר רחמו כחיש מבט אדם רחוק או שמוען יעצא עליו כמענה מה
הוא שהוא עינם ושהוא צמח ושהוא מרגש כלומר כעל חיים ושהוא אדם הנה
הראשון והוא העינם הוא סוג יאייט מין כולל לרבר והאחרון והוא האדם הוא מין
יאייט סוג כולל וכל אחר מן האמצעיים והם הצמח ובעל חיים הוא מין בערך ז
לאשר לפניו יסוג בערך לאשר תחתיו והסוג שאייט מין כל עקר תקרא סוג הסוגים

והסוג העליון והמין שאיט כוגל של עקר נקרא מין המינים והמין האחדון הנה באיט
 ענן כוגל ומין כואר מסתקף מה המדויק ונבאר השלישה הנשארים **המבדל** הקדחה
 שהיא הכלל העבר אשר בו יוכלל יעבר כל אחד מן המינים הנכלל - קיים כ
 ענין אמיתי מן המין המשותף לו ככוגל הקדוח ויאמרו המינים הנכללים אל המינים
 שאליהם יחלק סוגם הקדוח כמכל חיוס שיחלק למדבר ולמיניו מדבר המדבר ושאיט
 מדבר הם הנקראים מינים נחלקים בענן שהיו דבר אחד ומלת דבר אחד ונחלק והב ה
 חלקים שדבר ההוא באילו האחד כחלק מחבית אחד שהיו דבר אחד כדבר אחד מן ה
 הצדדים ומלת בענין אמיתי היא נקשרת במלת יוכלל ויכיר כלומר יוכר כל אחד ה
 מחביתו בדבר שהוא ענינו לו כי איתער שיוכר ויכרל דבר מדבר לו בדבר ענינו לו דבר
 כהכרל כגד מפרג שהאחד לכן והאחר ארוב **הסגולה** הוא הכלל העבר ה
 אשר ימיניו למין אחד וכלו והוא מכלת שיהיה ענינו כמחלק בארבע
 יענה כחמיר ועכח לכלב ימשמשין כה כהכרלה מין המין לא בענינו ומבואר הוא שיה
 סגולה שיה למין שהיא כגולת כלומר אינה שרקה עליו ולא חכרה ממנו והיא מההכרה
 עליו כעשיאות כלומר שהיא נשואה על המין והמין נשוא עליה כאמרתו כל יוכרל ארוב
 וכל ארוב יוכרל כן כמו שיעשה התחוק על כל ארוב כן יתקדד ייעני הארוב על כל יוכרל
 כאמרת כל חכס כהשכורה הוא ארוב כי לא יתקדד ער שהתקדד כאמרת שכל ארוב ה
 הוא חכס כהשכורה או אמרת כל שוכר הוא שחור שלא יתקדד ער שהתקדד כאמרת
 כל שחור הוא שרב **הבדקה** חקקהו שהיא הכלל הנקרא הנמיניו לסוג או
 למין או יתקד כלל ממנו או יתקד מיוחד מכלתי שיהיה באחד משניהם ה
 ענינו כלכן והארוכ והעמוד והחם והקר וכיוצא בהם והוא שם מינים האחד
 מקדד מהמור וכלתי עבר מהדבר שהיא נמיניו כן כשחרה שאיט עבר מן חקקה וה
 חוס שאיט עבר מן האש והשיט מקדד עבר ומיניו עת יתקד אחת ויטטאו חוס
 מיטב והעמוד בארם והאחר שבארתי ענן אל החמישה שמות אחר דלותם ה
 כואר שני שמות אחרים והם מלת גדר וחקק ילו השני שמות חדשים המכריז
 והמשתדלים מבע ענין הענין מלת חק ומלת חר הענינות אל מלת גדר ומלת רסס הענינות איט
 אל מלת חק האחד והוא מלת גדר מהאיתה למעשה חוס אשר לפני ולמחברים האחרים
 הענין מלת הענין הנפרדת והוא שהשמות שם למאמר מורה על הדבר הנראה ונראה
 כשענין עניניים לו והוא מאמר מחובר מכוונ ומכרל כאמרת בארם שהיא חיו מדבר או
 אמיר שהיא חיו משכל ואולם מלת חק אינו זוכר שדאיתה לאחד לקני כלל הענינים
 אך מלת חק באמרו חק ומשפט הענין רב כעדיה רסס וכן מלת חק הענין רססו
 ידע הענין מיטב זה אל מלת חק מלת רסס הענין והוא מלת שהשמות שם מושאל
 למאמר מחובר מכוונ ומכרל והוא מאמר מורה על הדבר כדברים שאיט עניניים לו ה

כמשך כחרם והוא שחק הנה תחוק והוא שך ההורחה חיי עבדי לחרם ומעט ה
מלות כחילו כעתי כעטס נמשך בהם אחר לשון הערב עשיתי יזגר וזדוהו וחקקהו
ויחקהו וכיוצא בהם יאחר שכארתו שכנה השמות העכרס המספק בהם לפי צרכו
אלהם כספר חסד שמע העשר הזה כראשו אהחיל ככאור העשה מימרות או ח
העשרה נחמדות כאשר יערתו ואומר העצם חקקהו שהוא הדבר שלא ידע
משום נושא דבר ויבא מעצמו ואמר החוקק שמה שיהיה כהוא חזק הזה
שני מינס מין שיודיע עם זה מכל נושא עצמיהם והוא כלול העצם ומין שלא יודיע
משום נושא עצמו כלל ולא דבר ויבא מעצמו והוא החיש מהעצם כלומר דבר פני
של עצם ואחרים חקקהו העצם שהוא הדבר הנמצא לו כעשה " הכנה ז
חקקהו שהוא כל דבר שחפשו כישוער כל מחלק ממנו כמספר והקן רה
שעח והתקן והמקשה והזמן והמלות והמקום והמקום והמקום וכל לו מחלקים לשני ז
מינס כמה מהרבה וכמה מטרר וחקקהו הכנה המתהבך שהיא כל מה שחפשו
שימצא באמצעותו גבול והכלית יתקכו דיטלו שני חלקיו אשר מינס יודי גבול
המונח וחקקהו הכנה המפורד שהוא מה שחי חפשו שימצא כאכזבועו דבר ז
מינס שישם הכלית משיתענת לשני חלקיו אשר סביב הכלית הוא האיסות
היא ככלל שכ לכל תכנה אשר בה יאמר באישים כלומר הפרטים איך הם
אשר בה יענה העינה על שהילת השואל על איש איך הוא בחכמה והגבורה ז
והחוס וזולתם מן התכונות והסוג העליון שהוא האיסות הנחלק לאיכות סוגים
תחתיו יודך כראורם הנה יחילם טמונת המצאם ספק עב מן החלק הראשון ויש
שחקקהו שהיא שם לכל המנה אשר בה ישאל באישים איך הם יאע כבר שטרר
בהשקה תענה כמקום היטה ההצטרפות והמצטרף חקקהו ההצטרפות
שהיא בין שני דברים בו בעצמו יאמר כל דבר מהם כהקש אל ז
האחר וזה היחס ילקח לראשון משניהם ויאמר בו כהקש אל השני וילקח בעצמו
אל השני ויאמר בו כהקש אל הראשון ושני דברים אשר יאמר כל אחר מהם
כהקש אל האחר ככלל היחס ההוא והם העשחים חותם יקראו המצטרפים וה
מצטרפים ויעשה כהקש כל אחר משניהם אל האחר אחת מאותיות היחס כמין
ואל ועם והרומה להם ויטרך שיהיה לכל אחר משניהם שם יורה עליו מצד ז
היותו מינוח אל חביתו כמין ממיני הצדקה כאלון ועבד שכינתם יחס אחר יחס
יאמר בו כל אחר מהם כהקש אל האחר כי הצדון ארון לעבר והעבר עבר לצדון
והיחס ההוא בעצמו כשילקח האר לאחר מהם יקרא צדנות וכשילקח תאר ל
אחר יקרא עברות ושם האחר מהם מצד היותו מתואר כחס ההוא צדון ועבר
האחר כהיותו מתואר בו בעצמו עבר וכן האב וכן הבן ייש מן החכמים שלא ז
חקקהו בזה המאמר דך המצטרפים וחקקהו שהם אשר תאמר מהותם ועצמם ז

כהקדש אל רכב אחר אם כעצמם חזו באות מיוחדות יחס כאל והרומה לו כגהו
שמהות כהקדש אל זולתו שאינם הוא גדול מדבר וכן הכפל כפל מדבר .

מאמר בזה חקדו ענין מלת מה שהוא יחס הרב אל הזמן המוגבל היותו
מיצדיות כאשר היותו תחלתו עם תחלתו ותחלתו עם תחלתו זמן

הזמן מוגבל שיהיה זה המתאר חלק מינו ואינו הזמן ולא דבר מורכב מעינים וזמן
וזה מלת מה ועשה חזק ההסיון שזהו רכב אל הזמן המוגבל לדבר וכעל ז

הרבר שמה עם מורה על הרבר אשר דבר שיענה כמענה השחלה על הרבר מה
היה זה והיה **מאמר האנה** חקדו האנה שהוא יחס הגוף אל מקומו ואינו

המקום ולא הרכבת הגוף והמקום יסוף רבר שם מורה על
הענין שדבר שיענה על השחלה כדבר דעה הוא כדמדתו כבית או כשר כי האנה

היא בית דק מה שיוכן מאמדת כבית וכן יש לו דעה רדיון מיוחד בו לכדון
ויש לו דעת רכות משתעפות סלילות חוות יזולתו קצתם קרוב לראשון וקצתם

גדול ורחוק מן הראשון כדיוכן על דרך משל האנה הראשון שלו הוא שטח ה
דבר שכבית ההוא שהוא בו המקדמו הממשש לשטח גופו וכעמודו הוא כבית שכ

חזר וכחזר שבמדינה וכמדינה מגליל אחר וכגליל מן החלקים וכחלקים מן ז
היישוב וישיבוכ מן הארץ וכחזר מן העולם והוא כעולם כלומר תחת גלגל הדרך

הוא חזק הגלגל הראשון העליון האנה הראשון הוא מקומו המיוחד כלפי השטחים
המקדמים חוות מאויתו חזו מוולתו וכל אחר מן האחרים הוא מקום כולו לו ולזולתו

מאמר המצב חקדו המצב שהוא היות חלקי הגוף המוגבלים ז
לגוף חלקים מוגבלים מן המקום אשר הוא בו או מועתים

עליהם והוא נמצא לכל גוף כי כל גוף יש לו דעה על מצב והיתה כדבר על דרך
משל שיש לו מצבים רבים כעמידה והישיבה והשכיבה וההסבה ועל על פני ז

ושכבו חקדו כי חלקיו המוגבלין כדבר והגב והכתפים ושאר חלקיו יהיה כל אחד
מהם ככל אחר מלו המצבים לגוף חלק מן המקום אשר הוא מונח עליו וכעשיטה

מצבו ושינוי החלקים ההם כעצמם לגוף חלקים אחרים מחלק המקום וכבר שמה
הענה כמקום מצב כהשקפה **מאמר לו** ויחד מידת הקטן חקדוהו שהיותו

יחס גוף אל גוף מונח אל שטחו או על חלק מינו כשישתק המונח ז
כהשקפה המוקף לו כלבישה והעגלה ולבישת כלי זין כ הלבישה מורה אל יחס ז

גוף אל גוף אחר מונח על שטחו כשהיה המקדף עצמו כהשקפה המוקף לו והעגלה
מורה על ביצת כוח לא שהיא בחלק מן הגוף וכן לבישת כלי זין ויש ממינו מר

שהוא טבעי כשר הסתמה וקליפת האדמה ומהם מה שהיה רעני כלבישת הכגר
מאמר שיתפעל חקדוהו שהוא לסת העינים מורכב אל ענין וכל ענין ז
החלק בין שני העצמים על רכבות יחמר בו שהוא מתפעל ומיני זה

שהוא

הסוגי הם לפי מיט התענה והם הנויה והתפסד והתמיחה וההרוד וההשקנה וההשקנה
כיוצא בזה שיתעל חקוקו שהוא העתק הפועל ברכות על היחס אשר לו ז'
אל חלקי מה שיהיה כדבר המתעל בעד שיתעל כי הפועל הוא אכד
כעבורו יחדש בגוף המתעל דבר דבר וחלק חלק על דקות מן הענין אשר אליו
ילך המתעל אם כי יחס הפועל אל כל חלק וחלק כמתחדש בלתי יחסו אל החלק
האחר אם כי הוא עתה בחסו אל כל חלק חלק נוסף שיהיה כמתעל מעט מעט
כדמות העתק הגוף המתעל כחלבו של חלק חלק ממה שיהיה כי מיט הפועל
שיתעל כמיט סוג שיתעל כי כל מין ממיט הטינו והתנועה יש כגורו מין ממיט ז'
ההשגה וההשגה ואחר שביארנו לו המלות כלם כמלה אחת נשוב אל מקומנו ז'
מאות האלה ונאמר **אחד** שם משותף לעצם רבים וכן מהם רבים ז'
מה שהוצרך אליו לפי כוונתו ויש בו שני אחר והוא איש במקום רבים או אחד
שלא יהיה ממין האדם ולא משאר כח מאמרו איש לא נגד שהרדיון בו אחד לא י'
עבר / מזה המין עשיה איש הכלב איש החמור אישי הנמצאות ויש בו שני אחר
גם כי כשהכרי מלה איש אל הסנה מההכונת הנפשיות יהיה ענה ככל הכונת
היא איש חמה בעל חמה וכן איש מלחמה בעל מלחמה וכבר הארכתי בזה ז'
כשתחת השער הזה וזכירה כל למה זכרתי זה המין ואני לא שמשתי בו כשתקרה ה
זאת ושם יראהו החאה **אכל** שם על משדל שהיה גורו מטאכל ז'
חדשתו למין ממיט המורסות הרשות שהם איכות הכשר סביב המוד ז'
ומתפשט ער שיתכוד דבר גדול מן הגוף אם לא יקדמו לרשותו וכחמות לו הוא ש'
קראים תעלה לוביט כלומר זאבי האר מואב בעמד שהוא אוכל בשר חי בואב ז'
אמר ענין זאת המלה והענה מומה ידוע וזולת הכלוסופים יאמרו נאמר על
דבר כשני שהוא ענין עליו כמאמר באמרום כחך הסוג הנאמר על הכס חלקים
כמין כלומר ענין על הכס שיהיה ממין אחד ומה קרוי ענינה נאמרות הם שכתבו ז'
עליהם עשרה מאמרות וכבר הארכנו בזה כראש מלה אחת **אמר** יבוע ז'
ענה וזולת הדיכונת לפרשה מה שהצריך קצת הכלוסופים להאריך **הכרי** כדבר
כבעל הכלים כבעל העדים המדומים וזולתם פירש המשגה כעשר הכלים אשר לו ז'
אמתו הוא כל דבר שאין בו שקר ודבר זה יש בו חסרון ושקר חסרון שגרד הנכסה כח'
כחיות ומה שהוא כהגן ממה שהוא כהעדר ושקר כי כמה דברים אין בהם שקר ואין ז'
ראוי לומר באחד מהם שהוא אמתו או אמת דברי בנינו והתחנה והתחנה וכיאיכא
כסם וזולת ואמר כמאמר שהוא אמת או אמת: כשתחנה המאמר גורו דבר לדבר חייב
או שלילה ויהיה המציאות לגורו ולמאמרו וכן יאמר כדשתו וכאמנות שהם אמנותיה
כשתיה הנמצא מיהם חיון לשכל שיהיה ממה שיאמרו בהם השכל וככלל האמת הוא מה
שישיות לו כמיציאות משל הראשון שאמרך על ראובן שהוא חכם היה אמת אם נמצא

חכם ואמרוך שהיו אחד מכלל חיים בלה טרעש הוא אמת אם לא נמצא אחד מהם ז
 בלה: מרעש פר שהיה הנמצא בעצמם כעצמם כנאמר אלהם: וכן יאמר שאמורה ה
 מאמין שהמסובב כדברים אמת אם הם בעצמם נמצאים כן עד שהיה הנמצא מהם היו
 לשכל כמו שהאמין עליהם של המאמין הוא: **באמרתם** כע המסתדקים ז
 ממלה אמת בעצמם נמשכים אחר לשון הערבי שיש **להם** בעצמם מן המלה
 שהיא במקום אמת ואע לא נאדה לקרש בהם רק מלה מאמתה ששמות הכלסופים שה
 האד לבט אדם המחזיקים ברעה ואמונה אמרתה שונור השכל אמרתם לא יסבה להם
 המקובלת והמפורסמת: **אנה** קרשהו כמלה זכות ועמיהו טמט אנה לשון ז
הים אסטרים לשון המשנה שמהו במקום מה שנקרא כעס על ובלע
 זינה: **מקט** שמיצאה על הערך פירשו כן **אע** שחכמי ספרד לא כן קיישו
 כי ועב לו זה נדרהו כן: **אפשר** מלה הלמודית עננה ידוע בענין: וכל התלכס
 הרדאים הרבה שאפשר שיהא ימצא הוא אפשרי לא כרבה
המשנה שדמי בראש שער הכלים אשר לו שהאפשר ימצא כן האמת והשקר והראוי
 והכשל ואין כן האמת והשקר ימצא והוא עצמו סוד בזה רכזו בזה האמת ז
 שהוא מה שדמי שקד כחיו שני הכסוס שהיו בעצמם הקשר ואי אפשר לומר החוס ז
 הוא כל מה שאינו קור שאפשר שאינו קר והוא קשר לא חס: **ועט** מאמרו אלה היו ז
 סמוכים כמות האלה בראש השער והוא ולא הרגש ככוחה הגלויה הוא אשר היד
 כמישכל ראשון והכנס עצמו להעתיק מאמר מלא חכמה עמידות ולקדש מלה אמת
 כפי הכלוסופים ומה רוצים ודי היה לו לקרש המלה אשר כפי ההסוין: **גב** אמרו וכן ז
 ראוי והכשל היה הוספת סבלות גדולה כן ארך יהיה דבר אחר ימצא כן זוגה הכסוס ז
 שיועם והוא כחיו אמת על דבר אחר שהוא ימצא כן החוס והקור וכן חלק והשחור
 וזה ממי שני ודיעהו מה הוא הימצא על הכלוסופים שהוא כרבה מוג משטח היו הקמת
 שהם התכסוס סוף דבר אין ימצא רק להתכסם שהקבלת הוספת והחכרון והראוי וזה
 נמצא והוא ששם כדקדמו כשל לא והכל הוספת וחכרון ואין כחיה ימצא: **והנה** יש סן
 החכמים שאינם מידים כמיצאות האפשר אך אומרים שכל דבר הוא דכ האוי דו נמצא
 ואולם המאמרים מן הכלוסופים חלקו הרבדים על שלמה דבר שאי אפשר שלא ימצא
 כלל: **הראויה** הכחוי או מחויב ודבר שאי אפשר שימצא כלל: **הראויה** נמצא: **והנה** אפשר
 שימצא ואפשר שלא ימצא: **הראויה** אפשרי לא ששמותו ימצא: **וכעמים** נמצא אפשר
 אפשר כמקום אפשרי: **ועט** מוטט שם המושל אפשרה: **אפשר** ועוד שני שמות באים ז
 זה אחר זה על דבר אחר וכן נכרחי ומחויב: **וזה** מלה אפשר הוא המלה הכלשית מן
 השלש מאלה שגלויה לה עכיה המשנה כמיצאים מקט שמיצאותם בראש השער והוא
 שחבר לקרש המלות לקיים בהם החלה הכרי פתו סבלות ואעט שהיא שעת נמשך היה
 כי מלה אלכסון והוא ששם כסרום קוטר והוא הראשונה משער ששעה המתכל לא

הבבאר בשער הזה דק מלת קוטר יולו השלש רל אמת ואפטר יולבסון הוא שאגלה
מעוהו בשער שחבר לביחור המלות ואולם טעיהו בשער השני ובסדר העתקה דכתי
המחמר לא אגלה אחר מהם דק מה שהעדותי עליו כי חי האמת לו היית מפרסם ז
כלם לא היה מיכל ספר גדול מן המחמר ודי לו בשלישי חוט סבלותי ומיעוט ידיעותי
והכנתו כלו הענינם להיכל המעיטם **אופק** שאלות מלשון הערבי והוא
שם כלל לעגלה ערופה מדומה כדרך לשונם **מקום** אחר שכתה על מרכז
העולם וחולקת העולם לשנים לחיני הנראה לשוכנם במקום ההוא ולחיני הנסתר מהם
ואולם חופק השוכנם החת הקו הטהו באמצע העולם הוא מיוחד בשכחו על שני ז
קוטבי הגלגל הקוטב הדרומי והקוטב הצפוני והוא חופק העולם ומלת מרכז ומלת
קוטב ומלת הקו הטהו המצחם במקומם **אשערה** שם כה מן המרכבה
והנה נבחר באות הרלה מי הכ המרכבים ועל מי
וכפרק ין מן החלק השלישי וזכור החכם האמת דעת זה הכה

אות חבית

בבדיל פירשתי באות **החלק** כמלת איכות וכערכי ככל ובלעז
דימיניציא **בדיר** ו**מזהיר** שמות הנאר באים זה אחר זה לגוף שדון
ל מראה ולא אורה **וערכים** מאחדין כל המראים כשמים והמים והמזהיר
וכיניו בהם מן האכנסם הסודיים וכן יסוד הדש האויר דין להם מראה ועל כן חזר ה
כוכבים השמרים אשר בגלגל השמימי נראה לשוכנם כדרך עב רחוק מהם והוא אחר
גלגלים רבים ואחרי יסוד החש ויסוד האויר גם לדג היב הוא נראה מפת שהמים גם כן
דין להם מראה כמו שאמרנו וכתירות וזוהר שמות מקרה גם כן באים זה אחר זה
ולא כרכבי המטעה שאם ככהיר שהוא כמאיר **בטל** הוא שם למין אחר ממיני
השקר כי השקר הוא שני מיני האחד שקר כדבר **שבה** חסר היות אמת ז
כאמרך על רחוק שהוא שמך כשעה שהוא יושב הוא שקר שהיה אפשר היות אמת
כאמרך שהשמים שנוחים או צלע המדוכע כמות אלכסונו וזה המין יחדוהו בשם בטל
והמין הראשון שאר שמו שקר כשם סוג **תכנית** שם נגזר מן בנה להאר הכבר
ויערות המושגת בחושים **כעל** **שעור** מאמר חכמתו במקום שם הראשון
לפי הדרך כולל כל רב **שיש** לו מדה ושיעור והיה לו מדה ליעד אחר
קניו דיו לשני צדדיו כשטח או לשלשה צדדיו כגוף כי יש כלשון הערב שם אחר והוא ז
כולל לו השלשה ולא מציאת כל שונג מלה אחת הכולל שלשתם והי צרכתי לחבר שם
המלות הלו שכללם גם כתבה במקומה ששדים לקיער **בסדר** שמותו ב
מקומות כהחלת ההתקנה במקום כט אדם מאמרו כי העשית **כל** כשר וזרה
במקומות שהיה בערבי כן כשר ואחר כן הסכמות להחליפו ככט אדם והעדות עליו ז
חולי שאר מהם

אות הגימל גבטנות

אות הגימל גבטנות גלגל גבטנות שם מונח החלה לגבטנות האדם שהיה
 חוליה חזו חלויות מן השדרה כמקדום וכליתם ויחדר כן
 הישאל לגבטנות ההים חזו הים גבטנות ושאלתו לעלויו שילגלג מנעו שגבטנות
 הטכנים הוא עליון המקום שהוא כן מן הים הוא נמשך חזר הערכי שקראתו גב כן
 גבטנות והוא מושאל גם כן מיד הפלוסופים שזוכרנו גדר פירשטנו כמלת איות
 גרה הוא כל מה שיש לו שלטה רחיק ושש קצות השלטה רחיק הכ
 ירחב ועמק ושש הקצוות הם מעלה ומטה וכנס ואחור וימין ושמאל ז
 וגשם שמות כמים זה אחר זה על הכר אחר ומלת גשם ארמית גשמיית יענוע ימנע
 שהיא למה ללמין הערכית שהיא גשם חז מערביש כז והרב זל מטתמע כחבורין
 כמלת גרה גזרה שם נגזר מן גזר שמוטו שם למאמר שיש בו שני ז
 עננים נקראים גבולים הגבול האחד נשא והאחר עניו עליו כאמרך ראונו
 חכם כל אדם חי כל הוה נספר כל אחר מלו המאמרים קוראים הפלוסופים גזרה מנע
 שנגזר כראשון החכמה לראונו וכשני החיים לאדם וכשלישי הספר לכל הוה סוף הכר
 הוא מאמר גזר הכר לרבר וראונו וחכם הם שקוראים גבולים והגזרה מעצמה קוראים
 זוהה במקום אחר הקדמה והוא שיכונה לחכמה אל גזרה אחרת שאחר מגבוליה הוא
 אחר מגבולי הראשונה עד שיהיו שתי גזרות ושלושה גבולים האחר משתת כן ז
 שהיון הוא נושא באתה ועניו באחרת והשנים נבדלים כאמרך כל אדם חי וכל חי יומח
 ושלושה הגבולים הם אדם וחי ויומח וחוכמו שתי הגזרות כדי להוליד גזרה שלישית
 שנשאה הנשא שבאחת המחוכמת ונשואה הנשוא שבאחרת הם שני הגבולים הנבדל
 כי המשותף אין לו זכר בתורה לשלם וקוראים מן כל אחת משהי הגזרות המוכתרת
 להוליד גזרה אחרת הקדמה רוצה להיות בשם המוח שהקדמותו לחכמה אל אחרת
 כדי שיוולדו שתות גזרה שלישית בתולד השטח שחברנו כמשלנו שכל אדם יומח ז
 טרצש והגזרה המתולדת קוראים תולדה והגזרה מן השתם המחוכמת להוליד שנשאה
 היא נשא בתורה תקרא ההקדמה הקדמה כגזרת כל אדם חי כמשלנו ותנשא הוא ז
 יקרא הגבול הקטן כאדם כמשלנו ואשר עניוה נשוא בתולדה תקרא ההקדמה הגדולה
 כגזרת כל חי יומח כמשלנו והנשוא הוא יקרא הגבול הגדול כיומח כמשלנו והגבול ז
 שאין לו זכר בתולדה המשותף לשהי ההקדמות הראשונות תקרא הגבול האמצעי כחי ז
 כמשלנו גלגל יגלגל שמות לשמים העליונים כלם מוגלגל העליון עד ז
 גלגל הירח הושאל להם לשגולם וגלגלם באמרו וכגלגל לפע כוסה ז
 תקרא האבק מן היקש כן בעמך שהמוח הסופה מגלגל חוט ומסבב אותו חז זל גלגל
 הוא שחוזר בעולם גלגל היקף שמוהו שם לגלגל קבוע כעביו שלגלגל ז
 אחר והוא סובב תוך העבי לא סובב מרכון ואינו כולל כחט שום גלגל אלא ז
 היסודות אך הוא ברמות חלק מן הגלגל שהוא כן כסובב בשוה אך הוא גדול מן הסובב

שהיא עשה הכתובים זה קטע והסכך בחלק מטעם כי קצת חכמי התקנה אמרו ש
 הכתוב הכרח העראה כהטעם שיש גלגל שהוא כי **גלגל** יוצא חוץ למרכז
 וזאת כי גלגל שאין מרכזו תשלים אכזב כי קצת חכמי התקנה שיש
 גלגלים כי הכרחי גשעודדת שכ מרדה גמר מגורת גשע שהוא שכ עכס כאלו
 האמר גענה יפעמים **כחכבים גשעודת סתם לקיטר ודוים כי גשעודת תשע**
 חלילה לו וכן מלה הגשעודת ומגשעודת חכמי פשוט דעת המדמיסם גשע כמגשע
 איתו כלומר משמים אותו באמירתם גשע יגשע וגנה שמוות באים זה אחר זה
גשע חכמי זה הוא שכ מיוחד לשמים ויבאם וזה טעם שהסודות הארבעת הם ה
 ארבעה גשעים ויש חולקים בזה או חולק בזה ודעת ארבעו והנמשכים אחריו
 שהשמים ויבאם אינם מאדר שהסודות ולא מדרשם מרצתם או מכלים אך החומר
 שלו חמר אחר או אמר הטעם שלו עשע אחר והיורה שלו יורה אחרת אם כי הו
 גנה חכמי כלומר חכמי ארבעת הגשע

אות הדלת

המדברים שם לבת מן ה **מדרשם** כלא חכמה מורים במציאות
 לא לך השכל ולא לך התיארות רק לפי דמיונם ומכילים בני אדם ו
 כחב דברים וחכב טעון המאמרים המכפילים שאין אמרת להם יורה נקראת חכמת
 חכמת המדברים כלומר שאינה חכמת שכלית **כח מדבריה** הוא ידוע שכבר
 שבו ידמה כלל כל דבר נמצא אם שיהיה דבר טכני **השג** בחושיו כאשר
 השג באיש שיהיה כנפשו אדם טראה או זולתו מן הנמצאות או שירכוב רכבים
 נמצאים נקראים ואכרס בדמיונו כמו שיהיה איש ילו מוסק על איכרס הנכונים לו שהי
 כרתם ושתי ענפם על קרקחו ושני כדרכו וגבהו עה גלגל הירח וכוונת כלו הנמצאות
 וזה הכר פשוטו כהקיון וכשינה כי החלומות דמיונם גם כי **גם** אומרים הפילוסופים
 כי זה הכח יחוק בעת השינה מפת שיעח או מעודדת החושים המטרידים אותו כפע
 כפעלותהם בעת הקיונה ודמיון שם לפעולה זה הכח **דעת** כמדתה מאמר
 כמקום השם לדעת המועבע כדמם ידע כי הכרית מאליו אין
 אדם לדעתם מוולתו על דרך למוד גם לא יוכר שופ עה שלא היה יודעם הוא יודע
 מחדר מחלקיו וכוונתו כי נקראו מערה כעטר שתיא ככל אדם **דעת** שכלית
 כלומר דעת ואמונה עגוד אותם השכל לא שיהיו מקובלות לכר **או** מקורם
 מפורסמות כל שכן מה שלמנה מהם באמתות **דעת** אלוהית הידועת שכל
 אדם כעשעם האלהים בגלגלים ומה שלמנה מהם **נקראות** דעת להיות

אות ההא

הגיון פירושו קצת המפרשים **טעמי** כנסה מן התגיון כחכמה שדקין
 כערב מנעך והשכלים קודמין האליעיהה כשם אחר מחלקיה יאע נבטכתי

אחרי המפרשים לקראת מלאכת הגיון וקראם אותם מלאכת הדבר היה יותר ראוי ז
כענין עשבים אחר רעהם שגדח האדם כזו מדבר ולפי רעה היה ראוי לקראת מלאכת
הטבל הורה הדרה הוה' הוא שם תואר לכל דבר שנתהוה כלבשו יענה שלא היה
טו על כן קראוהו הדבר הקודם היה והיה שם לתעשה היתה כחמר
ההוא ככוחו ללבוש היתה אם כחממר העצם תעשה כמו שהציעו חכמינו בכפח ה'
הטבע וכמו שזכר הרב אל' כשמו בראש חלק השיע ממחמתו שם דיו לכא היתה כבעל
היטרה פתאם בלא זמן כמו שבאר חרפטן בסוף שיע שמהו החמת' הדיקה שם ז
מישל גגור טהור שיוכנס שפירשו בו מדברים דברי הוה ובהיתת החלשים והוא ז
שקורחים כלעו וכערכו הדיאן אין חלוק בין לשון הערבי ובין העברי כזה השודש ררך
בין זין לרלת רפה והערבו בנה מזה הענין וכן עשיט מחט' הקדולי הוא מלה יונת
שם לחומר הראשון שחלו פלופוכי הערב כלשונם מולשון זין או זולת כ שם ז
קדום הוא ולא ירעט מחו' ות לשון הוא וכן הערבים ואולם הערבים שט' ההא בלח
ויקרוץ אותו היל' שאין הא כלשון הערבים יגם אע ואשר לפט מן המעשה קיים ורה
מחברים שאלמה הוהם הנחטה כאשר הוא כקנתה המקומות וכמקומות פירשטוהו כ'
חומר ראשון יענה ירדק דע להדיעך ענין חומר ככלל יעטן חומר ראשון ככד' דע
שהמלה שהשתקטרו כמלת חמר היא מלה מודה בערבי על דבר אחד שמקבל טוהת
חלוקת כמין או באישים ככחול שעשה ממנו הענח סביטס וחרכות וימחים וחיטים
וגרזיטס ודא'ס וכלים אין מפטר ככל אשר יחדש כח מלאכת המחשבתה על כן שאלנו
שם חומר לכל דבר מוכן לקבל יענות חלוקת' ואולם ענין החומר הראשון הוא הדבר
הנחשב או המרומה שקבל יענות הארבעה יסודות שהם האש והאוויר והמים והאדמה
כי הפלופוכים בארו שחומר אחר משנה לכלם לא שיהיה לכל אחד חמר מיוחד ז
עשו הפלופוכים הוילאע העתקתו כחמרו או בעל חמר שמהו האר לכל בעל חומר ז
ראשון או שיע' וכמחמתה לי שעשו ג כן כמלת הויל' שיעיטות במקומות שם חומר ז
שאינו ראשון על ער התחבבה' הנוון שם לסכלים ולתמותהם ככט אדם מפג'
שהם הרוב מגר הכגולות והיחידים שהם נמיות כחם זה אחר זה על החשובים
שככט אדם נקראו יחידים למשועס וכגולות מעטן כגולה מכל העמים שהם כגולות
מכל בני אדם' הפך שם משנה למקרה שהיו כגולות הדוחה מן המקרה שנקרה
לו הפך ושענה יחולו על עטא אחר כליכן והשחרות וכיוצא בהם ויש מן רה
הפכים שאין כענהם אמיעט כמנת ושךר וכיוצא בהם ולא כדרכי המהכל שאמר ז
שהאפשר אמיעט כן האמת והשךר ומהם שביניהם אמיעטים כעטס חמרים שבוך
לוכן והשחרות יתר המראים ובין הקור והחוס המיעד' וכן יחמר כמאמר מן המאמרי'
שהוא הפך מאמר אחר כשיהיה הענינה באחר וטשאם אחר ואולם המאמרים ה'
מיררס הם שע מאמרים שהאחר כהחייב ענינו לעשא והאחר שולל הענינה ההוא

היהו בחכמו מלה לא זו אל העשו כאמרך כל חי מרגש דין שיש חי מרגש ראובן
 חכם מתעבדות היום ראובן לא חכם כהעבדות היום ויחולס הקצן וההשדד אינם לא
 כהתקם שיש כיעהם אמיציה ולא כהתקם שאין כיעהם אמיציה ולא כהתקם כן
 חכמה והסבלות והרמות והערוץ כל לו קצן והעדרו ומשלה הסתרים נקראת ז'
 סתרה הארסה כביחור לו העעטס אע"פ שאינו מכוונת העדר למת שיש בו מוטעות
 להכנת רביים רבים בזה המאמר וכוונתו' התהפך כשיה' הוא התהפך גזרה
 אחת ש' הישוב העשה מה עשוי והעשוי עשה ע"פ השארה צדקת כב'
 החלה והוא עשן עוצמא בגודות שטישחיתס בגלותו או מכדילס לטשחיתס כאמרך
 כל חי מרגש או כל אדם צחק ויהתקם כל מרגש חי כל צחק אדם וינרקן כבתחלה
 הרס והרסה' הוא שיכנס אדם עצמו ברכר שאין ראוי להכנס בו מאמר מן
 יהרסו אל ה' לראות שיעניו לפי פשוטו שלא יכנסו כמקום שאין ראוי להכנס
 להכנס בו ולראות מה שאין ראוי לראות ולפי המכון בו שלא יעניו כרכר שאין ראוי
 להס' לשון בו ועל כן כל מי שיכנס עצמו לעין בחכמה קורס שידע העשהיה נקרא
 הרס' הרכבת שכעת' ההרכבה מיני' האחת ההרכבה בעיני הנספדים
 שהרכב המורכב מהם ובהמוגם עד שהתקם צורת כל אחת מהן ז'
 כסכגבן וכלעו אושקיימיל המורכב מן החומץ והמים והרכס הרכבת מוג ועירוב או ז'
 ככשר המורכב מארכשע לחות הרס והלחה הלכנה ושה המררות השחורה והאחוסה
 והאחרת הרכבת שכעת שלא ימוג הנספדים אך יוטס החדר בער חכמו ככת על ז'
 דרך משל המורכב מאכנס ועניס ועקס הוטס כל אחד בער חכמו וכשטטט וכו' ז'
 התיבה וכוונת הכ'

אות הזון

זוהר כארטה באות הכית' מלה כתיב' מדוהרות הישר
 שם לכיטת לא תענה כעבוד שהוהר מעשותם' נזהר'
 שם תאר לרא חט והנה עשית' מן האחר על האחר לישנא אחרניא ז'ועות שם
 לכדק העצם שקורין הגזרים לפיט וכערכ' צואעק' וזה הפירוש כוועד
 מצאיתו לאחד המסרשים ולא נראה לפי פירושו מה שבגמרה פרק החאה לבן ז'
 העוב להסירו מן הספר ולפרש מן הכרקים העצומים שקוראים הלעזות לעש'

אות החית

חרודית וחודי ומחרד' הוא שם תאר לגשם שישחיותו רחב והולך
 ומציר עד כעקודה וכחכמת התעבורת יודיע איך יעשה'
 חרש המשוש' החושש חמשה חמשה לארכעת מהס לכל אחד חכר מיוחד הוא
 כלי לפעולתו והם חוש הראות וכליו העין' וחוש השמע וכליו האזן' וחוש הריח
 וכליו העוריים' וחוש העפע וכליו הלשון' והחמישי חוש המשוש וכליו כל איברי ז'

והוא ויטעם חלקים על התחלה ז'
 החמה" בחרד האצטוטה
 הוא גשם
 שחכמתו שגלה שטוחה והולך
 והצ מזה ער טחורה ז'

הגוף כמו שבארו הפלוסופים כי ירגיש הלח והיבש והקר והחם והרך והקשה
 חומר עם מושאל למה שהגוף מזה נעשה מיטע ככוח צורה אלו והחכרון
 אלו עד גוף מורכב מחמר וצורה יאמר על חומר כל הנמצאות הנשלטות
 שהיה הארבעה יסודות שהורכבו מהם ויצרונם היה ככל נמצא מהם דבר מיוחד
 הוא כדור קרוב וחומר החוק עד שהחומר לכל מיני כח הוא הדם ושאר הדלות לפי
 קצת רשות ויצרונם חלוקות למיניהם ויצרונם חומר ראשון החמר הנעשה לארבעה
 יסודות והוא דבר שאין לו צורה כלל אך יקבל היצרות הארבע אשר לארבע ה
 יסודות הארבע בזה הענין שבארתי כמלת הויל מפני הטעות הגדול אשר פירש בו
 המכיל ולא אקראע טעות אך דבר שראוי לשחוק מימי חכמת הטבע
 אם הדם זל שהוא מה שדראו רזל טענה כראשית שהכורות שו כמעשה
 כראשית הם ראשי פרקים מחכמת הטבע והיא חכמה תענו עשנו כענין כל מה שיש
 בו טבע ויהאגו כלומר הגמימים כלם עליונים ותחתונים וכל מקריהם ואמהות ספרי
 החכמה הזאת הם הספריים הנמצאים לארסנון מה הראשון ספר השמוע
 הטבע מרכב ככלי העניט הטבעיים והשיע ספר השמים והשול מרכב על
 שני הגלגלים והכוכבים וכמוך הארבע יכוחת על דרך כללי והשלישי ספר
 ההיות וההפך מרכב על סבות ההיות וההפך והטענה ומהותם על דרך פרי
 והיבש ספר אזהות השמים דוב כחדשים נמצאים בארץ ובס החמישי
 ספר המוצאים והמקורים מרכב במהותם ובאיכות מציאותם והשיע ספר
 הנמצאים מרכב כענין כל יצמח והשיע ספר כעלי חיים מרכב ככל מקרי
 כח מרכבים ושאינם מרכבים וכדועלות איכריהם והשיע ספר הנפש
 מרכב בכחות נפש האדם על דרך כללי והשיע ספר החוש והמוחש מרכב
 כענין החוש על דרך פרט ובו מרכב על השיע והיקיזה ודע דברי רואה פקדנות
 כראשית פרקים רק כמייעו מזער ממה שכלו הספריים איט חלק ממה ולא
 ממאותם וזה נמשך אחר רשנו כפי הפרשה הראשונה ובכונה המורה כמנוח מה
 חכמות האלהות חכמה מדברת כמה שאין בו טבע רק רכיים שכלים נכדי
 חומר בטעם ומלאכו וענפם אחרים שהם ממשלות השכל ומידעית
 השכל אין מעשה לחושים בו ושרש ספרי החכמה הזאת היא לארסנון קדמו ספר
 מה שאחר הטבע חלק המדברים אשר בארנו שגנע סודות הרלת הספר
 מאמינים שהטעם כרא העולם וכורח המיד כל מה שיהחדש בו מן הנבראות
 לעשי הטוב ומאמיני האמת והטוב ועודי ומה שנגרד וגרד מהנעם השלם לעושה
 הרע ולמאמיני השקר ועודי ויבט מכל אחר מהם כענין כפי הראוי לשרשו ואני לא
 מציאתי כלשוננו זה היחוד כמלת יער והידיכתי לחבר מלת טוב אל יער כשהרצון

חלקים קטנים קטנים וזה
 עשית פריש אין לתל מהם
 שפרק עות אך סהחכמה
 יתחמט ועס בעל יורה
 סדן שהבאר כקד יתן
 החלק הראשון ענין יאה
 אמונת החלק ול האוויר
 החלקים הם כחוקות
 מופתית הזונה
 על מה שישו ז

מופת קדמו מחלקו מחלקת יופתה
 חלקים הם טעם החכמן ולענין הוא
 המנוח מזה טעם חלק בין
 ובעת הקטנה כל אחר מן הטבע
 כמנהגו הוא ובעת הקטנה
 בהם חלק אין מוצא כמלת צדק בענין ויין כענין טעם מה
 מוחלט ענינו ענין סוד אדלגוויטל לראשון בו טעם המי מיוחד ומיטען
 השני סוד ועל ס כפד על הלג והוא הסר ובענין הלג
 חלק בין עם השני לגמולין אחר החלק מלאה המין סיקרה היומר בה כשה הפלסופים שיתקן
 ובעת הקטנה כל אחר מן הטבע יקרא חלק בין מין האדם וכן שאר המינים גם כן יאמר
 כמלת צדק בענין ויין כענין טעם מה

הביא מן המימד קדומה התחמה ויהי יקום היה יוצר ראוי צד אך היא מנוסמת לחדר השם לבן שאת מלה אחת ואצל המדברים שאמרו עק סכל קמה וחיו נכל יצום יקרא התחמה על אי זה מקרה זמניה עד צמ על הכמות בדרך וקבע הקלות היא מפשור צלם וטבל התחנות יחד כי הארץ צלם ראוי לקבל שניהם בזה

יסודות התורה זה למטת שהם יקרא המורה והמסוון וזאת 140 ידיעת משאלות השם ושאלות אף וזהו אחר וקדמון ויקבל כל דבר ואלוהים עק בעמית אמת ויטעו אלו ויטעו בלב הספק המורה והשאלה סביבם מושלים לסינות ישר הקל ועב הטב " ז ואם לא נמצא הכבר בלשונם והקל קרוב להיות עשית נדר ואם צדע יבונה עליו נדר אחר מזה לפרה לע נמצא בזה זאת המלה כצדקה פחות היות בראיו סבר בראשית הולך ויטעם בה הענין הזה כל נדר לשאלה ואלוהם הוא אצלם על נדר ששית הטוב לבד אך שאלתם אינם כגון ז אחר סמוכה על המאמר אצלם ולוהו מיוחד לומר לעשותם סמאט אצלם סמלת השואל בשאלת הסבר שהחזק הקטענין חממו נדר שקראו זה שבו השם יאמר מן החיול הטוב עבירה

ושכלי כח משער שם לבן שבו יחשוב האדם כדבר שכך יהיה לו כיון שיש ידעה נגד מכלו שער בענין כן הוא וכן מזה שערים כלומר מזה מזה שיש חשב ורמה והעמידים יחשבו הענין הזה ארבעה עשר וכדרכי שער העברי והערכי ויהי ארמית שיום כמלה הזאת הכנה עכשית עשה שמיני עפע הרב הוא מוכן לו דבר הוא ויקל עליו ששיתו תכלית ענין כליון וסוף לעישר או לומר לכל תכלה האות קץ תכלית אור שם חסך דבר שיכלה וישלם וימה המין הוא ז אמרם כי לכל גשם יש לו תכלית כלומר סוף ותכלה ויאמר על צד ההשאלה או ז ספק התכלית ענין תכלית כונה כדבר כי כל דבר עבש צב המלכות מלכד מעשה ההכל יש תכלית כונה כלל ספק למציאותו וששיתו והוא שך מחד כנג סבות והתבדחה שבהם הענינות לכל עשוי כמו שתמצאו מכוונר כמשל בתהחתי להשתתף המאמר הזה אשר אינו כמאמר המלות הנרות שששיתו בהם בה נראה לכל תכלית הוא חסך רוצה כי תכלה כונה כמעשה ההוא ונקרא ין מן החלק השלישי תכר מה ענין תכלית כוח המין ואת הוספתי עליה כרב המקומות מלת כונה אומר תכלית כונה להוספת ז מאמר ואין בלשון העברי רק תכלית כאשר בענין האחר ודמו ששיתו מצד הפסוק דון מצד ההשאלה הוא טעם מהאחר סוף כמות והאחר סוף כונה ודפטר שערמה להם ז דבר אחר שהכל סוף או שהשאלו מן הכמות אל האחר שהוא סוף הכונה כל אשר לפשו כמות שם נגד ממה בארעהו כמות האלה כמלה אבות הכרח וה שיהי טעם ידוע כדרכי הול ואנחנו שמינו מלת הכרחי בענין שיהי דפטר שלא יהיה בארעהו כמות האלה כמלה אפטר וכן מוכרחת מוכרחים מזה הענין

אות הלבד

לכישות צורה חול צורה ככעל צורה יקרא לכישות צורה ז ובה שמענו והקשרת יקרא הפשט צורה כנגד לכישת מלוינים טעם לכלי חכמה ההגדה המשהמשים בה אשר והבאר ענינה כמות הטון מאמר הגדי לכודים ושמישים והגלים כאים זה אחר זה על מין מייני החכמות שאלות החכמות המפתחות שלשה מינים עכשיות ולמודיות וזוהיות ויהי עכשיות והלמודיות בארעם כמות החית והולם מין הלמודיות מלל חכמת התשבורת והמחות וחכמת החשבון וחכמת התמונה הכוללת הכונה הגלגלים והטובים ומשקני ז הטובים וחכמת הגון הנקראת מוסיקא ולמודיות ושמוניות והגלגליות שמות כאום זה אחר זה על זה המין מן החכמות טעם שהיא כמרגלת ומלמדה ומשששת לשג המינים האחרים וכבר עשיתי מן האחר לחבירו

אות החכם

בגסטרי שם לספר שהוא כעלמיוס אומרים שהוא תלמי מדינר טע האר ממדינה וימס כי דרך

שיטתן במדינה או במקום שיוקבעו עם אחרים מטיב כמדעה לה שיעמוד לבדו
 מדבריה או אנה שיוצמן לו כבהמות בהות יש דבר נגזר ממה שהיא מלה
 שאולה על אמתה הדבר כלומר ישותו כי על דרך משל אחר שיועד מימדות
 האדם ישאל מה הוא כלומר מה אמרת מימיאיתו וזה מהותו מופת עשע ז
 בלשוננו ידוע כעטן אות הוא ראיה וטן אלק חות חו מופת וחולם בעבור
 שהראיות על הדבר שע מינן ראיה חוקה שאין ספק באמתה וראיה למטה ז
 הימנה באמתות ויחדתי הראיה החוקה שאין ספק באמתה כשם מופת והאחרת
 כשם סוגה ראיה ופעמים יקרא המין השיע מופת על צד ההעברה והרחבה ז
 כלשון ובתולה כהבתי במקום ראיה מופת ואחר כן הקטנים כל מין שבו ז
 משותף ואמר על המין אשר תחת הסוג והוא לשון משנה כמו שוברע כמלה
 איכות ויאמר על המין אשר תחת הסוג והוא לשון משנה כמו שוברע כמלה
 שמולת מין נאמרת בלשוננו על המין האמתי ועל הכת ימינא זה כדבר רזל וכדבר
 האחרונים מן המחברים עד שיאמרו האדם על מינע רכס מקום על כתת רכס ז
 ואע קדאית הכת חלק מין אמרת מין וכבר נכרתו כמלה חלק מין כיצד התענה
 עמש ארסטו ארבעה תענה כמאמר העינב ונקדמות ימיחה וההך ותענה
 כמאמר היכות והיא ההשתנות והתענה כמאמר האנה והיא התענה ההערה
 ילא הכאמרות מפורשות במלה היכות מלאכתו אחר נגזר ממלאכה ז
 להיניח שאינו ממששה תבנע דק מלאכה האדם כעננ שבו
 לדבר שאי אפשר היותו כלל עקר כן הוא בלשון שבו והוא הקר ה
 בארטהו כמות הדלה במלה אפשר כענתולה שם כת הפלופוס הקדמונים
 מרכז מלה ערבית הטהקטה אל לשוננו ליכרע אלה והוא שבו
 לטקורה החומצנית עברתך עגלה אשר כל הקוים היותאים ממנה אל היות
 חלק שיהיה מן הקו הכוסב בעגלה כל שום ועגלה נבאר עננה באות העין
 משדוטי שבו נגזר מכאשר ימשש השר וגו ועשע נגינה עק נגה או קו או שטח
 כענן שלא יתערבו כלל ולא יפסוק האחר את חברו ולא יהיה החו כן שבו
 המתמטטיים דבר עד שיהיה כענה שום עק חויר או זולתו משאדם שם סה מן
 הפלופוסים והוא כת הנמשכת אחר רעות ארסטו ואחר למוזי וארסטו ז
 למוזי וארסטו עינמו ראש למשאים ופי משאים חולבס כי הו לומר זה והם חולבס ז
 חוין למדינה לא יושבים כרי שיתעמלו בהליכה לשמירת הדברות

אות הנון

נאמר הגרי דע כי הקדש חמשה מינן חבר ככל אחר מהם ארסטו
 ספר אחר שם הראשון ההיקש המופתי והוא שהמבוקש מהקדמותו
 שיהיו אמנות קרא שמו כפר המופת והשיע ההיקש הנצחוי והוא שהמבוקש מר

מהקדמותו
 ז
 ז

והתקדמותו שיהיו מפורסמות קראו ספר מחלקת הנצחיים והשלישי התקש ההגרי
 זו הספרי והם שהקדמותיו מספיקות כלומר שיספיק להמון אמתתו עד שיאמין
 בהם והם למטה מן המפורסמות כל שכן מן המופתות וקראוהו ספר ההגדה והספרי
 ובוה המין מן המאמרים וכן ההקשים דורשים על בני אדם לזרוע לעשות או להרחיק
 מעשות דבר או לקבוע בלבותם אהבת דבר להתקרב אליו או שנאת הדבר להתרחק
 ממנו והמאמר שהוא מזה המין יקרא מאמר הגרי או ספרי כמו שנקרא מאמר
 המין הראשון מאמר מופתי ומאמר המין השני מאמר נצחיים והרכיש ההיקרי
 השני והוא שהקדמותיו הקדמות מביאות המין בלב שימשיכם יקרבם המין ההוא
 לתהוב דבר או לטעו דבר אע"פ שהו יודעין שאין אמת במאמרים ההם וקראו ספר
 השני והחמישי ההקש המנעה והוא שיש מינין המין האחר שהקדמותיו
 העשאות ירמו כגלהם אמתיות ומשיעון בהם המטביל העוב ימציאם שחד או שהתן
 או אחר מהם והמין השני שיהיו הקדמות אמתיות אך אין חברים חסר מוליד
 תורה וירמה כי קן ובה יענה מי שלא יטב השיון ומי שאינו בקן כנתי ההקש כל
 קראו ספר ההעמדה וכע"כ ל ספסטה וכלנו סומסטיקא וארסטו הקריס לחבר
 לכת כל אלה ספר ההקש המולל לכל לו הודיע בו הנאי ההקש וסגולתו בכל
 הנחה כענין היענה וכן הנחום היעשם ועממים יהיה כענין שמוס וכן כל הנגד
 מהם וכן שם מונח שם מוטם נטרות הנגל היה הענה נמצאה
 כטכבי למה כאלו הוא טעה מדרך העטו נפש יעמחה היה הכח הנמצאה
 כנמצאים בה יתהו נמיחרו ושמיררו כי יש כעט הנמצאה כחות ישמחררו
 המורה שאפשר נכטי חיונה או נפש חיה שם רכח הנמצאה ככעל חיים שכן
 יהיה ההקשה וה הענה ואין ספק שכל נפש חיה נמצאה נפש מדבחה
 או מטבילה שם לנפש שיש בו כח להטביל ולרעה בו ידיעה לה מיד החושים
 ואין ספק שבעש האדם היה חיה והיא נמצאה כי שלשה הכחות האלה בה כח הנמצאה
 והגחול וכח ההקשה והתענה וכח הטביל ישל כן יקראום החושים שלש נפשות עול
 על הכח שבה יקראוהו נפש יגארוהו כפעולתו עד שיקראו זה הכח שבה להטביל נפש
 משפלות וכן השאר והפלוסופים יקראום חלקי העש של צד ההרבה במאמר והאח
 כל חלק כפעולתו עד שיקראו כח הטביל חלק הטביל ועל דרך האמת אינו לה פעולה
 חלוקת לבח אחר נצח ועשיות ושמר לאין הכלה נקרא נצח מתכת עש
 ידוע למה שיקבל ההתך כאשר מן המצויים והרב אל שמהו כחבריו יותר
 מולל מן המוכן כי כ הכע שם מקוד ומורה מן השמות הכאים זה אחר זה וכבר
 נחזקט ממלת מחשב אות הסמך

סבה ומסובב כלומר ועלול סגולת שם ל
 מבני אדם כענין מאחרים וכן נקראו המקריבים
 חשיבים

כמין מהתנינים סגולה ויגלות בארתינו מולת איסת סגולת ההבדל יהשתמש
 ענין סגולת בארתי וימנע ההבדל והתשתתפות הם שמונת
 מקדים נגימתיים לקדים חכמי התעבורות וכן קיים נבדלים שהאחד נבדל מחבית ויחזק
 שהם אינם לא ישיגו להם קו שימחק שניהם עד המס ולא הקטן שבהם מחד הגחול עבר
 המין יכן וכדי קיים משתתפים וירקדים שהם אשר ימרח שניהם קו אחר או הקטן ימרח
 על הגחול עד המס ילכל מין מיל השנים כגולות הם אשר קראום סגולת ההבדל ז
 והתשתתפות סוג בארתינו כמולת איסת שכול עם משנה למינים רבים
 אורך באורם והקטנה כמנעם למי שלא ידע מהות השכל וחלקיו ישכל
 ורשת היגלי שמונת באים זה אחר זה על כל המינים ההם שכול אינני השכל ז
 שט מינעם כראשונים שכל נבדל מן החמר כשם זה יכן מלאכס ושכל כ
 החמר וזה השני טע מינעם השכל אשר נבדלים וכמנעם כמו שהבאר במס שהם
 משכילים וכמו שזכר הרב זל כפרה מן החלק השיעי והשכל הנרא באדם והוא ה
 נקרא שכל אינני להבדילו מטאד המינעם לפחיותו שאין טפק שהשגתו לפעם מהשגת
 שכל הגמות השליטת כל שכן מהשגת העקרדים והראשון נקרא שכל זהו
 מדטכולות הוא כל מה שיודע משכל כלומר חו בלול למוד מדטכולות ראשיות
 כל מה שידעו האדם בלא למוד ואיני עריך בריעת ז
 לולתו שכול נבדל ושכל נבדל שמונת באים זה אחר זה לשם זה ולמלאכס ז וה
 נריה כעטר נבדל מן החמר וכנבדל גם כן הטכול הנשכל חוסטן ז וה
 הליכתיים אום שהבאם הכרח השון שאי אקטר מכלת שכל מכלעי השכלים
 העבריים שהם סבת מינאות הגלגלים וסכות הטענה והשכל הוא הוא עתו התיחור
 כנמינאות בשכלות קינעם מאמץ שהוא עתן ערות כל הנמינאות השכלות מינעם ושכל
 קיים וחדם והיסטנו יאמיני שאין יורף אליו רק בתת ערת האדם מנע שהוא שכל או ז
 אמור כמנעם שכל האדם ככח שהוא ערתי מן הכח אל המעל ונראה לי שהוא שאמר
 הרב זל עליו בחכרו ששמו אישים ונראה שקראוהו תלבושים קועל וכמנעם זל אישים
 בעבר שהוא טרן ערות כל המרעיש כעל עמט לפי אחת הדעות או עריות אינני בני הדם
 לפי הרשת הטנית יואיני יורע אינני מינא הרב השם הוא ונראה לי שמינאו כדברי ה
 חכמים זל כדברי המדדשות או כוללתם הטכול הנקנה והנחיל קשרתי שתי ז
 מלות נקנה ונאיעל להוספת באור כמקום מלה אחת ערבת פלוסופית מורה על
 השכל שקינה האדם מהשכל כל הנמינאות שכלות ושליטת ער השם ית כל נמינא ז
 ונמינא לפי מה שהקשר לו לדעת כו ספיכות בארתינו כמולת מאשני לא
 זל יאמר לא סר כך או לא יסיר מהיות כך עננע שהמיר היו
 כך ללא הבלת כמה שעבר וזל יסיר מהיות כך עננע שהמיר היה כך לשטר בלא
 הבלת אדת העין
 העברה טפ נגור ז

מעבר ושמענו כי כזה המאמר כענין העניני האחד על אמונת המאמינים שכל מקרה
 עבר ואקטור שיחול ככל געש כאשר המאמר ספרך על מן החלק הראשון בהקדמות ה
 עשרית וזה האמונה קדומה שער העברה וקדומה העברה לדבר שיאמר או לא יעשה
 שלא בהקדוק כראוי או העברה הכנה הראויה כי על דרך העברה אלו סך או עשה כך
 עגלה גמר מנוול ככני שמונה נש לעשה עגול שכתבו נקדה שכל הקיום העיים ה
 יינאים מטנה אל הקו הסוכב כענין ההוא שיום והתקרה נקדחת מרוב העגלה הנה
 הויתרנו לבאר כל אחד בחיבורו ככל הדעת שמהו כמקום לפי דעת מאמרו של העד
 כי לא ארעני וימנע שלשון הערכי כי על עשייתו וכן על אחר כי הכנתי ה
 להחליטו כמלת לפי מפת שהוא ידועה וענין על דעתך מעט הכ שיזכרתי ער ראובן אותו
 כמקומו ואולי עשה מהם שלא החלפתי על כן הודעתי ענין כל מה שהוא כן
 הוא כלשון העיני כענין לפי מה שהוא והוא רגיל כלשונם מהר יצח
 ודע השקתו בתולה כאשר מיצאתי אחר כי נתיי אה לפי שליו נמיצה זה הענין ה
 כלשונם והחלפתו פני מה שהוא לפי מה שהוא בחסור מלה עליו והחלה מלה על כמלת
 לפי ואולי עשה מהם על כן וכרה ענין ויתקנתו הראויה וכבר העזתי על זה כסתתרה
 זה הענין נבחרו והבנה מוטט שמהו כמקדמות כענין נשתלק והבנה מוטט ש
 הוא הראש והנה החלפתו רכס לגרת נשתלק מפת שהוא יותר רגיל כלשון ו
 לרגילות המשנה והתלמוד ענינים להיום יומן אל הגלגלים והטכנים ומקדמים
 וכן הם השמים שמים לה כצנע כדעתי כמלת איכות ומעט מוטט ה
 כענין גימטריס אחר התלפוסים שבט המלה שהתקנה אל מלה עיני כצנע
 פדרי כדעתי כמלת חלק כדרך ידוע ענין ועזתי המעתיקים שב מלת יחס
 שמה בחים זה אחר זה ואני ערך עשה אל פולשים כדרך פולשים אל השעים וכן
 יאמר יחס עטרה אל פולשים כחם שלשים אל השעים הענין מלה משותפת אל
 הערך עק מסתקים המעתיק היום ויערך משם ואל הערת לשון אל לשון קרוב
 לענין אשר העתיק ענין יחזקה שעטע העתיקים מתי אומרים אל הכפר שכתב שם וכן
 קוראים הערב רברי הקבלה רברי הערתה מזה הענין ואפי נגדתי מוטט לשון נפעל כעני
 הענינים ואעפ שינמיצה כלשונם כענין הקל שהיה אפער לעמוד כמקדמין אבל נראה לי
 שזכר הוא מוכן אמרי עתיקו אליע מרותהם מאמרי עתיקו אליע מרותהם כדרך ה
 הוא כלשונם שם לזמן העמוד שהוא אמיני לפי הדעת התמוע בין הזמן ה
 העבר והזמן העתיד וכן הוא לפי חכמי הלשון המדקדקים ואולם לפי האמת כענין ה
 אין רק עני ומעט עבר ועתיד כי לא מינא וגב לא ירמה חלק מזמן שלא עבר או שאני
 עתיד לבוא שאחר שהזמן כמה מהרבה אשר כבר כדעתי ענין כמלת איכות כשודמתה
 האדם מה שעבר מוטט או מה שעתיד לבוא יהיה סוף ממה שעבר מוטט הוא החליט ממה
 שעתיד לבוא כאשר התקנה שעליה יחלק הקו הוא כזה לאחר החלקים וראש לחלק

האחר והדבר ההוא המרמה שיחסו אל הזמן המחולק בדמיון כיחס הנקדה המרמז
 אל הקו המחולק יקראוהו הקלוסופים עתה סוף דבר יחס העתה אל הזמן יחס ה
 נקדה אל הקו ושנים הם ככל ריטתם כי הזמן והקו מיזן אחר טון הבמה כאשר ז
 זכרנו במלת אלוהית ושני מימני הקלוסופים עתה נמשכתי בכל אחריה

אות הפא

פילוסופות מלה יועת ענתה חכמת חכמה ומימנה נגזר יו
 פלוסוף ונמצא בתלמוד פלוסוף חולי היתה שגורה והמשפחה וה
 מתכדים מיכע עמיני העתיקות בלשונה אל ספרינו והקלוסופים כע מימנה בלשון ז
 העברי וזמננו קי **נפסר** הוא האר מה שתפסר ישרתו ותאכר בהשתגות
 החומר הנשמה ער שיקבל יורה אחרת זהו עגון כל נפסר והוא מדבר
 כי יפסר גם כן אל דבר והוא עגון כל נפסר לפי דעת ארבעו שאין אצלו נפסר אל
 הערר גמור ולא הוזה מהערר גמור וזוהו אצל המאמינים חרוב העולם מהערר
 גמור והפסרו אל הערר גמור יהיה הנפסר שני מימני נפסר אל דבר ועפסר ללד
 דבר ידך המאמינים חרובו עם נחורו כמו שפירשה שהיא חמיונת הרב וז
 השדר שכן היא חמיונת שלמה וחמיונת דוד אין אצלו חן מין אחר מנפסר כדעת
 ארבעו **פועל** הוא שם לעשה דבר שני באחר חי זה שניי שיהיה מימני
 השניים **והמותפעל** שם למקבל השינוי והפעולות תרד לשינוי הנמצא
 כמתפעל כענד חלי **דבר כפועל** הוא הרב שיבא לדי מעשה
 וכבר בארטהו במלת סז **פרוש** ידוע כלשונו וחולק ז
 שמונו כהעתיקה הזאת במקום מלה ששענה כאור דבר שלד כפשוטו
 לא מצאה כלשונו מלה זולתה לענן הזה וחולק השמה כלשונו משותפת ל
 פירוש שהוזה שלד כפשוטו שלדבר המפורש ולפירוש שהוזה כפשוטו ובעט מורה
 ענן כענני אמרנו יפרש בענן יבואר מ מה מלה נראה משפוטו פשדנו ז
 ענט שאינו מורכב מדברים רבים רק הוא דבר אחד והשם מימני ז
 פשיעות **רפשינו** יורה בארטהו במלת לכש **פרד** הוא האר לעצמי
 הקטנס אשר **קדאום** חכמים הקדומים החלקי אשר לא יחלקו
 ידמחו עיני פרדי נראה שדוינים כי עינים שהוזה כפע ענמו כעבר שהמזניהם ככל
 חלק מהחלקים ההם שלא יתערב במורכב המדהוה מימני עם זולתו אך כל אחר
 ישאר כפע ענמו כאשר היה יכבר פרשהו באות החית במלת חלק

אות היצדי

נאכה כוללים השלם קודם מהן הוזה וער
 היום נשארו מהם כקיעת הישוב התורים והתורר **נזודה** מלה טיך
 משותפתת באר הרב משותפת שני מימני האחר יורה האכריס הנראית ז

בחושים וכיוצא בה טען הטרחה המלאכותית והשני טענה האמונת אשר לא תושג
 בחוש והוא אשר בה מיניות בעל הטרחה בה יכדלו מין ממין שטענהם תחת פניו
 אחר כענין המשפלה באדם והנפש השונית בשור וחשש שלא נדע הדבר היחיד
 אשר הוא טענת השור האמונת נרוב באמת שבו ענין כזה בלא ספק וחדשט שטענה
 לענין אחר והוא היותה כענין תבונה או דרך אמרנו טענה מיצרות הנבואה במקום
 תבונה מתבוננת הנבואה וכבר עשינו האחד על האחר לכיוור נמשכתי כזה אחר
 לשון הערבי שקראו גם כן טענה **צורה טבעית** וצורה מינית שמונת
 באדם זה אחר זה לטענה האמונת הטכנית **צורה מלאכותית**
 שם לטענה שיעשו האומנים כמה שיעשו והוא כלשון תמיד **האחד כע ה**
פולחן צורה שם נגזר מיצרה אמתית חרשתו לדעת הדבר בטרחה
 האמונת והוא פועל הכח השכלי שבנפש האדם כמו שהרמזין פועל
 הכח המדמה וכן עשה הערבי גר שם לזה הענין מיצרה יבנה ממש כענין ודע
 נמשכה בבל אחריו ועשינו מיצור יצירה מיצור וכיוצא בהם **צורה היג'**
 המעוררות כענין חסר ולווי לשון התלמוד הכל מיצור לחלה **מ** מענין
 לכאסר ומה שקוראין המוקדקים שם לווי הוא ענין שם מיצור וכבר בארנו ה
 צורה לפיכך כמלת היצירות וענין מיצור כמלת חיות ומשם עשינו
 מורה ומצורה

אות הקוה

מקבל חיה כי מקבל המקרה שמדבר כי או המקדים שמדבר כי
 או המקדים שמדבר בהם **הקדמה** באיט ענינה כמלת גזרה
קרים מדברים וקנים שאינם מדברים **מלות** כפי חכמי התשבורת
קוראים אעשו החכמה היא הקו שימצא לו קו שימדדהו כלו קו מדבר ז'
 כלומר ידבר כשישנו וקו שלא ימצא לו קו שישערהו כולו יקראוהו קו שאיט ז'
מדבר הקו השדה שכל לקו סובב בעגלה גזורה עובדה על מדכו ז'
השולס מדמה ממורח למערכ עומדת על עגלת אוסף השולס על
זוית נכבה והקו ההוא הוא באמיתע השולס תמיד חיי השולס ליכר עמוני ויה
 חיי ליכר רדומן והיום והלילה שנים לכל השומרים החתיני מפת זה ועל כן הוסיף
 כי הרב המהלך באמיתע השולס לתוספת כאור כי אין כלשון המדוסופים ורף
 הקו השנה או המשנה היום והוא הוסיף בלשוננו המהלך באמיתע השולס והוא ש'
 דחקו משע הדעבס שנה כלומר כל הקוים היוצאים מהם אל מי זה מקום שיהיה
 מן הקו ההוא כלם שנים וענין אוסף כבר ידענו וזוית נכבה הוא שכל אחר
זויות שם קו שיה שמד על קו ישר וישים שתי הזויות משע צדדיו שווים
 ויקרא קו שמד על קו על זוית נכבה כשיחזרש כעמח זוית כוחה ויקרא שטח ז'

עומד על שטח של זווית נכבה כשישמוך עליו נענץ אשר כשתזניח מנקדה אחת מן
הזו המשתנה לשטח השטחים הוא מקום חזק קו ישר באחת השטחים וממנו ב
שנימה קו ישר בשטח האחר ויחדש זווית נכבה ולא יאמרו התלכוכים רק קו נכבה
על קו או שטח נכבה על שטח או קו נכבה על שטח וזו נכבה ככחם נכבה על זווית ז
נכבה מלת נכבה יורה אצלם על זה וימלת הקטבים ועננב הקדעו אחר זה כמלת
קוטב . מקום מולל מקום מיוחד התבאר בכלת איכות במקור התבאר
מחצב' קוטב מלה ערבי סני חכמי התמינה
הוא טס לנקודה מרובה בגלגל סוכב על מדכן לא ישנה מקומה ולא
מיכבה רק היא עומדת במקום אחד הנוד וזו אפשר בכלת הסמית באור דע
שהתלכוכים הסכמיו שהגלגלים מתנועעים תנועת סוכב שיה כל שטח נכב רכב
הוא בלה מתנועע והדבר שהוא כן אצל התלכוכים כערך אצל הגלגלים הוא האורך
ההיא כנקודת מרכוס והיא שימדה המיד במקום אחד ואחר שהוא כן יש גלגל
המתנועע סוכב בלא ספק שיה נקודות שלא ישנו מקומם והתמיון שישונו
לסמית זה ואע"פ שהוא כמושכל ראשון הוא שיהא כבוד אחר ויתלקהו ב
המיוןך לשני יינאום תחדש בלא ספק עגלה וחלוק העגלה ההיא גם כן לשני
חציאים יקבע כשני מקומות חלוק העגלה שני מחטים ששני ראשיהם החרים
והחוק הקושי שלמחט האחד כמיניך ובקופו שלה אחר כשימלך וחסוב הכרור
סוכב עליהם כרוכב ואתה לא תעז ירך במחטים ההם המציא כל נקדה שיעל
שטח הכחור השנה מקומה בעת הסכוב והסוב גם כן יכרשלים הכחור הקופו ז
ער שישוכו כל חלקיו למקומם הראשון תהיה כל נקדה מעל שטח הכרור כנד
רשמה עגולה כשטח האויר הממשש לכחור או כשטח הכרור העליון גם ז
גדולה או קטנה לפי מקום הנקדה כערך לו הקטבים מלכר שתי הנקודות
הם נקראים קטבים ומאשר תנועת הגלגלים היומית היא ממזרח למערב ויה
אחרת ממערב למזרח יהיה הקוטב האחד ליד צפון והאחד ליד דרום ז
ואשר ליד דרום וקרא קוטב דרומי ואשר ליד צפון וקרא קוטב צפוני והשוכב
הזו הקו השנה אם שיראו שני הקטבים כל הלילה או יראו הכרוב להם מאד ז
ויאלם השוכבם הקרובים אליו המיד ייעלם מהם האחר כל הלילה והשוכבם הקרובים
לו ונחצו השוכבם ליד צפון העולם נראה לנו הקוטב הצפוני כל ליל ויכונה
כנים ככמי והסוכב שנקדת הקוטב היא נקודה כו או קרוב לו מאד הוא הסוכב ש
קראים המלחים טרמויענב לא יכור כו שינוי מקום וכל הסוכבים זולתי שינוי ז
ממקומם גם הנראים לנו מהם כל הלילה והם הקרובים לו ישנו מקומם ומצבם
כערך אליו רק יסמי סכבו ועל כן זה הסוכב הוא מורה לפני הלבני הים כלואר
ובן משפט הקוטב הדרומי אל השוכבם ליד הדרומי קוטר מלה ערבי

היה שם לה ישר חולק העגלה לטע חציאין ודיון ספק שהוא עובר על מרכזה
 והוא הקו הישר שהוא אלכסון הקו המרובע כי כל מרובע הקו המרובע בעגלה
 ממשש ארבע קדמותו בארבע נקודות וכל צלע מישלשת המרובע היותו רביע
 הקו הסובב בעגלה אם כי אלכסונו שהוא קו ישר חותך העגלה חציאים כל צד
 ממואר בחכמת התשכורת והנה כל פירש אלכסון שעשמו במקום קוטר קו טטה
 מן הישר ועובר על רחב העגול או הרביע וזולתו רחב סגולתו באמצח קו טטה
 מן הישר והיה לו לומר קו ישר ורבותו זול לא קראו אלכסון רק בערך אהל
 המרובע קדמו אלכסון הקו הישר השבר כמרבע מזווית אחת לזווית אחרת ז
 כנגדה חולק המרובע לטע משולשים שני השוקים שכל אחת מששתם אחת
 מזוויותו נצבה והשתים אשר על התשבת כל אחת מהם נצבה וזואם בעגל
 אין שם נציה מיושר כלל ואמרו עובר על רחב העגלה כל מקומות העגלה
 שיעבר בהם קו הוא עובר על רחבה שאין לעגלה ארך והיה לו לומר עובר
 על מרכז העגלה דיו מה שיעמוד במקומו קבוצ קנטס בעשתי כרוב
 אחר לשון הערבי שקראים לטבע שבארס לו חכמה או למלחמה או ז
 למרה קען וכבר עשית עליו לשון אחר טבע לכאור במקרה שאז על ז
 מקרה יכר בארט כמלת אויבת ענן מקרה שאין לו שמודה רק
 בעצם ושהה צריך לו להיריע שיש מקרה שיחול בעצם בלא אמצע כוס
 שהוא יחול על הגוף המורחמים מכלת שיחול בעצם הוא מקרה אחר ויש ז
 מקרה שאי אפשר חולו בעצם עד שיחול לתנ בעצם ההוא מקרה אחר כלהט
 והמרוק גופית הלוהטים הממורקים שאיט חל בהם עד חל המראה בהם שאין
 להט ולא מורה אלא גופית הבהירים שאין מראה להם הנה הלהט הוא מקרה
 חל על מקרה וכן רבים כוצא בו קצר ידוע עגט קצר המיטע והכבר
 הקצרה ימי עלומיו ואט חרשה בו פועל הכבר ושמותיו כמשערה על ז
 ענן שממטע לעשות כרבר כל הראוי לעשות בו ואמר קצט בענן מלוט כ
 ענן לא עשה ס כל העורך וכן שמתין בענן ליאות שכל אדם להכין הדבר
 אקדח האדם מקצר סהם מתקצר יד שכלו להכין הדבר שכן הוא לשון ה
 ערבי זה השרש בעצמו ייקראו האדם שהקצר יד שכלו להכין הדבר מקצר
 כרבר ההוא וזה בעשכט אחר הערבי כהערה ואחר ס חזיה שקשה על מעל
 לשון הערבי ענן והקטני חכס ככאור הקצר יד השכל יש מה הקטני יזתרו ז
 קשים בענן והכאור ספקות קצר מקום ספק לדמיון שבעיהם כי הדבר ה
 קצר אין אדם רואה אותו ולא יודעו והנה הקשר בענן ככאור הספק שהוא הודעת ז
 מה שלא היה נדע אותה הדיש ראיה התבארה
 כמלת מוסת ראוי ידוע וישש כמאמר הנה אם מלת ז

מחייב והכרחי בשמות כתיב זה אחר זה על עשן אחד וכבר בארנו במלה חופשה
כחות הלך ירוע והשחל להמשך אחר הדבר רחף ירעה ורעה אמונה
נרעה נרופה בקש שלום ורדפהו וממנו שמשותף קצתה המקושרות והנמשך
שהשירותי רובם במלה ההמשך ואולי נשאר מהם על כן הערוזה עליו רוחנית ע
היו הכופרים מחמיצם שפחות הסוככים יחולו בתלמים שהיו עושים ז
לעם הסוככים וכדשרות שהיו טענון לשמוס והיו חושבים שהתלמים והאשורוס
ההם יודשם כערוזה על דרך נבואה וידברו עמהם רקות המאמינים
כעצמם הפרדים מוכרחים להאמין שיש בשלם רוחק או רחוקים הקים
מכל נמינה בהם יתעשעו פעמים ההם בכואם להתחבר זה עם זה או להפרד
זה מזה שאין שנים היציל מלעצב ומגוץ כעצם וכלם ממיין אחר הרחוקים ההם
אצלם אין דבר מהם כך רקים רקות מואר

אות השיין

תשבורת שם לחכמת המדות חדשוהו המחברים שהיו לפעם
ונראה שדקדוקם כן כעבור שלשון הערכי קוראים חלקי המדות ז
שברים וכן חלקי המעיים שלא יהיה אחר שלם כשליש ורביעי והם מיחסים אל
מלה השבורה חומרים השבורות לשאלותיה חו להקדמותיה וכיוצא בה
השגחה שם משותף יאמר על עיון כני אדם כשעטו משגח מן החלוטת
ינחמד על יצר ההשגחה כהשגחת השם ככרואים להמיתחם ולהמיתח
להם זרכם ולהנמינם ולשומרם המרה שחפשה להם לעמוד חס' מיטמן שבתו
השגח אל כל יושב הארץ והדמיון בו שיהי ההשגחות עתה סבת השוטה על יצר
ההשגחה כינתם הוא שהארס כשיריבה לשמור הדבר ושים עיט עליו המור ז
וישגח ויניץ בו על כן קרה עטן שמירת השם לפרזיו השגחה מדות עליהם
יאמר השגחה סתם על השגחת השם שדלמות הרחשוין ושלמות
האחרון לאדם שתי שלמות האחר שלמות לאף והוא יהיה מוג
עט בכלל ומג כל אחד מהכרין כפרט על הטוב שחפשה להיות וזהו שלמותו
הרחשוין נקרא רחשוין ספג שהוא נמצא לאדם החלה והוא הנענה לשיע' וה
אחר הוא שלמות לפש והוא השיגה והשכלה כל מה שחפשה לאדם להעתי ז
מזה המיתחיות וזהו שלמותו האחרון להמיתחיו באחרונה מכל יצר וזה האחרון ז
יקרא שלמות האדם סתם שדללות והגור ממנו מושגל מענין
ישלל שללה שהוא הרחקת השלל והסרתו מיד הכעלים על כן נקרא
המחמר שמדחיק דבר מוכר שולל או גורה שוללת זה יהיה במלה לא וכיוצא
בה ממלה ההרקה כאמרך רחוקן לא חספ ואמרך כשם יתברך לא הרסה
כאלו הרחקת כגורה הרחשונה החכמה מרחוקן וכשיע' הרבוי מהשם ויחמר

שוללות מהם במקום גזרות שוללות והשם ממש יקרה שוללת ושוללות כשירך ז
 מין שם השמות מינים רבים שם ראשון לרוב כשור למין ממיני הכהנים
 וכונתו כהן ארץ ומים כל אחר מלו השם לו כהסמכה הלשון ההוא זה השם
 תחלה וכן ככל לשון יש אתה שמות מושמים תחלה כלשון ההוא למשל
 לענינות ומה המין הוא ראש ורגל לחיברים שהם שמותם מ
 חיברי כן שם הוא כשימינה מלה חחת שם למינים שונים ולא יהיה אחר
 מהמינים ראוי להקדים בשם ההוא יותר מן האחר ולא יותר נאות כי זה
 השם ממש יקרא השם ההוא משוקה לרוב כמלת עין כלשינוט שהיה משתתפת
 לעין שהיה כל הראות ולשן המים ולמראה הגופות וכונתו כי רבים וכשהיה אחר
 המינים ראוי להקדימו בשם ההוא ויהיה כאחר ענין או ענינם שידמו לו לראשון
 יקרא השם ההוא מושאל לאחר והוא שם ראשון לראשון ורגל לכל אחד
 מהם ראשון לחיברים הרושם מכאן וכל אחר מהם מושאל לראש המטה ולראש
 כל רבר עב ולרגל המטה ולרגל הכנף והתכה השאל זה השם להם כעבור ז
 שרומה לרגל האדם כהיותו השפל כמיהו וסוכל החלקים העליונים ממש וכן ה
 ראש השאל לראש המטה ולראש כל רבר נגב להיותו עליונו ונשא לרגליו ז
 וראוי למד שהם שמות ראשונים לחיברי כן לא כהסך טעם שהם רברים טבעיים
 קודמים בזמן ומעלה והשאל מהם לרברים המלאכתיים שיעשה האדם וכן אם
 השאלו לרברים טבעיים אחרים פחותים מכאן או אין להם איברם חלוקים שראוי
 להם שם שם ואמר אדם ראש האילן או רגל והאמר שהוא קורם טבע אין לו
 אילן איברים שיהיו ערך הרבה לשם שמות מיוחדים לחלקיו כמו שיש לאדם ועד
 שהאדם הוא ששם השמות וראוי היה לו להקדים שמות איבריו ואיברי החושים לו
 כל כל כן שהם עמו בחלקה שהינמח חלק על כן ולשאינו כן והיה ראוי להקדים
 שמות לחיברי כן אשר הוא מהם ואחר כן השאלו לזולתם מדברים טבעיים יש
 חנם טבעיים לא שהיה הרוב כהסך להם וכן נראה לי שימינה ככל מושאל ש
 נמצא כחכיון סבה ויעם עד שטרע מיצר הטעם ההוא שחולץ הוטעם שם הראשון
 ולאחר השאל טהרו כמלת הטעמה שהושאלה לשמירת השם לכוחיו ואמר
 ואמר אומר למה לא אמרת שהרבר היה כהסך שהיה שם ראשון לשמירת השם
 לכוחיו והושאלה להנעת כן והנעתו כשיטו הגשונה על זה הוא שניממד לו אם
 היתה שם לשמירת השם לכוחיו או זה רבר נמצא בה שמירתה כי הכנות כן ז
 אדם כשיטו והנעתו עד שיקרא בשם ההוא הלא אין שמירת השם כהכנות ו
 היתה ואולם עם היותה שם ראשון ולהכנות העין ונמצא שמירת האדם אשר
 ירעה לשמור מאד כהכנות העין והעצמות המיד לא יזין שיטו ממש על כן השאל
 לשמירת השם הכרודים וזה השם יקרא משוקה עם הראשון מיד השאלה

שם מסופק זה משקל גם כן ואלו שישו מיעד ספק כלומר שהיה שב ראשון
 לאחד הרבנים יהודה האחד הרב כעס הוא נדמו לו ששני הרבנים
 הם עמין אחר כמות המונה שהוא עם ראשון להרבה האדם שהוא תורת המונחה ביונים
 והשם שם של צד הספק ליתר הדמויות הנראות בדמיון כי נרמה לו כי הונחה כ
 חושם אמר המונה לגר שני ואלו השלושה יהיו אמר והמונה ר' ביט אין אע מוכן כי
 צד ספק רק צד השדה להמיון גמירא בניהם כי בשמירא בתמונה ההואות שבה יגנ
 האדם להכיר בה מעל התמונה נקרא כל רב שבויעשו יגנע הורשו להכיר בעל דבר
 הוא המונה על כן אמר והמונה ר' ביט כלומר הגע ממנו מה שבו ידעו ויודתו כמו ז
 שידועת בעל התמונה ההואות בתמונתו ואמנם הרב זל אמר בשלשה שהם על צד ז
ספק שבוות כאם זה אחר זה כשיתיה לדבר אחר שני שמות או שלשת קראו
 שמה כאם זה אחר זה לדבר ההוא כלום וכבר נחרב וספק וששני וחסיה ואור
 וכימא כהם וטען אמרע כאם זה אחר זה כלומר הרב שנקרא הרב כעס האחד ז
 ונקרא מיד כעס אחר כלה שנתחשט שוב שני ברבם ההוא עד שהאמר שכשכל השני
 הוא שני ברבם ההוא שני שמו וכבר הככמה להשתקו שמות הרבים שנקרא כאחד
 הקה שנקראו כעס האחר לטעם זה שנקרא וכל הנבנה מנוע הן קל הן כבד ההבחר
 באות הקה ככז המשער ולא נתיא כלשועט רק הקול כמו שער נקטשו כן ז
 הוא מאה ששים ואע כנה מוט כד שמונו כמקומות כמקום כלה
 שערים שהתבאר טעם באות הכה כלה בעל שער שנקרא כלה
 שם משקל על צד ההשאלה והספק שער השמים אמר זה שער ה שמים
 כלומר המקום שראש הכל טעם אלו שודדים ועולם כן מלאכי אלהים וחדשו שמים ז
 לטעם אחרים קראו קמץ מאמרים מרבים כענן אחר או ששני רבובים להיות אחר
 שער לדמיון שבניהם כמו שהשער יתחזו כי כג השיר לבוא ולימות כן המין הרבנים
 הם יתחזו כי העננים הם מנוע אמר והוא שער גדול וכן ואמרו על הרבנים מהם ז
 מכת אחת שהם משער אחר תאמר משער הנמנעת כמקום מכה הנמנעות בעבור
 התאחרם כענן הנמנעות והלל השאלוהו לדבר אחר עד שיבא השער קראו כך ז
 הדמים שער להיות אחר לם המין ההוא שרבה שם נגור מאמרו ששפת
 מים שפע ימים קראו לל האשה המקוה רמיה לרוב שופפת רם וממנו כט
 השתנה משפית להם מכה המשפיעין כמדה גבה ושמונהו כמאמר הזה עם לענן
 המזאת השם וכרואו אם על צד חרשו אהם לא טרבה לבי רעה בעל החרוש או על
 יד היותו עלה והם עלולם לבי רעה ארסנו על שני העננים מימיהם הוא שופפת טוב
 השם כי הוא סבת מימיהם ושניהם וזה השופפת הוא סבת המלאכים תלה וכן ואמרו
 ששפת מן המלאכים מימיהם וכן מן הגלגלים וכבר הודיענו הרב זל המקום ששמיא
 כדתרת שני שופפת השם והוא אמרו כי עמד מקוה חיים כלומר שופפת המימיהם כי ז

המקומות חיים והחיים מ' יחיות וגרמט מזה הענין כעצם כמו שעשן חלל **השקנע ז**
 מקומות יארע פעמים ברשע הגזל כשיקנע הרוח המרעיש מקום מן ה' **ז**
 ארץ כר ל' יצאת מן הנקע ההוא או בשפתה מי הם מקנע שיפשו בארץ הכמוכה
 לו שישקיעו חלק מן המקום ההוא ויזדמן פעמים שיהיה במקום הנקע ער או ז
 ערים ויתורה קדמה כקנינת הארץ פתיחת פי הארץ וקדמה השקע המקום הנקע
 כלישת הארץ איתו על דרך מליצת השיר

אות חתיו

האר שם מיוחד ל'טרה המושגת כחוכים טבעית או מלאכותית ז
 והפטר שהוא מושאל למלאכותה **הדרדת** ענטי ידוע שהוא שר
 נאר מהרה יורו משפטיך והוא שם למיטת את תרונה וזה חקתי ונראה
 לי שכולל בהם כן מיטת עשה וכן מיטת לה העבה שהמורה להם ממה שיותר
 הוא גם כן הוראה מפע זה נקרא הספר הסלל שש מיטת ושלוש עשרה מיטת ז
 תורה שהוא סולל כל התורה **הדרות** משניות הם המצות שיש בהם טענה
 כסוכה ולולב ומה י' והפטר שכולל גם מיטת לה טענה כשהם חזה חור
 מעשות מעשה להוציא התורה שאין בהם טענה כדמונה שהשם נמיכ ז
 ולא מחדש י' והפטר גם כן שאמונה חזק לזה וולתו היא מזה הכת והיא מיטת לה
 יהיה לה להם אחרים על פני **תולרה** התכונה כוללת גרה **תמונה** ז
 שם משתק על צד חרוש **תנועה** ידומית שם ל' ז
לתעטת הגלגל המקיף השלם כלו כיום אחר שהוא כל שעות היום
הטענת הרצועה התשוקיה וכל הגלגלים אשר כתובו יתעטע כתעטעו היום ז
 נמשכים אחר הטענת והיא להם כשן הכוחה מ' ינחם להטענת היום הק' ז
הטענת שרענתם הרצועה היא מטענת למרח לפי מה שהטענת התעטע הנמצאה
 ער היום גם אם הטענת טמורה למענת כמו שאנו אחר מן האחרונם איש אשר חזק
 להם מ' תיה הטענה היא אשר לגלגל הראשון גורם להם להתעטע הטענה יותר ז
 ממהרת מתעטעם והטענה היום המוכרת כמו שמוכרת שמתעטעם מהטענה
 יותר הגלגלים עם הגלגל העליון נקראה גם כן יומית שהיתה מוכרת או כמוכרת ז
 לא ימעט ממנה זה השם **תנועה** מקומית שם לתעטענה מקום למקום
 מ' בעבר שהטענה היא מיטת וכמאמרות שיעת היותר לחם כל אח
 אחר מהמיטת אל המחמר שהיא נביאות מ' וכבר אסו חכם אל בהקדמה מן ה' **ה'**
הקדמות שבראש החלק השיעי שעל התענה הזאת המקומית יאמר שם התענה
 כייחוד כלומר שהוא המיוחד בזה השם ובאחרים נאמר על דרך כלל והיא נקרא ז
תענה סתם והאחרים ערך אליהם שיוחסו אל המין שהוא מ' על כל פעם כאמרך
תענת השיעי או תענת הימיוחה וההתוך או תענת ההיה וההפטר דך כתענת

המקומות ייחזר תעשה סתם לכך לא יצטרך לחסכם אל המון מן המדמרים אשר
תמצאו בו ולא יחזר ככל מקום תעשה מקומות
זו תעשה האנה אך תעשה סתם
יספיק "

שלם פירוש המלות זרות   תהלה לאל ה' "

מלות ההגיון

אמר

דכתיב משה בן כבוד רבי מימיו ולא שאל שר אחד מבעלי ז
 החכמות התוריות ומי העשי היצרות המליצה כלשון הערב לחיט
 שיון כמלאכת ההגיון שיבאר לו עטע שמוט מזכרים הרבה
 כמלאכת ההגיון ויבאר לו הסכמת אנשי המלאכה לתי מה שהכנימו עליו ושכין
 כזה לשון קצת מן המלות ולא ירבה לכתול העטעס כדי שלא יאריכו הדברים כי
 אין טעמו יגדל כבודו ללמוד המלאכה הזאת למה שסופר לו ממה שן ההקדמות
 המונחות לתי שירצה ללמוד המלאכה הזאת הכל היתה סתרו ודישת הסכמתם ז
 בחכ השאלתם לה זולתו ועטת אהחיל בזכרון מה שתכסוף וזוסידי

שער א

השם אשר יקראתו מרדדך הערב התחלה הוא אשר יקראתו
 כעל מלאכת ההגיון הטשא ואשר יקראתו המרדדך ספור ז
 ההתחלה הוא אשר יקראתו כעל מלאכת ההגיון עשוה כין שהיה הספור שב או ז
 מלה זו פועל או כולל כל זה יקרא עשוה ואין התכדל כין שהיה הספור חייב או ז
 שלילה רמיון זה אמרע רדוכן עמר נחמד רדוכן טשא ועמר עשוה וכן רדוכן
 בלתי עמר נחמד אנטו כזה רדוכן טשא בלתי עמר עשוה וכן באשר נחמד רדוכן
 עמר זה ועמר נחמד אנטו רדוכן טשא עמר זה ועמר עשוה וכן באשר נחמד
 רדוכן כבתי רדוכן טשא כבתי נמוה וכן באשר כח הספור ככלל או כטעם או צמישל
 או מה שהתחבר בו כל זה נקראתו נשוא יכלל הדמור המורכב הספור והמסופר ז
 היה חייב או שלילה לל הטשא והנשוא יחר יקרא משפט ויקרא גם כן המדמר ז
 הפוסק והמשפט יש לו גם כן חלקים הטשא והנשוא והם היו מלות המשפט רבות
 רמיון זה המדמר רדוכן העברי אשר היה עמר כבתי שמעון הרג כע לכן המדמי ז
 הנה אנטו נחמד זה המטפטט נשואו רדוכן העברי אשר היה עמר כבתי שמעון ז
 ונשואו הרג כע לכן המדמי והקש על זה הנה כל המסות המסופרשם עטעס כזה
 השער חמשה והם הטשא והנשוא והמשפט והמדמר הפוסק

שער ב

כל משפט אם שתיים בו רכר לרכר כמדדך רדוכן חכס או ז
 שמעון עמר או תשלול בו רכר מדדך כמדדך רדוכן חכס או ז
 לא עמר לשמעון ואשר נחייב בו רכר לרכר נקראתו המשפט המחייב ואשר תשלול
 בו רכר מדדך נקראתו המשפט השולל וכבר יהיה המשפט המחייב חייב הנשוא ז

לכל עשה כאמרך כל אדם חי וזה נקראו מחיב כלל ונקראו ההקה הכללי ה
 מחיב ופעמים יהיה המשפט המחיב יחיד העצום להקצת העשה כאמרך קצת ה
 אדם מוב זה נקראו מחיב חלקי ונקרא ההקה החלקי המחיב ופעמים יהיה
 השולל שולל העצום מכל העשה כאמרך אין אדם אחד חסן וזה נקראו ה
 שולל הכללי ונקראו ההקה כללי שולל ופעמים יהיה השולל שולל העצום
 מקצת העשה כאמרך אין כל האדם טוב או קצת האדם בלתי טוב או אין
 קצת האדם טוב וזה נקראו חלקי שולל ואין הכרח אצלו כאילו הלישנות ה
 שלש כשגלה החלקיות אבל אצטנ נבחר תמיד יהיה לשינוי כשולל החלקי בלתי
 כללי ונקרא אין כל ההקה החלקי השולל ייתני ההקפים ארבעה כל קצת ומין אחד
 ואין כל ויהי המשפטים כגלי ההקפים ארבעה מחיב כללי ומחייב חלקי ושולל
 כללי ושולל חלקי ואם לא יחויב בעשה המשפט ההקה כאמרנו האדם טוב נקראו
 המשפטי הסתמי ול שהיה סתם ולא נגזר בהיקף ודיע אצלו דין החלקי המיו
 מחיב היה או שולל כי אמרנו האדם טוב כיו אצלו כח קצת האדם טוב וכאשר
 היה עשה המשפט איש נבדד כאמרנו ראובן חי ושמעון טוב ולי חכם קדוש וזה
 המשפט הסתמי ויהיו חלקי המשפטים ששה כדברך אב מחיב כללי או שולל כללי או
 מחיב חלקי או שולל חלקי או כתיוב וכחו כח החלקי כחייב שולל או איש וזה גם
 כן יהיה מחיב או שולל יאמרנו נקרא מה שיוורה עליו המשפט מעטן הכללות והחוד
 כמות המשפט ונקרא מה שיוורה מעטן החיוב והשללות אימה המשפט המיוון זה
 אמרנו כל אדם חי נאמר זה המשפט כמותו כללי ואיכותו העין וכאשר נאמר
 קצת האדם בלתי טוב אמרנו זה המשפט כמותו חלקי ואיכותו השללות כללי
 השמות הספורשים ענגם כזה השער ארבעה עשר ואלו הם המחיב השולל המחיב
 הכללי המחיב החלקי השולל הכללי השולל החלקי הסתמי הכרטי ההקה ה
 הכללי השולל ההקה החלקי השולל ההקה הכללי המחיב ההקה הכללי המחיב
 כמות המשפט איכות המשפט

שער ג

כל משפט יהיה נשואו כעלה והפעולה ומה שיתחבר עמה ה
 נקראו שני היה חיוב או שלילת המיוון זה אמרנו ראובן עמך
 או אמרנו ראובן הרג את שמעון כל לו נקראים המשפטים השניים כעבר שהם בלתי
 ידויקים אל דבר שלישי כן נשואם ונושאם ככל דם היה נשוא המשפט שם הנה נקראו
 אותם שלישי וזה כי אמרנו ראובן עמד לא הורה המלה הזאת על קשר נשוא זה ה
 המשפט כעשאו כתי זה זמן היה אב ראובן זה הוא שומר כמה כעבר או שיהיה עמד
 כמה שעתיד ואי אכבר מכלתי דבור שלישי וקצור הנשוא כעשאו כמו שאמרנו ה
 ראובן הוא עתה עמד או ראובן היה עמד או ראובן ימיא עמד שיה אצלו כעש
 כדבר זה או לא כעש ולכן נקראו השלישי ונקראו זה הדבור אשר יקשר הנשוא ה

כעשה בזמן ידוע עבר או עתה דבר המציאות והוא היה או הוה או יהיה ושב ז'
 ונמצא ומה שיגזר מהם כי הם יורו של מיציאות הנשוא לנשוא בזמן מיוחד או ז'
 יחובה כמשפט מלה תורה על איכות המציאות נשואו לנשואה כמו אמרנו אפשר
 ונמצע וסובל וכתבתי ויחוייב והכרחי ומוצא ונאה וראוי ויניד ומה שדומה להם
 ופעמים יהיו אלה המלות והדומה להם במשפט השני או משפט שלישי ואנחנו
 נקרא לו המלות המרדן כאמרנו האדם אפשר שירכב ואמרנו כל אדם בהכרח
 חי הנה נאמר כי בהכרח צר וכאמרנו ראוין צורך שיצמוד ראוין מוצא שיקלל
 ראוין ראוי שילמוד ראוין סובל שיעשה כך וכך כל לו נקרא אותם צדדים ואנחנו
 נקרא הפעולה הכבוד ונקרא הפעולות הדבורים הנה כל השמות אשר התבאר
 כשער הוה חמישה ואל הם המשפט השני המשפט השלישי הנה הרגור
 רבוב המציאות

שער ד

כל שני משפטים נשויים אחד כעצמו וזהו שהאחד מחייב
 והאחר שילול הנה נקרא שני לו המשפטים המתנגדים ז'
 ונקרא החיוב והשלילה המתנגד רמיון זה אמרנו ראוין חכם ראוין אינו חכם או ז'
 אמרנו האדם כותב האדם אינו כותב הנה שני לו המשפטים נקראים המתנגדים
 יכן כל מה שדומה להם ואולם אם היה ההתנגדות בין שני לו המשפטים בעל ז'
 התקפים הנה זה יש לו עם יחרבו וזה כי שני לו המשפטים המתנגדים אם חובה
 עם כל אחד משניהם היתה כללי כאמרנו כל אדם חי ואין אדם אחד חי הנה שני
 לו המשפטים נקראים הכבדים וזה ההתנגדות נקרא הכבד ואם חובה בכל אחד ז'
 שניהם היתה חלקי כאמרנו קצת האדם וקצת האדם אינו כותב הנה נקראתו הנה
 המתנגדים ואם חובה באחד משניהם היתה כללי ובאחד היתה חלקי הנה נקראתם
 המשפטים הסותרים וזה הענין נקרא סותר ואלו שני המינין המין האחד שיהיה
 המשפט האחר מחייב כללי והאחר שילול חלקי כאמרנו כל אדם חי אין כל אדם
 חי הנה לו הניגוד סותרים והמין השני שיהיה האחר שילול כללי והאחר מחייב ז'
 חלקי כאמרנו ולא אדם אחד משוקף קצת האדם משוקף ישנו לו גם כן סותרים
 ימין הידוע כי כל שתיחייב דבר לענין מה או שללה דווקא ממש לא יחסר הדבור
 ההוא אשר תחייבו או תשלול אותו משיהיה הכרחי אליו או אפשר לו או נמצע
 אליו רמיון זה אמרנו כל אדם חי הנה נקרא זה המשפט הכרחי ואם אמרנו כל
 אדם מושקף נקרא זה המשפט נמצע ואם אמרנו קצת האדם כותב נקרא זה ז'
 המשפט אפשר ואנחנו נקרא הכרחי והנמצע הכרחי כי אנחנו נאמר האדם חי ז'
 בהכרח והאדם אינו עף בהכרח וכאשר אמרנו מראובן דרך משה בתלמי ראוין
 זה כותב זה ראוין זה אינו כותב זה נקרא זה המשפט אפשר כאמרו ואולם כאשר
 אמרנו מעורר הסוס דרך משל כעת מציאותו עורר הסוס הנה לא נקרא זה

סוד

המשפט חופש כל נקדחהו משפט מחולט או משפט נעומו כי כל חפטר הוא
 חפטר על החמת כעמד קודם שינאו מציאות אחר משני החפטר יכיל אבל אחר
 ציות מציאות מה שינאו הנח הסתלק אחר האפטר כי ראובן העומד חזקט הוא
 עומד ויחין העמידה חן לו חפטר אבל ירמה הדבר המחויב כות אן' הנה כלל ה
 שניות אשר הקבאר עטניהם כשער הזה שלש עשרה שאות' ואל הכ' ההתנגדות
 וההכר' והכתיבה והמתנגדים' והמתחככים' והסותרים' ומה שיתחת המתחככים'
 המשפט המחויב המשפט הנענע' המשפט הכרחי' המשפט המחולט' ה
 משפט החפטר' משפט המציאות

שער ה כל משפט שונה נעומו לטטחו וטטחו לעומו אם נעמד
 ערך כמו שהיה קראט אחרו הסך המשפט או משפט ז'
 מהיפך וחס לא ישמור הסך אבל יכוב עקרא זה הסך המשפט ונאמר זה המשפט
 הסך' רמיון זה אטרט ואל אחר משפט והסך ואל משפט אחר אחר חס' אבל
 אטרט כל אחר חו' הנה אתה חס תחמיר קצת החי אחר היה זה הסך כי הוא אמת
 חולם חס נהפכו כשנאמר כל חי אחר הנה זה יהיה הסך לא הסך' הנה כל ה
 שניות הספדשים כשער הזה נענע ארבעה' ואל הן' הסך המשפט' הסך המשפט
 משפט מהיפך' משפט הסך

שער ו ידוע עם טעם התבוננות כי כל שני משפטים נבדלים לא
 יתחייב מהם דבר אחר כלל כאטרט רך משל כל אדם חי וכל
 דש חסיה וכל שלג קר' וכן אם הגעו המשפטים הנבדלים מה שהגש לא יתחייב
 מקבוצם דבר אחר וחס השתתבו כמין אחר טן המהות ער שיתחייב מהם יחד
 משפט אחר הנה הרבבה אותם שני המשפטים חן יקרא ההקש וכל אחר משנע
 השפטים חן יקרא הקדמה והמשפט השלישי המתחייב מחבור אותם שני
 הקדמות יקרא התולדה ויקרא גם כן הדרישה' דמיון זה אמרט כל אדם חי וכל
 חי סרעש המתחייב מזה החבור כהסרר היא כל אדם סרעש וזאת היא התולדה
 וחולם חס ורבובן זה אשר המשלטו כי המציא חלקי המשפט שלשה חלקים כי כל
 משפט שני חלקים כמו שבארט וטשא ועשו והנה נפל השמות בין שני המשפטים
 כחלק אחר הנה הם שלשה חלקים החלק המשותף לשני המשפטים וקראתו ז'
 הגבול האמצעי והשני חלקים הנבדלים וקראם הקצוות וחבור שניהם התולדה
 והתבונן גם כן חלקי התולדה כי הנעומו התולדה הוא אשר יקרא מן התקש הקצו
 הראשון והגבול וחותם ההקדמה מן ההקש אשר בו הקצו הראשון וקרא ה
 הקדמה הגדולה וטשא התולדה הוא אשר יקרא מן ההקש הקצו האחרון וה
 קטין' וההקדמה מן ההקש אשר בה הקצו ההוא הקטין הוא אשר נקראה ז'

ההקדמה הקטנה שלא מן המאמר המשל כזה שמאמר ג' הוא ב' וז' הוא ח' והח'וב מזה שיהיה ח' כג' או ג' הוא ב' יב' איש' א' נקרא טשא הדרוש בהקדמה האחרת שהיא ג' הקצת הקטן ושני הדרושים בהקדמה השטת שהוא ח' הקצת הגדול והגבול המשותף ביניהם שהוא ב' הגבול החמישי ונקראת ההקדמה שבה הקצת הקטן הקטנה ואשר בה הקצת הגדול והגדולה עד כאן שלא מן הספר' ומחזור אל משל' כד' שטס'ק' לשמות כ'אור' וההקש אשר ה' המשל'ט' הוא כל אדם חי וכל חי מרגש ומולדת זה ההקש כל אדם מרגש הנה חלקי זה ההקש שלשה האדם והחי המרגש והגבול החמישי מימנו הוא החי והקטנות הוא האדם והמרגש והקצת הקטן והאחרון הוא האדם והקצת הגדול והראשון הוא המרגש וההקדמה הקטנה הוא אמרנו כל אדם חי וההקדמה הגדולה הוא אמרנו וכל חי מרגש הנה כבר התבאר ענין חלה השמות והם גדולי השמות אשר ראוי ידועתם כמלכות ההגיון הנה כל השמות אשר התבאר ענינם כשעור הזה אחד עשר שמות וזו הן' ההקש' ההקדמה' התולדה' הדר'שה' הגבול' החמישי' הקצת הדרושון' הקצת הגדול' הקצת האחרון' הקצת הקטן' ה' הקדמה הגדולה' וההקדמה הקטנה "

שיעור ז'
 יטמה שהקדמתי יתבאר השתתף העי'ל בין שתי ההקדמות
 יהיה כאחד משלשה רכיבים אם שיהיה הגבול החמישי
 טשא לאחת משתי ההקדמות עשוי כאחרת כמו שהמשל'ט' באמרנו כל אדם חי ז'
 וכל חי מרגש וכל מה שיתחבר מזה הדרך מן החבור נקראתו התמונת הראשונה
 מן ההקש ואם שיהיה הגבול החמישי עשוי בשתי ההקדמות יחד כאמרנו כל אדם
 חי יאין חבן אחר חי וכל מה שיתרכב בואת ההרכבה נקראתו התמונת השנייה ז'
 מהמונת ההקש ואם שיהיה הגבול החמישי עשוי בשתי ההקדמות יחד כאמרנו
 כל חי מרגש קצת החי לכן וכל מה שיתרכב בואת ההרכבה נקראתו התמונת
 השלישית מהמונת ההקש הנה יהיו תמונות ההקש שלש' ודע כי אין כל שני
 מששטעים השתתפו כגבול חמישי על אחת מיל' השלשה רכיבים יהיה ההרכבה
 ההיא הקש כלה ספק אבל אשר ישעשהו החלוקה כי ככל המונות יסול'ט' חבור
 ויהיה כולם בשלש' התמונות מאה ושמונה חבורים ואשר הם הקשים באמור
 ויולידו כולו החבורים ארבעת עשר חבורים וכל חבור מהם יקרא מין מהם ארבעת
 מינים בתמונת הראשונה וארבעת בתמונת השנייה וששה בתמונת השלישית
 וכבר כתבו אותם עד שתאמר דרך משל'ט' זה ההקש הוא המין הרכיבי מן התמונת
 הראשונה וזה ההקש הוא המין השלישי מן התמונת השנייה וזה ההקש הוא המין ז'
 החמישי מן התמונת השלישית' כאמרנו שלא מן המאמר' התמונת הרצ'

הראשונה צריך שתהיה הקטנה מחיבת הגדולה כוללת השינית משותפת לה כמדות ז'
ועברלת ממנה באיסוף וזה בהקדמות ובתורה ורצנו בעתה כמדות בהקדמות שימור
סדר הכוללת ה' שהיא כל כל פעם הגדולה כמו הראשונה ורצנו בתורה שהולך גם כן ז'
כוללת כמו הראשונה פי מה שאין כן בתמונה השלישית ורצנו בהכרח באיכות כי השינית
הפקה על הראשונה בהקדמות שאינה יריכה מחיבה בקטנה וכות בעצמו החסר ממנה
שלא תוליד מחיבת השלישית משותפת לראשונה באיכות ועברלת ממנה כמדות וזרה
גם כן בהקדמות ובתורה רצנו בשתוף האיכות בהקדמות שהשלישית תשמור סדר ה'
מחיבת ה' שהיא על כל פעם בקטנה כמו בתמונה הראשונה ורצנו בתורה שתוליד גם
כן מחיבת פי מה שאין כן בתמונה השנית ורצנו בהכרח כמדות כי השלישית תוכיח על
הראשונה שלא יצטרך לכוללת הגדולה וכו בעצמו החסר ממנה שלא תוליד כוללת וזה
שינית והשלישית תכבדות כמדות וכאיכות רצנו כזה כי השינית תשמור סדר הכוללת ז'
ולא תשמור סדר המחיבת ותוליד כוללת ולא תוליד מחיבת והשלישית תחקר זו כי היא
שימרת סדר המחיבת ולא תשמור סדר הכוללת ותוליד המחיבת ולא תוליד הכוללת ז'
ובכלל שהשנית לא תשמור סדר חובב ולא תולידהו והשלישית לא תשמור סדר כולל ולא
תולידהו "

וכל מה שהוא זולתו לא הארבעה עשר מינים מן החמרים ללא הארבעה ותשעים חמרים
 הנשואים חיים הקשים כי הם לא יחיו דבר אחר בהכרח ואינם הראיה על כולל איתם
 החמרים וקיים לו המינים וידיעתם הוא חלק גדול כמלאכת ההקצין ואין זה כונת המאמר
 וכל הארבעה עשר מינים ממיני ההקשים יקראו ההקשים המשואים ויחולס ההקשים ה
 הנשואים הנה הם טע מינים הגזאי מרובק ותנאי נחלק זה נפרט וההקט הנשאי המדובר
 באמרנו אם היתה השמש עולה הנה עתה יום ואחר עתה יום נאמר וכל השמש עולה
 יתחייב שיהיה עתה יום וכל הקט יחוייב כן יקרא הנשאי מרובק וההקט הנשאי הנחלק
 באמרנו זה המספר אם וזו יום נפרט זה נאמר לו המים אם חמים ואם קרים ואם ז
 פשרין ואחר כן עתה נאמר ברמיון הראשון אבל הוא עתה הנה יתחייב שלא יהיה
 זוג או עתה כמשל השני ונאמר אבל לו המים חמים הנה יתחייב שלא יהיו קרים ולאו
 פשרים וכל הקט יחוייב כן יקרא הקט הנשאי נחלק ומיני ההקשים הנשואים המיוחדים
 חמשה מינים המרובק שני מינים והנחלק שלשה מינים וראיות זה והמשולס אינו ז
 כונת זה המאמר ולא נשאי ואת המלאכה מין מיני ההקט יקראוהו הקט החלוק וזה
 כי ארבע כחשר רביעי לאמת משפט מה וכאשר בהקט אחר מן ההקשים המשואים ז
 והולד לו המשפט אשר רביעי לידע אמתה הנה אינו טקדא אותו ההקט המיוחד ז
 הישר ואם אמתה אותו המשפט בדרך אחר והוא שנגזר סותר המשפט אשר נרצה
 לידע אמתה ונכרך מוטע הקט יהיה לו מופתנו ויולד לו טקדא או נרבע כי טקדא ז
 אותו הסותר אשר הנחנו ונאמר כי אותו אשר הנחנו האמת בלא ספק והוא המשפט
 אשר נרצה לאמתו וזה ההקט אשר יבאר לו טקדות סותר המשפט אשר נרצה ז
 לאמרנו נקראוהו הקט החלוק וילע מין אחר מן ההקט נקראוהו הקט החיפוש והוא ז
 שיהיה משפט מה נרצה חלקיהם והאמת בחפש קצת חלקיהם הנה טקח אותו ה
 משפט כללי ונשימנו הקרמות הקט וילע הקט אחר נקראוהו הקט הרמיון והוא ז
 נמינא שני דברים מותרים בעגן מה ונמינא דין אחר כלת נמינא באחר משע ז
 הרברים וזה אחר מן הדברים הנה נדון אותו הדין על הדבר האחר רמיון שישאל
 שואל אם השמים נעשה כמלאכה ונאמר כן רחית זה כי השמים נעש והסותר גשם
 והסותר נעשה כמלאכה השמים אם כן נעשה כמלאכה הנה זהו ההקט ההמשלחי ז
 ואם נקח ראיה על היות השמים נעשה כמלאכה כמחפש הגשמים אשר נתהוו כולם
 זה רובם ונמינאם נעשים כמלאכה הנה נאמר הוא הדין לשמים הנה אנחנו נקראוהו ז
 הקט החפוש רמיון שנאמר הגשם הוא בית האויר והנשא והמטרה ומה שקומה ז
 להם והם נעשים כמלאכה והשמים מכלל הגשם אם כן נעשים כמלאכה וזהו הקט ז

החפשי ואלו הקשים אחרים נקראם הקשים הלטורים והיו פנים לוויכוח כמה שאמרנו
 כדרכו הנה כלל מה שיכלו זה השער מפי העצמם שנים עשר שמוות ואלו הן
 התמינה הראשונה מן ההקש והתמונה השנייה מינו והתמונה השלישית מינו
 מינו תמונת ההקש ההקשים המושחזים ההקשים התנחזים התנחזי המוכרח
 התנחזי הנחלק ההקש המושחזי העשר הקש החלקי הקש החופשי הקש התמשל

פרק ח

המשפטים אשר יורשו ולא יצטרך רחיה על אמתהם הרכב
 מינו המוחשים כדועתנו כי זה שחור וזה מרוק וזה מר וזה
 מושל כדועתנו כי הכל יותר גדול מן החלק ופי השטח מספר זוג ושהרכבים השניים
 לדבר אחר כענין כולם שנים והמקורסמים ברענת שגלוי העחה מגונה וכי חסר
 המנויב כדבר נהיה ומקובל והמקובלות והוא כל מה שיקובל מאחר נבחר או
 מרכס עבחרם כי אחרת חסנם נבדק רחיה על היות הדיש אשר יקובל מינו נאמן
 כלל וזה נבדק רחיה על כל מהמר שיאמר אבל נמנך בו כקבלה ולא זולתה כי כבר
 התבאר אמתה כלל כל מה שישמר מינו ואולם המוחשים והמושכלים אין חלק
 בין השלם כחשים והיניחה וזולתו מינו האדם והנכבדים מהם האמת בהם ואולם ה
 מפורסמים הנה יש בהם חלק ויהיו כי עם משפטים נבחרסמו חיל אומה ולא נבחרסמו
 חיל אמה אחרת וכל מה שיהיה הענין מפורסם חיל אומה רבות היה הדמיות יותר
 חזק וכן המקובלות פעמים יהיה המקובל חיל אומה וזולת המקובל חיל אחרות וכל
 מה שהושג כחוש שלם יהיה המגיע מינו אמת בלא ספק וכן המושכלות כולם הרחש
 הרחשיות והשניות אמתות לל כמושכלות השניות סתמינות לל הנרסה והחשבונית
 מהתמונה הנה זה כלל מושכל אמת כי הוא יתבאר בהקדמות קרובות ריבס למינסלות
 הרחשיות וכן כל מה שהוציחו כנסיון כשלשל האסקמוציה ועשר איות העפטים זה
 גם כן וכל מה שדומה לו אמת וכל מה שהגיע ירישתי באחר מילד הרכס האמתיים
 העני הנגון יקראו אותם המשפטים המגיעים באחר מילד העלשה ררכס אמתים
 ואחר לל ההינשה ררע כי כל הקש התיינה שתי הקדמות וחר אמתיות הנה הנחשו
 נקראו ההקש המוקתי ועשיית לל ההקשים ויריעת הנחיהם הוא אשר נקראו
 מלאכת המוקתי וכאשר תהיינה הקדמות ההקש זה אחת מהם מפורסמות נקראו
 הקש הנעם ועשיית לל ההקשים ויריעת הנחיהם הוא מלאכת הניחוח וכאשר הן
 הקדמות ההקש זה אחת מהן מקובלות נקראו ההקש ההלינה ועשיית לל ההקשים
 ויריעת הנחיהם הוא מלאכת ההלינה וכבר מין אחר מן ההקשים יעשה בהם הטענה
 ושקר יקראו אותם הקשים אשר תהיינה הקדמותהם זה אחת מהם עושה ועשר
 עמה זה עשה כה או שקר כה במין מינו ההקשים ההקש המטעה ועשיית לל
 ההקשים ויריעת הרכס אשר בהם יעשו וישקרו יקרא המלאכה המטעה והנה יסו

הדברים ויצג כדמוי וחקיו לזולת הרבים וכן כל הקש תהיה בו הקדמה לקחה על
 צד הדמיון והחקיו לזולת הרבים הנה אנוטו נקראתו ההקש השני והמלאכה
 אשר תעשה לו ההקשים והרדע דרכי החקויים והמשלים אשר תעשה אותם תקרא
 מלאכת השיר ודע כי להקשים המוסתתים הנאים אין מעט בזה המדבר לזכור אותם
 אבל ככלל הנה ההקשים המוסתתים לא יעשו והמשל בשום פעם ולא החקירה כי
 אם כנגמים יחולק מלאכת הנטוח הנה תעשה חפזי מוחלטי ויטלוסת ההלכה ז'
 תעשה הקש הדמיון וכן תראה בהקשים כל ההקדמה ותפטר אחרות לסבות ויקרא
 דיטלו זה הענין הנבדלים וכלל השמות אשר פירשנו ענינם בזה השיעור עכשיו עשר
 שמוות וזו הן המושגים המושגות הראשונות המושגות השניות המושגות
 המדוברות משפט אמיתי ההקש המוסת מלאכת המוסת ההקש הנטוח מלאכת ז'
 הנטוח הקש ההלכה מלאכת ההלכה הקש המעטה מלאכת המעטה ההקש השני
 מלאכת השיר הנטוח

שער ט

סבת הנמצאות ארבעה החומר והיצירה והפעול וההכללה ז'
 דמיון זה מן העצמם המלאכותיים הכסף ררך משל חמרו הענין ז'
 ופעול הנגר ויצירת הרבוע אם היה מרובע או השלש אם היה משולש או העגול אם
 היה עגול והכלל השנים עליו וכן הסוף ררך משל חמרו הברזל ופעול הענין ויצירת ז'
 החורך ימעט רחב וחדוד הקצוות והכלל שיהיה בו יחולה הארבעה סבות הם מבוואים
 כדברים המלאכותיים כולם כי כל אומן יציר היורה אשר יציר במסד מעץ היה או בחל
 או בחפץ או שעה או זכוכית כעבר כנה וכן אותה ככל ההוא וכן הוא הענין בממצאות
 הטבעיות ראוי שבעד בהם לו הסבות בעצמם וזוהי כי חפצו לא נקרא המנוטה והתאר
 בעצמם הטבעיים יורה אבל יורה בעצמם הטבעיים הענין המעמיד לאותו המין המיוחד
 ט אשר לו יכולת לחלוץ מן הרבי תהיה מאישי אורט המין דמיון זה האדם מן העצמם
 הטבעיים חמרו הוא החיות ויצירתו הוא הכח המדבר והכללות הוא השגתו המושגות ז'
 ופעול אשר נתן לו היורה לו אורט הכח המדבר כי ענין הכולל דיטלו ממיניא היצורים
 בחמרים והוא הל ית ויפתי לפי דעת המלומדים וזוהי שהם יאמרו כי הוא השעל הרחוק
 ויבדשו לכל נמצא מחדש פעול הקדום כי לו הסבות הארבעה מהם קרובות ומתם ז'
 רחוקות דמיון זה במשל כי אר רב עלה מן הארץ והגע אל האויר הנטעה חרשה ורחות
 חוקות ועם ששויבת אורט הרוח החזקה שכרה גזע תמדה ועל על סתל ושפי המדה
 ועל מן הכתל ההוא כהתעטעו אכן על זרוע רחוק ושכרה הנה השעל הקדום המעמד
 לזרוב הוא האכן והפעל הרחוק עליות האר והרוח והגע ההמדה הם שוליים גם כן ז'
 לשבר אחר מהם יותר קרוב מן האחר דמיון זה בחמרי הנה ראוין חמרו הקדום אובדני
 גשו והחמר אשר הוא רחוק מטנו הלחות הר אשר מהם נדמו האובדים וידע כי פירש
 כל גשם הוא ימתי האדמה והחמר אשר הוא רחוק מלד המים והאוי והאש והארץ

אשר מחברם יהיו העצמים ואל הארבעה הם אשר נקראים היסודות והחומר אשר הוא ז'
 יותר חזק מיהיסודות הללו הוא הרבר המשותף לל הארבעה אשר יחסו עליהן יחס ה'
 שניה לכל מה שיעשה מן השניה או יחס הזהב לכל מה שייצדקה מן הזהב כ התבאר
 במופת כי אלה היסודות הארבעה ישגתו היחסם את היחס ויהיו היחסים מקיטוב אשר
 כן יש להם כלם ספק הרב משותף והוא חמרים וזה הרבר המשותף אל היסודות הארבעה
 אשר עכילתו בתבואה הוא אשר נקרא אותו החמר הראשון ושמן כלשון יונס הניזול
 והרופאים יקראוהו ל עגפר ועל זה הסדר בעצמו יעשה בעזרה וכתבולת ער שיתבאר
 התבולת הקדום מן התבולת החזק וכן היורה הר השניה והיורה האחרונה וכלל
 השמות המפורטים בזה השער עשה ואל הם החמר הפועל והיורה והתבולת
 הסכות הקדומות הסכות החזקות היסודות החומר הראשון ל הניזול ל עגפר

שיעור ד
 הענין הכללי אשר יכלול מספר מאישיים והוא מעמיד עצמות כל
 אחר מהם נקראוהו טון והענין הכללי אשר יכלול שני המינים או י
 יותר ויהיה מעמיד להם נקראוהו סוג והענין אשר בו יוחד המין מזולתו ויהיה אותו ה'
 ענין מעמיד לו נקראוהו הכרל וכל מה שימצא לכל אישי המין תמיד וזה יהיה ז'
 מעמיד לחיותו המין נקראוהו סגולה והענין אשר ימצא לחיב המין ההוא או לפי שני
 מסע ולי יהיה מעמידו נקראוהו מקרה דמיון זה אמרנו האדם או הסוס או העקרב
 הנה כל אחר מאלו נקראוהו מין וכל אחר מהם יכלול אישי המין ההוא כראובן ושמואל ו
 מאישי האדם ויקרא החי סוג לחיותו כולל בעבר מינס האדם והטוס והעקרב חולבו ז'
 ויקרא היסוד הכלל לאדם כי יברין מין האדם ויכיהו מזולתו וזה הרבר אל הכח אשר בו
 ייערו המושכלות הוא המעמיד לחיות האדם וכך ראוי שנתקרב כל מין ומין ער שניה
 הכללי המעמיד אותו ונקרא השחק סגולה לאדם בעבר שימצא לכל אישיו המין ולאו
 למין אחר וזולת מין האדם וכן רחב החוזה והיונו נעב הקיומה ורחב העטרעם כל אחר
 מאלו נקראוהו סגולה לאדם בעבר שהוא לא ימצא בו אם למין האדם לבח וימצא לכל
 אישיו בטבע וכן ימצא לכל חי בהרבה סגולה אחת או מספר סגולות והענין הכללי אשר
 עצימהו כולל מין המין יותר מיוחדת מסע נקראוהו מקרה בתעשת האדם הנה הוא ז'
 יותר כוללת מן המין או השחרות בו כי היא יותר מיוחדת מסע כי אין כולל שחור וימצא
 השחרות גם כן לזולת האדם והוא יותר כוללת מסע ונקרא השחרות והתעשה והיה
 שרומה להם מקרה והמקרה טע מיטס וממע מקרה קיים בעשה כלע עקרב מסעו
 ששחרות לופת והלובן לשלג והחוס לאש ויטמע מקרה הוא עקרב בעמידה או העיטוב
 לדובן או החוס לברזל ולחבץ ומבואר כי כמו שהחי יכלול מיט כח טלס כן העטח ז'
 יכלול מיט העמחיס כולל הנה גם העמח סוג וכן הרבר אשר יכלול העמחיס ובעל ז'
 חיים והוא הגשם המין נקראוהו סוג וכמו שהגשם המין יכלול החי והעמח והוא סוג ז'

כן הגשם הבלות נזון יכלול השמים והמטבע והמזרח והמקורות והזמן גם כן סוג אחד
 וכאשר אמרנו הגשם כמיוחלט הנה הוא יכלול הכל ואין שם סוג אחד כולל מנוט ומנוט
 נקראוהו גם כן העצם ונקראו הגשם המוחלט הסוג העליון ונקראו האדם והסוס ורה
 עקרב והתמר והברזל והזנבים להם המינים האחרונים בעבור כי אין הכוח כל מין ז'
 מהם וזולת אישי המין נקראו החי סוג אמיניו זה מין אמיניו כ הוא סוג בסמיכות
 חל האדם והסוס והעקרב אשר חותמו והוא מין בסמיכות אל הגשם הנזון אשר עליו
 אשר יכלולו ויכלול היצורים וכן היצורים גם כן סוג אמיניו למה שתחתיו ומין ז'
 אמיניו למה שעליו ונקראו החי והיצור המינים החלקיים כי סוג הנזון יחלק לחי וז'
 צמח לח וזולתו ורע כי הסוגים העליונים לכל הנמצאות להם מה שכבוד אדם ז'
 עשרה סוגים והראשון הוא העצים והשיני הכמה והשלישי האידך והרביעי ז'
 ההינדפסות והחמישי המדוי והששי האנה והשביעי מיב והשמיני לו והשניני
 שיפעלו והששירי שיחפלו וזל העשרה סוגים האחר מהם והוא הראשון הוא עצם
 והתשעה מקרים ולכל אחד מהם מיניו אמיניו ומיניו אחרונים ואישיים והכרמל
 וסגולות וזל העשרה סוגים העליונים הם אשר יקראו המאמדות וידעת לו המאמדות
 וכל מיניו גם כן סוגים האמיניו ומיניהם ואישיהם ממה שאינו ראוי כזה ה
 מאמר אשר נחט בו והוא הספר הראשון מספר ההגיון והשיע יכלול כל המושגות
 המזוככות והוא ספר המלצה והספר השלישי הוא ספר ההקט וכפר קדם זכרון ענין
 ספר ההקט והמזכות ומיניו וזל השלשה ספרים הם ספויים כוללים למה שיבוא ז'
 אחריהם מן הספרים החמשה העשיריים והראשון מן הספרים החמשה והוא הספר
 הרביעי ספר המועת והחמישי ספר העימות והששי ספר ההלצה והשביעי ספר הה
 ההטעה והשמיני ספר השיור וכאשר נבאר מיניו זל המינים כשנזכור סוג והכרח
 נקראוהו גר וזם כארבעה סוגים וסגולה מסגולותיו קראנו אותו חשם דמיון זה אשר
 אמרנו בגר האדם שהוא חי מרכב הנה החי סוג והרכב הכרל ופכמים יגמר ז'
 האדם גם כן כשהוא חי מרכב מה ותהיה המות הוא ההכל האחרון אשר יכרל ז'
 בעין ובין המלאכים וזם כארבע שם האדם כשנאמר הוא חי רחב החוה או שנימר
 הוא חי עצם הקומה זו הוא חי ימנח הנה זנחט נקראו לו רשמים וכן פנימה נבאר
 השם ועברה בסוג ומקרוו כאמרנו כשיאור שם האדם הוא חי יכתוב אז הוא חי ז'
 ימסר ויקנה והוא גם כן נקראוהו חשם הנה כולל השמות אשר התבאר ענינם כשם
 הזה שבעה עשר וזל הם הסוג המין ההכלל הסגולה המקרה והמקרה
 הקיים המקרה הנפרד הסוג העליון המין האחרון המיניו האמיניו הסוגים
 האמיניו הסוגים החלקיים הסוגים העליונים המאמדות העצם הרושם ז'
 הגר וזכרנו העשרה מאמדות וזל כארבע מהם וזולת מיניו העצם כי כיווד
 מה ששאר קשה על המתחל יאידך אריכות אפשר שלא יוכן מינו רכב כ חס כה ז'

בהרבה ענות ולסוד מופלג ויהנה הכונה בכל דו השערים שיבין כל מי שקדחך בחיבור

ענין חיותם השמיות הנקשרים "

שיעור י"א

כל מי שימצא לדבר מה תמיד כחיות הדבן למטה וחיוב מות ז
בעל חיים בזכיות נקראתו בעצמות וכן מה שימצא על הדוב נאמן
שהוא עצמותו גם כן כאשר כל אדם בעל חמשה איבנות בעצמות ואעפ"י שימצא ז
בעל טעה איבנות וכן כל מי שימצא על הדוב כמיצאות הקור בזמן הסטו והחוס
בזמן הקיץ הנה גם כן יחמוד כי זה בעצמותו וכלל העניט הטבעיים מלם וחס היו על
הדוב הנה הם עצמותיים וכל מה שמיצאותו על המעצ הנה יחמד מן שהוא במקרה
כמו שיחטר יסוד וימצא מטמון וכלל העניט המקריים כולם שאינם מכוונס הז מן
האדם הז מולת אדם יחמד לכל מה שימצא מהם שהיא היה במקרה הנה זה ענין
מה שבעצמותו וענין מה שבמקרה וכל האר יחמד מן דבר מה והתאר הוא נמצא
כדבר הוא כעת שיתאר אותו הנה נאמר בתאר הוא שהוא נמצא כפעל וכאשר
יתאר הדבר בתאר כלה נמצא בו עתה אבל הוא מוכן ומזומן שיגע לו התאר הוא
הנה נאמר בתאר הוא שהוא נמצא כסז' המטל ימרט בחתסה כדול זה סוף כי
היא מזולטת שתהיה כוף הנה הוא סוף כסז' ואין כן חתסה הלכך והער כי אמר
כשד כאשר וולר זה כדב ענין שהוא כתב כסז' החוק ואמרט בעד קודם שיתחיל
כמווד שהוא כתב כסז' הנה הוא כן יותר קרוב טמה שלטנו ואמרט כמי שמתעסק
כסתסה בעת החיז שהוא ישן שהוא כותב כסז' הנה הוא גם כן יותר קרוב מן הראשונים
ואמרט מן והוא נשור וקש הקולמוס והרז והקלה שהוא כותב כסז' הוא כסז' הקרוב ז
מאר ולא נקראתו כתב כתש כי חס בעת שיכתוב וכן כל מה שרומה לזה ואולם ז
הארכנו לדבר זה הענין בעבור שהקלוסיים יחמדו שכל מי שלא יכרל בין מה שכתב
וכן מה שפועל ומה שבעצמות ומה שבמקרה וכן השניט המלאמתיים וכן ה
עניט הטבעיים וכן הענין הכללי והקדמי הנה הוא בלה יודע לדבר כל שט הכיני
שהם כאשר נמצא אחר מהם הסתלק מיצאות האחר נקראם תכס כחוס והקור ז
וכללות והיובט' וכן התכס מה שביניהם המיניט כחוס והקור כי ביניהם המועד
ומהם מה שאין מיניט ביניהם כזוג והנפרד כמספר כי כל מספר חס זוג חס נקרה
וכאשר היו שני דברים אז אפשר התכס יחד כמקום אחר וכל אחר מהם מיצאות
דבר מה והאחר הסתלקות אותו המיצאות והעדרו כעדין והראות הנה אנטנו נאמר
כי הראות קעין והערון תערך וליד נאמר בהם שהם שני תכס כמי שנאמר כסז' ז
ובקור כי חס והקור חלקם כמיצאות שיה ואין חס אפשר המיצאות יותר מן הקור
ולד הקור אפשר המיצאות יותר מן חס ואין כן הראות והערון ומה יוכל בין ז
ההערך והקעין וכן שט תכס' וכן אמרט החכמה והסכלות נאמר החכמה קעין ז
והערך הקעין הוא הסכלות וכן העשר והענין מיצאות העשר כראש והקראות ז

ומיציאות השנים בפה והשררם והדמור והחלכות כל אלה נקראים קצין והעדר וזה
 האחד בשם העדר כי אם מי שבעשן שימיצו לו הקצין התוא הכרחי להעדר האחד
 כי הנחת לא נאמר כמותו שהוא סבל ולא עוד ולא חלם הגה זה ענין הקצין וההעדר
 כהם כמתג' וכן השמות מה שנאמר תשמע אותם ויובטו לך עינב אשר ויורו עקלין
 כלשון ההוא מבלתי שתצטרך אל הקשה בין העשן ובין דבר אחר כאמרת הכוזל וה
 נחשת והמאכל והמשתה והישיבה והעמידה ומה שרומה להם' וכן השמות מה
 שלא יגיע לך העשן ההוא טיורן עליו בשם ההוא כי אם בנקשה כיע ובין דבר אחר
 כאמרת הארוך והקצר הגה לא יגיע בשכל העשן היות זה ארוך כי אם בהקשה
 כמה שהיא יותר קצר מימנו ולא יטיור שזה קצר עד שיגיע בשכלו יותר ארוך מימנו
 הגה זה החס אשר בין הארוך והקצר ומה שרומה לזה עקר והוא אנטן ההצטרפות
 ונקרא כל אחד המצטרף ונקראם שניהם יחד המצטרפים וכן המעלה והמטה
 והחצי והכפל והקורס והמאחר והמתחלק והשוה והאזהב והאזיב והאזב והבין
 והעבר והארץ כל זה והרומים להם נקראים כל אחד מהם המצטרף כי הוא לזה
 יגיע עשט בשכל כי אם כשיעור והקשה בינו ובין דבר אחר והיחס ההוא אשר ביניהן
 הוא אשר נקרא ההצטרפות וחולם העשן אשר יקרא אותו מדרק הערב הסמוך
 כעבר ראובן ופרת הבית הגה אנטן נקרא השם הטעיה וכמו שנאמר כשוללות וזה
 מחוייבת מהנגדים כמו שקדם כן נאמר ככל העדר המפורשים עינים כג' הפכס ז'
 והכל מיצטרפים שהם מתנגדים' הגה כלל השמות המפורשים עינים בשער הזה
 ששה עשר שמות ואלו הם' מה שבעצמות' מה נזכקרה' העעטס העצמותיים'
 העעטס המקריים' מה שבכח' מה שבפעל' הכח הקרוב' הכח הרחוק' הפק' ז'
 הפכס אשר ביניהם אמיצני' הפכס אשר אין ביניהם אמיצני' הקצין' ההעדר'
 ההצטרפות' המצטרף' המצטרפים"

שער יב
 יאמר אצילנו בכר שהווי יותר קורס מדבר אחר על חמשה
 מינים' אחר מהם והקדומה בזמן כאמרת טו יותר קורס מן
 חברה' והשיע' הקדומה כעכע כחי' והאדם כי חזקה חס ומכל לסלק האדם לא יכעל
 מיציאות הדי הגה חטט טאמר כי החי יותר קורס מן האדם כעכע והאדם מתאחר מן
 החי כעכע' והשלישי הקדומה כמדרגה בעני' אעניס אחר מהם ישב קרוב מן ה'
 שלטון והאחר רחוק מימנו הגה נאמר שזה קורס זה כמדרגה' והדביעי הקדומה
 כמעלה והוא היהיה שלם משני הכרכים והעבד משניהם במין אחר בעני' מן בעני'
 מינים מתחלטים' דמין זה טעי רומאים מן שני מדרקקים אחר מהם יותר חכס'
 מן האחר הגה אנטן טאמר כזוהר חכס מישיהם שהוא היותר קורס במעלה התיא ז'
 ממעלה' וכן אם התחלפו הטור אכות כמו שיהיה אדם חכס ואם לא יהיה מופלג בחכמה

יאדם אחד מרדף מהיר בדיקוד הנה אצטע נאמר בחשב הרוח שהיה יותר קודם מן המדקדק
 כמעלה כי מלאכה החכמה קודמת למלאכת הדיקוד כמעלה והחמישי הקדמה כפכה
 יהיה שיהיו שני דברים מספר דין במציאות ולא ימינה אחד מהם בלתי האחר וזולת כי אחד
 מהם סבה למציאות האחר הנה אצטע נאמר בכמה שהיה יותר קודם מן המסובב כמו
 שנאמר כי עלת השמש יותר קודמת מאור היום אע"פ שהם סובב יחד כי עלת השמש הא
 הסבה במציאות היום והנחט נאמר בשני הדברים שהם יחד בזמן כאשר היו נמצאים
 כעת אחת ונאמר שהם יחד במקום כאשר היו נמצאים במקום אחר וכן כל שני דברים
 יהיה מרחקם יחד מהתחלה אחת מדחק אחר הנה אצטע נאמר שהם יחד במדרגה וכל
 שני דברים מסתפקים כחייב המציאות ולא יהיה אחת מהם סבה לאחד הנה אצטע נאמר
 בהם שהם יחד בטבע כסכל והחט וכו' הכמוסם יחד מיצר הכמיכות הנה כלל הטמורת
 אשר הדבאחו טעם מה השער השעה שמות ולא הם הקודם בזמן הקודם בטבע
 הקודם כמעלה הקודם במדרגה הקודם בכמה יחד בזמן יחד במקום יחד במדרגה
 יחד בטבע

שער יג

ההבה אשר יקראוה מדרדקי הערב הפעל היא אשר נקראה אצטע
 הקצין וכבר זכרנו זה ונקראה האות מלה והשם מטעם מה שנקראהו
 שם ישר וימטט שנקראוהו שם נטיה ואם אכונטר ל פרבי כבר קרה בלשון הערב כי כל
 שם נקודו כחולם הוא אשר יקראוהו פעל מלאכת ההגיון השם הישר והשם שנקודו
 חרף או פחז הוא יקראוהו פעל מלאכת ההגיון הטוב הנטיה הנה זה דבר אכונטר
 ואולם השם אשר נקראוהו בלתי טגוע הוא שם מורכב ממילת לא והקצין כדמקד לא
 היתה לא חכפ ולא מרכיב והשמות אשר יקראם מדרדקי הערב שמות הטעלים והמתעלים
 הוא אשר נקראם אצטע השמות הנגזרים ואשר יקראוהו המדרדקים המקודו הוא אשר
 נקראוהו אצטע המעל הראשון והשמות אכר יקראום העבריים כמו אצ אצטע והתה
 והיו וההו וההק והיוד כעברו ועבדת ועברך ועבדי הנה אצטע נקראום כלם העברת
 ונקראום גם כן נטיים ונקראו התאר והסתואר מאימר מירכב הרכבת באור והגאי מאמר
 רחוב הסתב ושמשון הלכן וכן השם הסמוך תבטך חלו הסמיכות אשר נקרא בדיקוד
 נקרא גם כן מאמר באור והגאי ואולם המאמר החותך הנה אצטע נקראוהו מאמר
 מורכב הרכבת כדור והשמות ככל לשון יחלקי חלוקה הכרחית אל שלשה סוגין אם נבדלים
 ואם נרדפים ואם מיוחדים וזה כי העצן האחד באצטע יהיו לו שמות רבים הם נרדפים
 וכאשר הנה שם אחד לעצמם רבים הנה זה הוא השם המשותף וכאשר היו השמות מטעם
 לעצמם רבים שונים כל עצמן יש לו שם מיוחד הנה הם השמות הנבדלים דמיון זה בלשון
 העברי אדם איש אטט לזה המין מן החי כסון מאכלת לזה הכלב הב שמות נרדפים
 והיותם קראים שני העין הרי זה ומכונע המים הנה חלה משותפים וקראם המים והיודין
 והאש הנה חלה שמות נבדלים וכן כל שמות הרומים לאל והשמות המשותפים יחלקו

לשישה חלקים מהם משותפים שתיהן גמור ומהם טיסקמים ומהם המסוקקים ומהם מי
 טיאמר ככלות וכוונת ומהם המושאלים ומהם המושפטים ומהם המשותף הגמור הודו
 הנאמר על שני ענינים אין שתיהן בניהם בענין מן העצם כלל אשר בעבור השתתפו כשב
 הוה טעם הענין הנאמר על חוש הדואה ועל מכוונ המים וכעם הכלל הנאמר על הטעם ועל
 הכלל חיים והטעם הנאמר בהסכמה הוא שיהיה ענין מה מעמוד לשני ענינותיה או יותר
 וכעם ההיא ראויה על כל אחר מאותם הענימות בעבור הענין השני השתתפו בו אותם
 הענימות אשר אותו הענין מעמוד ענימות כל אחד מהם כעם החי הנאמר על האדם
 והטעם והעקרב והדג כי ענין החיות אשר היא ההזנה והחוש נמצא בכל אחר מאל המינים
 ומעמידו וכל שם סוג נאמר על איש המין בהסכמה וואולם הטעם המסוקק הוא השם
 אשר יאמר על שני ענימות או יותר כעבור ענין מה השתתפו בו ואין הענין ההוא הוא
 המעמוד לאותה כל אחר מהם דמיון זה שם האדם הנאמר על האובן החי המרכיב
 ועל איש אחר מה ועל ציוד אדם הנעשה מן הענין או במין ממיני הציוד הנה זה הטעם
 הנאמר עליהם כעבור השתתפם סענין אחר והוא המונת האדם והאדם ואין התמורה
 והתאד מעמוד לאותה האדם הנה ירמה הטעם הנאמר בהסכמה שהוא בעבור שתיהן
 ענין מה כשה ענימות יחר נאמר עליהם אדם והוא ירמה השתתף הגמור כעבור כי
 אמתה זה העצם כלה אמתה האחר וכעבור זה טקרא מסוקק ויהם הנאמר ככלל
 וכיוון הוא שיקרא מן מהמינים כעם סוג כדמרטו כוכב הנאמר על כעם מסוכים השמים
 ככלל והוא שם לאחד משבעה כוכבי לכת וכעם חשישה בערכי הנאמר על כל מיני העט
 העשבים ועל הפרח הנהב אשר יצבנו היכפכים ויהם המושאל הוא השם המורה על
 ענימות כשיש הענה הלשון והוא קיים על אותו הענימות ואחר כך יקרא בו ענימות ז
 אחר כהצבת העתים ולא יהיה קיים השם הוא המיד אל אותו הענימות השני כעם האיה
 הקיים על מין ממיני החי וכעמים יקרא כזה השם הגבר מן האדם ודמיון זה קראם הנריב
 וכמו לו השמות אצל המשוררים הרבה ומהם הטעם העצמה הוא שיהיה שם עקר הנחש
 ששרש הלשון וזה על ענין מה ואחר כך נלקח טעבור דמיון מה בין שני הענינים או מכלל
 דמיון ירכב השם והוא עליהם וחר על אשה עתה מטיע ועל אשה עתה אליו שם העתה
 אשר הוא כשרש הלשון שם הכהנה ואחר כך עתה אל ענין אחר כעשה מיוחדת
 וכמו שם העליה והעמדה והיהודה והיכורה והמשקל והחיתוך וההכרל והטו והנראה
 ומה שדומה לאלו אשר כל אחר יורה כשרש הנחה הלשון על ענין זולת הענין אשר
 יורה עליו אצל המדקדקים כי הם העתקין לו השמות לענין אחר הנה כלל השמות
 המפורשים ענינם כשיש הנה שמונה עשר שמות ואלו הן הענימות השם השני ז
 השם העניה השם הכללי מגיע השם הגמור המשל ראשון הענינים כעמיים ז
 השמות הנדרשים העבריים השם המשותף במחלת המאמר אשר הורכב הרבנות
 הגמי וכאמר השם הנאמר בהסכמה השם המסוקק השם הנאמר ככלל ויחוד השם

שער י"ד

שם הרב מהכבוד הקדומים מחכמות האומות והוא ז'
 שם משותף יסוד על שלשה ענפים הראשון הקב אשר ז'
 ייחד ס האדם אשר בו ישכיל המושכלות וילמד המוחלטת ויכיר בין הנאה והמנוגת
 ויקראו זה הענין גם כן סח המדברת והענין השני הוא המושכל עצמו אשר כסר
 השכילו האדם ויקראו זה הענין גם כן הרבון הפנימי והענין השלישי המילואה
 כלשון מהותו הענין הטעם כענין ויקראו זה הענין גם כן הרבון החיצוני ובעבור
 שהיה זאת המלאכה אשר העחה ארבעון והשלים חלקה כשענה ספרים ועקן לכו
 המדבר דרכים כמושכלות והוא הרב הפנימי עד שישימרוהו מן העשות ויחייבוהו
 אל היושר עד שיגיע לו האמת מ והקן זאת המילואה גם כן דרכים משתתפים
 לכל הלשונות ידרינו כהם הרבון החיצוני אל היושר ושמרהו מן העשות עד ז'
 שיהיה מה שיליץ בו כלשון נאות למה שבסתר ומשונה לו עד שלא יוסק השלישי
 על הענין אשר כענין ולא תספר מינו והנה בעבור לו הענינים אשר תועיל וזאת
 המלאכה קדמוהו מלאכת ההגיון ואז כי מדרגת מלכות ההגיון אל השכל
 כמדרגת הרקדוק סן הלשון ושם המלאכה היגל הקדומים שם משותף יסילתו ז'
 על כל חכמה עיונית ויסילתו גם כן על המעשים המלאכותיים ויקראו כל חכמה
 מחכמות הפלוסופים מלאכה עיונית ויקראו כל אחת מהנדרות והחכמות ומה ז'
 שדומה לזה מלאכה מעשית ושם הפלוסופיה שם משותף פעמים יקראו מ ז'
 מלאכת המוספת ופעמים יקראו מן החכמות ויפול חילוף השם הזה על שתי שמות
 יקראו אחת משהי החכמות פלוסופיה העיונית והחכמה האחרת יקראו פלוסופיה
 המעשית ויקראו גם כן הפלוסופיה המעשית והפלוסופיה העיונית תחלק לשלשה
 חלקים הלשונית הטבעית חכמת הדלות אמנם חכמת הלמודים לא תעין כגשמים
 כמה שהם עליו אבל תעין כגשמים כענינם משוללים מחמדיהם ואם היו אותם ה'
 ענינם בלתי נמצאים כי הם בחמדיהם וחלקי החכמה הזאת אשר הם שרשיה ז'
 ארבעה והם חכמת המספר וחכמת השיעורים וחכמת המוסכס וחכמת חבור ה'
 ענינם והיו המוסיקה ויקראו כל אלה החלקים החכמה השמועית והחכמה העמית
 תעין כגשמים הנמצאים כענין לא כדעין האדם כמיני המקורים ומינו הצמחים
 ומיני בעל חיים הנה החכמה הטבעית תעין ככל לו וככל מה שמיצא בתם ה' ז'
 נמקדיהם כולם ומגולותיהם ופכתם וככל מה שייצאוהם הם ממוץ והמקום וההנעה
 והחכמה הדלית תחלק לענין חלקים אחד מהם העיון ככל נמצא שייצא כגשם
 ולא כן כגשם והוא הרבון כמה שנתלה בלחות ובמחמדים גם כן לש דעתם ס ה'
 ולא יסכרו שהמלאכים גשמים אבל יקראו אותם השכלים הנקדמים ירצה כזה שהן

נכרלים מן החומר והחלק השייך מן החכמה הלוהית תשיין כפכות החוקות מאד
 ככל מה שיכלו שרין שחר החכמות האחרות ויקראו גם זה החכמה הלוהית מה שחבר
 הטבע הנה לו כללי החכמות הראשונים ואולם מלאכת ההגיון הנה אינה אצל כל
 החכמות אבל היא כלי החכמה אמרו שלא יכשר ללמוד או ללמד על כד כן חס
 כמלאכת ההגיון כי היא כלי לכל הדבר ולא מן הדבר ואולם החכמה המדינית הנה
 היא וחלק להכנה חלקים הראשון הנהגת האדם עצמו והשייך הנהגת הכת וה
 שלישי הנהגת המדינה והרביעי הנהגת החומה הגדולה או האומות אומע הנהגת
 האדם עצמו הוא שיקנה אותה המדות הנבחרות ויסיר ממנה המדות הפחולות חס
 הם כבר הגעו והמדות הם הרבנות הנעשות אשר יגעו בעתם עד שיגיעו לקניין
 ויסודו מהם הפעולות והכלוסיים והארו המדות כפעולות והפחולות ויקראו זה
 מדות החשובות מעלות המדות ויקראו המדות הטגטות פחולות המדות והפעולות
 הכחות מן המדות החשובות יקראו טובות והפעולות הכחות מהמדות הפחולות
 נקראו רעות וכן יתארו הדבור גם כן והוא צור המושכלות כפעולה והפחולות ינאמר
 מעלות רעותות ופחולות רעותות ולכלוסיים ספרים רבים כמדות וכל הנהגת יתג
 אדם שלי יקראו חק ואולם הנהגת הכת הוא שירע איך יעמו קצתם את קצתם
 ומה שיתקפו בו עד שיכשר תקון עשנם לפי היטלת לפי אותם העשנים הראויים
 כזמן ההוא וכמקום ההוא וחמע הנהגת המדינה הנה היא חכמה תקנה בעליה
 ירעת היתלה החיטות ותראה להם ההתפעלות בהגעתה וירעת הרעה האמתית
 ותראה להם ההתפעלות כשמירה ממונה והשתמשו מרוותהם בעזיבת העיצול ה
 המדיניה עד שלא יתאוו אותה ולא יהגו סה ושתבדר להם היעת המדיניה עד שלא
 יכאבו בה ולא יעזבו אותה וכן הגח דרכי היושר יכיר בהם סוד נחה לקבוציהם
 וכן חכמי האומות השלמות יעמו הנהגות ודרכים לפי שלמות כל איש מהם יתג
 בהם עבדיהם למיטעשתם ויקראו אותם נמוסים והיו החומות מתנהגות כאותם ה
 נמוסים ולכלוסיים ככל לו הדרכים כפרים רבים כבר יתאו אל לשון הערב ואולי ז
 אשר לא יתאו יותר והנה לח הויתכט ככל לו הזמינס חל כל זה רל הרות ורה
 נמוסים והנהגת האנשים היא כעשנס הלהיים וכל הדרכים אשר התבאר עשנס
 כשער הזה חמטה ועשרים שמות ולו הן הרבר הפח המדברת הרבור הפעמי
 הרבור החיטוט מלאכה ההגיון המלאכות העונות המלאכות הפעשיות ה
 פלוסיפיה החמשית החכמה המדינית חכמת הלמודים החכמה העמשיות ה
 החכמה הטבעית החכמה הלהית מה שחחר הטבע המדות מעלות המדות
 פחולות המדות מעלות הדרכות הפחולות הרעותות הטובות הרעות החקים
 הנמוסים וכל שעדי זה המדמד חרבעה עשר שערים וכל
 השמות אשר יכללו אורם השערים הלו מחה ושכעים וחמיטה שמות וכל לו ז

אל השמים המוללים הם השמות הנקלים כשלאכת ההגיון יבדס גם כן השמות המסכמים
עליהם בחכמה הטבעית והחכמה הלהית והחכמה המדעית וכן מה שראוי לזכרו ואולי
ישות אל הכנה אכ ורעה הלהם

[The following text is extremely faint and illegible due to fading and bleed-through from the reverse side of the page. It appears to be a dense block of handwritten text.]

אמר

שמואל בר יהודה בן הונן זאת המסכתא הל' מסכת צמות יודעה מסדר
ישועות סודיה כן מסכת ערוה ומסכת עז ולא נמצא לה גמרא והרב
הגדול רבי משה בן הרב ר' מיימון זל' פירשה בלשון הגרי' בכלל פירושו למשנת שיווא
סידרי שפירשה כלה בלשון ההוא והרחוב כמסכתא הזאת המאמר להייתה יקרה כפנייה
מפני שהיא מדברת במדות האדם החשובות והישירות מהם מיטב הדרך ומסלולן
המסילה העולה אל המעלות השכליות כמו שאמר החכם שמוע שבה וקבל מוסר למען תחכם
באחריתך. ובמעלות השכליות ישוץ המשיג אל יריעת כוראו כמו שאמר החכם הנז' על החכמו'
אם התקשנה כנסתך ונביטמוניס ותחטטנה אל רבון יראת יי' ורשת יהיה המצא כולמו'
בבקשך על החכמה כנסך וחפשיך אותה כמטמוניס ורשת כזה בקשה וחפשי כזויות והשתדלות
יורה שהמבקש על הדרך הזאת יאזן לו שימצא מבוקשו ויגזע אליו רבון וזאת יי' והגזע אל
ירשתו ורשת כהננה יראתה הכנה וכוונת הישג התורה שהיא יראת ה' שהיו מקובלים
לכך קודם בקשת החכמה ובחכמה ירע וימתתם ויבטע כהם וירשה במציאות רשת יראת
שירש מציאותה' במעשי' מציאות לא קבלה לכך כאשר היה לפני כנסן החכמה וירשתה' דין
ספק שהיו תבלי' הירש כמו שאמר הנבוא' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל יידוע וזאת כי אם
יי' עושה הסוד משפט יצדק בארץ כי באלה חכמה נאס יי' ויגש סודו אל פי זה הסוד
שיוש טוב בעק' נר מן המלך השלישי מספר מורה הנבוכים וחדש לנו כי חרוש עבלי' לר'
יערכיני זבם וזכרתי והוא מה שהטון ממלת בארץ יש לי בפירוש קטת מלהו דרך אחרת והס'
במלות כי באלה חכמה יש לי כהם חרוש אין ספק אצלנו כעובט ונאמרו וכוונת כענין מלות
יצדק ומשנת נראה לי זולת מה שפי' כהם החכם האמתי אל וכוונתו הוא יורה נאות והרואים
אות שחכם יבחנו הטוב בעיניהם כי אין חלק ביניהם כענין המינוח כלל וראיתי לזכור מה
שנראה לי כי מה חרוש כתיבה הזאת שלא תהיה חסרה מהחרש מושל ונאס היא קטנה
והוא שערך הרמז נאמרו כי באלה חכמה נאס יי' שב אל השכל יודוע וזוהי נתן כי טעם
למה ראוי להתהלל בעיניו השטני לא בשלשה הנז' בפני שאינו השטני כל השכל יודוע ה' הס'
הבלתי חפשי וטוונתו באדם והנרצה מיטע לא השלשה הנז' כפסוק שלשני וריס היותם
זו היות חכמה דרך אל התבלי' לא אשר השכל יודוע כי אם עושה חסר אך אמר השכל יודוע
אות כי אם יי' כלומר עיניו השטני הכ' תבלי' רצונ' וחפשי' כן האדם והמגזע אל רצון ה'
אין יצרן לומר שהגזע אל רב טראוי להתהלל בו וקרא השכל יודוע שטני מפני שאינו
לפי דעתו נאוידיס במקום הזה על רב אחר בלתי שיתיה הפעול כהם אחר והוא מלר'
אזוהי המטנה כה השם יי' עד שהיה ענינה השכל אומי' וידוע וזוהי נתן כן שיהיה
השכל יודוע שט עניניס חלוקיס כן שיהיה ענינה אחר וזה שאס יהיה ענינה
אחר והוא שהיו שמות באיס זה אחר זה של דבר אחר הס' שטני במקום הזה מסר
הנשוא לל' מצד הידוע ואס יהיו שט עניניס חלוקיס כעצמן והוא שאין השכל והדעה
דבר אחר כעצמו והיו שטני משט פניס דבר עצמם ומצדנו שהס' שטני במקום הזה
והאחר לא נזכר כי והוא לחלק השכל שענינה אצלי השכל כל מה שכנה שכל האדם

להשיגו כלומר כל הנמצאות שאפשר להשיגם ודיעת מציאות וסבה כמה שאפשר בו
 או דיעת מציאות לבר כמה שאפשר לדעת בו זולתו כלומר שיקנה מן החכמה כל מור
 שאפשר ובה ידע אותה כענין שיגיע מהשתכלו מה שאפשר להשתכלו בעצמות העולמות
 לו אל ידיעתו כלומר אל ידיעת מציאותו וידיעת מה שדאי להאמין בו לחיוב או לשלילה
 והרחקה ויהיה שגשג כענין זה הבין וקצת ולי המפורש לנו למעלה כי החכם הנזכר
 באמרן אל יהול חכס ורסה בן בעל המדות הטובות לבר כמו שפי החכם האמת ז"ל
 בפרק הנזכר וצב לפי יונתן בן עוזיאל יתיה הנרסה בן חכס ברשעה החכמה קודם
 שיגיע לדיעת דרכי ה שיכול לדעת כדפיטגס ויהיה הנרסה בשלמה כל עוד שיהיה
 בהרשעה ולא השכל לגמרי שאין סגן שבמדרגות עלה שלמה עה אל החכמה נטבע
 הארס עמה וזה אם באמין בשלמה שהגיע בסוף אל ידיעת ה טרצה מספרן סקרו
 שמו שיה השירים ואולם אם היה דעת יונתן בן עוזיאל עה ששלמה עה לא הגיע כלל
 אל ידיעת ה לא נבחר לכל זה וחכס החכמים ז"ל אמרו עדיין בן זמנא מבחין כלומר
 איש שמא חכס לא הגיע עדיין למקום שיוכל לראות ה כלומר להשיגו וצב המשתל
 החכם האמת ז"ל מדרגות בחכמה ואמר שהמגיע אל אחר מהם הוא הולך סבב
 הבית שה ית נראה בן לבקש השער והמועז אל אחרת כבר בא בשער הבית והיו
 הולך בפרוזורו כמו שנזכר בפרק נא מן החלק השלישי והיה החכם הנזכר חכס שהגיע
 אל אחר המדרגות הפס קודם הגיע אל הבית שה ית נראה בן ויהיה אמרו כי אצ
 ולי עשה חסר משפט וסדקה בארץ באור לדיעת ה הרמוז אלה באמרו יודע אותי
 כלומר באור איכות הידיעת ההיא איך סריך שתביה ער שידע הארס מאמתת מציאות
 ה כל מה שאפשר לו וזהו שידע אותי וי ענשה חסר משפט וסדקה בארץ לא שדע
 השם לב כלומר גמרא מחויב המציאות לבר כמו שאמ' הרב ז"ל שהוא ענין השם
 ההוא הנקרא שם המפורש אך ידע בו שאע עשה חסר כלומר צמלתי כל הנמצאות
 אשר תחת חסר למציאתו וידע בו גם שאע נתי לכל גמרא חקו מן המציאות זהו
 המשפט שאע נתי לארס שכל ולא לשוד ולארי כח וגבורה ולא לכפס ולכעל חיים
 נתי רוח חיים ולא לשיס ולעטיס הימחה ולא למתכות ושמות מרת מי עמדת
 גמרא אחר ארובה ומדת גמרא אחר קסרה כל זה היה במשפט יוסר לא עוותתי
 משפט אחר כמו שהמבאר כל זה לחכמים כי כל אחר מן הנמצאים קבל משפט
 חסר ה במציאותו מה שיכול לקבל ממנו לא מנע טוב ממי שיכול לקבלו וידע עס
 ודיעתו המציא הנמצאות כלם במשפט שאע מעמיד אותם וזהו ענין היסדקה
 בפסוק הזה כלו שלא יחשוב שגמלתי הנמצאות חסר להמציאם על הטוב שאפשר
 בהם והם נעמדים מעצמם אחר שהמציאתם כמו שגמרא בן במציאותם
 אחרים שאחר שמיציאו הרב לא יצטרך הנמצא בעמידתו אל המציאו כי
 הכנאו אחר שהמציא צורת הבית לא יצטרך אליו בעמידתו אך השם עס
 נמצאו אינו בן שאר שהמציאם הוא מעמידם וכלעדין לא יהיו יכולים לעמוד

186
רצו אחר כמו שהדיע הרב זל זה כפרק מט מן החלק הראשון וזה הענין הוא שקרא
צדקה והוא דומה למה שהכתיב החכם האמתי זל מאמרו בהשבת המשיכן לנגז וכן
הכיה צדקה כי אחר שגמלו חסר לפלוות לו כסע יוסף לגמלו עוד להשיכן לו כבשר
צדקו ואפשר שצדקה ברוב המקומות זו היא ענינה כלומר טוב שישעוהו הענישה
אחר טוב אחר שישעוהו ואחר חסד שישעוהו זהו הענינה לי הנאות במזון כשתי המלות
האלה זל מטפט צדקה מעט שפרוש החסד האמת בהם טוב ולשם הפרוש
יהיה פרוש בארץ כולו אספן מה שפרש בו הרב זל כלומר שלא יחשוב הידע אורטי
שאת מחוב המינות מימינו הנמצאות במשפט ומעמדם שאלו הרבנים אמנם הם
כאיש מאות בחק הגלגלים והשכלים העבריים ובכלל בחק הנמצאות שלא ישתג
וכהם נמצאת השנתי לבר לא בארץ כמחשבת האימרים מנב עמנו עזב יי את
הארץ וכמחשבת קית השלוסופים שאין הרבן כן שגם בארץ את משנח כל שכן
כל נמצא לוי מה שהוא כמו שכתב החכם האמתי בפרק ז' מן החלק השני ויהיה
אמרו עושה חסד כן מטפט צדקה בארץ כענין גם בארץ זה כמדומה לי הרב
הגרול זל מבין כן אכל לא הוצרך לאמרו שאין מי שעלה ברעתו שהט ישאח
בתרעוטי ולא ישאח בעליונטי ויהיה השלמת ראש הפסוק כן לפי כוונתו כי אס
בזאת יתהלל המתהלל השכל וירוע אנה שאט יי עושה חסד ומשפט וצדקה גם
בארץ כלומר שעל הדרך הזאת הוא אמת מימינות ויהיה השלמת סוף הפסוק
מעט שבעלה חפצתי באס יי וישוב אל השכל וירוע אנה הידיעה המבוארת בפסוק
ויהיה לטעם כמו שאמרנו בענין למה ראוי להתהלל באלה לא בשלושה הנתי
בפסוק שלפניו מטפ שבעלה חפץ ה כלומר שהם חפצו מן האדם לא השלשה
הנזכרים והמקט אל חפץ ה וראי ראוי להתהלל כאשר אין ספק לחכמי שחפץ
ה מן האדם גם הוא שישתדל להדמות בררטי אל דרכי נאמרו כפי היכולת
כמו שהבין הרב מאמרו כי באלה חפצתי כי כמו שיריעה דרכי השם הם דרך
אל יריעה כן ההרמות בררטי לרטי נאמרו מפנה הדרך אל יריעה כי המדורת
שאפשר לאדם שדמה בהם למדות קוץ הם היקרות שנמדות הטובות הנמצאו
בעצם האדם אשר בלעדיהם חוק להשיג אל המעלות השכליות כאשר זכר
הרב במקומות רבים ממאמרו הנבד וכן זכרו כל חכמי אמת וזה מה שלא
הוצרך הנבוא לאמרו כי כב התבאר מדברי משה רבע עה באמרו הייע
נא את דרכי וארעך למען אמכא חן כענין וראה כי עמך הגוי הזה כמו ז'
שפרש הרב כפרק ג' מן החלק הראשון וכל שכן שכבר נרע ששלטתם הם
מינות עשה זל עניינת חסד ומשפט וצדקה ונאמרו אמרו באלה חפצתי הוא
שכ אל מה שאמר ומלת כי לטעם כענין שנאמרו מעט אשר כמשמעותה בהרבה
מקומות כי היא היתה אס כל מי מעט שהיתה כי נבדו רחמין מעט שנבדו
בכלם הוא לטעם למה שאמר למעלה והענין הזה הוא סמך לפירושי ולפירוש הרב

הרב היה לו לומר ובאלה חפצתי א שאינה אסול לטעם כמו שתבין מרבראי ואיני
כמשיב על רברי כי שלט ושלו הוא כי מבארו אנו דוליס ומימיו אנו שוהים
וזכר החכמה והגבורה והעשיר לבר ואמר שאין ראוי להתהלל בהם כמו שזכר
הרב בו בפרק הנזכר וכל אלו השלשה חטבה קצת כמות הקורמים הנבחרת
העלת הארס כמו שיון מספר המדות לחכם אדיסטוטול ומהנה אתחיל
להעתיק דברי הרב זל

אמר שימואל

כן יהודה בן תבון זל אמר הרב הגדול הביט ז
משה בן הרב ר מימון זל הנה ביארנו בפנתות זה
החכור מה שהיתה הסכה בשוים המחבר זאור
המסתמא בזה הסדר וזכרנו גב רוב העולות וזאת המסתמא ויערנו פעמיים רבות
במה שקדם מזה החכור לרבר בזאת המסתמא כענינים מושלים ולהאריך בה
קצת אריות מסט שהיו אלע שתרצה מבגארת קלה להבין לעשות מה שכוללת
אינו קל על כל בע ארס ואין כל בעיניה גב מוכנס מכל עורש ארוך עם היותה
מבואה לשלמות גדול והצלחה אמיתית ומפט זה ראיתי להרחיב בה המאמר
וכבר אמרו רבתינו זל האי מאן רבע למהני חסיר לקיים מלי דאבנת ואין
אצילינו מעלה גדולה מחסידות אלא הטבאה והיא המבואה אלה כמו שאמרו
חסירת מבואה לדי רוח הקדש הנה התבאר מרבריהם שעשות מוסרי זאור
המסתמא מביא לדי טבאה והנע עתיד לבאר אמיתת הרבר ההוא מפני
שהיו כוללת חלק גדול מהמדות וראיתי להקדים קודם שאמחיל בפירו הלכה
פרקים מושלים ירע מהם האדם הקדמות ויהיו לו גב כמפתח כמה שאנו
עטר לפרש ירע שהדברים אשר אומר אותם באייל הפרקים ומה שיבוא
מן הפרוש אינם ענינים בריהם אנו מעבמי ולא פרושים שחרשתים ואמנם
הם ענינים לקטטים מרברי החכמים במדרשות ובתלמוד וזולתו מרבריהם
ומחבריהם ומרברי הפילוסופים גב הקדומים והחדשים ומחבריהם הרבה מבני
ארס ושמו האמת ממי שאמרו ואפשר שאבא עבמים מאמר אחר כלו מספר
מפורסם כלשונו ואין בכל זה רוע ואינו מתפאר במה שאמרו מי שקדם שאנו
בב הודעת בה ואלע שלא אזכר אמו פלוט אמו פלוט שזה אריות אין תועלת
בו ואפשר שהיה מבא זכרון שם האיש ההוא לחשוב מי שאין חייך לו שהרב
ההוא נסר ובתוס רע שלא בינה ומפט זה ראיתי שלא לזכור האומר שכוונת
הוועל הקורא ולהאיר לו הענינים הנפטים בזאת המסתמא ואנו מתחיל
ענה לזכור הפרקים אשר ראיתי להקרימם
הנה לפי כוונתי והם שמנה

פרקים

ח פרקים

חמי האשה לרב הקדמה למסכת
אבות

פרק א

כעש האדם וכחמה רע שנתש האדם נפש אחת ויש לה פשלת
 רכות חלוקה יקראו קצת הפשלות ההם נפשות ויש שוב בעשור זה
 שיש לאדם נפשות כמו שחשבו הרוחנים עד ששם ראש החלוקה
 פתחה ספרו שהנפשות שלש נפשות חיונה נפשית ופעמים יקראו כחות וחלוקים עד
 שיאמר חלקי הנפש וזה השם ישוהו הסלסופים הרבה פעמים ואינם הודים כאמרם חלקי
 שהיא מוחלקת כחלק הגופות אבל הכ מונס בשלמה החלוקות שהם לכלל כחלקי
 לכל המחוסר מהחלקים ההם וזהה יודע שתקון המדות הוא רעואת הנפש וכחמה
 וכמו שהרופא אשר ירפא הגופות צריך שירפ החלה הגוף אשר ירפאהו כח וחלקיו מרוב
 הם לל גוף האדם וצריך שידע אי זה דברים יחלהו וישמר מהם ואי זה דברים יבחיאוהו
 ויכון לרפאם כי רופא הנפש והרוחית לתקן המדות צריך שידע הנפש כללה וחלקיה ומרוב
 יחלה אחתה ומה יבחיאה ומטע זה אומר שחלקי הנפש חמשה הן והוא העקדה המושג
 והמרגש והמדרגה והמטעדר והשכל וכבר הקדמנו בזה הערך שדכרנו אין רק
 כעש האדם כי כח הון שיוון בו האדם על הרך מעל אינו כח הרך שיוון בו החסור והחסם
 כי האדם עיון בחלק הון מן הנפש הרעשית והחסור עיון בחלק הון מן הנפש החמורת
 והעשר עיון בחלק הון מן הנפש אשר לה ואינם יאמר על הכל עיון כשהיה השם לבד לח
 שהעשן אחר בעצמו וכן יאמר על האדם ובעל חיים מהגש כשהיה השם לבד לא שההרגש
 אשר כחוס הוא ההרגש אשר כשאחד בעל חיים ואלו ההרגש אשר בזה המין הוא ההרגש
 בעצמו אשר במין האחר אבל כל מין יאמר לו נפש יש לו נפש אחת בלתי נפש האחר
 וייתחילו נפשו זה פשלת ומעש זה פשלות אחרות ואיפשר שתדמה פשלת לפשלת ויחשב
 כשהי הפשלות שהם רכב אחר בעצמו ואין הדבר כן והטעם בזה שלשה דמויות חושבים
 האחר מהם וזהה עליו השמש והאיר והטיע האיר עליו היד והאיר והשלישי החלק
 בו הגב והאיר וזהה עליו השמש והאיר והטיע האיר בו האור אבל סבר זה האור ופועלו השמש
 ופועלו האיר היח ופועלו האיר האש כי פועלו הרגשת האדם הוא נפש האדם ופועלו
 הרגשת החסור הוא נפש החסור ופועלו הרגשת העשר הוא נפש העשר ואין לה שגון
 שירכס לצד שהיה השם לבד והבן זה המין שהיו עמלו מאד ופעלו בה הרבה מן המדות
 המבטלים ויחיו ממש החקוק ורשת בלתי אמתיות ואשוב אל מעטת בחלקי הנפש
 ואומר החלק הון ממש הכח המושך והמחזיק והמפעל והחחה למיתות והטעם וזה
 מולד כדומה והמכדיל החלוחה עד שיתפש מה שצריך להון בו ומה שצריך לחיות

והכריעם על כל השבעה כחות וטה ועשו וחיך יעשו וכמו זה איכרם פעולתם ויהי ז'
 עגלה ויורד נראה ומה מהם נמצא הנמר ומה וכלה מהם לזמן קצת זה סוף רחמי ב'
 מלכות הרפואות וחיך יעריך לו כזה המוקדם והחלק המרגש ממע המדות החסידה
 המפורסמים אצל ההמון הראות והשמע והמעש והרח והמינוש והוא נמצא בכל פעם
 הגוף וחיך לו אבר מיוחד כמו שיש לארבע כחות והחלק המדמה הוא הכח אשר
 יסר רשומי המחשבים אחר העלום מוקדבת החושים אשר השיגש וירכב קצתם
 אל קצתם ויכריז קצתם מדימהם ולזה ירכיב זה הכח סך העצמה אשר השיגש ענינם
 שלא השיגש כלל ואי אפשר להשיגש כמו שידמה האדם ספנית כחול רצה כאור ז'
 ואדם שראשו כשמיים ורגליו בארץ וכהמה כלה עין על דרך משל והרבה מלך ה'
 נמצעות ורכיבם הכח המדמה וישיגש כדמיון וכחן עשו המדברים העשות המגונה
 הגוף אשר בע עיני פנת הטעמהם כחלקה המחויב והאפשר והנמצע שיהם חשבו זה
 הכחו בע אדם לחשוב כי כל מדומה אפשר ולא ידעו שזה הכח ירכיב ענינם שמימות
 נמצע כמו שזכרנו והחלק המתעורר הוא הכח אשר בו ישתדק האדם לזכר אחר
 זו ימאסה וזה הכח יכחו מן הפעולות כקשת הדבר והברחה ממע וכחית רכר
 אחר זה החלקו ממע והכעם והריצון והפחד והגבורה והאכזריות והרחמנות וה'
 חבה והשנאה והרבה מלך המקדים העששים וכלי לו השמות כל איברי הגוף ככח ז'
 הר על דקות הדבר ועל גישתו וכח הגוף על ההליכה וכח העין על הרחוק וכח הדב
 להגבר זה לירוח וכן שאר איברי הגוף הנרחים והשחרים הם וכחותיהם כלם לזה
 הכח המתעורר והחלק השכלי הוא הכח הנמצא לאדם אשר בו יוכל ופי יהיה
 ההשתלשלות ובו יקנה החכמות ובו יכרך בין הטבעת והנחה מן הפעולות וזו ר'
 פעולת מהם מעשי ומהם שונו והמעשי ממוט מלאכה מחשבת ומימע מחשב והעשות
 הוא אשר בו ידע האדם הנמצאות שאינם משתנות כפי מה שהם עליו והם אשר
 יקדחו חכמות פיה והמלאכה מחשבת הוא הכח אשר בו ילמוד המלאכה כנגזרת
 ועבורת הדמה והרפואות והמלחות והמחשבי הוא אשר בו ישתכל כדבר אשר ז'
 ורצה לעשותו אם אפשר לעשותו אם לאו ואם אפשר חיך חיך שישיעה זה טעור
 מה שיכרך טעור מעגן העפע הנה ודע שזאת העפע האחת אשר קדם ספור ז'
 שזותה זה חלקיה היא בחסד והשכל לה צורה וכשלא הגיעה לה הצורה יהיה סוף ז'
 מיצוות ההכמה בה לקבל צורה היא לבעלה וכחילו הוא מיצוות הכל והוא אמרו
 גם כן גם כלי רעת עפש לה טוב כל שמיצוות עפש שלא הגיע חלה צורה חכל ז'
 הנה עפש בלא רעת לא טוב דכל כדמים על הצורה והחומר ומיני השכל גם כמה
 הם וחיך וגש חין זה מקומם ולא יעורר כמה שגריעו לזכר על המדות והוא ויהי
 ראוי כספר העבודה אשר זכרנו וככחו הפסק כזה הפסק יאחיל כאחר

פ"ז

פרק ב'

כענין סמות הענין וכדעשה החלק אשר בו ימיצו המדות הטובות
 והרעות דע שהעבורות והמדות התקרות ימנעו ימיצו בשני ז'
 חלקים מחלקי הענין והוא החלק המרגש והחלק המתעורר לכן וכשני חלקי החלקים
 יהיו כל העבורות והמדות אטעם החלק הון והחלק המרטה אין מיטה בו ולא עבודה
 שאין לרעה ולבחירה כדחת מהם מעשה טל ולא יוכל האדם ברעו לבטל מעשהם
 או למעטם מפתולה אחת הלא ריאה שני החלקים האלה רל הון והמדות ישני ז'
 בשני השיטה מה שאין כן כשאר סמות הענין אך החלק השכלי יש בו מיטה אבל ז'
 אינו אומר שיש בוה הכח גם כן מיטה ועבודה לפי אמונת רעה כעל או אמונת רעה
 חמה אבל הון בו מעשה שאומר עליו שם מיטה או שם עבודה פתם ולזה אמרתי
 למעלה שבשני החלקים הם ימיצו העבורות והמדות אטעם המעלות הם שני ז'
 מינעם מעלות המדות ומעלות שכליות וכנגדם הם שני מינעם הפחיתות אטעם מעלות
 השכליות הם שימיצו לחלק השכלי מהן החכמה שהיא יריעה הסכות הקדושות וה'
 רחוקות אחר יריעה מיצאות הדבר אשר יחקרו כמותו ומהם השכל אשר מינע ז'
 השכל העז והוא הנמיח כע בטבע רל המושכלות הרדטיוטות ומינע שכל נקנה
 ואין זה מקומו ימהם וכות התבונה וטוב ההכנה והוא לעמוד על הדבר ולהביט ז'
 מהרה בלא זמן או כומן קרוב ופחיתות זה הכח הפך לו או שכנגדם אבל מעלות
 המדות ישנו לחלק המרגש וכמו החלק המרגש כוח הענין אינו רק שני לחלק
 המתעורר ומעלות זה החלק רבות מאוד כוהירות כלומר יראה חטא והנריות והיוצר
 והעטה והשפלות וההסתלקות והוא שקדו חכמים עשירות כאמרים חי זה עשיר ז'
 השטח בחלקו והגבורה והאמונה וזולתם ופחיתות זה החלק הוא לחסר מלו לאו ז'
 להוסיף כסם אבל החלק הון והמרטה לא יאמר בו מעלה ולא פחיתות אך יאמר ז'
 שהוא זן על ישר או על בלה יושר כמו שאמר שכל עכול טוב או בעל עטלו או ז'
 עפסר דמיט חו הוא מרטה יושר ואין כוח סלו לא מעלה ולא פחיתות והוה מה ז'
 שרטיט זכרו כוח הפך"

פרק ג'

כחלי הענין איס הקדמונים כי יש לענין כדמות וחלי וכדמות
 הענין הוא שיהיה תמורה ותכונה חלקיה תכונות שתעשה בהם
 המיד הטובות והעשירות הנאות וחליה הוא שתהיה תכונה ותכונה חלקיה תכונה
 שתעשה בהם המיד הרעות והפעולות הטובות אטעם כדמות הנגה וחלין מלכות
 הרפיות חקרו עליו וכמו שחלי הנאות ירמו להכסר הרגשותיהם כמה שהוה מותק
 שהוא מר וכמה שהוה מר שהוא מותק ויניחו הנאות כמדת בלתי נאות ותחוק ז'
 החוות והרס הנאות כענינם אין כסם הנאה כלל לכדמים ואפשר שהיה בהם
 צער כחכילת הענין והפסם והכרס הענינים מאד והחמינים מאד וכדמות כלו מן
 המנוונות אשר לא יבאו להם הכדמים אבל ימנעו אורם יכ חולי העשירות רל ז'

הרעצ וכפלה המדות הרשית ידמו כמה שהיו רע שהיו טוב וכמה שהיו טוב שהיו רע והיה
 הרע יתאווה לשלם המלות אשר באמת הם רשית וירמה בעבור חלי עקש שהם טובים יבמי ז
 שהחליות ששרדו חליות ולא ירשו מלכות הרשמות ישאלו הרבנים הרעצם לשרדך לעשות
 ויהיו חסדים ממה שירמיהו יצירחיו לקחת הרבנים הנמרסים המרים שיבראו וקטנים וישבו
 לבחור מינו וילמאום ברע יכן חולי הנפשות צריך להם עישאלו החכמים אשר הם רופאי ה
 נפשות ויהיו חסדים הרבה הם אשר יחשבו בהם שהם טובים וירפאו אותם במלואם אשר
 ירפאו בה מרות העקש אשר איננה כדרך שאחר זה חמטם חולי הנפשות אשר לא ירפאו
 בחליות וידמו כי שהיו כרדיות או ירפאו בו ולא יהתפאו אחריתם למה שיהיה אחרית ה
 חולה כשימנך אחר תנאותו ולא ירפא שהוא ימות בלא ספק אבל המרגישים והם נגזר
 נמשכים אחר הנאותהם אמרה בהם היתה האמתה מספרית רביתה כי כשריות לבי חלי
 לא שהוא ירמה לחיות יגזרו והוא מוסך על ענין יגזרו אך על שיהיה מרגישים כדבר
 שילמה החכם חמ עליהם דרך חיל יער בעיניו ושומע לעיני חכם ול שומע לעיני החכם
 חכם טעם שהוא יודעו הדרך שהיו ישיב בדמה לא חשד ויחשבוני הוא ישר ודמי יש דרך
 ישר לטע איש ואחריתו דרמו מור וחסו בחולי הנפשות החלה כהיותם בלתי יודעים מרה
 יזקקו ומה וישלם דרך רשעים באפלה לא ידעו כמה יבשלו אך מלכות רשית הנפשות
 היא כמו שאספר בה הפרק הרביעי

פרק ד'

ברשות חלי העקש המעשים הטובים הם המעשים הטובים והמנוש
 כן שם קצות ששהיהן רע האחת מהם ונספת והייתה חסדן וה
 משלות הם הטובה העש יקטעו ממנועים כן שתי הטובות רשית האחת מהם יתרה והאחרת
 חסרת מן הטובות האלה יתחילו הקטלות הם והמעל מן הזהירות שהיא מנה ממוינות
 כן חב התאווה וכן העבר הרגשות הנאות והזהירות היו טפשות הטוב והטובה העקש אשר
 יתחייב מנה הזהירות היא טעלת המדות אבל רוב התאווה הוא הקצה הראשון והעבר
 הרגשות הנאות לגמרי הוא הקצה האחרון וטענהם רע גמור ושהי טבעת העקש אשר
 מהם יתחייב רוב התאווה הוא הטבעת הימנה והעדר ההרגשה והיא הטבעת החסרת שהיה
 יחד פתיחה מנחמת המדות וכן הנדבות ממוינע בין הסולות והפזור והגמרה ממוינע
 כן המפירה לסמכות וכן רך הלם והמלסול ממוינע בן ההרגשות יכן העבולת פי פלסול
 הוא מי שמתגבר מדחי אינו מתגבל כרדיופ והעגהיות הוא בהתכבד אדם יותר מן
 הראוי לו והעבולת יודעה והוא שיעמוד ודע מעשים בלתי הגונים שיש בהם כחידות חסרת
 והגות ממוינע בן הקצרות וכן וכות העכע לל כרבות העכע מה שצריך בלע מלכות
 והוא מי שהוא בלא דבר וכלה מעשה לכבוד טבעו וקור מוגן והוא כנגד הקצרות
 שיכחו מחיות טבעו וחוס מוגן והעגה ממוינע בן הגמות והטפלות הרחוק והחסרת
 וההתעסקות ממוינע כן דהבת המטן והעגה והכבלות ממוינע כן הנעם והעדר

הרגשת הרפה וכן ופשה פנים סמוי כן הטוות והמשיטה כ' טדה הכרי דול שמישן ו
 דצמס הוא מי טיש לו רוב כושה וכש פנים הוא המוסר מחדסם לה הטיגין למד ולא אמ
 אין כש פנים וימחו כש פנים לא עק ולא דערו המושן לכן עקן וזה סדרותם כך וכן ז
 שאר המדות יעמדו כל כל פנה לשמות מועתים להם כהסמיה בשיחיו העצמס מוכשר
 והרבה פננים יעשו כש אדם כול הפשלות ויחשבו אחת הקיסות טוב ופעלה ממעלות
 הגשמי ופעמים יחשבו הקיסה הראשון טוב כמו מוחשם המסירה לסכנה מעלה ויחדו ו
 המוסרה עצמס לסכנה גברים וכשיראו מי שהוא כבלית זאת המדה לל שמוסר עצמו
 לסכנה ומסר כמעט למדה ככזה ופעמים יכל מקרה ישכחיה וימחו טיה גבר ופעמי
 יחשבו הקיסה האחרון טוב וימחו על פחות הגשם שהוא סבל ועל העכל שהוא שמח ז
 סלקו ועל עדר הדגשת הנאות לשוב טמעו שהוא טהר כלמד ירח חט ועל זה המין מן
 הפועה יחשבו גם כן הסוד ויחדו טוב הלכך מן הפשלות הטובות וזה סוד עשר ויאמנו
 שיכח באמת המוצע ואילו ערך לדסם שיכחן וישקול פשלותו כלס המיד עד שיהמיט
 ויע על המעלות והפחיתות אשר למדות לא יגשו ויחשבו ממש רק בספל הפשלות
 הכוזות מן המדה ההוא פעמים רבות כזמן הרך והדגלט כהס ואם היו הפשלות ההס ז
 טובות יהיה הטצע לט מעלה ואם ריטה יהיה הטצע לט פחיתות וטפע טחון אדם מוכעו
 סתולת טעט ככל מעלה ולא ככל חסרון כמו טעבאר ספק השמיני והוא ירגל כלא ז
 ספק פשלות מקטעל ספי הענה קרובו ואנשי ארעו יחפשו שיהיו הפשלות ההס ז
 סמויעשה ויחפשו שיהיו מותרות או מחכמות כמו ספטרע והיה עשו חולה ודחוי שילכו
 סרטיהו סדרך רפואות הגופת משיה וכמו שהנה כשיחא מטיחין נראה אל אי זה יר ז
 עה ויחיו ונעמוד כגרו כהכט עד שישבו אל השיחוי ובעשהה ספל ירע מן ההס ז
 ושבו לעשר לו מה שיעמידו על שיויון כן עשה כמדות כטיה ויהטשל כו סגנדה אדם
 שהזהר לו כטעה בעשיו יחסר מה עתשו מכל טוב לרוב הכלות וזה פחיתות מפחיתות ז
 הגשם והפעל אשר ישנהו מפשלות הדע כמו שבארט כזה ספק וימסרנה לרסאות זה
 החלי לא נעיה הרגלו כריכות שזהו מני שמרפא מי שגבר עליו החוס כדבר המוסרע ז
 הנאות שלא יכריחיהו מחליו אבל סידך שנטבאיהו לקור פנים חדר תשב ויכפל טענה ספוד
 פעמים רבות עד שהסר מעשיו הרבנה המחוכמת לכלת יהיה קרוב להגע אל הבועת ספוד
 ויא יסלק ירו מפשלות ספוד ונעיה להביח חל פעלות הנריכות וישירד עליהם ולא יוחד
 ולא יחסד וכן כשערה ספוד נטויה לעשות הכלות ולשטתם אבל לא יענה פעל הכלות
 פעמים רבות מעטעל פעל ספוד וזה החריש הטוב הוא סדר התפואה וסרה והוא עשכ ז
 האדם מן ספוד לגריכות ויחד קל ויותר קרוב משוב ככל התפואה טהר ולזה נכפל על ז
 ככל התפואה פעלות העדר ההיח ויותר משנכפל על עדר הרגשה פעלות התפואה ועוב
 על רק הלכך ספיה עצמו לסנה ועיחיס המוסר עצמו לסנה רבות הלכך ועל הנבל
 סהרון טוב הלכך יותר משערגל מי טיש לו ירדן לכט טוב מעלה וזה סדר ספואת המדות

פעולת

אסוב ון הילוף לרופס
 ון טוב נעור כרפס כהטת
 טרד חוט מט ויבר קל ויבר
 קרוב אטול

ויוזכרו וילוב הענן לא היו חסידים הראשונים מעולם נפשוהיהם הטנה מסוימת
בשנה אך היו עטים מעט ליד הים או החסר על דרך הסיף והסמירה לל על דרך משל
שהיו עטים מן הנהרות ליד העדר הרגעת ההנאה מעט ומן הגבירה ליד מסדת ז
עצמם בכנות מעט ומטיב הלב ליד יתרון טוב הלב מעט ומן העצה ליד ספולות
הרוח מעט וכן האחד ישל זה העטן רמזו באמרום לפנים משורת הדין אבל מה שעשו
אותם החסידים בקצת הזמנים וקצת העשים מהם גם כן מענות אחר הקצת האחר ז
כצום וקום כללות והנחת אכול הבשר ושתות היין והרחק העשים ולאכש העמד והשער
ושטות החרים והתבודד כמדוכה לא עשו דבר מזה לא על דרך הרפואה כמו שזכרנו
והקפיד העשי המדינה גם כן כשיראו שהן עסוקים בחברתם וראות פעולותיהם עת
שיפחדו מהקפיד מרובההם כעבורם ועל כן כדחו להם לדבריהם ולסדוקם שאין שם אדם
רע במאמר הנבוא ורמזיהו שה' מי יתגע כמדבר מלון חידושים וישכח את עמי ואלוה
מארגם כי כולם מנחפסם עתה ברגלים יבאשר רוח הסכלים שהחסידים עשו לו ה
פעולות ולא ידעו כמות חטבו שהם טובות וכמו אליהם כחשכס שיחיו כמורה ויעט ז
גפיהם ככל מיני עיני וחטבו שהם קט לעצמם מעלה ופחה טובה וישעשו טוב ויכנס
יתקרב האדם לשם באילו העם שזמא הגנה חזקה לדבריו והם לא ידעו שלו הפעולות רב
ויכנסו יגיע פחיתות מפחיתות העש וזין להטטילים לא לויש שאינו יודע במלאכה
הרפואות כשיראה הבקוהים מן הופפים שהשקן עטים לטות סם שנקרא בעיני שחם
חגול קדוקיגוריה כלע והקמועאה והעבר ובלעז הלואי וכינח בהם ופסקו מהם ז
המזון וערכו מחלים ועמלו מן המזות הטילה גמורה ואם הסכל ההוא אחד שלו רה
דמים מרפאים מן החלי כל שכן שיעמורו הכריז על כריאות או יוסיפו כה והחלי לקחת
אותם המיד ולהתגה כהטגת החולים שהוא יחלה בלא ספק קן לא שם חולי העשיות
בלא ספק מוקדם הרפואה על הכריאות וזאת העדה התמימה המעולות אותנו כמו ז
שהעד עליה יודעה וזרה וי תמימה מטיבת עפש ערות וי נאמנה מחכמתת לא זכרה
דבר מזה ואיננו כונה להיות האדם עכש החולך כדרך החשינות יאכל מה שיש לו
לאכול כשווי וישנה מה שיש לו לשתות כשווי וכפול מה שמותר לו לשל כשווי חשכון
המדת כחמד וכאמנה לא שישכון במדכיה וכהרים ולא טילכש השער והעמר ולא
שיענה גוף והזהרה טוח לטי מה שבח בקבלה אם כמיד ופטר עליו מאשר חנה על ז
העש יחם וקל וכ על זה עפש חנה זה לא על שיעגע עצמו מן היין והלא רכיים קל
וחומר ומה מי שיעגר עצמו מן היין ערך סערה המעגר עצמו טכל דבר ודבר על אחת
כמה ומה וכדכדי נביאית וחכמי תורה ראינו שהם מכוונים וול השינוי ושמירת עפס
ועפס על מה שחכיהו התורה ונעת הטם יל על יד נביאו לטי משאל לזום וים אחר
כעלם אם יתמיד עלי ואם לא והוא חרם לזכיהו הדכסה כחך החמישי התר כאז
כרטר עשית זה כמה שנים וענה אותם כי צמיתם וספור בחמישי וכשעני זה טבעס

שעה העם צמחתי חט וכי תחלו וכו' תשמו הלא אתם האוכלים והשותים אחרי כן
 יצא איתם כיושר ובמעלה לבר לא כיוס והוא ימחו להם כה אסר ה' צבאות לחמד
 כשפט אמת שפטו וחסד ורחמים עשו איש את אחיו ואליפע וגד ויהס ונע אל העשוק
 וירגע איש את אחיו אל תזטכו מלבכס' ואמר אחרי כן כה אסר ה' צבאות יסם הדיש
 ויסם החמישי ויסם הטבעי ויסם העשירי יהיה לבה יהודה לששן ולשמחה ולמזרח
 טובים והאמת והשלום אהבו ירע טחמה הם המעלות הטכריות מפני שהם אמתיות לא
 ישתנו כמו שזכרנו כפרק השיני והשלום הם מעלות המדות אשר בהם יהיה השלום בעולם
 ואיטו אל כונני שאם יאסרו אל המתרמים באומות מאנשי תורתו שאיני מדבר כי אסר
 בהם שהם אינם עושים מה שעושים אותו מהטריח גסיהם ופסוק הנחזיהם הלא על דרך
 הלמוד לכוונת הנפש כדי שיהיו עמים אל הכר האחר טעם כפי מה שבארע בזה הפרק
 שדמי שיהיה האדם כן זהו עשות מהם כאשר אבאר והוא שהטרה לא אפרה מה שאסרה
 ולא יטנה מה שיטנה הלא טעם זאת הססה אל כרי טערתו מן הכר האחר יותר על כרי
 ההרגל שאסור המעלות האסורים טולם ואסור הבשלות האסורות והאזהרה מל הקדשה
 ומה שירך כעבת אשה וקדושן ועב כל זה אינה מותרת המיד אבל החסד בעת הצחות
 והלירה יעם כל זה גורו חכמי תורתו לטעם המטל ומעשה כיוס כמו שזכרנו בסעודה
 זה מולו חמע יעו הלהטרוק מקצה חוב המאווה חוק גדול ולמאת מן המיעט אל כרי
 הכר הרגעת התנאה טעם עד שהיטכ והחזוק בעצמותו בעת ההירות וכן כל מה
 שבטרה טענת המעשרות והלקט והשכחה והפאה והתרע ושוללות ידן טענת יוכל
 והמקרה די מחסורו זה כול קרוב מיתרון טוב לכב שטרק מקצה הגבלה חוק גדול ועקר
 לקצה יתרון טוב לכב עד שיתחוק לע לב טוב וכזאת הנביעה כיון רוב המצות הבעית
 סולם שהם מלמדות וסגולות כחות הנפש כמו שאסרה הנקיסה והעניה וגאולת הרם
 כאמר לא תקום ולא תגור את כע עמך טוב העובד הקם תקום עמו עד שיחלט כח הנפש
 והחגו וכן העב תשיכס עד שתסור תבעת הכילות וכן טעם שיהי הקים והדרת פני קון
 ככר את הכך והת אסר לא תסור טבל אשר יגדו לך ימין ושמאל עד שתסור תבעת
 העשות והגע תבעת הכושת ואחר כן החיך מן הקצה האחרון אל חב הססיה וזמם הכס
 תסח את עמיתך לא תגור טעם עד שיסור רוב המטת גסן ונשאר כדרך החמיעי
 וכשימא האיש הסכל בלא ספק ישתדל להוסיף על כל הדברים כמו שיאסור המאכל
 והמטות מוכף על כה טעסר מהמאכלים או יאסור הזוג מוסף על מה שזכרנו מן
 הבשלות יותר כל מוטו לעמים או להקדש מוכף על מה שבטרה על הנקיות ועל
 ההקדשות והערבס יהיה עשה מעשים הרעים והוא לא ירע ויגע אל הקצה האחר
 ויבא כן המטות לגורי וליחכמים בזה הענין דבר לא שמיעת כלל יותר נקלה
 טעם והוא כגמרה רבנ מערכא כפרק השיני מנרדיכ דברו כגעת המעכלים על
 עמסם שמישת ונרדים עד שישררו כעין אסורים וזמם שם בזה הלשון ר' יודי כשכר

ר' יצחק לא ריץ מה שהכרת הדין לא שאתה חוסר עלך בדים אחרים וזה הענין
 שזכרנו בשו"ת בלא תוספת ובלא חסרון הנה התבאר לך מכל מה שזכרנו בה תורה שיש
 שסוד לכוין אל הפעולה הממוצעת ושלא יבא מהם אל קצת מהן עושה אלא על דרך
 הרפואה ולעצור טגרו כדרך וכמו שהארס הורג במלאכת הרפואה כשידחה מרגו שפוחה
 משגו שטי לא ישגו ולא יבא החלל להרדוף עד שיגמור אל השואה חזקה כהנלה החזק
 יבצודע שאמר מאבדו חלוש ועמרה המיד ויהרדף מן הרבנים המיוזקים לו ויבין למה ז'
 שישעלהו עד שיראה האבר ההוא או עד שלא יוסף חולפה בן הארס השלם יצדף לו ז'
 שיוכר מדוהו המיד וישקול פעולותיו ויבין הכונה נמשו יוס יוס וכל מה שיראה נמשו טעיה ז'
 לבר קציה מן הקציות יסדר ברפואה ולא יבא הכונה הרעה להחזיק בשעת מעשה הרע ז'
 כמו שזכרנו וכן ישים לנגד עיניו המדות הפחיתות אשר לו וישדל לרפואה המיד כמו שהיו
 שהקדמנו שאי אפשר לאדם סבל חסרון שהכלוקים כבר אמרו כבר הוא ויחזק שיענה מי
 שהוא בטבע למעלות בלא ללפעלות המדות ולפעלות שכליות מזומו מוכן אבל כפי הענין
 ענינה זה הכס הרבה אמרו בעבריו לא יאמין ובמלאכתו ישים תהלה מה יצדף הטעם על
 ומה יוסה ילוד אשה ועלמה ע"ה אמר סתם כי אין אדם יצדף כחזק אשר יצדף טוב ולא ז'
 חטא וזהו יודע כי ארון הנבואים הראשונים והאחרונים משה רבי ע"ה אשר אלו הכס
 יל ינו לא האמרים כי להקדיש על אשר כדיתב פי כמי מדינה על אשר לא הקדישם זה
 סוף וחטאו ע"ה הוא שגנה לבר אחר מן הקציות מטעלות מסעלות המדות והוא הסבלות ז'
 כחשר ענה לבר הרגטת באטחו שמשו נה המורים דקדק עליו הכס שהיה אדם כמיהו בעם
 לפע עתה ישראל במקום שאין ראוי בו הכנס וכוננו כזה כדן האיש ההוא הוא חלול השם ז'
 מקע שלטנו מהו כולם וסוכרין היו למדים והיו שקונים להגע בהם אל תצלת השלם הזה וזה
 עולם הכח ואיך יראה עליו הכנס והוא מפעלות הרע כמו שכארט ולא יבוא ט אם מהכונה
 רעה מהטעם הנפש אבל אמרו כענין מריתם פ"ה הוא כמו שאבאר והוא שלא היה מדבר עם ז'
 סתים ולא עם מי שאין לו מעלה אבל אנשים שהקטנה שבטעיהם היתה כחזקל בן מוין כמו ז'
 שזכרנו החכמים וכל מה שיאמר או יעשה יבטלו וכאשר ראוהו שכנס אמרו עליו הנה זה
 אין לו פחיתות מדה ולולי שהיה יודע שכנס עליו בקבשת המים ושאוטו הכענותו ית לא ז'
 היה כעם ואמנו לא מיאנו לטוב ית שכנס בדברו אליו כזה הענין אבל אמרו את המדות
 והקהל את העהה חנה וההין אחיך ורבותם אל הכלע לטענתם יעני מימי והינני לתב
 מים מן הסלע והשקיות את הענה ואת בערם והנה יבאט מוסנת הטעיה אבל הרבה כפך ז'
 מספקה התרה שטאטחו בו רבים ועשאל פשמים רבים אי זה חטא חטא ורדה מה שטאמר בן
 ומה שזכרנו כי אבטו והאסת יעשה רכמי ואשוב לטעני כי כשיתיה האדם שיקל פעולותיו ז'
 הבוד ימסין אל המעטות והיה במורגה השליטה ממורגות בני אדם יבוא יתקב אל השג
 וישג אל טובו וזהו הדרך הטלם שברכמי העכרה וכבר זכר החכמים זה הענין וכתבו עליו כל
 השם ארוכותיו וסדר וזאת כישועה שהלפ"ה על ועם דרך אראט בשע ליהם ואל הקרוי וסע

הנה

לא נשם והשומא הוא השיער והכרמא וזהו הענן שפרשטו כזה הפרק כולו כשהו יזה שיעור
מה שדחיקתו שיערך כזה הענן

פרק ה'

בהשתמש האדם ככחות הנפש לזר הכליה אחת יצרך לאדם שיעבור
 נחות נפשו כולם לפי הדעת כפי מה שהקדמנו בדרך אשר לפני זה ז
 וישם לגר עניו המלות אחת והוא השגת הנשם ית כפי יכולת האדם לל לדעת חזונו ויניח פעולתו
 כולם הנפשית ויטעוהו וכל הכיון מכיונים לזאת ההכליה עד שלא יהיה נפשיתו רבר ממשל
 ההכל לל תועל אשר לא יזכה אל זאת ההכלית והמשל כי שיעים המנה באוכלת וכשעתה ז
 ומשגלי ויטעו ויקיטרו והטעו ויטעוהו כריאות גופו לבר והכונה בכריאות גופו שהמניח ה
 נפש כלה כראים ושלמים כחכמות וקנות מעלות המדות ומעלות השכליות עד שיגיע להכלית
 ההיא ועל זה ההקדש לא היה און מנהג אל ההנאה לבר עד שיבחר מן המון והמטותה הערב ז
 וכן נבחר ההנהגה אבל יכונן אל המושל וכשיוקדכן עתה ערב זהו וכשיוקדכן עתה כלה ז
 ערב כלה או יכונן אל הערב על דרך חכמת הרפואות כפי שחלשת התוה למאכל ויערה כ
 מזונות המותכבות העריכות שנמש האדם מהיות להם וכן אם התעורר עליו מרדה שחוריה
 יסררה כשמיצה הטובים ומטיע זמרה והטויל כגנות והכעטם הנאים וחכמת העיות היסות ז
 וכיוצא כזה ממה שדחיים הנפש ויכיר חלי מרדה השחורה ממה והכונה ככל זה שיניח גופו
 והכלית המנה בכריאות גופו לקנות חכמה וכן כשיהעבך לקנות מסון יהיה המלות כענין
 כקכוכו שיניחיהו כמעלות ושימיצהו לחושי גופו ולהמשיך מיחאותו עד שיעיג וידע מהשם
 מה שאפשר להעמו ועל זה ההקדש יש למוחנה הרפואות סכוח גדול מואר כמעלות וכדעת
 הנשם וכחנע אל ההעלחה האמתית ויהיה למוחנה וכדעתה שכחות מן העבודות הגדולות ז
 ולא היה חזן כארנה והטרות כי מה נשער פעולותיו ויעיבו פעולות אעטיות מכיוות חול ז
 המעלות האמתיות כי האדם משיבא ויאכל מזון ערב אל החך טוב הרח שבשם האדם מהיותו
 לו והוא מוקף ואפשר שיהיה כפה לחלי קשה או למיות פתאום זה והכמות אציל שזים ז
 ואין זה פועל האדם מאשר הוא אדם חמטם הוא פעל האדם מאשר הוא בעל חיים נמשל ז
 ככמות נרמו ואמנם יהיה פעל אעשי משיבא המועיל לבר ויפנימים יניח הערב חיים נמשל ז
 הנמאם כפי כדעת המועיל וזה פעל לפי הדעת ומה נברל האדם נפשיותו מוולתו וכן כשי
 כשיבעל כשיחאות מכלתי שיעמור מן הנקה והתעלת יע לו זה תועיל מאשר הוא בעל ז
 חיים לא מאשר הוא אדם ואפשר שתהיה הנהגת כלה לפי המועיל כמו שזכרנו אלה שיעים
 תכלתו כריאות גופו ושלמותו מן החללים לבר ואין זה חסיד כי כמו שבחר זה הנאה הכריאות
 נחר זה החוחר הנאה המאכל חו הנאה המשגל וכולם חזן תכלית אמתית לשעלותם אבל ז
 הנכון שיעים תכלית מל מה שיהעבך כי כריאות גופו והמשך מיחאותו על השלימות כר ז
 שישארו כלי סאת העבש אשר הם איברי הגוף שלמים והתעבך נפשו מכלתי מונע כמעלות
 המדות וכפעולות שכליות וכו כל מה שילמדוהו מן החכמות ומן הדעות מה שהוא מהם דרך

הל התבליה ההוא אין בו דין ודברים ומה שאין תועלה לו בתכלית ההיא כשאלות ה
החשבון וספר החרושים והתבולות וההרבה משאלות אל הנרמח ומשיבת המשקל
והרפה כיוצא בלו ויהיה הטובה מהם לחורר השכל והרגיל הכח השכלי מריב המנוח עד ש
יצע לדרך קצין ריעות ההקדש המוכות מוולתו ויהיה לו זה רדך שיצוה בה לדיעת המתה
מיצאוהו ית וכן קרברי האדם כולם אין עריך שירבד לא כמה שיבא לטעמו כי תועלת אין
ירחה היוך טענתו חזי מגופו כחכמה או כמעלה או כשכח מעלה או מעלה חזי לגנות גנות
אין טוענה כי קללת בעלי החכמויות וזכרם לגנות חכם יהיה הטובה כי לחסדם אינל כח אדם
עד שיתרחקו מהם ולא יעשו מעשהם הוא מחויב והיא מעלה הלא תראה אמרו ותע כ
מעשה ארץ מצרים אשר יעבדת בה וכמעשה ארץ כנען וספור הכנענים וכל מה שבא
כמקרה טגנות בעלי החכמויות וזכרם לגנאי ושכח תשובים והגדרתם אין הטובה כי רדך
מה עזמתו לך עד שימשכו בע אדם אחרי רדך תשובים האלה מתרחקו מדרך הרעבים
ההם וכעשיים האדם כוער אל זה הענין בעל מפשולתו ויחסר ממאמרו הרבה מאוד כי
מי שיסוין אל זה הענין לא יתעורר לשחן הסתלים כזהב או לעשות רחוק זהו כנגדו האלוהים
חס לא יכין כזה להרחיב נפשו כרי שרברא וירחיך ממנה יצרה עד שתהיה מבינה וזה
לקבל החכמות והוא אמדם ון רורה נאה ואשה נאה ומטה מוצעת לתלמיד חכמים כי
הנפש תלוא והעבור המחשבה בהתמרת עין הדברים המעשים כמו שראה הגוף כעשותו
המלאכות הכחות עד שיעח ויעש ואז ישוב למנוח השוה כן עריבת הנפש גם כן להשתק
כמעשה החושם כעיון לתחיים ולעצמם הנאים עד שיסור ממנו הלאויות כמו שראו כי
הוא חלשין רבן מגדסו ויחשב שעל זה הכר לא יהיו אלה רעות ולא מענות הכל לל עשיה
הפתחים והצורים כמעטם וכלים וכמגרים ודע שזאת המדרגה היא מדרגה עלינה מחד
וחסודה לא השיגה לא מעט ואחר הרגל גחול וכשירסן מוצאות אדם שזוהו עגט חיוב
אומר שזוהו למטה מן הגבאים כל שימשו סחות נפשו כלם וישים תכליתם ריעות העשי
ית לכר ולא יעשה מעשה גדול או קטן ולא ידבר רבר אלא שהתקל ההוא זו הדבר המוח
מכיר למעלה או למה שמכח אל מעלה והוא ירעוב ויסתכל כל קטל ותגונה ויראה חכם
יבוא אל התבליה ההוא או לא יבוא ואז יעשהו זהו אשר בקש סמוני ית טכנון ארץ ה
כאמרו ויהבת את ה' להיך בכל לבך ובכל נפשך ובכל מאורך אל בכל חלדך נפשך שתעשה
תכלית כל חלק ממנה תבליה אחת יהיו לאהבה את ה' וכתי הוציר תבליה עה כזה ה
ענין גם כן וזהו ככל רדכך דתו ופי' החכמים חפי' לדבר עבודה לל עישים לפעל ההוא ה
תכלית והוא החכמת העלם שיש בו עביה מיצר אחת וכבר כללו החכמים עה זה הענין ה
כולו בקצרה כמלות מועשות מורה על זה הענין הורחה עלימה מחד עד שאתה משיגו
קצת הסולות איד ספרו זה הענין הגדול העיטם ההוא כולו אשר חובכו בו חכמים ולא ה
השלמוהו הרע שטימר כסח לה' כלל ספק והוא אמרם כעזאותהם וכל מפשיך ירה ין
לשם שמים וזהו הענין אשר כדעתו כפרך זה וזה שיעור מה שראינוהו רחוי לומר ה

הנה לבי וזה ההקדמה

פרק ו

בהקדש אשר בין החסיד המעולה ובין הסובש את יצרו והמושל
 בנפשו וזו המלוסופים שהמושל בנפשו אע"פ שעשה המעשים
 הטובים והחשובים הוא שטפה אותם והוא מתאוה אל הפשלות הרעות ונכסף אליהם
 וכבוש את יצרו ויחלוק בפשלותו על מה שיעורוהו כחוקו ותאוהו ותבטת נפשו וישגה
 העובות והוא מצטער במעשיותם וטווק אבל החסיד הוא נמשך בפשלותו אחר מה שתעוררו
 עליו תאוהו ותבטתו וישגה הטובות והוא מתאוה ונכסף אליהם וכתבסמה מן הכלוסופים
 שחסיד יותר חשוב ויותר שלם מן המושל בנפשו אבל אלו חסיד שיהיה המושל בנפשו ז'
 חסיד ייטיב כנענים רבים ומעלתו למטה ממינו כהכרח להיותו מתאוה למשל הרע והע"פ
 שאיננו עושה אותו מטעם שהשוקתו לרע היא תבטת רעה בנפשו וכבר אמר מלמדו כיצד
 מה אמר נפש רעוע אותה רע' וזו' כשמחכת החסיד במעשה הטובות והצטער מי שאיננו
 צריך בפשייתם זה המחמד שמחה לצורך עשות מעשית ומחנה למשל זון הוה הנראה
 מרובי העבאיים נאות למות שזכרוהו המלוסופים וכאשר חקרנו רבני החכמים מזה הענין
 נמצא להם שהמתאוה לעבדות ונכסף אליהם יותר חשוב ויותר שלם מאשר לא יתאוה
 אליהם ולא יצטער בהתרחם ע"ד שאם טבל אשר יהיה האיש יותר חשוב ויותר שלם תהיה
 השוקתו לעבדות והצטערו בהתרחם יותר גדול והבחינו מזה רבדים וזו' שכל שגדול ז'
 מחבירו יצדק גדול מוטע ולא ריים זה ע"ד שאם שטבר המושל בנפשו גדול לפי רוב ז'
 יצטרו במושלו בנפשו וזו' למוס יצטרא יגדלו ויותר מזה שהם טון להיות הדרס מתאוה
 לעבדות ע"ד שהתירוהו מלומר שאיננו נכבד' לא ההחזות לזאת העבירה ואע"פ שלא חסד
 חסרה התורה והוא חסיד רבן שמעון בן גמליל חומר לא יאמר חסד אי חסתי לאסל
 מטר כחלב די חסתי ללבוש שטענו אי חסתי לבוא על הערה חלד חסתי ומה אעשה
 ויבכי שבטמים גר עלי' ולפי המוכן בפשייתי עני המחמרים בתורת המחשבה הם שותף
 זה חת זה ואין הענין כך אבל עניהם חמת ואין מחלוקת ביניהם כלל והוא שהרשות שתן
 חיל הכלוסופים רעות הם אשר אמרו עמי שלא יתאוה אליהם יותר חשוב מן המתאוה
 אליהם וכבוש את יצרו מהם הם העשנים המפורסמים אצל כל עם אדם שהם רעות ז'
 כשעבודת רמים וגולה וגנבה וזונאה ולהזיק למי שלא הרע לו ולגמול רע למטוב ז'
 ולבנות חכ וחס וכדומה כדל' גג המטות שאם עליהם רבדים חכמים שאדמיל לא נכתבו
 רצוים הם להסתב ויקראו אותם קצת חכמים החחרונוט אשר חלו חלי המרובים ה'
 מיטות השכליות ואין ספק שהנפש אשר הכסוף לרבר מהם ותשתוקק אליו שהיא ר'
 חסרה ושהנפש החסונה לא יתאוה לרבר מדון הרעות כלל ולא תצטער בהמנעם ז'
 מהם אבל הרבדים שאם עליהם החכמים שהכבוש את יצרו מהם הוא יותר חשוב ז'
 וגמולו יותר גדול הם התורות השמועיות וזה חמת שאדמיל התורה לא היו רעות כלל
 ומטע זה אם שצריך האדם שינע נפשו מזהב את אורם ולא יהיה לו מינע מהם חלד

הטרדה וכן חכמים עלי יכנה המטילן שהם לא חט לה יאמר חי אפשי להרץ את העט
 חי אפשי לגבוי חי אפשי לכוב לה אפשי ואני שכשמים גר על דכל הכיור רבים ז
 שמינים כלם בער כחלב ולבשה שטעמו ועריות ואלה המינות וכיוצא בהם הם אשר קראם
 העם הקדוש הם חקים שחוקקו לה חין לך רשות להרהר בהם ואומות העולם משיבין ז
 עליהם והטעם מהטעם כגון פרה אדומה ושער השתולל וס' ואשר קראו אותם ה
 חכמים האחרונים שכליות קראו מינות סני מה שבארו החכמים והנה התבאר טעם מה
 שאמרנו חי זו מן העברת יהיה מי שלא תשתדק אליהם ויחד חשיב מן המשתדק אליהם
 ויכשש חת יצרו מהם ואי זו מהם יהיה הענין כן בהפך וזה החשש נכלל בהעמדת עני ה
 מאמרים ולשונם מורה על אמתת מה שאמרנו ויכבר נשאלה מנה זה הכרך

פרק ז

כחמיצה ועצנה הרבה ימיא כמדדשות ובהגדות ייש מיטג
כתלמוד שבנבחים מי שיראה העם מאחורי מחיצות רבות ומהם
 מי שיראהו מאחר מחיצות מועטות לפי קרבתם אל השם ולפי מעלתם כנביאה ער שאמרנו
 משה רבי' ראה העם מאחר מחיצות אחר בהירה כלומר מזהירה והוא אמר איתפלג ז
 כדפקר רבי' המאורה העולם ודוסקן שם העצנה המראה הנעשית מגוף מורה ז
 מהם וכוכבת מן שערבאר כסוף כלם והנעה כזה הענין מה שאמר לך והוא שאמנו
 נחמד מקדק הטעם שהמעלות מהם שכליות ומהם מעלות המדות וכן הפחיתות מהם
 פחיתות שכליות כשכלות ומיעוט ההכנה ודחק התבונה ומהם פחיתות מדות כדכר רב
 האיה והגאון והרוג והכעס והטעות וההסת' המזון והרשיה להם והן רבות מאד ויכבר
 וכבר הסדר ברעבם מקדק ל' ואלה הפחיתות כלם הם מחיצות המכדלות בין האדם וכן
 השם וה' אמ' העביא מכאר כ' אם שטתוכם היו מכדילין כעצם וכן להיכס אמר שיעתהט
 והם הדעות כמין שזכרנו הם המחיצות המכדלות כעט וכן השם וה' ורע טעם נבוא ז
 ונבוא לא והנבא אלה אחר עיהיו לו כל המעלות הטובות וכן מעלות המדות והחוקקים
 שבהם והוא אמרם אין הנבואה שורה לא על חכם גבור ושער' והחכם הוא הכלל ה
 מעלות הטובות בלא ספק ועשיר הוא מעלות המדות לו ההסתברות טעם שהם קראו
 המסתפק עשיר אמרם נגד העשיר חי זהו עשיר השמח בחלקו לו שישפיק לו כמדת
 שהמיניא לו וטע' ולא יכבד ממה שלא מיניא לו וכן גבר הוא גם כן מעלות המדות
 לו שיהא כחוחו כפי הדעת והענה כמו שכארט מקדק החמישי והוא אמרם חי והיו
 גבור זה הכובד חת יצרו ואין מהגאי הנבוא שיהיו אצל כל המעלות המדות ער שלא
 הפחיתות פחיתות ששולמת העד עליו הסוד כגבשון נדחה לו אל שלמות ימיאנו לו
 פחיתות מדות והוא רב התאוה בהרבה עשיר וזה טעמיות הנבוא רב התאוה ויאמר
 מכאר הלא על אלה חטא שלמה וכן דוד ע"ה נבוא אמ' לו דבר צור ועדל ומיניאנו ז
 אורט ככל חזקיות ואע"פ שלא שטע כה אלא כגויס ובהרצת מפרים והיה החסון ז

לישראל הכל כד נבאיר ברברי הימים שהשט לא הרשהו לכות כות המקדש ולא היה
 ראוי בענין זה לרב מה שהרץ אל אלה לא הבנה הבת לשמי כי הימים רבים טענה ויכריעו
 כדליון אל מרת הדגונות ואע"פ שטעמו כד כספרים יעלהה היה טעם אבל המן החכמים
 שהשט לקחו ואם לו שדינו ראוי למשול כמע אדם ויהיה להם לכתו מי עשיל אל קמרה
 כמו שיש לך כי ימיתם וכן מינאנו כשמואל שקחד משיאול וביעקב שקחד מפגועו
 עשו לו המרות וכיוצא בהם הם מחיצות הנביאים ע"ה ומי שיש לו מהם שהי ז
 מרות או שלש בלה ממזיגעות כמו שבארט כפרק רביעי נאמר כי שרחה השם כדאחר
 שהי מחיצות או שלש ולא תרחיק היות קצויות המרות ממעל כדפרקת הנביאים
 שאנחנו מינאנו קצת פחיתות המרות ימנעו הנביאה לגמרי כמעט אם כל המעט ז
 אם נביא הוח נבארתו מסתלקת ממנו והביא רחיה מלישע שנבחרה טעם הנביאה
 כחשר כמעט עד שהסמי כענו הוא אמרו ועתה קחו לי מנגן והאנחה והדאנה שיעקב
 אכינו ע"ה כל ימי התבולו על יוסף נבחרה טעם הוח הקדש עד שהתבטד כחיו אמר
 ורמי הוח יעקב אביהם ודמם הסתרגם ושרה הוח נבארת על יעקב אמהון ולשון ה
 חכמים אין הנבואה שורה לא מתוך עזלה ולא מתוך ענינות לא מתוך רביע שמהי ז
 וכאשר ירע מטה רב ע"ה שלא נשארה לו מחיצה שלא הסיר אותה וכן עלמנו כי מעלות
 המרות מלם והמטלות הטכיות כלם בקש להשיג מהשט על אמתת מינאונו אחר שלא
 נשאר לו מעט וכן הדאנו נח אה כבודך והודיש ית שאי אמתד לו זה נביות שכל נמינ
 כחמר לך מאשר הוח אדם והוח אמרו כי לא יראע האדם וחי הנה לא נשאר לו כטו וכן
 השגת הכורא על אמתת מינאונו לא מחיצה אחרת בהירה והוח הטבל האעשי שאינו
 נכרל וגבל לו ית חסר כרת לו ההשגה אחר ששאלו יותר מטה שהיה אצלו קודם ז
 שאלתו והודיש שהתלה הי אפשר לו עתע שהוח כעל געם וכנה אמתת התטע
 כדאיות טעם כי האדם כשיראה פת הכרו היתה או כנפשו יורה הכרו עד שלא יתערם לו
 עם זולתו כעמיה אכל כשיראה אחריו אע"פ שהיה מכוח כדאיה ההי פנמים יוסתק
 לו עליו ויתעב לו עם זולתו כן השגתו ית על האמת היא ודעתה האדם מאמתת מינאונו
 ומטה שלא ישתקו כמינאונו ההוא זולתו כן הנמינאות עד שימינא כנפשו מינאונו ז
 חזק נכרל למה שמינא כנפשו מינאונו שאר הנמינאות ויא אפשר לאדם להשיג זה
 השישר מן ההשגה לא שהוח ע"ה השגן למטה מזה משע והוח אמר כנה אותה וראית
 את אחריו ואת עתד להשלים זה העטן כספר העבויה וכאשר ירעו החכמים ע"ה שטע
 המיעט האלה מן הפחיתות אל המרות השכליות הם אשר יכדילו כון האדם וכן השט
 ובהם הוא ירען מטלת הנביאים אם על קצת כמה שראו מחכמתם ומדותהם ראוי
 היו שהשגה עליהם שמהם מטה רביע ולא יעלם מתך עטן המיוון שהם רמו אותם כי
 לא שהשגתו אלו חללה וכן אמרו על אחרים כהישע של הער אשר זכרנו וזהו ה
 העטן אשר כוננו לבארו בזה הפרק

פרק ח

כטבע האנושי אי אפשר שיולד האדם מתולדת שנינו כטבע בעל
 מעלה ולא כעל חסרון כמו שאי אפשר שיולד האדם כטבע בעל
 מלאכה מהמלאכה אבל אי אפשר שיולד כטבע מוכן למעלה או לחסרון כהיות פשוט
 החמה מהם יותר גדולת עליו מפעולת החמה והמשל בו כשהיה האדם מוגן עשרה
 אל הויכש ויהיה עיניו מוחו זך והלחות בו מעט יקל עליו לגרום ולחסר ולהבין הענינים
 יותר טהור בעל לחה למנה רב הלחות במוח אבל אם יונח האיש הריא המוכן במזגו אל
 זחה המעלה מבלתי למור כלל ולא ישררו כוחיו ישאר סכל בלא ספק וכן כשיולדו
 יוכיט זה העב הטבע רב הלחה ירע ויכזן אבל כקשי יעל זה המזן בעצמו ומינה איש
 שמוג לבו יותר חם ממה שצריך מעט ויהיה גבור ול מיכן לגבורה אם ולסדרו הגבורה
 יהיה גבור מהרה ואחר מזג לבו יותר קר ממה שצריך והוא מיכן ליער המזך והמזך
 וכשיולדוהו ויהיוהו יתכלם מהרה ואם יסון בו הגבורה לא ישוב גבור רק בקושי גבור
 אבל ישוב כשיולדוהו בלא ספק והמעט כהרה לך זה שלא תחשוב כשגבורות אשר
 יסכרו בהם חכמי הטבעות בשיחשבו שמוולד האדם ישימיהו בעל מעלה או בעל
 חסרון ושהאיש מוכרח על המעשים ההם בהכרח ואמעט אל יודע שהרוב מוססם עליו
 מהורטט ומפולסופי וכן כמו שאמרנוהו נעצות האמת שפעולות האדם כולם מסוורות
 לו איין מכריח אותו סתם ולא מביח זולת עצמו כלל שיטהו ליער מעלה או ליער חסרון
 אלא אם יהיה הכנה מוגנת לכך כמו שבארע שיקל לו כח ענין או וכבר אבל שיחשוב
 או יהיה נמוע איין זה כלל וחולו היה האדם מוכרח על פעולותיו היו בעלות מינות ה
 תורה ואזהרותיה והיה הכל שקר גמור אחר שאיין בחירה לאדם כמה שיעשה וכן היתה
 מתחייב בעול הלימוד וההתלמודות ולמוד כל מלאכה מחשבת היה כל זה הכל ולפעולה
 אחר שהאדם אי אפשר לו כלל מפני הגורם המכריח אותו מחוץ זולתו לפי דעת
 האומרים זה שלא יעשה הפעל הפלני ומבלתי שירע החכמה הפלנית ושרהיה לו
 הטרה הפלנית והיה הגמול והשעש גם כן מיטע על גבור הן מיטע קצתע לקצתע
 וכן מהשם לו עזה שמיטעו המורג לרדיוכן אחר עזה מוכרח שיהרוג וזה מוכרח שיהרג
 למיה טענע שמיטעו ואיך יתכן גם כן עליו יה כריח וישר הוא שיטעשע על פעול שיהי
 אפשר לו שלא יעשהו ואפי' השתדל שלא יעשהו לא היה יכול והיי בעלות גם כן ההכנה
 מלפני עד סופם כטבעות בתם ומקעה המימון ולכרוח בעת הכרח וזולתם טן הרומה להם
 כי אשר נגזר שיהיה אי אפשר מבלתי היותו זה טלו שקר גמור וכנגד המישכל וזה
 מורגש והריסת חומת התורה ולגזור על השם יה בעול חלילה לו מיטע אמעט האמת
 אשר איין ספק בו שפעולות האדם כולם מסוורות לו אם ירצה יעשה ואם לא ירצה לא
 יעשה מבלתי הכרח וכריחהו עליו ומפני זה היה ראוי לגבורו חמר דחה עתה לפעשה
 היום חת החייב וזה הטוב וזה המות וזה הרע ואחר כן אמר לו כחמת בחיים יש
 הכחיה לו כחם וחיוב העעש לפי שימרה והגמול לפי שיעבוד אם תשמעו ואם לא

הגמול

250

השמע וחייב הלמוד וההתלמוד ולמדה חיהם זה בעכס ולמדה אותם ושמרתם
 לשמרתם וכל מה שבח בלמוד המדות יחייב גם כן הכנות כולם כמו שכתוב בתורה
 ויחזק ויעזר מעשה ויגד ולא תשים דמים בביתך סן ימות במלחמה כמה ישעם לא ז
 יחבל רחם וירב והרבה כמות וכמתי העבדים מזה הענין לא התכונת חבל מה שנתמנה
 לחכמים והוא אמרם הכל בודי שמים חוץ מראת שמים הוא גם כן אמת ונעוה ליד זה
 שזכרנו לא שהרבה פעמים יעשו בו כט אדם ויחשבו יתת פעולת האדם הכחות כבחינת
 שהוא מוסרם עליהם כמיווג כלתת או היות זה המסון בידו וזה בלה אמת כי זאת האמת
 איך לקחה כעכסת וקדושין והיא כשרה לו ולקחה לפניה ורבה היא מינוה והטעם לא ז
 יגזיר כעשיית מיטה ואם יהיה כעשיית אסור הוא עבירה והטעם לא יגזיר עבירה וכן זה
 אשר גל מיון תלם לא גב מטע זה הכה אותו וכחש בו ונעכט עליו לשקדי אם נאמר
 שהטעם גור על זה טענה זה המסון יחזק ושייבא מיד זה האחר ככר גור כעבירה ואין ז
 הענין כן הכל כל פעולת האדם הכחות כבחינתו מהם בלא ספק ימיא המדות וזה
 עבירות כי ככר בחזק כקדק השיע שמיאורה המרה ואזהרותיה הם כפעולות אשר לו
 אדם בהם בחינה שיעשם ולא ישעם ובהם החלק מן הנפש הניא אמת שמים ואמת
 כודי שמים אבל נמסרת לבחינת האדם כמו שבארנו אם כן אמרם הכל אמנם ירשו כן
 הענינים הנמשכים אשר אין בחינה לאדם בהם כגון בחינת דרך או קצר או רדת מעט
 או עזרה או הפקר אויר אכזה וכיוצא בהם מכל מה שכשרה וזאת הטענה האדם ז
 ומטחולמו ואמנם זה הענין אשר בחזק החכמים שהמציאות והעבירה הגם כוד הטעם
 ית ולא כביטוי דרך כביטוי כט אדם נעשכו בזה אחר רכבי ידמיות והוא המוח מתי עליון
 לא תכח הרשות והטוב שהרעה הם המעשים הרעים והטוב הם המעשים הטובים וזהו
 שהטעם אינו גורד על האדם לעשות רע או טוב ויחזק שהטעם כן ראוי הוא לאדם שיהיה
 שיתאווג ויכבה על מה שעשה מן האטמים והעבירות אחר שכתבנו כביטוי אשר מה
 יתאווג אדם חי גב על חטאין אחר כן שכ ואמר שדמות הגבש זה החלי כביטוי כי ז
 כמו שכתבנו בבחינתו כן לע לשיכ מומעשים הרעים ואם אחר זה נחמשה דרבינו
 ונחזרה ונאמר ער ה טעה לבטט אל כמים אל ל כשמים אבל המאמר המפורסם ז
 אצל כט אדם ישיבא מטעם כרכרי החכמים וכרכרי הגבולס גם כן והוא שיעיבת האדם
 ויקמרו וכל העשיתו כביטוי השם זה ויחכט הוא מוחמר חמה על יצר אחת והוא כמו ז
 שהשליך אכן על אל החויר ויררה למטה שהמרע כה שביטוי השם זה יורה למטה
 והוא שחמד אמת שהטעם רעה שתהיה הארץ כלה כמדיכו ומתע זה ככל עה שישליכו
 חלק מטעם למטה יתגעע אל המרכז וכן כל חלק מחלקי האש והטעם למטה ז
 כביטוי שהקדם להיות האש מתגעעת למטה לא שהטעם רעה בעת שהתגעע זה ה
 חלק מן הארץ שיתגעע למטה ובהם חולקים המדככים כי שמישים אומרים שהרעון
 ככל דבר עת אחר עת הגיד ילא כן אטעט נאיון אך הרעון היה נעשית ימי כרדשות

והוא

ושימשו בו הדברים כולם על טבעם המיד כאשר נאמר מה שהיה הוא שיהיה ומה שעשה
הוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש ולא כך היצרו החכמים לאמר כי כל המוסדות ה
ויוצאים חוץ לטבע אשר היו וגם אשר עתהים להיות מאשר יעד כהם הכתוב בלש קדם הרצון
כהם משעשת ימי בראשיתה והיטם כענין הדברים אז שיהיה בהם מה שיהיה אך כאשר
התחדש הדבר בעת היצור יחשבו החכמים שעתה עתה ואין הדבר כן וכבר הרחיבו בזה
הענין הרבה בפרשת קהלת וזולתו וצמחמרים בזה הענין שילם כמנהגו הילך והתמלא
תמיד ככל רכיהם על כוחים מהת הרצון בדבר אחר דבר וכעת אחר עת יעל לו ה
פנים יאמר בהם כענינים וישב שכריון השם הם וישב לו שהיטם כענין כחולת כריות
השולם שיקום וישב ככחירתו לה שהיא רצה עתה בעת קומו שיהיו אז לא יחם כאשר
לא רצה עתה כענין האבן הוא שחל או לה תכל וכלל הענין כהתאמת כי כמו שרצה
שיהיה האדם נצב תקומה רחב החזה ככל הצבועת כך רצה שיתעטעע ויעח מעצמו ז
יעשה פעולות ככחירתו אין מכריח לו עליהם ולא מועט מהם כאשר התבאר מהתורה
האמתות המבוארת זה הענין באמנם הן האדם היה כחורך ממנו לדעת טוב ורע וכבר
כאר כרגום פקדוש שהרצון בו ממנו לדעת טוב ורע הן שהוא היה אחר בעולם לו א
מין אחר שישתדק עמו בזה הענין אשר נביא לו ומה שמעצמו ומעצמו ירע העו
והרע ויעשה אי זה מהם שירצה ואין מועט לו מהם ואחר שהוא כך אפשר שישלח
ידו ויחך מזה וחי לשלם ואחר שהחייב זה במציאות האדם הן שיעשה ככחירתו י
פעולות הטוב והרע כאשר ירצה אם כן התחייב ללמדו רכי הטוב ושיצוהו ויזהירנה ז
ויעששוהו ויגדלוהו והה כל זה אשר ור חיו לו להגדל עצמו כפעולות הטוב שיהיו לו ה
פעולות ויתרחק מהפעולות הרעות ער שיסורו ממי הפחיתות אם הם נמצאות ארשו
ולא יאמר שהם כענין שאינם ביכולת להשתנות כי כל הענין אפשר השתנות מן הטוב
אל הרע ומן הרע אל הטוב והכל ככחירתו ומסע זה הענין זכרנו כל מה שזכרנו מענין ז
המצות והעבודות והנה נשאר עלינו דבר אחר לכאר מזה הענין והוא שיש פסוקים ז
יחשבו בהם כע אדם שהשם יגזור במדי ושהשם מכרח עלין וזה שקר יצריכים את לכארם
כי הרבה מנע אדם התבולל בהם ומזה מה שנאמר ועברום וענו אותם ארבע מצוות ז
שנה הלח תראה שגזר של המצויים שיחטבו ורע אברהם ולימה עצמו והלח כהכח ז
השתעבדו בהם עמו שגזר והתשובה לאלו שזה הענין דומה כאילו חט השם ית שנה
שהנולדים לעתיד יהיה מהם מורד ושכר ורע וחמד וזה אמת ולא מסע זה המאמר ז
התחייב פלג הרע להיות רע על כל פנים ולא פלג היצור להיות יצורק על כל פנים אבל כל
מן שיהיה מהם רע היה ככחירתו ואילו היה רוצה להיות יצורק היה יסל ואין מועט לו וכן
כל צדק אילו היה רוצה להיות רע לא היה לו מועט מזה כי הדברים שאין לא אמת
על איש ירוע ער שיאמר כבר נגזר עלי והמנע כיו הדברים ככלל ויכלל כל איש ככחירתו
בעקר יצירנו וכן כל איש וחיט מן המצויים אשר חמוסם והוטו אותם היה ככחירתו

אין כמנהגו

אין כמנהגו

שלא יחמסם אם ההייתה כ' לא נגזר על האיש כפרט שיחמסם וזאת התשובה בענינה
שצוה על אחר הנך שישב עם אבותך וקם העם הזה וזה שדן הפרט כן זה וכן אמרו מי ז'
שיעבור עון יעשה ט' כך וכן שאם לא יצא לשלם מי שיפבור אונסה היתה ההפסדה לבעלה
והיו הקולות כולם למטלה וכן השגשגים אשר בפרה היו לו לומר כאשר מצאנו ר' ז'
סקילה בפרה שזה אשר חלה עבה היה מוכרח לחללו ולא מפקע הקולות אשר כ' ב'
תורה נאמר שאשר עבדו ע' וחלו עליהם הקולות ההם נגזר עליהם לעבדה אבל בפסוק
עבדה כל מי שעבדה וחל עליו השעשע כמו שנאמר גם הטה כחור כדרכהס יג אע ז'
אבחר בתעולההס וטגורותם אבחו להם אבל אסור וחוקתו חת לב פרישה ואחר כך ז'
עגשו והמיתו יש כחות השגן מקום לדבר ויעלה טטט כדיתו שורש גחול והסתכל ז'
מאסח' מה השגן ושים אלו לכן וערך איות אל רבדי וזלה ובחר לך הטוב והוא ז'
פרישה וכיעשו אילו לה היה להם חטא אלא שלא שלחו את ישראל היה העגן מכותן על
כל פנס שהרי הקפה מעטם מטרחה אותם מה שגזסו והפסדה חת לב פרישה ואת לב
עברו וחזק היה מפקש מהם לשולחם והם מוכרחים שלא לשולחם ואיך עגשם אחר
כן כאשר לא שלחו זה וזה טראה על כלא ספק ופסוד כל מה שהקדשט היעשה אלא ז'
שאין העגן כן אבל פרישה ושיעשו מוט בפחיתתם מכלי הכרח וחמסו הגרים אשר היו ז'
החמסם ועולו עליהם של גבור כאשר נאמר בביאור ויאמר אל עמי הנה עם בני ישראל
רב וביטעו מיטע הכה טר'כמה לו וזאת העולה היעה היה מהם כפחיתתם מכלי הפח
רין כרוב לבסם והיה שעש השם להם כל זה למעטם מהתשובה ער שיחולו עליהם ה'
השגשגים מה שיהיה רצון להם טן הרין ומעשתם מהתשובה הוא שלא ישלחם וכבר באר
זה השם לו והיריעו שאם רצה להוציאם לכר היה מוכרז אונע וכיעה והיו יוצאים מהנה
מאין אחר וזמנעם רצה עם הריצא אונעם לעעשו על מה שקדם מחמסם טעבורם כהנה
שהכטיח ויאמר וגם את הגי אשר יעברו רן אעבי ויא אפגש לעעשם אילו היו עשירי
השוכה ועל כן נטעשו מהתשובה והחזיקו סהס והוא אמרו כ עתה שלחתי את יד וחק
אונק ואת עמך כדבר והסחר טן החרין ואולם כעבר זאת העמדהך ואין לך רקך ז'
עליו אם נאמר שהעם יעטס את האדם שימטעשו טן התשובה וליא יעכחו לבחור כ'
השוכה כן הוא ית טמו ידע החטאים ולפי חמיתו ויוכחו יהיה שיעור העענע פטמס כ'
שולם הבאי לכר ופעמים כעולם הוא ופעמים כעטתם וטעשו כעולם הזה חלוק פעמים
ישעו כגוף ופעמים כמטון ופעמים כעטתם יחר וכאשר יכעול קיפת וטעעות כע אדם
שהם בפחיתת על כר השעש ככעול ירין ממליחסה שלא יוכל לעשות כה מדימה כאשר
עשה לירכבם טן נטע חן וסמח טעו טן הרחות כאשר עשה להעשי סדוס הטימסיב
על סתם לית טן ככעל מיטע כחיות התשובה ער שלא יתעורר וימית כפוטאו ואין אט
חייכס לרעה חמיתה ער שעגחל למה עשו כה הטין טן השעש וליא עגש כמין אחר
כאשר לא נרע מה היה הססה להיזהר לזה הטין זו המורה ולא היה לו ערה אחרת

הכל הכלל כי כל דרכו משפט וישעש החוטא כפי חטאו ויגמול המטיב כפי הטובה ואם
התחיל למה בקש ממיט לשלח את ישראל פעם אחר פעם והוא נמנע מלשלחם ולמה לא
כמו עליו המכות והוא עמד במרוץ על עקשיו כמו שאמרנו ולא יהיה מוכשן מיטט
לכעלה דבר עמי אקשר לו לעשותו זה גם כן הוא היה לחכמה מהשם שיודיעו שהשם
יכעל בחיבתו כשירצה לכעלה ואמר לו אינו מוכשן ממך שתשלחם ואל שלחם הייתה
ענין דק ידעת מאתה לא תשלחם עד שתמוז והיה צריך הוא שיודה לשלחם כפי
שידחה הקד רבי הנביא שאם שהוא יהיה נמנע להודות ולא היה יכול והיה בזה אזהרה
גדולה מוקדמות אצל כל בני אדם כמו שאמר ולמען ספר עמי בכל הארץ כלום רב
יספרו בכל הארץ שהשם אקשר שיעשש האדם שימנעוהו בחיות פשלה אחת ויודיעו
בזה שלא יוכל להשיבם אל הבחייה הזו ועל הדרך הזו בעצמה היה עשש פחזן מלך
חשבון כי למה שהשם סמיו אשר לא הוכרח עליו עשש השם פמנע מהעשש את ישראל
כגבול עד שחלטו עמו והרגוהו והוא אמרו ולא אבה פחזן מלך חשבון העבדנו כן
ואשר הביא עשן זה להיות הקסוד השם על המיתרשים סולם ממנו עשש שוכן לא עשש
פחזן לא מפת שלא הנח את ישראל לעבד בארצו ואמרו אף עשש והוא מוכרח הקשה
את רוחו ואמרו את לבנו כאשר חשבו שלא עשש פדעה ועמו לא מפת שלא שלחו את
ישראל מהרעים ואין הנגן אלא כמו עכארת וכבר באר הקשה על יד ישעיהו נביאן
שהוא ית שמו וישש קרה הנוראים שימנע מהם התשובה ולא ישוים כבוד הבחייה
כאמרו השמן לב העם הזה וזה דבר פשוט היט צריך לקחש הכל הוא מתח למעשלים
דבם ועל זה העקר הולכים דברי עה באמרו על הספרים מהעשיו רוחו ואיתה הסבות
זה לבס אחרותה ול כאשר חטאו כדמיונם היה פועש עליהם מאהד עתה לבס אחרותה
מדרך התשובה ולא הנח להם בחייה ולא רצון להנח החטא הזה והתמידו מפני ויהי
על ספרם כאומו חבור עשבים אסרים הנח לו ול שהוא החומר אל העשבים בחייהו והתם
אורה עששלהו שיונח על החסיה והו עשן הנח לו וזה מהתחוששים הנזכרים למי שיכין
דקיה העשש והמנע מאמר ישעיהו עה למה נתעט וי מדרבך הקטיח לבני מיראהך
איע סוה העשן כלל וייע נלה כדבר מיטט וימנע עשן לו החכמים נתי מה שבא לפני
ולאחריו שהנביא ההוא היה מהרעב על גלונע וגרותע והתקם ממשלחט והגבדתי
האומות עלינו ואמרה על דרך תפלה וי להים כשיראו ישראל הגבדתי הספרים והע
מדרך הדמיה יענה לבס מיראהך וכחילו הייה אותה ככה לספרים האלה לענת מדרך
הדמיה כמו שאמ' משה רבי עה ואמרו הגוים אשר שמועו את שמיעך לאמר מבלתי יכולת
י ולפיכך אמ' אחר זה שוב למוען עבדך שבני ישראלך אל פד שלא יהיה מענן חלול
שטר הגבול וכאשר באר בקד עשר מאמר הנמשכים אחר הדמיה המנוחית מן ה
גוים כיוון הגלה אמר מיספר דכיהם ומגדם כל עושי רע טוב בענין וי זכרה הוא חקן
זו איה למה המשתטע ופטר מרכיהם כמו כן כרוב הגלות אחרתם שיה ענור לזכר

למך יעש

ומה כיצד כי שמרנו משמרנו וכי הלכנו קדושה מפתח להים וענה אנחנו מאשרים
 זרים והנביאים שם שהלכה עמד לכבוד הימות ואמר כזה נשכרם וראיתם כן יצדק
 לרשע לו הספקים המסופקים בנורה ובקרא הנראה מהם שהן מכרחי על העבודות
 והנה בארע הנצטע שגם בלא ספק והוא כאלו אמתי עם טוב התביעות ועשארט על פי
 שרשט שבדעות האדם הם המצוות והעבודות והוא הכוחר בפשלותיו מה שירצה לעשהו
 יעשה ומה שלא ירצה לעשותו לא יעשה רק אם יעשהו השם על חטאו לבטל דינו
 כאשר בארע ושאר האצלות והתחיותו כדור ולפיכך יצדק שישתדל להטות המעלות
 שאין לו מטר וזרעו שיעשהו אליהם וילכן אלו כוחה המספיקה אם אין העל מי לי פי
 ולא שאר מזה הענין לא דבר שירד לרוב כי מעט עד שתשלים כונת הספק ואלפי פי
 שלא היה ברעתו לרוב כי כולו אכל העורך הכיאיני אלו זה והוא ירצה השם אל העבודות
 שהיא הטענה אשר יעטע עלינו מה החושבים שהאדם מוכרח על המצוות והעבודות פי
 ושכל מעלות האדם אין לו בחירה בהם אחר שבחירתו תלויה בבחירת האלוים ואשר
 גם להמונה הזאת היה מפת שישאל השואל זה האיני ידע כי הכרח אם יהיה יצדק
 או רשע או לא ידע ואם האמר ידע יתחייב שיהיה מוכרח על הטעם ההוא אשר ידעו
 השם ערס היווה או תהיה ידיעתו בלתי ידיעה דמיהת ואם האמר שלא ידע הקב"ה
 מה יהיה התחייב הרחקות עצמותו ויתרסו חומות נשגבות בענין הדת לכן שטע ממנו
 מהם שהאמר לך והסתכל בו מאד כי הוא האמת בלא ספק וזה שכבר התבאר בחכמות
 הלוהות לל כמה שאחר הטבע שהשם ית שמו אינו יודע במרע ולא חי בחיים עד שיהיה
 הוא והמרע שני רברים כאדם וידיעתו שהאדם בלתי המרע והמרע בלתי האדם פי
 יכיון שכן הוא הם שני רברים ואילו היה השם יודע במרע היה מתחייב הרוב והיו הו
 נמצאים קרמוטם השם והמרע אשר כי ידע והחיים אשר כי הוא חי והיסקולת אשר כה
 יבול וכן כל הארץ וחמנם וכזה לך תחלה טענה קדומה וקלה להשתכלה להמין כי פי
 העטנות והבחיות שיהיו זה הספק הם חזקות מאד ומספיקות אמתיות והתבאר שו
 הוא ית שמו הארץ והארץ הוא עד שיאמר עליו שהוא המרע והוא הידוע והוא היודע
 והוא החיים והוא החי והוא הממשיך לעצמו החיים וכן שאר התארים ואלו העטנות
 קשים לא תקוה להבינם הבנת שלימה משתי שורות או משלש מדבריו וחמנם יבא
 בדרך מהם כסור דברים לבר וזה העקר הגדול לח התיר לשון העברים לאמר חי פי כמו
 חי פרעה חי עשור ול שם מיטרה כי המצורה והטיעוקה חליו שני רברים חלוקים ולא
 יעוקה חרבר לעצמו ולפי שחי השם הוא עצמו ועצמו הוא חי פי וחמנם דבר וזרעו לח
 הוכיחוהו כיצדקה אך המרו חי פי נבחות חי פי אשר עשה לנו את הנפש הזאת פי
 הכונה כזה שהוא חיין דבר אחד וכבר התבאר גם כן בספר התקרא מה שאחר הטבע
 שאין יכולת בדיעבט להכין מיניאותו ית על השלמות וזה מטעם שלמות מיניאותו
 וחוסר רשתו ושארן למיניאותו סבור שיודע בהם ושקוצר דעתו מהשיגו כפיצו פי

ל

חגל הראיות מהשיג חזר השמש מפני היות אור השמש חזק מאור הראיות שיריב להשיגו ז
וכבר רבנו בזה הענין הרבה והם כלם מאמרים אמתים מבוארים וראוי מפני זה שלא נדע
דעתו גם כן ולא יכלנו דעתו כלל אחר שהוא רעה ורעה הוא וזה הענין נפלא מאד והוא
דעתו בענין מהם ואם שהם ידעו שמיצאוהו ית' של השלמות אשר הוא עליו לא יושג ובקשן
להשיג ידעו עד עתה חוזה וזה מה שאי אפשר שיהיו הכל רענו מדעו היה מסול
מיצאוהו אחר שהכל רב אחר שהשגתו על השלמות הוא שינוג כאשר הוא כמיצאוהו ז
מן הדיעה והיכולת והחיים והרצון וזולת זה מתארץ העבדים הנה כפי התבאר שהמיו
שהמחשבה בהשגת ידעו סכנת גמורה אין לנו חלא נאמרו טרע שהוא ידע כמו שנת
שהוא נמצא ואם ישאלו שואל איך מדעו נאמר לו אטעט לא נשיג מיצאוהו של השלם
השלמות וכבר נפק רב המשתדל לדעת אמתת ידעו ונאמר לו החקר הזה המצא
חס ער המלת שדי המצא והמשכל לכל מה שאמרנו ידעו טפשות הדרס מסווחת ז
חלו וכרשות להיות צריך חו רטע מכל הכחות הנשם חלו על אחד מטע השגתו ז
ומפני זה היה ראוי הצון והלמוד וההכנה והגמול והשגתו ואין בכל זה ספק אמנם תור
ידעו ית' והשגתו לכל הרבים קצרה דעתו להשיג כאשר בארע זהו כלל מה ז
שכוננו לשים אותו בזה הפרק וכבר הגיע העת והפסוק הדברים הנה וחתחיל כפירוש
המסכתא הזאת אשר הקדמנו לה אלה הפרקים "

פרק חלק

ויש האשנה

בל

ישראל יש להם חלק לעולם הבא שני ועשר כולם צדיקים לעולם
 ידעו ארץ וזו הן שאין להם חלק לעולם הבא הזוטר אין המורה
 המטה מן המטה והן מרת מן המטה והמקדוקים יר עבדך אומר
 דף הקורה בספרים החייטנים והלוחש על המטה וחומר כל המחלה אשר עמה יגן אבן
 שאיל חומר דף המגה את השם באותיות **ראיתי** לחבר כמקום הזה
 כעקדים גדולים מן האמונות יקדים ונכבדים דע כי כעלה התורה
 עזרין ספרותם כגמול הטוב אשר ישג אדם בעשית המצות אשר עטו השם בהם על
 ידי משה רבינו וכענין אשר ימצאו כענין עולם למחלוקות רבות מאד כפי
 השתנות הדעות והשתבשו בו המחשבות שבט גדול עד אשר כמעט לא תמצא בעולם
 פעם איש אשר התברר לו זה השער גם לא תמצאו בו מאמר פשוט ונכון לאדם לא
 כשבוניס רבים כי יש בת מהם אשר תאמין כי הגמול הטוב הוא גן עדן והוא מקום ש
 יאכלו בו וישבו בלי אגשת הגנה וכלי עמל וימינאו שם כהם מדכנים יקרות ומדברים שש
 ויקמה יתרי נחלי רבש וחמיהת ויין ושמן יקדים וכענין האולת רבים וכי הענין נקרא
 גיהנם והוא מקום בו ער כחש מלהתע ישרשו עם הסגרים ויענו עם הרשעים כמיני העני
 אשר יחדך פסרו והבואת רחיה זה הכת על דעתה ארביים רבס מרביי רבתינו כוסכמיס
 לרעתה כגלי וכת שעה תאמין ותחשוב כי הגמול הטוב אשר יקות אדם הוא
 ימות המשיח מהרה יגלה כמינו וכמון ההוא יהו בני אדם כולם מלכס ויגברו קיומתם
 ויגדלו גפיהם וישיבו הארץ כל ימי עולם וזה המשיח לפי מנהגתם יחיה כבוד רצון ה
 מרצ יה וכי כמון ההוד תרצ הארץ טע כגרים ארצם ולחם אפי ויעניס רבס כמו אלה
 נעניס מדיות וכי הענין הוא שלא יהיה אדם רשע נמצא כמון ההוא ושלא יוסה לאדם
 העושה ויבאו רחיה על זה מדברים רבס מינאים לרבותם אל ומפסוקים מסכמים לדעתם
 כגלי ומעטט הכרוב והסת העל יעית חושבת כי הגמול הטוב אשר יקורה
 אדם הוא תחיה המתים וישיחה אדם אחיו מינו ויתחבר עם אהביו ויקרבו ויאכלו
 וישתה ולא ימות לעולם וכי הענין הוא שלא יחיה ככלל החיים ויבאו רחיה מדברי רבות
 ומקצת פסוקים כעטט מטיעון לזאת התנה וכת רביעות חושבה כי הגמול הטוב
 כענינת המצות הוא מעלה הגן והענין והשגת החיה העולם הזה כגון רב התבואות
 והטוטה והעשר והכספ והכסף והכסף וימים ושלים ושעה חיים וכריאות הגן והשלה

והחכמה והאחזה והיות המלכות שמרת בט' מהשקט וכבחה ישעלוע של אויביו
והשעש אשר ימנעו כשעבד על המינות הוא הכך הענינם האלה ככל אשר הנענו כו
כוסן הוה הוא זמן הגלות והכח רחיה לפי מחשבתם ככל פסוקי התורה מן הכרמות
והקוללות וזוהם בכל הענינם הכתובים בה וכת חמישית והיא הרוב מכל
אשר זכרתי יחכמו הנה הענינם מלם ויאמרו כי הגמול הטוב וההקדוה היא ביאת ה
מישיח ותחית המשיח ולהנעם בגן עדן וליכול שם ולעשות ולשמחו ולהיות כביאות
שלמים כמי העמים על הארץ וזוהם זה הרמז המופלא רצונו לומר השלם הבח לה
עמינו כשם פנים מי שישית לבו חרץ או ידאג בליו או ישען על זה העקר או ישאר
כעבור זה השם על אי זה דבר הוא טפל ואם העולם הבא הוא הכלית המנה או אחרת
מדעות הנה המחלוקות אשר הקדמוני היא הכלית המנה ולא תמצא בשום פנים מי
שישאל על זה הענין או ידבר בו חבל ישאלו כע אדם כעם כפתו מכבוד כקולה אויך
יקומו המתים הם עומים או לבושים ואם כהכריהיהם אשר נקדמו כס וכדקמתם ו
וכתפירתם או כמכסה אחר אשר יבנה אותם הכחא ית בלנד וכשימוח המשיח השתון
הרלים והעשירים או ימנעו כמינו שני ועשיר וחזק וחלש ושחלות רבות כמו הנה
ואנה בן אדם הבן מנע זה המשל היקר אשר חומר להשכרף בינה ואז הנעים מעקר
לשמוע דברי כזה הענין הספס כולך כחול ענין יעיד ימים הושם אצל מלמד ולמתי
הנה יורעט כי הלימוד ההוא עוב גמול בעבור השלמות אשר ישג בו אבל לקטנות שמו
וחולשת שכל לא יבן הענין ערך הטוב ההוא ולא מה שישג בו מן השלמות ועל כן
יכרח העירך לכו למרו אשר הוא יותר שלם מימי לעורר אהבתו ותשוקתו אל הלימוד
בדברים חשובים אל הענין לקטנות שמו ויאמר לו אם תקרא אתו לך אגונים או תחננה
או מנה דבש ומיר יקרא וישתדל לה לכבוד הקריאה עצמה כי לא ירע עובתו חלה
להשג המאכל ההוא וחכמת הדבש והאגונים היא עובתו בעיני יותר מן הקריאה בל
ספק ועל כן חשב הקריאה יגיעה ועמל ויעמל בה כדי שישג בה לתכלית אהבתו אשר
אהב והוא החגונים או טנה הדבש וכאשר יגדל ויוסף שכול יבנה הדבר ההוא אשר
היה נכבד בעינו תחלה יעוב לאהוב זולתו ואז יעורר אהבתו אל הלימוד בדבר אחר
יקד מן הרחשין ויאמר לו כלמרו אם תקרא אשה לך כתנת פנים וישתדל הנער לקדו
לא לכבוד הקריאה כי אם לכבוד הבגד והבגד ההוא נכבד בעיני מן החכמה והוא המלך
כענין בקריאתו וכשיוסף שכל יבן בעינו הדבר ההוא ויתאווה מה שהוא נכבד מימי
ויאמר לו מלמדו אם הלימוד על פה זו הפרטה או הערך זה אנון לך דינר או שני דעריין
או ישתדל לקדוה כדי שישג לקחת הכסף והפסקה ההוא יקד בעיני מן הקריאה וכעת
קד אותו לקחת הכסף וכשתהיה רשתו שלמות יסאם בדבר ההוא ויראה לו כי הוא גרוע
ועבה ויעוב לבקש מה שהוא טוב מימי ויאמר לו כלמרו אם תקרא תהיה רב ודין
ויכבדך כע אדם ויקומו לפניך כבאחד וכאך יעשו מי יוכר ויכבדו מיך כחייך ואחר

מיוקך כאשר הרע לכלי ופולע דז יקרא וישתדל להשיג המעלה ההיא ותהיה תכלית
הכוונה כלמזוזו ככד בע ארס אותו ולטיעוהו קו בעניניהם וכל חלה הרבדים נבאים ונמוחסים
וגרועים ואורם יצטרך הארס להם כעבור חולשת שכל משומן כעט בחכמה לרבר
אחר זולת החכמה ויאמר כלכו דהיי זה רבר אולמור זאת החכמה אם לא השיג ברב
ככור ומעלה וזה תכלית ההוללות והוא חיל הכוונה שלא לשמה כי הוא עשה המצות
וישתדל בקדיחות לא לסבר המצוה ענימה כי אם לרבר אחר והזהירו חז"ל על זה ז
בארס חל תעשה עורה להיגדל בהם ולא קוררם לחפור בהם ומעטם בחכמה היתה
חל מה שזכרתי לך כי לא ישיעו מעתם כלמזוזם לא שיכבדו אותם כע ארס ולא לחסות
הון ולא יעשו מעבודת הל מלאכה ואין פועם בחכמה כי אם ליתרון החכמה כלבר ז
כאשר דין תכלית החכמה ותועלתו חלה שתדע כי הוא חסד וכי המצות חסד אם כן ז
תכלית כונת המצות היא עשייתם ולא יתכן לחיט אשר שכל שום שיאמר אם אעשה
חלה המצות וארחק מחלה העבירות מה יהיה גמולו כי יהיה רומה חל הנער האומר
אם אקרא מה יתע לי ולא ילמד ער שיאמרו לו יומן לך קד וקד כי כדאונת חולשת
שכלו אשר לא הכן שרף זאת המעלה וכקט להכלית החכמה תכלית אחרת הוועט לו
מעט מעט כדי להכניס חל התבלות החסידות ועשי לו מענה כפי סכלותו כמו של נערה
כסיל כחולתו וכבר הזהירו רבות זל על זה רבינו לומר לכל ישיב ארס כונת עבודת ז
ועשיית המצות לרבר מכל רברי העולם וזהו מחמד החסיד העולם משיג על הכוונה
אשגאעם חיש סבה האומי חל תהיו כעברים המעמישין את הרב על מעט לקבל פרס
חלח הו כעברים המעמישין את הרב על מעט שלא לקבל פרס ואחל בתיה כונתם
כזה הרבר שבעקש האמת לכבוך החכמה וזהו מה שמירשו כמלת שובר מחכהה ואסוח
זל כמיתותו חפץ מחר חס"ל אשר במיתותיו ולא בעשר מיתותיו ימה נבדדת זאת ה
דאיה ומה מואר היא מכוונתה כי היא רחיה כחה חסדות על מה שהקדמתו מרברט
ויותר נכבד ויקר מכל זה מה שאמרו בספרי שמה החסד הדיע לומר תרה כשכל ז
איה עטיר כשכל שאקרא רב כשכל שאקבל שכר לעולם הבא חל להבה את ז
כל מה שדעתם שישין לא תעשו לא להחסי והנה התבאר זה הענין והתקיים לנו כי ז
זהו כונת המצות ועקר חסדות החכמים ולא יעלים עינו מהכין הענין הזה כי אם כסיל
זכתי אשר התעשה מחשבותיו החלושיות הרקות והתעלי רעיונו החכרים וזאת המעלה
אשר זכרנו היתה מעלת אברהם אבינו על כ היה שבר מחכהה וקדחו העם חכמה
דיונה וזול הרך הזאת צריך כל משכל לענות וכעמר טירע כוונה זל כי זה ה
ענין עמוק מחר ולא ישיג כל ארס חלו וחס ישגהו לא יעב כענין כעקם הראשונה
ולא יראה כי היה סברה נבטה כי כל ארס לא יעשה שום מעשה לא להשיג ממנו ז
תועלת דז להרחיק בו היקף ואם אין יהיה מעשהו הכל כענין ויגשו לרין ואם כן חזק
יחזרו לארס עשה חלה המצות ואחל רחיה כונתך כעשותם לא לפחד מעשה הסדא

ולא להקנות גמול טוב ממנו זה הדבר קשה מאד בעבור כי כל כח אדם לא יוכל להשיג ה' אמת על תבניתה כרי שיהי יכול להחמיץ כמו אברהם חכינו מאברהם ושפט שהענין ז' הזה קשה בענין רוב האדם התירו ר"ל להמין שילמדו המצות על דרך סברתם ולעשותם ולהקנות גמול טוב ולהרחיק העבירות לפחד השגשג והזתירו מאד על זה וחקו סברתם כו עד אשר יגיע האדם לתכלית השכל והן ידע החכמה והענין הנקלס מה הוא כמו ש' נעשה לעד מעשה הלמוד על דרך המשל אשר נכרנו וכבר האשימו חננואגוס חיש ססה בעבור אשר גלה להמין מה שגלה ואמרו על זה חכמים הזהו כרכיכם כפי מה שאנו ז' עתה ר"ל למען באיכות ואין המון מאכרים ונעלה אחת בלבד כשעוים חכמות לאימרה עושג ולהקנות שכר אבל הם עם כל זה חכמים בלתי שלמים ואולם היה נראה להם זה כרי להדגיל ולחנכב כשעויה המינה עד יעלו למדרגת האמת והיו עובדים מאהבה ויראו מה שאנו לעולם יעסוק חכם בטהרה וחס' שלא לשימה שמתוך שלא לשימה בא לשימה ימון הראוי לך לדעת כי רבוי רבותו ול' עולו כס כע אדם לשלש מחלוקות ה' המחלוקת הראשונה והם רוב מה שראויה ומה שראויה חבריו אין ששעתי עליו הם מכניס רבוי רבותו על פי פשוטם ולא יסברו כס ככרות בשום פנים וכל הדברים הנענכס להיות ז' ישובו להענין נמטימים וידיע להם זה למיעוט רעבם כחכמות ורחקם מן התעודות ז' ודין להם מן השלמות כרי שיהשדרו מעצמם ולא מיצאו מעשרד לשירי אורגם ועל כן חשבו כי לא היה בנות החכמים ככל רבניהם הישרים אלא מה שהביט הם מהם וחסבו כי הם כפי פשוטם ואע"פ שמקצת פשוטי דבריהם רחוקים מן השכל כי לו יבנה אותם לרלות עם חקרן כל טכך לנכבדיהם היו המהים ואוסרים איר אפטר שימצא בשולם ז' חיש אשר יחשוב כרכר היה ויראה כי עשתי היא הנכונה קל וחסר שייטבו בעיני ז' דבריהם וזאת הכת העשה ירדך לחמול עליה לסבלותה כי הם מכבדים החכמים לפי ש' מחשבתם והם מכונים אותם כהכליה הבון ולא ירגשו לה ודע"פ שזאת הכת תסיר הדרת הרת ותחשיך מאורה והשם טרת השם ידברך הפך ממה שהיתה בנות הכורא כי הוא ית אמר כפרתי הקדושה אשר ישמעון את כל החקיק האלה ואמרו רק עם חכם ועבון ז' הגי הגדול הזה וזאת הכת הבין מתשיטי רבוי רבותו ענכס אשר הם ישמעון אומות ה' שלם ידמרו רק עם על וככל הגי הקטן הזה והוב זה המעשה ישעוהו הדרשטס הטלמד להמין מה שלא יביעו הם וכי יתן אחר אשר לא יביעו יחדשו כמו ש' מי יתן החדש ז' החדשיון וג' או שיהמרו לא ידענו כונת החכמים בזה המאמר ולא סברתם אבל ה' מהתארים כי ביטוי וישלחו ידיהם לבנין להמין מה שהביט הם מעצמם לא מה ש' אט' החכמים וישאו קולם על ראשי ההמון כדרשות כרכות יכרך חלק ויולגם כפי ז' פשוטם אית כמות והכת השנית הם רבים מאד והם אשר ראו דבר יביטו או שטיעו אורגם ותכנו ולקחו אותם כפי פשוטם ויחשבו כי לא היה כונת החכמים פהם ז' וילת מה שיותר הפשע מדבריהם ילעג עליו ויהתלו בו וחרטו מה שהיה להם לכבד

וילעג על דבריהם לרגעם ויחשבו כי הם יוהר משכילים מהם ויזכי הרשות והיו בעניהם ז
 רמתם סתמאים חסרי הדעת עזאזים בעני השולם עד אשר אמרו כי לא יוכל להשיג דבר
 על נכון ודבר דשני וזהו הכתוב חכמי הרפואות והמנהלים כחזיון הכובעים אשר הם ז
 חכמים בעניהם ומשכילים ופלאסטיים ומה שאמר הם רחוקים מעבד בני האדם אצל רב
 פלאסטיים החכמים וזאת הנה היא ככלה ואילת מן הראשונה והיא כה אורה יגן מלחם
 לכך לרבו על האתגס מוסר ארץ אשר ערשה חכמה אצל חכמי העולם יאזלו יגעו ז
 לז הרקום נעטם בלמוד החכמות עד אשר ידעו אוך עריך לרבר המדבר בענינים הלהים
 ויחמיהו אצל הטון ויהחזיק מהם ולמדו היטב חלק המעשה מחלקי המלכות והוא ז
 יתבאר להם מרבותו ול דם הם חכמים או לא ואז יבני ענין רבניהם והנה ה
 שלישית היא והיא מעט מהיכה עד אשר אין רהוי לקחה אותה כה אלא כמו שיקראו לשטם
 סין והיא יחידה וישעני וזאת הנה נכנס בלכס והאמינו מעלת רון וזבת רשיטתם כמי
 כמצאם ככלל דבריהם דברים יודו על ענינם המתקיים מאד ואלעם שהם מעטים ומקוצרים
 במדינות וכות מחסריהם אבל הם רחיה להם על שלמותם והעצגת האמת על הכונה
 וכן האמינו אעני וזאת הנה כמעטות הרבר הנבוגע וחיונ הרבר הרדיו וכן ידעו ויאמינו
 כי הכונת לא ודבר דבר רק והרקיים להם שהתברר כי דבריו רון יש להם שני ענין גלי ז
 ועברו וכי כל מה שאמרו סין הדברים שאי אפשר להם להיות הוא על דרך חידת וישל כי
 כן היה מעהג החכמים הגדולים ועל כן אנו כרחלת ספרו ראש החכמים להכין משל ומד
 ומליה דברי חכמים וחדותם וכבר ידע כל מכן לשון הקדש כי חידה היא כל דבר אשר
 יענינו סתום לא כשזוט כאשר אמר אחורה נא לכם חידה כי דברי בעלי החכמה כלם כע
 יצטרכו לדבר בענינם יקדים ומופלגים ונכבדים בתכלית הכבוד ודבריו על דרך דמו ועל ז
 דרך חידה וישל ומדוע נבנה על חכמי חכמתם אשר הכין בדרך חידה וישל וכדבריהם
 נכונים ומלומדים רבים והנה רוחה מכבוד חכמי כע אדם הוא שלימה ע"ה עשה כן בחח הקדש
 כמשל ישיד השירים וקצת קהלה ומדוע יקשה עלינו לכבוד דבריהם על דרך האמת ז
 ולהזיזים משפועיהם כדי שיהיה השכל מקבל חוות ויהיה מוסכם עם האמת ועם דבריה
 הטרחה והנה הם בעצמם סכרו ככרות כנסקים רבים מהכבוד והוציאו אותם מפעועיהם
 ואם כי הם השל ומה שאמר אמת כמו שמיצאנו אותם חומרים הוא הכה את שט אריאל
 מודב כי הוא משל וכן כי הוא הכה את הארי בתוך הכור כי הוא משל וכן מי יעקב מים ז
 הכל משל וכן ספר חייב ככלל יש מהם חומרים משל הוא ולא באר מדוע היה זה המשל
 וכן מה יחזיק אמי מהיכה משל הוא ויכנס כמו אלה וחתה כן אדם חכם היה חדר ז
 משנה הסתות הראשונות אשר זכרנו אל הסתגל כדברי כי אינם דאויים לך אבל יחזיק
 ולא יושלך והשגרים ואך יחזק וישל המון המעט ככמותו הן ויהיו כביניהם למי ש
 החלל המאכלים היפים והגבים הלא יזיק לו וישנאיהו והנה רוחה מה שדמיו המרגילן
 לחלל הכבלים והשמים והרגס ועפש קינה כלום הקלל ורם רהיה מן הכה ז

השלישית וכשתשמע רבו מצד רבי רבותי זל מימה שדחוקה השכל תקבל אותו ותדע
כי הוא חירה ומשל ותעמוד נבאל הרעיונות משדומים המחשבות לסבור כי סכר
נכונה ולטיח רדך האמת והישר כמו שחש למיטת רבי חפץ וכמו ישר רבי אמרת
אין יש דך להסתכל ברכי ותשא ותעלה ותמיא חן ושל טוב כעני הד' והעני מחול
לדבר כמה שהיתה כותה רע כאשר לא ישיג השר ראות המדעות והכעס
והסודות וכאשר לא ישיג השר שמוע הקולות ולא הסרים כח הכעילה כן לא ישיג
הגיות הענג העטמות וכאשר לא ידע הדך כח יבור האני יטכנה עפע שהחזי הכפסה
כן לא ידע מי שהוא בשלם הגיות הענג שולם העטמות אבל אין לנו כעס פנים
הענג אלא הענג הגיות כבוד ומה שישג חספה ההרגשים מאכילה ומטהה ומטג
אבל וולתו מן ההענגים העליונים חיע מוחים חתנו ולא נשיגם כחולת המחשבות
אלא אחר רוב החקירה וזה הדבר הידע לנו בעבור היותו בשולם גשמי ועל כן לא
שגא כי אם הענגו החוכרים והכוסקים אבל הענגים הרוחניים הם המידים והימים
מספרים ואין כעסהם וכך חלה הענגים חברה ולא קרבה ולא רמיו כעס פנים ולא
יתכן לנו ולא לפיכוסים הלהים לומר כי המלחכים והסככים והגלגלים אין להם הענג
חך יש להם הענג מוסף כמה שישכילו וידעו מסוד הכבוד ית והם עמו כהענג המיד
כזה מוסף ואין להם הענג גשמי ולא ישג אותו כי אין להם חושים ולא גיות כעס
להשיג בהם מה ששגא חננו וכן יקרה לנו כשוכה מטע מי שוכה ויגיע למעלה
התח אחר היות לא ישג הענגים הגשמיים ולא ידעם ולא ידעם אלא כמו שיהיה
טרך גחול לחלוץ מעלי יקר הפארת גדולתו ולשחוק כחזית עם הערים ככדור
ואיפשר כי זה המלך הגדול היה זמן שהיה מוגד האות השחוק עם הערים כחזית
על חספת המלוכה וכל זה היה כעטת שבו כי לא היה לו רעל לבחון כן שני הדברים
כאשר עבד אטוט הייכ הענג הגשמי על הענג הרוחני וכשתבין כעני חלה
הענגים חבר חסרון הענג האחר ויירן הענג השיי אפי כעטת השולם היה עמל
לבחון אותו כי אם חושים חכ כע חרס חו כלם יגנו נכשוחם יגפוחם להשיג מעלה
גדולה או שיכבדו אותו כע חרס והנה הענג הזה חיע לא חכילה ולא טעה וכן
תמיא הגשמיים רכס יגביו להנקם מאויביהם על רוב הענגותם והמיא מהם רכס
מרחיקים המאכלים הערים חו הענגים הטובים ליהאר מן יכוח לירי כיון חו להשר
טו תמא רבות וימא לו שכ רע והנה מה שיקרה בשולם הזה הגשמי קל וחומר מה שיש
בשולם הרוחני והוא השולם הכח אשר ישכילו נכשוחם שם מסוד הכבוד כפי מדי
שישכילו בשולם הזה מסודות הטככים והגלגלים חו וודר והענג ההוא לא יתחלק
לחוקים ולא ימיא לו מסוד ולא תחד להמטיחו חלו לא כמו שאמי העבוי כהיותו תמה
על יקר השולם הכח מה רב טובך אשר עטפת ליריחך וג' חן זל השולם הכח אין
כן לא חכילה ולא טעה ולא כיכה לא כדוקים ויטכין וענחרתם בראשיהם ועתה

מין
כ

מזיו השכינה יעגן עבודותיהם כראשיתה ^ל קיום העש השני והדבר הרוע
 לה ויתורה היו והיו דבר אחר כמו שזכרנו בקדמי הכללותים כענין אשר יאמר כבודו
 ימה שאם נתקן מזיו השכינה כוונתו למד כי הנמשות הם יעצמו כשה שישיטלו מסוד
 הל כמו שיעצמו חיות הקדש ושדר כחית המלאכים כמה שיעבדו וידעו מסוד הל אם
 כן הגדול הטוב ותכלית הסנה הוא שאזע אדם אל המאור העליון ויהיה כמלך ההוא ז'
 וקיום העש כמו שאמרנו יהיה ער לאין תכלית כקיום המורה ית' כי הוא סבת קיומה
 והשגת חוהו כמו שנתבאר בפילוסופיה הראשונה והוא הטוב הגדול אשר אין עדיק
 אליו ולא טעם רמה לו ואיך ידמה הטוב הממדי שאין לו תכלית לדבר פוסק ואומר
 והוא מה שאם הסתב למען יטב לך והארבת ימים וכא כקבלה על ויהיה ופרשו
 הענין למען ייטב לך לשלם כסול טוב והארבת ימים לשלם שכולו אהך והענין
 הגדול הוא שתבטק העש והאמר ושלח המאור והוא מה שגומר כוונתו כענין כוונת
 כמו עני הכרת הכרת העש והוא ז' הכרת כשולם הוא הכרת לעולם הבא ואם
 הסת והיתה עש אהיט צרורה כצדק החיים וכל מי שיהיה נמשך אל התענגים ה'
 גשמיים וישלך האמת אחרי גון ויגביר השקר על האמת יכרת ויאמר מן המעלה
 ההוא וישדר גוף אוצר כלכל וכבר הודיע העביר כי השולם הבא לא יושג בזושיב
 הגשמיים והוא מה שאמר עין לא ראתה להים וולדך יעשה וגו' ואולם הגדול הטוב
 והענין הנזכר כוונתו פרישו כמו שאומר כי הכתו חוסר אם העשה מצדו אשר
 להשלים עשייתם ואסור ממך כל הדברים המעבבים מעשייתם כי האדם לא יוכל ז'
 לעבור המרה כוונתו חולה או רעב או צמא או צרה ועל כן יערס כי יבד מהם כמל
 אלה המרה ויהיו כראוי בשלוח והשקע למען השלם להם עבודה המרה ויזכ' ז'
 לחיי העולם הבא אם כן אין תכלית הכונה כעשיית המיטת כרי שיהיו התבואות ז'
 ויארשו שעות כמ האדם ויכריחו למטה אבל יעזר אותם מן השמים על עשייתם כמל
 אלה הדברים יכן אם יעברו על התורה יהיה ענשם שיזדמנו להם דברים מעבבים ז'
 כרי שלא יוכל לקיים טוב מצדו אפי' תחת אשר לא עבדת את' ו' להך ועבדת
 אהך אייבך וכאשר תבטן כוח הסוד המופלא תכניס בלבך כאילו הבט חומר אחר
 העשה קצת חלה המיטת כדמסה אפודך לעשות הכל כי העביר ממך הדברים ה'
 מעבבים והמיטתים ואם העשה מהם קצתם כהרשלות יהיו עליך לנזרח אסנב לך
 דברים מיעוב שיעמטך מעשות הכל כרי שלא תשא השלמות הגדולה ולא קיום ה'
 שולם הבא וזה ענין מה שאמר שבר מיטה ועבר עבדת וקולם גן ערן ה'
 טבר הוא מקום רעין ורעין מן הארץ רחב ידים רב מקודי מים והאיותות ומיני ה'
 צמחים עמך המרה לגלותו למען אדם העובים ויורם רובו ייעצמו ס' ויאפסדו שיעבדו
 שם צמחים מופלאים מאד אשר הם העלות גדולות ורענן רב וולל אלה המעלות
 אשר דימלו וכל זה אינו נמנע ולא החוק אבל אסער שיהיה דתי לא נזכר במסורה

כל שכן כי הוא סבור שה ודלים גרעם הוא כנו על שגשג הדשנים ולא התבאר בהלמוד און
יהיה זה השגשג וכל מקינתם אומרו כי השמש הקרב אל הששנים והששנים יוכיח ראות מן
המקור שגשג הנה ית כי כד בער כהגור ומק קתם דום כי הוא המימות עתלות הנער בגשמי
המקורות והמקור והדמיה על זה רחובם הש האכלם והחית התחום הוא עקר גדול מן
ענין תורה משה רבי ויון תורה ולא הכנסת שם את היודים למי שלא דמין בה אבל הוא
לחכמים המאמינים בה וזמן כבודאשית רבה גבורת גשמים לתרדום ולדשנים ותחומה
הממש לשיחיתם כלכר ודוך יחיו הדשנים והם מהם אפי כחיהם יכו אמו לל הדשנים
זכר בחייהם הקדוים מהם ויחידים אפי כמיהתו הקוין חיים ודע כי האדם ימות בהכרח
ויהיה נקח ועבר אל תפודות אשר הרכב מהם אך זמן ימיה המשיח הוא זמן השיב כי
המלכות לשלל וישבו לחרמכם ויהיה המלך ההוא מושב מלכותו זמן יגדל שמי עב
אזכר ארץ ויתר ממלכות שלמה ויעבדוהו חומות העולם ויכחו כבדוהו אשני האדער
לכ ישרו ויגדו העלמות אשר יגלו בזמנו וכל מי שהיה עליו ישכר ויחבר מלכותו
והוא עתה המקרה יעודו בהתלהו והתלהו עמו ולא ישנה בעולם דבר ממה שהיה
שגשג אלא שהמלכות ההוא לשלל ואמו רבותיו און כן תשלים הזת לישות המשיח ולא
שעבוד מלכותם כלכר וימיהו כמין עשיר ודש חזק והלם כמיעודו איתו לזולתו
והוא כמות הרוח ויכוסם ההם יקל על האדם עקר סחיתו ולא יוגע בה כי אם משג וישג
לשעול גולה ומשע עמל ירוח הון עתה וזהו מה שאם עתה חרץ ישלל שתימיה
גלוסקאות וכלי מילת כי מעהג כמ אדם לומר כשימימיה אדם הכר מזמן משהן כעוד
כעל לחם אבר ומערה משהקת והרואה על זה מה שאם הכל והיו כמ עבר הכינים וכו
וכמימימיה זק יער כי יהיה שם חריש וקיסר ועל כן כעס זה הכנס האומר זכות המלה על
הלמיוד כשלה הנק בענין וחשב ההלמוד רבדיו כפי פשוטם והשיב לו תשובה כמי הכנת
והיו כפי ויהיו והיאית כי לא השב לו תשובה נכונה כאמרו עליו ואל השן כשיל כחולתו
והשנות הגדולה אשר וזהה כמותו ההוא כי געיה כמק ההוא משהה מועבוד מלכות
הרואה אשר יעבטו מעשות המימה כלם וזון עתה כעוים לעשרת הל יהס החכמה
והענה כמו שאם ומלחה ההיך רשת את יי והשקני הדרך וישכחו המורמיות כמי שאמר
ולא ישלל גני אלו גני חרב וגו ודן ישג מי שיהיה כמים ההם שלמות גמולה אשר יגע בה
לחיי השלם כמו ידע כי המשיח ימות וימלך כע החתיו וכן כמ וכבר זכר הכתו מותו אמר
לא יכסה ולא ירוץ ממי ישם כהיך מעשמו והעמוד מלכותו שנים רבה מאד ויהידי הוי כמ
אדם כי כבוד הראגות והאטרות יעממי החיים ויהידין ואל התמה אם תהיה מלכותו
אלה חילום שגשג כי החכמים הקדמוים אמר כי מחבר החסידים כשיהקבץ לא יתקד ויון
עירך ויהיו ענות השטיח לא רוב תהבואות ולא רוב השער ולא לרוב המוסר ולא
להמנג כמיע התענגס כמו שיחשבו ממונים הד שיה ואולם נכפשי העבויים והחסידים
למים ההם ממש שימימיה כי מחבר החסידים ימעמי הישר והחכמה יעדה המלך המולך

26

ורוב חכמתו וקדושתו לעבודה הבורא כמו שישל יי' המד דל' בני היתה את הוי' ילדתיך
ועשית כל הדרך אשר בלי ההדשלות וכלה הכרח כמו שהבטיח הכת' לא ילמדו איש
את רעהו להמיר דעה את יי' כי כולם ידעו אותו ויקדשונו ועד גדולם יעבדו אותנו כלבם
והסודותיהם יתקיימו כפי מה שיהיה וכדכרתי החלה יושג העולם הכר
השגה שלמה והכלית הטובה אינה לא העולם הכר וכעבודתו הוי' כל הגיגתו ועל כן עבד
למי ימגשרו זה החכם העגור ברמה לתפלת הכונה הגמורה יטוב כל מה שהוא זולתה ז'
ואם כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא ואע"פ שהיוק התכלית המביקש לה יתכן למי שירצה
להיות עבד מוחלפת כעבוד הבורא על מנת להשיג העולם הבא כמו שכתבתי כמה שהקד
ש שהקדמנו אך צריך לעבד אותו פני מות שאמר כי בשמיון אדם משכיל בלי כי יש הורה
מן השמים הגיעה אל הנבואים מדת הבורא והוריעם בה כי המצות הם כר וקר והנשמות
הם כר וקר יתכן מיטע שהוא איש רב וישר לרבה במצות ולרבות מן העבודות וכעשיות
כן אז ישלם בו כחזה הודים ויהיה נברל מן הפרמיות וכשימציח כשולם איש שלם יתחייב
מטוהותיו שלא ימטעו מועט מהיות נקשו הימות לעד כפי ריוס הדבר הרוע לה וזהו ה'
שולם הכר כמו שבארנו וזהו ענין הכתי אז והיו כמס כתר אין הכן ל' כי מועט הכתומה
מהיות משולחת איש אלה מכחיו כמו המינה יתרכס ואין האדם כן רק המועט מכתמ
וזהו נכשו ל' טוהות האעשיות כעשהיה שולמה הוא המנעוהו מכל רוב הכר השלמות וזה
התקדושים מרות גרושת וזהו העבודות על המדות שיהיה כפי שלם והם המדות הנכבדות
וזהו מה שהתעב כלבי מכלל דבריהם כזה הענין הנכבד וישר החכם הכר כמדת
השם האסוף בו כל הדרשות המיטות בהלמוד וזולתו ואכאדם יאמרם כזה כמדת הכסוף
מסבסבות עם האבות ואבוא לך ראה על הכל מדבריהם ואחזק מן הדרשות או זהו כפי משעו
ואז זהו מעל ואז זהו שכח בחלום וזהו אותו כמאמר משעו כחילו היה כהקד' וברוב התורה
הכרח לך אמונת רבה וכן חודיע כל הדברים אשר יתנו לך מזה כחבור זה תללים מוכנים
שהיה סוכר מזהם של זולתם ואין נדון להאשימונו על מה שימציח ברובי כהעליתי ע"פ
בדקיה מלות ועעעם אשרי יוכלו להביט אותם אשרי החכמה כי את מטוה הונתי לזה הדבר ז'
כדי שאחזק לבטן למי שלא היה לו גזילת מזה הענין הנכבד אשר לא ישגוהו כל בני הדם
ומלת המקדוים היא מלת ארמית ועננה עשור לית לבויה רבוי התורה הו' ז'
מקבלה ועל כן יבא זה השם על מי שלא יאמץ כמקרי התת ומי שיכות החכמים או הלמוד
וזכר אז רבו והספרים החיטטים חס' כי הם ספרי מיטע וכן ספרי בן סודא וזה היה איש ז'
חבר ספרי השטטים במעט המדת התקנים אין סהם חכמה וזלזז הונתה ש' הם אביר הזמן ז'
כעבדן הכלים ונמו הספרים המיטותים אינל חכמו והמים מרובי הימים ומדות העליונים
יוחס הששפחות וכפר הגענים וזולתם מן הכפויים אשר אין סהם חכמה וזלזז הונתה ז'
געעעע ע' זה חסר הזמן כדקדויהם כלכר' והלחש על המכה וכלכר' כדקדויהם אין לו
חלק לעולם הבא מיטע שהוא טובה השם' וההנהגה השם באותיותיו כגון ש' יוסבר יוד

הוא ויהי הח' שהיה שם המסורה וזכרו רס"ב חסדים מלכך אלה אשר עשייתם אין להם
חלק לשלם הבא אחרי העליון פני חברי כרסם אין לו חלק לעולם הבא והקריא את
חבריו בטעם והמהסבר בקולן חברו כי לא יבא מעשה מאלה המעשים אע"פ שהם ז'
עבורה קולת לתי' משיבת החושב לא טבעל עמט חסרה כלתי שלמה ושחינה ראונה
לחיי השלם הבא וכן הראוי לזכור כבאין והוא טבחר המקובלות הראוי לזכור ז'
טברע כי עקרי רתע ומוכחותיה שלטה עטרי עקדים והעקר הראשון ז'
להחמין כי הברכה יה נטיחה מיצאות גמורה והוא עליה מיצאות כל הנמצאים
וכי קיום מיצאותם וטכיע יטעטבי הטעמים כח הקיים ואילו עליה על לבני מעשה
מיצאותם כעלה מיצאות כל נטיחה ילא נטיחת נטיחה ואילו עליה על לבני מעשה
כעולה הנמצאים כולם וזולתו לא כעלה מיצאות משבילם וזה חכמה כי שמו יה קריא
מכתבה שאין לו עורך כמיצאות לזולתו וכל בלעדיו מן הדעות וגופי הגלגלים ז'
ומה שיש כמסע כולם יעטרבו כמיצאותם אליו וזהו העקר הגדול אשר נרמז הוליו
כמלה אע"פ להדיך והעקר השיעי יחוד השם יה לדעת כי עליה הכל
אחר לא כאחר המין הכללי ולא כאחר המין הפרטי ולא כאחד המורכב אשר יחלק
לאחרים רכס ולא כגוף הפשוט אשר הוא אחד במספרו ויקבל החלק עד לאין ז'
הכלית אבל הוא ית אחד אחרות אשר אין אחרות כמוה בטוים פנים וזהו העקר השני
הטמון קולן כאמתו שטע ישראל להיט"ו אחר והעקר השלישי ז'
להרחיק שטע ויה מזה המין כי זה האחר אשר זכרנו אע"פ ולא כח כגוף ולא
ישגוהו שישג הגוף ויקראו כגון ההטעה והעמידה לא כשטע ולא כמקרה על כן
פן הרחיקו שטע ז' שם החסד והפירור ואם אין לעולה לא ישיבה ולא עמידה
ולא עדה ולא עפי' ושרה הוא טבחר יעפי' הוא חסד מולת ועפי' כמקרה פלטיה
ימה לו יהדעו ויהם כמקרה כהדבקה בהם ואם העביו ואל מי תרמיזע ואע"פ ז'
ידמד קדוש והילו היה גוף היה חומה לעאר הגוסות וכל מה ששגיח ככתוב אשר
ידמוהו כדמות הגוסות כגון ההטעה והעמידה והישיבה והרכיב כל זה רך העבה
כמו שחל רבה הייה כלשון כע אדם וכבר הרכיב כע אדם לזכר כזה והוא העקר
השלישי הטמון קולן כאמתו כי לא ראיתם כל המועה לו כי לא השגתם לו שיש ז'
המועה כמו שאמרנו ואע"פ ולא כח כגוף והעקר הרביעי הקדמות
עריך להדמין כי זה האחר הטמון הוא הקדמון כמלה המוחלטת וכל נטיחה וזולתו
הוא קדמון כעטריכתו אליו והראיות על זה רבו ככפרים והוא ראשון והוא חתון
אל שמו וזהו העקר הרביעי אשר נרמז אליו באמתו מעשה להי קדם
והעקר החמישי כי הוא ית הראוי לעבור ולרוממו ולהרים קול כדומטיו וכעבודתו
ולא יעשה כן לזולתו מן הנמצאים כגון המלאכים והמכבים והגלגלים והשופרות
ומה שהורכב מהם כי כלם הם מוגבלים ומיטרחים על פעולתם אין רשות להם ולא

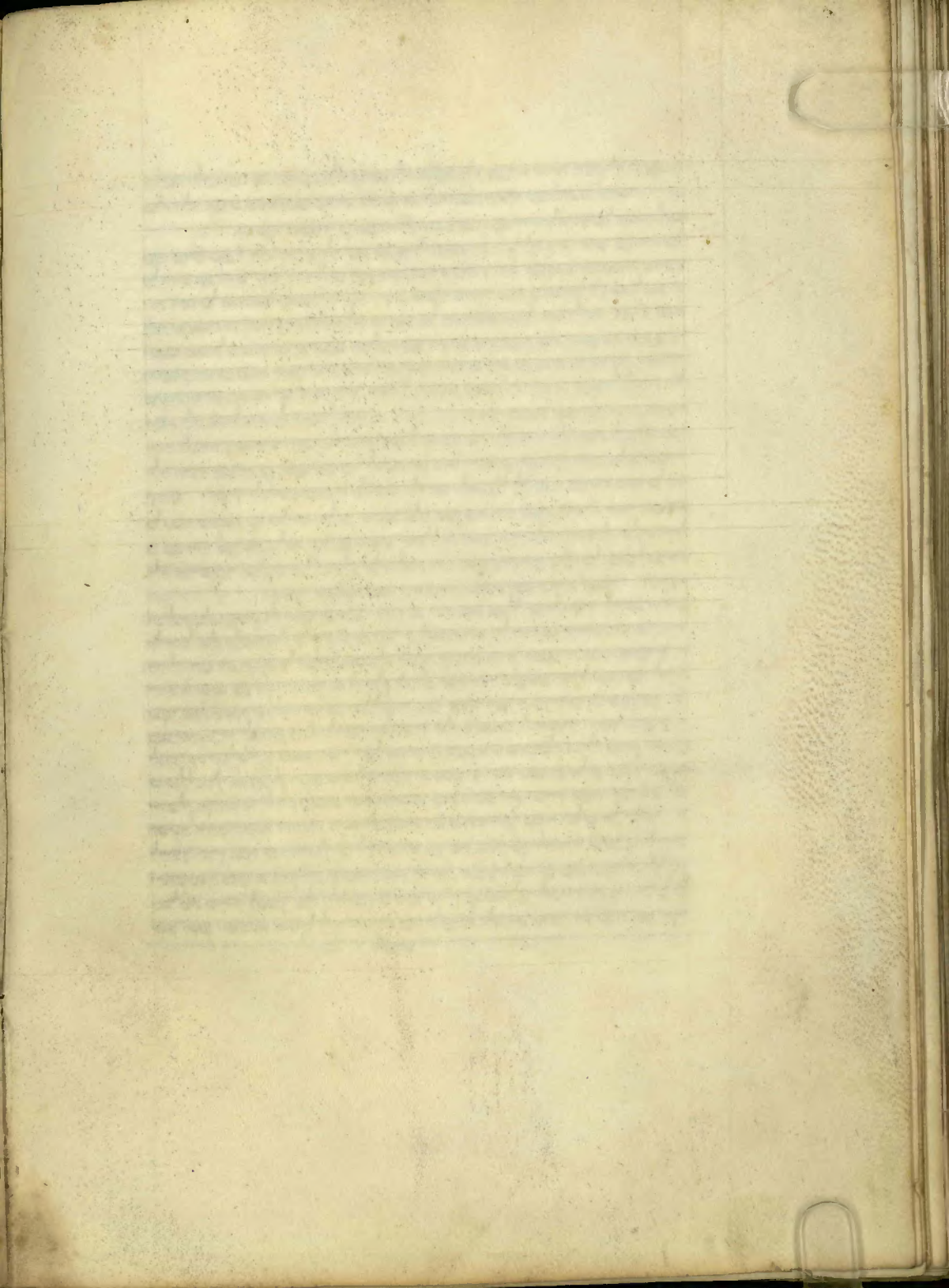

חפץ לא רצו והולא ישימו מליניס כינו יכנס להחבר אליו חלה ישימו הדעות
 מגזתם לעמיתו ולא ישימו לב לזולתו וזה העקר החשישי הוא ההרהר לחקק מעין ורוב
 דברי התורה הם כזה הענין העקר השני
 כי זה הענין האטעי ימצינו כזה אישים שיש להם דעות זכות מאד ושלמות גדולה
 והטוב נקטם וזה עקר חשד תקבל האמת וצורת השכל אחד כן ידבק השכל ההוא ז
 האטעי בשכל הסעול חפץ עליה מיטע שפע נכבד וחלה הם הנביאים וזאת היא ה
 נבואה וזה ענינה ופירושו זה העקר ארוך מאד ודין מיעוט לתבוא מופת לכל בקר מקו
 ולכחד מיניחות השגתם וכן הם כלל החכמות מלם אבל טובר אותם על דרך ספור ז
 כלבר ופסוקי התורה ישונו מבואה נביאים רבים והעקר השביעי עובת
 משה רב עירך שיחמין חכם כי הוא אכהם עלכל הנביאים הקדומין לפניו והכוייב
 אחריו וכלם לפניו מיעולו והוא מסחר כדעת הכרחי מכל כע אדם והוא המטע ז
 מסוד הכורח ית יתה מטה שהשג או ישיג כל אדם שנמצא או שעתיד להמציא וכן
 הוא עת הגע להכליה רום המעלה האטעית ער אשר השג מעלת מלכות עמים ועבול
 ככת המלכים ולא עמד מסך ולא סתד מכורות הכורח חשד לא נקדשו לו ולא ז
 מעשו מועש גשמי ולא דבק בו דבר חסרון לא מעש ולא הרבה וכלל מיטע הכחורה
 המטרות והמרגשות פשטותו ועבטתה כחו המשתדקת ולא עמד בו כי אם השכל
 כלבר ולזה הענין נאמר עליו כי היה מדבר עם הכורח כלל מלךך אמיטע וכמעט היינו
 מבארים זה הענין המוכרח ונבאר פסקות ספורי התורה ונבאר ענין סה אל סה אדבר
 בו והספיק ככללו וזולתו כן הענין הוא לולי אשר ראיתי כי חלה העטעס דקם ועמוקם
 מאד ערכים להצעת רבות והקדמות ימשלים ולכאד כתחלה מיניחות המלחכר
 וסדר מעלהם כגד הכורח ולכאד הנמש וכל כחיתה ויתרחבו הדברים הרבה ער אשר
 נדבר נצורה אשר רחיו העבדים לכורח ולפולחנים ויתגלגל בתך דברט ספר אשר
 קיימה וכל ענינו וזה יספיק לזה הענין לבחן וחילו והנה כדגלית הקצור לה היה די מאו
 דקים ועל כן שופטתו ער כח עמו למיקומות הדחי לו או בספר קיחש הדשות אשר
 ישרת לחבר או בספר סודות העבדות אשר החלותי או בספר שלשי אחרתו כפדוע
 חלה הפקדים אשר זכרתי והשוב לענין זה העקר השביעי ואומר כי נפקת משרה
 רעה נברלה מיניחות כל העבדים כהרבעה עטעס הענין הרחשין כי כל עבד לזה
 דבר עמו הכרח כי אם על ידי מלךך מליץ ומטה לה היה כעו וכין המרח אמיטע כעו
 שחם ויה אל סה אדבר בו והענין השני כי כל עבד לא יתעבד הלא בחלום כעו
 שחם בחלום הלילה וחלום יהנה מלם מיצב ארעה כחלום חזיון לילה או כיום כמדומה
 עסקת על הנביא או ימציאהו ענין שיהבעלו מ'גטעז וכל אבריו ותשדר המחשבה ז
 לכות כענין חולם וזה עקרה מחוה ומרחה ועל זה נאמר במרחות דלים ומשרה
 היתה הנבואה שירה עליו כיום והוא שומר אצל שני הכרוכים כעו שיערהו הכורח ז

ויערה לך שם ורכתי חקך הענין השלישי כי כל נביא כשיגבש חשבונו
כמראה זו של יד מלאך וירששו חכריו ויטו אכריו ויטק כגן גפני והמיצחיהו חדריה
גדולה מאד כמעט שתער עשירו מחימתה כמו שאמ' רמל כשרכר עמו גבירל כמראה
לח עשרה כי כח המור נספר עליו למשחת ולא עמדתו כח נחש וזהו הייה נרדס על פני וטע
דריעה נחש כמראה נחש צרי עליו ויטה לה כי היה עשה חסד ומשה עליו הנבואה
ולא יורעו ולא יטר כמו שהמר ודבר ה' עם משה קטע אל פגע כאשר ירכי היט אל ז
רשהו רל כמו שלה יחד חרם כרכיו עם רשהו כך הוא ע"ה לה היה חדר מדבריו וזהו ואלע
שהיה קטע כמעט וזה לרב הדבקי והתחכרותו כשכל כמו שדמרתי והענין הדביעי כי כל
הנביאים לא יגבשו כישותם הלא כישות הכורח ית ואתער שיעמוד הנביא שנים רבות
ולא יתנבא ויבקש מהבורח להודיעו כעבודתו ויעמוד ימים רבים עד אשר תבואתו הנבואה
חחר ימים או חחר חרשים או לא יתנבא לעולם וכבר מצינו מהם מי שהיה מתבין לשמח
נפשו ולוכך דעושו כאשר עשה ליעזר באמרו ועתה קחו לי מנגן ואז רבווחו הנבואה ז
ואז מחוייב עתבא כל פעם שיהסון לבואה ויתעורר לה ומשה רב"ה מהגבא כעשה ע
היה הורס כאשר אמר עמרו וישמענה מה יענה ה' לכם ואם דבר אל החרך חקך ואל יבא
ככל עת ואזל אל החרך ככל יבא ואין משה ככל יבא והתקד העמישי הוא שה
תורה מן השמים והוא שדמרין כי כל זאת התורה הטענות בודים עשה היא תורה ר
טענה למשה והיא מפי הגבורה רצו לומר כי הגעה אליו כלה מפי השרח ההגעת הנבי
התקדחת רמר על ררך העברה ולא נרע חזק היתה ההגעת ההיא אבל הוא עליו השלום
ידעה אשר היתה מנגנת אליו וכי הוא היה כמו מדב וקראו באוזניו ויטעב מה שיאמרו לו ז
מדברי הימים ושענ' התורה ומימותה וכן נקרא עמו מחיך ואין הפרט כן וכן חס כוונ
ויערס ושם חששו מהיטבל והמעב היטה פלוג יכן אבניו ז' והדך ושעט ערל כי הכל היתה
ה' המיסה קדושה חסית ואולם היה בענינם טענה מופר מן הכספים לחשבו כי יש סעודה
לכות וק' לפיה וכי הלה הספורים והמעשיות אשר כתיבה חזן בס' ויעלה ויאמנו לא מפי משה
והוא שגן חזן תורה מן השמים אבל כי היה מאמין כי התורה כלה מפי הגבורה חזן משפון
זה שלא מחוה הקבל' לא משה מפי עממו קחו כי רכר ה' בזה יתעלה הל מדברי הספריים
אבל כל איות שכה יש בתיבה חכמות וסודות גדולות למי שיביטנוו הלא וזהו וסג' תכלת חכמ
חכמות כמו שצאמר ארובת מדריך טרה ירחסה מני יס' ויש לארס ללכת בעבודת חזן
משיח' להי עקב אשר חס' גל פניו ויחכמה נבליהת מוהרררן וכן פידועטו אשר קבלו הוחד
מפי הגבורה וכל מה שנועשה היום ממצות הסוכה יתלולב ותשפר והמיציה והתעלה ז
ויולתה היא כמשמע אשר אמי הבורח למינה ואם משה לנו והוא מנגע בשלוחות נהסון ז
כשלאחוריו והתמקן שרמו על זה התקד העמישי והוא טה שאמ' כזאת תרש כי ה' שלח
לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלאך
והתקד העמישי הנבוא ז
והוא כי וזהו תורה משה רב"ה לא תעיה נבוחה ולא עולפת ולא תבא תורה מאת הבורח

ויהיה ולא יהיה כה הוספת ולא גרעון ולא כהתבסס ולא כתיש כחשך אחר לא הוספת
 עליו ולא הרגע ממנו וכבר בארנו מה שראוי לכתוב בזה הערך בכתובת זה התיב
 והעקר העשירי כי הכרחי יהי ידע מעשה כע אדם ולא יהי שכל כנס ויחייב
 כמו שאמ' עוב' א' את הארץ לא כמו שג' גרול העצת ורב העלילה אשר ענין תקוות על
 כל דרכי כע' אדם ודמ' ודמ' כי רבה דעת האדם כדפי' ודמ' ענין קדוש ועמדת כי רבה
 וזה רמז על זה הערך העשירי
 העקר האחד עשר כי הכרחי יהי גמול טוב ז'
 למי שעשה מדות הטהרות ויעצז למי שיעבר על אסוריה ויגמול הגדול הוא השלם הכח
 ויעצז הגדול הוא שיהיה הנפש והחבר וכבר אמרנו בזה הערך בזה הענין מה שיש בו די
 והעסקו העמוס כי זה העקר מה שאמ' אם העש' הטארת ואם אין חיים נח מספק אשר
 סתם יהיה העובד הכרחי כי אשר חטא לו הטעם מספקי זה יורה כי יש גמול לעדק ול'
 רשע זה גמול טוב וזה גמול פועל
 והעקר העשרים עשר ז'
 והוא להאמין בכחותיהם והם המתמות חכמה לו כי כח יבא ולא יאחר ולא יעסיק לו אדם זמן
 ולא יצדק בברות מן התבואים כד' לדעת זמן בואו וחכמים חט' הפך החס' שלטו שפי' ז'
 קנים יצדק להטמן במשיח ודוממו ולא הכח' לל' עמו כע' מה שכח על ידי
 כל נבוא מטעם שני מלאכי וכל מי שתבא כלבו כפק' מה הוא מוכיח התורה אשר הכתיבה
 טו בכיבוד כתישה כדעם וכחכם נכבד ומכלל זה העקר הוא שלא יהיה מלך על ישראל
 לא מדרע דה' ושלמה וכל החולק על מלכות זאת המשפחה הדי' כופר כל וכיברי נבאין
 והעקר השלושה עשר הוא החיה הטמא וכבר בארנו נעמה וכאשר
 ישלמו' כלב האדם לו העקרים כלם ויאמין כע' הוא נכנס ככלל יעדל ויצדק להחוב אורנו
 ולהכניס עליו ולעשות לו כל מה שיהיה הכרחי לשאת איש חל אחיו מן האהבה והרעה וזה
 אחות ואפי' אם יעשה כל עבדות שבשמים לתקן התאוה והיצר והגבורת טעמו החסדים ז'
 יהיה לו שעשע כפי חטאיו אך יש לו חלק לשלם הבא והוא מבושע יסדל וכפי חבד' לאדם
 עקר מל' העקרים הוא ויצדק מן הכלל והוא כופר בעקר ועקרה מן ואסיקודים וקנינין כ'
 כעושות וראוי למאוס אותו ולא כבודו ועליו נאמ' הלא משנאך ו' אשנא' וכבר הדכיות ז'
 לדבר ככאן ויציאה מענין חברי אבל עשית זה סתם שיש בו תועה גדולה בחוק האמונה
 כי כללה לך כי נדרים רבים מושלים מספקים בספרים רבים ועבדים על כן קנה חיות ז'
 והעלך וקרה רברי אלה פעמים רבות והתבונן בהם היטב ואם השיך עקבך ותחשוב כי
 הכונה אותם מן אדם אחת חזו מעשרה פעמים דע כי השיחך כשאו ועל כן חל המהר ז'
 לחתוך הרץ כמה שדחה לך כי לא חברתו כפי מה שהודתו לא אחר יעשה גדולה
 והתבוננת בספרים וחקירת החכמות ועין הרעה הנבונה ישאנע נבונות וברותי לך מן
 הכל מה שראוי לסמוך עליו ולהאמין בו והכל מחוק כעושה גדולה ובריות כחות על כל
 ענין וענין ומהם אשחל לחזרה וזה בארנו נבונה ולעורר כאשר אמ' נבונותי תהי ידך
 לעצמי

באמר תחיות המתים לרב

בצדק כל אפדי פי	אין כח עמל יעדש
פלא עבויב לעבן	וישרים למי ידא דעת
ארס שרס כסה דעת	ולב ככילם יקרא חולה

אמר

סמיל כן הכון דל החכם הגדול רביע משה בן מימון ז"ל אינו
 דחוק שיופין אדם לכאר ענין הקדמה בין ההקדמות בליטון מביאר
 כמינו וישתדל כי למעל הסקקות ולהבד דוע הכפרת ייבטע חלה ה
 נכשורה מן הלשון הפך ההקדמה אשר כיוון לבחירה והנה אירע כוונת בורה
 כדכתי השם ית כי התכוון ארין הנבויים להודיענו כי הוא ית אחר אין שיש לו ולחבר
 ממשותפות הרעיות הנקסחה אשר האמיתים המעשים הם מכבד לזהה הפנה שמיני
 ישראל ה' דעת ה' אחר זהבאנוציה מזה הפסוק זל שפא הוא שלשה זאמלו אמר ה' אב
 אלהינו ואמר ה' ה' א' ואלשה שמות ואמר אחר כך אחר נאיה שהם ג' נחש לשא אחר
 וחלילה ונשארוני דבר זה בדבריה זל כל שכן זכר שיאמר ככד זא
 כזה כדכתי כשר דום כאשר אירע לקעה יומתט כפידש דביט פנה מפתה התורה
 שאמט כיונע להשר על פנה גדולה שלה היו מעגחין אליה וקפחן מפתה ה' כפת
 סמוחה גליה כיוסיה אין ככך מה שאמט כאשר נחלמט למה שחלמט חליו מן ה
 החכמים כמלמד התורה וכחיוטן כזה דל רבן השם ית לוי למקט שבר
 סמט חרס ולא כבוד אבל להעיד לכאר ולהבין למי שהקרה תבונתו להבין דכוי מי א
 שקדטנו מחכמי התורה זל לתי מה שחשבו ונדדה לע שאמט קדכט והקלט פעטס ז
 דחוקים עניקים יקבטנו וחברט שנטפ מסודרים ומסודרים וידכט כי יש שבר לתעולתנו
 על כל הנס והוא שחכ היה השנן כמו שחשכטו מהיזנו מחילום ומקדכים ומקדכים
 מה שלא עשה כוונתו כי אחר מיני שהקדטנו ככר עלתה כדית העולה כנ דרס והגדול
 נדחה השם ית וזכר אין הדבר כן ולא עלה מדכייט תוספת באור ולא הקל על מה ש
 שחבר זולתנו מן הקודמין עלה כדית הגדול מהשכ לכח ויש לע מנתט וחמטני לכח
 כעז וכיור זה הענין הוא אשר הכיח הלשון והר לחסר ככל ענין שנקות בו מה שזכרנו ו
 מן הקסין והמאור וכאשר נחלמט לזה ראית שהוא איט מן היך לדון למה שערכנו
 כלומר לכאר ולהרב כשפתי הרה ולהנח שרשז נעזכים שלא דברסם ושלא אישר ז
 אהרסם וכל שכן שבר כגעט ארס שהיה נחטב שהיה מחכמי ישראל וחי הטס יודע
 היה ושח ונק כמלחמטה שלמורה לתי מחשכט מעשרי והוא היה מסדק דס הטס
 גנכ כל יד ודגל ישן וכט מוטס כמו שבר כמקדים או חיי גה דיעב אחרים שפגעה
 שאש קרה הרעות כסין לגמרי שהיא גה ובחוקי ז' מי שאמר חלבו יקראוהו

מין ואמרו וקדוהו והבני דרשות מרכוב על תשועתו וכוונתו כזה שמעתי על דעת אנשי
שלה רדתי וכוונתו ידעתי כדל האוכרים לגמרי כי כל מה שהם מוקינים חושבים
שהם חכמי ועל ואם הם הסכלים שכבט חכם ויותר ועוד דרך מן הסמלה וכבר נתמלא
מוחם משגעונות העשויים הקטנות והדמיונות הנפטרות בעצמם ובעצמם ראינו שערך לע
לכבוד חכמתו התלמודיים שהם חכמים על צד הספור ולא על צד הכבוד ראה כי הכותב
הראיה על השעשע הם יערך למהרית בחכמות רבות לא ידעו התלמודיים דבר מהר
כמו שבארנו במורה הנבוכים ובחרט להיות החכמות מיוסדות אצל התמון לפניהם וכבר
כתבתי חבור המעשה עקרים ראויים להאמין בעבודה וכעדי הקבלה ומה שיתחייב שיאמ
שיאמינה כל רבן כהנה שבעל פה ובארנו בפרק חלק שדשין נתלץ כהנהלה והגמול דל
מה שנתלה בחוד ובעולם הכי עם שחר כנה היתה וכן עשית גם כן בחבור הגמול ה
מכונה מעשה היתה שלא יכח מעלה לא המודים על האמת מאשי הרת החכמה ש
יהיה להם שכל עוב הכרי דרכי החבור וידעה כמור הכרים ההם אשר הקבצים ואין
כדירתם ונסרע בו גם כן כל העקרים הוריים והתלמודיים וכוונתו כזה שהיה לו התקדושי
הלמודי חכמים או גאוני או כמו שהקראם מיסודים כעצמם על השרשיים התלמודיים
והנה היתה חכמה של פיהו והלמודים כולו שיהיה כדום וכל זה נבנה על עקרים תרניים
ולא ישלבו ידעת השם אחרי גום חכל שימוו השהחלתם הגמול ומוזותם על מה שיש
שישאלתם ויקדם חכל כודים לא על מה שבא בהם השלמות אצל התמון ויהיה מכל
השעשע הם אשר העדינו שלהם השיום הכי והחלוט לבקר אמיתת ענין והארכו
בו וזכרנו ראיות רבות וראיות רבות החכמים כלם ול עלי וכוונתו מה שראוי לאנשי
החכמה לדרשו ובארנו בפרק חלק והודענו הסבה ששמיתם לכוין לכבוד השולם הכי מכי
מכונה החית המתים והמורט שאנחנו לא ראינו כני חכם נעשיון דך כחית המתים לכו
הקומי ערומים או כשיהיו וכיונה כדל המאולה חמט העולם הכי שפחיתו
לגדיו ושר כרעט שם שהחית המתים הח כנה כפנה חרה משה רב עה ושאינה הגמלה
האחרון חכל התכלית האחרון הוא חיי השולם הכי וכל זה כדי לכבוד הספק הגמול אשר
יחשוב כי אין הגמול והשעש אשר כהנה לא בעולם הזה סתם שאין כהנה גמול ועונש
לשלב הכי כביאור ובארנו מדברי ההנה כתי מה שתייש לו רבותי ול שההנה כיונה
אל התכלית האחרון מן הגמול העוב והוא חיי השולם הכי ואל התכלית האחרון כשעש
והוא התכלית העולם הכי ול השעשע כעצמם הם אשר כדיתם והרמט בהם גם כן
כחכיר כדלית תשובה אבל כפרה חלק כארט שם כן כמו שימצאנו מי שישאל בו אחר
שהארמט כדבר השולם הכי ואמרט שהחית המתים כנה היתה אין חלק לעי שליו
יאמין כה כהנה משה רבא ואמט אמת התכלית האחרון וכן כחכיר מטעם מי שישן להם
חלק לעולם הכי וכללנו כמספר ואמרט שהם עשירים וארמט מראמט שמה ואמר
אחד מן המעשהקים מן המכפר ויאמר האומר שלא זכרנו אותו ומכלל מה שמוטע ז

שם הכבוד בחיה המהים יברשר זכר השלם הכבד כארט ובן שם שהיה הכבלת ה
 אחרון ואמרט ביה הלשון וזה השכר אשר אין טבר למעלה תימט ותחובה אשר אין אחרת
 טיבת הימנה יבאנו גם כן שהשולם הכבד אין כי מיטארת גופת ארה שאמי רול שאין
 כן לא אכילה ולא עתה ולא משגל כן לא יתכן שהיה לו הכלים כדאוס לזנות חלולת
 לו מפעל המעלה כי כשתיה לאדם פת ויחשבוטכח יסבר וכלי משגל והוא לא יוכל ולא
 ישקה ולא יולד ויהיה אם כן מיטאיותם מעולה גמורה ואין ראוי שיחולק אדם על פניו
 שיש עליהם ראיות טכאלית כשמיני הרשות טראוי לאמרים כחזני הנשים כבת האכל
 יסבר סתר מי שפטר רעהט זה כדמרו העה משה וזלתי עמדו זמן כלא אכילה ושקה יהין
 גופית כן יהיו כע השלם הכבד לא אלוכל כל שכרי דרך הבנינו וראו כי מיטה וזלתי כלהם
 לדי היו כמעלה ששענהם היו טכע השלם הזה יאכלו ושתי בהן לקני המינות יאחריו ואין
 יקשו מן מזה למיטאיות הנבועד שאין לו הכבלת לא כמו שאמי לעולם שמיא ארדן שרד
 יהיו כן כלי גופים למעלה וכבר טעע שהגוף כולו הוא כלי הנפש לעשות כן כל הקשלות שאין
 פעולה אחרת טכע נמיכה לטע השלם הכבד ואילו לא ידעו גודל הגזרת החכמים למי טיחם לטע
 מעל הכבלת והמינות כלים שיש להם הכבלת ללא הכבלת ידמנם יחוייב זה כלי מטה שעלה
 כדמיין התמין שלא אפיט שיש מיטאיות הוד דך לגוף ומה שאיט גוף אבל הוא כגוף כמו ז
 המדקדים הוא גם כן נמיכה אכל הית חזקתו כמיטאיות כחזקת הגוף וחולם מה שאיט
 גוף וילי כקרה כגוף דיע נמיכה איכל הסכלים אשר תן כלא סקר ויחשפ שהוקיע גמול הלב
 שהדין שדמם ונפשו זה אינו רובם סא נאמץ שאם לא היינו צועצועט ודמנה
 הנקדקים חכמים כאמת לא על דרך העברה העה הרבאר היעל של עבדל מן החוסר הוא
 יותר חזק כמיטאיות טכע החוסר ואין לומר יותר חזק אבל מיטרות העבדל הוא המינות
 האכזבי טכע שלי ישגנו אחר מוחכני הטטי והם החכמים אשר התבאר אינלם כמקנה של
 שהשם אינו גוף ולא כן כגוף ימכט זה מדרגת מיטאיותו זה כהכללת החזק וכן כל נכדא ז
 נבדל דל המלרכס ותככל הוא כמיטאיותו חזק מאד קיים יותר טכע גוף ימכט זה נמיין ז
 ארעט שהמלרכס אין גופית ושכע השלם הכבד הם גופית נבדלות ול עשה יוכבר כארט
 ראיות על זה מן התורה כמחמד מזה הטכסס ואם ירעה להאמין זה אחר מן התמין ויטע
 כעמי להאמין שהמלרכס גופית ושהם יאכלו גם כן אחר שכד כן כסוק ויאכלו ויש
 כע השלם הכבד גם כן גופית ארעט לא נקפיד עליו כזה ולא עניימהו לטכר ולא נכבי עליו
 ולא יוסק כעטע דינלע כל מי שיאמר זה סכלות ומי יתן וילי יהיה ככללת הסכלים לא זה
 הנשיער וטהה כמחוס שהטלע אמינותם מהאמנה הגשמית כבדא ואין חזק אם יאמיטו
 כנבדאים הנבדלים ואם לא יוככך לא אחר מן הסכלים שיעים זה מוחס סתר ולא יכיע אחר
 כן הדמית אבל יחזק דיעט התמין וישים טוס כדשהט וישע עליע טחארת כחיותו מחמיטס
 כי המלרכס וכע השלם הכבד נבדלם מן החוסר ויקרס כמטע אין חטא עליו ויחנה ככר ז
 חילע לו כזה וכבר כארט לו מומי פשוטי הרשות דכית ההיה לו כהם השוכת עליע אף לא

ערך לדבריו ואין פה כזה כמו שפסקים מדברי הנביאה מרדך משווקן על היות
 השם גשם בעל און ושן אבל כשהתאמתו הראיות השכליות והמיוסדות על המעג היותו
 כן ודעו שהיה כמו שימרו דברת היות כלשון כגן דרם לא שהמיוסדות השם לא יבטם
 ולא ישגם המסמין כגממות וכן הראיות השכליות המורות על כ המלאכס וכנ השולם
 הכא עקיים מן הגממות עד שנגעך לומר כמה שיביא לחשוב כדס הגממות שהודו
 משל לא יכין הראיות השם לא המדמיים כס שהם גממות ואך יצוה שיכני וזה ה
 סלים כ המלאכס עברלס מן החמר ועיס מציאותם לא מציאות המלאכס וכנ השולם
 הכא יחשב לו שלת יודע מציאותם רק כקובל מזה המרה ישאין עכ דרך שין שיוודע
 על מציאות המלאכס ולא על השאר הנפשות כמו שאכ מי שיחשוב שהגע לדיעה
 החמיות כדגע וכדעה השם החלושית ידפון הנקשת והערך החמיות וההסתפקות
 כמשוטי הדעות המתקבלת כחילו לא כדכו החכמים כלל כמקומות רבים מההלכות
 שדברי היות יש להם נסתר ועגלה ולה ידעו לנסתר כדרי היות וכחילו הס לא כדרי
 כלל כדרי היות חסיע לו הכדו מלכס כל זה ער שלא ידעו לו מוכי וכס כדע
 כמורה הנפיקס בלו העגנעס מה שיש בו רי לאעשי החכמה וכדעו כדרי החכמים כלם
 והמרוט על מוקס וכס לגלה הכר הווא אשר עבו ריית מטי ולא הדיע אמתה
 וכאשר נתמסס כדריע לו החכור הגחול כדריע ונתקטע כדעיות נאמר לו שיאך
 מן המלמדים מדעיקה אל שאין החית המדעס מן המרה ולא השוכ הנפש אל הגוף
 אחר הכרה ואם כל דעשי המעמד הווא חוק האמר זה והתחיל להכא ריית עליהן
 כמה שוכרע דנחע כחכור שהתגלית הווא השולם הכא ושאין בו גוף והתחילו הכ
 להכא ריית מן המסודרס כדמיהעו ומדריכס רבים לחכמים ואע כ כלם משלים והיכו
 דברי הכחודם וכאשר ערע לע מה שהדיע לו הדגשט עליו ואמרעו זה מל כמישעו
 שאין כי שיקל זה ולא מי שישעה עליו הכערה מה שאמרעו ייהי כעשה
 הגע אלע הגרת מהריעה דמיען ישאלו כה על כדריס ואם שיש אעשי
 אעלס שפסין שהגעו יכלה ויכסר ולא תשוב הנפש לגוף אחר הכרה והתגחול והענע
 לעש לכו והכדו ריית מה שאמרעו איע ככנ השולם הכא וכאשר נכחו להכ הכי
 החכמים הגלויים המכודרס כחית המהס ידעת כדרי העבאים את שות משל יעריך
 להיוודע משעו ואמ לו השואל שנתקטע אעלס זה הדעת והמלס יולע ונקש מסט
 תשובה והשיבוע על שאלותיהן וכדריע להם שהחית המרה כנ המרה והוא שיש
 הענע לגוף ולא יודע זה שחיי העולס הכא הווא אחר החית המהס כמו שכדריע
 כדרי חלקו וכתטע שות השערך היה מסכך וכאשר היה כואת השעת הווא שנת
 הגע אלעו כחכס דדעת חכמינו מכלל וכדו ששואל האנשי תמן
 שאל על השענעס השם כענעס לעני דדע השיבת רכעו ששאל הלו שנסכך ככדריע
 ככענעו זה ושהווא חכר להם שאמר כחית המהס ישע כדריע מה הנטן קיעתם נעה

יחן

ושגגה וקצתם שחפשו להקטיל עליהם והתגבל כעריט ונתן מעט לחוץ ואחר
 לו המכתבם שלח אליו המאמר ההוא אשר חיבר בה הגאון בלשונו ודאית כל החכמות
 והדרשות אשר קבץ ויוזע אצל כל אדם שאין המבוקש מן החכמים סתם הדרשות וה
 מעשים ההם העלולים בלשונם כמו שידרשו קצתם להציתם בבית האהל אבל המבוקש
 מהם לפרשם ולבאר עגותם עד שיאזונו למוטטל או יקריבו הליו ויותר נפלא מזה
 הדעות ההם העלולות אשר זכרם ש"ג ואם שהם רשה המלוכנים בעצם וזאת ראייה
 שהוא יחשוב שכל מה שיאמרוהו המרדכים וזולתם מן הדעות העכסות שהם רעויה
 המלוכנים והעלול כל אשר דאית בו דל במאמר ההוא וא"כ שכל פלא אמרו ה
 מלוכנים לא יאמרו בהטעם שיש העבט כגוף אחר המדרה אבל הוא מדרך העיון מבר
 האפשר זה לכוונת ש"ג וזה המאמר וזה שהמרדכים אצלו הם חכמי המלוכנים ואין
 ידיעה לו בדרבם אשר בהם יכחש המלוכנים המדר הנטע והאפשר וכן יזכור דברים
 גלויים ממאמר הגמול אשר חבר בן כירח וחשבתם מאמרים פלוסופים לגמרי וראית
 זה הגאון ש"ג גור ופקח שהפלוסופים לא התאמת אצלם השאר העשיות ושהם י
 חולקים בזה ומי יתן ידיעת מי לו שקראם פלוסופים וראית המה אחר שאין לשכל
 אצל הגאון וזכרן לא אדע אם העבט והשכל כפלוסופיות דבר אחר זה העבט השאר
 והשכל יבדל או יתקיים השכל ותאמר העבט והיה העבט אשר אם שהפלוסופים לא
 ידעה ושהיה מרעות קצתם בה שהוא הרם והולי השכל אצלו מקרה כגון שיאמרו
 המרדכים שהם חכמי המלוכנים אצלו ואם כן יבדל כל פקח ואילו יסתפק זה הגאון
 ש"ג בקבוץ הדרשות ההם והמעשים ובמרוש הסקידים ההם אשר התבאר מהם כי
 תחיה המהם נזכרה בכאור הבהיה היה הנחיה לכיזא כי כוף דבר כל מה שיאמר
 ש"ג או רבו כבר נאמר כיזא כי או פחות ממנו ואין פונתם במאמרים זה לחלוק על
 דבר כונה שכל חזוה המאמר ההוא ולא לזכר אותו אך זכרנו ממנו מה שזכרנו
 לצורך אשר הציבנו אל זה הענין אשר ארעו כדרכו כאשר יבאר למתבונן אבל סנה
 כונתו כעבור ההועלת הטענת למהלך לא למה שיחלה כערת אדם והגדלו או כה
 בהשפלה אחר והקטנות ודרכי המחלוקת וההרסה מותרים למי שידעת ללכת ככ
 והשם יסגור כעריט מן הדרך הדיא וכיזא כה ומתנה איתויל בזכרון ענין זה ה
 מאמר ד יתה העיון שפונתו כה המאמר היה לכאר מה ש
 נאמרוהו ה ארעט כזאת הפנה אשר נפלו בה הדברים כן המלפידים והיא
 תחיה המתים ואין כה המאמר דבר עסק כל על מה שיאמרוהו כפי המעשה והחשור
 אבל יש בו כפל טעם והרטיה דברים ראוי להמין והספת כאור יביטוהו הסתלים וזה
 עשיר לא יזיל זה ומאמר שהחיה המתים הספירכמה הערשת באמיתה המוססת
 עליה מכל כחובע אשר יכחזה בהפלות ובספרים ובתהלות אשר חרפו הניבים
 וצילו החכמים שמלא מהם דברי התלמוד והדרשות עננה שוב העבט לגוף אחר

הקדר זה מזה מה שלא עשית באוסה מחלוקת עליו ודון מ' ס' וכו' כלל ואין ראוי להאמין
באיש מהענין הזה שהיא נאמין בחלוקה זה והענין עתה לראות לה כוח המאמר למת לא
נבחר אלה הנסוקים כמו שפירשנו בסוקים רבים מהתורה והויכוח אולם מתשטותם
ונבחרו כי ענין תורת המורים והוא שיש העבט לגוף ארזי הפרדה כבר וכה גם הנטל ע"ה
וכרזו שיהי אשמה להוציאם פתשוטו והוא אמרו והבנים מנישין ארמית עבר ודיןו חלה לחיי
שלם וחלה לרשותו ולבדוהיו עולם ודמי לו המלאך ואהיה לה לדין והטו והטעמו וג'
ואמנם מה שזכר עלינו מי שזכר שאנו אים כחיות המהים שכמקרה שהוא משל הוה
שקר מתיחסם ודברו כרה גזורה מיהמיו ונתה הברית ישנו ויהיה ויהיה אם אמרנו זה
לא אם אמרנוה כשכבר אמרוהו חסמי ישראל במתי וחזקל שחכמי הלמוד חולדיו מ' ז'
יכל רכב שיש בו מחלוקת וזה יבוא לרבי מעשה אפשה להכריע בו אחד משני המאמרים
של חכמו וכבר יצטר זה כתי המשנה כעמית רבות וכן נראה לו מן המאמרים ההם
שלו האשש אשר ישיבו עשוקם לגופתם ואכלו וישוה ויחזקו ויחזקו אחד חיים ז'
ארכוס מחר כחיים הנביאים במות המשיח ואמנם החיים שהיו מות אריות כ'
הם חיי העולם הבא אחר שהיו גוף כהם שאנו נאמין שהיא אמת אצל כל בן רעה
שהעולם הבא נעשה מכלה גופית כמלאכים ויבאור זה שהגוף אמנם הוא מלא
כלים לפעולה הנפש כבר התבאר זה במוסת וכל מה שכתב יהיה לשלש חלקים ז'
כלים שבהם ישלם המזון כפה ואמנוסכת והסבר והמעש וכלל כל מה שכתב ז'
הכען התחנן וכלים שבהן תחיה ותולדה והם כל המעגל ותולדה השבר והולדה
הרע' וכלים שבהם תקון ענין הגוף שימימיו לעצמו כל מה שהצטרך אליו כענין
ושאר החושים והשרדים והענינים והמחיות אשר בהם ישלמי כל התעשות כלם ואלו
אילו לא היה אפשרות לעל חיים להתעטע אל מזון ולכחשו ולבחיח ממה שהוא מנגדו
המאבר אוח ומכפר מזון' וכאשר לא ישלם מזון האדם כי אם במלאכות שישמש ובו
חכמיות רבות ישורך בהם למחשבה והשתכלות נמצא לו הכח השכלי להבין מה המלאכות
ועמיצו מ' גב כן כלים טבעיים יעשה בהם המלאכות ההם כל הדין והדגלים כ' האגל
חינם כלם להליכה בלבד' ופרטי זה הכלל טרעם אצל אנשי הפליל' הנה כבר התבאר
שהגוף מיצאוח צריך מפת תכלית חחה והיא רבית המזון להתמדה הגוף והולדה ז'
הרופה להתמדה מין הגוף הוא וכשיהיה התכלית ההיא מכלולה והיא בלה צריך אכלת
ול בעולם הבא וזה שכבר בארו לו חכמים שאין בו לא אכלת ולא טהרת ולא תשמיש
דם כן הם חיים לומר בהעדר הגוף כי הוא זה לא ימימיו הכר לבטלה ולא יעשה כבר לא
מפת רכב וחלילה לו וחסם שהיו כעלוליו המתקנות כעלולת שבה צלמים עשם להם ז'
ולא יראו חונם להם ולא ישמשו כן העם יה אצל לו וכדא גמיות לא לעשות מזה מרה
שנבחרו כעבורו כלל ולא כעוס סבה ואולי כני העולם הבא אצל לו האשש אינם כעלו ז'
איכרים אמנם הם גמיות של כל פנס ואולי הם כדורים מוקשין או שבורים מנהבין ודון

דברי אלה הכתובים לא שחוק וכו' וכן החדש יחידיו ותהי להם להכנת והכנת בזה מלך מזה
 שזכרנוהו מהיה התעון אין מיצאות דגלם לא גוף או מה שימצא בגוף ומה שאינו גוף ולא
 כח בגוף אינו נמצא להי' השם וכל אשר ירע לחוק מיצאות ענין אחד ויסתוו בגשמות הכל
 ועבו ענין גשמי וכבר זכרנו מזה כלל דבר כחומר כמאמר מורה הנבוכים ומה שזכרנו לחשוב
 זה הדעת ולאמר כי המוסר נכבדנו ונעשה רעיון ואם ירצה לשוים אותו נעשה ונעשה ונעשה
 זמננו לא נקדד על זה שאנו נכבד כמו שבארנו במורה הנבוכים עינינו אחרת מכל שכל
 על המונח האמת ואכן אחד ואם ירצהו אלהים מן הכתובים להאמינם ככל ואמנם אשר
 נבדשו אתו ואמנם מהתרים ממנו אל השם הוא המאמר בשלח השם הנפש אל הגוף לטוב
 ולא יתכן היותו עוזאת ההכחשת מביאה להכחשות הנבילות מלך והכחשת המוסר כמורה
 בעקר ויציאה מן הדת וזה נחשב תחילת המיתים מנסת התורה ואין כדבריו כלל מה שזכרנו
 על הכחשת שוב הנפש לגוף אבל מה שזכרנו על השם ומה שזכרנו ויבאר לדבר עליו כרת
 ולהבין את דעתו שלא נאמינוהו כמו שחשבונו נחייב על העבודה ויכירם הדבר כמירוש החרוק
 ענין שזכרנו דבריו לכה חוסר הוא שמהו אלהו את הדון ולו משפטו כל אשר בלעל חושך נשנים
 ולא יתכן לדבר שיטעה אחר זה הבחור ויאמר שאנו נאמן שכל תחיות המוסר שבמקרא
 משל אבל יש מהם אמת כמו שזכרנו ויש מהם משל כלל ספק ומקצתו מוסרם אם הם
 משל או אמת וכשהתחיל בהם בזה שזכרנו החכמים והמקדשים מן האנאלומים מה ש
 זכרנו הדברים ואחרים ככלל ההוא ויבאר לה זה ואין צורך לנו לכתוב זה המאמר לזה
 הכרח כי הנשנים לא תסב אמתם ככלל מליהם וכענינם כענינם רבות ולא יחסרו בשלח
 וכתליו ולא ישנו כי אלה יודע שזכרנו תחת החוד והוא אמרו "אחד לא נכסל בזהה כלל"
 ואחר שזכרנו דברי הנביא שאין לפתח על דבריו שזכרנו שוב הנפש לגוף האחד אמתה
 זה הספור כשהנשים רצוהו או כלם מלבד פתח אחד משל מזה דבר כבר בא הספור הנבואי
 אם תשם אחד או כענינם רבות וזכרנו חכמי ישראל הקדומים והחרשים אין להם מספר
 והתקדשים באמונתו והכנימו עליו עתה האדם תשוב לגוף והוא השגן הנראה כרחוק ה
 מודים ואם לא יזכרנו חכם או מוכרם וכבר סקנו אנשים ארזים כדברנו כמין החבור כ
 מקום שאמרנו כי רב עות לשונו אל ישיה על דעתך שהמלך המשיח צריך לעשות אותה
 וימיתים ומחדש רבים כעלם כגון מחיה המתים וכיוצא באלו והבארנו רחוק בזה בזה ש
 בארנוהו ונחשב חלושי העין עוזאת הנחשת להחיה המתים וכי הוא הקד מה שבארנו כמין
 המשיטה שהחיות המתים כנה מנסת התורה וזה מוכרח כולו אין ספק בו ולא סתירה והוא ש
 אנחנו אמרנו שהמלך המשיח לא יבוקש ממנו שיעשה אתה או מוקד כשיבועים או יחיה
 מת על דבר המוסר מנת שאין מוקד ממנו מוקד אחר שיעשו בו הנבואים אשר ההאמתה
 נבואהם ולא יתייב מזה המאמר שהשם לא יחיה מהם כדברנו כשרית או כמיתה המשיח
 או לפתח או אחר מזהו כנה דבר אין כדברנו כלל חסרנו מה שיספק על אדם מאשני ה
 שיון רק על התלמידים המהחילין וכן הכתוב עליהן אמרנו שיעשה עה וגר זכר

בפרס

לה תוסף ממרג הסטו
 הזה מנשים סל מלך
 נחיה זכרה במקדמות
 ההם לשון הנפש לגוף ולא

עם כבש שהוא משל וזה יקר אעז חמרתו הכל כפי קדושתו להבנת זה הענין השני התבונה
 כן בלעם וזולתם מן הנחשטים יסוף הדברים אלה עליו והוא ז'
 המירו לא ידע ולא יבחינו ככל הר קדשי וגו' הנה כבר נתן העלה כמיתתו וזו טרלה חוסיסיה
 ומיזקים לרשעה השם ית' הרהרו אתם קהל ישראל ומי מיהיה לו שכל שיהיה מיניו
 יהיה הדאי בומטע זה ישע ועל כן יעדיף ואז יעשה השופר וידע מכוראו מה שיעשה
 וידע שחינו רחמי הוויף וישוב לאסור הבן הנה כאלה נתקיים מה שנתחד והתי' להם חזרה
 הכל וגו' אבל חמט כבר בחתי זה הענין בספר מורה הנבוכים ובחבור באדט ראשונה ה'
 ג' הורה מאמרם שימות המשיח אין בו דבר משיעי סדר בראשית ודע שלו הדברים ויבוא
 כהפ אשר נאמר שהם משל אין דבריו זה גזרה שלא בדת מבוזה מהשם שהודיענו ע'
 הוא משל ולא טמא קבלה לחכמים מהנביאים שיבאין כחלףי לו הדברים שהם משל ז'
 דמטע הבואט לזה הענין מה שאבארהו לך והוא שחץ השתדלותו והשתדלות איש בעל
 דעת נבונה מהחידושים השתדלות ההמון שהמון אע"י היתה הנהיג שבדברים אע"י ז'
 ואשר ישרב לסלולתם שיעשו היתה והשכל עה קצוה סודיים וזו נאיו מלכס כל דבר
 נבדל ומסודע מן המושכל ויחמרו שהוא מוסת ויכחו ויהיה דבר על מנהג העבד לא מזה
 שיסופר על מה שעבר ולא מזה שראה כוסן העורף כשה שיאריך לעתה וזעזעוה
 לקצוץ בן היתה והמושב ונהג מהדברים על סדר עכש אשר חמט להשת לא טרה
 שבתבאר ט שהוא מוסת ולא יתכן להינאיו מפשטני כן נעדיף לומר שהוא מוסת ויכר
 מדע כמורה הנבוכים לשון המידה המכוון ולשון חכמים גם כן כמא בדברי הנביאים
 משלים רבים והקלוג כמיוור זה עד שאי אפשר לאחד מן הסכלים המרגביים להכחישו
 ומכע זה נאמר אמת ומי שקדמט מחשבו המסרטים שלו משלים כמו שפיעטע ואפשר
 שאמר גם כן כשיורה היישוב והמטון הארץ ימעט טק בעלי חיים בהתקרב קטעם לו
 קצתם כבר וטר זה החכם אדסטו כספר בעלי חיים שנתן סכית מישט טק בעלי חיים קטעם
 חל קצתם בארץ מים ויהיה גם כן גזומי כמו שאכל ר"ל דבר הורה כלשון כע ארבה
 ואכ הוא על כמאיו יהיה מוסת שראה סדר הכת לבר כמו שאש ככל הר קדשי ויהיה
 כויצו בדבריהם לא הויק עש ועקרב כיהשלים סוף דבר כל לו הן דברים שאינן פטרם
 היתה ואין להקבד אך גמיו גמם וצרוך טמתיץ האדם לצוף העמונה כול הדברים
 עד אשר יראה טהן האמת במהרה מימי ויאן יתבד אפ הכ משל או מועת וכבר נדע
 שאע נבחר מדר מטעי מעשה בראשית ואמנם ישעה כל מי שיטעה מימי שקדם אין
 והאחר להיותם כלה טכחלים כן העניט הנהגים מנהג המוסת והם אשר לא יעמדו
 כלא ולא יתקיים ואמנם הם טמני המורף וזו האמת הנבואה וכן העניט הנבוכים ה'
 שמים כן המור שחן מנהג העולם אשר טמם יבאח החכמים ול המיד האמת שלם
 כמנהג המורף ואל אין מכחין ראיה ממעשה עמי ואם שלטה עה כן לא אשר יעשה
 בלהם הוא יהא לעולם הנה כבר התבאר שהעניט הטכעיים נמשכים המד על

מנהגיהם יסבר בדרע זה גם כן כמורה העובים כדכריע בחירוט השולח ויראה לו
שדשד הבח אלה לעציה ולספק בדכריעו כהחית המותם היהנו מאריסם כמסר השולח הנו
ולכאר מאמרים חמיתים ולזכור כל דכרי העבויים והחכמים אל וההרבעט מי עליו וכט
זכרנו החית המותם זכרנו כדכרים משעים ואמרנו שהחית המותם פנה אמתה ויר
מכוחים אותם אל זה שני דכרים האחד שכל חסרע דכ ונקי ואין כוונתו להגדיל
מנה הספרים ולא לבלות הזמן כמה שלא יבוא אל תועלת ולזה מצעברש לא עברש לא
מה שיפריך לפרש וכשיפוך שייכן ללב ומצעבר לא עכבר רק קטר השעשע והדכר
השעי שהאריכות חמנים כמיור יהיה עגן עולם עד שיפולס ציורו חן הכיח רחיה על
חסתתם וזה צדק דליו כג מיט החכמיות ול הלפזר והטבע והלוחי כי הדכר פנעיה
יעלם בהם עגן וירחק ציורו עד שיפיעו גריו מיוש ספסוף והדכר פנעיה יעריך ה
עגן המיור אל רחיות רבקה סדר עד שיהאמת מה שיכירש אמתה ואמנע המוסקה
לא יעלם ציור מה שזכר מהם ולא יסבר ודי חסר להכיר רחיה על אמתה דכר שכבר
כח או שיער כוחו חכל ירדוס בחושם חן יקובל ממי שכבר רחיה ופנע זה עברש השולח
הכר ובעארהו להעליו ולהיות העגן אשר עכע וסענהו שלעולם השאר הנפס אמנע
החית המטיב היא רחר טן המוסקים ומכאר הוא מאד שעעט מוכן ואין שם לא להאמין
כו לכר כמו שכחה עלו ההגרה האמתיה והוא עגן וייצח חוץ לטבע המציחות ואין רחיה
עליו סדר העין ודמנע ינהג מנהג העליות כולו יעריך לקבל זה ומה טבל הנפס לא
לאמר כו חן להארך החשוב שיכירש מטע אעל לו האעשים לזכר בחסדיי הדרשות
אשר כחו כזה העגן והגחות ההם וזה יודר רחיו כוולה כמי טענה מה שחייב כו ואתם ז
עדת המועטע בחסדיי סבר ידעתם טענה עטה לשולם להדחיק המחלוקת והתכחות
ואילו היה אפשר לשים הרמיור כולו כקדק אחר לא היה משיעמו כעט פקדים ואין ז
יכירש כמנע זכרון הדרשות והגחות והם נמצאים כמקדום ויקראו שם ומה תועלת וע
למפילם ונאמר טענה חכרע וכאשר הגענו כזה המאמר אל זה המקום והוא היה הכליה
הכטה כו ורחיטיו חסר התועלת לגברי טענה טחית מולל רק כמל מה שכבר כמיוש
המטעה ובחבור ומספכה באור לכל חסר דעת ולהודם רחייט שלא נעשהו רק מחחש ז
תועלת שמכר בו על שתי שחלות דמויות כזה העגן האחר מהם לכאר ענע כמקד
רבים מאד נמצאים כמקדח המודים רחיה כחיה מכל פסק על הרחקת החית המיתם
וכפולה כדמחו אם ימות גבר החיה ואם כלה עגן וילך בעדפ חלק ולא אישכ וורה
הדכה אמ חוקיהו ולא יסברו יודי כור אל אמתך חי חי הוא יודך כמיוט היום הוא ז
רחיה שיוודי כור הם המותים ואם גם כן כי מות נעוה וכמים העגים ארעה אשר לא
יחספו ואם הלמותם תעשה פלח ואם רוח חלק ולא ישוכ וכשהחפש כחכב המקדח
כלם המאמם כלם ערחיקים החית המותים ככלל רק פסוד ישעיה עה ועש ההתכועה
ירבאר שהוא מסוסק הם הם משל או אמת ומה שכר טן המוסק עגה כזה הוא ל

לגמל באמרו ורבים מישיני ארמת עבר ידיו ואומי והנח ותעמוד וזה גם כן מה שחייב לפעם
אדם טרם המכסה הגזילה כי קצתם הסתפקו ביות הענה מתחת המיתב ככך גדול וזקוקת
המאמרים לאוה הענה המצרכו לרשע כל פסוקי מיתפוקים המצרכים פרימים וזים מודי אוקסל
והשוקל השעיה הזות המנה בלתי ויכרה זאת הקנה לא כרמיויה חק כ כבכירי וזים או אכשר
מבלתי שימטר שיש בדרה המיוות לזאת הקנה ויאמרו החכמים החס אשד ופריס החכמים
כאמדם מען לתחית המנה מן המרה תבלתי מה שיוסל האומד שיאמרו המנה המנה המנה המנה
ויכל טקן היות המנה חולקין בהם וזאת היתה השאלה השיעית למה לא עבר השען הית כגלה
וכבאור שלא יכחל להיעיון משטישו וכל טבר לפי ובר ממשכת החושב כמי שיתעלה למד
דבר רשום ויפסד לאמרו וזומי כמענה השאלה הראשונה שלשון דברי הנבחרים ולשון ה
מרכיב אמנם לא יעמו מכרתי טבע המיטיות והוא החכמות טקמת כעלי חיים ויכרה הם
והלדס המנה ושגל העלה עד שיגיע להבלתי ימות ואין כחך הטבע להחיות האיש הוא
אחר מותו וכל אשר בטבע הוא כשימותו אישי העל חיים לא ישוב לטוב האישים הם
וכל מעט מעט עד שישובו אל המדות ואל החומר הדומין כמין מן החיה לא יאור
עמו חלק מוגבל ומזון חלי שיאמר בו זה היה כך וכך חך האדם נדבק בו הטבע הלוהי והוא
חייב שיש אר טבע דבר שומר לא יאכר ולא יפסד המנה הגנה יאכר ויפסד כשאר גמי כן
והכל מורים ומסכמים על זה והוא על זה גם כן הראיות השניות אמר מי שנחלף לחקור
על לו הרבים השוקים לל השחר העשיר משה שהגיע באדם וזהו הדבר אשר הגיע מצע
והוא שקראוהו כפרי הנבואה טבע חו הח משתה השם ואכרת הגנה הוא שוב למה ש
הרכב טעם המין החי כמו שבא כפסוק ישוב העבר אל הארץ וגו זהו אשר בטבע ובני
השען החי כבור הפסוקים בלב ואין הפרש בין אמרו אם ימות גבר הייתה וכן אמרו המן
הסלע הזה שהן פרה בטבע אבל טבע אלה שכבר יאמו המים מן הסלע במיתתו כן החיה
המתה ומעם היא מופת מן המותים ואין הפרש בין אמרו ההפך כשי עמו וכן אמרו
הדש הם תעשה מלא וכבר נהפך מראה היר העתודה מיורשת כעלג וזים יאמר אדם
לא יהיו שיהעעע האכן זה השען בשום פנים יאמר אמת לפי מה שמטבעי וזה יכונ טוב
המטה לרשע אחר מהוא כמותו כן כל מה שתמצאוהו מהחוקה החית המתה הוא על
מה שמטבע ואין מן סותר שיש המותם חיים כשידעה השם משוככי הגה כבר התבאר לך
שעט הפסוקים בלב על מה שאפשר מן האמת ואין צורך לרשע פסוק מהם כמיושע
חוקים הם המעט החוקים לקבלם אשר יחוקו טענה הספר בתחית המהש יחוקו
מאמרו ודע כי המושפת שוב העשע יגנה לך יולט מהחית משהי סכית אם שיכושע
המקשי להיות עני בלתי טבעי ויתחוב לפי זאת הספה שיכושע העלמות כלם להחיות
בלתי טבעות וזו שיהישט מפת שלא טבר כפסוק ולא כדו הגדה אמתית כמו שכת
כמופסדים וזמטע כבר בארע שבאו פסוקים ואם הם מעטים יור על טיב המתה חיים
ואם יאמר מותר דע עבש הפסוקים הם כמו שפירשנו וזלרם נאמר לו המכיר לך

לקרשם להיות טוב המהם חיים בלה טכני ותקשר אלה הפסוקים עד שיאוותו לעבטם הו
 טבעים כן יסדך שפירש טוב המטה נפש ויהי המן ומעמד הר סיני ושעור אש וענן כל זה
 יתחייב שהפנימונו עד שיאוותו ויסביו לענגם העכבים וכבר נאדרט מורה אנבוליס ברם
 כדברנו בחרוש העולם שעם המועת חרוש השולם יתחייב נהכרח שיתיו המועותם בכל לטי
 אפשרים וילה גג כן תחית המהם חמטר וכל מות טכני מן הגורז נביא נאדין כן ולי
 נעמדך לפרשו ולא טיחיו ספשינו ואטעם נעמדך לפרש ידסי ספשינו נעמד בהתג
 סהתגמנות המצר כעס הו אכל האפטר יעמוד כאער הו יחדש ישמול ויחזור לפרש
 שחיות המהם לא ויהי ושלח ועצוב ונעט לגוף אטעם ישעה זה בהחייט שהוא נעמד
 סימר הטפל ולא מיטר הטכני וכן יתחייב בטואר העכלהוה בהכרח וכל זה אטעם יהיה נעמד
 לגמרי לט המועת קדמות העולם ימאמין הקדמות חיו מוצרת טיטה רעה וזכרית אכע
 זל כמז טכארט מורה הבוכס וכעמדן לו הערטים האטעם חיות המהם פל ספשינו
 ושמה טענת המורה ומטרט נאדין דמו לטיט טע הפסוקים העגלים המורים שלוח
 רחיה כדורה שלח יסכל טורה וחברט ויטעב טענה העמלה השפיעת והוא לסוף לא
 כוכה וחיות המהם כדורה הטענה עלית טוז שאוסר לך רע עכבר טויע שזות המהם
 ככללה לא כטיסן שהוא טפי טורה רבי טי אטעם הוא טכני הגבורה טורה ויהי הבוה הו
 שחלה חותט לחוקר על חוקט המכמת בהעדר המס ית וזאת על חיי העולם הכח וקלוד
 כחר לע חיות המהם והסכס כוז שזאות חיות המהם וטעם וזעקט מטרט טפוסט כמו ז
 שכארט והחוטט כמה טורה דרמו לא תחית רק כפשו הגביו והיו טע ודמו כוען המזו כלט
 חוטרים בקדמות מהם הן טמאנים וקשטם רוח גלגל כמו טכארט כדורה הטכניס
 וטכניס הטנג טאת הטס ית אל כע ארס וכן יתחייב להם לע אטעמם הכובט השפיעת
 ויחסם לכטוק ולסחבולה הלא תרחה כי הן טמארלים לחלק על טשה רכ על כלטיהם
 ויעלמו איט טטבו וכן וכן תרחה ארך הן טממיהן חוס הוה רחמי וכן הורה שהגבויה
 היתה חיקס טכח הטנג ויך יספר למו שלח הטכח אטלו טגן העבויה כדכ שאין ז
 רחיה שלח טכח הטנג ויך כי הטכח הו טכניסן וזתה לפי אטעמם בקדמות הו
 המלס הו טע המופת לא היתה אצל ט תחית המהם מרת האפטר וטכרית
 הטס הו לזת וזרה על ידי העבאים לכל העולם כמו שחם ולטיט מפר עמי סל החיך ז
 חרש הסופהס כלס כטורה עד שהתחמטה מהם טבויה העבאים וחרוש העולם כמו ט
 כארט כדורה הטכניס ולי חויכס טעטט העולם כגבול וטעם וטרהעגן וזכר הוא טככע
 טחמו וזכרית הטעם הו הטכח כמו כוכרע רל חיי האולם הכו (הכרתו ולי נעמד לזולת זה
 טעגן תכחיה והמדר הטען ס עד שהתחוקו לו הפטט והתמוטט בהתעך החיות ולי טע
 טכר סכך כטבויה העבאים ולי כחרש העבאיות ואחד כן טכר לע העבאים מה שהחייט
 הטס ית טעגן חיות המהם וחו היה קל ללכסת לחבלו כמטרי הרגל וזתה המטט כמו ז
 וזתה התכבולה כעמיה טענה הטס ית עם ישרל ואל טיחה ולי טס לחיס וחס הרגל

היתה

ט המוסן האמון
 רחיה כדורה על
 חרוש העגלס

בנגנו העולם ממש שחשש עליהם שישימו כמזרים ויבעלו המכון כהם כן חשש עליו
שוד שלא ידכלו זה הרעה לל התחייב ויבעלו ההכלית המכון מהם ואחד לא היה זה גם
כן כחוכמות המהגל והמטען להם חחר יודיע מהאנשים ההם שרצה השם שהגלות
המורה במסדה התערבו במח שבתם רעה נספרות מאד חמ חלקו בסוף הג' שנה חחר
למה שרצוהו מועשה השם הגדול ולא נתן יי לסל לכ הרעה וידע השם ית שחם יאמר
להם ענין תורת המושם היה חזרם נמשע וידחקו מיטו מאד והיו העבודות קלות כפעשה
חחר שהעוש עליהם חחר זמן ארוך ולזה התחידם והכתיבים במיזם והרע כענינם ממחרם
חב ישמעו וזה לא ישמעו והיה מקט זה יותר קרוב לקבלם ויותר מושלם וזאת גם כן ויעלה
גדולה אל הזות שבורה הל מתקנת פעשהם והמרי מעפידם וכבר וסר כמורה שהיו מוסרת
מזמיר לדורות לל תקון הענינם כיראת הל והכפרם עם המי וזמ' והיו כן לחיות ולחיות
וכורעך וימט זה מי חין מול לשרל לל שהקנתם והכפרם איט לסכר פעשה וזה על
מינה המצאות חלה עליה על העבודה והמרי זה חות גדול מכל חות וכבר כמדת טוח
כדון עבד וכדון יחוד כמו שירדה מן הפרעה והיו והיו כמות לחמרו וכורעך ער ז
עלכ וכן המאמר המפורסם בחומתו מי ראה אדם שיכרין בחינם עליו וישמע
כפעש ז וזה הענין כענינו המכון גם כן באמרו בחימו החימה לסגולה לל אשר חלק ז
להיך לכל העמים ואהבם לקח ז רל עניניהם חייב טראס טעמן מעתה מאר אומות ה
עולם חבל יחוס כזה המוסת הגדול שיהיו פשוטותיהם המוד הולסת כפי תקון עניניהם או ז
הכפרם וטמה שבארהו מה ואלע שהיו עקר יותר נכבד מטענת זה המאמר הוא שרדי
נפלאות כענינם היו כענינם המינעם כעכע כהסוף המטה לחש ושקיעה החיך כעדי
קרח וקדישת ים סוף ופעמים כענינם חקשריים כעכע כחרבה וכבר כמסרים כי
מדרך מיט לל הכרסם עיזאשן כקעת העתם וכקעת המקומות וכמו קרעת מוכח יוכעני
ויאמר חיש חלהם זה הוסר אשר דבר ז המה המוכח מקדע ועשך הרשן אשר עליו כי ז
מדרך הענינם שישקעו כל טכן הסענינם החדשים וכרדת המטר הכיחך כמי הקיער ז
כדבר שמו ל וכברפות וכדללות המטיות כמורה כי כל אחר מדין אפשר שיהיה ככל ה
חיך וכל זמן והם כלב חקשריים להיות כעושיהם האדם בהם וחסנם יהיו לל ה
דברים האפשריים מכלל מעשה העב כחחר מעושה הנאום או כמילי האחר מהם ש
ידי חרב האפשר החיו כעני מאמר העבה כעושה חקרא אל ז ייך קולה ויטר
גז וכמו טבח כמיס חלהם והמוכח נקדע ישקף הרשן מן המוכח כמיתת אשר נתן ז
חיש חלהם והתנאי השני היה האפשר החיו נפלא על כל אפשר מיטע כמו כבוד
כדרכה לעשו לא היה כן ארסה כמותו ואחריו לא היה כן וכבר אשר לא היה כמורה
ככל חיך מערים וכבר חמ ומטקנה מי ישרל לא היה אחר כי כמתחר האפשר החיו
המתחדש כמותו ודעה חו ממקום דיעו או כרבר נרמן חלו משל זה היה מכלאיות
הדבר האפשרי החור והפילגשו והתנאי השלישי קיום האפשר החיו מיטע חכס וז

יהתקדע
כח

והמבויט כבדיות וקללות כי אלו היה כעב חזר או שהיה לא הימיות והיה נאמר עליו
 שיהיה מקרה יסור כבוד זה כבוד ואם איך תלכו עמי קדי ואם לא תמטעו לו אל אם ז
 תמטעו חלו כעב לו המטות מקרה לא שהם עשע חט שהיה ית יתמיד כבודו אפי הבר
 הברוא שחשבתם אותו מקרה חט אם תלכו עמי קדי והלכתי דה את עתכם בחסות קדי ז
 ודבר שהתבאר זה דע שהמטות כעטעם הנמטעם כעטע לא יתאחר כלל ולא יתאחר
 ולא ישאר על עשע כי אילו התמיד כן היה עתך דרך לספק כמדת החסא שאילו עשאר
 המטע נחש היו מסתקים היותו נחש מתחלתו ומטע זה לא היה שלמות המותה כי אם ז
 כשוכו יהי למטה כסתי וכן אילו שקעה הארץ בערת קרח ויהיה נשאת שקועה ז
 לעולם היה המותה חסר דמיע שלמותו יהיה כעב הארץ לשגה והכס עליהם הארץ
 וכן וישב הם לבטת בקר לחיותו ומטע זה העקר שהעיותך עליו נכרח מאד מותה
 ההמרת עטו ויבא חוץ לעטע כמו שבארט ודמיע המותה שבמטעם האתעורר כל
 אשר יתמיד ויבדך תבדך כליארו והוא ויהי ראוי להיות מותה ומטע זה נאמין ז
 המטרה הנכרות עם העבורה והקללות עם המטי לשלם כואת החומה לאות ולמיתת
 כמו שבארט ואם ישאל העוהיל למה הושב להם זאת המותה ולא הושב להם הקללות
 מותה כל היות המהים והגזול והשעש אחר המצב לעבש ולגוף הוא כשאלת למרה
 הושב ממותה שליח השב טוב המטע נחש ולא היה טוב האכר ארו זה כולו נלה ז
 כגרת המטות אשר לא נדע מטעה אותו דברי המין וכל שכן שאט כבר נכרע אוקת ה
 חכמה כי יאילו יש עב דרך או דרכים רבים אחרים חסבה אותם חכמתו ית ואת לא ז
 נרעם ואין ראוי לאחר מאשי החכמה שיהדקק עליע על מה שכב מה המאמר מהז
 מהשטת ענן אחר הרבה פעמים ולא על ההארכת כבוד ולמי שמדקדק עליע על ז
 כבוד דבריו בתחית המהים אמעם השלמים בחכמות הרמיות התפקי להם ואיעב צרכין
 לא לכתול ולא להאריך כתיאש דה אל מאשי פקדים כמו שעשית כדו הענעם הנמטקים
 מילם כמורה הנבוכס וכל חכמתו כמו שלמותו הול באמרים חט לו מדשתי אפי לו אין ז
 מהרשין לחכם אפי לו עתה חט לו אין שיען לחכם הנה כבר התבאר שהדבר עם ז
 השלמים אין עתיד לכתול ולא למיע אלא הן לחכם ויחכם עדי אמעם המטין יריכס
 לשע ענעם יחד ע ליע קו לקון ועב כל זה יכיע מעט כמו שאמר ושע שם ושע שכב
 ויאלס ראוי שידבר עם כל כתי וכולת שכלה והשם ית ושערט כסאמר וכמעשה ז
 ויזילע כן השגה למען חסדי חסין

כ זה המאמר זמנא
 חבדיון להמין ססין
 גלגלס חזר כדיון לא
 שהנוז הכוור ולמי

ס
 חטט
 המאמר

